

Utbildning och universitetsforskning

16

Förslag till statens budget för 2015

Utbildning och universitetsforskning

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	23
2	Lagförslag.....	27
2.1	Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)	27
3	Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	29
3.1	Omfattning	29
3.2	Utgiftsutveckling	32
3.3	Mål för utgiftsområdet	36
3.4	Resultatrevisning	38
3.4.1	Internationellt samarbete	42
3.4.2	Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål	46
4	Barn- och ungdomsutbildning.....	53
4.1	Omfattning	53
4.2	Mål för barn- och ungdomsutbildningen	53
4.3	Resultatrevisning	54
4.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	54
4.3.2	Resultat.....	54
4.3.3	Analys och slutsatser	87
5	Kommunernas vuxenutbildning	91
5.1	Omfattning	91
5.2	Mål för kommunernas vuxenutbildning.....	91
5.3	Resultatrevisning	91
5.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	91
5.3.2	Resultat.....	92
5.3.3	Analys och slutsatser	100
6	Eftergymnasial yrkesutbildning.....	103
6.1	Omfattning	103
6.2	Mål för yrkeshögskolan.....	103
6.3	Resultatrevisning	103
6.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	103
6.3.2	Resultat.....	103
6.3.3	Analys och slutsatser	110

7	Universitet och högskolor.....	113
7.1	Omfattning	113
7.2	Mål för verksamhetsområdet	113
7.3	Resultatredovisning.....	113
7.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	113
7.3.2	Resultat	117
7.3.3	Analys och slutsatser.....	135
8	Forskning.....	137
8.1	Omfattning	137
8.2	Mål för verksamhetsområdet	137
8.3	Resultatredovisning.....	137
8.3.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	137
8.3.2	Resultat	137
8.3.3	Analys och slutsatser.....	154
9	Politikens inriktning	159
9.1	Nationell samling för läraryrket	160
9.2	Behörighet och legitimation	163
9.3	Karriärvägar för lärare	163
9.4	Kunskap om effektiva metoder	164
9.5	Rektorer och förskolechefer.....	165
9.6	Jämlik skola med tid för varje elev.....	165
9.6.1	Förbättra kvaliteten i förskolan.....	165
9.6.2	Omsorg på kvällar, nätter och helger.....	166
9.6.3	Tidiga insatser.....	167
9.6.4	Elevhälsosatsning.....	169
9.6.5	Jämställdhet	169
9.6.6	Nationella skolutvecklingsprogram	169
9.6.7	Översyn av det nationella provsystemet.....	170
9.6.8	Mer undervisningstid för att nå kunskapskraven	170
9.6.9	Samverkan för bästa skola.....	171
9.6.10	Fristående skolor	172
9.6.11	Internationella skolor.....	172
9.6.12	Skolrenoveringar för bättre arbetsmiljö och energieffektivisering	173
9.7	Gymnasieskolan.....	173
9.7.1	Alla ungdomar ska gå en gymnasieutbildning	173
9.7.2	Alla nationella program ska ha en bred gemensam kunskapsbas	173
9.7.3	Yrkescollege.....	174
9.7.4	Utvecklingsstöd till branscher.....	174
9.7.5	Satsningar på entreprenörskap i skolan intensifieras	174
9.7.6	Yrkestävlingar	175
9.7.7	Förändringar i dansarutbildningen.....	175
9.7.8	Registerkontroll av personal i gymnasie- och gymnasiesärskolan	175
9.8	Vuxenutbildning	175
9.8.1	Ett nytt kunskapslyft	175
9.8.2	Kommunernas vuxenutbildning	178
9.8.3	Yrkehögskolan	178

9.8.4	Kartläggning av system för validering	178
9.8.5	En referensram för kvalifikationer för livslångt lärande införs...	179
9.8.6	Jämställdhet	179
9.9	Högskoleutbildning.....	179
9.9.1	Fler i högskolan.....	180
9.9.2	Högskolans utbildningsuppdrag.....	181
9.9.3	Bättre möjligheter för personer med utländska meriter.....	183
9.9.4	Högre kvalitet	184
9.9.5	Jämställdhet.....	184
9.9.6	Internationalisering.....	185
9.9.7	Övriga frågor.....	190
9.10	Forskning	191
9.10.1	Jämställdhet.....	191
9.10.2	Högre kvalitet och effektivitet.....	191
9.10.3	Forskning för näringsliv och samhälle.....	192
9.10.4	Stärkt livsvetenskap	193
9.10.5	Infrastruktur	195
9.10.6	Nyttiggörande av forskning.....	198
10	Budgetförslag.....	201
10.1	Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning.....	201
10.1.1	1:1 Statens skolverk	201
10.1.2	1:2 Statens skolinspektion.....	202
10.1.3	1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	203
10.1.4	1:4 Sameskolstyrelsen	204
10.1.5	1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	205
10.1.6	1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	208
10.1.7	1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	210
10.1.8	1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.	211
10.1.9	1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	212
10.1.10	1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	213
10.1.11	1:11 Bidrag till vissa studier.....	214
10.1.12	1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	215
10.1.14	1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	215
10.1.15	1:15 Särskilt utbildningsstöd.....	217
10.1.16	1:16 Fler anställda i lågstadiet	218
10.1.17	1:17 Skolforskningsinstitutet	220
10.2	Anslag för universitet och högskolor	221
10.2.1	2:1 Universitetskanslersämbetet	222
10.2.2	2:2 Universitets- och högskolerådet.....	222
10.2.3	2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	224
10.2.4	2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	225
10.2.5	2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	226
10.2.6	2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	227

10.2.7	2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	228
10.2.8	2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	230
10.2.9	2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	230
10.2.10	2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	232
10.2.11	2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	232
10.2.12	2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	234
10.2.13	2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	235
10.2.13	2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	236
10.2.14	2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	237
10.2.15	2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	238
10.2.16	2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	239
10.2.17	2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	240
10.2.18	2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	241
10.2.19	2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	243
10.2.20	2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	243
10.2.21	2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	245
10.2.22	2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	245
10.2.23	2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	247
10.2.24	2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	247
10.2.25	2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	249
10.2.26	2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	250
10.2.27	2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	251
10.2.28	2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	252
10.2.29	2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	253
10.2.30	2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	254
10.2.31	2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på	

	forskarnivå.....	255
10.2.32	2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	256
10.2.33	2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	257
10.2.34	2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	258
10.2.35	2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	259
10.2.36	2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	260
10.2.37	2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	261
10.2.38	2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	262
10.2.39	2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	263
10.2.40	2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	264
10.2.41	2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	265
10.2.42	2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	266
10.2.43	2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	267
10.2.44	2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	268
10.2.45	2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	269
10.2.46	2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
10.2.47	2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
10.2.48	2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	272
10.2.49	2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	272
10.2.50	2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	274
10.2.51	2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	274
10.2.52	2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	276
10.2.53	2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	276
10.2.54	2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	277
10.2.55	2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	278
10.2.56	2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	279

10.2.57	2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	280
10.2.58	2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	281
10.2.59	2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	282
10.2.60	2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	283
10.2.61	2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	284
10.2.62	2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	284
10.2.63	2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.....	285
10.2.64	2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor.....	289
10.2.65	2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor.....	291
10.2.66	2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	294
10.3	Anslag för forskning.....	296
10.3.1	3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation.....	296
10.3.2	3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	298
10.3.3	3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	299
10.3.4	3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.....	300
10.3.5	3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning.....	301
10.3.6	3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	302
10.3.7	3:7 Institutet för rymdfysik.....	303
10.3.8	3:8 Kungl. biblioteket.....	304
10.3.9	3:9 Polarforskningssekreteriatet.....	304
10.3.10	3:10 Sunet.....	305
10.3.11	3:11 Centrala etikprövningsnämnden.....	306
10.3.12	3:12 Regionala etikprövningsnämnder.....	307
10.3.13	3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål.....	308
10.4	Anslag för gemensamma ändamål.....	309
10.4.1	4:1 Internationella program.....	309
10.4.2	4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	310
10.4.3	4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet.....	311
10.4.4	4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning.....	311

Tabellförteckning

Anslagsbelopp.....	24
Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	32
Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2015–2018. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	36
Tabell 3.3 Ramnivå 2015 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	36
Tabell 3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16.....	37
Tabell 3.5 Antal barn/elever/studerande 2008–2013 ¹ Tusental.....	39
Tabell 3.6 Offentliga kostnader budgetåren 2008–2013, mdkr ¹	40
Tabell 3.7 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön 2008–2013 ¹ , tusental.....	40
Tabell 4.1 Andelen elever år 2013 som fått minst betyget E i provbetyg i årskurs 9, procent	60
Tabell 4.2 Skolenheter i riket.....	67
Tabell 7.1 Omfattning av samt resurser för utbildning och forskning vid universitet och högskolor 2013	116
Tabell 7.2 Utfall i Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar.....	117
Tabell 7.3 Prövning av tillstånd att utfärda examina.....	118
Tabell 7.4 Prestationsgrad läsåret 2008/9–2010/11.....	118
Tabell 7.5 Fördelning av kvalitetsbaserad resursfördelning 2013 och 2014	120
Tabell 7.6 Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	123
Tabell 7.7 Högskolenybjörjare, helårsstudenter och registrerade studenter 2008–2013	124
Tabell 7.8 Programnybjörjare på vissa yrkesexamensprogram.....	125
Tabell 7.9 Examina per läsår	126
Tabell 7.10 Stipendier till tredjelandsstudenter.....	129
Tabell 7.11 Omfördelning av forskningsmedel 2011–2014.....	133
Tabell 7.12 Utbildning på forskarnivå 2009–2011	135
Tabell 8.1 Medel från statsbudgeten 2014 efter mottagare	140
Tabell 8.2 Några av de största avsättningarna 2014 för FoU från statliga myndigheter utöver universitet och högskolor, forskningsråden och Vinnova samt försvaret, med data för 2013 inom parantes.....	140
Tabell 8.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU	141
Tabell 9.1 Nya utbildningsplatser	175
Tabell 9.2 Satsning på fler utbildningsplatser.....	181
Tabell 9.3 Anslagsökningar 2015.....	191
Tabell 10.1 Anslagsutveckling 1:1 Statens skolverk.....	201
Tabell 10.2 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:1 Statens skolverk.....	202
Tabell 10.3 Anslagsutveckling 1:2 Statens skolinspektion	202
Tabell 10.4 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:2 Statens skolinspektion	203
Tabell 10.5 Anslagsutveckling 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten.....	203
Tabell 10.6 Offentligrättslig verksamhet.....	203
Tabell 10.7 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	204
Tabell 10.8 Anslagsutveckling 1:4 Sameskolstyrelsen	204
Tabell 10.9 Offentligrättslig verksamhet.....	204

Tabell 10.10 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:4 Sameskolstyrelsen.....	205
Tabell 10.11 Anslagsutveckling 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	205
Tabell 10.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	206
Tabell 10.13 Offentlighetsrättslig verksamhet.....	206
Tabell 10.14 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet.....	207
Tabell 10.15 Anslagsutveckling 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.....	208
Tabell 10.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.....	209
Tabell 10.17 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.....	210
Tabell 10.18 Anslagsutveckling 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.	210
Tabell 10.19 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.....	211
Tabell 10.20 Anslagsutveckling 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.	211
Tabell 10.21 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.....	212
Tabell 10.22 Anslagsutveckling 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	212
Tabell 10.23 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet.....	212
Tabell 10.24 Anslagsutveckling 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal....	213
Tabell 10.25 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	213
Tabell 10.26 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal.....	214
Tabell 10.27 Anslagsutveckling 1:11 Bidrag till vissa studier.....	214
Tabell 10.28 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:11 Bidrag till vissa studier.....	214
Tabell 10.29 Anslagsutveckling 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	215
Tabell 10.30 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan.....	215
Tabell 10.31 Anslagsutveckling 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	215
Tabell 10.32 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	217
Tabell 10.33 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning.....	217
Tabell 10.34 Anslagsutveckling 1:15 Särskilt utbildningsstöd.....	217
Tabell 10.35 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:15 Särskilt utbildningsstöd.....	218
Tabell 10.36 Anslagsutveckling 1:16 Fler anställda i lågstadiet.....	218
Tabell 10.37 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:16 Fler anställda i lågstadiet.....	219
Tabell 10.38 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:16 Fler anställda i lågstadiet.....	220
Tabell 10.39 Anslagsutveckling 1:17 Skolforskningsinstitutet.....	220
Tabell 10.40 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:17 Skolforskningsinstitutet.....	221

Tabell 10.41 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer	221
Tabell 10.42 Anslagsutveckling 2:1 Universitetskanslersämbetet	222
Tabell 10.43 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:1 Universitetskanslersämbetet.....	222
Tabell 10.44 Anslagsutveckling 2:2 Universitets- och högskolerådet	222
Tabell 10.45 Offentligrättslig verksamhet.....	223
Tabell 10.46 Uppdragsverksamhet.....	223
Tabell 10.47 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:2 Universitets- och högskolerådet.....	223
Tabell 10.48 Anslagsutveckling 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	224
Tabell 10.49 Offentligrättslig verksamhet.....	224
Tabell 10.50 Uppdragsverksamhet.....	224
Tabell 10.51 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	225
Tabell 10.52 Anslagsutveckling 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	225
Tabell 10.53 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	226
Tabell 10.54 Anslagsutveckling 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	226
Tabell 10.55 Offentligrättslig verksamhet.....	226
Tabell 10.56 Uppdragsverksamhet.....	226
Tabell 10.57 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	227
Tabell 10.58 Anslagsutveckling 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	227
Tabell 10.59 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	228
Tabell 10.60 Anslagsutveckling 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	228
Tabell 10.61 Offentligrättslig verksamhet.....	228
Tabell 10.62 Uppdragsverksamhet.....	228
Tabell 10.63 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	229
Tabell 10.64 Anslagsutveckling 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	230
Tabell 10.65 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	230
Tabell 10.66 Anslagsutveckling 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	230
Tabell 10.67 Offentligrättslig verksamhet.....	231
Tabell 10.68 Uppdragsverksamhet.....	231
Tabell 10.69 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	231
Tabell 10.70 Anslagsutveckling 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	232
Tabell 10.71 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	232
Tabell 10.72 Anslagsutveckling 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	232

Tabell 10.73 Offentligrättslig verksamhet.....	233
Tabell 10.74 Uppdragsverksamhet	233
Tabell 10.75 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	234
Tabell 10.76 Anslagsutveckling 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	234
Tabell 10.77 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	234
Tabell 10.78 Anslagsutveckling 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	235
Tabell 10.79 Offentligrättslig verksamhet.....	235
Tabell 10.80 Uppdragsverksamhet	235
Tabell 10.81 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	236
Tabell 10.82 Anslagsutveckling 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	236
Tabell 10.83 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå '.....	237
Tabell 10.84 Anslagsutveckling 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	237
Tabell 10.85 Uppdragsverksamhet	237
Tabell 10.86 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	238
Tabell 10.87 Anslagsutveckling 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	238
Tabell 10.88 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	239
Tabell 10.89 Anslagsutveckling 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	239
Tabell 10.90 Offentligrättslig verksamhet.....	239
Tabell 10.91 Uppdragsverksamhet	240
Tabell 10.92 Anslagsutveckling 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	240
Tabell 10.93 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	241
Tabell 10.94 Anslagsutveckling 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	241
Tabell 10.95 Offentligrättslig verksamhet.....	241
Tabell 10.96 Uppdragsverksamhet	241
Tabell 10.97 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	242
Tabell 10.98 Anslagsutveckling 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	243
Tabell 10.99 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	243
Tabell 10.100 Anslagsutveckling 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	243
Tabell 10.101 Offentligrättslig verksamhet.....	244
Tabell 10.102 Uppdragsverksamhet	244
Tabell 10.103 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	245

Tabell 10.104 Anslagsutveckling 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	245
Tabell 10.105 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	245
Tabell 10.106 Anslagsutveckling 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	245
Tabell 10.107 Offentligrättslig verksamhet.....	246
Tabell 10.108 Uppdragsverksamhet.....	246
Tabell 10.109 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	247
Tabell 10.110 Anslagsutveckling 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	247
Tabell 10.111 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	247
Tabell 10.112 Anslagsutveckling 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	247
Tabell 10.113 Offentligrättslig verksamhet.....	248
Tabell 10.114 Uppdragsverksamhet.....	248
Tabell 10.115 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	249
Tabell 10.116 Anslagsutveckling 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	249
Tabell 10.117 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	249
Tabell 10.118 Anslagsutveckling 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	250
Tabell 10.119 Offentligrättslig verksamhet.....	250
Tabell 10.120 Uppdragsverksamhet.....	250
Tabell 10.121 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	251
Tabell 10.122 Anslagsutveckling 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	251
Tabell 10.123 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	252
Tabell 10.124 Anslagsutveckling 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	252
Tabell 10.125 Offentligrättslig verksamhet.....	252
Tabell 10.126 Uppdragsverksamhet.....	252
Tabell 10.127 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	253
Tabell 10.128 Anslagsutveckling 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	253
Tabell 10.129 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	254
Tabell 10.130 Anslagsutveckling 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	254
Tabell 10.131 Uppdragsverksamhet.....	254
Tabell 10.132 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	255
Tabell 10.133 Anslagsutveckling 2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	255

Tabell 10.134 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	256
Tabell 10.135 Anslagsutveckling 2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	256
Tabell 10.136 Offentligrättslig verksamhet.....	256
Tabell 10.137 Uppdragsverksamhet	256
Tabell 10.138 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	257
Tabell 10.139 Anslagsutveckling 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	257
Tabell 10.140 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	258
Tabell 10.141 Anslagsutveckling 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	258
Tabell 10.142 Uppdragsverksamhet	258
Tabell 10.143 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	259
Tabell 10.144 Anslagsutveckling 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	259
Tabell 10.145 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	260
Tabell 10.146 Anslagsutveckling 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	260
Tabell 10.147 Uppdragsverksamhet	260
Tabell 10.148 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	261
Tabell 10.149 Anslagsutveckling 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	261
Tabell 10.150 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	261
Tabell 10.151 Anslagsutveckling 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	262
Tabell 10.152 Offentligrättslig verksamhet.....	262
Tabell 10.153 Uppdragsverksamhet	262
Tabell 10.154 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	263
Tabell 10.155 Anslagsutveckling 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	263
Tabell 10.156 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	263
Tabell 10.157 Anslagsutveckling 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	264
Tabell 10.158 Offentligrättslig verksamhet.....	264
Tabell 10.159 Uppdragsverksamhet	264
Tabell 10.160 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	265
Tabell 10.161 Anslagsutveckling 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	265
Tabell 10.162 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	265

Tabell 10.163 Anslagsutveckling 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	266
Tabell 10.164 Offentligrättslig verksamhet	266
Tabell 10.165 Uppdragsverksamhet	266
Tabell 10.166 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	267
Tabell 10.167 Anslagsutveckling 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	267
Tabell 10.168 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	268
Tabell 10.169 Anslagsutveckling 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	268
Tabell 10.170 Offentligrättslig verksamhet	268
Tabell 10.171 Uppdragsverksamhet	268
Tabell 10.172 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	269
Tabell 10.173 Anslagsutveckling 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	269
Tabell 10.174 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	270
Tabell 10.175 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
Tabell 10.176 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	270
Tabell 10.177 Offentligrättslig verksamhet	270
Tabell 10.178 Uppdragsverksamhet	270
Tabell 10.179 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	271
Tabell 10.180 Anslagsutveckling 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	272
Tabell 10.181 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	272
Tabell 10.182 Anslagsutveckling 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	272
Tabell 10.183 Offentligrättslig verksamhet	273
Tabell 10.184 Uppdragsverksamhet	273
Tabell 10.185 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	274
Tabell 10.186 Anslagsutveckling 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	274
Tabell 10.187 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	274
Tabell 10.188 Anslagsutveckling 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	274
Tabell 10.189 Offentligrättslig verksamhet	275
Tabell 10.190 Uppdragsverksamhet	275
Tabell 10.191 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	276
Tabell 10.192 Anslagsutveckling 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	276

Tabell 10.193 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	276
Tabell 10.194 Anslagsutveckling 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	276
Tabell 10.195 Uppdragsverksamhet	277
Tabell 10.196 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	277
Tabell 10.197 Anslagsutveckling 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	277
Tabell 10.198 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	278
Tabell 10.199 Anslagsutveckling 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	278
Tabell 10.200 Uppdragsverksamhet	278
Tabell 10.201 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	279
Tabell 10.202 Anslagsutveckling 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	279
Tabell 10.203 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	280
Tabell 10.204 Anslagsutveckling 2:57 Kungl. Musikhögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	280
Tabell 10.205 Uppdragsverksamhet	280
Tabell 10.206 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	281
Tabell 10.207 Anslagsutveckling 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	281
Tabell 10.208 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:58 Kungl. Musikhögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.....	281
Tabell 10.209 Anslagsutveckling 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	282
Tabell 10.210 Uppdragsverksamhet	282
Tabell 10.211 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	283
Tabell 10.212 Anslagsutveckling 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	283
Tabell 10.213 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	283
Tabell 10.214 Anslagsutveckling 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	284
Tabell 10.215 Uppdragsverksamhet	284
Tabell 10.216 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	284
Tabell 10.217 Anslagsutveckling 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	284
Tabell 10.218 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå.....	285
Tabell 10.219 Anslagsutveckling 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet.....	285
Tabell 10.220 Fördelning på anslagposter	285

Tabell 10.221 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	289
Tabell 10.222 Anslagsutveckling 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	289
Tabell 10.223 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	291
Tabell 10.224 Anslagsutveckling 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	291
Tabell 10.225 Medel för särskilda åtaganden till universitet och högskolor	293
Tabell 10.226 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor.....	293
Tabell 10.227 Anslagsutveckling 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning.....	294
Tabell 10.228 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	295
Tabell 10.229 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	295
Tabell 10.230 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	295
Tabell 10.231 Anslagsutveckling 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	296
Tabell 10.232 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	297
Tabell 10.233 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	297
Tabell 10.234 Anslagsutveckling 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	298
Tabell 10.235 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	298
Tabell 10.236 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer.....	299
Tabell 10.237 Anslagsutveckling 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	299
Tabell 10.238 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning.....	300
Tabell 10.239 Anslagsutveckling 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	300
Tabell 10.240 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	301
Tabell 10.241 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	301
Tabell 10.242 Anslagsutveckling 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	301
Tabell 10.243 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning.....	302
Tabell 10.244 Anslagsutveckling 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	302
Tabell 10.245 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	303
Tabell 10.246 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer.....	303
Tabell 10.247 Anslagsutveckling 3:7 Institutet för rymdfysik.....	303
Tabell 10.248 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:7 Institutet för rymdfysik.....	304

Tabell 10.249 Anslagsutveckling 3:8 Kungl. biblioteket	304
Tabell 10.250 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:8 Kungl. biblioteket	304
Tabell 10.251 Anslagsutveckling 3:9 Polarforskningssekretariatet	304
Tabell 10.252 Uppdragsverksamhet Polarforskningssekretariatet	305
Tabell 10.253 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:9 Polarforskningssekretariatet.....	305
Tabell 10.254 Anslagsutveckling 3:10 Sunet	305
Tabell 10.255 Uppdragsverksamhet Sunet	306
Tabell 10.256 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:10 Sunet	306
Tabell 10.257 Anslagsutveckling 3:11 Centrala etikprövningsnämnden.....	306
Tabell 10.258 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:11 Centrala etikprövningsnämnden	307
Tabell 10.259 Anslagsutveckling 3:12 Regionala etikprövningsnämnder	307
Tabell 10.260 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder	307
Tabell 10.261 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:12 Regionala etikprövningsnämnder.....	308
Tabell 10.262 Anslagsutveckling 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	308
Tabell 10.263 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	309
Tabell 10.264 Anslagsutveckling 4:1 Internationella program.....	309
Tabell 10.265 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program.....	310
Tabell 10.266 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:1 Internationella program.....	310
Tabell 10.267 Anslagsutveckling 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	310
Tabell 10.268 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM.....	311
Tabell 10.269 Anslagsutveckling 4:3 Svenska Unescorådet.....	311
Tabell 10.270 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	311
Tabell 10.271 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	311
Tabell 10.272 Härledning av anslagsnivån 2015–2018 för 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning.....	312

Diagramförteckning

Diagram 3.1 Andel av unga i åldern 18–24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar, procent (2013)	48
Diagram 3.2 Andel i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2013)	48
Diagram 3.3 Andel lågpresterande 15-åringar i läsning, procent (2009, 2012).....	49
Diagram 3.4 Andel lågpresterande 15-åringar i matematik, procent (2009, 2012).....	49
Diagram 3.5 Andel lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap, procent (2009, 2012)	49
Diagram 3.6 Andel barn 4 år upp till åldern för obligatorisk skolstart som deltar i förskola, procent (2012)	50
Diagram 3.7 Andel vuxna (15-64 år) som deltagit i utbildning, procent (2013)	50
Diagram 3.8 Sysselsättningsgraden bland 20–34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2008–2013)	50
Diagram 3.9 Sysselsättningsgraden bland 20–30-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2013)	51
Diagram 4.1 Andelen barn, 3–5 år inskrivna i förskola	55
Diagram 4.2 Andel barn i förskolor i enskild regi	55
Diagram 4.3 Andel 6-åringar inskrivna i förskoleklass	57
Diagram 4.4 Elevutveckling i grundskolan 1995–2013	57
Diagram 4.5 Elever i grundskolan läsåret 2013 fördelat på kön	58
Diagram 4.6 Andelen elever som nådde kravnivån i nationella prov i årskurs 3, 2009/10–2012/13	59
Diagram 4.7 Andelen elever som fått minst provbetyget godkänt eller E i nationella prov årskurs 9 läsåret 2006/07–2012/13	59
Diagram 4.8 Andel elever som fått ett godkänt betyg i samtliga ämnen i årskurs 9 läsåret 2007/08–2012/13	60
Diagram 4.9 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsåret 2007/08–2012/13	61
Diagram 4.10 Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program 2005/06–2012/13	62
Diagram 4.11 Andel elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2007/08–2012/13	64
Diagram 4.12 Elevutveckling i gymnasieskolan 1997/98–2013/14.....	66
Diagram 4.13 Elever i gymnasieskolan per huvudman, uppdelat på kön, läsåret 2013/14.....	66
Diagram 4.14 Andel elever som fått minst betyg E i nationella prov i Engelska 5, Matematik 1a–c och Svenska 1, vt 2013 per kön	68
Diagram 4.15 Genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan 1998/99–2012/13.....	68
Diagram 4.16 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2013	69
Diagram 4.17 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004–2010 som fått slutbetyg inom tre år.....	69
Diagram 4.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2005–2010 som uppnått grundläggande behörighet inom tre år	70
Diagram 4.19 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2010 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande behörighet eller ej och program.....	71
Diagram 4.20 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2008–ht 2013.....	73

Diagram 4.21 Elever i gymnasiesärskolan per typ av program och kön, läsåret 2013/14	73
Diagram 4.22 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning	74
Diagram 4.23 Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen	74
Diagram 4.24 Andel lärare (heltidstjänster) i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskolebehörighet	75
Diagram 4.25 Svenska elevers resultat i internationella kunskapsmätningar 2000–2012	88
Diagram 5.1 Elever i komvux 1994–2013	93
Diagram 5.2 Kursdeltagare i komvux, 1994–2013	93
Diagram 5.3 Heltidsstuderande i komvux 2009–2013	93
Diagram 5.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt en kurs inom komvux 2009–2013.....	94
Diagram 5.5 Andel kursdeltagare som slutfört en kurs i komvux på gymnasial nivå med lägst godkänt betyg, 2009–2013	94
Diagram 5.6 Elever i särvtaxerad utbildning ht 2009–ht 2013	95
Diagram 5.7 Elever totalt, nybörjare respektive kursdeltagare 2009–2013	96
Diagram 5.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2009–2013	96
Diagram 5.9 Andel elever med lägst provbetyget E på nationella slutprov i sfi i kurs B, C och D 2013	97
Diagram 5.10 Elever som började i sfi 2011 t.o.m. 2013, andel med lägst godkänt betyg fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd.....	97
Diagram 5.11 Andel lärare (heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, särvtaxerad utbildning och sfi 2009/10–2013/14	98
Diagram 6.1 Antal studerande i yrkeshögskolan 2013.....	104
Diagram 6.2 Andel examinerade från yrkeshögskolan 2012 i arbete året efter avslutad utbildning, fördelat på kön	106
Diagram 6.3 Andelen studerande som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare.....	106
Diagram 6.4 Andel examinerade 2010 och 2012 i arbete året efter avslutad utbildning vilkas arbete överensstämmer med utbildningen fördelat på kön	107
Diagram 6.5 Studerande i kompletterande utbildningar 2013 som till årsskiftet 2013/14 fullföljt utbildningen, fördelat på utbildningskategori och kön.....	108
Diagram 7.1 Lärosätenas intäkter 2006–2013	115
Diagram 7.2 Antal examina och examinerade personer	126
Diagram 7.3 Antal in- och utresande studenter läsåren 2008/09–2012/13.....	128
Diagram 7.4 Antal in- och utresande kvinnor och män läsåren 2008/09–2012/13 ...	128
Diagram 7.5 Etablering på arbetsmarknaden. Kvinnor och män	131
Diagram 7.6 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2003–2013	132
Diagram 7.7 Doktorandnybörjare 2003–2013	134
Diagram 7.8 Doktorsexamina 2003–2013.....	134
Diagram 8.1 Antal vetenskapliga artiklar, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder 1998–2013.....	138
Diagram 8.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder 1998–2013	138
Diagram 8.3 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1998–2013.....	139

Diagram 8.4 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1996–2013	139
Diagram 8.5 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige 1998–2013	139

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. antar förslaget till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434) (avsnitt 2.1 och 9.9.6),
2. bemyndigar regeringen att godkänna ett avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (avsnitt 9.10.4),
3. bemyndigar regeringen att under 2015 besluta om kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source på sammantaget högst 700 000 000 kronor (avsnitt 9.10.5),
4. bemyndigar regeringen att på bolagsstämma i European Spallation Source ESS AB rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder till det konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur som avses bedriva den verksamhet som för närvarande bedrivs av bolaget och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla bolaget genom likvidation vid tillfälle som regeringen finner lämpligt (avsnitt 9.10.5),
5. bemyndigar regeringen att under 2015 besluta om medlemskap i en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror (KIC Raw materials) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 970 000 kronor (avsnitt 9.10.6),
6. bemyndigar regeringen att under 2015 besluta om medlemskap i en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa (KIC Healthy living) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 025 000 kronor (avsnitt 9.10.6),
7. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 145 000 000 kronor 2016–2019 (avsnitt 10.1.5),
8. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 34 000 000 kronor 2016 (avsnitt 10.1.6),
9. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 206 000 000 kronor 2016 (avsnitt 10.1.10),
10. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av

- framtida anslag på högst 4 085 000 000 kronor 2016–2021 (avsnitt 10.1.14),
11. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 10.1.16),
 12. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 084 000 000 kronor 2016–2025 (avsnitt 10.3.1),
 13. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 520 000 000 kronor 2016–2020 (avsnitt 10.3.2),
 14. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2034 (avsnitt 10.3.4),
 15. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2016–2021 (avsnitt 10.3.6),
 16. bemyndigar regeringen att under 2015 besluta om kapitaltillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet (avsnitt 10.3.13),
 17. bemyndigar regeringen att under 2015 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2016–2018 (avsnitt 10.4.1),
 18. för budgetåret 2015 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 16 *Utbildning och universitetsforskning* enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag	
1:1	Statens skolverk 472 352
1:2	Statens skolinspektion 383 665
1:3	Specialpedagogiska skolmyndigheten 692 932
1:4	Sameskolstyrelsen 33 984
1:5	Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet 4 393 285
1:6	Särskilda insatser inom skolområdet 468 358
1:7	Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m. 4 103 500
1:8	Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m. 181 409
1:9	Bidrag till svensk undervisning i utlandet 92 412
1:10	Fortbildning av lärare och förskolepersonal 482 226
1:11	Bidrag till vissa studier 19 525
1:12	Myndigheten för yrkeshögskolan 102 257
1:14	Statligt stöd till vuxenutbildning 2 876 654
1:15	Särskilt utbildningsstöd 154 910
1:16	Fler anställda i lågstadiet 1 108 000
1:17	Skolforskningsinstitutet 30 000
2:1	Universitetskanslersämbetet 136 297
2:2	Universitets- och högskolerådet 114 889

2:3	Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 527 870
2:4	Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 983 169
2:5	Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 843 306
2:6	Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	2 040 269
2:7	Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 877 171
2:8	Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 462 769
2:9	Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 563 553
2:10	Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 530 909
2:11	Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 233 503
2:12	Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 042 268
2:13	Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 361 677
2:14	Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	805 915
2:15	Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	639 133
2:16	Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 470 252
2:17	Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 051 529
2:18	Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 380 190
2:19	Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	616 592
2:20	Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	355 251
2:21	Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	581 512
2:22	Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	202 405
2:23	Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	980 054
2:24	Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	285 922
2:25	Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	696 534
2:26	Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	224 570
2:27	Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	511 131
2:28	Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	208 650
2:29	Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	258 648
2:30	Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	86 165
2:31	Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	811 708
2:32	Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	110 870
2:33	Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	563 812
2:34	Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	84 561
2:35	Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	191 622
2:36	Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	48 091
2:37	Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	89 178
2:38	Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	26 054
2:39	Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	437 059
2:40	Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	57 626
2:41	Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	387 117
2:42	Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	55 972
2:43	Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	411 850
2:44	Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	85 239
2:45	Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	358 336
2:46	Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	56 601
2:47	Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	345 318
2:48	Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	47 412

2:49	Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	303 826
2:50	Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	41 540
2:51	Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	331 231
2:52	Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	41 080
2:53	Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	152 966
2:54	Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	8 259
2:55	Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	60 852
2:56	Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	4 944
2:57	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	122 384
2:58	Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	8 352
2:59	Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	370 215
2:60	Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	52 911
2:61	Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	23 731
2:62	Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	9 295
2:63	Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	2 918 272
2:64	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	890 511
2:65	Särskilda medel till universitet och högskolor	800 380
2:66	Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 397 080
3:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 622 028
3:2	Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	280 061
3:3	Vetenskapsrådet: Förvaltning	134 403
3:4	Rymdforskning och rymdverksamhet	349 950
3:5	Rymdstyrelsen: Förvaltning	26 780
3:6	Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	551 309
3:7	Institutet för rymdfysik	51 410
3:8	Kungl. biblioteket	347 962
3:9	Polarforskningssektariatet	38 765
3:10	Sunet	43 742
3:11	Centrala etikprövningsnämnden	9 234
3:12	Regionala etikprövningsnämnder	40 569
3:13	Särskilda utgifter för forskningsändamål	152 572
4:1	Internationella program	81 589
4:2	Avgift till Unesco och ICCROM	30 886
4:3	Kostnader för Svenska Unescorådet	9 181
4:4	Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	8 338
Summa		64 152 606

2 Lagförslag

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 § högskolelagen (1992:1434) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §¹

Utbildningen ska vara avgiftsfri för studenter som är medborgare i

1. en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, eller
2. Schweiz.

En avgift som betalas för att en student ska delta i utbildning på grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan en högskola och ett utländskt lärosäte omfattas inte av första stycket, om avgiften

- 1. inte tillfaller högskolan, och*
- 2. inte avser den del av utbildningen som anordnas av högskolan.*

¹ Senaste lydelse 2010:298.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om avgifter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för studenter som inte är medborgare i de stater som anges i första stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 februari 2015.

3 Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

3.1 Omfattning

Utgiftsområdet Utbildning och universitetsforskning omfattar skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet, vuxenutbildning och eftergymnasial yrkesutbildning, högskoleutbildning och forskning samt myndigheter inom utbildnings- och forskningsområdet.

Utgiftsområdet har i huvudsak följande omfattning och behandlas i följande avsnitt.

- **Barn- och ungdomsutbildning**
förskola
annan pedagogisk verksamhet
försköleklass
grundskola
grundsärskola
specialskola
sameskola
fritidshem
gymnasieskola
gymnasiesärskola
- **Kommunernas vuxenutbildning**
kommunal vuxenutbildning (komvux)
särskild utbildning för vuxna (särvox)
utbildning i svenska för invandrare (sfi)
- **Eftergymnasial yrkesutbildning**
utbildning inom yrkeshögskolan
vissa andra utbildningar med enskilda huvudmän
- **Universitet och högskolor**
högskoleutbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning vid universitet och högskolor med staten som huvudman och enskilda

utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Sveriges lantbruksuniversitet ingår i utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel. Delar av utbildning och forskning vid Försvarshögskolan ingår i utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap.

- **Forskning**
statlig finansiering av forskning och forskningsmyndigheter.

I utgiftsområdet ingår även myndigheter inom skol-, vuxenutbildnings- och högskoleområdet och vissa myndigheter inom forskningsområdet samt medlemsavgifter till Unesco och verksamheten vid Svenska Unescorådet. De offentliga utgifterna för området uppgick 2013 preliminärt till ca 312 miljarder kronor, inklusive studiestöd² (redovisas under utgiftsområde 15 Studiestöd) och medel från kommuner och landsting.

Det finns såväl kommuner som enskilda som är huvudmän för förskola, fritidshem, annan pedagogisk verksamhet, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och yrkeshögskolan medan enbart kommuner är huvudmän för komvux, särvox och sfi. Landsting kan också vara huvudmän för vissa utbildningar. Staten är huvudman för specialskolan och sameskolan.

² Inkluderar statens kostnad för studiemedelsröntor, avsättning för kreditförluster och statlig ålderspensionsavgift.

Staten är också huvudman för universitet och högskolor, men det finns också ett antal enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Anslagen inom utgiftsområdet finansierar endast till en mindre del skolväsendet samt annan pedagogisk verksamhet och vuxenutbildning. Dessa verksamheter finansieras i huvudsak med kommunala skattemedel, men även med det generella statliga bidraget till kommunerna och med vissa riktade statsbidrag. Avgifter svarar för en del av finansieringen av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet samt vissa myndigheter, men avgifterna utgör en mycket liten andel av den totala finansieringen. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar yrkeshögskoleutbildning, vissa kompletterande utbildningar, högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning samt utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning inom högskoleområdet. Anslagen inom utbildningsområdet finansierar också forskning och utbildning på forskarnivå vid universitet och högskolor och vid vissa enskilda utbildningsanordnare genom i första hand direkta anslag och medel till anslagsfinansierade forskningsråd.

Statliga styrmedel och insatser

Huvudmannaskap och finansieringsformer varierar mellan olika verksamheter inom utgiftsområdet. Statens styrmedel och insatser består av följande:

– *Statlig finansiering.* Högskolesektorn och yrkeshögskolan finansieras i huvudsak genom direkta statliga anslagsmedel. Anslagen avser statlig verksamhet samt bidrag för kommunal och enskild verksamhet. Anslagsmedel används inte bara för löpande verksamhet utan också som kompletterande finansiering för att förändra, utveckla och förnya den befintliga verksamheten. Anslagen för högskoleutbildning på grund- och avancerad nivå är huvudsakligen prestationsrelaterade. Anslagen inom utgiftsområdet utgör dock inte den dominerande finansieringskällan i fråga om barn- och ungdomsutbildning och kommunernas vuxenutbildning. Finansiering sker dels genom kommunala medel, dels genom de generella och riktade statsbidragen till kommunerna.

– *Reglering och uppställda mål.* För utgiftsområdet fastställs mål och beslutas lagar och andra författningar. För skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet för barn och

ungdomar, komvux, särvtux och sfi gäller skollagen (2010:800), förordningar som reglerar de olika skolformerna, läroplaner och andra författningar. För yrkeshögskolan gäller lagen (2009:128) om yrkeshögskolan och förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan. För universitet och högskolor gäller främst högskolelagen (1992:1434), högskoleförordningen (1993:100) och förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor samt förordningen (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor. På högskoleområdet finns det en särskild lag för enskilda utbildningsanordnare, lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina, som hänvisar till vissa krav på utbildningen i högskolelagen för att erhålla och behålla examenstillstånd. Inom området forskningens infrastruktur finns myndigheten Kungl. biblioteket som ansvarar för insamlande, bevarande och tillhandahållande av material enligt lagen (1993:1392) om pliktexemplar av dokument och lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material.

– *Uppföljning eller granskning.* Statens skolverk, Statens skolinspektion, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Myndigheten för yrkeshögskolan och Universitetskanslersämbetet har uppföljnings- eller gransknings- och i vissa fall statistikansvar inom sina respektive områden. Statistiska centralbyrån svarar för övrig utbildnings- och forskningsstatistik.

– *Utvärdering, kvalitetssäkring och granskning.* De ovan nämnda myndigheterna, förutom Statens skolinspektion, har samtliga ett utvärderingsansvar inom sina respektive områden. Skolor, förskolor, fritidshem och huvudmän ska dokumentera sitt kvalitetsarbete. Statens skolinspektion genomför regelbundet tillsyn i varje kommun när det gäller skolväsendet, annan pedagogisk verksamhet samt vuxenutbildning. Vidare ingår i myndighetens uppgifter tillståndsprövning, dvs. godkännande av enskilda huvudmän för bl.a. grund- och gymnasieskolor och motsvarande skolformer. I myndighetens ansvar ingår såväl tillsyn över som kvalitetsgranskning av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet m.m. Universitetens och högskolornas kvalitetsarbete är enligt högskolelagen ett ansvar för lärosätena själva. Universitetskanslersämbetet utvärderar löpande utbildningar vid alla

universitet och högskolor. Myndigheten beslutar också om examenstillstånd för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för statliga universitet och högskolor. För konstnärlig utbildning på forskarnivå beslutar Universitetskanslersämbetet om examenstillstånd för statliga universitet och högskolor. För annan utbildning på forskarnivå beslutar Universitetskanslersämbetet om examenstillstånd för statliga högskolor. Enligt högskolelagen får universitet utfärda examina för annan utbildning på forskarnivå än konstnärlig utbildning. För Sveriges lantbruksuniversitet beslutar dock regeringen om examenstillstånd. Vidare yttrar sig myndigheten i ärenden om tillstånd för enskilda utbildningsanordnare att utfärda examina. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) ska inom ramen för sitt uppdrag utvärdera effekter av olika reformer och åtgärder inom utbildningsväsendet samt effekterna på arbetsmarknaden av åtgärder inom utbildningsväsendet.

– *Tillsyn.* Statens skolinspektion har ansvar för tillsyn över skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Myndigheten för yrkeshögskolan har tillsyn över främst utbildningarna inom yrkeshögskolan. Inom universitets- och högskolesektorn utövar Universitetskanslersämbetet tillsyn inom sitt ansvarsområde.

– *Utvecklingsinsatser.* Statens skolverk ska stödja kommuner och andra huvudmän i deras utbildningsverksamhet och andra pedagogiska verksamheter samt bidra till att förbättra deras förutsättningar att arbeta med utveckling av verksamheten för ökad måluppfyllelse inom barn- och ungdomsutbildning samt vuxenutbildning. Myndigheten för yrkeshögskolan ska främja utvecklingen av bl.a. utbildningarna inom yrkeshögskolan och utbildningarnas kvalitet. Inom högskoleutbildning och forskning ska ett kontinuerligt utvecklingsarbete bedrivas vid universitet och högskolor.

– *Internationellt samarbete.* Det internationella samarbetet inom de utbildnings- och forskningspolitiska områdena är en viktig del av de statliga insatserna.

Verksamheterna inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning har ett nära samband med verksamheter inom andra utgiftsområden. Den största delen av verksamheterna inom utgiftsområdet bedrivs av kommunerna. Verksamheterna finansieras dels

med kommunala skatteintäkter, dels med generella statsbidrag under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna och med riktade statsbidrag under bl.a. utgiftsområde 16. Utgiftsområde 15 Studiestöd omfattar olika former av ekonomiskt stöd till enskilda under studier och utgifter för vissa studiesociala insatser. Forskningsverksamheten vid universitet och högskolor finansieras förutom med medel från utgiftsområde 16 med medel från andra utgiftsområden, stiftelser och andra externa finansiärer. Arbetsmarknadsutbildning bedrivs och finansieras inom utgiftsområde 13 Arbetsmarknad. Folkbildningen finansieras inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

3.2 Utgiftsutveckling

Tabell 3.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning
Miljoner kronor

	Utfall 2013	Budget 2014 ¹	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
<i>Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning</i>							
1:1 Statens skolverk	413	465	469	472	458	462	474
1:2 Statens skolinspektion	347	372	373	384	386	393	403
1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten	661	689	669	693	699	712	731
1:4 Sameskolstyrelsen	58	33	32	34	34	35	36
1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet	1 350	2 708	2 322	4 393	4 854	4 649	4 692
1:6 Särskilda insatser inom skolområdet	394	467	418	468	445	459	470
1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet, m.m.	3 671	3 691	3 689	4 104	4 313	4 059	3 761
1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet, m.m.	138	186	160	181	178	181	192
1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet	90	106	94	92	92	89	101
1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal	338	400	276	482	403	328	320
1:11 Bidrag till vissa studier	16	18	17	20	20	18	18
1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan	99	102	101	102	103	105	107
1:13 Utveckling av vuxenutbildning m.m.	1	9	9	0	0	0	0
1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning	2 892	2 908	2 821	2 877	2 917	2 739	2 778
1:15 Särskilt utbildningsstöd	146	158	153	155	153	154	158
1:16 Fler anställda i lågstadiet		0	0	1 108	2 000	2 000	2 000
1:17 Skolforskningsinstitutet		0	0	30	40	41	42
Summa Barn-, ungdoms- och vuxenutbildning	10 613	12 312	11 601	15 595	17 097	16 424	16 284
<i>Universitet och högskolor</i>							
2:1 Universitetskanslersämbetet	127	136	127	136	135	138	141
2:2 Universitets- och högskolerådet	105	105	100	115	116	108	110
2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 438	1 523	1 485	1 528	1 545	1 577	1 616
2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 842	1 969	1 969	1 983	1 996	2 027	2 077
2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 798	1 840	1 794	1 843	1 861	1 900	1 949
2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 896	2 026	2 008	2 040	2 053	2 086	2 137
2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 833	1 872	1 872	1 877	1 897	1 935	1 988
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 377	1 463	1 463	1 463	1 472	1 495	1 532
2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 632	1 563	1 589	1 564	1 561	1 578	1 617
2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 448	1 520	1 520	1 531	1 540	1 565	1 603
2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 214	1 236	1 205	1 234	1 242	1 261	1 293
2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	993	1 035	1 035	1 042	1 049	1 065	1 092
2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	1 347	1 354	1 320	1 362	1 383	1 416	1 458

2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	750	800	800	806	811	824	844
2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	633	618	622	639	650	671	688
2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 339	1 460	1 460	1 470	1 479	1 503	1 540
2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	967	1 033	1 012	1 052	1 031	1 058	1 086
2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	1 303	1 371	1 371	1 380	1 449	1 472	1 508
2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	659	625	613	617	604	601	614
2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	340	353	353	355	357	363	372
2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	566	581	566	582	576	584	599
2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	195	201	201	202	204	207	212
2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	958	976	952	980	968	975	997
2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	276	284	284	286	288	292	299
2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	657	682	665	697	709	718	735
2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå	216	223	223	225	226	230	235
2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	513	522	509	511	492	489	500
2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå	199	207	207	209	210	213	219
2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	262	267	267	259	230	222	225
2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	83	86	86	86	87	88	90
2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	820	815	794	812	817	827	846
2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	105	110	110	111	112	113	116
2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	559	569	541	564	537	540	553
2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	78	84	84	85	85	86	89
2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå		191	186	192	193	197	202
2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå		48	47	48	48	49	50
2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	87	89	86	89	90	91	93
2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	25	26	25	26	26	27	27
2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	433	440	440	437	430	437	448
2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå	55	57	56	58	58	59	60
2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	389	396	386	387	371	367	375

2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå	54	56	54	56	56	57	59
2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	411	418	408	412	396	393	400
2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå	82	85	83	85	86	87	89
2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	356	362	353	358	346	343	350
2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	54	56	55	57	57	58	59
2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	345	351	342	345	333	334	341
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå	46	47	46	47	48	48	50
2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	311	315	315	304	282	278	283
2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå	40	41	40	42	42	42	44
2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	351	359	363	331	311	312	320
2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå	39	41	40	41	41	42	43
2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	141	152	148	153	154	156	160
2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	8	8	8	8	8	8	9
2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	59	60	59	61	61	62	64
2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	4	5	5	5	5	5	5
2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	118	122	123	122	123	125	128
2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	8	8	8	8	8	9	9
2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	364	370	370	370	356	353	361
2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå	41	53	51	53	53	54	55
2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	23	24	24	24	24	24	25
2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå	9	9	9	9	9	10	10
2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet	2 759	2 893	2 843	2 918	2 935	3 009	3 087
2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor	576	571	579	891	1 390	1 719	2 004
2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor	450	592	581	800	933	950	974
2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning	2 256	2 315	2 257	2 397	2 444	2 504	2 578
Summa Universitet och högskolor	38 420	40 067	39 598	40 778	41 492	42 437	43 742
<i>Forskning</i>							
3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	5 006	5 599	5 698	5 622	5 708	5 782	5 923
3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer	256	260	266	280	280	280	280
3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning	125	134	131	134	135	138	141
3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	342	351	350	350	373	376	381

3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	26	27	26	27	27	27	28
3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer	549	551	538	551	551	551	551
3:7 Institutet för rymdfysik	48	50	49	51	52	53	54
3:8 Kungl. biblioteket	341	347	338	348	350	356	365
3:9 Polarforskningssekretariatet	32	39	62	39	39	40	41
3:10 Sunet	44	44	42	44	44	44	45
3:11 Centrala etikprövningsnämnden	6	9	9	9	9	9	10
3:12 Regionala etikprövningsnämnder	33	41	40	41	41	41	42
3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål	150	153	150	153	151	133	131
Summa Forskning	6 960	7 604	7 700	7 649	7 760	7 830	7 993
<i>Vissa gemensamma ändamål</i>							
4:1 Internationella program	79	82	81	82	82	82	82
4:2 Avgift till Unesco och ICCROM	31	31	30	31	31	31	31
4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet	9	9	9	9	9	9	10
4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning	12	12	12	8	8	9	9
Summa Vissa gemensamma ändamål	130	134	132	130	130	130	131
<i>Äldre anslag</i>							
2013 2:35 Dans- och cirkushögskolan: Grundutbildning	52	0	4	0	0	0	0
2013 2:36 Dans- och cirkushögskolan: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	6	0		0	0	0	0
2013 2:37 Stockholms dramatiska högskola: Grundutbildning	112	0		0	0	0	0
2013 2:38 Stockholms dramatiska högskola: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	24	0		0	0	0	0
2013 2:45 Högskolan på Gotland: Grundutbildning	124	0		0	0	-1	-1
2013 2:46 Högskolan på Gotland: Forskning och forskarutbildning	21	0		0	0	0	0
2013 2:63 Operahögskolan i Stockholm: Grundutbildning	17	0		0	0	0	0
2013 2:64 Operahögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och konstnärligt utvecklingsarbete	5	0		0	0	0	0
2012 2:1 Högskoleverket	2	0		0	0	0	0
2012 4:1 Internationella programkontoret för utbildningsområdet	3	0		0	0	0	0
Summa Äldre anslag	361	0	4	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning	56 484	60 116	59 036	64 153	66 477	66 820	68 149

**Tabell 3.2 Härledning av ramnivån 2015–2018.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	60 110	60 110	60 110	60 110
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	369	860	1 727	3 088
Beslut	3 667	5 502	4 989	4 957
Överföring till/från andra utgifts- områden	5	5	-9	-10
Övrigt	1	1	3	3
Ny ramnivå	64 153	66 477	66 820	68 149

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

**Tabell 3.3 Ramnivå 2015 realekonomiskt fördelad.
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning**

Miljoner kronor

	2015
Transfereringar ¹	16 565
Verksamhetsutgifter ²	47 304
Investeringar ³	283
Summa ramnivå	64 153

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2013 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

3.3 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområdet är att Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet (prop. 2011/12:1 utg.omr. 16 avsnitt 2.3, bet. 2011/12:UbU1, rskr. 2011/12:98).

Nedanstående tabell ger en översikt över riksdagens respektive regeringens hittillsvarande mål och de indikatorer som bedömts vara centrala för att följa måluppfyllelsen för respektive område. Resultatredovisningen i det följande görs i förhållande till dessa mål.

Regeringen avser att genomföra en översyn av mål och indikatorer inom utgiftsområdet och avser att återkomma i budgetpropositionen för 2016.

Tabell 3.4 Mål och indikatorer för utgiftsområde 16

Sverige ska vara en framstående kunskaps- och forskningsnation som präglas av hög kvalitet

Mål för barn- och ungdomsutbildning	Mål för kommunernas vuxenutbildning	Mål för eftergymnasial yrkesutbildning	Mål för universitet och högskolor	Mål för forskning och utveckling
Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.	Målet för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna gäller också att de som fått minst utbildning ska prioriteras.	Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället. Kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov utanför det offentliga utbildningssystemet.	Utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt.	Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.
Indikatorer	Indikatorer	Indikator	Indikatorer	Indikatorer
<p>Förskolan</p> <ul style="list-style-type: none"> – Deltagande i förskola <p>Förskoleklassen</p> <ul style="list-style-type: none"> – Deltagande i förskoleklass <p>Grundskolan</p> <ul style="list-style-type: none"> – Resultat på nationella prov – Betyg och meritvärden – Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program – Resultat internationella studier <p>Gymnasieskolan</p> <ul style="list-style-type: none"> – Resultat på nationella prov – Betygsresultat – Andel elever med slutbetyg inom tre år – Andel elever som uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år – Övergång från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program i gymnasieskolan <p>Personalens behörighet och utbildning</p> <ul style="list-style-type: none"> – Andel av personalen i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning – Andel av lärarna i obligatoriska skolformer samt förskoleklass som har pedagogisk 	<p>Komvux</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antal heltidsstuderande – Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år – Betyg på gymnasial nivå <p>Särvux</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antal elever <p>Sfi</p> <ul style="list-style-type: none"> – Antal elever – Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år – Andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov <p>Lärare</p> <ul style="list-style-type: none"> – Andel av lärarna i komvux, särvux och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning 	<p>Yrkeshögskolan</p> <ul style="list-style-type: none"> – Andelen examinerade som har ett arbete året efter avslutad utbildning – Andelen examinerade som har ett arbete inom utbildningsområdet 	<ul style="list-style-type: none"> – Universitetskanslers-ämbetets kvalitetsutvärderingar – Universitetskanslers-ämbetets beslut om tillstånd att utfärda examina – Andelen disputerade lärare vid universitet och högskolor – Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå – Genomströmning i utbildning på forskarnivå – Genomströmningen på forskarnivå – Vetenskaplig produktion – Externa medel för forskning 	<ul style="list-style-type: none"> – Antal vetenskapliga artiklar, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder – Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder – Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel för de högst citerade länderna inklusive Sverige – Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige

högskoleexamen
– Andel av lärarna i
gymnasieskolan samt
gymnasiesärskolan som
har pedagogisk
högskoleexamen

3.4 Resultatredovisning

Nedanstående tabeller ger en översikt över omfattningen av den verksamhet som bedrivs inom utgiftsområdet. Översikten sträcker sig över tidsperioden 2007–2013. Uppgifterna bygger på statistik från Statens skolverk, Statistiska centralbyrån (SCB) och Universitetskanslersämbetets NU-databas om inget annat anges.

I avsnittet redovisas också övergången mellan olika utbildningsformer, internationellt samarbete och uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål.

**Tabell 3.5 Antal barn/elever/studerande 2008–2013¹
Tusental**

Skolform	Läsår/Kalenderår					
	08/09 2008	09/10 2009	10/11 2010	11/12 2011	12/13 2012	13/14 2013 ²
Barn- och ungdomsutbildning²						
Förskola						
Totalt	433	446	458	472	482	489
Flickor	210	216	222	229	234	237
Pojkar	223	230	236	243	249	252
Pedagogisk omsorg						
Total	25	22	20	19	18	16
Flickor		11	10	10	9	8
Pojkar		11	10	10	9	8
Fritidshem						
Totalt	346	358	378	397	411	426
Flickor	167	173	183	192	199	206
Pojkar	179	185	196	205	212	221
Förskoleklass ³						
Totalt	98	100	104	104	108	110
Flickor	48	49	50	51	52	53
Pojkar	50	51	53	53	55	57
Grundskola ³						
Totalt	906	892	886	889	899	921
Flickor	442	435	432	433	438	448
Pojkar	465	457	455	456	462	473
Gymnasieskola						
Totalt	396	395	386	369	352	330
Kvinnor	192	191	187	178	169	158
Män	204	204	199	191	182	172
Svenska utlandsskolor ⁴						
Totalt	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
Flickor	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7
Pojkar	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Grundsärskola						
Totalt	13,2	12,6	12,1	10,8	9,6	9,3
Flickor	5,2	4,9	4,7	4,2	3,7	3,6
Pojkar	8,0	7,7	7,4	6,6	5,9	5,7
Gymnasiesärskola						
Totalt	9,3	9,4	9,3	9,0	8,8	7,7
Kvinnor	3,9	3,9	3,9	3,7	3,6	3,1
Män	5,4	5,5	5,4	5,3	5,2	4,6
Specialskola						
Totalt	0,52	0,50	0,50	0,50	0,46	0,50
Flickor	0,23	0,22	0,22	0,23	0,20	0,21
Pojkar	0,28	0,29	0,28	0,27	0,26	0,27
Vuxenutbildning						
Komvux ^{5,6}						
Heltids- studerande						
	74	81	87	88	84	90
Kursdeltagare						
	177	187	195	198	190	197
Kvinnor	118	119	124	127	122	125
Män	59	68	72	71	68	72

Särsvux						
Totalt	4,9	4,9	4,8	4,7	4,6	4,3
Kvinnor	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2	2,1
Män	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,2
Sfi ⁵						
Totalt	82	91	96	102	108	114
Kvinnor	46	52	55	59	62	64
Män	36	39	41	43	46	49
Kvalificerad yrkesutbildning (KY) och yrkes- högskoleutbildningar (YH) ^{6,7}						
Totalt	37	39	42	42	41	43
Kvinnor	20	21	22	22	21	22
Män	16	18	20	21	20	21
Folkhögskolor ⁸						
Totalt	27	29	28	28	28	29
Kvinnor	17	19	18	18	18	18
Män	9	8	10	10	11	11
Kompletterande utbildningar ⁹						
Totalt	5,2	5,4	5,6	5,9	6,4	6,2
Kvinnor	3,4	3,7	3,8	3,8	4,5	4,4
Män	1,7	1,7	1,7	2,1	1,9	1,8
Universitet och högskolor						
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå ^{6,10,11}						
Totalt	278	300	316	313	305	299
Kvinnor	165	176	183	182	179	176
Män	113	125	132	132	126	123
Utbildning på forskarnivå ¹²						
Totalt	18	18	18	19	19	19
Kvinnor	9	9	9	9	9	9
Män	9	9	9	10	10	10

¹ Uppgifterna avser läsår och antal barn/elever/studerande är hämtade från Sveriges officiella statistik (Statens skolverk, Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetets NU-databas) om inget annat anges. Eventuella summeringsfel beror på avrundning.

² Avser antalet inskrivna barn och elever den 15 oktober.

³ Inklusive sameskola.

⁴ Antal elever i reguljär utbildning.

⁵ Antal heltidsstuderande.

⁶ Avser kalenderår.

⁷ Avser studerande på alla utbildningsomgångar som pågått under ett kalenderår (startade, avslutade och under hela kalenderåret pågående omgångar), inklusive de studerande som tillkommit under utbildningens gång. En person räknas som studerande så länge han eller hon finns med på minst en rekvisition av statsbidrag. De som är registrerade på flera utbildningsomgångar under ett kalenderår räknas en gång för varje omgång. Även de som är registrerade på flera omgångar inom en utbildning räknas en gång för varje omgång. Detta är dock en marginell andel (mindre än 0,2 procent av de studerande 2011 och 2012). Tidsserien är uppdaterad för alla år under perioden 2007–2013 utifrån den ovan beskrivna förändrade definitionen som infördes i november 2012. Tidigare inkluderades alla registrerade studerande även de som hoppat av studierna året innan.

⁸ Avser antal deltagare i långa kurser.

⁹ Kompletterande utbildningar ska tillgodose olika utbildningsbehov utanför utbildningssystemet. Utbildningarna bedrivs av enskilda huvudmän framför allt inom konsthantverk, friskvård m.m. Avser antal elever under höstterminen, nettoräknat så att en elev bara räknas en gång.

¹⁰ Avser helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå exklusive uppdragsutbildning.

¹¹ Totaluppgifterna fr.o.m. 2009 är hämtade från Universitetskanslersämbetets NU-databas.

¹² Avser antal doktorander med minst en procents aktivitet under hösten. Uppgifterna är kompletterade med efterrapporteringar.

Tabell 3.6 Offentliga kostnader budgetåren 2008–2013, mdkr¹

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Förskola ³	48,2	50,6	53,4	56,5	59,7	62,3
Pedagogisk omsorg ²	2,5	2,3	2,1	2,0	1,9	1,8
Fritidshem ³	11,3	11,9	12,4	13,3	13,7	14,2
Öppen verksamhet	0,48	0,48	0,51	0,53	0,57	0,57
Förskoleklass	4,6	4,9	5,0	5,2	5,4	5,5
Grundskola	77,9	77,4	78,6	80,2	83,2	86,5
Gymnasieskola ⁴	36,1	37,1	37,2	37,7	37,4	36,6
Svenska utlandsskolor ⁵	0,13	0,12	0,12	0,13	0,12	0,11
Grundsärskola	4,3	4,3	4,3	4,2	4,1	4,0
Gymnasiesärskolan	2,5	2,7	2,7	2,8	2,8	2,9
Specialskola	0,45	0,46	0,47	0,48	0,48	0,45
Vuxenutbildning ⁶	5,4	5,6	6,0	6,0	6,1	6,3
Studieförbund	3,6	3,7	3,8	3,8	3,7	3,7
Folkhögskolor ⁷	2,9	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1
YH, KY ⁸	1,23	1,33	1,49	1,51	1,28	1,46
Universitet och högskolor ⁹	49,5	52,1	54,8	58,4	60,7	62,5
Studiestöd ¹⁰	19,1	21,0	22,2	21,5	20,7	20,2
Summa	270	279	287	297	305	312
Andel av BNP i procent¹¹	8,0	8,5	8,2	8,1	8,3	8,3

¹ Redovisningen omfattar inte polisprogrammet, försvarsmaktens utbildningar, arbetsmarknads- och personalutbildning samt övrig utbildning hos privata utbildningsanordnare. Uppgifterna redovisas i löpande priser.

² Preliminära uppgifter för 2012, dock ej vad gäller KY, universitet och högskolor och studiestöd.

³ Nettokostnad exklusive avgifter.

⁴ Inklusive skolskjuts, reseersättning och inackordering.

⁵ Omräknade värden baserat på antalet elever i reguljär utbildning.

⁶ Inkluderar komvux, såröv, sfi och även Centrum för flexibelt lärande (CFL) (t.o.m. 2007).

⁷ Resultatredovisning för folkhögskolorna återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, avsnitt 16 Folkbildning.

⁸ Enbart KY-utbildningar t.o.m. 2009-06-30.

⁹ Inkluderar forskning och utbildning på forskarnivå

¹⁰ Inkluderar studiebidrag och studiemedlems bidragsdel samt kostnaderna för räntesubventioner, avskrivningar och statlig ålderspensionsavgift.

Resultatredovisning för studiestöd återfinns under utgiftsområde 15 Studiestöd.

¹¹ De redovisade andelarna har minskat med ungefär en halv procentenhet jämfört med uppgifter i tidigare budgetproposition till följd av revideringar och EU-harmonisering som genomförts av nationalräkenskaperna.

Tabell 3.7 Antal lärare/personal och studerande fördelade på kön 2008–2013¹, tusental

	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Lärare och personal						
Förskola²						
Totalt	92	93	95	99	100	101
Kvinnor	89	90	92	95	97	97
Män	2,8	3,1	3,2	3,4	3,6	4
Pedagogisk omsorg²						
Totalt	5,1	4,5	4,1	3,9	3,6	3,4
Kvinnor	5,1	4,5	4,1	3,8	3,6	3,3
Män	0,03	0,04	0,04	0,08	0,07	0,09
Fritidshem²						
Totalt	12	12	11	14	17	14
Kvinnor	9,4	9,3	8,7	11,1	13	11
Män	2,3	2,3	2,4	3,3	4	4
Öppen förskola²						
Totalt	0,72	0,72	0,68	0,68	0,70	0,70
Kvinnor	0,71	0,72	0,68	0,68	0,70	0,7
Män	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01
Personal verksamma i flera skol-/verksamhetsformer						
Totalt	18	18	19	17	15	18
Kvinnor	15	15	16	14	13	16
Män	3,0	3,1	3,4	3,1	3	2
Förskoleklass^{3,4}						
Totalt	6,3	6,3	6,4	6,7	6,9	6,7
Kvinnor	6,0	6,0	6,0	6,3	6,5	6,3
Män	0,37	0,36	0,39	0,40	0,40	0,40
Grundskola^{3,4}						
Totalt	76	73	73	74	74	76
Kvinnor	57	55	55	56	57	58
Män	19	18	18	18	18	18
Grundsärskola³						
Totalt	3,1	3,0	2,8	2,7	2,8	2,5
Kvinnor	2,6	2,6	2,4	2,3	2,4	2,1
Män	0,48	0,46	0,42	0,44	0,4	0,4
Gymnasiesärskola³						
Totalt	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	1,9
Kvinnor	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,3
Män	0,68	0,71	0,71	0,70	0,7	0,6
Specialskola³						
Totalt	0,23	0,22	0,21	0,19	0,16	0,15
Kvinnor	0,17	0,17	0,17	0,15	0,13	0,12
Män	0,05	0,05	0,04	0,04	0,03	0,03

	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14
Gymnasieskola³						
Totalt	32	31	31	30	29	27
Kvinnor	16	15	15	15	14	14
Män	16	16	16	15	14	14
Svenska utlandsskolor⁵						
Totalt	0,28	0,28	0,26	0,26	0,21	0,25
Kvinnor	0,21	0,20	0,20	0,20	0,16	0,19
Män	0,07	0,08	0,06	0,06	0,05	0,06
Komvux⁶						
Totalt	3,2	3,2	3,4	3,4	2,5	2,6
Kvinnor	2,1	2,1	2,2	2,2	1,7	1,8
Män	1,1	1,1	1,2	1,2	0,8	0,8
Särvux³						
Totalt	0,27	0,28	0,28	0,28	0,26	0,24
Kvinnor	0,22	0,24	0,24	0,24	0,22	0,20
Män	0,05	0,04	0,05	0,04	0,04	0,04
Sfi³						
Totalt	2,0	2,1	2,2	2,2	2,2	2,4
Kvinnor	1,7	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0
Män	0,32	0,33	0,36	0,35	0,34	0,38
Vuxenutbildning (totalt)						
Totalt	5,5	5,5	5,8	5,9	5,0	5,3
Kvinnor	4,0	4,0	4,2	4,3	3,8	4,0
Män	1,5	1,5	1,6	1,6	1,2	1,3
Kompletterande utbildningar⁷						
Totalt	0,40	0,43	0,44	0,40
Kvinnor	0,20	0,21	0,22	0,21
Män	0,20	0,22	0,22	0,19
Kalenderår						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Universitet och högskolor⁸						
Totalt	24,0	25,0	26,4	27,9	27,9	28,5
Kvinnor	10,0	10,6	11,2	12,0	12,1	12,4
Män	14,0	14,5	15,2	15,9	15,8	16,1
<i>därav:</i>						
Professorer						
Totalt	4,2	4,4	4,5	4,8	4,9	5,0
Kvinnor	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2
Män	3,4	3,5	3,5	3,7	3,7	3,8

"..." = Uppgift saknas.

¹ Uppgifterna avser läsår och antal elever/studerande/antal heltidstjänster om inget annat anges.

² Avser antalet anställda, exklusive arbetsledare, som arbetar med barn.

³ Avser antal årsarbetare.

⁴ Inklusive sameskola.

⁵ Avser antal tjänstgörande lärare.

⁶ Avser antal årsarbetare. Från och med 2012 ingår inte längre personal verksam vid externa utbildningsanordnare i mättet över antal årsarbetare i komvux, mättet är därför att anse som underskattat.

⁷ Avser antalet lärare i heltidstjänster, utbildningar med statsbidrag/studiestöd.

⁸ Undervisande och forskande personal exklusive forskarstuderande.

Övergången mellan olika utbildningsformer

Av de elever som läsåret 2012/13 avslutade sina studier i grundskolan gick 98 procent direkt vidare till gymnasieskolan. Andelen var ungefär lika stor för män som för kvinnor.

Av de som påbörjat en kurs inom kommunal vuxenutbildning (komvux) 2013 hade 57 procent mer än två års gymnasieutbildning som studiebakgrund, 18 procent hade en tvåårig eller kortare gymnasieutbildning och 22 procent hade endast grund- eller folkskola som utbildningsbakgrund. Andelsfördelningen var ungefär densamma 2012. För tre procent av eleverna saknas uppgift om utbildningsbakgrund.

Elevers övergång från gymnasieskolan till högskolan redovisas upp till fem år efter avslutade gymnasiestudier. De mest aktuella uppgifterna finns för elever som avslutade sina gymnasiestudier våren 2012, då andelen elever som gick direkt från gymnasieskolan till högskolan var 22 procent. Detta innebar en nedgång med en procentenhet från föregående år. Andelen elever som gick direkt från gymnasieskolan till högskolan var högre bland kvinnor än bland män, 24 procent respektive 20 procent.

Av de elever som slutförde gymnasieskolan under våren 2008 hade totalt 43 procent övergått till högskolan inom tre år efter avslutade gymnasiestudier. Motsvarande andel var 51 procent inom fem år efter avslutade gymnasiestudier.

Av de elever som slutförde gymnasieskolan under våren 2010 gick totalt 42 procent vidare inom tre år efter avslutade gymnasiestudier.

Av de som påbörjat en yrkeshögskoleutbildning 2012 hade cirka 47 procent ett två till tre år långt yrkesförberedande gymnasieprogram som studiebakgrund. Enligt Myndigheten för yrkeshögskolans årsrapporter 2012–2014 var andelen 44 procent för kvinnorna och 51 procent för männen. Andelen var ungefär

densamma 2011. När det gäller sysselsättningen närmast före påbörjande av en yrkeshögskoleutbildning avser de senaste resultaten de som examinerats 2012. Närmare 17 procent var studerande året före påbörjandet av utbildningen.

Av de som tog ut en examen från högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå mellan läsåren 2004/05 och 2008/09 hade 4,6 procent gått vidare till utbildning på forskarnivå senast under läsåret 2012/13. Bland kvinnorna var andelen 3,6 procent och bland männen 6,5 procent. Eftersom fler kvinnor än män tar ut en examen på högskolenivå är dock skillnaden mellan de båda könen när det gäller antalet som går vidare till utbildning på forskarnivå mindre än skillnaden i andelen.

3.4.1 Internationellt samarbete

Det internationella utbildnings- och forskningssamarbetet bidrar till att öka kvaliteten i svensk utbildning och forskning samt till att ge ökad kunskap om och förståelse för andra länder och deras kulturer. En utbildning och forskning av hög kvalitet stärker Sveriges möjligheter att stå starkt inför globaliseringens utmaningar. Internationellt lyfts utbildningens och forskningens betydelse fram i allt fler sammanhang. Dialog och erfarenhetsutbyte syftar till att skapa bättre förutsättningar för att möta gemensamma utmaningar. Detta ligger i linje med Sveriges politik för global utveckling (PGU) där regeringens gemensamma ansvar för att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling klargörs.

Det internationella samarbetet stöds genom en rad samarbetsprogram, däribland EU:s program för utbildningssamarbete Erasmus+, programmet för forskningssamarbetet, Horizon 2020 och Nordiska ministerrådets program Nordplus. Genom dessa program erbjuds dels stöd för individers mobilitet dels samarbetsprojekt för forskning och samtliga verksamhetsformer inom utbildning.

EU

Utbildning

EU-samarbetet på utbildningsområdet ska inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas

lagstiftning. Unionen har enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) befogenhet att främja samarbetet mellan medlemsstaterna. Samtidigt har Europa 2020-strategin inneburit en ny dynamik för utbildningsfrågorna i EU. Vid rådsrådet i februari 2013 antog utbildningsministrarna rådsslutsatsen Att investera i utbildning – ett svar på En ny syn på utbildning: att investera i färdigheter för att uppnå bättre socioekonomiska resultat och den årliga tillväxtöversikten för 2013. Rådsslutsatserna lyfter bl.a. fram utbildningsområdets roll i Europa 2020-strategin och att utbildning är en viktig nyckel till ökad sysselsättning och ekonomisk återhämtning i Europa.

Vid rådsrådet i maj 2013 antog utbildningsministrarna rådsslutsatser om den högre utbildningens sociala dimension. Medlemsstaterna åtar sig i slutsatserna bl.a. att vidta åtgärder för att stärka underrepresenterade gruppers tillgång till, deltagande i och fullbordande av högre utbildning och att stödja tydlighet när det gäller olika vägar genom utbildningssystemet och mellan utbildningsformer.

Vid rådsrådet i november 2013 antog utbildningsministrarna rådsslutsatser om den europeiska högre utbildningens globala dimension bl.a. med utgångspunkt i kommissionens meddelande Den europeiska högre utbildningen i världen (se faktapromemoria 2012/13: FPM146). Vid rådsrådet i november antog utbildningsministrarna även rådsslutsatser om effektivt ledarskap inom utbildning. Slutsatserna tar bl.a. upp utbildningsledares komplexa roll och vilka förutsättningar som bör finnas för att ett ledarskap inom utbildning ska kunna bli effektivt.

I september 2013 publicerade kommissionen sitt meddelande En öppen utbildning: Innovativ inlärning och undervisning med ny teknik och öppna utbildningsresurser för alla (se faktapromemoria 2013/14: FPM17). I meddelandet presenterar kommissionen en europeisk agenda för främjandet av högkvalitativa och innovativa inlärnings- och undervisningsmetoder genom ny teknik och digitalt innehåll.

Det nya programmet för utbildning, ungdom och idrott, Erasmus+, beslutades den 11 december 2013 efter att förhandlingar pågått

under 2012 och 2013. Det övergripande syftet med programmet är att stärka kvaliteten i europeisk utbildning, i det europeiska samarbetet inom ungdomsområdet och inom idrottsområdet genom samarbetsprojekt och insatser för att stimulera mobilitet. Programmet startade den 1 januari 2014.

Under våren 2014 har två rådsmöten ägt rum. I februari 2014 antog utbildningsministrarna rådsslutsatser om Effektiv och innovativ utbildning för att investera i kompetens – till stöd för den europeiska planeringsterminen för 2014. Slutsatserna lyfter fram vikten av reformer på utbildningsområdet inom ramen för den europeiska terminen och för att uppnå de mål som satts i Europa 2020-strategin. I maj 2014 antog utbildningsministrarna rådsslutsatser om effektiv lärarutbildning, flerspråkighet och om kvalitetssäkring inom utbildningen. I rådsslutsatserna om en effektiv lärarutbildning lyfts bl.a. frågor om kvalitetssäkring av lärarutbildningen, kompetensramar för lärare och lärarutbildare samt samarbete kring utveckling av lärarutbildningen. Rådsslutsatserna om flerspråkighet betonar vikten av flerspråkighet i Europa och utbildningsministrarna enades om att följa upp utvecklingen av språkkunskaper på europeisk nivå. I rådsslutsatserna om kvalitetssäkring inom utbildningen betonas bl.a. vikten av att medlemsstaterna utvecklar och främjar en kvalitetskultur genom hela utbildningssystemet och en kontinuerlig utveckling av kvalitetssäkringssystemen. Ministrarna planerar att fortsätta arbetet med att förbättra de europeiska verktyg som finns till stöd för kvalitetssäkring, erkännande och rörlighet.

Forskning

Liksom under 2012 präglades den europeiska forskningspolitiken under 2013 av förberedelserna inför nästa ramprogram för forskning och innovation, Horizon 2020. Under 2012 tog rådet och Europaparlamentet ställning till EU-kommissionens olika delförslag och i början av 2013 inleddes förhandlingar under ledning av det irländska ordförandeskapet. Sommaren 2013 nåddes en kompromiss som godkändes av Europaparlamentet i november och av rådet i december. Den kompromiss som beslutades innebär att reglerna för ersättning förenklas jämfört med tidigare ramprogram så att administration och byråkrati kan minskas.

Även den ökade budgeten för det Europeiska forskningsrådet (ERC) samt inriktningen på den del av programmet som heter Samhällsutmaningar är i linje med svenska prioriteringar.

I juli 2013 presenterade EU-kommissionen ett meddelande om partnerskapsprogram inom forskning och innovation (KOM [2013] 494). Samtidigt lades ett antal specifika förslag till program inom olika forsknings- och innovationsområden baserade på artikel 185 och artikel 187 i EUF-fördraget. Programmen förhandlades under hösten 2013 och rådets position fastställdes vid konkurrenskraftsrådet i december. Förhandlingar med Europaparlamentet inleddes i början av 2014 och beslut om programmen kunde fattas redan i april. EU:s finansiella bidrag till programmen kommer att tas från Horizon 2020. Därutöver kommer även medlemsstaterna och näringslivet att bidra med kompletterande finansiering vid deltagande i programmet.

Europeiska rådet beslutade i februari 2011 att Europeiska forskningsområdet (ERA) ska vara förverkligat år 2014. Den 20 september 2013 presenterade EU-kommissionen en första rapport om utvecklingen av ERA. Rapporten går igenom de framsteg som gjorts inom ramen för de prioriteringar som rådet har ställt sig bakom. Kommissionens slutsats är att Europa inte har något helt enat område för forskningsverksamhet med fri rörlighet för forskare, vetenskaplig kunskap och teknik. Mot bakgrund av rapporten antogs rådsslutser om ERA vid Konkurrenskraftsrådet i februari 2014. I slutsatserna anges att medlemsstaterna tillsammans med EU-kommission ska ta fram en färdkarta till halvårsskiftet 2015, vilken ska vara till stöd för ERA:s fortsatta utveckling. I september 2014 kommer EU-kommissionen att presentera sin slutrapport med en bedömning om ERA:s förverkligats i enlighet med Europeiska rådets beslut.

Rymd

I och med Lissabonfördraget 2009 infördes en särskild rättslig grund för rymdpolitiken (artikel 189 i EUF-fördraget). EU fick därmed en större roll inom europeisk rymdverksamhet. EU utvecklar därför stegvis sina ambitioner inom området. EU är inte längre enbart användare av rymdteknik. I projekt som har lika starka politiska och vetenskapliga eller tekniska

drivkrafter blir EU:s och det europeiska rymdorganet European Space Agency:s (ESA) roller svåra att särskilja. Samarbetet och samordningen mellan ESA och EU är därmed en viktig fråga för de båda aktörerna och deras respektive medlemsstater.

Vid konkurrenskraftsrådets möte om rymdfrågor i maj 2013 antogs slutsatser om utveckling av en europeisk rymdindustripolitik. En viktig utgångspunkt var att rymdverksamheten inte enbart är en fråga om forskning och teknisk utveckling och att dess europeiska politiska dimension bör utvecklas.

I december 2013 nåddes en politisk överenskommelse mellan rådet och Europaparlamentet om en ny förordning för jordobservationsprogrammet Copernicus. Förordningen godkändes formellt av parlamentet och rådet under våren 2014. Programmet har utvecklats gemensamt inom EU och ESA och kommer med de data och tjänster som utvecklas ge det europeiska samarbetet mervärde genom ökad kunskap om klimatförändringar, användningen av naturresurserna m.m. som underlag för det gemensamma miljöarbetet.

Under 2013 har medlemsländerna även diskuterat ett förslag om inrättande av ett stödjande ramverk för rymdövervakning och spårning av objekt, t.ex. satelliter, i rymden. Ramverket avser ett inrättande av en tjänstefunktion på europeisk nivå med syfte att undvika kollisioner mellan rymdfarkoster eller mellan rymdfarkoster och rymdskrot. Tjänsten ska baseras på ett sensornätverk under namnet SST (Space Surveillance and Tracking).

European Space Agency, ESA

Under 2013 har diskussionen inom den europeiska rymdorganisationen European Space Agency (ESA) fortsatt om hur de framtida relationerna mellan EU och ESA bör utvecklas.

Medlemsstaternas inriktning för detta uttrycktes i en rådsdeklaration vid mötet i ESA:s ministerråd i november 2012.

Europarådet

Europarådet arbetar med att främja respekten för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer. Europarådet genomför utbildningsinsatser inom tre huvudsakliga

sektorer: 1) demokratisk samhällsstyrning och innovation, 2) mångfald och 3) politiskt deltagande.

Målet för insatser inom den första sektorn är att utveckla demokratiska kompetenser och stärka demokratisk kultur. Under 2014 bidrar fem multilaterala projekt till att uppnå detta mål, exempelvis ett projekt om utbildning för demokratiskt medborgarskap och mänskliga rättigheter.

Målet för den andra sektorn är att utveckla människors förmåga till dialog och till att hantera kulturell mångfald. Det så kallade Pestalozzi-projektet verkar för detta mål genom att bygga nätverk och utbilda de som är verksamma inom utbildningssystemet.

Målet för den tredje sektorn är att stärka deltagande i demokratiska samhällen. Under 2014 bidrar fem multilaterala projekt till detta mål, t.ex. ett projekt om kvalitet i utbildning, då främjande av tillgången till utbildning av god kvalitet ses som en förutsättning för effektivt deltagande.

Nordiska ministerrådet

Ministerrådet för utbildning och forskning (MR-U) har ansvar för Nordiska ministerrådets samarbete inom utbildning och forskningspolitik. MR-U koordinerar dessutom ministerrådets samarbete inom språk- och IT-politik.

En huvudprioritet för MR-U under 2014 var programmet Hållbar nordisk välfärd som MR-U genomför i samarbete med Ministerrådet för social- och hälsopolitik (MR-S). Programmet syftar till att ta fram innovativa lösningar som kan utveckla och förnya den nordiska välfärdsmodellen. Lösningarna ska bl.a. bidra till ökad kvalitet och jämställdhet i utbildning. Exempelvis har en kunskapsbank som samlar goda erfarenheter för att motverka avhopp från skolan upprättats. En annan prioritering under 2014 var att utveckla samarbetet om utbildning och forskning för grön tillväxt.

En översyn av det nordiska forsknings-samarbetet utgör underlaget för MR-U:s arbete för att utveckla ett mer effektivt, fokuserat och sektorsövergripande samarbete på forskningsområdet. Under 2014 har utveckling av gemensam forskningsinfrastruktur haft hög prioritet.

NordForsk är ett organ under MR-U vars huvuduppgift är att främja ett effektivt samarbete mellan de nordiska länderna i frågor om forskning och utbildning på forskarnivå av högsta internationella kvalitet genom att vara en kompetent och effektiv samordnare och aktör inom policyutveckling och forskningsfinansiering. Den överordnade prioriteringen 2014 var att slutföra NordForsks strategiperiod 2011–2014 samt att bereda en ny strategi som baseras på de reviderade stadgar som ministerrådet tagit fram för NordForsk.

Nordplus är MR-U:s mobilitets-, projekt- och nätverksprogram. Under 2014 prioriterades stärkt information om och profilering av Nordplus samt spridning av resultat.

OECD

Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) spelar en betydelsefull roll när det gäller analys av utbildningssystemets funktionssätt och hur medlemsländernas forskningssatsningar utformas. Kärnan i verksamheten på utbildningsområdet utgörs av jämförande studier, analyser, statistik och indikatorer. Kärnan i verksamheten på forskningsområdet utgörs av statistiska jämförelser mellan ländernas forskning och av rekommendationer om forskningssatsningar.

Sverige deltar återkommande i Programme for International Student Assessment (PISA) som syftar till att undersöka i vilken grad deltagande länders utbildningssystem bidrar till att femtonåriga elever, som snart kommer att ha avslutat den obligatoriska skolan, är rustade att möta framtiden. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom kunskapsområdena matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Sedan 2000 genomförs studien vart tredje år. Under 2012 genomfördes den femte PISA undersökningen. Resultaten, som presenterades i december 2013, visar att svenska 15-åringars kunskaper i matematik, läsförståelse och naturvetenskap fortsätter att försämrats. Utmärkande är framförallt att resultaten försämrats ytterligare i samtliga tre kunskapsområden mellan 2009 och 2012. För första gången presterar svenska elever under OECD-genomsnittet i såväl matematik som läsförståelse och naturvetenskap. Se vidare utg.omr. 16 avsnitt 4.3.2.

Med anledning av de fortsatt vikande resultaten för svenska elever i PISA-undersökningen har Sverige bett OECD om hjälp att, med internationell expertis, analysera svensk utbildningspolitik, ge råd och rekommendationer till hur resultaten kan förbättras. Resultatet av denna granskning förväntas presenteras i mars 2015.

Sverige deltar i Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) som inrättades 2008. PIAAC mäter den vuxna befolkningens kunskaper, kompetens och allmänna färdigheter inom områdena läsförståelse, matematik och problemlösning med hjälp av dator. Det är den mest omfattande internationella studien som har genomförts i sitt slag. Den första omgången av studien genomfördes 2011–2012 och de första resultaten publicerades i oktober 2013. Resultaten möjliggör internationella jämförelser inom de testade områdena. Genom samarbete med kommissionen är avsikten att resultaten även ska kunna användas till indikatorer inom EU-samarbetet. Resultaten visar att Sverige ligger totalt sett över genomsnittet för de deltagande länderna i den internationella jämförelsen PIAAC när det gäller läsning och räkning och högst när det gäller problemlösning med hjälp av dator. Samtidigt är skillnaderna stora i befolkningen. Även om resultatet är bättre jämfört med OECD-genomsnittet har fortfarande en av sju vuxna svenskar låga kunskaper (nivå 1 eller lägre) i läs- och räknefärdighet och mer än var fjärde person ligger under kunskapsnivå 1 i problemlösningsförmåga (den lägsta nivån).

Sverige deltar även i studien Teaching and Learning International Survey (TALIS 2013). Det är en studie som vänder sig till lärare och skolledare och ur olika perspektiv fokuserar på deras arbete. Statens skolverk har i uppdrag att svara för genomförandet av studien i Sverige. Resultaten offentliggjordes i juni 2014. Resultaten visar bl.a. att endast var tjugonde svensk lärare tycker att deras yrke har hög status. Nio av tio lärare tycker visserligen om att arbeta på sin nuvarande skola men bara drygt hälften skulle välja att bli lärare igen. Samtidigt uppges de svenska lärarna vara nöjda med sina insatser, de upplever att de har goda relationer med eleverna och att de kan få eleverna att känna att de kan göra bra ifrån sig i skolarbetet. När det gäller skolledarna visar TALIS att svenska

rektorer jämfört med rektorer i övriga deltagande länder har lite tid att vara pedagogiska ledare, men också att svenska rektorer har en stark ledarskapsutbildning. Se vidare utg.omr. 16 avsnitt 4.3.2.

Unesco

Unesco är FN:s fackorgan för utbildning, vetenskap, kultur och kommunikation. Det svenska arbetet med Unesco baseras på den strategi för samarbete med Unesco som gäller för perioden 2014–2017. Strategin anger hur Sverige ska bidra till att stärka Unescos verksamhet och bidra till ansvarsfördelningen mellan svenska aktörer. Strategin anger fem övergripande prioriteringar: utbildning för alla, utbildning för hållbar utveckling, tillgång till rent vatten, yttrandefrihet och reformering av Unesco.

Vid Unescos generalkonferens hösten 2013 valdes Sverige, med de högsta röstsiffrorna någonsin, in i Unesco styrelse för perioden 2013–2017.

Unescos största programområde är utbildning och Sverige fortsätter att arbeta för att stärka Unescos arbete med FN:s årtionde för utbildning för hållbar utveckling. Sverige var en av initiativtagarna till att årtiondet får en fortsättning i och med Unescos globala handlingsprogram för hållbar utveckling.

Unesco har fem stora vetenskapsprogram: International Hydrological Programme (IHP), Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC), Man and the Biosphere Programme (MAB), International Geosciences Programme (IGCP) och Management of Social Transformations (MOST). Sverige är representerat i styrelsen för IHP och MAB. Sverige stod i juni 2014 värd för det internationella styrelsemötet för MAB-programmet. Vid mötet deltog 160 personer från 50 länder. I Sverige samordnas Unescos vetenskapliga arbete av Vetenskapsrådet. I detta arbete ingår berörda myndigheter och centrala forskningsfinansiärer.

En stor del av Unescos arbete bedrivs i ett stort antal underprogram, kommittéer, institut och arbetsgrupper. Bland dessa är Sverige representerat i bl.a. International Programme for the Development of Communication (IPDC), UNESCO Institute of Statistics (UIS) och

Regeringskommittén för mångfaldskonventionen.

Varje medlemsland i Unesco ska enligt Unescos konstitution ha en nationalkommission som ska utgöra en länk mellan landets regering och Unesco. Sveriges nationalkommission är kommittén Svenska Unescorådet (dir. 2013:123). Uppdraget för Svenska Unescorådet är bl.a. att bistå regeringen med råd, underlag och förslag i frågor som rör Unescos verksamhet samt informera och skapa intresse i Sverige för Unescos verksamhet. Det sistnämnda görs bl.a. genom anordna olika seminarier och uppmärksamma internationella dagar såsom Världsvetenskapsdagen, Pressfrihetsdagen och Världsboksdagen.

Bolognaprocessen

Bolognaprocessen är ett europeiskt samarbete mellan 47 länder på högskoleområdet. Syftet är att främja rörlighet, anställningsbarhet och Europas konkurrenskraft. Besluten i kommunikén från det senaste ministermötet 2012 i Bukarest ligger till grund för arbetsprogrammet fram till nästkommande ministermöte som ska genomföras i Jerevan 2015. Arbetsprogrammet fokuserar främst på frågor om kvalitetssäkring, den sociala dimensionen, mobilitet, erkännande och anställningsbarhet.

3.4.2 Uppföljning av EU:s gemensamma utbildningsmål

I maj 2009 enades EU-ländernas utbildningsministrar om en fortsättning av utbildningssamarbetet och ett ramverk med strategiska mål för detta arbete fram till 2020 (Utbildning 2020). Därmed fastställdes fem riktmärken som fram till 2020 ska vara vägledande för uppföljningen av arbetet. I november 2011 antogs ett kompletterande sjätte riktmärke om rörlighet i utbildningssyfte och 2012 antogs ett sjunde riktmärke om sysselsättning efter avslutad utbildning. Riktmärkena är följande:

- Andelen 18–24-åringar som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska vara mindre än 10 procent.

- Andelen personer i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent.
- Andelen elever med låga prestationer i läsförmåga, matematik respektive naturvetenskap ska uppgå till högst 15 procent.
- Andelen barn i åldern fyra år fram till åldern för obligatorisk skolstart som går i förskola ska uppgå till minst 95 procent.
- Andelen vuxna som deltagit i någon form av utbildning de senaste fyra veckorna ska uppgå till minst 15 procent.
- Andelen högskoleexaminerade som studerat utomlands under en period som omfattar minst 15 högskolepoäng ska uppgå till minst 20 procent och andelen 18–34-åringar som deltar i en grundläggande yrkesutbildning och som studerat utomlands under minst två veckor ska uppgå till minst 6 procent.
- Sysselsättningsgraden bland personer i åldern 20–34 år tre år efter att de avlagt examen³ på gymnasial eller eftergymnasial nivå ska uppgå till minst 82 procent.

Riktmärkena avser EU som helhet och inte enskilda medlemsländer. En del länder förutsätts kunna bidra till utvecklingen i Europa genom att överträffa riktmärket. Riktmärkena om unga vuxna utan fullföljd gymnasieutbildning och om eftergymnasial utbildning tillhör de övergripande mål i EU 2020-strategin som stats- och regeringscheferna antog i juni 2010 och som redovisas i de årliga s.k. reformprogrammen. De nationella mål som antagits för dessa riktmärken är att andelen unga vuxna som inte har en fullföljd gymnasieutbildning och som inte studerar ska uppgå till mindre än 10 procent och att andelen med minst två års eftergymnasial utbildning ska uppgå till mellan 40 och 45 procent 2020.

Alla riktmärken följs upp i Europeiska kommissionens årliga rapport Education and Training Monitor genom att använda indikatorer

som bygger på internationellt jämförbara statistiska undersökningar.

I det följande redovisas hur Sverige ligger till i förhållande till de antagna riktmärkena för hela EU utifrån senast publicerade uppgifter. Det anges också hur EU-länderna som helhet ligger till.

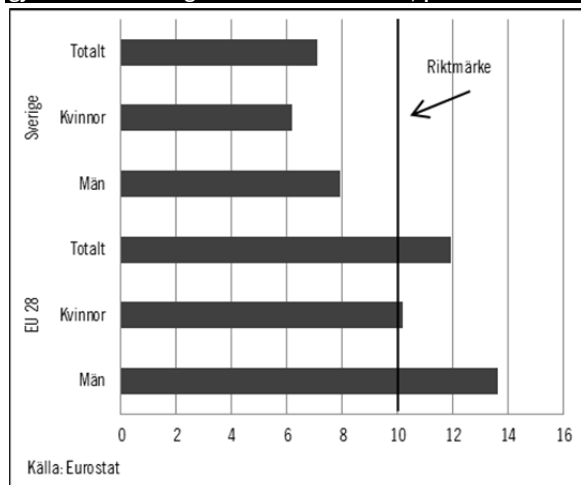
EU-mål: Färre unga vuxna med låg utbildning

Indikatorn mäter andelen unga i åldern 18–24 år som saknar eller har mindre än två års studier på gymnasial nivå och som inte heller befunnit sig i formell eller icke-formell utbildning⁴ under fyraveckorsperioden närmast före mätningen. Detta innebär att personer med två eller fler år av studier på gymnasial nivå inte ingår i denna statistik, oavsett om dessa har fullföljt studierna utbildningen eller inte.

Den senaste statistiken från Eurostat visar att Sverige uppfyller EU:s riktmärke (som även är Sveriges nationella mål) om mindre än 10 procent, med god marginal (se diagram 3.1). Andelen svenska 18–24-åringar utan fullföljd gymnasieutbildning, som inte heller befann sig inom utbildning, har fortsatt minska i Sverige och uppgick under 2013 till totalt 7,1 procent (7,9 procent bland män och 6,2 procent bland kvinnor). Även för EU som helhet har detta mått successivt förbättrats men ligger fortfarande en bit över riktmärket (uppgick till 11,9 procent under 2013) och är betydligt högre bland män än bland kvinnor (13,6 procent respektive 10,2 procent).

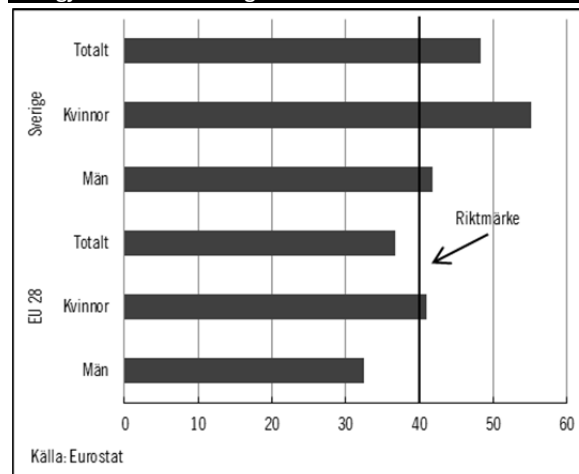
³ I de länder och för de utbildningar där ingen formell examen avläggs mäts indikatorn i stället utifrån andelen som fullföljt den gymnasiala eller eftergymnasiala utbildning de deltagit i.

⁴ Icke formella utbildningar är utbildningar som inte ingår i det ordinarie utbildningssystemet, exempelvis studieförbundens kursverksamhet och vissa personalutbildningar.

Diagram 3.1 Andel av unga i åldern 18–24 år som inte har gymnasieutbildning och som inte studerar, procent (2013)

EU-mål: Högre andel med eftergymnasial utbildning

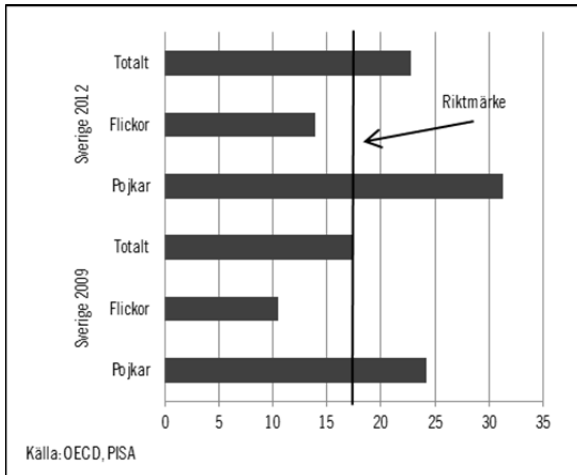
Inom begreppet ”eftergymnasial utbildning” ingår högskoleutbildning, kvalificerad yrkesutbildning och utbildning inom yrkeshögskolan. Andelen 30–34-åringar som har minst två års eftergymnasial utbildning har fortsatt öka i Sverige och uppgick under 2013 till 48,3 procent (41,8 procent bland män och 55,2 procent bland kvinnor), vilket innebär att Sverige ligger över EU-riktmärket (minst 40 procent) (se diagram 3.2). Även det nationella målet (mellan 40 och 45 procent) är uppnått, och har till och med överträffats med god marginal bland kvinnor. Även genomsnittet inom EU har förbättrats något och uppgick under 2013 till 36,8 procent (32,6 bland män och 41,0 bland kvinnor).

Diagram 3.2 Andel i åldern 30–34 år med minst två års eftergymnasial utbildning (2013)

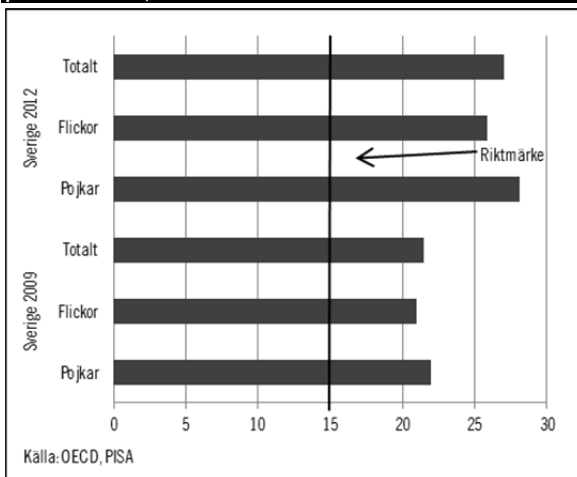
EU-mål: Större andel 15-åringar med godtagbar baskompetens

Måluppfyllelsen för det tredje riktmärket – att färre ungdomar (högst 15 procent) ska prestera på låg nivå i läsning, matematik respektive naturvetenskap – mäts med hjälp av OECD:s internationella kunskapsmätning PISA. Den senaste mätningen genomfördes 2012.

Andelen svenska 15-åringar med svag läsförmåga uppgick i denna mätning till 22,8 procent (31,3 procent bland pojkar och 13,9 procent bland flickor), vilket är en kraftig försämring jämfört med tidigare mätningar (se diagram 3.3). Sverige ligger under OECD-genomsnittet som är 18 procent (23,9 procent bland pojkar och 12 procent bland flickor). Andelen svaga läsare är betydligt högre bland pojkar än bland flickor, såväl i Sverige som i många länder i OECD.

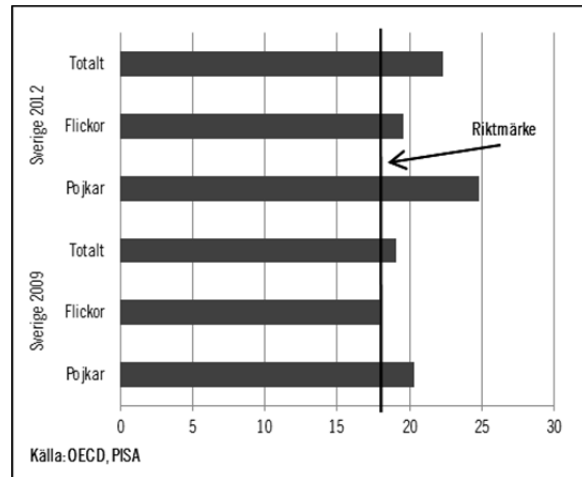
Diagram 3.3 Andel lågpresterande 15-åringar i läsning, procent (2009, 2012)

Gällande matematik hörde 27 procent av de svenska 15-åringarna (28,1 procent bland pojkar och 25,9 procent bland flickor) till de lågpresterande 2012, vilket också är en försämring jämfört med tidigare mätningar (se diagram 3.4), och en bra bit från EU:s riktmärke på högst 15 procent. I OECD var det i genomsnitt 23 procent av 15-åringarna som var lågpresterande (22,1 bland pojkar och 23,9 bland flickor). Skillnaden mellan pojkar och flickor i Sverige ökade från ca 1 procentenhet i mätningen 2009 till ca 2,2 procentenheter i mätningen 2012.

Diagram 3.4 Andel lågpresterande 15-åringar i matematik, procent (2009, 2012)

I naturvetenskap presterade 22,3 procent av de svenska 15-åringarna på en låg nivå 2012 (24,8 bland pojkar och 19,6 bland flickor), även i detta fall en försämring jämfört med tidigare mätningar och högre än EU-riktmärket (se diagram 3.5). Den genomsnittliga andelen i OECD var 17,8 procent (18,6 procent bland

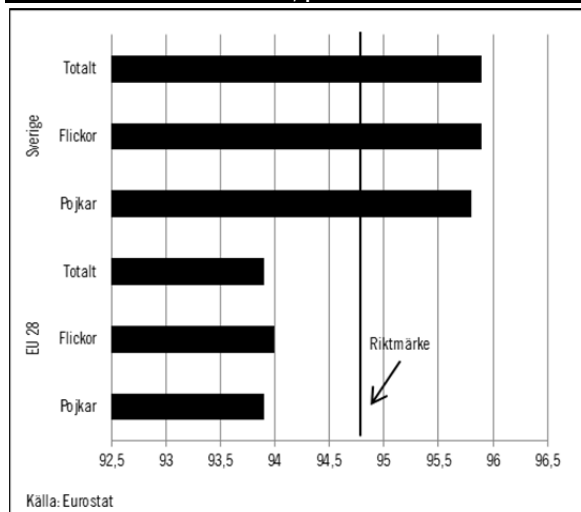
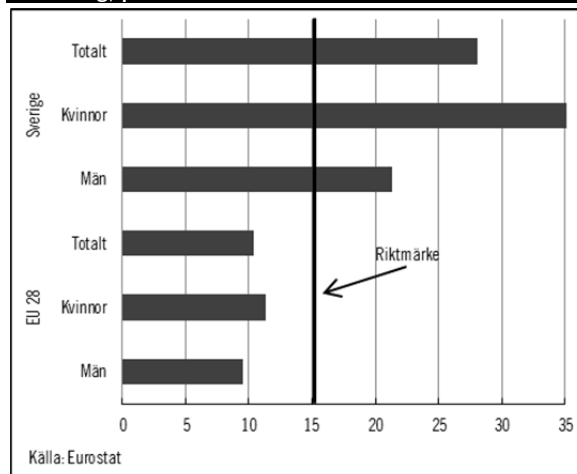
pojkar och 16,9 procent bland flickorna). Skillnaden mellan pojkar och flickor i Sverige ökade från ca 2 procentenheter i mätningen 2009 till ca 5 procentenheter i mätningen 2012.

Diagram 3.5 Andel lågpresterande 15-åringar i naturvetenskap, procent (2009, 2012)

EU-mål: Större andel barn i förskola

Andelen barn i förskoleåldern (4 år upp till åldern för obligatorisk skolstart) som går i förskola har ökat successivt under många år i Sverige och uppgick under 2012 till 95,9 procent (95,8 procent av pojkarna och 95,9 procent av flickorna) vilket innebär att Sverige ligger strax över riktmärket för EU (minst 95 procent).⁵ EU28 genomsnittet har också ökat successivt och uppgick till 93,9 procent under 2012 (93,9 procent av pojkarna och 94,0 procent av flickorna). Se diagram 3.6.

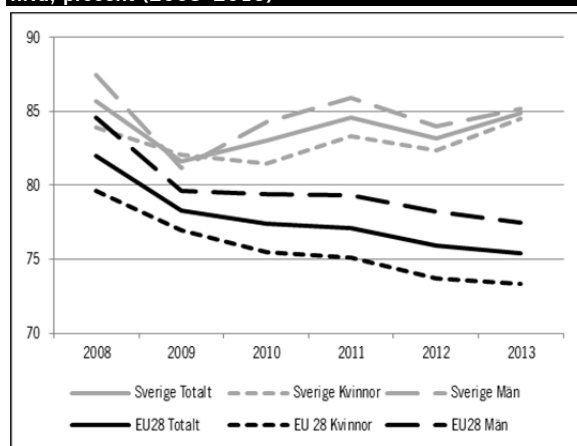
⁵ Pedagogisk omsorg ingår inte. Däremot är förskoleklassen inräknad här.

Diagram 3.6 Andel barn 4 år upp till åldern för obligatorisk skolstart som deltar i förskola, procent (2012)**Diagram 3.7 Andel vuxna (15-64 år) som deltagit i utbildning, procent (2013)****EU-mål: Fler vuxna i olika former av utbildning**

Detta riktmärke rör vuxnas deltagande i såväl formella utbildningar inom utbildningsväsendet som icke-formella, t.ex. personalutbildning. Sverige, tillsammans med övriga nordiska länder och Schweiz, tillhör de länder som hade högst andel i Europa. Under 2013 uppgick andelen vuxna i Sverige som deltog i olika former av utbildning till 28,1 procent (21,3 procent av männen och 35,1 procent av kvinnorna). Inom EU ökade den genomsnittliga andelen vuxna i utbildning något och uppgick till 10,4 procent under 2013 (9,5 procent av männen och 11,3 procent av kvinnorna). I EU som helhet, och väldigt tydligt i Sverige, är det en större andel kvinnor än män som deltar i olika former av utbildning. Se diagram 3.7.

EU-mål: Sysselsättning efter avslutad utbildning

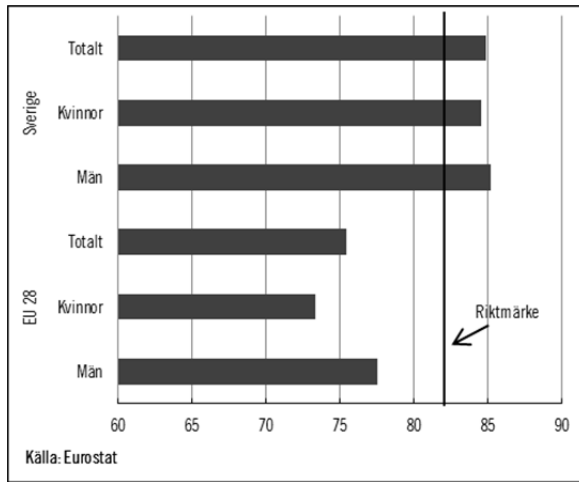
Som en följd av den finansiella krisen har sysselsättningsgraden tre år efter avslutad gymnasial eller eftergymnasial utbildning minskat såväl i Sverige som i resten av EU sedan 2008. Utvecklingen sedan 2009 ser dock annorlunda ut för Sverige jämfört med EU (se diagram 3.8). I Sverige har sysselsättningsgraden trendmässigt ökat sedan 2009 medan den har fortsatt minska i EU28 om än i lägre takt.

Diagram 3.8 Sysselsättningsgraden bland 20–34-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2008–2013)

Under 2013 uppgick sysselsättningsgraden tre år efter avslutad gymnasial eller eftergymnasial utbildning bland 20–34-åringar till 84,9 procent (85,2 procent för män och 84,5 procent för kvinnor) vilket överstiger riktmärket på 82 procent. I EU28 var motsvarande nivå på sysselsättningsgraden 75,4 procent (77,5 procent

för män och 73,3 procent för kvinnor). Se diagram 3.9.

Diagram 3.9 Sysselsättningsgraden bland 20–30-åringar tre år efter avlagd examen på gymnasial eller eftergymnasial nivå, procent (2013)

4 Barn- och ungdomsutbildning

4.1 Omfattning

Barn- och ungdomsutbildning består av förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, grundskolasärskola (som även omfattar inriktningen träningskola), specialskola, sameskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Utanför skolväsendet bedrivs annan pedagogisk verksamhet i form av pedagogisk omsorg, öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. I de följande avsnitten redovisas främst resultat som avser 2013. När det gäller betyg, meritvärde och provresultat innebär det läsåret 2012/13. Uppgifter om barn, elever och personal avser läsåret 2013/14.

4.2 Mål för barn- och ungdomsutbildningen

I budgetpropositionen för 2012 (prop. 2011/12:1) anförde den regeringen att följande mål ska gälla för barn- och ungdomsutbildningen:

Svensk barn- och ungdomsutbildning ska vara av hög och likvärdig kvalitet. Alla barn och elever ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen och utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt.

Regeringens mål för verksamhetsområdet utgår från syftet med utbildningen inom skolväsendet som det uttrycks i skollagen (2010:800). Av skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och

värden. Den ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen. Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform och inom fritidshemmet oavsett var i landet den anordnas.

Av skollagen framgår vidare att förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet.

Skolväsendet är mål- och resultatstyrt. Det är staten som sätter upp mål och fastställer den reglering som gäller för barn- och ungdomsutbildningen. De offentliga och enskilda huvudmännen är ansvariga för att inom regelverkets ramar bedriva och organisera sin verksamhet så att målen nås. Utöver att besluta om mål och regelverk styr staten genom granskning och utvärdering av resultatet inom utgiftsområdet, bl.a. genom de statliga myndigheterna. Därutöver utövar myndigheterna tillsyn samt genomför utvecklingsinsatser. Det finns också finansiella styrmedel i form av bl.a. statsbidrag.

4.3 Resultatredovisning

4.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för barn- och ungdomsutbildningen:

- Deltagande i förskola. Andelen barn 3–5 år inskrivna i förskola.
- Deltagande i förskoleklass. Andel av 6-åringar inskrivna i förskoleklass.
- Resultat på nationella prov i grundskola och gymnasieskola. För grundskolan redovisas andelen elever som nått kravnivån eller fått minst provbetyget Godkänt eller E i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik i årskurs 3, 6 och 9. För gymnasieskolan redovisas andelen elever som fått minst provbetyget Godkänt eller E i kursproven i svenska/svenska som andraspråk B, engelska A och matematik A samt i engelska 5, matematik 1 a–c och svenska/svenska som andraspråk 1.
- Andel elever som uppnått målen i samtliga grundskolans ämnen i årskurs 9 och andel nybörjare i gymnasieskolan som fått slutbetyg efter tre eller fyra år.
- Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 och genomsnittlig betygspoäng i gymnasieskolan.
- Andel elever i årskurs 9 som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program och andel elever som uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år.
- Resultat i internationella studier avseende grundskola respektive gymnasieskola, som PISA, TIMSS, TIMSS advanced, PIRLS, ESLC och TALIS, i de fall någon ny studie presenterats sedan föregående års budgetproposition.
- Övergång från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program på gymnasieskolan.
- Lärarbehörighet och personalens utbildning.

Indikatorerna ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet men belyser delar av

måluppfyllelse och resultat som regeringen bedömer är centrala. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelat på verksamheter. Inom varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer samt övriga resultat. Därutöver finns ett sammanhållet avsnitt om personalens behörighet och utbildning. Regeringen avser att genomföra en översyn av indikatorerna inom utgiftsområdet och avser att återkomma i budgetpropositionen för 2016.

Systemställning efter avslutad gymnasieutbildning
Regeringen avser att i budgetpropositionen för 2016 även redovisa en indikator som visar elevernas sysselsättning efter avslutad gymnasieutbildning. För närvarande saknas nationell statistik som gör det möjligt att redovisa en sådan indikator. Statens skolverk har i sitt regleringsbrev fått i uppdrag att ta fram ett sådant underlag senast den 1 oktober 2014.

4.3.2 Resultat

Förskolan

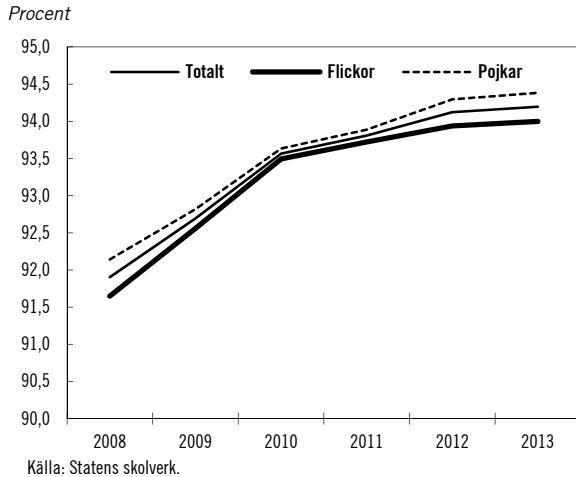
Förskolan är en frivillig skolform inom skolväsendet. Utbildningen i förskolan ska enligt skollagen (2010:800) stimulera barnens utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Kommunerna är enligt skollagen skyldiga att erbjuda barn förskola fr.o.m. ett års ålder i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. Barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga ska erbjudas förskola under minst 15 timmar i veckan. Alla barn ska erbjudas avgiftsfri förskola under minst 525 timmar per år fr.o.m. höstterminen det år barnet fyller tre år (allmän förskola). När vårdnadshavare har anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman ska kommunen erbjuda barnet förskola inom fyra månader.

I förskolans läroplan (Lpfö 98, reviderad 2010) formuleras värdegrund och uppdrag samt mål och riktlinjer för verksamheten.

Indikator: Deltagande i förskola

Andelen barn i förskola i åldrarna 3–5 år beskriver i vilken utsträckning barn deltar i förskola.

Diagram 4.1 Andelen barn, 3–5 år inskrivna i förskola

Andelen inskrivna barn i förskolan fortsatte att öka 2013. Andelen barn i åldrarna 3–5 år som är inskrivna i förskola har de senaste fem åren ökat med 2 procentenheter och uppgick hösten 2013 till drygt 94 procent. Diagrammet visar att andelen pojkar, 94,4 procent, som varit inskrivna i förskolan varit något högre än andelen flickor, 94,0 procent.

Barngrupper och personal

Hösten 2013 var 489 300 barn inskrivna i förskolan, vilket motsvarar 84 procent av gruppen 1–5 åringar. Det är en ökning med ca 7 000 barn jämfört med 2012. I likhet med den senaste femårsperioden var det marginellt högre andel pojkar i kommunala förskolor och marginellt högre andel flickor i fristående förskolor. Under 2013 gick det i genomsnitt 5,3 barn per årsarbetare och 16,8 barn per grupp.

Under de senaste fem åren har personaltätheten varierat mellan 5,2 och 5,4 barn per årsarbetare. Hösten 2013 fanns det 91 675 årsarbetare i förskolan, vilket innebar en ökning med 1 075 årsarbetare jämfört med 2012.

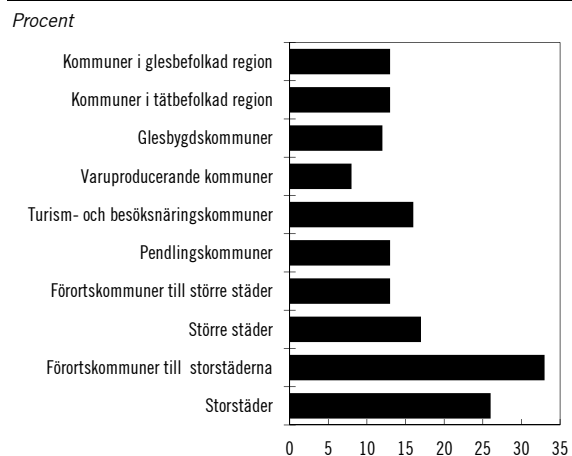
Könsfördelningen bland personalen i förskolan var mycket ojämn, andelen män var drygt 3,5 procent. I fristående förskolor var andelen män 5,4 procent och i kommunala förskolor 3,1 procent.

Andelen årsarbetare i förskolan med förskolläro- eller annan lärarutbildning var 53 procent. 41 procent hade annan utbildning för arbete med barn, framförallt barnskötare. Således var det en liten andel, 6 procent, som saknade utbildning för arbete med barn. Andelen med förskolläro- eller annan lärarutbildning var högre i kommunala förskolor, 56 procent, än i fristående, 41 procent.

Andelen barn i fristående förskolor var störst i förortskommuner och storstäder

Andelen barn i fristående förskolor var 20 procent 2013. I storstäder och i förortskommuner till storstäder är det relativt sett vanligare med fristående förskolor. I kommungruppen förortskommuner till storstäder gick i genomsnitt 33 procent av förskolebarnen i en fristående förskola. I den kommungrupp där kommunerna i genomsnitt hade den lägsta andelen barn i fristående förskolor, varuproducerande kommuner, gick endast 8 procent av förskolebarnen i en fristående förskola. I 46 kommuner fanns det inga förskolor i enskild regi.

Diagram 4.2 Andel barn i förskolor i enskild regi

Källa: Statens skolverk.

Anm. Kommunerna delas av SCB in i kommungrupper enligt diagrammet.

Barns deltagande i förskola i utanförskapsområden

En studie har genomförts av Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) om barns deltagande i förskola i 15 socioekonomiskt utsatta stadsdelar. Studien visar att den genomsnittliga andelen barn som deltar i förskola är knappt tio procentenheter lägre i dessa stadsdelar jämfört med riket i stort. Deltagandegraden för 2-åringar varierar från 25 procent lägre till att t.o.m. vara något högre i

stadsdelen än för kommunen generellt. För 5-åringarna är deltagandegraden i genomsnitt 8 procent lägre i de 15 stadsdelarna jämfört med de nio kommunerna som stadsdelarna ligger i.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskolan beräknades uppgå till knappt 62,2 miljarder kronor 2013. Detta innebär en ökning med 4,2 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per barn beräknas ha uppgått till i genomsnitt 127 000 kronor 2013, vilket är en ökning med 1,9 procent.

Annan pedagogisk verksamhet

Annan pedagogisk verksamhet består av pedagogisk omsorg (bl.a. familjedaghem och flerfamiljslösningar), öppen förskola, öppen fritidsverksamhet och omsorg under kvällar, nätter och helger.

Enligt skollagen ska kommunerna sträva efter att i stället för förskola eller fritidshem erbjuda pedagogisk omsorg om barnets vårdnadshavare önskar det. Förskolans läroplan och de mål som beskrivs där ska vara vägledande för pedagogisk omsorg.

Kommunen ska också sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds (obekväm arbetstid) i den omfattning som det behövs med hänsyn till föräldrars förvärvsarbete och familjens situation i övrigt.

Från och med höstterminen det år då eleven fyller tio år får kommunerna erbjuda öppen fritidsverksamhet i stället för fritidshem.

Färre barn i pedagogisk omsorg

I pedagogisk omsorg deltar framför allt de yngre barnen. I takt med att en allt större andel barn går i förskolan har andelen barn i pedagogisk omsorg minskat. Andelen barn i åldern 1–5 år av befolkningen som var inskriven i pedagogisk omsorg var 2,6 procent under 2013, en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2012. Antal barn som är inskrivna i annan pedagogisk verksamhet uppgick 2013 till 16 348.

Färre öppna förskolor och öppna fritidsverksamheter

Hösten 2013 fanns totalt 448 öppna förskolor i riket, vilket var en minskning jämfört med 2012

då antalet var 462. Öppna förskolor erbjöds i 188 kommuner, vilket var något fler än 2012 då verksamhet erbjöds i 184 kommuner.

Hösten 2013 fanns 585 öppna fritidsverksamheter, vilket var en minskning jämfört med 2012 då antalet var 603.

Antalet kommuner som erbjuder omsorg under kvällar, nätter och helger fortsätter att öka

Hösten 2013 var 5 570 barn i åldern 1–12 år inskrivna i omsorg under obekväm arbetstid, dvs. vardagar mellan klockan 19–06 och helger. Motsvarande antal 2012 var 4 945 barn.

Antalet kommuner som erbjöd sådan omsorg uppgick till 168, vilket var en ökning med 17 kommuner jämfört med 2012. För att stimulera kommunerna att erbjuda omsorg under kvällar, nätter och helger i ökad omfattning har den förra regeringen infört ett riktat statsbidrag om sammanlagt 108,5 miljoner kronor under åren 2013–2016. (Se avsnitt 5.3.)

Kostnader

De totala kostnaderna för pedagogisk omsorg beräknas uppgå till knappt 1,8 miljarder kronor 2013. Detta innebär en minskning med 6,3 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per barn ökade med 2 procent.

Förskoleklassen

Förskoleklassen är en frivillig skolform inom skolväsendet. Utbildningen i förskoleklassen ska enligt skollagen stimulera elevernas utveckling och lärande och förbereda dem för fortsatt utbildning. Utbildningen är avgiftsfri och ska omfatta minst 525 timmar per år, vilket motsvarar ca tre timmar per skoldag. För förskoleklassen gäller läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11). Läroplanen innehåller värdegrund och uppdrag, övergripande mål och riktlinjer.

Elever

Läsåret 2013/14 gick 109 900 elever i förskoleklass, vilket är det största antalet sedan början av 2000-talet. Nästan samtliga, 108 000, var elever som fyllde sex år under 2013. Av eleverna i förskoleklass gick 9,8 procent i en verksamhet med enskild huvudman.

Personal

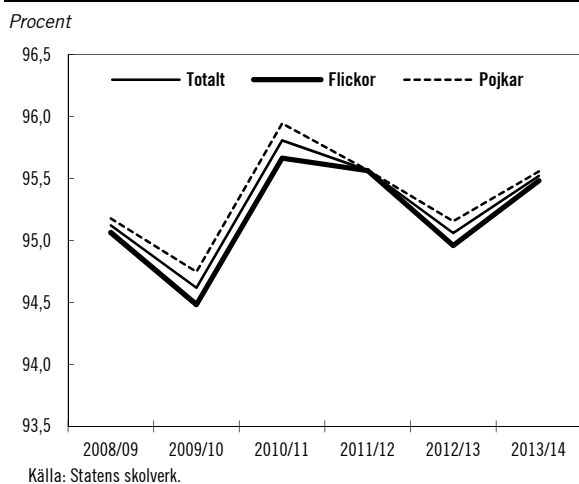
I förskoleklassen arbetade 11 319 personer 2013, vilket motsvarade 6 724 heltidstjänster. Motsvarande antal för 2012 var 11 932 och 6 944. De största personalgrupperna var förskollärare (56,1 procent) och lärare (21,3 procent). Utöver dessa fanns också fritidspedagoger och fritidsledare. Omräknat till årsarbetare var 94 procent kvinnor och 6 procent män.

Kostnader

Den totala kostnaden för förskoleklass beräknas ha uppgått till knappt 5,6 miljarder kronor under 2013, vilket var en ökning med 4,8 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till i genomsnitt 47 400 kronor, vilket var en ökning med 2,2 procent jämfört med 2012.

Indikator: Deltagande i förskoleklass

Diagram 4.3 Andel 6-åringar inskrivna i förskoleklass

Diagrammet visar att andelen av landets 6-åringar som var inskrivna i förskoleklass var 95,5 procent 2013, vilket var en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med 2008. Däremellan har andelen varit marginellt högre och marginellt lägre. Andelen pojkar som varit mottagna i förskoleklassen har varit marginellt högre än andelen flickor under perioden. De 6-åringar som inte var mottagna i förskoleklassen återfanns i bl.a. förskolan. Andelen av 6-åringarna som var mottagna i förskolan var 1,5 procent 2013. I grundskolans årskurs 1 var 1,1 procent av eleverna 6 år eller yngre 2013. Detta innebär att ca 1,9 procent av alla 6-åringar varken återfanns i förskoleklass, förskolan eller i årskurs 1.

Grundskolan

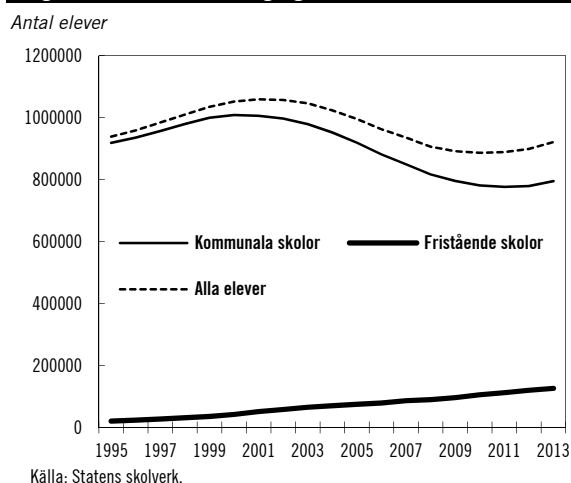
Utbildningen i grundskolan ska enligt skollagen (2010:800) syfta till att ge eleverna kunskaper och värden och utveckla deras förmåga att tillägna sig dessa. Vidare ska utbildningen förbereda eleverna för aktiva livsval och ligga till grund för fortsatt utbildning. Lika tillgång till utbildning och likvärdig utbildning är fundament i skollagen, liksom att elever i behov av stöd och särskilt stöd har rätt till sådant stöd.

För grundskolan gäller läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11).

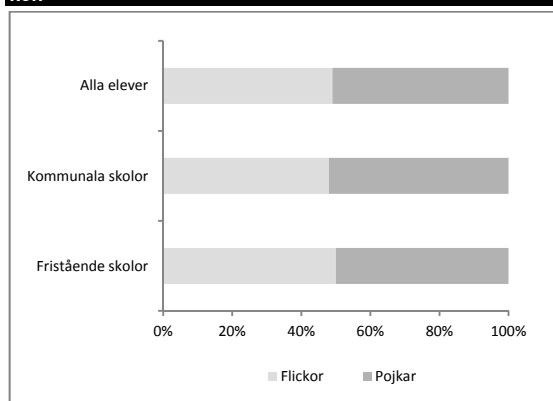
Elever och skolor

Elevantalet i grundskolan minskade kontinuerligt mellan läsåret 2001/02 och 2010/11. Därefter har elevantalet ökat och uppgick hösten 2013 till 921 000 elever i grundskolan, vilket var en ökning med nästan 22 000 elever jämfört med föregående läsår.

Diagram 4.4 Elevutveckling i grundskolan 1995–2013

Lsåret 2013/14 var andelen flickor i grundskolan vid mätningen den 15 oktober 2013 49 procent och andelen pojkar 51 procent. Av eleverna i kommunala skolor var andelen flickor 48 procent och andelen pojkar 52 procent. Motsvarande siffror för fristående skolor var 50 procent flickor och 50 procent pojkar. Det är således, relativt sett, något fler flickor än pojkar som väljer en fristående skola. Detta förhållande gällde även läsåret 2012/13.

Diagram 4.5 Elever i grundskolan läsåret 2013 fördelat på kön

Källa: Statens skolverk.

Andelen elever som går i fristående grundskolor har ökat successivt och uppgick hösten 2013 till 13,7 procent, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år.

Från och med läsåret 2012/13 sker insamlingen av uppgifter till den officiella statistiken per skolenhet. En skolenhet omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra och verksamhet som är knuten till enheten och som inte bedrivs i någon skolbyggnad, till exempel fritidshem. Det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ska ledas och samordnas av en rektor. Förändringen medför att de uppgifter om skolenheter som presenteras läsåret 2012/13 inte är jämförbara med tidigare uppgifter om skolor. Hösten 2012 fanns det sammanlagt 4 909 skolenheter av vilka 790 var fristående skolor. Motsvarande siffror för 2013 var sammanlagt 4 887 skolenheter varav 792 var fristående skolor.

Lärare

I grundskolan arbetade omräknat till heltidstjänster, 76 070 lärare 2013, vilket var en ökning med drygt 1 700 tjänster jämfört med föregående år. Av dessa var 76,7 procent kvinnor och 23,3 procent män. Lärartätheten var ca 8,3 lärare (heltidstjänster) per 100 elever.

Indikator: Resultat på nationella prov

Nationella prov genomförs i årskurs 3, 6 och 9. Även i specialskolans årskurs 4, 7 och 10 samt i sameskolans årskurs 3 och 6 genomförs nationella prov. Syftet med proven är att de ska användas för att ge information för att bedöma elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och, för de årskurser där det

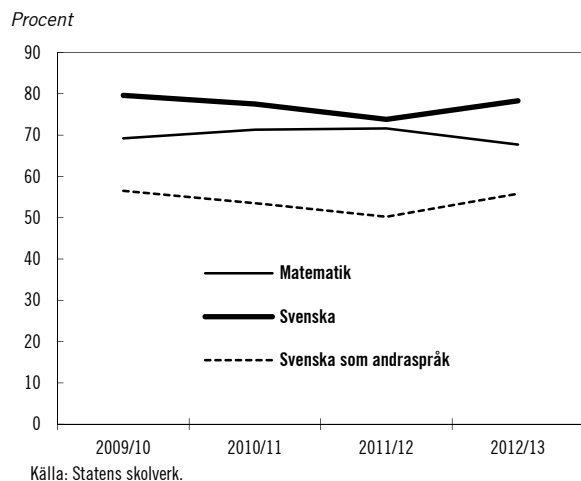
finns betyg, även ge stöd för betygssättningen. Proven bidrar därmed till att ge underlag för en analys av i vilken utsträckning målen för utbildningen nås. Samtliga mål i ämnena provas dock inte och provens främsta syfte är inte att vara underlag för jämförelser över tid. Den förra regeringen gav dock Statens skolverk i uppdrag att bl.a. kvalitetssäkra de nationella proven så att de bättre än i dag kan användas som underlag för jämförelser över tid. Uppdraget redovisades i juni 2014. Statens skolverk förordade inte att syftet med proven skulle ändras i riktning mot årliga trendanalyser utan föreslår i så fall att möjligheten att ta fram ett särskilt mätinstrument undersöks.

I årskurs 3 genomfördes nationella prov första gången 2010 och i årskurs 6 genomfördes proven första gången våren 2012. Som indikator på måluppfyllelse kommer andelen som har nått kravnivån eller fått minst provbetyget E på nationella proven i svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik att användas. Övriga nationella prov redovisas i tabell 4.1 nedan.

För att kunna göra överskådliga jämförelser över tid när det gäller årskurserna 6 respektive 9 kommer andelen som har fått minst betyget E (tidigare betyget Godkänt) att redovisas.

Årskurs 3

Nationella prov i årskurs 3 genomfördes första gången hösten 2009 i form av en obligatorisk utprovning. Proven infördes 2010. Andelen av de elever som gjorde samtliga delprov och som nådde kravnivån på samtliga delprov 2010–2013 framgår av diagram 4.6 nedan.

Diagram 4.6 Andelen elever som nådde kravnivån i nationella prov i årskurs 3, 2009/10–2012/13

Diagrammet visar att andelen elever som har genomfört samtliga delprov och har nått kravnivån på samtliga delprov i matematik sjönk från 69,2 procent 2009/10 till 67,7 procent läsåret 2012/13. I svenska och svenska som andraspråk har också andelen minskat. I svenska minskade andelen från 79,6 procent 2010 till 78,3 procent 2013 och i svenska som andraspråk från 56,5 procent 2010 till 55,8 procent 2013. Resultaten från 2013 visar att av de elever som gjorde alla delprov klarade flickorna proven i något högre utsträckning än pojkarna. I svenska och svenska som andraspråk uppnådde flickorna kravnivåerna i betydligt högre utsträckning medan det var jämnare fördelat bland de som klarade alla sju delproven i matematik.

Årskurs 6

Nationella prov i årskurs 6 genomfördes första gången våren 2012. Regeringen redovisar andelen elever som genomfört samtliga delprov och nått minst kravnivån i nationella prov årskurs 6 som indikator på måluppfyllelse i årskurs 6.

I matematik nådde 78,6 procent av eleverna som genomfört samtliga delprov kravnivån. Motsvarande andel var 86,9 procent i engelska, 82,1 procent i svenska och 54,3 procent i svenska som andraspråk.

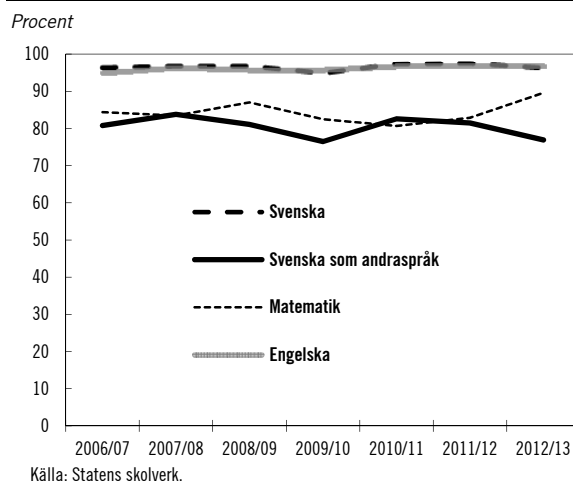
Fler flickor än pojkar uppnådde kravnivåerna på alla delproven i matematik, svenska och svenska som andraspråk. Dock var skillnaden liten i matematik. Det fanns inte någon skillnad i engelska.

Under 2013 genomfördes nationella prov i årskurs 6 i ämnena matematik, engelska och svenska eller svenska som andraspråk. Det

genomfördes även en obligatorisk utprovning av de nationella proven i de natur- och samhällsorienterade ämnena (biologi, fysik, kemi, geografi, historia, religionskunskap, samhällskunskap). För samtliga ämnen var det en högre andel flickor än pojkar som fick minst betyget E.

Årskurs 9

Andelen elever som fått minst betyget E 2012/13 (tidigare Godkänt) var högst i svenska och engelska där andelen var 96,2 respektive 96,7 procent. I matematik och svenska som andraspråk var andelen elever som fått minst provbetyget E 2012/13 lägre, 89,6 respektive 76,9 procent. Andelen elever som fick minst betyget E på det delprov som prövar läsförståelse var dock lägre än det sammanvägda provbetyget. I svenska var det 92,2 procent (88,5 procent av pojkarna och 96,1 procent av flickorna) och i svenska som andraspråk var det 62,6 procent (69,2 procent av flickorna och 57,0 procent av pojkarna).

Diagram 4.7 Andelen elever som fått minst provbetyget godkänt eller E i nationella prov årskurs 9 läsåret 2006/07–2012/13

Andelen elever som fått minst provbetyget E i de nationella proven i årskurs 9 ligger konstant högre för proven i svenska och engelska (drygt 95 procent).

I engelska har andelen elever som fick minst provbetyget E ökat med nästan två procentenheter jämfört med andelen elever som fick motsvarande betyg (minst Godkänt) läsåret 2006/07.

För proven i matematik och svenska som andraspråk varierar andelen elever som fått minst provbetyget E (motsvarande tidigare Godkänt) kraftigt över åren från ca 77 procent till nästan

90 procent för resultaten i matematik. Någon trend för dessa ämnen är inte möjlig att utläsa.

Tabellen nedan visar andelen elever som fått minst betyget E i de nationella proven våren 2013 i årskurs 9 fördelat på kön. Andelen är högst i svenska och engelska, 96–97 procent. Lägst var andelen i svenska som andraspråk (76,9 procent).

Flickor har bättre resultat i samtliga ämnen där det finns nationella prov förutom matematik där pojkarna har marginellt bättre resultat. Störst är skillnaden mellan pojkars och flickors resultat i svenska som andraspråk följt av kemi och biologi.

Tabell 4.1 Andelen elever år 2013 som fått minst betyget E i provbetyg i årskurs 9, procent

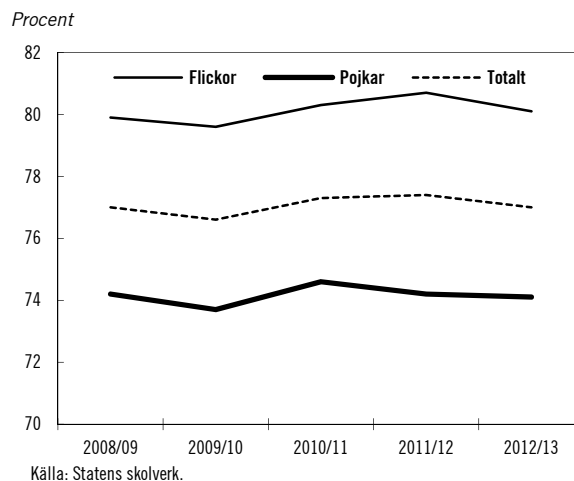
Ämne	Samtliga	Flickor	Pojkar
Svenska	96,2	98,5	94,0
Svenska som andraspråk	76,9	81,6	72,9
Matematik	89,6	89,3	89,9
Engelska	96,7	96,8	96,7
Biologi	86,0	88,5	83,6
Fysik	91,9	91,9	91,9

Källa: Statens skolverk.

Indikator: Betyg och meritvärden

I målet för området barn- och ungdomsutbildning ingår att alla barn och elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Den indikator som ligger närmast till hands för att följa denna del av målet när det gäller grundskolan är andelen elever som får minst betyget E (vilket motsvarar det tidigare betyget Godkänt) i samtliga ämnen i slutbetyget i årskurs 9. Måluppfyllelsen följs för närvarande för elever som lämnar årskurs 9. Från och med läsåret 2012/13 har betyg från årskurs 6 införts vilket gör det möjligt att på sikt följa och avläsa trender över måluppfyllelsen för elever som lämnar denna årskurs.

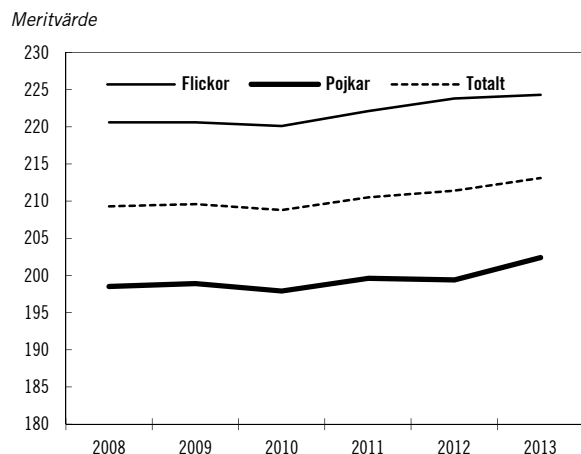
Diagram 4.8 Andel elever som fått ett godkänt betyg i samtliga ämnen i årskurs 9 läsåret 2007/08–2012/13

Andelen elever som vårterminen 2013 fick minst betyget E i alla ämnen uppgick till 77,0 procent, vilket var en svag minskning jämfört med föregående år. Förändringarna har dock varit små de senaste åren.

Det finns skillnader i måluppfyllelse mellan de olika ämnena. Ämnen där störst andel elever uppnår kunskapskraven är svenska, slöjd, bild, hem- och konsumentkunskap och musik. Skillnaden mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren. Skillnaden var fortsatt störst i ämnena moderna språk, biologi, svenska, kemi och religion. Endast i ämnet idrott och hälsa nådde pojkarna i högre utsträckning kunskapskravet än flickorna.

I målet för barn- och ungdomsutbildning ingår att alla barn och elever ska ges förutsättningar att utveckla sina kunskaper, färdigheter och kompetenser så långt som möjligt. En elevs meritvärde beräknas som summan av betygsvärdena för de 16 bästa betygen samt betygsvärdet i moderna språk inom ramen för språkval i elevens slutbetyg (den nya betygsskalan från 2012/13 ger poäng enligt följande: A – 20 poäng, B – 17,5 poäng, C – 15 poäng, D – 12,5 poäng, E – 10 poäng). Det genomsnittliga meritvärdet har ökat kontinuerligt för elever som lämnar årskurs 9 vilket framgår av diagram 4.9.

Diagram 4.9 Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9 läsår 2007/08–2012/13

Källa: Statens skolverk.

Anm. I dagsläget är indikatorns jämförbarhet över tid är begränsad. Bl.a. genom ny betygsskala från 2011 som sammantaget ger möjlighet till högre maximalt meritvärde.

Det genomsnittliga meritvärdet för både flickor och pojkar har ökat stadigt sedan 2008 med undantag för 2010 då det sjönk något. Våren 2013 var det genomsnittliga meritvärdet 213,1 vilket var en ökning med 1,7 meritpoäng jämfört med våren 2012. Sedan det mål- och kunskapsrelaterade betygssystemet infördes läsåret 1997/98 har det genomsnittliga meritvärdet successivt ökat, men den totala ökningen har varit relativt liten – ca tio meritpoäng.

Skillnaden i genomsnittligt meritvärde mellan pojkar och flickor har varit i stort sett oförändrad de senaste åren, mellan ca 21 och 25 meritpoäng. Våren 2012 var skillnaden 24,4 meritpoäng och våren 2013 var skillnaden 21,9 meritpoäng.

Elevers bakgrund har fortsatt stor betydelse för studieresultaten. Gruppen elever som invandrat efter tidpunkten för ordinarie skolstart i Sverige, och därmed fått kortare tid på sig i svensk skola än andra elever, har klart lägre meritvärde än övriga grupper. Av elever som invandrat till Sverige före skolstart hade 86,6 procent behörighet till yrkesprogrammen. Motsvarande siffra för elever som invandrat till Sverige efter skolstart var 52,1 procent.

Vidare har föräldrars utbildningsbakgrund stor betydelse. Elever med högutbildade föräldrar, oavsett utländsk bakgrund eller inte, uppnådde behörighet till gymnasieskolans nationella program i högre utsträckning (94,5 procent) än elever med svensk bakgrund, oavsett föräldrarnas utbildningsbakgrund (90,8 procent). Vidare har flickor som invandrat till Sverige före skolstart ett bättre genomsnittligt

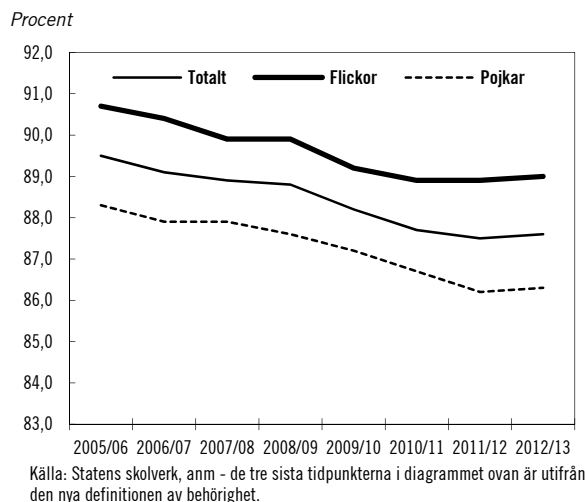
meritvärde i årskurs 9 (220,1) än vad pojkar med svensk bakgrund har (204,0).

Indikator: Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program

Grundskolan ska förbereda eleverna för vidare studier antingen på ett högskoleförberedande program eller på ett yrkesprogram. Andelen elever som är behöriga till ett nationellt program i gymnasieskolan är en viktig indikator på resultat och måluppfyllelse i grundskolan.

Tidigare krävdes lägst betyget Godkänt i ämnena svenska eller svenska som andraspråk, matematik och engelska för att vara behörig till samtliga nationella program i gymnasieskolan. Från och med höstterminen 2011 har behörighetskraven skärpts. De nya behörighetsbestämmelserna innebär att det för yrkesprogrammen krävs lägst betyget E (motsvarande Godkänt enligt den tidigare betygsskalan) i ovanstående ämnen och ytterligare fem ämnen (inte reglerat vilka) medan det för högskoleförberedande program krävs lägst betyget E i ovanstående ämnen och ytterligare nio ämnen. För ekonomi- och samhällsvetenskapsprogrammen samt det humanistiska programmet ska fyra av de ytterligare ämnena vara geografi, historia, samhällskunskap och religionskunskap. För naturvetenskaps- och teknikprogrammen ska tre av de ytterligare ämnena vara biologi, fysik och kemi. För estetiska programmet är de nio ämnena valfria. Här kan dock även färdighetsprov förekomma.

De indikatorer som framöver kommer att användas inom detta område är dels andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen, dels andelen elever som är behöriga till samtliga gymnasieprogram. Detta kommer att innebära ett tidsseriebrott. Men eftersom måluppfyllelsen i ämnet matematik – för vilket betyget Godkänt krävs enligt tidigare och betyget E enligt nuvarande behörighetsbestämmelser – är bland de lägsta bland grundskolans ämnen kommer ändå en trendjämförelse att kunna göras mellan det tidigare gymnasiebehörighetsmättet och måttet som anger andelen elever som är behöriga till yrkesprogrammen.

Diagram 4.10 Behörighet till något av gymnasieskolans nationella program 2005/06–2012/13

Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program har minskat sedan 2006. Våren 2013 var 87,6 procent av eleverna som gick ut grundskolan behöriga till yrkesprogrammen, vilket kan jämföras med 87,5 procent våren 2012. Eftersom behörighetskraven skärptes fr.o.m. höstterminen 2011, överensstämmer de tidigare resultaten inte helt med de senare. Av årskurs 9-eleverna 2013 var 83,2 procent behöriga till samtliga gymnasieprogram, vilket var något färre än 2012 års 83,4 procent. Skillnaden i behörighet mellan flickor och pojkar har minskat något sedan förra året. År 2013 varierade skillnaden i behörigheter mellan 2,7 och 4,1 procentenheter. Motsvarande siffra för 2012 var 2,7 och 4,4 procentenheter. Skillnaden var liksom tidigare störst för behörighet till naturvetenskaps- och teknikprogrammen.

Kostnader

Den totala kostnaden för grundskolan 2013 beräknas ha uppgått till drygt 86,5 miljarder kronor, vilket var en ökning med 3,9 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till i genomsnitt 95 000 kronor 2013, vilket är en ökning med 2,2 procent jämfört med föregående år.

Indikator: Resultat internationella studier

PISA

PISA (Programme for International Student Assessment) är en internationell studie organiserad av OECD som jämför 15-åringars kunskaper och färdigheter i matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Studien genomförs vart tredje år sedan år 2000. Resultaten från den

senaste mätningen (från 2012) presenterades i december 2013. I PISA deltar samtliga OECD-länder och dessutom länder och delar av länder (bl.a. Shanghai, Hong-Kong, Macao) som inte är medlemmar i OECD.

Förutom att jämföra kunskaper och färdigheter syftar PISA också till att öka förståelsen för orsakerna till och konsekvenserna av observerade skillnader i förmåga, bl.a. med hjälp av en stor mängd bakgrundsinformation som samlas in i elev- och skolenkäter. Genom att undersöka dessa samband i internationella jämförande studier kan länderna identifiera svaga och starka sidor hos det egna systemet. Vid varje PISA-mätning är ett av de tre ämnena huvudämne, vilket innebär att undersökningen är mer omfattande på det området och att trender och andra samband därmed kan avläsas. År 2012 var matematik huvudämne.

Resultaten från PISA 2012 visar på en svag svensk resultatutveckling. Det svenska genomsnittliga resultatet har försämrats inom samtliga tre ämnen jämfört med den senaste PISA-undersökningen år 2009. Inom samtliga ämnen är Sveriges resultat lägre än OECD-genomsnittet. Ställer man resultaten i relation till tidigare mätningar där respektive ämne varit s.k. huvudämne framkommer att de svenska resultaten försämrats i matematik jämfört med 2003, i läsförståelse jämfört med år 2000 och i naturvetenskap jämfört med år 2006. I PISA 2003, där matematik var huvudämne precis som år 2012, var Sveriges matematikresultat signifikant högre än OECD-genomsnittet, men i 2012 års mätning ligger den svenska genomsnittspoängen signifikant lägre.

I matematik var resultatspridningen på elevnivå i nivå med OECD-genomsnittet, vilket även var fallet år 2003. Den svenska resultatnedgången har alltså varit ungefär lika stor i alla delar av resultatfördelningen. Betydelsen av elevens socioekonomiska bakgrund för matematikresultatet är något mindre i Sverige jämfört med genomsnittet i OECD, men skillnaden är inte statistiskt säkerställd. År 2009 var däremot betydelsen av elevens socioekonomiska bakgrund för resultatet i läsförståelse högre i Sverige än genomsnittet för OECD. Skillnaden var statistiskt säkerställd. Sammanfattningsvis kan konstateras att det avseende likvärdighet inte skett några statistiskt signifikanta förändringar i PISA 2012 jämfört med PISA 2003. Denna bild avviker dock från motsvarande resultat från

PISA 2009 där likvärdigheten, baserat på resultatutvecklingen i läsning mellan år 2000 och 2009, uppvisade en tydlig försämring.

TALIS

TALIS (The Teaching and Learning International Survey) är en internationell studie riktad till lärare och rektorer med fokus på undervisnings- och lärmiljöer. Studien är initierad av OECD och genomfördes för första gången 2008, då utan Sveriges deltagande. TALIS riktar sig till lärare och rektorer i grundskolans årskurs 7–9 och i vissa länder även till lärare och rektorer i gymnasieskolan.

Resultaten från den senaste mätningen (från 2013) presenterades i juni 2014. Det var också första gången som Sverige deltog i studien. Drygt 3 300 svenska lärare som undervisar i årskurs 7–9 har deltagit i den internationella enkätundersökningen TALIS 2013. Studien visar på flera problematiska resultat när det gäller läraryrket i Sverige.

Studien visar bl.a. att endast fem procent av de svenska lärarna upplever att deras yrke har hög status i samhället. Enligt studiens resultat får svenska lärare mindre kompetensutveckling och deltar sällan i introduktions- och mentorskapsverksamheter. Svenska lärare uppger också att de i mindre utsträckning får återkoppling på sin undervisning och fler än genomsnittet uppger att de aldrig fått återkoppling. Studien visar också att ogiltig frånvaro, sen ankomst och hot och glåpor bland elever är vanligare i Sverige. I jämförelse med andra lärare i undersökningen uppger svenska lärare att de arbetar fler timmar i veckan och att de ägnar sig åt undervisning i lägre grad och administration i högre grad. Svenska rektorer framhåller liknande problematik. Enligt studien hör svenska rektorer till dem som använder mest tid till administration och har därför lite tid att vara pedagogiska ledare. Studien visar vidare att sannolikheten är hälften så stor att svenska lärare med lång yrkeserfarenhet arbetar på en skola med hög andel elever från socioekonomiskt mindre gynnade hem.

Studien visar också på några positiva resultat. Nio av tio svenska lärare uppger t.ex. att de tycker om att arbeta på sin nuvarande skola och enligt studien är svenska rektorer och lärare nöjda med sina insatser. Svenska rektorer anses också ha en stark ledarskapsutbildning. Vidare upplever svenska lärare att de har goda relationer

med eleverna och att de kan få eleverna att känna att de kan göra bra ifrån sig i skolarbetet.

En analys av resultaten i TALIS-undersökningen som Statens skolverk genomfört visar vad som har betydelse för lärares och rektorers självförtroende och arbetstillfredsställelse. För svenska rektorer handlar det om minskad arbetsbelastning, möjlighet att samarbeta om beslut och att kunna ge lärare kompetensutveckling. För lärare handlar det bland annat om möjlighet till mentorskap och handledning, väl fungerande relationer med eleverna och återkoppling på undervisningen.

Grundskolan

Utbildningen i grundskolan ska enligt skollagen syfta till att ge elever med utvecklingsstörning en utbildning som är anpassad till varje elevs förutsättningar och så långt som möjligt motsvarar den som ges i grundskolan. Ett beslut om att en elev ska tas emot i grundskolan ska föregås av en utredning som omfattar en pedagogisk, psykologisk, medicinsk och social bedömning. Samråd med barnets vårdnadshavare ska ske när utredningen genomförs. För grundskolan gäller läroplanen för grundskolan 2011, Lgrsär11.

Inom grundskolan finns det en särskild inriktning som benämns träningskola. Den är avsedd för elever som inte kan tillgodogöra sig hela eller delar av utbildningen i ämnen.

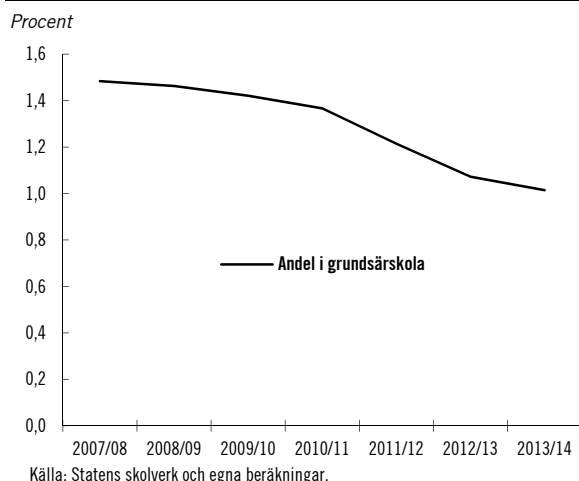
Andelen elever i grundskolan minskar

Läsåret 2013/14 var 9 346 elever mottagna i grundskolan, vilket är en minskning med ca 300 elever jämfört med föregående år. Av eleverna var knappt 39 procent flickor och drygt 61 procent pojkar. Fördelningen mellan pojkar och flickor i grundskolan har varit i princip oförändrad mellan åren under den senaste femårsperioden.

Gruppen elever med autism eller autismliknande tillstånd hör från läsåret 2011/12 till grundskolans målgrupp. Den 1 juli 2011 blev grundskolan nioårig efter att tidigare ha varit tioårig (med den sista årskursen frivillig).

Sammantaget har dessa förändringar troligen bidragit till att andelen elever i grundskolan minskat till drygt 1 procent sedan läsåret 2006/07 när den uppgick till 1,5 procent.

Diagram 4.11 Andel elever av samtliga elever i obligatoriska skolformer som var inskrivna i grundsärskolan 2007/08–2012/13

Lärare

I grundsärskolan arbetade 4 317 lärare 2013, vilket motsvarade 2 338 heltidstjänster. Av dessa var 84,7 procent kvinnor och 15,3 procent män. Jämfört med 2012 minskade antalet heltidstjänster med ca 232 tjänster.

Kostnader

Den totala kostnaden för grundsärskolan beräknas 2013 ha uppgått till ca 4,0 miljarder, vilket är en minskning med ca 1,7 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev ökade dock med 5,8 procent.

Specialskolan

Utbildningen vid specialskolan är avsedd för de barn som inte kan gå i grundskolan eller grundsärskolan på grund av dövhet eller hörselskada, dövblindhet, grav språkstörning eller synskada och ytterligare funktionsnedsättning. Staten är genom Specialpedagogiska skolmyndigheten huvudman för specialskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenheter med specialskola. Eleverna undervisas vid fem skolor med regionala upptagningsområden och tre riksrekryterande skolor. För specialskolan gäller läroplanen för specialskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.

Elever

Läsåret 2013/14 gick 478 elever i specialskolan, vilket var 21 elever fler än föregående läsår. Antalet elever har dock minskat med ca 7 procent den senaste femårsperioden. Av eleverna

2013/14 var 44 procent flickor och 56 procent pojkar. Våren 2013 avslutade 43 elever årskurs 10 i specialskolan med ett genomsnittligt meritvärde på ca 140 meritpoäng.

Lärare

Antalet tjänstgörande lärare i specialskolan var 193 läsåret 2013/14. Antalet tjänstgörande lärare har sjunkit under de senaste åren som en följd av minskat elevantal. Lärartätheten, mätt i antalet heltidstjänster per 100 elever, var drygt 31, vilket var en minskning med ca tre heltidstjänster per 100 elever jämfört med föregående läsår.

Kostnader

Kostnaden för specialskolan uppgick under 2013 till drygt 455 miljoner kronor, vilket är en minskning med ca 6 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev uppgick 2013 till 957 200 kronor, vilket är en minskning med drygt 3,4 procent sedan föregående år.

Sameskolan

Sameskolan ska ge en utbildning med samisk inriktning, som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurs 1–6 i grundskolan. Sameskolan har i uppdrag att förmedla det samiska samhällets och urfolket samernas språk, normer, värdegrund, traditioner och kulturarv till eleverna. Staten är genom Sameskolstyrelsen huvudman för sameskolan samt för förskoleklass och fritidshem vid skolenhet med sameskola. Det finns även integrerad samisk undervisning i kommunala grundskolor i årskurs 1–9. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun fullgöra kommunens uppgifter avseende förskola. För sameskolan gäller läroplanen för sameskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011.

Elever

År 2013 gick 196 elever i sameskolan, varav 28 i förskoleklass. Av dessa var 54 procent pojkar och 46 procent flickor. Antalet elever ökade jämfört med föregående år, då 190 elever var inskrivna i sameskolan. Sammanlagt deltog 161 elever i integrerad samisk undervisning vid 25 grundskolor, vilket är en ökning från 19 skolor året innan. Av dessa elever var 45 procent pojkar och 55 procent flickor.

Förskola, förskoleklass och fritidshem finns i anslutning till alla de fem sameskolorna. Under 2013 gick 115 barn i förskola vid en skolenhet med sameskola, vilket var något fler än 2012. Andelen pojkar i förskola var 51 procent och andelen flickor 49 procent. Antalet elever i fritidshem vid sameskolorna ökade från 90 under 2012 till 94 under 2013.

Nationella ämnesprov har genomförts i årskurs 3 i svenska och matematik. Resultaten för flera av delproven i matematik ligger under riksgenomsnittet. Detta gäller även för några av delproven i svenska. De nationella ämnesproven i årskurs 6 har genomförts i svenska, matematik och engelska med bra resultat. Av skolornas elever uppnådde 91 procent ett godkänt resultat.

Personal

Sameskolstyrelsen hade 84 personer anställda 2013. Omräknat till heltidstjänster var det en ökning från 71 till 76 årsarbetare jämfört med föregående år. Av de anställda var 91 procent kvinnor och 9 procent män.

Kostnader

Den totala kostnaden för sameskolan samt förskola och fritidshem i anslutning till sameskolan uppgick 2013 till 58,9 miljoner kronor, vilket är en ökning med ca 1 procent jämfört med 2012. Kommunernas avgifter finansierar delvis platser inom sameskolans förskola, förskoleklass, fritidshem och sameskola. Genomsnittskostnaden per elev i sameskola uppgick, inklusive barn i förskoleklass och fritidshem, till 220 072 kronor 2013, vilket är en ökning med 10 000 kronor jämfört med föregående år.

Fritidshemmet

Fritidshemmet ska komplettera utbildningen i förskoleklassen samt grundskolan och motsvarande skolformer genom att stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Varje kommun ska erbjuda fritidshem t.o.m. vårterminen det år då eleven fyller 13 år. Från och med höstterminen det år då eleven fyller 10 år får öppen fritidsverksamhet erbjudas i stället för fritidshem.

För fritidshemmet gäller läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011

(Lgr 11). För fritidshemmet gäller den del av läroplanen som anger skolans värdegrund och uppdrag samt i tillämpliga delar den del som anger övergripande mål och riktlinjer för verksamheten.

Elever och personal

Antalet elever i fritidshem uppgick 2013 till totalt 425 900, vilket är en ökning med 14 645 elever jämfört med 2012, samtidigt som antalet fritidshem minskade med 138 och uppgick totalt till 4 178.

Andelen barn i åldern 6–9 år som gick i fritidshem 2013 var 82,3 procent, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med 2012. Sedan 2007 har denna andel ökat med 3,2 procentenheter.

I åldern 10–12 år var andelen elever som fick utbildning i fritidshem 19,7 procent, en ökning med nästan 2 procentenheter jämfört med 2012. I likhet med den senaste femårsperioden var det för elever i åldern 6–12 år marginellt högre andel pojkar i kommunala fritidshem och marginellt högre andel flickor i fristående fritidshem.

Sedan 2007 har elevgruppernas storlek i fritidshemmen i genomsnitt ökat med ca 20 procent, från 33,5 till 40,4 elever per avdelning. Antalet elever per avdelning ökade dock marginellt mellan 2012 och 2013 (0,3 procentenheter). De kommunala fritidshemmen har ett genomsnittligt antal elever på 40,2 per grupp och de fristående fritidshemmen 42,0 elever per grupp.

Antal elever per anställd 2013 var 12,9, vilket är en ökning med ca 0,5 elever jämfört med 2012. Avseende personaltätheten är skillnaderna mellan de kommunala och de fristående fritidshemmen små. I de kommunala fritidshemmen gick det i genomsnitt 12,8 elever per anställd jämfört med 13,3 elever per anställd i de fristående fritidshemmen. Andelen personal med pedagogisk högskoleexamen fortsätter att minska och uppgick 2013 till 53 procent. Skillnaden mellan kommunala och fristående fritidshem är stor, 56 procent respektive 29 procent.

Kostnader

Den totala kostnaden för fritidshem uppgick till drygt 14,2 miljarder kronor 2013, vilket är en ökning med 4,4 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per elev under 2013 var 34 300 vilket var en ökning med ca 1 procent.

Gymnasieskolan

Gymnasieskolan utgörs av utbildning inom skolväsendet som är avsedd att påbörjas av ungdomar efter avslutad grundskoleutbildning, eller motsvarande, fram till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller tjugo. Den är en frivillig skolform som fr.o.m. hösten 2011 omfattar 18 nationella program, varav 12 yrkesprogram och 6 högskoleförbredande program med totalt 60 olika inriktningar. Inom de nationella programmen kan det även finnas s.k. särskilda varianter som är godkända av Statens skolverk. För de elever som inte är behöriga till de nationella programmen finns fem introduktionsprogram.

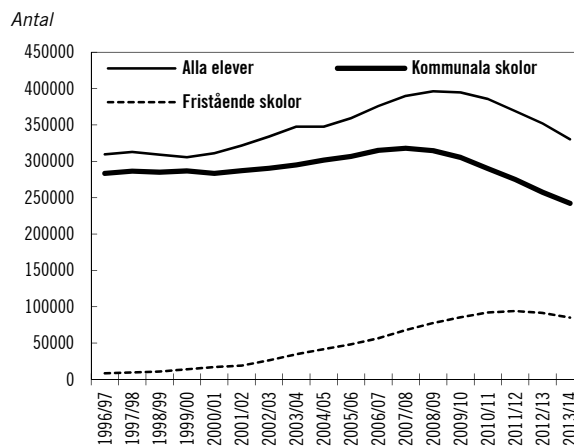
Gymnasieskolan ska enligt skollagen ge en god grund för fortsatta studier och yrkesverksamhet samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Gymnasieskolans huvuduppgift är enligt den nya läroplanen, som gäller för elever som börjat i gymnasieskolan fr.o.m. hösten 2011, att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna ska tillägna sig och utveckla kunskaper. De högskoleförberedande programmen ska ge eleverna grundläggande högskolebehörighet. Yrkesprogrammen ska ge grund för yrkesverksamhet och fortsatt yrkesutbildning. Eleverna på yrkesprogrammen ska ges möjlighet att läsa in grundläggande högskolebehörighet. Sådan behörighet är alltså inget krav för yrkesexamen utan en möjlighet för den enskilde.

Elever, skolor och studievägar

Hösten 2013 gick 330 200 elever i gymnasieskolan, vilket är en minskning med drygt 21 000 elever eller närmare 6 procent jämfört med läsåret innan (se Diagram 4.12). I kommunala skolor, där elevantalet uppgick till 242 300 elever hösten 2013, var minskningen, 6 procent. Även antalet elever i fristående gymnasieskolor minskade, från 91 500 till 85 100 elever, vilket är en minskning med 7 procent. Antalet elever i skolor med landstingskommunal huvudman har ökat med 70 elever, från 2 752 elever 2012 till 2 822 elever 2013. Statens skolverks prognos visar att elevminskningen kommer att fortsätta de kommande två läsåren med ca 15 000 elever totalt. Därefter kommer, enligt prognosen, elevkullarna återigen att öka.

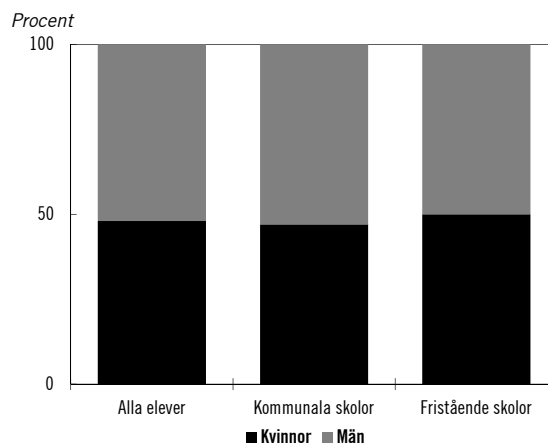
Diagram 4.12 Elevutveckling i gymnasieskolan 1997/98–2013/14

Källa: Statens skolverk.

Lsåret 2013/14 var andelen kvinnor i gymnasieskolan (vid mätningen den 15 oktober 2013) 48 procent och andelen män 52 procent. Av eleverna i kommunala skolor var andelen kvinnor 47 procent och andelen män 53 procent. Motsvarande andelar för fristående skolor var 50 procent kvinnor och 50 procent män (se Diagram 4.13). Det är således, relativt sett, något fler kvinnor än män som studerar vid en fristående skola.

Diagram 4.13 Elever i gymnasieskolan per huvudman, uppdelat på kön, läsåret 2013/14

Källa: Statens skolverk.

I och med att skollagen (2010:800) började tillämpas den 1 juli 2011 ersattes skola som organisatorisk enhet med begreppet skolenhet. Från och med läsåret 2012/13 sker insamlingen av uppgifter till den officiella statistiken per skolenhet. Förändringen medför att de uppgifter om skolenheter som presenteras från och med läsåret 2012/13 inte är jämförbara med tidigare uppgifter om skolor på gymnasienivå.

Hösten 2013 fanns det 1 346 skolenheter (se Tabell 4.2), vilket innebär att antalet skolenheter har ökat med närmare 100 skolenheter jämfört med läsåret 2012/13. Antalet skolenheter med kommunal huvudman var 869 läsåret 2013/14, vilket innebär en ökning med närmare 120 skolenheter jämfört med läsåret 2012/13. Skolenheter med enskild huvudman uppgick samma läsår till 460, vilket innebär en minskning med 25 skolor.

Tabell 4.2 Skolenheter i riket

Antal		
Läsår	2012/13	2013/14
Skolenheter totalt	1 253	1 346
<i>därav med</i>		
Kommunal huvudman	751	869
Enskild huvudman	485	460
Landstingskommunal huvudman	17	17

Källa: Statens skolverk.

För skolenheter med kommunal huvudman har andelen ökat från 60 procent till 65 procent av samtliga skolenheter medan andelen skolenheter med fristående huvudman har minskat från 39 procent till 34 procent. Resterande 17 skolor hade landstingskommunal huvudman, vilket är samma som föregående läsår. De kommunala gymnasieskolorna är i genomsnitt större, sett till antal elever, än de fristående. I och med övergången till begreppet skolenhet har dock antalet elever i genomsnitt per skolenhet minskat i de kommunala skolorna.

Hösten 2013 började 101 667 elever i gymnasieskolans årskurs 1 för första gången. Av dessa nybörjarelever började drygt 27 procent på ett yrkesprogram, vilket är en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med föregående år. Minskningen har dock avstannat i förhållande till den minskning som skett efter genomförandet av gymnasireformen 2011. Vidare började drygt 58 procent av eleverna ett högskoleförberedande program och knappt 15 procent ett introduktionsprogram. I förhållande till läsåret 2012/13 är andelen elever på högskoleförberedande program i princip oförändrat medan andelen elever på introduktionsprogram ökat med knappt en procentenhet, vilket i huvudsak beror på att fler elever går på språkintrouktion.

Av de totalt 330 200 eleverna i gymnasieskolan läsåret 2013/14 gick 57 procent på ett

högskoleförberedande program, drygt 32 procent på ett yrkesprogram och drygt 10 procent på ett introduktionsprogram. I förhållande till föregående år har andelen elever som läser ett yrkesprogram på programnivå varit konstant. Samtidigt har andelen elever på högskoleförberedande program ökat. Andelen elever på introduktionsprogram har minskat med 3 procentenheter.

Hösten 2013 deltog 5 999 elever i gymnasial lärlingsutbildning (baserat på antalet elever med utbildningskontrakt), vilket motsvarar 5,7 procent av alla elever på yrkesprogram. Hösten 2008 inleddes en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning. Det sista intaget i försöksverksamheten gjordes hösten 2010, varefter utbildningen blev en permanent del av gymnasieskolan. Antalet elever i gymnasial lärlingsutbildning har minskat efter att försöksverksamheten avslutats. Elevantalet i årskurs 1 har dock ökat de senaste åren, från 1 343 hösten 2011 och 1 201 hösten 2012 till 1 600 hösten 2013.

Indikator: Resultat på nationella prov

Nationella prov finns för ett urval av ämnen. Proven är en indikator på måluppfyllelse men provar inte samtliga delar och mål i ämnena. Det mått som här redovisas är andelen elever som har fått minst provbetyget Godkänt respektive E i respektive ämne.

För elever som började i gymnasieskolan före hösten 2011 omfattade det nationella provsystemet kursprov i kurserna Engelska A och B, Matematik A, B, C och D samt Svenska och Svenska som andraspråk B. Endast proven i A-kurserna i engelska och matematik samt i Svenska och Svenska som andraspråk B genomfördes obligatoriskt på samtliga nationella eller specialutformade program. De flesta elever genomförde det nationella provet i Matematik A och Engelska A i årskurs 1 eller 2. Antalet elever som har genomfört dessa nationella prov på våren 2013 är därför mycket få varför någon statistik som är jämförbar med tidigare år inte redovisas här. I Svenska B nådde närmare 92 procent av eleverna godkänt resultat och 46 procent fick provbetyget Väl godkänd eller Mycket väl godkänd. Resultaten är därmed i nivå med tidigare år även om andelen elever som nådde de högre betygsnivåerna är något lägre.

Liksom tidigare år lyckades kvinnor betydligt bättre än män, medan resultatskillnaderna mellan elever med svensk respektive utländsk bakgrund var relativt liten i Svenska B.

För eleverna som började gymnasieskolan på hösten 2011 eller senare används i stället nationella prov som tagits fram utifrån de nya ämnesplanerna. Från och med hösten 2012 finns det nationella prov framtagna för kurserna Engelska 5 och 6, Matematik 1a, b och c, 2a, b och c och 3b och c samt Svenska 1 och 3 och Svenska som andraspråk 1 och 3.

Andelen elever som klarade de inledande kursproven i matematik var större under våren 2013 än våren 2012. Störst andel elever med godkänt provbetyg (minst betyget E) fanns bland de elever som läst Matematik 1c. Av de elever som skrev provet fick 97 procent minst godkänt provbetyg att jämföra med 91 procent våren 2012. Matematik 1c är den inledande kursen på de tekniska och naturvetenskapliga programmen. Matematik 1a är den inledande matematikkursen på yrkesprogrammen i den reformerade gymnasieskolan. Andelen av dessa elever med minst godkänt provbetyg våren 2013 var 84 procent, vilket är en kraftig ökning jämfört med våren 2012 då 51 procent av eleverna fick godkänt provbetyg. Enligt Statens skolverk kan en möjlig förklaring till att skillnaderna är så stora vara att lärares kunskaper om kurserna har ökat. En annan förklaring skulle kunna vara att lärare och elever fått större kännedom om proven eftersom de kunde ta del av de gamla proven från 2012. Våren 2012 var första gången för både lärare och elever med kursprov i den nya gymnasieskolan som infördes 2011.

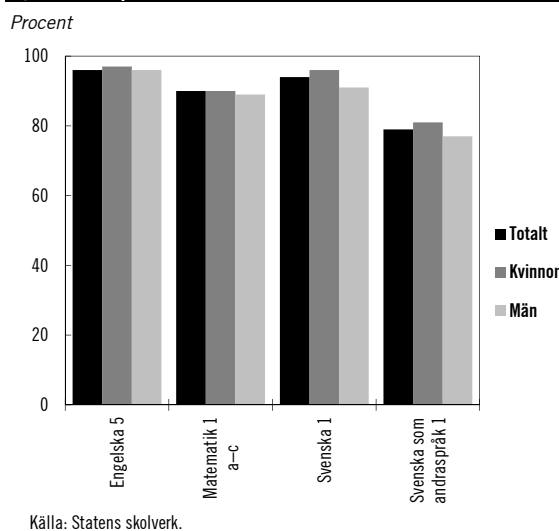
Matematik 1b är den inledande matematikkursen på samhällsvetenskapsprogrammet, ekonomiprogrammet, humanistiska programmet och estetiska programmet. Andelen elever med minst godkänt provbetyg i Matematik 1b våren 2013 var 93 procent att jämföra med 70 procent våren 2012.

I Engelska 5 och Svenska 1 fick 96 procent respektive 94 procent av de elever som gjorde provet minst provbetyget E, vilket är en liten ökning respektive en liten minskning jämfört med våren 2012.

Provresultaten är i stort sett desamma både för kvinnor och för män vad gäller kursproven som gjordes på våren 2013. Skillnaderna är något

större på kursproven i Svenska B och Svenska 1, (se Diagram 4.14).

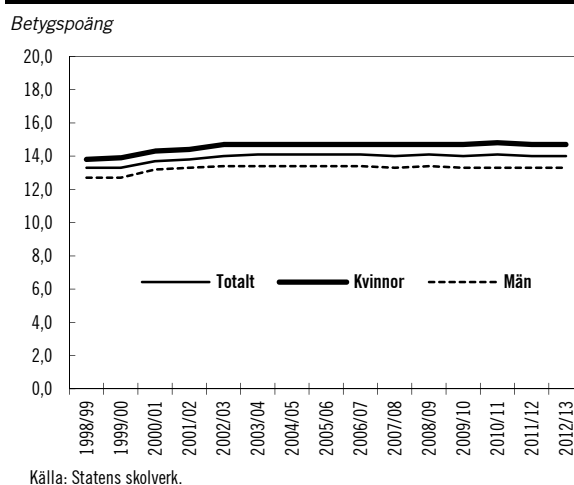
Diagram 4.14 Andel elever som fått minst betyg E i nationella prov i Engelska 5, Matematik 1a–c och Svenska 1, vt 2013 per kön

Indikator: Betygsresultat

Alla elever ska ges förutsättningar att nå de nationella målen. Den genomsnittliga betygs-poängen, dvs. det genomsnittliga värdet av alla betyg som redovisas i elevens slutbetyg (exklusive utökad kurs), är en indikator på uppfyllelse av detta mål. Den genomsnittliga betygs-poängen i gymnasieskolan var 14,0 av maximalt 20 poäng för samtliga elever som fick slutbetyg läsåret 2012/13. Det är i nivå med utfallet de senaste elva läsåren (se Diagram 4.15).

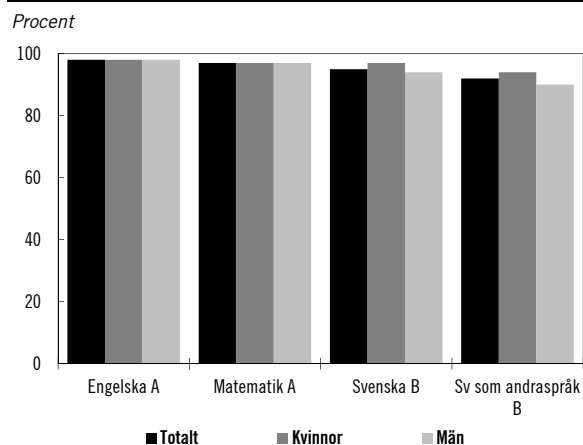
Diagram 4.15 Genomsnittlig betygs-poäng i gymnasieskolan 1998/99–2012/13

Det fanns könsskillnader i betygsresultaten. Våren 2013 var den genomsnittliga betygs-poängen för kvinnor 14,7 poäng och för män 13,3 poäng, vilket är samma värden som föregående år. Kvinnor med svensk bakgrund hade i genomsnitt 14,9 poäng medan kvinnor med utländsk bakgrund hade 13,8 poäng. Motsvarande för män var 13,4 respektive 12,5 poäng, vilket även det är samma värden som föregående år.

Liksom när det gäller resultaten på de nationella proven var kursbetygen högre i svenska och engelska än i matematik (se Diagram 4.16). Samtidigt är betygen i kurser i engelska, matematik och svenska som är obligatoriska för alla program högre än nivån enligt de nationella proven. Det är dock viktigt att notera att det inte är samma elever som gjort de nationella proven som fått slutbetyg. Många elever gör de nationella proven i den inledande kursen i ämnet under den första eller andra årskursen i gymnasieskolan.

Diagram 4.16 Andel elever som fått minst betyget Godkänt i Engelska A, Matematik A, Svenska B resp. Svenska som andraspråk B i slutbetyg vt 2013

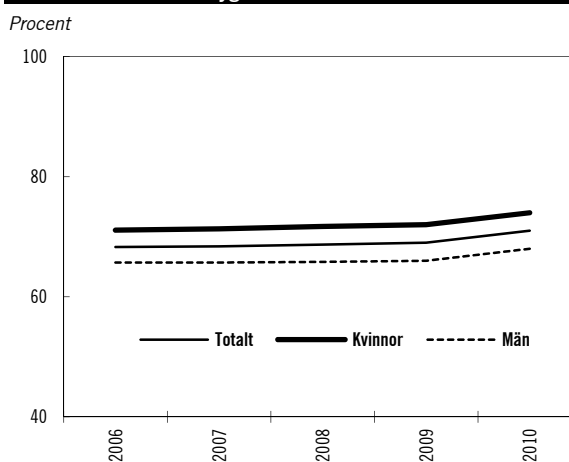

Av alla elever som fick slutbetyg våren 2013 hade 39 procent läst ett utökat program, dvs. läst fler kurser än vad som ingick i deras fullständiga program. Detta var i nivå med andelen 2012 (40 procent). Andelen elever med slutbetyg som läst reducerat program, dvs. som på grund av studiesvårigheter har befriats från undervisningen i en eller flera kurser, är fortsatt låg och har fortsatt att minska, från 2,6 procent 2009 till 0,2 procent 2013. En förklaring till minskningen kan vara att det sedan 2010 krävs slutbetyg från ett fullständigt program för att uppnå grundläggande behörighet.

Indikator: Andel elever med slutbetyg inom tre år

Det är viktigt att alla ungdomar ges förutsättningar att fullfölja en gymnasial utbildning inom utsatt tid. Utbildningen i gymnasieskolan pågår normalt under tre år. Det är dock inte alla elever som klarar studierna inom denna tid. Av de som började i gymnasieskolan hösten 2010 hade knappt 71 procent fått slutbetyg våren 2013, dvs. efter tre år. Andelen elever som fått slutbetyg inom tre års studier i gymnasieskolan har varit i stort sett oförändrad under de senaste tio åren (se Diagram 4.17 för utvecklingen de senaste fem åren).

Diagram 4.17 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2004–2010 som fått slutbetyg inom tre år

Kvinnor som började hösten 2010 fick slutbetyg inom tre år i högre grad än män, knappt 74 procent jämfört med drygt 68 procent. Elever på studieförberedande program fick slutbetyg i större utsträckning än elever som gått yrkesinriktade program. Andelen elever som var nybörjare 2010 på ett studieförberedande program slutförde sin utbildning inom tre år varierar mellan 76 och 85 procent. Motsvarande andelar för de yrkesinriktade programmen är mellan 69 och 79 procent.

Att fler inte får slutbetyg inom tre år beror delvis på att många elever har bytt program under studietiden, vilket förlänger studietiden med ett och ibland flera år. Att fler inte får slutbetyg inom tre år är också en följd av att många elever inte är tillräckligt förberedda för gymnasiestudier och börjar sin gymnasietid på ett individuellt program (nu introduktionsprogram). Av de elever som började på ett individuellt program 2009 hade endast 20 procent fått slutbetyg från något program efter

fyra år. Av nybörjarna i gymnasieskolan 2009 studerade 11,5 procent på ett individuellt program.

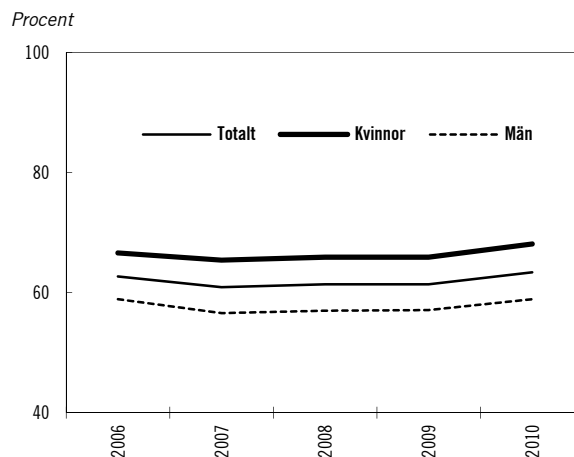
Av nybörjarna 2008 fick 69 procent slutbetyg inom tre år, 77 procent inom fyra år och 78 procent efter fem år.

Indikator: Andel elever som uppnått grundläggande behörighet till högskoleutbildning inom tre år

För att kunna antas till en högskoleutbildning krävs så kallad grundläggande behörighet. För elever som började gymnasieskolan före 2011 krävdes slutbetyg från ett fullständigt nationellt eller specialutformat program. Dessutom krävdes betyget Godkänt i minst 2 250 av de 2 500 gymnasiepoäng som ett fullständigt program omfattar. Detta innebär att elever med reducerat program inte kan få grundläggande behörighet. Dessutom krävdes det lägst betyget Godkänt i kurserna Svenska eller Svenska som andraspråk A och B, Engelska A och Matematik A.

Av alla elever som började i gymnasieskolan hösten 2010, vilket är den sista årskullen som läser enligt läroplanen från 1994, hade 63 procent uppnått grundläggande behörighet inom tre år, vilket är en ökning med 2,0 procentenheter jämfört med föregående elevkull (se Diagram 4.18). Kvinnor uppvisar ett bättre resultat än män, då drygt 68 procent uppnådde sådan behörighet inom tre år att jämföra med 59 procent av männen. Elever med utländsk bakgrund lyckades i lägre grad än övriga elever att uppnå den grundläggande behörigheten, 43 procent jämfört med 68 procent, vilket är en liten ökning för båda elevgrupperna.

Diagram 4.18 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2005–2010 som uppnått grundläggande behörighet inom tre år

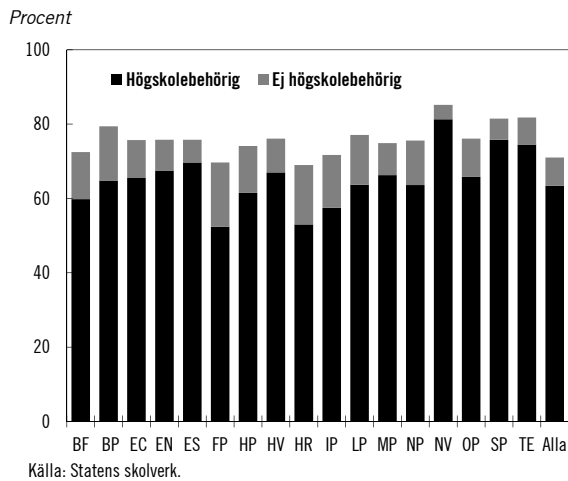

Källa: Statens skolverk.

Av nybörjarna på studieförberedande program 2010 uppnådde 76 procent grundläggande behörighet inom tre år. Motsvarande andel av nybörjarna på yrkesinriktade program var 62 procent. Spridningen mellan programmen är dock stor (se Diagram 4.19).

Det förekommer skillnader i resultat mellan könen inom respektive nationellt program. Bland nybörjarna 2010 har kvinnor i högre utsträckning än män nått grundläggande behörighet till universitets- och högskolestudier. Detta gäller för samtliga program med undantag för bygg-, el- och energiprogrammen. Där har män i större utsträckning än kvinnor nått grundläggande behörighet.

Diagram 4.19 Andel nybörjare i gymnasieskolan 2010 som fått slutbetyg inom tre år, efter grundläggande behörighet eller ej och program⁶

Av de knappt 95 600 elever som fick ett slutbetyg från gymnasieskolan våren 2013, oavsett hur länge de gått i gymnasieskolan, uppnådde 86,9 procent grundläggande behörighet till högskoleutbildning. Det är en liten minskning jämfört med läsåret före och även lägre än bland elevkullen fem år tidigare. Bland kvinnorna var andelen behöriga till högskolan 90,2 procent och bland männen 83,7 procent.

Sammantaget hade 64 procent av rikets invånare som fyllde 20 år under 2013 uppnått grundläggande behörighet inom gymnasieskolan, en andel som varierade mellan 37 och 79 procent mellan kommunerna. Detta innebär att genomsnittet är oförändrat i förhållande till föregående år, men att både det lägsta och det högsta värdet bland kommunerna har minskat från 40 respektive 81 procent 2012.

Byte av program, avbrott och studieuppehåll

Programbyten, liksom avbrott och studieuppehåll, är vanliga orsaker till förlängd studietid för många elever i gymnasieskolan.

Av de drygt 105 000 elever som var nybörjare i gymnasieskolan hösten 2012 hade knappt 13

procent bytt program ett år senare. Det är vanligare att män byter program än kvinnor. Av nybörjarna 2012 bytte 14 procent av männen och 12 procent av kvinnorna program året efter.

Andelen elever som bytt från ett nationellt program efter ett år har minskat med lite mer än 0,5 procentenheter sedan förra året, även om det avrundade värdet fortsatt är 9 procent. Det är också fortsatt något vanligare att elever som börjat på yrkesprogram byter, än de som börjat på högskoleförberedande program. Av de som var nybörjare i årskurs 1 på ett yrkesprogram läsåret 2012/13 hade 9 procent bytt program efter ett år, vilket är 0,4 procentenheter mindre än elevkullen innan. Av eleverna som började i årskurs 1 på högskoleförberedande program 2012/13 hade 8 procent bytt program, vilket också är en minskning med en knapp procentenhet. Precis som förra året är det vanligast att elever byter till samma programtyp som de började på, dvs. från ett yrkesprogram till ett annat, respektive från ett högskoleförberedande program till ett annat.

Ett introduktionsprogram syftar till att förbereda för studier på ett annat program eller för yrkesverksamhet. Av nybörjarna på introduktionsprogram i årskurs 1 hösten 2012 hade 40 procent bytt utbildning ett år senare. Störst andel, 20 procentenheter, hade bytt till ett yrkesprogram, 6 procentenheter till ett högskoleförberedande program och 14 procentenheter till ett annat introduktionsprogram. Skillnaderna är stora mellan programmen, men de har också vitt skilda syften.

I många fall innebar bytet att eleven började om i årskurs 1 på den nya utbildningen, vilket innebär ett extra studieår. Det förekommer även att elever byter program senare under sin gymnasietid.

Av nybörjarna i årskurs 1 läsåret 2012/13 återfanns 4,0 procent, ca 4 200 elever, inte i gymnasieskolan efterföljande läsår, vilket är en ökning med 0,7 procentenheter och ca 600 elever. Dessa hade gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier. Här finns stora skillnader mellan programmen. Av eleverna på nationella program hade 2 procent gjort studieuppehåll eller avbrutit sina studier medan motsvarande andel för elever på introduktionsprogram var 17 procent, vilket är en ökning med närmare 3 procentenheter. Statens skolverk förklarar den stora ökningen och skillnaderna mellan program

⁶NV=naturvetenskapsprogrammet, SP=samhällsvetenskapsprogrammet, TE=teknikprogrammet, ES=estetiska programmet, BP=byggprogrammet, EN=energiprogrammet, HV=hantverksprogrammet, NP=naturbruksprogrammet, IP=industriprogrammet, OP=omvårdnadsprogrammet, EC=energiprogrammet, LP=livsmedelsprogrammet, BF=barn- och fritidsprogrammet, HP=handels- och administrationsprogrammet, MP=medieprogrammet, FP=fordonsprogrammet, HR=hotell- och restaurangprogrammet

delvis med att deras uppföljningssystem inte kan ta hänsyn till elever med tillfälliga personnummer som mellan mätillfällena de olika åren har fått ett personnummer. Eleven registreras då som inte återkommande i årskurs 2, dvs. att studierna har avbrutits, eftersom det tillfälliga personnumret som fanns registrerat i årskurs 1 inte återkommer i årskurs 2. Denna grupp elever har ökat de senaste åren.

Indikator: Övergång från preparandutbildning och programinriktat individuellt val till nationella program på gymnasieskolan

Hösten 2012 började 1 700 elever i årskurs 1 på preparandutbildning och 2 300 på programinriktat individuellt val som nybörjare i gymnasieskolan. Preparandutbildningen syftar till att elever från grundskolan som saknar behörighet till ett visst nationellt program i gymnasieskolan ska uppnå sådan behörighet. Programinriktat individuellt val syftar främst till att en elev som saknar behörighet till ett visst yrkesprogram ska uppnå sådan behörighet och bli antagen till det programmet. Av eleverna på preparandutbildning hade 54 procent bytt till ett nationellt program hösten 2013. Motsvarande andel för elever på programinriktat individuellt val är 44 procent. Det innebär att andelen nybörjare som bytt till ett nationellt program ökat från föregående läsår både avseende preparandutbildningen och programinriktat individuellt val med 2 procentenheter respektive 6 procentenheter. Flertalet av de elever som byter från ett introduktionsprogram till ett nationellt program gör detta utan att förlänga studietiden.

Övergång till högskola och kommunal vuxenutbildning

Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier läsåret efter att de avslutat gymnasieskolan är i samma nivå som de senaste åren. Av de elever som fick slutbetyg eller motsvarande våren 2012 började 22 procent i högskolan påföljande läsår. Kvinnor studerar oftare än män vidare på högskolan. Av de kvinnor som slutförde gymnasieskolan våren 2012 gick 24 procent direkt över till högskolestudier, jämfört med 20 procent av männen. Av elever med utländsk bakgrund började fler än var tredje elev i högskolan året efter avslutad gymnasieskola jämfört med var femte elev med svensk

bakgrund, vilket är samma andel som föregående läsår. Andelen ungdomar som påbörjar högskolestudier inom tre år efter avslutad gymnasieskola minskade från 44,0 procent av de som fick slutbetyg från gymnasieskolan våren 2009 till 42,3 procent av de som fick slutbetyg våren 2010.

Av alla elever i årskurs 3 i gymnasieskolan 2011/12 gick 10,3 procent över till kommunal vuxenutbildning (komvux) påföljande läsår. Det är en minskning jämfört med föregående år. Denna andel har varierat mellan 10,3 och 13,1 procent de senaste fem åren. Elever som inte erhållit ett slutbetyg från gymnasieskolan läser i större utsträckning vidare på komvux än andra elever. Totalt 13 procent av eleverna som gick i årskurs 3 hösten 2011, och inte hade erhållit ett slutbetyg eller motsvarande våren 2012, läste vidare på komvux, jämfört med sju procent av eleverna som fått ett slutbetyg.

Kvinnor börjar i högre grad studera på komvux än män. Av kvinnorna som inte erhållit ett slutbetyg eller motsvarande från gymnasieskolan vårterminen 2012 läste 15,6 procent vidare på komvux följande läsår. Motsvarande andel bland männen var 11,7 procent.

Elever med utländsk bakgrund går över till studier på komvux i större utsträckning än elever med svensk bakgrund. Av eleverna med utländsk bakgrund, som inte erhållit ett slutbetyg eller motsvarande vårterminen 2012, läste 22,7 procent vidare på komvux påföljande läsår, jämfört med 10,4 procent av dem med svensk bakgrund.

Kostnader

Den totala kostnaden för gymnasieskolan 2013 uppgick till drygt 36,6 miljarder kronor, vilket är en minskning med 2,2 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev uppgick till i genomsnitt 109 900 kronor 2013, vilket är en ökning med 5,8 procent jämfört med föregående år.

Gymnasiesärskolan

Utbildningen i gymnasiesärskolan ska enligt skollagen ge elever med utvecklingsstörning en för dem anpassad utbildning som ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet. Fram till och med våren 2016 finns det även elever i gymnasie-

särskolan som följer äldre bestämmelser. För utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2013 gäller bestämmelserna för den reformerade gymnasiesärskolan.

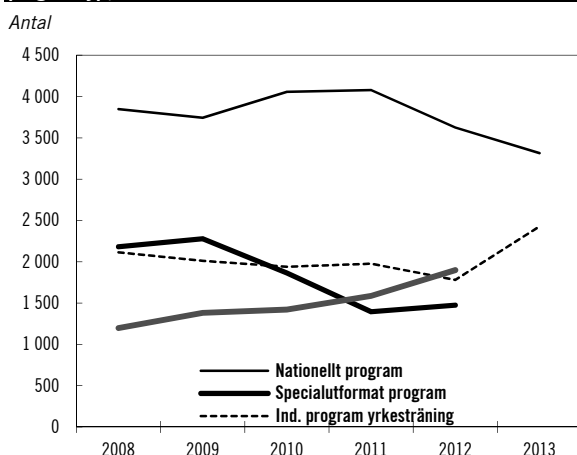
Elever, skolor och studievägar

Hösten 2013 gick drygt 7 700 elever i gymnasiesärskolan, vilket är en minskning med 12 procent jämfört med föregående läsår (se Diagram 4.20). Av eleverna var 60 procent män och 40 procent kvinnor.

Andelen elever i gymnasiesärskolan hösten 2013 som gick i en kommunal skola uppgick till 90 procent medan 7,6 procent gick i fristående gymnasiesärskolor och 2,3 procent i skolor drivna av ett landsting. Totalt gick 90 elever i s.k. integrerad undervisning med gymnasieskolan, dvs. fick undervisning i vanlig klass i gymnasieskolan minst det halva antal veckotimmar som enligt timplanen gäller för aktuell årskurs.

Av eleverna i gymnasiesärskolan som läste enligt Läroplanen för de frivilliga skolformerna från 1994 (Lpf94) gick 56 procent en yrkesutbildning på ett nationellt eller specialutformat program medan 21 procent gick i yrkesträning och 23 procent i verksamhetsutbildning på ett individuellt program. Av eleverna i gymnasiesärskolan som läste enligt Läroplan för gymnasiesärskolan 2013 gick 56 procent ett nationellt program och 44 procent ett individuellt program.

Diagram 4.20 Antalet elever i gymnasiesärskolan fördelat på programtyp, ht 2008–ht 2013

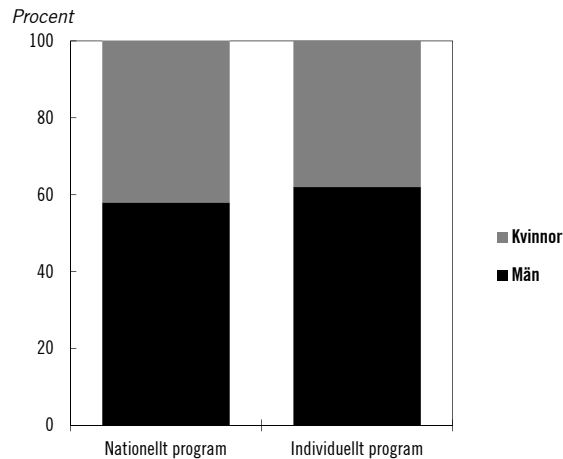

Källa: Statens skolverk.

Av eleverna i gymnasiesärskolan är fler män än kvinnor. Den fördelningen gäller för samtliga programtyper. Läsåret 2013/14 var andelen kvinnor, vid mätningen den 15 oktober 2013,

mellan 42 och 39 procent för nationella program respektive individuellt program. Motsvarande andelar för män var således mellan 58 och 61 procent (se Diagram 4.21).

Diagram 4.21 Elever i gymnasiesärskolan per typ av program och kön, läsåret 2013/14

Källa: Statens skolverk.

Kostnader

Den totala kostnaden för gymnasiesärskolan 2013 uppgick till knappt 2,9 miljarder kronor, vilket var en ökning med 1,7 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev beräknas ha uppgått till i genomsnitt 360 000 kronor 2013, vilket är en ökning med 10,4 procent jämfört med föregående år.

Personalens behörighet och utbildning

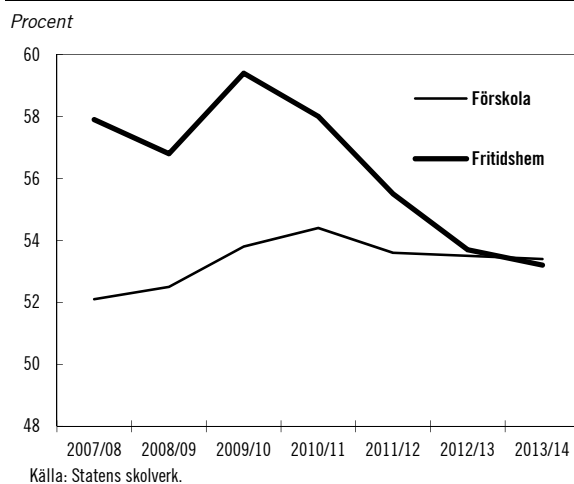
Indikatorer och övrig resultatredovisning när det gäller lärares och förskollärares kompetens och behörighet redovisas samlat under detta avsnitt.

De reformer som är under genomförande medför att det inte är möjligt att ha en indikator som är jämförbar över tid de närmaste åren. Det pågår ett utvecklingsarbete avseende statistik för lärare och förskollärare. Eftersom nya statistikuppgifter ännu inte finns tillgängliga kommer regeringen dock att redovisa lärares och förskollärares behörighet enligt tidigare modell.

Indikator: Andel av personalen i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning

I diagram 4.22 redovisas andelen av personalen (omräknat till heltidstjänster) i förskola och fritidshem som har pedagogisk högskoleutbildning.

Diagram 4.22 Andel av personalen i förskola och fritidshem med pedagogisk högskoleutbildning

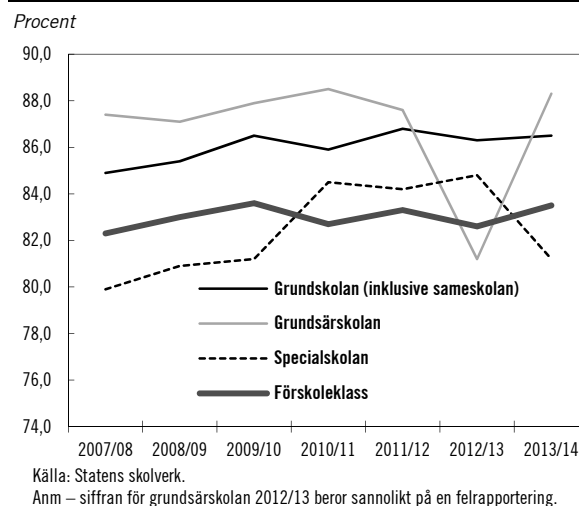
Andelen av personalen i förskolan som har pedagogisk högskoleutbildning har ökat från 52,5 till 53,4 procent jämfört med för fem år sedan. Andelen kvinnor med pedagogisk högskoleexamen (54 procent) var högre än andelen män (45 procent).

I fritidshemmen har andelen med pedagogisk högskoleutbildning minskat från 57,9 procent 2007 till 53,2 procent 2013. Av de som arbetade i fritidshemmen var de två största grupperna personal med en examen från en fritidspedagogutbildning (27 procent) och med en examen från en förskolläraryrkesutbildning (15 procent). Övriga som arbetade i fritidshemmen var bl.a. lärare och fritidsledare. Andelen kvinnor med pedagogisk högskoleexamen var högre (57 procent) än andelen män (41 procent).

Indikator: Andel av lärarna i obligatoriska skolformer samt förskoleklass som har pedagogisk högskoleexamen

Nedan redovisas hur andelen lärare (omräknat till heltidstjänster) med pedagogisk högskoleexamen utvecklats de senaste fem åren.

Diagram 4.23 Andel lärare med pedagogisk högskoleexamen

Andelen lärare i de obligatoriska skolformerna samt förskoleklassen som har pedagogisk högskoleexamen har ökat jämfört med fem år tidigare i samtliga skolformer. Utvecklingen över tid har dock varit olika i de olika skolformerna. Störst har ökningen av lärare med pedagogisk högskoleexamen varit i grundskolan och grundsärskolan med 1,1 respektive 1,2 procentenheters ökning. I specialskolan respektive förskoleklassen är ökningen 0,3 respektive 0,5 procentenheter.

Genomgående har kvinnorna pedagogisk högskoleexamen i högre utsträckning än männen. I grundskolan var det 89 procent av kvinnorna och 78 procent av männen, i grundsärskolan 82 procent respektive 75 procent och i specialskolan 88 procent respektive 74 procent som hade en pedagogisk högskoleexamen. Motsvarande uppgifter saknas för lärare i förskoleklassen.

Indikator: Andel av lärarna i gymnasieskolan samt gymnasiesärskolan som har pedagogisk högskoleexamen

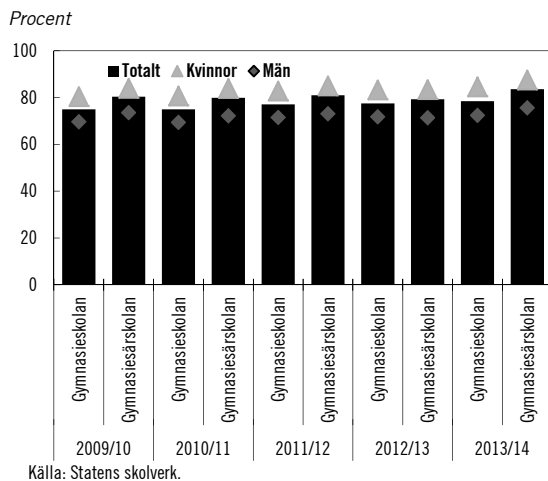
Bland de tjänstgörande lärarna i gymnasieskolan (omräknade till heltidstjänster) har andelen med pedagogisk högskoleexamen ökat kontinuerligt den senaste femårsperioden, från 75,0 procent läsåret 2009/10 till 78,5 procent läsåret 2013/14 (se Diagram 4.24).

Av de tjänstgörande lärarna i allmänna ämnen hade 85,3 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2013/14 medan motsvarande andel för lärarna i yrkesämnena var 59,7 procent. Bland kvinnliga lärare var andelen med pedagogisk

högskoleexamen 84,6 procent och bland manliga lärare 72,4 procent. Mer än 90 procent av de tjänstgörande speciallärarna och specialpedagogerna, lärarna i svenska, samhällskunskap, historia, religionskunskap, biologi och kemi, hade en pedagogisk högskoleexamen. Mindre än 50 procent av de tjänstgörande lärarna i modersmål, drift/underhållstekniska ämnen, fordonstekniska ämnen och i verkstad/industritekniska ämnen hade en pedagogisk högskoleexamen. Det fanns även skillnader mellan huvudmän. Av de tjänstgörande lärarna (omräknade till heltidstjänster) anställda i kommuner hade 82,0 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2013/14. Motsvarande andel för de enskilda huvudmännen var 67,2 procent.

Inom gymnasiesärskolan var andelen tjänstgörande lärare med pedagogisk högskoleexamen (omräknat till heltidstjänster) 83,6 procent hösten 2013, vilket är en ökning med 4,3 procentenheter jämfört med föregående läsår (se Diagram 4.24). Av lärarna anställda i kommuner hade 86,3 procent pedagogisk högskoleexamen läsåret 2013/14. Motsvarande andel för de enskilda huvudmännen var 59,1 procent.

Diagram 4.24 Andel lärare (heltidstjänster) i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan med pedagogisk högskolebehörighet

Statliga insatser

Många av skolreformerna inom barn- och ungdomsutbildningen trädde i kraft den 1 juli 2011 utom för vuxenutbildningen, där reformerna huvudsakligen började tillämpas den 1 juli 2012. Statens skolverks regeringsuppdrag om implementeringsinsatser omfattade tre år 2010–

2012. Insatserna har avsett framtagande av nya styrdokument, genomförande av konferenserier samt produktion av en mängd skriftligt material, filmer och andra mer interaktivt utformade stödmaterial. I sitt regleringsbrev för 2013 fick Statens skolverk i uppdrag att fortsätta implementeringen av beslutade reformer inom skolväsendet även under 2013. Totalt har 257 miljoner kronor tillförts Statens skolverk för dessa implementeringsinsatser under åren 2010–2013.

Utbildning och fortbildning av lärare och rektorer

Legitimation för lärare och förskollärare

Sedan den 1 juli 2011 har det varit möjligt för lärare och förskollärare att ansöka om legitimation hos Statens skolverk. Riksdagen har beslutat att vissa bestämmelser om krav på legitimation för lärare och förskollärare skulle börja tillämpas först den 1 december 2013. Sedan dess gäller i regel avseende de lärare och förskollärare som ingått anställning efter den 30 juni 2011 att endast legitimerade och behöriga lärare och förskollärare får bedriva viss undervisning, ansvara för den undervisning som de bedriver, anställas som lärare eller förskollärare utan tidsbegränsning och, i fråga om lärare, självständigt besluta om betyg.

Vid slutet av 2013 hade Statens skolverk beslutat om legitimationer för den stora merparten av de 180 000 lärare och förskollärare som dittills ansökt om legitimation. Under 2013 infördes nya regler som innebär fler vägar till legitimation och behörighet. Detta medförde under december månad 2013 en fördubbling av antalet ansökningar per vecka. Statens skolverk har på flera sätt arbetat med att informera om de nya möjligheterna till behörighet.

Statens skolverk har sedan den 1 augusti 2011 t.o.m. den 31 juni 2014 registrerat drygt 200 000 ansökningar. Uppskattningsvis beräknas mellan 68 000–70 000 ärenden komma in under 2014 vilket ställer höga krav på Statens skolverks organisation. I nuläget arbetar myndigheten intensivt med att säkerställa personal och kompetens för att hantera volymerna av inkomna ärenden. En osäkerhetsfaktor i uppskattningen av antalet inkomna ärenden under 2014 är de ändrade reglerna om introduktionsperiod och legitimation för lärare och förskollärare (se prop. 2013/14:220). Statens skolverk har i beräkningen uppskattat att de

föreslagna ändrade reglerna kan medföra en ökning med 10 000–20 000 ärenden under 2014. Statens skolverks handläggningstider har i många fall varit långa då utredningar om bl.a. kurser och behörigheter har varit nödvändiga för att kunna meddela enskilda legitimationer. Handläggningstiden för de ärenden som beslutades under det första kvartalet 2014 var för drygt 50 procent av ärendena kortare än fyra månader. För 30 procent av de beslutade ärendena var handläggningstiden längre än 12 månader. Under det andra kvartalet försämrades dock handläggningstiderna. Endast i 23 procent av ärendena var handläggningstiden kortare än 4 månader. För 36 procent av ärendena var handläggningstiden 4–6 månader, för 14 procent 6–12 månader och för 27 procent av ärendena var handläggningstiden längre än 12 månader. Statens skolverk gör bedömningen att det vid årsskiftet 2014/15 kommer att finnas ca 45 000 oavslutade ansökningar och att handläggningstiderna under året inte kommer att överstiga intervallet 6–9 månader.

Statens skolverks kostnader för legitimationer under 2014 bedöms i nuläget uppgå till 140 miljoner kronor, varav den största utgiftsposten är bemanning. Andra kostnader är it-kostnader, information, lokalkostnader och rekrytering.

Totalt har tillförts 403 miljoner kronor till Statens skolverk för hanteringen av legitimationer.

Ytterligare förändringar i regelverket för legitimation och behörighet

Riksdagen har antagit regeringens proposition Vissa skolfrågor (prop. 2012/13:187, bet. 2013/14:UbU6, rskr. 2013/14:27). Ändringarna i skollagen (2010:800) och lagen (2010:801) om införande av skollagen samt vissa följdändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare trädde i kraft den 1 respektive den 2 december 2013. De ändrade reglerna innebär bl.a. att lärare och förskollärare med gedigen erfarenhet av undervisning ska kunna bli behöriga att bedriva viss undervisning baserat på sin yrkeserfarenhet. Det gäller legitimerade lärare eller förskollärare som har undervisat sammanlagt minst åtta läsår i ett ämne eller ämnesområde eller i förskolan under de senaste 15 åren före den 1 juli 2015 eller, för de lärare eller förskollärare som fyller 57 år senast den 1 juli 2015, har minst fyra års undervisningserfarenhet under samma period.

Läraryftet II

Hösten 2011 fick Statens skolverk i uppdrag att ansvara för satsningen Läraryftet II, som syftar till att lärare ska bli behöriga i alla skolformer, ämnen och årskurser där de undervisar. Satsningen omfattar även utbildning i ett eller två praktiska eller estetiska ämnen för fritidspedagoger eller motsvarande så att dessa kan bli behöriga lärare och därmed ges möjlighet att få legitimation som lärare. Den 1 februari 2012 utökades uppdraget ytterligare på så sätt att Statens skolverk ska skapa möjligheter för lärare och förskollärare att genom utbildning få en speciallärarexamen med specialisering mot utvecklingsstörning. Syftet är att andelen lärare med legitimation och behörighet ska öka i grundsärskolan, gymnasiesärskolan och särskild utbildning för vuxna. Under 2013 anordnade Statens skolverk 371 kurser för lärare. Drygt 3 000 lärare antogs till en kurs (av dessa var 82,5 procent kvinnor och 17,5 procent män).

Yrkeslärare

Under 2013 inrättade regeringen ett statsbidrag för behörighetsgivande utbildning för lärare i yrkesämnen som möjliggör för aktiva yrkeslärare att få en nedsättning i tjänst för att delta i lärarutbildning. Staten bekostar en viss nedsättning av tjänstgöringsgraden. De ansökningsomgångar som varit under 2013 och 2014 har totalt resulterat i 130 ansökningar. Det kan noteras att vissa huvudmän som ansöker om bidraget avstår från att rekvidrera medel. En anledning till detta kan vara att det är svårt att undvara kompetenta lärare i yrkesämnen i undervisningen på grund av den brist på sådana lärare som redan är.

Satsning på kompetensutveckling för lärare i yrkesämnen fortgår sedan 2012. Totalt har 1 244 lärare i yrkesämnen beviljats statsbidrag för deltagande i arbetsplatsförlagd verksamhet eller annan kompetensutveckling.

Förskolelyftet

Förskolelyftet inleddes 2009 med syftet att utveckla förskolepersonalens kompetens i samband med att förskolans pedagogiska uppdrag förtydligades i läroplanen. Nästan 7 000 anställda deltog i satsningen. Även förskolechefers och förskollärares ansvar för det pedagogiska arbetet i förskolan har förtydligats i den nya skollagen och läroplanen. Under 2012–2014 fortsätter därför satsningen med en fortbildning för förskollärare och förskolechefer.

Satsningen utvidgades fr.o.m. hösten 2013 med kurser i naturvetenskap och teknik samt flerspråkighet och interkulturalitet för all pedagogisk personal i förskolan. Under 2012–2013 har ca 2 600 personer antagits till fortbildningen och under 2014 beräknas ca 3 000 personer ytterligare antas.

Befattningsutbildning för rektorer m.fl.

Sedan mars 2010 är kommuner, landsting och huvudmän för fristående skolor skyldiga att se till att nyanställda rektorer går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Totalt har 3 671 skolledare deltagit i utbildningen under 2013. Under 2013 har ca 1 000 rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer antagits till utbildningen. Anmälningarna har enligt Statens skolverk minskat med 100 skolledare jämfört med 2012. Utbildningen bedrivs vid sex lärosäten och omfattar 30 högskolepoäng fördelade på kurserna skoljuridik och myndighetsutövning, mål och resultatstyrning samt skolledarskap. Av Statens skolverks årsredovisning framgår att ca 1 000 av deltagarna avslutade sin utbildning med godkänt resultat under våren 2013, vilket motsvarar 88 procent av de som genomgått sex terminers utbildning. Av de 1 230 skolledare som antogs till utbildningen 2010 har 82 procent genomfört utbildningen på avsedd tid medan 4 procent fortfarande är aktiva i en annan kursgrupp eller har beviljats studieuppehåll och 7 procent har avbrutit utbildningen. Statens skolverk uppskattar att ca 60 procent av landets rektorer för närvarande genomgår utbildning inom ramen för befattningsutbildningen. Hur många som fortsatt är i behov av utbildning är svårbedömt och kan inte närmare anges, bl.a. eftersom nya rektorer, förskolechefer och biträdande rektorer tillkommer över tid.

Statens skolverk har i sin årsredovisning angett att 95 procent av deltagarna är positiva till utbildningen. Många deltagare har särskilt framfört att de har nytta av delkurserna skoljuridik och myndighetsutövning samt mål och resultatstyrning. Skolledarna upplever dock fortfarande att de inte får tillräckligt utrymme för utbildningen inom ramen för sin tjänst.

Rektorslyftet

Hösten 2013 startade den tredje kursomgången av Rektorslyftet, den särskilda satsningen på fortbildning i pedagogiskt ledarskap på

avancerad nivå om 7,5 högskolepoäng. Det var då 120 rektorer som började fortbildningen. Anmälningarna till Rektorslyftet har enligt Statens skolverks årsredovisning för 2013 minskat med 50 procent jämfört med 2012. Den andra kursomgången avslutade sin fortbildning under våren 2013. Av de rektorer som antogs till fortbildningen har 87 procent slutfört den och 83 procent har gjort det med godkänt betyg. Utfallet ligger obetydligt lägre än i den första omgången. Statens skolverks utvärdering av rektorslyftet visar att 99 procent av deltagarna är mycket nöjda med utbildningen. Rektorerna anser att de känner sig stärkta i sin yrkesroll och att de har förbättrat sitt pedagogiska ledarskap.

Kampanj för lärar- och förskolläraryrkena

Statens skolverk fick 2010 i uppdrag att i samarbete med Högskoleverket genomföra en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrkenutbildningarna (U2010/7661/S). Ett tilläggsuppdrag gavs i november 2012 och kampanjen inriktades då särskilt mot att fler ska lockas till lärarutbildning med inriktning mot ämnesområdena naturvetenskap och teknik (U2012/6128/S). I och med tilläggsuppdraget förlängdes också uppdraget t.o.m. 2015. Ytterligare ett tilläggsuppdrag gavs i augusti 2013 för att kampanjen under 2013 till viss del specifikt ska inriktas på att attrahera fler män till förskolläraryrkenutbildningen (U2013/5045/S). Genom en ändring av Statens skolverks regleringsbrev för budgetåret 2014 ändrades uppdraget så att kampanjen även ska bedrivas med inriktning mot yrkesämnen (U2014/2660/S).

Statens skolverks insatser har bl.a. resulterat i en särskild kampanjwebb som samlar ett antal målgruppsanpassade aktiviteter. Statens skolverk har även deltagit med kampanjen i olika utbildningsmässor och bedrivit en större annonseringskampanj i olika medier. Under året har Statens skolverk vidareutvecklat kampanjwebben med fokus på kampanjaktiviteter inriktade på ämnesområdena naturvetenskap och teknik. Statens skolverk har även genomfört ett antal aktiviteter för att locka fler män till förskolan.

Enligt Statens skolverk har kampanjen fått en bred spridning bland ungdomar och stark respons i sociala medier. Den positiva beskrivningen och betoningen av betydelsen av läraryrket har blivit väl mottagen bland

ungdomar. Lärarkampanjen har också fått flera priser, bl.a. Stora Publishingpriset (i konkurrens med samtliga vinnare i samtliga kategorier) och 100-wattaren (pris för den bästa svenska ideella reklamen). Den senare tävlingen belönar effekten av kampanjer.

Karriärvägar för lärare

Riksdagen har antagit regeringens proposition Karriärvägar för lärare i skolväsendet m.m. (prop. 2012/13:136, bet. 2012/13:UbU15, rskr. 2012/13:266). De nya bestämmelserna som trädde i kraft den 1 juli 2013 innebär bl.a. att det i skollagen (2010:800) införs ett s.k. målsättningsstadgande om att skolhuvudmän ska sträva efter att inrätta karriärsteg för särskilt yrkesskickliga lärare. Det infördes också en upplysningsbestämmelse om möjligheten för huvudmän att söka statsbidrag för karriärstegen förstelärare och lektor.

Sedan mars 2013 har Statens skolverk i uppdrag att besluta om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärstegen förstelärare och lektor. Statens skolverk har för våren 2014 beslutat om drygt 148 miljoner kronor i statsbidrag till 546 skolhuvudmän, varav 266 var kommunala och 280 enskilda. Sammantaget har huvudmännen i sina ansökningar inför läsåret 2014/15 uppgett att de planerar att tillsätta 13 736 förstelärartjänster och 244 lektorstjänster. Statskontoret fick i juni 2014 i uppdrag (U/2014/4127) att bl.a. följa upp och analysera hur reformen om inrättandet av karriärsteg för särskilt yrkesskickliga lärare genomförts och fungerar.

Elever med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter

Nyanlända elever

För att öka måluppfyllelsen för nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska, har den förra regeringen gett Statens skolverk i uppdrag att genomföra integrationsinsatser inom skolväsendet. I uppdraget ingår att utveckla och sprida information om ett särskilt kartläggningsmaterial som stödjer arbetet med att kartlägga nyanlända elevers kunskaper. I uppdraget ingår även att utveckla och sprida information om ett särskilt material som stödjer lärares arbete att kontinuerligt bedöma nyanlända elevers kunskapsutveckling i svenska. Vidare ska Statens skolverk organisera kompetensutvecklingsinsatser för lärare och rektorer och att ta fram

och sprida informationsmaterial till elever och föräldrar om det fria skolvalet på olika språk (U2013/1101/S). Kompetensutvecklingen ska framförallt syfta till att stödja språk- och kunskapsutvecklingen hos nyanlända elever eller elever med annat modersmål än svenska och insatserna har bl.a. bestått av språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt för ämneslärare, kunskap om andraspråksinläring och språkutveckling för svensklärare och kunskap om organisatoriska förutsättningar för språk-, läs- och skrivutveckling för rektorer.

Goda kunskaper i svenska är viktigt för den nyanlända elevens möjligheter att klara sin skolgång och fullt ut kunna delta i den ordinarie undervisningen. Sedan höstterminen 2013 kan huvudmännen söka statsbidrag för en treårig försöksverksamhet med utökad undervisningstid i svenska för elever i årskurserna 6–9. Totalt deltog 117 huvudmän, varav 107 kommunala och tio enskilda, i försöksverksamheten hösten 2013. Från och med höstterminen 2014 omfattas även nyanlända elever i årskurserna 1–5 av försöksverksamheten.

I maj 2012 fick en utredare i uppdrag att bistå Regeringskansliet med att utreda frågor om utbildning för nyanlända elever (U2012/2834/SAM, U2012:B). Uppdraget innefattade hur mottagandet av nyanlända elever i de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan bör regleras, hur skolförfattningarna bör utformas för att nyanlända elever och elever med annat modersmål än svenska bäst ska lära sig svenska, och hur elever med annat modersmål än svenska på bästa sätt kan stödjas i sin kunskapsutveckling genom stöd i ämnesundervisningen på elevens modersmål. Arbetsgruppens förslag angående mottagande och skolgång för nyanlända elever redovisades i Utbildning för nyanlända elever – mottagande och skolgång (Ds 2013:6).

Uppdrag att stödja skolor i utanförskapsområden

Trots stora ansträngningar är kunskapsresultaten ofta mycket bristfälliga i skolor som ligger i stadsdelar med utbredd utanförskap. Många elever når inte målen för utbildningen och andelen elever som når behörighet till gymnasieskolans nationella program är låg. Mot bakgrund av detta gavs Statens skolverk 2012 i uppdrag att under en treårsperiod stödja ett urval av grundskolor i utanförskapsområden (U2011/6863/S). Syftet med uppdraget är att

utveckla metoder som är vetenskapligt grundade och verkningsfulla för att stödja eleverna i deras kunskapsutveckling och höja kunskapsresultaten. Lärarna på skolorna får stöd av handledare i att utveckla sin undervisning men även studiehandledning på elevernas modersmål, stöd för kontakter med vårdnadshavare och läxläsning ingår i projektet. Huvuddelen av insatserna sker på de deltagande skolorna men Statens skolverk har även publicerat stödmaterial inom olika områden inom uppdragets ram. Uppdraget ska avrapporteras i april 2015. IFAU (Institutet för arbetsmarknadspolitisk och utbildningspolitisk utvärdering) ska utvärdera insatsernas effekter på elevernas resultat.

Nationella minoriteter

Under åren fr.o.m. 2010 till och med 2012 har elva myndigheter haft regeringens uppdrag att följa upp, analysera och redovisa sina interna och externa insatser utifrån minoritetspolitikens mål. Statens skolverk och Statens skolinspektion är två av dessa myndigheter. Uppdraget har förnyats och preciserats för vissa av myndigheterna och omfattar nu perioden 2013–2015.

Statens skolverk har arbetat med att underhålla webbplatsen Tema Modersmål. Webbplatsen är utformad som en resurs för de som arbetar med modersmålsundervisning. I arbetet ska Statens skolverk särskilt sträva efter att stödja de nationella minoriteterna. Alla nationella minoritetsspråk finns representerade på webbplatsen inklusive fem romska och tre samiska språkvarianter. Statens skolverk har under senare år på regeringens uppdrag ansvarat för utveckling och produktion av läromedel på samtliga nationella minoritetsspråk. Sammanlagt har ca 16 miljoner kronor anvisats under en tioårsperiod. Arbetet har skett i samverkan med de olika nationella minoritetsgrupperna. Senast i september 2014 fick Statens skolverk ett uppdrag att stödja utveckling och produktion av lärverktyg på de nationella minoritetsspråken.

Statens skolinspektion har genomfört en granskning av modersmålsundervisningen och tvåspråkig undervisning i de nationella minoritetsspråken i grundskolan (rapport 2012:2) som visade på de områden som behöver förbättras för att de nationella minoriteternas rätt till undervisning i det nationella minoritetsspråket ska kunna tillgodoses. De flesta kommuner hade svaga kunskaper om vad som gäller för de nationella minoriteterna och deras

språkutveckling. En motsvarande granskning har genomförts under 2013 i gymnasieskolan som visar på liknande resultat (dnr 401-2012:5910).

Statens skolverk har även verkat inom ramen för regeringens strategi för romsk inkludering (skr. 2011/12:56). Myndigheten har bl.a. presenterat ett inspirationsmaterial för grundskolan om romers kultur, språk, religion och historia som stöd i undervisningen om de nationella minoriteterna. Materialet finns tillgängligt på Statens skolverks webbplats. I samarbete med Södertörns högskola har 17 personer erbjudits en utbildning för att arbeta som brobyggare mellan förskola och skola och romska familjer.

För att säkerställa tillgången på av lärare inom de nationella minoritetsspråken fick Statens skolverk i augusti 2013 ett uppdrag att förstärka tillgången på lärare i samiska, finska och meänkieli. I uppdraget ingår att se till att en lämplig utbildning görs tillgänglig och genomförs i syfte att minst tolv personer blir verk samma som modersmålslärare i de nationella minoritetsspråken. Umeå och Stockholms universitet förbereder kurser med individuella studieplaner och kursstart är beräknad till höstterminen 2014. Uppdraget ska slutredovisas den 15 november 2015. Ett tilläggsuppdrag har getts till Statens skolverk att utreda förutsättningar för att ytterligare deltagare ska kunna genomgå motsvarande utbildningsmodell för romani chib.

Kvalitet och tillgänglighet i förskolan

Enkät till föräldrar med barn i förskola, fritids och pedagogisk omsorg

Statens skolverk redovisade sin fjärde enkätundersökning riktad till föräldrar med barn i åldern 1–12 år. Den genomfördes hösten 2012 och visar vilka verksamhets- eller omsorgsformer som barn i olika befolkningsgrupper deltog i och i vilken utsträckning föräldrarna var nöjda med dessa. Även barnens närvarotider i förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg redovisas. Undersökningen belyser hur föräldrar upplever att erbjuden omsorg svarar mot deras behov och önskemål, utifrån barnets perspektiv, familjesituation och föräldrarnas arbetstider. Den behandlar även föräldrarnas kunskap om förskolans läroplan samt vilka motiv som ligger bakom deras val av förskola, pedagogisk omsorg eller egen anordnad omsorg.

Omsorg på kvällar, nätter och helger.

Statens skolverk har i uppdrag att betala ut statsbidrag enligt förordningen (2012:994) om statsbidrag för omsorg under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds. Under ansökningsperioden för 2013 har totalt 162 kommuner sökt statsbidrag för totalt 4 246 barn.

Elevhälsosatsning

Regeringen har gett Statens skolverk i uppdrag att genomföra insatser för en förstärkt elevhälsa (U2011/5947/S). I uppdraget ingår dels ett riktat statsbidrag för personalförstärkningar inom elevhälsan, dels utbildningsinsatser om elevhälsans inriktning och organisation, om skolans ansvar för elever med psykisk ohälsa samt om barn som far illa. I uppdraget ingår också att utarbeta en modell för att följa upp kvaliteten på och tillgången till elevhälsa. Statsbidraget för personalförstärkningar kan användas till att anställa skolläkare, skolsköterska, skolkurator, skolpsykolog, lärare med specialpedagogisk kompetens och speciallärare. Under 2013 fördelade Statens skolverk 202,5 miljoner kronor i statsbidrag till 419 huvudmän. Av dessa var 187 kommunala, 229 enskilda och 3 statliga. Statens skolverk har genomfört seminariedagar för rektorer, elevhälsopersonal och politiker. I en uppföljning av dessa seminarier uttrycks att innehållet i dagarna väl har motsvarat förväntningarna. Huvudmännen har utökat elevhälsan med motsvarande 809 heltidstjänster.

Utveckling av kvalitet i undervisningen och stöd till eleverna*Lärarnas administrativa arbete*

Riksdagen har antagit den förra regeringens proposition Tid för undervisning, lärares arbete med stöd, särskilt stöd och åtgärdsprogram (prop. 2013/14: 160). Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2014. De ändrade reglerna syftar till att förtydliga reglerna om stöd och särskilt stöd samt förenkla lärarnas arbete med åtgärdsprogram och annan dokumentation.

Matematiklyftet

Statens skolverk har under perioden 2012–2016 i uppdrag att i samverkan med Nationellt centrum för matematikutbildning vid Göteborgs universitet svara för en ämnesdidaktisk fortbildningssatsning för matematiklärare, det s.k. Matematiklyftet. I uppdraget ingår att genom-

föra utbildning av matematikhandledare och rektorer samt att utveckla en särskild webbplattform för det didaktiska stödmaterialet i fortbildningen. Materialet presenteras i form av moduler och tar sin utgångspunkt i läro-, kurs- och ämnesplaner. Materialet bygger på forskning om lärande i matematik och på analyser av svenska elevers resultat i nationella och internationella undersökningar. Under läsåret 2012/13 inleddes en utprövningsomgång i mindre skala då totalt 314 matematiklärare, 31 matematikhandledare och 39 rektorer från 33 grundskolor och 29 huvudmän deltog. Under det andra året, läsåret 2013/14, deltog ca 275 huvudmän med 12 800 lärare och 720 matematikutvecklare. Inför läsåret 2014/2015 beräknas 285 huvudmän delta med 14 000 lärare och 780 matematikhandledare.

Stöd till läxhjälp

Statsbidrag får, enligt förordningen (2014:144) om statsbidrag för läxhjälp, lämnas till huvudmän i skolväsendet för frivilligt anordnande av läxhjälp och till ideella läxhjälpföreningar.

Syftet med statsbidraget är dels att öka möjligheterna för alla elever att utvecklas så långt som möjligt i sitt lärande, dels att bidra till en ökad likvärdighet.

Lov- och sommarskola

Statens skolverk har i uppdrag att betala ut statsbidrag enligt förordningen (2014:47) om statsbidrag för sommarskola eller undervisning under andra skollov. Prognosen för 2014 är att kommuner och skolor kommer att söka totalt 51 av de 78 miljoner kronor som är avsatta för att anordna lovskola för drygt 30 000 elever. Sökstatistiken visar att kommuner sökt bidrag för sommarskola i större utsträckning än fristående skolor.

Naturvetenskap och teknik

Statens skolverk har under perioden 2012–2016 i uppdrag att planera och genomföra systematiska utvecklingsinsatser inom ämnesområdena naturvetenskap och teknik (NT) i skolväsendet. Insatserna består av utbildning av NT-utvecklare, särskilda insatser för gymnasieskolan och ett webbaserat undervisningsstöd riktat till forskollärare och lärare i förskola, förskoleklass och de obligatoriska skolformerna. Förutom utbildningen erbjuds NT-utvecklarna via Statens skolverk 200 platser i ett nätverk med uppstartskonferens 9–10 september 2014. Inom

NT-satsningen görs också insatser för att öka måluppfyllelsen inom naturvetenskap och teknik i gymnasieskolan samt för att underlätta övergången från gymnasieskolan till vidare studier. Bland annat genomförs stöd och utveckling av befintliga insatser samt konferensserier.

Utökad undervisningstid i matematik

Från och med innevarande läsår ska eleverna i årskurs 1–3 läsa mer matematik. Den sammanlagda undervisningstiden i grundskolan och motsvarande skolformer har utökats med 120 timmar, som bör fördelas med en timme i veckan i de tre första årskurserna.

Försöksverksamhet med spetsutbildning i grundskolan

Alla elever har rätt att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling, även de elever som redan ligger långt framme. För att skolorna ska kunna utveckla sitt arbete med att stimulera och utmana elever som utvecklas snabbt beslutade regeringen i mars 2011 om förordningen (2011:355) om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser. Med spetsutbildning avses en utbildning som inrymmer särskild fördjupning och breddning inom ett eller flera ämnen. Eleverna kan läsa gymnasiekurser och få betyg i det eller de ämnen som spetsutbildningen är inriktad mot. I övrigt följer eleverna den ordinarie undervisningen i skolan. I juni 2014 beslutades att förlänga giltighetstiden av förordningen (2011:355) om försöksverksamhet med riksrekryterande spetsutbildning i grundskolans högre årskurser med tre år. Därmed får befintliga utbildningar inom ramen för försöksverksamheten bedrivas till och med år 2022. Statens skolverk ska årligen lämna en redovisning av omfattningen av försöksverksamheten och en utvärdering av denna till Regeringskansliet.

Spridning av forskning

Regeringen har gett en särskild utredare i uppdrag att förbereda och genomföra inrättandet av en ny myndighet som ska ansvara för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som kan bidra till ökad kunskap om vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder och arbetssätt i skolväsendet (dir. 2014:7). Utredaren har i en delredovisning lämnat förslag till bl.a. mål för verksamheten och hur den ska organiseras. Regeringen har i ett

tilläggsdirektiv tillkännagett att myndighetens namn ska vara Skolforskningsinstitutet och att myndigheten ska lokaliseras till Stockholmsområdet (dir. 2014:104). Verksamheten ska starta den 1 januari 2015.

Vidare har Linköpings universitet fått i uppdrag att, utöver det arbete som i dag bedrivs vid det nationella resurscentrumet i teknik, stödja skolutvecklingen inom de naturvetenskapliga ämnena genom att sprida resultat från ämnesdidaktisk forskning till dem som är verksamma i skolan. Universitetet ska, inom ramen för uppdraget samordna de verksamheter som bedrivs vid de nationella resurscentrumen i biologi, fysik och kemi vid Uppsala universitet, Lunds universitet respektive Stockholms universitet, samt vid det egna resurscentrumet. Syftet är att skapa en tydlig kanal för vidareförmedling av ämnesdidaktiska forskningsresultat inom de naturvetenskapliga ämnena och teknik, så att kunskapen kan om sättas i praktiken.

Ökad kvalitet i gymnasieskolan

Elevernas garanterade undervisningstid

En av de viktigaste resurserna för måluppfyllelse i gymnasieskolan är undervisningstiden. Det finns relativt få studier av hur regelverket om den minsta garanterade undervisningstiden efterlevs. Den förra regeringen har bedömt att det finns indikationer på att eleverna i gymnasieskolan inte alltid får den minsta garanterade undervisningstid de har rätt till enligt skollagen och gjorde bedömningen att det bör tas fram ett mer omfattande kunskapsunderlag. Regeringen beslutade därför den 27 mars 2014 att ge ett uppdrag till Statens skolverk med syfte att kartlägga hur den minsta garanterade undervisningstiden i gymnasieskolan efterlevs och säkerställs. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2015.

Försöksverksamhet med spetsutbildning i gymnasieskolan

Regeringen införde med början 2009 en försöksverksamhet med gymnasial spetsutbildning i matematik, naturvetenskapliga, samhällsvetenskapliga och humanistiska ämnen.

Genom försöket ges ungdomar med särskild begåvning och fallenhet möjlighet att få en gymnasieutbildning som erbjuder eleverna särskild breddning och fördjupning inom det ämne eller ämnesområde utbildningarna avser.

Parallellt med studierna i gymnasieskolan ska eleverna kunna läsa kurser vid ett universitet eller en högskola.

Statens skolverk får fatta beslut om deltagande i försöksverksamheten för högst 20 utbildningar och ska sträva efter att utbildningarna är jämnt fördelade över landet.

I juni 2014 beslutade regeringen om förlängning av försöksverksamheten så att den omfattar utbildning som påbörjas till och med 30 juni 2022. Statens skolverk ska årligen lämna en redovisning av omfattningen av försöksverksamheten och en utvärdering av den. Myndigheten ska också senast den 15 augusti 2017 lämna en fördjupad redovisning av försöksverksamheten. Både vid beslut om deltagande och vid utvärdering och fördjupad redovisning ska samråd ske med Universitetskanslersämbetet.

Gymnasial yrkesutbildning

Lärlingsutbildning

Efter tre års försöksverksamhet infördes hösten 2011 lärlingsutbildning som en ordinarie utbildningsform inom gymnasieskolan. Under försöksverksamhetens tre läsår deltog sammanlagt ca 13 200 elever, vilket motsvarade drygt 6 procent av eleverna på ett yrkesprogram. Majoriteten av lärlingarna var män och bland dessa var bygg- och anläggningsprogrammet den i särklass vanligaste utbildningen. Bland kvinnorna var hantverksprogrammet den vanligaste utbildningen. I den reformerade gymnasieskolan har antalet lärlingar inte varit lika stort. Under vårterminen 2014 beräknas antalet till 6 500 lärlingar med utbildningskontrakt. Under år 2013 var bygg- och anläggningsprogrammet liksom i försöksverksamheten det program med flest antal manliga lärlingar. Bland kvinnorna fanns flest lärlingar inom handels- och administrationsprogrammet och vård- och omsorgsprogrammet.

Under 2013 kunde skolhuvudmän som anordnade lärlingsutbildning ansöka om statsbidrag för varje elev som deltog i lärlingsutbildningen. Statsbidrag utbetalades under förutsättning att ett utbildningskontrakt upprättats mellan arbetsplats, huvudman och elev. Statsbidraget är främst avsett att täcka arbetsplatsens kostnader

Kvalitet inom yrkesutbildningen

Statens skolinspektion har genomfört en kvalitetsgranskning av gymnasial lärlingsutbildning (R 2013:02) som visar på stora skillnader i kvalitet mellan skolorna och att samarbetet med arbetslivet behöver utvecklas ytterligare för att öka kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärandet. Myndigheten har också genomfört en fördjupad tillsyn av yrkesprogrammen som bl.a. visar att skolorna måste förbättra arbetet med att förbereda handledarna på arbetsplatserna på deras uppdrag och att förbereda eleverna på vad det arbetsplatsförlagda lärandet innefattar. Skolan måste också hitta strategier för att överbrygga klyftan mellan arbetslivets krav och utbildningens mål. Tillsyn och kvalitetsgranskningar är viktiga verktyg för att stärka kvaliteten i den gymnasiala yrkesutbildningen.

I december 2013 beslutade den förra regeringen att inrätta ett lärlingscentrum inom Statens skolverk. Uppgiften är att stimulera anordnande av gymnasial lärlingsutbildning och främja ungdomars intresse för sådan utbildning. Därutöver ska huvudmän, branschorganisationer och arbetsgivare ges stöd och råd i bl.a. kvalitetsfrågor och frågor som rör lärande på arbetsplatsen. Även samverkan mellan skola och arbetsliv ska stimuleras. För att underlätta ungdomars etablering på arbetsmarknaden har en ny arbetsrättslig lagstiftning beslutats genom lag (2014:421) om gymnasial lärlingsanställning.

Statens skolverk arbetar för att stärka kvaliteten i den gymnasiala yrkesutbildningen genom olika insatser för att underlätta planering, genomförande och uppföljning av gymnasial lärlingsutbildning samt för att utveckla informationen om gymnasial yrkesutbildning. Myndigheten fick i regleringsbrevet 2013 i uppdrag att upphandla eller genomföra utbildning för handledare på arbetsplatser som tar emot elever för arbetsplatsförlagt lärande. En nationell handledarintroduktion har utarbetats och olika former av stöd till skolhuvudmännen har utvecklats av myndigheten. Under hösten 2013 har sex regionala utvecklingscentra på uppdrag av Statens skolverk anordnat handledarintroduktionsutbildning för ca 200 handledare i en pilotomgång.

Därutöver har den förra regeringen beslutat om en statsbidragsförordning för att vidareutveckla kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärande som sker inom ramen för den skol-

förlagda yrkesutbildningen i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Under 2013 och 2014 har bidrag beviljats till drygt 270 kommunala och enskilda skolhuvudmän för kostnader för olika utvecklingsinsatser. Insatserna har bl.a. handlat om att utveckla kommunikation och samarbete mellan skola och arbetsplats, kvalitetssäkring av det arbetsplatsförlagda lärandet och handledarutbildning.

Yrkesintroduktion i gymnasieskolan

Yrkesintroduktion infördes i och med gymnasieskolans reformering 2011 som ett av fem introduktionsprogram. Programmet riktar sig till elever som inte är behöriga till ett nationellt yrkesprogram och syftar till att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar etablering på arbetsmarknaden eller vidare studier på ett yrkesprogram.

Statens skolverk har uppdragits (U2013/3681/GV) att genomföra insatser för att bidra till utveckling av kvaliteten av yrkesintroduktion. Uppdraget innebär bl.a. kartläggning och uppföljning av utbildningen, utveckling av yrkesintroduktion av varierande längd och hur elevernas yrkeskunskaper bättre kan dokumenteras. Därtill har den förra regeringen beslutat om stimulansmedel till skolhuvudmännen för att utveckla kvaliteten i yrkesintroduktion. Under den första ansökningsomgången har 67 huvudmän totalt beviljats bidrag. Insatserna handlar i stor utsträckning om att utveckla samarbetet mellan skola och arbetsliv och att utveckla individanpassningen av yrkesintroduktion. Utgifterna omfattar bl.a. skolhuvudmännens kostnader för att genomföra insatserna, t.ex. kostnader för projektledning eller praktiksamordnare.

T4 – ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Riksdagen har i juni 2014 beslutat att införa ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (prop. 2013/14:188, bet. 2013/14:UbU20, rskr. 2013/14:315). De första eleverna kommer att kunna påbörja utbildningen höstterminen 2015. Vidareutbildningen kommer att bygga på teknikprogrammet och syfta till en gymnasieingenjörsexamen för att möta det stora behovet av arbetskraft som teknikindustrin gett uttryck för. En försöksverksamhet har bedrivits på ett antal skolor för att förbereda ett permanentande av utbildningen. Under läsåret 2013/14 bedrevs utbildningen av 16 anordnare och omfattade totalt 233 elever.

Tekniksprånget

Hösten 2012 inleddes en satsning på förmedling av praktikplatser inom teknikområdet för ungdomar som har avslutat naturvetenskapligt eller tekniskt program i gymnasieskolan, i syfte att ungdomarna ska bli intresserade att vidareutbilda sig inom dessa områden. Totalt genomförde 368 praktikanter en praktikperiod om cirka fyra månader inom ramen för satsningen under 2013. Tekniksprånget genomförs under 2012–2016.

Entreprenörskap i skolan

Den förra regeringen beslutade i maj 2009 om en strategi för entreprenörskap inom utbildningsområdet, som innebär att entreprenörskap ska löpa som en röd tråd genom utbildningssystemet. Motivet var att utbildning som inspirerar till entreprenörskap kan bidra till att fler unga kvinnor och män får kunskap om och en vilja att starta och driva företag. Entreprenörskap handlar också om att tänka nytt, se möjligheter och att lösa problem. Entreprenöriella kompetenser som kreativitet, samarbetsförmåga, problemlösningsförmåga och nyfikenhet är förmågor som efterfrågas av arbetsgivare. Statens skolverk har med anledning av beslutet i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling inom området entreprenörskap, underlätta erfarenhetsutbyte samt fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer.

En reformerad gymnasiesärskola

Riksdagen antog 2012 regeringens proposition En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rskr. 2011/12:141) med förslag till en reformering av gymnasiesärskolan. De nya bestämmelserna började tillämpas fr.o.m. höstterminen 2013. Statens skolverk har haft i uppdrag att förbereda inrättandet av den nya gymnasiesärskolan. Under 2013 har Statens skolverk tagit fram och beslutat om ämnesplaner med kunskapskrav och ämnesområdesplaner med kravnivåer för grundläggande respektive fördjupade kunskaper inom gymnasiesärskolan.

Studie- och yrkesvägledning

Regeringen har i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:UbU1, rskr.

2012/13:113) beräknat totalt 36 miljoner kronor för perioden 2013–2016 (varav 11 miljoner kronor för 2014) för fortbildning av främst studie- och yrkesvägledare. Statens skolverk ska genomföra fortbildningsinsatser som inriktas mot att utveckla studie- och yrkesvägledningen med särskilt fokus på ökade kunskaper om arbetsmarknaden. Fortbildningen ska vidare främst gälla studie- och yrkesvägledningen inom grundskolan men kan också omfatta t.ex. gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning.

Statens skolverk har delredovisat de insatser som genomförts. Statens skolverk har upphandlat fyra olika högskolekurser. Kurserna riktas till studie- och yrkesvägledare, skolledare och lärare.

Tillsammans med Statens skolinspektion och andra myndigheter har Statens skolverk också hållit ett antal konferenser om kvalitetsutveckling av studie- och yrkesvägledning för rektorer och studie- och yrkesvägledare.

De allmänna råden med kommentarer för studie- och yrkesvägledning har omarbetats av Statens skolverk. Råden har tagits fram dels utifrån en förändrad reglering, dels utifrån att granskningar visat på ett behov av att utveckla området. Råden berör samtliga skolformer utom förskolan och förskoleklassen.

Statens skolinspektion redovisade under 2013 en kvalitetsgranskning av studie- och yrkesvägledningen i 34 grundskolor (rapport 2013:5).

Huvudresultaten visar att många skolor saknar mål som preciserar vad skolan vill uppnå med studie- och yrkesvägledningen. Huvudmän och rektorer har således inte konkretiserat hur de ska nå de nationella målen i den egna verksamheten. Rektorer och huvudmän ser heller inte till att studie- och yrkesvägledningen integreras kontinuerligt i utbildningen.

Tillsyn och kvalitetsgranskning

Liksom föregående år har samtliga kommuner under 2013 berörts av Statens skolinspektionens verksamhet i någon form. Inom ramen för sin regelbundna tillsyn fattade myndigheten beslut för 1 261 skolenheter och 133 övriga verksamheter efter besök hos 316 huvudmän (varav 58 kommunala och 258 fristående). Fem riktade tillsyner slutfördes under året, bl.a. granskades bedömning och betygssättning, sameskolan samt uppföljning av mottagande i grundsärskolan. Statens skolinspektion genomförde två flygande

inspektioner, där myndigheten granskar en avgränsad del av verksamheten på många skolenheter samtidigt. Dessa handlade om asylsökande barns rätt till utbildning och arbetsformer i gymnasieskolan. Vidare fattades ca 4 700 beslut avseende anmälningsärenden om missförhållanden. Dessutom avslutades sex kvalitetsgranskningar under 2013, bl.a. om gymnasial lärlingsutbildning, studie- och yrkesvägledning i grundskolan samt samhällsorienterande ämnen i grundskolans årskurs 7–9.

Antalet ansökningar om tillstånd att bedriva fristående skola uppgick till 419 under 2013. Beslut om godkännande som huvudman för en fristående skola inom en ansökningsomgång ska om möjligt vara fattade den 1 oktober samma kalenderår. Under 2013 fattades 99 procent av besluten före detta datum vilket är en markant förbättring jämfört med året innan då motsvarande siffra var 52 procent. Detta har möjliggjorts bland annat genom införandet av ett digitalt handläggningssystem och att bedömningskriterierna vidareutvecklats.

Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Statens skolinspektion men är självständig i sitt beslutsfattande. Under 2013 har BEO fattat totalt 659 beslut. BEO har under 2013, liksom 2012, kraftigt minskat sina handläggningstider, bl.a. som ett resultat av ytterligare förbättrade arbetsformer.

Specialpedagogiska stöd- och utbildningsinsatser

Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) svarar för statens samlade stöd i specialpedagogiska frågor. I detta ingår bl.a. att vid förfrågan erbjuda specialpedagogisk rådgivning, anordna och medverka i kompetensutveckling samt sammanställa och sprida kunskap och resultat av forskning som är relevant för det specialpedagogiska området. Under 2013 genomförde myndigheten 3 700 rådgivningsuppdrag när det gäller specialpedagogiskt stöd. 22 600 personer deltog i kurs- och kompetensutveckling som myndigheten medverkat i eller anordnat.

Stöd till elever med funktionsnedsättning

Nationell samordnare för elever med vissa funktionsnedsättningar

Den förra regeringen beslutade den 28 februari 2013 att en särskild utredare – i egenskap av nationell samordnare – ska stödja kommunala,

enskilda och statliga skolhuvudmän som bedriver utbildning för de elever inom specialskolans målgrupp som är döva eller hörselskadade eller har en grav språkstörning och är i behov av teckenspråk (U2013:02, dir. 2013:29). Syftet med uppdraget var att öka elevernas måluppfyllelse och göra det möjligt för eleverna och deras vårdnadshavare att i större utsträckning välja skola. Den nationella samordnaren ska bl.a. fördela statsbidrag till kvalitetshöjande insatser och till ny eller utvidgad hörselverksamhet i kommunal och enskild regi. För 2013 beviljade den nationella samordnaren totalt 14,8 miljoner kronor i statsbidrag till sammanlagt 20 stycken skolhuvudmän. För 2014 beviljades totalt 32,4 miljoner kronor till sammanlagt 85 stycken skolhuvudmän. Statsbidrag har bl.a. beviljats för personalförstärkningar, anpassningar av undervisningsmiljön och kompetenshöjande åtgärder för personalen.

Den 21 november 2013 beslutade regeringen att den nationella samordnarens uppdrag skulle utvidgas till att även omfatta elever med grav språkstörning utan behov av teckenspråk (dir. 2013:106). Enligt uppdraget ska samordnaren också bl.a. utreda hur rätten till utbildning på grundskole- och gymnasieskolenivå bör tillgodoses för gruppen elever med grav språkstörning.

Strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken

Den förra regeringen beslutade 2011 om en strategi för arbetet med att genomföra funktionshinderspolitiken under 2011–2016. Ett antal myndigheter, bl.a. Statens skolverk, Statens skolinspektion och Specialpedagogiska skolmyndigheten har fått i uppdrag att arbeta i enlighet med strategin. För utbildningsområdet har nio delmål fastslagits som tar fasta på utformning och anpassning av undervisningen, tillgänglighet och val av skola samt ökade kunskaper i skolan om funktionsnedsättning och hur elevernas behov bäst bör mötas.

Under 2014 har skolmyndigheterna redovisat den tredje lägesrapporten för arbetet med strategin. I lägesrapporten lyfter myndigheterna bl.a. fram att de har vidtagit åtgärder för att stärka funktionshinderperspektivet i sina egna verksamheter, Statens skolverk har synliggjort de funktionshinderpolitiska målen i rektorsutbildningen, Statens skolinspektion har tagit

fram vägledning om särskilt stöd och Specialpedagogiska skolmyndigheten har anordnat eller medverkat i 578 kurser och konferenser med inriktning mot pedagogiska konsekvenser av olika funktionsnedsättningar och därigenom mött 22 600 deltagare.

Unga kvinnor och män som varken arbetar eller studerar

Statens skolverk har genomfört uppföljningar av hur kommunerna arbetar med det kommunala informationsansvaret som visar att många kommuner arbetar aktivt med att samla in information och genomföra olika insatser för berörda ungdomar samtidigt som andra kommuner inte lever upp till lagens intentioner. För att förtydliga kommunernas ansvar föreslog den förra regeringen i propositionen Med fokus på unga – en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande att kommunernas ansvar för ungdomar under 20 år som inte går i gymnasieskolan ska förtydligas i skollagen. Ansvar förtydligas på så sätt att kommunerna löpande under året ska hålla sig informerade om hur de ungdomar som har fullgjort sin skolplikt är sysselsatta och erbjuda de unga kvinnor och män som berörs lämpliga individuella åtgärder i syfte att i första hand motivera till att påbörja eller återuppta en utbildning. Kommunernas ansvar ska benämnas aktivitetsansvar för ungdomar. Kommunerna ska dokumentera sina insatser för ungdomarna på lämpligt sätt och vidare föra ett register över de ungdomar som omfattas av ansvaret. För att ge kommunerna bättre möjligheter att fullgöra sina skyldigheter ska vidare huvudmän för gymnasieskolor och gymnasiesärskolor snarast meddela hemkommunen om en elev är frånvarande i betydande utsträckning utan giltigt skäl. Riksdagen har beslutat i enlighet med förslaget (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2015.

Statens skolverk har även fått i uppdrag att erbjuda stöd till kommunerna i deras arbete med det kommunala aktivitetsansvaret främst i form av utveckling av register och statistik samt utveckling av en modell för nationell uppföljning av de ungdomar som ska omfattas av det kommunala aktivitetsansvaret. Vidare har Statens skolinspektion fått i uppdrag att under 2014 förbereda en kvalitetsgranskning av kommunernas arbete med det kommunala aktivitets-

ansvaret. Kvalitetsgranskningen ska genomföras under 2015.

Jämställdhet i skolväsendet

Regeringen beslutade 2011 att ge Statens skolverk i uppdrag att genomföra insatser för att främja jämställdhet i skolväsendet (U2011/7067/S). Uppdraget omfattar kompetensutveckling för att öka varje elevs lika möjligheter att uppnå målen, fortbildning och stöd i sex- och samlevnadsundervisningen, insatser för att motverka hedersproblematik, för att stimulera elevers läs-, skriv- och språkutveckling, för att stärkt kvalitet och jämställdhetsperspektiv i studie- och yrkesvägledning samt kartläggning och analys av åtgärder som har gjorts i syfte att öka andelen män i förskolan. Uppdraget ska genomföras med utgångspunkt i de erfarenheter som Delegationen för jämställdhet i skolan (U 2008:08) gjort. Uppdraget sträcker sig fram till och med 2014 och flera av insatserna är en fortsättning på regeringens tidigare uppdrag till Statens skolverk. Statens skolverk har bl.a. i samarbete med två lärosäten erbjudit en högskolekurs om sex- och samlevnadsundervisning under 2013. Statens skolverk har även publicerat stödmaterial för sex- och samlevnadsundervisning i gymnasieskolan och i grundskolans senare år. Myndigheten har genom fyra lärosäten anordnat totalt sju tredagarsutbildningar om hedersrelaterad problematik och erbjudit en högskolekurs om jämställdhetsfrågor för yrkesverksamma studie- och yrkesvägledare.

Regeringen beslutade 2012 även om ett tilläggsuppdrag att främja alla barns och elevers lärande och utveckling avseende jämställdhet, språk och kommunikation. Under 2013 har Statens skolverk genomfört erfarenhetsutbyten för de förskollärare, lärare, fritidspedagoger, förskolechefer och rektorer som deltagit i insatsenHandledning för jämställdhet och kunskap som påbörjades 2012 inom ramen för denna del av uppdraget. Sammantaget deltog 93 skolor och 25 kommuner i insatsen med totalt 468 deltagare på tre konferenser där utvecklingsarbetet och framtidsytande handlingsplaner presenterades. Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2015.

Skapande skola

Sedan 2013 omfattar den förra regeringens satsning på kultur i skolan, Skapande skola, förskoleklassen och årskurserna 1–9. Satsningen syftar dels till att öka samverkan mellan skolan

och det professionella kulturlivet och dels till att öka barns och ungas tillgång till kultur och eget skapande, dels till en ökad måluppfyllelse i skolan. För ändamålet fördelade Statens kulturråd i början av 2014 drygt 179 miljoner kronor som avsatts under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Statens skolverk har fått ett uppdrag att sprida goda exempel på hur skolor arbetat framgångsrikt med Skapande skola. Statens skolverk har lyft fram ett urval av goda exempel från arbetet vid 18 skolor. Arbetet från dessa skolor har sammanställts i diskussionsunderlag som har lagts ut på Statens skolverks hemsida, ett om Estetik, kultur och skapande i undervisningen – demokrati, normer och värden och ett om Estetik, kultur och skapande i undervisningen – språk, lärande och identitet. Ytterligare två underlag har presenterats under 2014. Materialen vänder sig till rektorer och lärare.

Myndigheten för kulturanalys har utvärderat bidraget till Skapande skola (Rapport 2013:4). Samtliga 290 kommuner har någon gång sökt och beviljats medel från Skapande skola. År 2013 beviljades 276 kommunala och 102 fristående skolhuvudmän medel från bidraget. I skolornas redovisningar av hur Skapande skola bidragit till skolans måluppfyllelse är det främst de sociala målen som lyfts fram. Men man säger samtidigt att nya inlärningsmetoder som prövats påverkar studieresultaten och ökar läslusten. I rapporten lyfts även behovet av utveckling, bl.a. nämns att delaktigheten både hos elever, lärare och rektorer kan utvecklas och att förutsättningarna för att långsiktigt arbeta med konst och kultur i skolan behöver förbättras. Se vidare utgiftsområde 17, avsnitt 2.6.2 Prioriteringar avseende kultur, film, medier och idrott.

Insatser för att stärka skolans värdegrund och förebygga mobbning

Statens skolverk har sedan 2011 i uppdrag att genomföra en förnyad satsning för att stärka skolans värdegrund och arbetet mot diskriminering och kränkande behandling under perioden 2011–2014. Inom uppdraget ska Statens skolverk ge personal och skolledare forskningsbaserad kunskap och verktyg om hur ett framgångsrikt arbete mot diskriminering och kränkande behandling kan bedrivas. Fortbildningen ska bygga på erfarenheter från tidigare regeringsuppdrag samt på svensk och

internationell forskning. Statens skolverk ska även som en del av uppdraget sammanställa och sprida information om beprövade metoder om det förebyggande och åtgärdande arbetet samt arbetet med rutiner för rapportering och uppföljning.

Under 2013 har Statens skolverk i samarbete med 14 lärosäten erbjudit kursen Värdegrund och likabehandling i teori och praktik i en andra omgång. Syftet med kursen är att utveckla deltagande förskolors och skolors arbete för likabehandling och mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Under 2013 har 830 kursdeltagare från 225 skolor deltagit. Statens skolverk har reviderat stödmaterialet Förskolan och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder och publicerat en antologi, Kränkningar i skolan – problem och lösningar. Myndigheten har även gjort om sina hemsidor om värdegrund med avsikten att göra informationen mer användbar och tillgänglig. Sidorna har under 2013 haft ca 218 000 besökare. Uppdraget ska slutredovisas senast den 20 januari 2015.

Digitalisering av skolan

Den av den tidigare regeringen tillsatta Digitaliseringskommissionen (dir. 2012:61) lämnade i mars 2014 ett delbetänkande till regeringen (En digital agenda i människans tjänst – en ljusnande framtid kan bli vår, SOU 2014:13). Där presenteras förslag som syftar till att öka graden av digitalisering i den svenska grund- och gymnasieskolans undervisning. Delbetänkandet har remitterats. Remisstiden gick ut den 30 september 2014. Sveriges Kommuner och Landsting har etablerat ett samverkansforum för it i skolan, Nationellt forum för skolans digitalisering, där ett tjugotal aktörer ingår. Regeringen beslutade i augusti om att bevilja SKL bidrag om 500 000 kronor i syfte att medfinansiera uppstarten av en kansli-funktion för forumet.

4.3.3 Analys och slutsatser

Antal barn i förskolan fortsätter att öka

Antalet barn i åldrarna 1–5 har stadigt ökat sedan början av 2000-talet, samtidigt som andelen barn

i åldern 3–5 år som är inskrivna i förskolan ökar. Den senare ökningen beror bl.a. på att en allt högre andel av familjerna i valet mellan olika verksamhetsformer nu väljer förskolan. I och med den nya skollagen och den omarbetade läroplanen för förskolan, har förskolan blivit en egen skolform och det pedagogiska uppdraget har förtydligats i läroplanen.

Resultaten från Statens skolverks föräldraundersökning 2012 visar huvudsakligen en positiv bild av förskolan. Barnen deltar i stor utsträckning i den verksamhetsform som föräldrarna önskar, föräldrarnas behov och önskemål är väl tillgodosedda och föräldrarna har god kännedom om förskolans läroplan. Föräldrarna är mest nöjda med barnens trygghet, att verksamheten stimulerar barnets utveckling och lärande samt med personalen. Mindre nöjda är föräldrarna med gruppstorlek och personal-täthet.

För att intentionerna i de ändrade styr-dokumenterna ska uppnås i verksamheterna har personalen en avgörande roll. Sedan 2009 har fortbildningssatsningen förskolelyftet pågått. Statens skolinspektions årsrapport 2012 visar dock att det finns brister i förskolepersonalens kunskaper inom vissa ämnesområden och det finns därför behov av ytterligare kompetens-utveckling. Den nya skollagen innebar även förändringar för förskolecheferna som ska leda och samordna det pedagogiska arbetet. Års-rapporten visar att förskolecheferna behöver arbeta mer med styrning, ledning och utveckling av verksamheten. Till exempel saknas i många förskolor ofta underlag som möjliggör uppföljning av hur kunskapsutvecklingen ser ut, vilket gör det svårt att veta hur verksamheten kan utvecklas. För att utveckla det pedagogiska ledarskapet behövs därför särskild fortbildning för förskolechefer.

Förskolan spelar en viktig roll för barns allsidiga utveckling och bidrar till att skapa likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. En viktig förutsättning för detta är att barn-grupperna, särskilt för de yngsta barnen, har en lämplig storlek. Det är huvudmännens ansvar att se till att så är fallet. Andelen barn i såväl de största (fler än 20 barn) som i de minsta grupperna (färre än 16 barn) har ökat 2012 jämfört med 2006. Det visar att variationerna mellan olika barngrupper är stora. Den genom-snittliga personaltätheten har minskat något sedan 2006, från 5,1 barn per personal till 5,3

barn per personal 2012. Statens skolinspektions tillsyn över kommunal förskola och kvalitetsgranskningar visar att verksamhetens kvalitet varierar i förskolan och brister i likvärdighet.

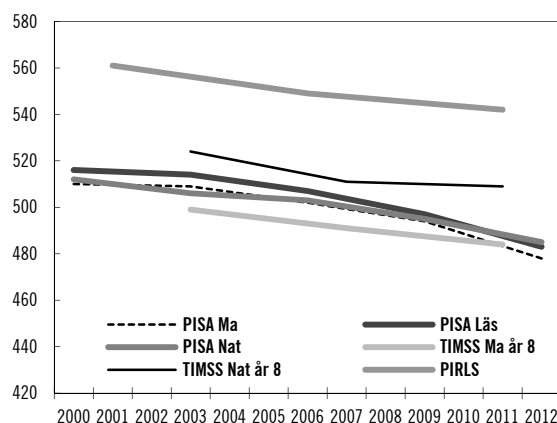
Försämrade elevresultat i grundskolan

De internationella studierna, som till skillnad från de nationella indikatorerna är konstruerade för att mäta resultatutvecklingen över tid, ger sammantaget en dystert bild av utvecklingen i den svenska skolan. Det är oroande, inte minst med tanke på att det handlar om de viktiga kärnkompetenserna läsförståelse, matematik och naturvetenskap.

Sverige har regelbundet deltagit i PISA, som undersöker färdigheter inom områdena matematik, naturvetenskap och läsförståelse, i PIRLS, som undersöker läsförståelse, och TIMSS, som undersöker färdigheter inom ämnena naturvetenskap och matematik. Dessutom har Sverige deltagit i den europeiska språkstudien ESLC och i internationella mätningar av elevers kunskaper i medborgar- och samhällsfrågor ICCS. Sammantaget utgör dessa studier ett brett underlag för att bedöma kunskapsutvecklingen i skolan. Resultaten från dessa studier gör det möjligt att sätta in svenska elevers prestationer i ett internationellt sammanhang och också att följa den trendmässiga utvecklingen.

Resultaten från de internationella studierna visar att svenska elever har haft en svag resultatutveckling under de senaste 10–15 åren. En överväldigande majoritet av studierna visar på sjunkande resultat. I PISA 2012 var de svenska resultaten signifikant lägre än OECD-genomsnittet inom samtliga tre kunskapsområden. Så sent som år 2000 och 2003 låg de svenska eleverna signifikant över OECD-genomsnittet inom alla tre områden.

Diagram 4.25 Svenska elevers resultat i internationella kunskapsmätningar 2000–2012

Källa: För mera info om resultaten i de internationella studierna se Statens skolverks "Grundskolan i internationella kunskapsmätningar – kunskap, skolmiljö och attityder till lärande"

Anm. Figuren illustrerar den relativa resultatutvecklingen eftersom studierna använder olika poängskalor. Det är omöjligt att göra direkta poängjämförelser mellan studierna.

Sammanlagt var det 18 OECD-länder, däribland Finland, Danmark och Norge, som presterade bättre än Sverige i läsförståelse, matematik och naturvetenskap. I PIRLS var det genomsnittliga resultatet fortfarande högre än för genomsnittet inom EU- och OECD, men studien visade också att läsförmågan hos de svenska eleverna försämrats. Bland de länder som deltagit i PIRLS sedan 2001 var Sverige ett av få länder som uppvisade försämrade resultat vid samtliga tre mättillfällen. I TIMSS har de svenska matematikresultaten för årskurs 8 försämrats relativt kraftigt under hela perioden 1995–2011, även om takten i nedgången har avtagit efter 2003. Sverige är ett av få länder som uppvisar en kontinuerlig resultatförsämring under 2000-talet i matematik för årskurs 8. Jämfört med 2007 var resultaten i naturvetenskap för årskurs 8 enligt TIMSS förhållandevis stabila, men i ett längre tidsperspektiv är utvecklingen negativ. De svenska elevernas resultatförsämring mellan 1995 och 2011 är den största som noterats bland de länder som deltagit vid dessa båda mättillfällen.

Sverige uppvisar relativt goda resultat i de mätningar som genomförts av kunskaper i engelska samt i medborgar- och samhällsfrågor. I läsförståelse och naturvetenskap är elevernas relativa prestationer dock sämre. Allvarligast är läget i matematik där resultaten är lägst.

Denna bild bekräftas också av nationell statistik. Vid sidan av svenska som andraspråk är matematik det ämne där andelen elever som inte uppnår godkänt resultat i de nationella ämnesproven är störst. Låga resultat i matematik är den

vanligaste orsaken till att elever inte uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program. I inget annat ämne är andelen elever som inte uppnår godkänd betygsnivå (lägst betyget E) lika stort som i matematik.

Nyanlända elevers resultat

För nyanlända elever i grundskolan, som endast varit i Sverige under maximalt fyra år, har resultaten sjunkit. Under de senaste två åren har andelen som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program minskat från 30,5 till 27,2 procent. Dessutom har, till skillnad från övriga elevgrupper, deras genomsnittliga meritvärde sjunkit.

Det är svårt att veta vad dessa försämringar beror på. Nationell statistik finns endast att tillgå för de senaste två läsåren så det går inte att avgöra om resultatförsämringen är av tillfällig eller mer långsiktig natur. Eftersom det rör sig om en förhållandevis liten grupp, ca 3 300 elever läsåret 2013/14, kan dess sammansättning förändras snabbt. Antalet asylsökande som har kommit till Sverige under de senaste åren har varit högt, vilket har inneburit att många nyanlända elever har kommit till skolan. De stora skillnaderna i resultat jämfört med övriga elevgrupper visar på ett tydligt behov av riktade insatser för att stärka de nyanlända elevernas möjligheter att uppnå goda studieresultat.

Lärobehörighet och läraryrkets attraktionskraft

Läro- och förskollärartätheten har under senare år varit i stort sett oförändrad inom förskolan och grundskolan medan den ökat något inom gymnasieskolan.

Antalet sökande till läro- och förskolläro- utbildningar är alldeles för lågt, söktrycket har dock ökat under de senaste åren, men varierar stort mellan olika utbildningar och ämnen

Även om andelen läro- och förskolläro- med pedagogisk högskoleexamen ökar inom i stort sett alla skolformer är behörighetsläget mycket oroande. Enligt en redovisning av uppdrag om hur stor del av undervisningen som bedrivs av behöriga läro- (U2014/20148/GV) är enbart 65 procent av läro- och förskolläro- som tjänstgör i förskoleklassen behöriga. Mot-

svarande siffror för grundskolan och gymnasieskolan är 67 respektive 52 procent. Tidigare studier visar att lärogrupper med en särskilt låg andel behöriga är yrkesläro-, modersmålsläro- och specialläro-/ specialpedagoger.

Många verksamma läro vittnar om stora utmaningar i yrket. Enligt TALIS-undersökningen upplever endast fem procent av de svenska läro i årskurs 7–9 att deras yrke har hög status i samhället och bara drygt varannan svensk läro uppger att de skulle välja att bli läro igen. Det är den lägsta siffran bland alla länder i undersökningen. Sammantaget kan konstateras att läget är bekymmersamt.

Effekterna av den reformerade gymnasieskolan

Den reformering av gymnasieskolan som infördes 2011 innebar förändringar i innehåll och struktur med bland annat nya examensmål, ämnesplaner och nationella program. De nya yrkesprogrammen avsåg att i högre grad än de tidigare yrkesförberedande programmen utgöra grund för yrkesverksamhet och de högskoleförberedande programmen skulle i högre grad än de tidigare studieförberedande programmen förbereda eleverna för vidare studier.

En tydlig utveckling i den nya gymnasieskolan är en allt större skillnad i elevfördelningen mellan högskoleförberedande program och yrkesprogram. Antalet elever på yrkesprogrammen minskade mer mellan hösten 2012 och 2013 än antalet elever på de högskoleförberedande programmen, en minskning med totalt drygt 6 procent jämfört med knappt 4 procent, en tendens som pågått i flera år. Av eleverna på de nationella programmen hösten 2013 gick 64 procent på högskoleförberedande program och 36 procent på yrkesprogram. Utvecklingen med en minskande andel elever på yrkesprogram kan få negativa konsekvenser för kompetensförsörjningen och matchningen på arbetsmarknaden.

Statens skolinspektions kvalitetsgranskning av gymnasial lärlingsutbildning (R2013:02) har visat att det finns stora kvalitetskillnader mellan skolor och att samarbetet med arbetslivet behöver utvecklas ytterligare för att öka engagemanget och därmed kvaliteten i det arbetsplatsförlagda läro.

Av Statens skolverks uppföljningar framgår att frågan om ett program ger grundläggande

behörighet är av stor betydelse för elevernas val av program. En tidig specialisering på bekostnad av behörighetsgivande kurser riskerar att göra yrkesprogrammen mindre attraktiva för ungdomar. Regeringen anser att alla nationella program måste ha en bred gemensam kunskapsbas som ger grundläggande behörighet till högskolan. Det rustar individen, tryggar den framtida kompetensförsörjningen och gynnar Sveriges konkurrenskraft.

Ett syfte med reformeringen av gymnasieskolan var att öka genomströmningen i gymnasieskolan och därmed effektivisera utbildningen. Det kan uppnås dels genom att minska andelen elever som byter program, vilket förlänger studietiden, dels genom att minska andelen som inte fullföljer studier. Våren 2014 avslutade de första eleverna sin gymnasieutbildning inom den reformerade gymnasieskolan. Det är därmed för tidigt att uttala sig om alla resultat och effekter av reformen, t.ex. vad gäller genomströmningen. Tillgänglig statistik visar dock att de allra flesta ungdomar, cirka 99 procent, går vidare från grundskolan till gymnasieskolan. Andelen elever på nationella program som bytt program efter det första året har minskat vid en jämförelse mellan nybörjarkullarna 2010 och 2011. Andelen elever som inte är registrerade i gymnasieskolan året efter starten har dock ökat något. Alltför många, närmare 10 procent av eleverna, avbryter utbildningen under det första eller andra studieåret. En gymnasial utbildning har blivit i det närmaste en förutsättning för att få ett arbete och för att klara sig på en alltmer kunskapsintensiv arbetsmarknad. Därför är det av största vikt att alla ungdomar går en gymnasieutbildning.

5 Kommunernas vuxenutbildning

5.1 Omfattning

Den offentligt finansierade vuxenutbildningen består framför allt av kommunal vuxenutbildning (komvux), särskild utbildning för vuxna (särvox), utbildning i svenska för invandrare (sfi), yrkeshögskolan, vissa kompletterande utbildningar och folkbildningen. Av dessa utgör skolformerna komvux, särvox och sfi kommunernas vuxenutbildning. Komvux och särvox delas upp i grundläggande nivå, som kan sägas motsvara grundskolan respektive grundskolan, och gymnasial nivå, som kan sägas motsvara gymnasieskolan respektive gymnasieskolan.

Resultatredovisning avseende yrkeshögskolan och vissa kompletterande utbildningar finns i avsnitt 6. Folkbildningens anslag och resultatredovisning återfinns under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

5.2 Mål för kommunernas vuxenutbildning

Målen som riksdagen har fastslagit för vuxnas lärande är att alla vuxna ska ges möjlighet att utvidga sina kunskaper och utveckla sin kompetens i syfte att främja personlig utveckling, demokrati, jämställdhet, ekonomisk tillväxt och sysselsättning samt en rättvis fördelning (prop. 2000/01:72, bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:229).

I skollagen (2010:800) anges att målet för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. De ska ges möjlighet att

utveckla sina kunskaper och sin kompetens i syfte att stärka sin ställning i arbets- och samhällslivet samt att främja sin personliga utveckling. Utgångspunkten för utbildningen ska vara den enskildes behov och förutsättningar. För kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna gäller också att de som fått minst utbildning ska prioriteras.

I inledningen av avsnitt 4 Barn- och ungdomsutbildning beskrivs på vilket sätt skolväsendet är mål- och resultatstyrt.

5.3 Resultatredovisning

5.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för de skolformer som ingår i kommunernas vuxenutbildning.

Kommunal vuxenutbildning (komvux)

- Antal heltidsstuderande.
- Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år. En elev räknas som flera kursdeltagare om han eller hon deltagit i mer än en kurs under året.
- Betyg i kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå. Andel kursdeltagare som uppnått lägst godkänt betyg.

Särskild utbildning för vuxna (särvox)

- Antal elever, dvs. personer, som deltagit i en eller flera kurser under året.

Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

- Antal elever som deltagit i en eller flera kurser under året.
- Andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år.
- Andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov.

Lärare

- Andel av lärarna i komvux, särsvux och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning.

Indikatorerna ger inte en heltäckande bild av respektive verksamhet, men belyser de delar av målpuppfyllelsen och resultaten som regeringen bedömer är centrala. Redovisningen av resultat inom utgiftsområdet är uppdelad på verksamheter. I varje avsnitt redovisas i förekommande fall indikatorer och övriga resultat.

Sysselsättning efter studier

Regeringen avser att framöver även redovisa en indikator som visar komvuxelevs övergång till arbetslivet. För närvarande saknas nationell statistik som gör det möjligt att redovisa en sådan indikator. Statens skolverk har i sitt regleringsbrev för 2014 fått i uppdrag att föreslå hur information om hur vuxna etablerar sig på arbetsmarknaden efter yrkesinriktad vuxenutbildning (yrkesvux), lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux), komvux och sfi kan redovisas.

Redovisning per kalenderår

I följande avsnitt redovisas resultat som avser kalenderåret 2013. Anledningen till att redovisningen, till skillnad från redovisningen när det gäller övriga skolformer, inte är uppdelad per läsår är att kommunernas vuxenutbildning saknar terminsuppdelning. Utbildning ska bedrivas hela året.

5.3.2 Resultat**Kommunal vuxenutbildning (komvux)**

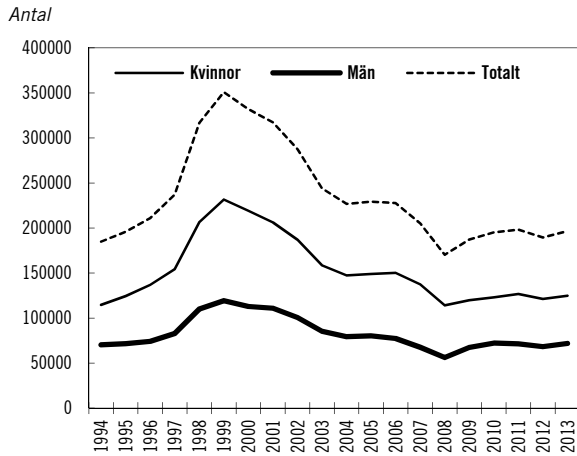
Kommunerna ska tillhandahålla komvux på grundläggande nivå och ansvarar för att de som har rätt att delta i sådan utbildning och som önskar det får delta. Varje kommuninvånare som är bosatt i landet har rätt att delta i komvux på grundläggande nivå fr.o.m. det andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon saknar sådana kunskaper som normalt uppnås i grundskolan och har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Kommunerna ska även erbjuda komvux på gymnasial nivå och ska sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

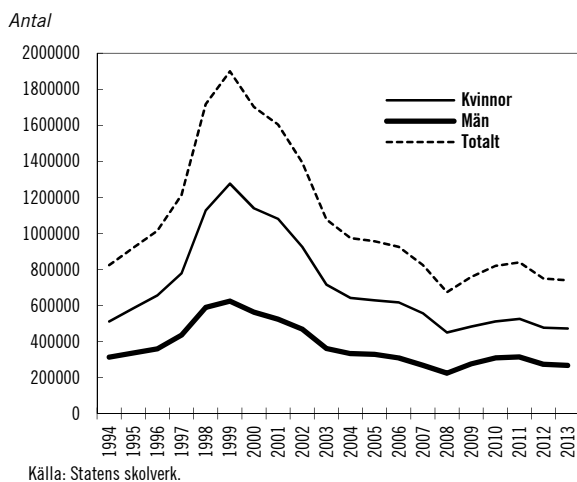
En vuxen som är behörig att delta i utbildning på gymnasial nivå och som har examen från ett yrkesprogram i gymnasieskolan har rätt att delta i utbildningen för att uppnå grundläggande behörighet till högskolan.

Indikator: antal heltidsstuderande

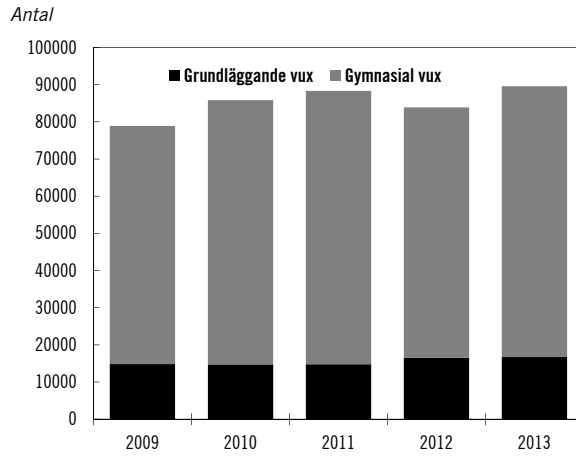
Totalt fanns det ca 197 000 elever i komvux under 2013, vilket är en ökning med 3,9 procent jämfört med föregående år. Det motsvarar 3,4 procent av befolkningen i åldern 20–64 år, vilket är jämförbart med 2012 då denna andel var 3,3 procent. Av eleverna i komvux 2013 studerade 162 000 på gymnasial nivå och 34 000 på grundläggande nivå. Ökningen av antalet elever avser i huvudsak gymnasial nivå där antalet elever hade ökat med 7 000 sedan föregående år. Antalet elever som studerade på grundläggande nivå var i princip oförändrat.

Diagram 5.1 Elever i komvux 1994–2013

En elev i komvux kan delta i flera kurser. Ett relevant mått på utbildningsvolym och genomströmning är därför, utöver antalet elever, också antalet kursdeltagare. Totalt fanns det 739 400 kursdeltagare 2013. Antalet kursdeltagare hade 2013 minskat jämfört med föregående år.

Diagram 5.2 Kursdeltagare i komvux, 1994–2013

Flertalet elever inom komvux studerar inte på heltid, vilket försvårar en jämförelse när det gäller utvecklingen över tid. Därför omräknas här kursdeltagare till heltidsstuderande. Antalet heltidsstuderande uppgick 2013 till närmare 89 600. Det innebär att antalet heltidsstuderande ökademed 5 700, 6,8 procent, jämfört med föregående år. Elever på gymnasial nivå utgjorde den större delen av ökningen då antalet heltidsstuderande på gymnasial nivå hade ökat med 8,2 procent.

Diagram 5.3 Heltidsstuderande i komvux 2009–2013

Andelen utrikes födda elever i komvux har ökat något de senaste åren. För 2013 var andelen utrikes födda i komvux 42,1 procent, att jämföra med 2012 då motsvarande andel var 41,6 procent och 2010 och 2011 då andelen var 40,1 procent. Andelen utrikes födda var 2013 störst på den grundläggande nivån, 91,0 procent. Inom komvux på gymnasial nivå var andelen utrikes födda 31,8 procent. Fördelningen mellan kvinnor och män inom komvux var 63,4 procent kvinnor respektive 36,6 procent män. Elevernas medianålder var 27 år 2013, vilket är densamma som föregående fem år. Högst medianålder, 32 år, hade eleverna på grundläggande nivå. Medianåldern för eleverna på gymnasial nivå var 26 år. Av samtliga elever i komvux 2013 var 37 procent under 25 år. På grundläggande respektive gymnasial nivå var andelen elever under 25 år 18 procent respektive 41 procent.

Komvux får endast bedrivas med kommun eller landsting som huvudman. Däremot finns möjligheten för kommuner och landsting att lägga ut hela eller delar av utbildningen på entreprenad hos enskilda utbildningsanordnare. Under 2013 studerade 42 procent av kursdeltagarna hos en annan anordnare än en kommun eller ett landsting, vilket är en ökning med knappt fem procentenheter jämfört med föregående år. Andelen upphandlad verksamhet har ökat med ca 20 procentenheter de senaste tio åren.

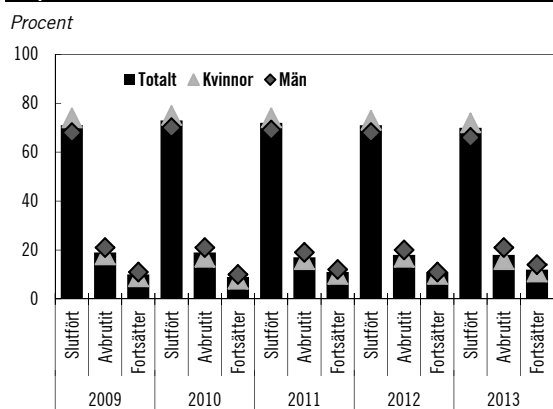
Inom komvux på grundläggande nivå läste eleverna i genomsnitt 2,4 kurser 2013 och inom komvux på gymnasial nivå 4,1 kurser. Liksom tidigare var kursen Svenska som andraspråk, som lästes av 41 procent av kursdeltagarna, den vanligaste kursen på grundläggande nivå följd av engelska som drygt var femte kursdeltagare läste.

Inom komvux på gymnasial nivå var orienteringskursen den vanligaste kursen och lästes av 5,6 procent följd av kurserna Psykologi 1 respektive Hälsopedagogik.

Indikator: andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år

Av samtliga kursdeltagare på grundläggande nivå 2013 avslutade 63,6 procent sin kurs, medan 13,6 procent fortsatte sina studier under 2013.

Diagram 5.4 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt en kurs inom komvux 2009–2013

Källa: Statens skolverk.

Andelen kursdeltagare på grundläggande nivå som avbröt sin kurs uppgick 2013 till 22,8 procent, vilket är en något lägre andel än föregående år. Andelen avbrott skiljde sig mycket mellan olika kurser (34,8 procent i svenska jämfört med 19,6 procent i svenska som andraspråk).

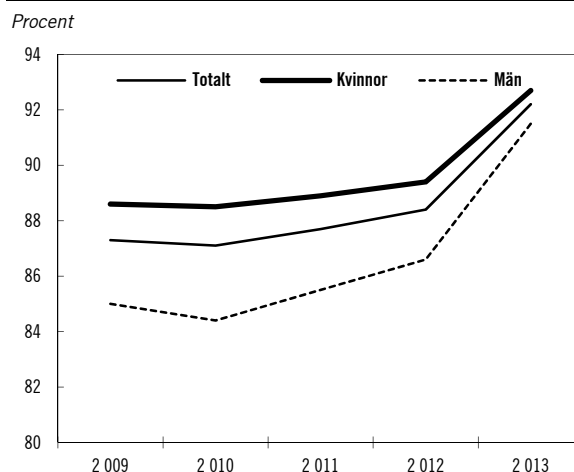
Av kursdeltagarna på gymnasial nivå avbröt 17,1 procent sin kurs 2013, en något lägre andel än 2012. Totalt slutförde 70,8 procent sin kurs 2013, medan 12,1 procent fortsatte under 2014.

Andelen avbrott bland utrikes födda var 2013 marginellt högre än bland studerande födda i Sverige, 18,0 procent jämfört med 17,6 procent. Kursdeltagare födda utomlands slutförde 2013 utbildningen i något högre grad än kursdeltagare födda i Sverige, 70,3 procent respektive 69,8 procent.

Indikator: andel kursdeltagare som uppnått lägst godkänt betyg

Av de kursdeltagare inom komvux på gymnasial nivå som 2013 fick kursbetyg enligt ämnesplaner som tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012 fick 86,8 procent lägst betyget E. Av de kursdeltagare inom komvux på gymnasial nivå som 2013 fick kursbetyg enligt kursplaner som gäller för kurser som påbörjats före den 1 juli 2012 fick 92,2 procent lägst betyget Godkänt. Ingen betygsstatistik publiceras när det gäller komvux på grundläggande nivå. Som framgår av diagram 5.5 har skillnaden i resultat minskat mellan kvinnor och män de senaste åren.

Diagram 5.5 Andel kursdeltagare som slutfört en kurs i komvux på gymnasial nivå med lägst godkänt betyg, 2009–2013

Källa: Statens skolverk.

Från och med andra halvåret 2011 samlar Statens skolverk in uppgifter om slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning inom komvux. Under hösten 2013 fick drygt 3 600 elever ett slutbetyg från gymnasial vuxenutbildning. Det innebär att drygt 2 procent av eleverna som studerade inom gymnasial vuxenutbildning 2013 fick ett slutbetyg det året. Tre fjärdedelar av eleverna som tog ut ett slutbetyg var födda i Sverige.

Särskild utbildning för vuxna (särvox)

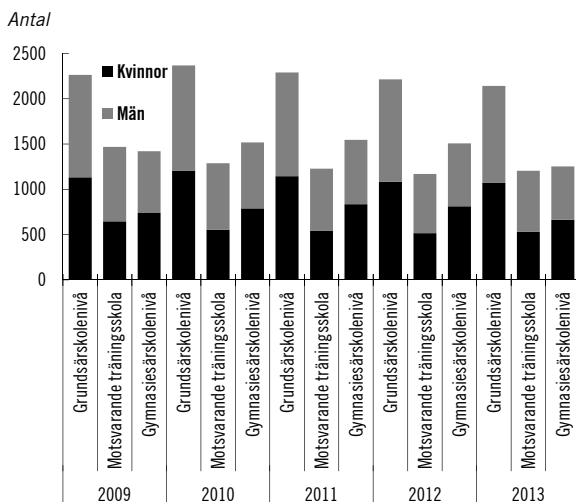
Kommunerna ska tillhandahålla särvox på grundläggande nivå och ansvarar för att de som har rätt att delta i sådan utbildning och som önskar det får delta. En vuxen person med utvecklingsstörning som är bosatt i landet har rätt att delta i särvox på grundläggande nivå fr.o.m. det andra kalenderhalvåret det år han eller hon fyller 20 år, om han eller hon saknar sådana kunskaper som utbildningen syftar till att ge och har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Kommunerna ska även erbjuda särvox på gymnasial nivå och ska sträva efter att erbjuda utbildning som svarar mot efterfrågan och behov.

Indikator: antal elever

Totalt studerade 4 299 elever i särvox hösten 2013, vilket var 271 elever färre än föregående år. Antalet elever i särvox fortsätter således att minska (se Diagram 5.6). Av eleverna var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Inom särvox på träningskolenivå var männen i majoritet – 56 procent män jämfört med 44 procent kvinnor – samtidigt som det var fler kvinnor än män som deltog i särvox på gymnasial nivå (53 procent kvinnor och 47 procent män). Motsvarande andelar inom särvox på grundsärskolenivå var 50 procent kvinnor och 50 procent män.

Diagram 5.6 Elever i särvox ht 2009–ht 2013

Källa: Statens skolverk.

Antalet elever per undervisningsgrupp läsåret 2013/14 varierade kraftigt mellan kommunerna, från 1 elev till 11 elever. Medianvärdet var 2,9, vilket innebär en liten minskning i förhållande till föregående läsår. Medelåldern i särvox var 35 år hösten 2013.

Statsbidrag för studier inom särvox kan lämnas till deltagarna av Specialpedagogiska skolmyndigheten. Statsbidrag lämnades under 2013 med 4 924 000 kronor till 183 personer, vilket var en kraftig ökning jämfört med 2012 då 2 693 000 kronor fördelades till 152 personer. Av de 183 personerna som fick bidrag 2013 var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Ökningen mellan 2012 och 2013 har enligt Specialpedagogiska skolmyndigheten två förklaringar. Det huvudsakliga skälet anges vara att det har startats nya yrkesinriktade utbildningar för målgruppen. I dessa utbildningar ingår praktik på arbetsplatser och vissa teoretiska inslag. Fler elever inom särvox studerar nu fler timmar per vecka än tidigare, vilket resulterar i att högre bidragsbelopp betalas ut än tidigare.

Utbildning i svenska för invandrare (sfi)

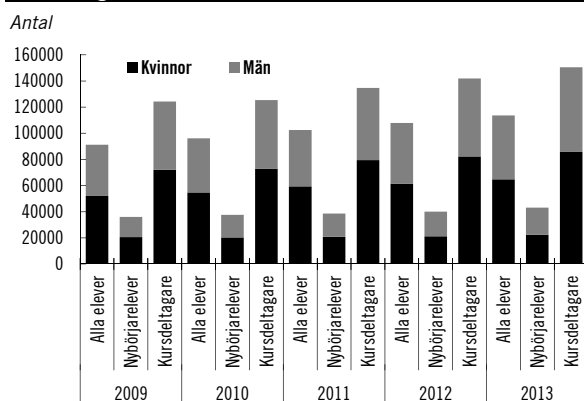
Utbildningen syftar till att ge vuxna invandrare grundläggande kunskaper i svenska språket. Dessutom syftar utbildningen till att ge vuxna invandrare som saknar grundläggande färdigheter i att läsa och skriva möjlighet att förvärva sådana färdigheter. Läs- och skrivinläringen får ske på elevens modersmål eller annat språk. Varje kommun är skyldig att se till att sfi erbjuds de personer som har rätt att delta i utbildningen. Huvudmannen ska verka för att sfi kan kombineras med exempelvis arbetslivsorientering, praktik eller annan utbildning.

Indikator: antal elever

Antalet elever i sfi har ökat kraftigt under 2000-talet. Under 2013 uppgick elevantalet till 113 613 elever, vilket är det högsta antalet elever i sfi någonsin och en ökning med 5,4 procent jämfört med föregående år. Antalet elever har mer än fördubblats sedan 2005. Under 2013 var drygt 43 000 elever nybörjare i sfi. Då en elev kan läsa flera kurser under ett år var det totala antalet kursdeltagare i sfi under året drygt 150 400.

Andelen kvinnor var 57 procent och andelen män 43 procent.

Diagram 5.7 Elever totalt, nybörjare respektive kursdeltagare 2009–2013

Källa: Statens skolverk.

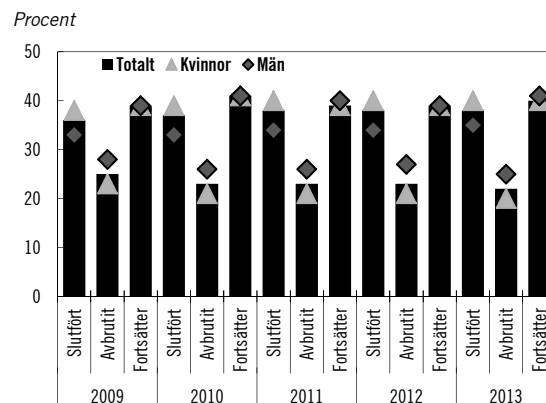
Indikator: andel kursdeltagare som har slutfört eller avbrutit en påbörjad kurs under året och andel som fortsätter en påbörjad kurs nästa år

Utbildningen är kursutformad och består av tre olika studievägar som riktar sig till personer med olika studiebakgrund och förutsättningar. Studieväg 1 vänder sig i första hand till personer med mycket kort studiebakgrund och studieväg 3 till dem med större studievana. Trots att en elev kan avsluta sfi efter respektive kurs eller studieväg är intentionen att alla elever ska ges möjlighet att studera t.o.m. kurs D, som är den högsta kursen.

Uppgifter om betyg finns för drygt 52 000 kursdeltagare 2013. Av dessa fick 99 procent lägst betyget E. Resultaten skiljer sig dock åt mellan de olika kurserna. Högst andel kursdeltagare med betygen A eller B fanns på den lägsta kursen på varje studieväg – kurserna 1A, 2B och 3C.

Av kursdeltagarna avbröt 22 procent studierna 2013 och 40 procent antogs fortsätta utbildningen. Av kvinnorna hade 20 procent avbrutit studierna och av männen 25 procent. Elever med längre utbildningsbakgrund avbröt studierna i högre grad än de med färre antal år i utbildning. Flest avbrott stod de elever som studerande på studieväg 3, kurs C för. Där avbröt 26 procent av eleverna sina studier.

Diagram 5.8 Andel kursdeltagare som slutfört, avbrutit respektive fortsatt studier i sfi 2009–2013

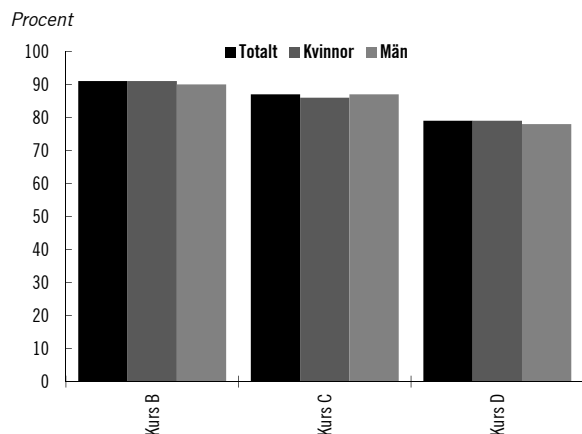

Källa: Statens skolverk.

Indikator: andel deltagare som uppnått lägst godkänt betyg på nationella slutprov

Majoriteten av kursdeltagarna som deltog i ett nationellt slutprov i sfi 2013 gjorde provet i en kurs som påbörjades enligt den reviderade kursplan som tillämpas fr.o.m. den 1 juli 2012. Det var 11 600 kursdeltagare som deltog i B-provet, 17 700 som deltog i C-provet och 15 300 som deltog i D-provet.

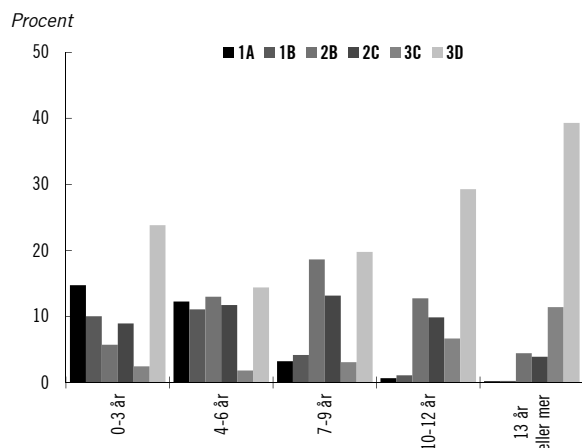
Resultaten på proven skiljer sig åt mellan de olika kurserna. Bäst resultat fick kursdeltagarna som deltog i prov efter kurs B. Där var det 91 procent som fick lägst betyget E i sammanvägt provbetyg. På C- och D-provet var motsvarande andelar 87 respektive 79 procent. En procent av kursdeltagarna fick det högsta betyget, A, i kurs D. Kvinnor och män presterade i stort sett likvärdigt på de nationella slutproven.

Diagram 5.9 Andel elever med lägst provbetyget E på nationella slutprov i sfi i kurs B, C och D 2013

Källa: Statens skolverk.

Betyg

Eftersom varje elev börjar studierna på sin individuella språkliga nivå varierar elevernas studietid kraftigt. För att bedöma resultaten i sfi följs därför en grupp elever under relativt lång tid. Av ca 38 615 nybörjare 2011 hade 61 procent fått lägst godkänt betyg på någon kurs inom två år, dvs. t.o.m. 2013. Av dessa hade 31 procent fått lägst godkänt betyg på den högsta nivån, dvs. studieväg 3, kurs D.

Diagram 5.10 Elever som började i sfi 2011 t.o.m. 2013, andel med lägst godkänt betyg fördelat på fullföljd högsta kurs och tidigare utbildningslängd

Källa: Statens skolverk.

Totalt 77 procent av dem som började sin utbildning i svenska på kurs D 2011 avslutade kursen med lägst godkänt betyg. Av dem som började på kurs A hade 67 procent avslutat någon kurs med lägst godkänt betyg 2013 och av dessa hade sju procent även uppnått målen för kurs D.

Av alla kvinnor som började i sfi 2011 fick 36 procent lägst godkänt betyg på kurs D. Motsvarande andel för männen var 25 procent.

Riktvärdet för undervisningens omfattning i tid är 525 timmar. Riktvärdet får överskridas eller underskridas beroende på hur mycket undervisning eleverna behöver för att uppnå de kunskapskrav som anges i kursplanen. Det genomsnittliga antalet elevtimmar för de elever som var nybörjare, dvs. påbörjade sina studier i sfi 2011, och som två år senare avslutat kurs D med godkänt resultat var 437 timmar. Det tog eleverna i genomsnitt 55 veckor från starten att avsluta kurs D. Jämfört med nybörjarna 2010 hade nybörjarna 2011 i genomsnitt läst 25 timmar mindre, och behövde fyra veckor mindre tid för att klara kurs D. För de elever som började sin utbildning på kurs A under 2011 och som fått lägst betyget E eller betyget Godkänt på kurs D gick det i genomsnitt 81 veckor mellan start- och slutdatum och för de elever som började på kurs D 19 veckor.

Elevers betyg i sfi bildar underlag för utbetalning av den s.k. sfi-bonusen som kan lämnas till vissa elever. Fram till den 31 juli 2014 kunde en elev som inom ett år uppnått lägst godkänt betyg på kurs B på studieväg 1, kurs C på studieväg 2 eller kurs D på studieväg 3 få en bonus om maximalt 12 000 kronor. Under 2013 ersatte Statens skolverk kommunerna med 69,4 miljoner kronor för utbetalda bonusbelopp och administrativa kostnader. Detta är 7,9 miljoner kronor mer än under 2012 och 44,5 miljoner kronor mer än 2011. Totalt utbetalades bonus till 7 676 personer, vilket är en ökning med 18 procent jämfört med 2012. Av de personer som beviljades bonus 2013 fick 3 883 bonus för den högsta nivån (studieväg 3 kurs D).

Kostnader

Den totala kostnaden för komvux uppgick 2013 till knappt 4 miljarder kronor. Det innebär att kostnaden för komvux har ökat med 3 procent jämfört med 2012. Kostnaden per heltidsstuderande uppgick 2013 till 45 000 kronor. Denna kostnad har därmed minskat med 3,2 procent jämfört med föregående år.

Den totala kostnaden för såröv 2013 uppgick till knappt 227 miljoner kronor, vilken är en minskning med 1,2 procent jämfört med 2012. Kostnaden per elev uppgick 2013 till 52 400,

vilket är en ökning med 8,5 procent jämfört med föregående år.

Den totala kostnaden för sfi uppgick till knappt 2,1 miljarder kronor 2013, vilket är en ökning med drygt 43 procent jämfört med föregående år. Kostnaden per heltidsstuderande var 38 400 kronor, vilket innebär en ökning med 12 procent jämfört med 2012.

Lärare

I komvux tjänstgjorde totalt 4 944 lärare hösten 2013 eller 2 600 omräknat till heltidstjänster. Jämfört med hösten 2012 har det totala antalet tjänstgörande lärare minskat med fem procent medan antalet heltidstjänster har varit konstant. Av de tjänstgörande lärarna var 65 procent kvinnor och 35 procent män. Lärare i omvårdnadsämnen var den största lärarkategorin i komvux (547 lärare), följd av lärare i matematik (357) och lärare i svenska (260).

Antalet tjänstgörande lärare i särvox var, omräknat till heltidstjänster, 244 hösten 2013. Av de tjänstgörande lärarna (omräknat till heltidstjänster) var 84 procent kvinnor och 16 procent män.

I sfi tjänstgjorde ca 2 900 lärare hösten 2013, vilket motsvarade drygt 2 400 heltidstjänster. Jämfört med hösten 2012 är det fråga om en ökning med ca 100 lärare respektive 200 heltidstjänster.

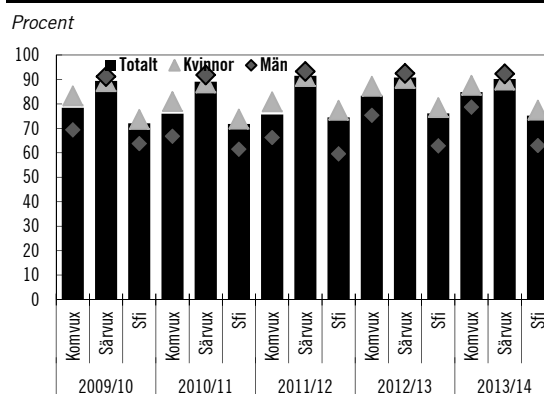
Indikator: andel av lärarna i komvux, särvox och sfi som har högskoleexamen med pedagogisk inriktning

Andelen lärare i komvux (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning hösten 2013 var 84,8 procent, vilket är en ökning med 1,9 procentenheter jämfört med hösten 2012. Av lärarna i komvux anställda i kommun eller landsting hade 84,8 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning. För de som var anställda av annan utbildningsanordnare saknas uppgifter för 2013. Av de kvinnliga lärarna anställda i kommun eller landsting hade 87,6 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning. Motsvarande andel för manliga lärare var 78,7 procent (se Diagram 5.11).

Av lärarna i särvox hösten 2013 hade 90,2 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med hösten 2012 men en ökning med 1,7 procentenheter jämfört med hösten 2007 (se Diagram 5.11).

Andelen lärare i sfi (omräknad till heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning var 78,6 procent hösten 2013 i sfi anordnad av kommuner och 64,3 procent hos andra utbildningsanordnare. Av alla lärare i sfi hade 75,2 procent en högskoleexamen med pedagogisk inriktning, en ökning med 0,9 procentenheter jämfört med hösten 2012. Liksom tidigare är andelen kvinnliga lärare med högskoleexamen med pedagogisk inriktning större än motsvarande andel manliga lärare hösten 2013, 77,5 respektive 63,0 procent (se Diagram 5.11).

Diagram 5.11 Andel lärare (heltidstjänster) med högskoleexamen med pedagogisk inriktning i komvux, särvox och sfi 2009/10–2013/14

Källa: Statens skolverk.

PIAAC

Sverige deltar i Programme for the International Assessment of Adult Competencies (PIAAC) som inrättades 2008. PIAAC mäter den vuxna befolkningens kunskaper, kompetens och allmänna färdigheter inom områdena läsförståelse, matematik och problemlösning.

I oktober 2013 presenterades resultaten för de 23 länder som deltog i den första omgången och de visar att Sverige står sig väl i internationell jämförelse. Sverige är ett av fyra länder som, tillsammans med Finland, Nederländerna och Norge, ligger över OECD-genomsnittet inom alla tre kunskapsområdena. I genomsnitt nådde

hälften av alla vuxna i OECD-länderna upp till de tre översta av de fem nivåerna för läsfärdighet och 47 procent när det gäller räknefärdighet. I Sverige är andelarna 58 respektive 57 procent. Inom problemlösning ligger Sverige i topp och 44 procent av svenskarna presterade på en god nivå när det gäller problemlösningsförmåga. Dessutom klarade nio av tio vuxna av att genomföra övningarna med hjälp av dator. Det är det högsta resultatet bland samtliga deltagande länder. Resultaten visar att de nordiska länderna och Nederländerna har varit mer framgångsrika i att skapa en miljö där de flesta vuxna har erfarenhet av datorer.

I samtliga länder varierar de vuxnas resultat i hög grad. Sverige hör till de länder som uppvisar de största skillnaderna mellan låg- och högpresterande tillsammans med bl.a. Kanada, USA, Storbritannien och Australien. Trots att Sverige hamnar högt upp i den internationella jämförelsen är det en ganska stor andel av den svenska befolkningen som har låga färdigheter inom alla tre kunskapsområdena. Även om resultatet är bättre jämfört med OECD-genomsnittet har fortfarande en av sju vuxna svenskar låga kunskaper när det gäller läsning och räkning och mer än var fjärde person ligger under kunskapsnivå 1 i problemlösningsförmåga (den lägsta nivån).

I majoriteten av länderna uppnådde män något högre genomsnittlig poäng i läsfärdigheter än kvinnor. När man jämför räknefärdigheter är männens försprång större. Sverige uppvisar samma trend. Skillnaderna i Sverige är dock små mellan kvinnor och män när det gäller läsfärdigheter medan män har högre genomsnittliga poäng än kvinnor i räknefärdigheter.

Undersökningen visar att länder som har högt deltagande i organiserad vuxenutbildning uppnår högre resultat i läs- och räknefärdigheter. Sverige är ett av de länder som erbjuder vuxenutbildning i stor utsträckning och som även lyckas erbjuda vuxenutbildning till de som ligger på de lägsta nivåerna.

Statliga insatser

Komvux på grundläggande nivå

I april 2013 överlämnade GRUV-utredningen sitt betänkande Kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå – en översyn för ökad individanpassning och effektivitet (SOU 2013:20). Utifrån utredningens förslag har

Statens skolverk fått i uppdrag att ta fram ett informationsmaterial om användningen av orienteringskurser inom vuxenutbildningen. Syftet med materialet är att förtydliga hur orienteringskurser kan användas för att anpassa utbildningen efter den enskildes behov och förutsättningar. Statens skolverk ska även ta fram stödmaterial som behandlar frågan om stöd inom vuxenutbildningen för att klargöra elevers rättigheter och kommuners skyldigheter. Uppdragen ska redovisas under oktober respektive november 2014.

Sfi

Sfi-utredningen lämnade betänkandet Svenska för invandrare – valfrihet, flexibilitet och individanpassning (SOU 2013:76) i oktober 2013.

Utredningen lämnade förslag i alla de delar som uppdraget omfattade.

Yrkesvux, lärlingsvux och utbildning för arbetslösa ungdomar under 25 år

Våren 2009 inleddes satsningen på yrkesinriktad vuxenutbildning på gymnasial nivå (yrkesvux) och satsningen på lärlingsutbildning inom vuxenutbildningen (lärlingsvux) inleddes hösten 2011.

Statens skolverk redovisade den 28 maj 2014 regeringens uppdrag om att följa upp satsningarna på yrkesvux och lärlingsvux. Av redovisningen framgår att under 2013 studerade ca 33 450 elever inom ramen för yrkesvux. De vanligaste kurserna under 2013 inom yrkesvuxsatsningen var liksom tidigare år kurser inom områdena vård och omsorg följda av kurser inom handel och administration. För 2014 omfattar satsningen ca 12 400 årsplatser.

Under 2013 deltog ca 1 950 kvinnor och ca 1 300 män i utbildning inom lärlingsvux. För 2014 omfattar satsningen ca 4 000 årsplatser.

Vissa arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år har möjlighet att studera inom komvux och på folkhögskola med den högre bidragsnivån inom studiemedlen. Ungdomarna ska bl.a. vara inskrivna i jobbgarantin för ungdomar eller jobb- och utvecklingsgarantin och sakna fullständig grundskole- eller gymnasieskoleutbildning. Statens skolverk redovisade den 10 april 2014 sitt regeringsuppdrag att fördela medel till berörda kommuner (dnr U2014/2917/GV). Enligt Statens skolverks redovisning beviljades ca 2 150 av de aktuella eleverna den högre bidragsnivån inom studiemedlen under första halvåret 2013. Under andra halvåret 2013 beviljades ca 2 500

elever det högre bidraget. Könsfördelningen var jämn, det var fråga om lika många kvinnor som män.

Studie om kvalitet inom vuxenutbildningen

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har efter ansökan beviljats medel för att genomföra en studie om kvalitet inom vuxenutbildningen (U2013/6402/GV). Studien genomförs under 2014 av Nationellt kompetenscentrum för livslångt lärande (Encell) vid högskolan. Regeringen har tidigare påtalat att tillsyn, uppföljning och utvärdering av kommunernas vuxenutbildning behöver utvecklas. Studien kan ge värdefulla insikter om hur kommunerna arbetar med kvalitetsmål och måluppfyllelse och om hur kvalitetsarbete ligger till grund för planering av vuxenutbildningen.

Utbildningar med verksamhetsstöd

Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) om ett tillfälligt statsbidrag för kvalitetshöjande insatser inom sfi. Satsningen omfattar 50 miljoner kronor per år under 2013 och 2014 och beräknas omfatta lika mycket 2015. Enligt förordningen (2012:993) om statsbidrag för utbildning i svenska för invandrare får bidraget lämnas till anordnare av sfi eller motsvarande utbildning för insatser som bidrar till höjd kvalitet och ökad flexibilitet i utbildningen samt ökad individanpassning av utbildningen.

Under 2013 inkom totalt 221 ansökningar varav 142 beviljades. Beviljade medel har använts i verksamheter med totalt drygt 49 000 elever.

Medel har beviljats och betalats ut för insatser av olika karaktär. Det är t.ex. fråga om insatser som fokuserar på validering, individuella studieplaner och kartläggning för att bättre möta varje individ. Det kan även vara fråga om insatser för en mer flexibel studieorganisation med ett varierat och utökat utbildningsutbud, insatser som gör utbildningen mer flexibel och individanpassad genom anpassad teknik samt satsningar på modersmål och annat stöd för att öka elevernas förståelse och deras inflytande över sina studier.

Det europeiska samarbetet

EU-agendan för vuxnas lärande

I november 2011 beslutade utbildningsministrarna i EU en resolution om en förnyad

agenda för vuxnas lärande. Regeringen har gett Statens skolverk i uppdrag att vara Sveriges representant i arbetet med att genomföra agendan. På Statens skolverk finns även en av regeringen utsedd nationell koordinator för agendan. Under 2013 och 2014 har Statens skolverk och den nationella koordinatoren inom ramen för uppdraget genomfört ett projekt som avser rekrytering och uppsökande verksamhet när det gäller korttidsutbildade vuxna. I projektet har man vänt sig till framför allt kommuner med förvaltningschefer, rektorer samt inte minst studie- och yrkesvägledare och utvecklingsledare. Fokus har legat på rekrytering av korttidsutbildade till utbildning på grundläggande nivå, dvs. komvux på grundläggande nivå, särvox på grundläggande nivå och sfi eller motsvarande.

Fler satsningar som rör komvux redovisas i avsnitt 4 Barn- och ungdomsutbildning

Satsningar som avser studie- och yrkesvägledning, lärare, myndigheter på skolområdet och skolforskning rör flera skolformer, även komvux. De redovisas dock i avsnitt 4 Barn- och ungdomsutbildning eftersom fler av de skolformer som satsningarna rör redovisas där.

5.3.3 Analys och slutsatser

Fler elever och större andel utrikes födda

Antalet elever ökar inom både kommunal vuxenutbildning (komvux) och utbildning i svenska för invandrare (sfi). Inom sfi har ökningen varit kraftig, från knappt 49 000 elever 2003 till knappt 114 000 under 2013. Inom komvux var antalet elever omräknat till heltidstuderande 2013 det högsta sedan 2006.

Anledningen till ökningen av elevantalet inom sfi är främst den ökade invandringen. När det gäller ökningen av antalet elever inom komvux är det svårt att med säkerhet säga något om anledningen. Ökningen kan i sin helhet hänföras till den gymnasiala nivån. Det kan konstateras att antalet utrikes födda elever inom komvux på gymnasial nivå födda var den högsta någonsin 2013. Komvux, liksom vuxenutbildningen som helhet, har i allt högre grad blivit ett viktigt led i utrikes föddas etablering på arbetsmarkanden. Detta ställer stora och delvis förändrade krav på kommunerna som organiserar utbildningen

liksom på andra anordnare av utbildningen, lärare, vägledare, rektorer och annan personal inom skolan.

PIAAC

Av resultaten från PIAAC-undersökningen (se avsnitt 5.3.2) framgår att det finns skillnader i läsfärdigheter mellan utrikes och inrikes födda. Skillnader mellan inrikes och utrikes födda finns i samtliga länder, men skillnaderna är störst i Sverige av alla länder som ingår i PIAAC-undersökningen. Det finns flera möjliga förklaringar till detta. Det beror delvis på att kunskapsnivån bland inrikes födda i Sverige ligger över OECD-genomsnittet för inrikes födda, samtidigt som kunskapsnivån bland utrikes födda i Sverige ligger något under OECD-genomsnittet för utrikes födda. Vad gäller det senare har den invandrade befolkningens sammansättning en stor betydelse. Vissa av de deltagande länderna har främst tillåtit arbetskraftsinvandring, medan Sverige även har tagit emot en stor kvot flyktingar. Då PIAAC genomförs på svenska kan språksvårigheter bland de som är relativt nyanlända vara av betydelse för resultatet. Invandrare som har varit längre tid i Sverige presterar på högre nivåer, vilket ger stöd åt ovanstående teori och indikerar att det finns en tydlig språkutveckling bland de utlandsfödda som bor i Sverige. Så är inte fallet i alla länder.

Eftersom resultaten i PIAAC visar att deltagande i organiserad vuxenutbildning har stor påverkan på människors läs-, skriv- och räknefärdigheter är satsningar på vuxenutbildning av stor betydelse för att höja kunskapsnivån, och då framför allt hos de som ligger på de lägsta nivåerna. Sverige har ett stort inflöde av flyktingar av vilka många har låg utbildning. Förutom utbildning i svenska språket behöver många även vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå för att kunna komma in på arbetsmarknaden eller ta del av fortsatt utbildning.

Yrkesvux

Yrkesvux är en satsning på yrkesinriktade kurser på gymnasial nivå inom vuxenutbildningen. Syftet med satsningen är främst att underlätta

omställning vid arbetslöshet och att nå personer utan gymnasial utbildning eller med en gymnasial yrkesutbildning som behöver kompletteras. Yrkesvuxsatsningen har under den senaste perioden av ekonomisk oro i Sverige och resten av världen varit ett komplement till andra utbildningar, inte minst arbetsmarknadsutbildningar. Eleverna har inte bara varit individer i arbetslöshet, utan även personer som saknat relevant utbildning för sitt arbete har också kommit i fråga. De har genom yrkesvux ökat sina möjligheter till både fortsatt arbete och högre lön samt lagt grunden för vidare studier. Deltagarna har också varit individer som hotats av arbetslöshet och som på eget initiativ valt att utbilda sig inom ett nytt yrkesområde och därmed förbättrat sina möjligheter på arbetsmarknaden.

6 Eftergymnasial yrkesutbildning

6.1 Omfattning

Genom bildandet av yrkeshögskolan 2009 har eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte utgör högskoleutbildningar sammanförts under ett gemensamt regelverk. Det finns även liknande utbildningar som ligger utanför yrkeshögskolan. Det är främst fråga om utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar och den tidigare utbildningsformen kvalificerad yrkesutbildning som har fått bedrivas enligt äldre regelverk t.o.m. 2013.

Resultatinformation om utbildningar inom folkbildningen, t.ex. yrkesutbildning, utbildning till tolk för döva, dövblinda och hörselskadade samt kontakttolkutbildning och andra utbildningar som ges av folkhögskolor samt utbildningar i regi av studieförbunden redovisas även under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

6.2 Mål för yrkeshögskolan

Målen som riksdagen har slagit fast för yrkeshögskolan innebär att det inom yrkeshögskolan ska säkerställas att eftergymnasiala yrkesutbildningar som svarar mot arbetslivets behov kommer till stånd, att statens stöd fördelas effektivt, att utbildningarna håller hög kvalitet och att behovet inom smala yrkesområden av eftergymnasiala yrkesutbildningar, som avses leda till förvärvsarbete för de studerande eller till en ny nivå inom deras yrke, tillgodoses.

6.3 Resultatredovisning

6.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för att redovisa resultatet inom området.

1. Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning.
2. Andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet.

6.3.2 Resultat

Yrkeshögskolan

Utbildningarna inom yrkeshögskolan ska svara mot behoven av kvalificerad arbetskraft med eftergymnasial yrkesutbildning i arbetslivet eller medverka till att utveckla eller bevara kvalificerat yrkeskunnande inom smala yrkesområden som är betydelsefulla för individen och samhället.

Utbildningar

I 2012 års ansökningsomgång inkom totalt 1 078 ansökningar om att få bedriva utbildning inom yrkeshögskolan. Av dessa beviljade Myndigheten för yrkeshögskolan 2013 statsbidrag för 347 utbildningar varav några utbildningar inom smala yrkesområden. De beviljade utbildningarna motsvarar 32 procent av ansökningarna. År 2013 beviljades lika många utbildningar som 2012, men fler än 2010.

Yrkehögskoleutbildningar finns sedan 2011 i samtliga län. Storstadslänet hade 2013, liksom tidigare år, flest pågående utbildningar.

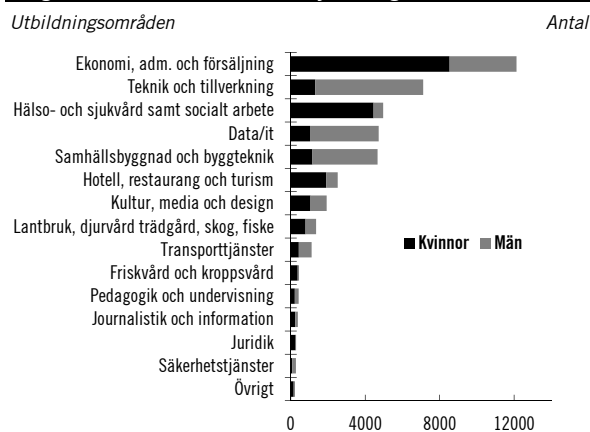
Flest utbildningar erbjöds inom området Ekonomi, administration och försäljning följt av Teknik och tillverkning, Samhällsbyggnad och byggt teknik, Hälso- och sjukvård samt socialt arbete samt Data/it. Det område som har ökat mest räknat i antal startade utbildningsomgångar är Samhällsbyggnad och byggt teknik där 69 omgångar startade 2013 jämfört med 54 under 2010, följt av Data/it med 72 startade omgångar 2013 att jämföra med 48 stycken 2010.

Studierande

Totalt fanns 42 500 studierande inom yrkehögskolan under 2013. Det är ca 1 800 fler studierande än 2012.

Totalt sett var könsfördelningen jämn 2013 med 52 procent kvinnor och 48 procent män vilket är i det närmaste samma andel som föregående år. Däremot hade nästan samtliga utbildningsområden en ojämn könsfördelning 2013. Kvinnor återfanns oftast inom utbildningar inom Ekonomi, administration och försäljning medan män främst deltog i utbildningar inom Teknik och tillverkning.

Diagram 6.1 Antal studierande i yrkehögskolan 2013

Källa: Myndigheten för yrkehögskolan.

Av de antagna 2013 var 16 procent utrikes födda vilket var en ökning med en procentenhet jämfört med 2010. Av de som antogs till utbildningarna var 15 procent utrikes födda kvinnor och 16 procent utrikes födda män. Andelen utrikes födda när det gäller nybörjare på universitet och högskola var 11 procent läsåret 2012/13.

Under 2013 var antalet ansökningar till yrkehögskolan drygt 78 700 vilket är en ökning med nästan 11 800 ansökningar jämfört med 2012 och 15 800 ansökningar (25 procent) fler än 2010. Det är fler kvinnor än män som söker till yrkehögskolan. Antalet ansökningar har ökat från 2010 till 2013 med 31 procent för kvinnor och 18 procent för män.

Ansökningstrycket var 4,4 ansökningar per plats 2013 vilket ska jämföras med 2010 då ansökningstrycket var 3,7 per plats. Ansökningstrycket har ökat mest inom utbildningsområdena Transporttjänster, från 5,6 till 10,9 sökande per plats, och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete, från 4,3 till 6,1 sökande per plats, mellan 2010 och 2013.

Totalt antogs 17 446 studierande som nybörjare i yrkehögskolan 2013, vilket är nästan 1 700 fler än 2012. Av samtliga sökande antogs 22 procent, vilket är en minskning med en procentenhet jämfört med föregående år. Fyra av tio antagna var under 25 år. Den genomsnittliga åldern för antagna i yrkehögskolan 2013 var 31 år för kvinnor och 28,2 år för män. Sedan 2010 har medelåldern ökat marginellt för både kvinnor och män.

De flesta av de som antogs 2013 antogs till utbildningar som var minst två år långa (59 procent). Drygt 40 procent av kvinnorna fanns inom utbildningar kortare än två år, vilket är samma andel som för männen. Drygt fyra procent av männen fanns inom utbildningar som var 2,5 år eller längre, vilket var en procentenhet högre än för kvinnorna. Andelen antagna till kortare utbildningar – dvs. kortare än 1,5 år – var 25 procent av de antagna 2013, vilket är fyra procentenheter lägre än 2010.

Enligt preliminära uppgifter avslutade totalt 11 500 studierande sin yrkehögskoleutbildning eller kvalificerade yrkesutbildning med en examen under 2013 och 54 procent av dessa var kvinnor. Myndigheten för yrkehögskolan redovisar uppgifter om examensgrad, dvs. andelen examinerade av antalet antagna studierande. Enligt preliminär statistik från myndigheten var examensgraden 72 procent för 2013, vilket är en ökning med två procentenheter jämfört med 2012 och fem procentenheter jämfört med 2010. Examensgraden var högre för kvinnor (76 procent) än för män (66 procent). Antalet examinerade var 2013 störst inom utbildningsområdet Ekonomi, administration och försäljning med 3 400, följt av Teknik och

tillverkning med 1 900 examinerade och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete med 1 400 examinerade. Dessa tre områden har tillsammans 58 procent av samtliga examinerade vilket är oförändrat jämfört med 2010. Antalet examinerade från Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Data/it har ökat mest i jämförelse med 2010. Det är samtidigt värt att notera att examensgraden när det gäller Data/it fortfarande är lägst (59 procent). För att få mer kunskap om möjliga förklaringar till den låga examensgraden inom Data/it genomför Myndigheten för yrkeshögskolan en kvalitativ intervjuundersökning som ska presenteras i en rapport under 2014.

Tillsyn och kvalitet

Myndigheten för yrkeshögskolan har under 2013 infört en ny tillsynsstrategi som innebär att fler tillsyner genomförs men med en mindre resurskrävande tillsynsmetod. Myndigheten baserar nu främst sin tillsyn på dokumentgranskning och telefonintervjuer och i andra hand på platsbesök. I den inledande tillsynen i samband med starten av en utbildning 2013 granskades 284 utbildningar vilket resulterade i 113 beslut med kritik varav 43 innebar krav på åtgärd. Kritiken avsåg oftast brister i kursplaner eller antagningsprocessen. Ett antal utbildningar valdes efter en behovsanalys ut för platsbesök. I den regelbundna tillsynen, som genomförs i slutet av den första utbildningsomgången, granskades samtliga utbildningar från 2011 års ansökningsomgång som fått beslut om att ingå i yrkeshögskolan. Av 192 utbildningar fattades beslut med kritik när det gäller 74 utbildningar (36 procent). Kritiken avsåg oftast ledamöternas bristande deltagande i ledningsgruppen och att utbildningen inte var kvalitetssäkrad i enlighet med vad som angavs i utbildningsplanens beskrivning samt att de studerande inte fick lärande i arbete (LIA) på en arbetsplats.

Under 2013 inkom 95 anmälningar om brister i utbildningar. Av dessa ärenden prövades och avslutades 29 med beslut om kritik, vilket utgör 30 procent av ärendena. Det ska jämföras med 2012 då myndigheten hade 115 anmälningsärenden varav 17 avslutades med kritik, vilket utgör 15 procent av ärendena.

Sammantaget anser myndigheten att utbildningarna i huvudsak bedrivs i enlighet med författningarna och i de fall myndighetens beslut

innehållit kritik har anordnarna åtgärdat de brister som identifierats.

Vid myndighetens kvalitetsgranskning av yrkeshögskoleutbildningar görs även en kontroll för att säkerställa att utbildningsanordnarna bedriver kvalitetsarbetet systematiskt utifrån de åtaganden de gjort i ansökan. Sammantaget tolv utbildningar ingick i kontrollen 2013 och preliminära resultat visar att myndigheten fortsättningsvis bör ställa tydligare krav på kvalitetssäkring, utbildningsanordnarens förutsättningar att tillhandahålla LIA-platser och handledare samt samverka mellan utbildningsanordnare och LIA-företag. Generellt sett behöver utbildningsanordnarna enligt myndigheten tydliggöra kopplingen mellan kvalitetsmål och genomförande och ta fram bättre metoder för att mäta och värdera kvaliteten i utbildningarna. Mot bakgrund av de preliminära resultaten anser myndigheten att det kan vara motiverat att formulera tydligare krav och utveckla stöd för utbildningsanordnarna i nämnda avseenden. Myndigheten kommer bl.a. att titta på möjligheten att komplettera tillsynen med kvalitetsgranskning.

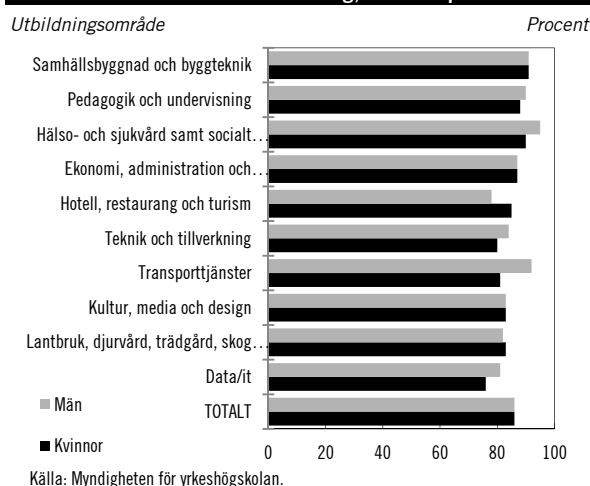
Kostnader

Myndigheten för yrkeshögskolan utbetalade 2013 totalt 1 456 miljoner kronor i statlig finansiering av yrkeshögskolans utbildningar. Totalt lämnades ersättning för 24 252 årsplatser vilket är en ökning med 2 600 årsplatser jämfört med 2012 (en årsplats omfattar 40 studieveckor på heltid). Ungefär 65 procent av det totala bidraget lämnades för utbildningar som var 2–2,5 år långa. Den statliga genomsnittskostnaden för en utbildningsplats i yrkeshögskolan 2013 var 60 000 kronor, vilket är en ökning med 800 kronor jämfört med 2012 (löpande priser). Drygt 9,2 miljoner kronor betalades ut för pedagogiskt stöd till studerande med funktionsnedsättning. Det ska jämföras med 2012 då 6,9 miljoner kronor utbetalades och 2011 då 2,8 miljoner kronor utbetalades. Startstöd till utbildningar med färre deltagare än planerat uppgick till 19 miljoner kronor. Myndigheten bedömer att startstöden är en bidragande orsak till att inställda starter halverats på två år.

Indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete året efter avslutad utbildning

Den undersökning som genomfördes 2013 om studerandes sysselsättning i yrkeshögskolan visar att av de som examinerades 2012 hade 86 procent, närmare nio av tio, arbete som sin huvudsakliga sysselsättning året efter avslutad utbildning. Det är samma nivå som föregående år. Åtta procent var arbetssökande eller i arbetsmarknadspolitiskt program medan fyra procent studerade och två procent hade annan sysselsättning. Det motsvarar föregående årskulls resultat. Andelen arbetssökande och i arbetsmarknadspolitiskt program har ökat med en procentenhet jämfört med 2011. Det är ingen skillnad mellan mäns och kvinnors sysselsättning året efter avslutad utbildning. Däremot är det fler examinerade i åldern 24 år och yngre som angav att de studerade efter avslutad utbildning.

Diagram 6.2 Andel examinerade från yrkeshögskolan 2012 i arbete året efter avslutad utbildning, fördelat på kön

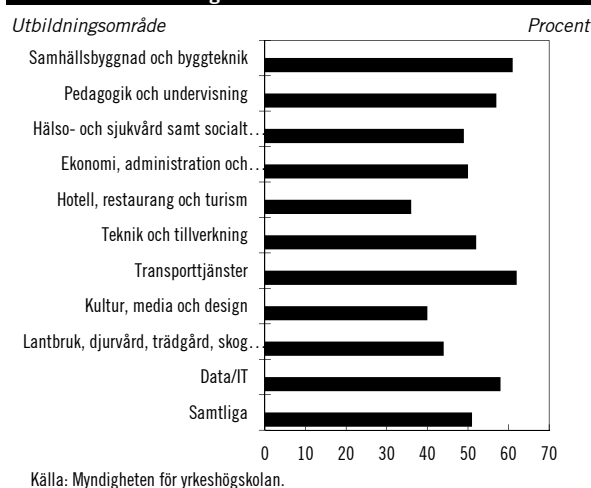

Av de examinerade 2012 som arbetade efter utbildningen hade 63 procent arbete redan före utbildningen. När det gäller kvinnor var denna andel 67 procent och för män 59 procent. Av de examinerade var det 16 procent som återgick till sin tidigare arbetsgivare. Det är ungefär samma andel som 2011. I den enkätundersökning som Statistiska centralbyrån (SCB) årligen gör på uppdrag av Myndigheten för yrkeshögskolan tillfrågas de examinerade som har ett arbete om deras arbetsuppgifter, jämfört med innan utbildningen, har förändrats. Av de svarande 2012 angav 68 procent att arbetsuppgifterna är mer kvalificerade, två procent att de har mindre kvalificerade uppgifter och 14 procent att de är likvärdiga. Av de som återgick till sin tidigare

arbetsgivare var det närmare hälften som uppger att de hade fått mer kvalificerade arbetsuppgifter och det var i detta sammanhang ingen skillnad mellan kvinnor och män.

En jämförelse mellan utbildningsområden visar att det både 2012 och 2013 framför allt är de som examinerades i utbildningar inom områdena Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Samhällsbyggnad och byggt teknik som lyckats bra på arbetsmarknaden. Även de med examen från utbildningar inom Transporttjänster samt inom Ekonomi, administration och försäljning tillhör dem som i störst utsträckning har ett arbete året efter avslutad utbildning. Både män och kvinnor som examinerats inom områdena Hälso- och sjukvård samt socialt arbete och Samhällsbyggnad och byggt teknik har i signifikant högre grad ett arbete året efter examen jämfört med genomsnittet för alla utbildningsområden. Samma mönster gäller för Transporttjänster, dock bara för männen. De kvinnor som har utbildat sig inom det området har i lägre grad arbete efter examen. Av de examinerade med anställning har drygt hälften arbete hos den arbetsgivare där LIA genomfördes. Det är en ökning jämfört med 2012 då nästan hälften fick arbete där LIA genomfördes. Det är fler män (55 procent) än kvinnor (47 procent) som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare.

Diagram 6.3 Andelen studerande som genomfört LIA hos sin nuvarande arbetsgivare.

En större andel av de examinerade inom Data/it, Samhällsbyggnad och byggt teknik samt Transporttjänster har genomfört LIA hos den arbetsgivare som anställde dem efter utbildningen. Inom Hotell, restaurang och turism, Kultur, media och design samt Lantbruk,

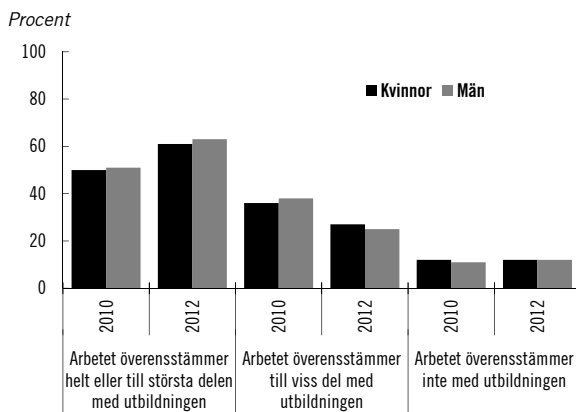
djurvård, trädgård, skog och fiske är andelen lägre.

Indikator: andelen examinerade i yrkeshögskolan som har ett arbete inom utbildningsområdet

Denna indikator infördes i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) för att på ett bättre sätt bedöma måluppfyllelsen när det gäller relevant arbete inom utbildningsområdet.

Av de examinerade 2012 som året därefter var i arbete angav 62 procent att de har ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen och 26 procent angav att arbetet till viss del överensstämmer med utbildningen. Det är ingen skillnad jämfört med 2011. Endast 12 procent angav att arbetet inte stämmer överens med utbildningen. Examinerade från utbildningar inom Transporttjänster och Pedagogik och undervisning (73 procent), Data/it (69 procent) och Hälso- och sjukvård samt socialt arbete (68 procent) uppvisade en hög grad av överensstämmelse mellan utbildning och arbete, medan utbildningar inom Hotell, restaurang och turism (50 procent) samt Teknik och tillverkning (59 procent) i lägre grad ledde till arbete som stämde överens med utbildningen.

Diagram 6.4 Andel examinerade 2010 och 2012 i arbete året efter avslutad utbildning vilkas arbete överensstämmer med utbildningen fördelat på kön

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

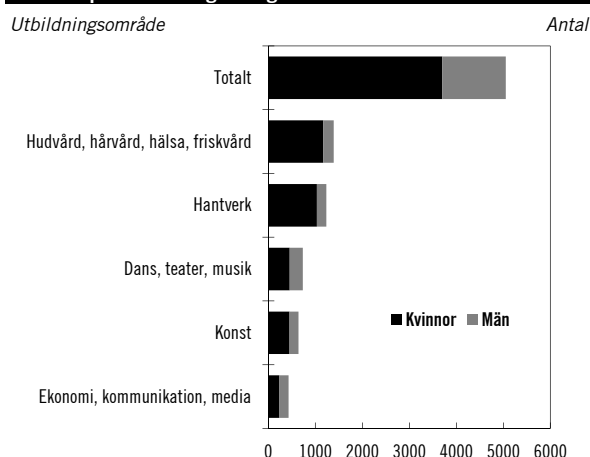
Kompletterande utbildningar

Utbildningar som bedrivs med stöd enligt förordningen (2000:521) om statligt stöd till kompletterande utbildningar ska tillgodose utbildningsbehov utanför det offentliga utbildningssystemet och finns inom skiftande områden, t.ex. Konst, Dans, teater, musik, Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård, Hantverk samt Flyg. Utbildningarna har en enskild huvudman, dvs. de anordnas inte av stat, kommun eller landsting. Utbildningarna är oftast avgiftsbelagda för de studerande. Staten ger olika slag av stöd beroende på hur utbildningarnas nationella värde har bedömts. Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar bl.a. för fördelning av statsbidraget och tillsynen över utbildningarna. Regeringen har ersatt denna förordning med förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar, som började tillämpas under 2014.

Studerande

Antalet studerande i kompletterande utbildningar 2013 var 10 200 vilket är en minskning med 100 studerande jämfört med 2012. Andelen kvinnor av de studerande var 71 procent och andelen män 29 procent. Kvinnor i åldersgruppen 20–24 år var den största studerandegruppen. Flest studerande fanns i utbildningar inom Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård med 2 353 studerande, (84 procent kvinnor och 16 procent män), följt av Hantverk med 1 942 studerande (85 procent kvinnor och 15 procent män) och Konst med drygt 1 735 studerande (71 procent kvinnor och 29 procent män). Flest studerande återfanns i åldersgruppen yngre än 25 år. Flest studerande i åldersgruppen 55 år eller äldre fanns inom Hantverk.

Diagram 6.5 Studerande i kompletterande utbildningar 2013 som till årsskiftet 2013/14 fullföljt utbildningen, fördelat på utbildningskategori och kön

Källa: Myndigheten för yrkeshögskolan.

Det var 5 400 personer som deltog i en kompletterande utbildning som avslutades 2013. Av dessa fullföljde totalt 5 000 studerande (94 procent av kvinnorna och 92 procent av männen) utbildningen. Av dem som fullföljde utbildningen var 73 procent kvinnor och 27 procent män. Fullföljandegraden är hög när det gäller de kompletterande utbildningarna oavsett nivån på det statliga stödet.

Utbildningar

Under 2013 deltog de studerande i sammanlagt 267 olika kompletterande utbildningar, vilket var en ökning med en utbildning jämfört med föregående år. Hälften av utbildningarna bedrevs i Stockholms län och drygt 20 procent i Västra Götalands län. Av samtliga utbildningar hade 36 procent statligt stöd i form av samtliga tre stödformer, dvs. tillsyn, studiestöd och statsbidrag. Flest utbildningar genomfördes inom kategorin Hantverk, följt av Hudvård, hårvård, hälsa, friskvård och Konst.

Tillsyn och kvalitet

Tillsyn över kompletterande utbildningar har under 2013 i huvudsak riktats mot högskoleförberedande konstnärliga utbildningar mot bakgrund av att en stor andel av statsbidraget går till dessa utbildningar. Av 32 granskade utbildningar fattades beslut med kritik i 24 ärenden, varav 20 med krav på återrapportering. Hälften av punkterna med kritik handlade om brister i kursplaner eller planer för uppföljning och utvärdering. Myndigheten för yrkeshögskolan bedömer att det finns en okunskap bland huvudmännen om de formella krav som ställs

när det gäller kompletterande utbildningar, antagligen för att utbildningarna i de flesta fall aldrig tidigare varit föremål för tillsyn. En enkät riktad till huvudmännen visar ändå att de är positiva till hur tillsynen genomförts och menar att tillsynen har lett till att utbildningarna blivit bättre.

Kostnader

Statens finansiering av de kompletterande utbildningarna uppgick 2013 till drygt 155 miljoner kronor, vilket är något mindre jämfört med utbetalade statsbidrag 2012. Till detta kommer kostnader för studiestöd. Utbildningarna med statsbidrag omfattade under 2013 totalt 2 171 årselevplatser.

Förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar har upphävts

Regeringen beslutade den 14 november 2013 att upphäva förordningen om statligt stöd till kompletterande utbildningar. Den upphävda förordningen gäller dock fortfarande för utbildningar som tidigare har beviljats stöd enligt förordningen så länge tidigare beslut gäller. Den nya förordningen om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar tillämpas på utbildningar som påbörjas efter den 30 juni 2014.

Tolkutbildningar

Myndigheten för yrkeshögskolan ansvarar sedan 1 juli 2012 för hanteringen av statsbidrag för kontakttolkutbildning, utbildningar av tolkar för barndomsdöva, vuxendöva, hörselskadade eller personer med dövblindhet samt teckenspråkslärarutbildning.

Ansaret innebär att myndigheten ska fördela ett särskilt statsbidrag till berörda tolkutbildningar inom folkbildningen. Myndigheten ansvarar även för tillsyn och kvalitetsgranskning samt för att granska utbildningsanordnarnas kvalitetsarbete. När det gäller planeringen av utbildningarna samråder myndigheten kontinuerligt med Folkbildningsrådet, berörda utbildningsanordnare och arbetsgivare.

Kontaktolk

Den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk bedrivs av fyra folkhögskolor och tre studieförbund.

Efterfrågan på nya kontakttolkar samt behov av kompetensutveckling för redan yrkesverksamma kontakttolkar har ökat bl.a. på grund av nya straffrättsliga förfaranden. Under 2013 genomfördes, förutom grundutbildning, 23 kurser i syfte att kompetensutveckla redan yrkesverksamma tolkar. Det har även genomförts preparandutbildning inför auktorisation av tolk, rättstolk och sjukvårdstolk samt fortbildningskurser i tolkning av barn. Ett utvecklingsarbete har också påbörjats som syftar till att validera tolkars kunskaper, färdigheter och kompetenser mot den sammanhållna grundutbildningen till kontakttolk.

Teckenspråks- och dövblindtolkutbildning samt skrivtolkutbildning

De upp till fyra år långa teckenspråks- och dövblindtolkutbildningarna bedrivs av sju folkhögskolor som ligger utspridda i landet. En folkhögskola bedriver skrivtolkutbildning. Tolkningen sker främst från talad till skriven svenska.

Under 2013 genomfördes två kurser i rättstolkning för vidareutbildning av verksamma tolkar för teckenspråkiga och personer med dövblindhet.

Hösten 2013 genomförde Myndigheten för yrkeshögskolan för första gången tillsyn över ett urval av åtta tolkutbildningar. Samtliga av de granskade utbildningarna uppfyllde enligt myndigheten de krav som författningarna ställer.

Antalet studerande i tolkutbildningarna redovisas under utgiftsområde 17 avsnitt 16.4.2.

Kostnader

Uppgiften att betala ut statsbidrag för tolk- och teckenspråkläro-utbildningar är ny för Myndigheten för yrkeshögskolan och kostnader kan därför inte jämföras bakåt i tiden. När det gäller 2013 betalade myndigheten ut drygt 15 miljoner kronor för kontakttolkutbildning och ca 27 miljoner kronor för utbildning av tolkar till döva, dövblinda och hörselskadade.

Uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan

Uppdragsutbildning är enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan möjlig att genomföra inom yrkeshögskolan. Uppdragsutbildningen kan bl.a. fungera som personalutbildning eller ingå i rehabiliteringen av en enskild och ska baseras på en yrkeshögskoleutbildning.

Under 2013 påbörjade 468 personer, 33 män och 435 kvinnor, uppdragsutbildning inom yrkeshögskolan. Det är en ökning jämfört med 2012 och 2011 då 205 respektive 370 personer deltog i uppdragsutbildning. Det var främst inom området Hälso- och sjukvård samt socialt arbete som uppdragsutbildning genomfördes 2013 och elva män och 344 kvinnor deltog i sådan utbildning. Övriga områden där uppdragsutbildning genomfördes var Samhällsbyggnad och byggt teknik, Ekonomi, administration och försäljning, Teknik och tillverkning samt Pedagogik och undervisning.

Validering

Myndigheten för yrkeshögskolan ska enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ansvara för att samordna och stödja en nationell struktur för validering samt i samverkan med berörda myndigheter främja utbildningsväsendets och branschernas medverkan när strategier, metoder och information inom valideringsområdet utvecklas.

På Myndigheten för yrkeshögskolans webbplats valideringsinfo.se finns för närvarande valideringsmodeller som omfattar 153 yrkesroller i 25 branscher. De utförare av valideringstjänster som Arbetsförmedlingen upphandlat använder sig av Myndigheten för yrkeshögskolans kriterier för validering av reell kompetens och utförarna har förbundit sig att registrera resultaten av en validering i myndighetens resultatdatabas. Myndigheten har under året utvecklat ett verktyg för att ta fram statistik över utförda branschvalideringar.

Valideringsinfo.se som bedrivs i samverkan med Arbetsförmedlingen, Statens skolverk och Universitets- och högskolerådet har haft ca 1 700 besökare per månad. Det är en ökning med 20 procent jämfört med 2012.

Under 2013 har Myndigheten för yrkeshögskolans fokus varit att sprida kunskap om validering externt. Myndigheten har medverkat vid ca 30 externa konferenser och seminarier vilket nästan är en fördubbling jämfört med 2012.

Referensram för kvalifikationer för livslångt lärande

Europaparlamentet och rådet antog den 23 april 2008 (2008/C 111/01) en rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (EQF). EQF är en gemensam och neutral referensram på åtta nivåer som kan fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikationssystem och deras nivåer. Genom att medlemsländer kopplar sina nationella kvalifikationsnivåer till den europeiska referensramen ska det bli enklare för både individer och arbetsgivare att jämföra och förstå nivån på kvalifikationer som har utfärdats i olika medlemsländer. Det övergripande syftet är att främja rörlighet och livslångt lärande.

Den förra regeringen aviserade att Sverige avser att följa rekommendationen om EQF och skapa en nationell referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (prop. 2012/13:1 utg.omr. 16 avsnitt 7.2.5).

Myndigheten för yrkeshögskolan är sedan den 1 juli 2009 nationell samordningspunkt för EQF. Myndigheten har inrättat en portal på sin webbplats med syfte att sprida information om arbetet med EQF och en nationell referensram i Sverige.

Myndigheten har deltagit i internationella möten främst inriktade mot hur medlemsländernas arbete med de nationella referensramarna fortskrider. Myndigheten har även arrangerat och deltagit i nationella konferenser för att informera om EQF och det pågående arbetet med den nationella referensramen. Det fortsatta arbetet med den nationella referensramen framgår av den politiska inriktningen under utgiftsområde 16.

Strategi för genomförande av funktionshinderspolitiken

Myndigheten för yrkeshögskolan är en av de strategiska myndigheterna i arbetet med den nationella funktionshinderspolitiken. Inom ramen för sitt uppdrag inom detta område ska myndigheten årligen rapportera hur den uppfyller delmålen för funktionshinderspolitiken. Myndigheten konstaterar att

- utbildningarnas fysiska tillgänglighet är god,
- det är möjligt att få särskilt pedagogiskt stöd för studerande med funktionsnedsättning i de flesta utbildningar,

- kännedomen om särskilt pedagogiskt stöd har ökat, men det krävs ytterligare insatser för att öka kunskapen om funktionsnedsättningar, och

- språket på myndighetens webbplatser upplevs som tillgängligt men myndigheten behöver arbeta vidare för att undersöka hur personer med syn- och hörselnedsättningar upplever webbplatsen och vilka förbättringar som kan göras.

Myndigheten har även ett särskilt uppdrag som gäller ett pilotprojekt rörande förbättrad tillgänglighet inom yrkeshögskolan för personer med funktionsnedsättning. Myndigheten har inom ramen för projektet beviljat fem utbildningsanordnare statliga medel med möjlighet till utökad stöd. Under 2013 antogs 15 studerande som hade en funktionsnedsättning, vilket motsvarar 12 procent av platserna på de berörda utbildningarna. Pilotprojektets kostnader under 2013 har uppgått till knappt fem miljoner kronor varav kostnader på drygt en miljon kronor täcks av utökade statliga medel för särskilt pedagogiskt stöd.

6.3.3 Analys och slutsatser

Yrkeshögskolans utbildningar uppvisar för 2013 ett resultat som är på samma höga nivå som tidigare år. Nio av tio examinerade har ett arbete ett år efter avslutad utbildning och drygt sex av tio har ett arbete som helt eller till största delen överensstämmer med utbildningen. En stor andel (63 procent) har arbete innan de påbörjar utbildningen men betydligt färre av dessa återgår till samma arbetsgivare efter avslutad utbildning. Det skulle kunna tyda på att de examinerade har fått arbete där deras nya kompetens bättre kommer till användning. Det är emellertid svårt

att särskilja vilken effekt utbildningen har jämfört med andra faktorer och därför bör resultatet tolkas med viss försiktighet.

En skillnad jämfört med föregående års resultat är att fler arbetar hos den arbetsgivare där de deltog i lärande i arbete (LIA) under utbildningen. Det visar att kontakt med arbetslivet under utbildningen har betydelse när det gäller möjligheten att få ett arbete. Det finns dock skillnader mellan utbildningsområdena både vad gäller andelen i arbete och arbete som stämmer överens med utbildningen som fortsatt behöver analyseras. Det gäller även skillnader mellan regioner och skillnader mellan män och kvinnor där det framskyntar vissa traditionella könsmonster.

Myndigheten för yrkeshögskolan införde 2013 en ny tillsynsstrategi som innebär att fler tillsyner genomförs, men i en majoritet av fallen genom telefonintervjuer med utbildningsanordnarna. Fördelen med den nya tillsynsstrategin är att antalet tillsyner nästan har fördubblats jämfört med tidigare år och att tillsynsmetoderna anpassas så att myndighetens resurser kan användas mer effektivt. Nackdelen, som också myndigheten påpekar, är att man inte på ett fördjupat sätt kan följa utbildningsanordnarens systematiska kvalitetsarbete eller fånga de studerandes upplevelse av utbildningen. Regeringen delar myndighetens bedömning och anser att det är angeläget att den nya tillsynsstrategin följs upp. Det är av stor betydelse att de kvalitets- och tillsynsmetoder som används bidrar till att utbildningarna generellt håller en jämn och god kvalitet.

Det finns fortsatt ett stort intresse för att bedriva utbildningar inom yrkeshögskolan. Antalet ansökningar ökar för varje år vilket kräver att myndigheten gör väl avvägda bedömningar av vilka utbildningar som ska ingå i yrkeshögskolan. Ett av bedömningskriterierna är att arbetslivet aktivt ska medverka i utbildningarna och därför ska vara i majoritet i den ledningsgrupp som ska finnas för varje utbildning. Vid ansökningsförfarandet 2013 genomförde myndigheten en utökad referenstagning för att säkerställa att det finns ett engagemang hos de företag som omnämns i ansökningarna. Detta är viktigt och följer en rekommendation i Statskontorets myndighetsanalys av Myndigheten för yrkeshögskolan (2012:29) om att myndigheten vid prövningen av ansökningar behöver finna arbetssätt och metoder för att

försäkra sig om att arbetsgivare och andra företrädare för arbetslivet bidrar på det sätt som är tänkt.

7 Universitet och högskolor

7.1 Omfattning

Kapitlet om universitet och högskolor omfattar utbildning och forskning vid statliga universitet och högskolor samt utbildning och forskning vid enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina. Inom området finns anslag för universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare, ersättning för klinisk utbildning och forskning samt anslag för Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Verksamhet vid Sveriges lantbruksuniversitet redovisas under utgiftsområde 23, men för att ge en fullständig bild av högre utbildning och forskning redovisas i vissa fall uppgifter om Sveriges lantbruksuniversitet även under utgiftsområde 16.

Det finns sammanlagt 48 universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare som ger högskoleutbildning i Sverige. Av dessa är 14 statliga universitet och 17 statliga högskolor. Därutöver finns det 17 enskilda utbildningsanordnare, varav fyra har tillstånd att utfärda examina på forskarnivå, nämligen Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm, Stiftelsen Högskolan i Jönköping och Ersta Sköndal högskola. Ett antal enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda vissa examina på grundnivå och avancerad nivå medan fyra enskilda utbildningsanordnare har tillstånd att utfärda endast psykoterapeutexamen.

7.2 Mål för verksamhetsområdet

Målet för verksamhetsområdet är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivs effektivt.

7.3 Resultatredovisning

De totala kostnaderna för verksamheten vid universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare uppgick 2013 till 62,5 miljarder kronor. De direkta statliga anslagen till dessa lärosäten uppgick under 2013 till 39,2 miljarder kronor. Utöver de direkta statsanslagen finansierar staten verksamhet vid statliga universitet och högskolor med 11,4 miljarder kronor via olika statliga myndigheter, framför allt genom forskningsråden. Sammantaget är 80 procent av verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare statligt finansierad.

7.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Följande indikatorer används för att redovisa resultat inom området:

- Resultatet av Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar och beslut om tillstånd att utfärda examina (uppgifter från Universitetskanslersämbetet).

- Andelen disputerade lärare vid universitet och högskolor (uppgifter från Statistiska centralbyrån (SCB)/Universitetskanslersämbetet).
- Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå (uppgifter från SCB/Universitetskanslersämbetet).
- Genomströmning i utbildning på forskarnivå (uppgifter från SCB/Universitetskanslersämbetet).
- Vetenskaplig produktion (Scopus).
- Förmåga att attrahera externa medel för forskning (uppgifter från SCB/Universitetskanslersämbetet).

I övrigt redovisas i kapitlet ett urval av resultat för att beskriva universitets och högskolors utveckling.

Kort beskrivning av verksamheten

De totala kostnaderna för verksamheten vid statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare uppgick 2013 till 62,5 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,7 procent av Sveriges BNP. Verksamheten omfattar utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå samt forskning. Högskolesektorn är den enskilt största statliga verksamheten sett till antalet anställda. År 2013 var antalet anställda 75 700 individer eller knappt 60 200 helårspersoner, varav 51 procent var kvinnor och 49 procent män. Antalet helårspersoner beräknas utifrån omfattningen av personers anställning med hänsyn tagen till tjänstledigheter. De senaste 10 åren har antalet anställda ökat med drygt 13 procent.

Styrning

Statliga universitet och högskolor är egna myndigheter och styrs i första hand av högskolelagen (1992:1434) och högskoleförordningen (1993:100). För enskilda utbildningsanordnare ställs i lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina motsvarande krav på utbildningen som gäller för statliga universitet och högskolor enligt 1 kap. högskolelagen. Regeringen styr också universitet och högskolor via årliga regleringsbrev. Relationerna med de enskilda utbildningsanordnarna regleras även genom avtal och villkor för medel i regleringsbrev. Inom ramen för detta har samtliga lärosätena stor frihet att bestämma över sin verksamhet.

Lärosätena återrapporerar utfallet av sin verksamhet till regeringen i första hand i sina årsredovisningar. Merparten av återrapporteringen inom verksamhetsområdet ansvarar dock Universitetskanslersämbetet för. Myndigheten publicerar årligen en rapport som syftar till att ge en samlad bild av utvecklingen inom högskoleområdet. För en fördjupad beskrivning av verksamheten under 2013 hänvisas till denna och till myndighetens övriga statistik.

Möjligheten att utfärda examina följer dels av författning, dels av beslut om tillstånd att utfärda examina. Statliga universitets rätt att utfärda generella examina på forskarnivå anges i författning. När det gäller övriga examina vid statliga universitet och högskolor beslutar Universitetskanslersämbetet i frågor om tillstånd. För enskilda utbildningsanordnare fattar regeringen beslut om tillstånd att utfärda examina efter

yttrande av Universitetskanslersämbetet. Förutsättningarna för att ha ett examenstillstånd anges i författning. Universitetskanslersämbetet ansvarar också för kvalitetsutvärdering av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå och har en möjlighet att återkalla examenstillstånd.

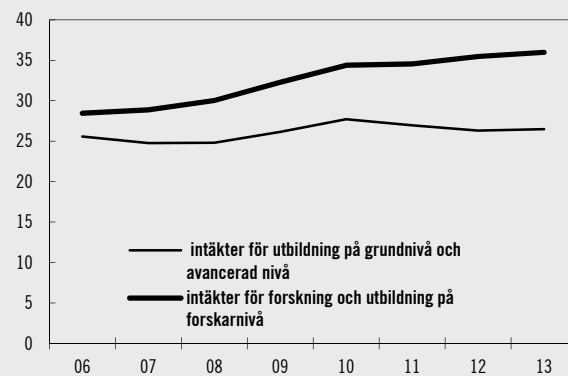
Ekonomi

Statliga universitet och högskolor tilldelas huvuddelen av sina resurser via ett anslag för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och ett anslag för forskning och utbildning på forskarnivå. För utbildning på grundnivå och avancerad nivå tilldelas respektive lärosäte varje år ett s.k. takbelopp som är den ersättning lärosätet kan få för att utbilda studenter. Lärosätet beslutar i hög grad självt om sitt utbildningsutbud. Ersättningen beräknas dels utifrån antalet helårsstudenter dvs. antalet registrerade studenter, dels utifrån antalet helårsprestationer dvs. det antal högskolepoäng studenterna presterar under ett år. Ersättningen beror också på vilket utbildningsområde som helårsstudenterna och helårsprestationerna hänförs till. Olika utbildningsområden genererar olika ersättningsbelopp (se avsnitt 10.2 Anslag för universitet och högskolor) och respektive kurs klassificeras till ett utbildningsområde beroende på kursens ämnesinnehåll.

Utöver det anslag som lärosätet tilldelas för forskning och utbildning på forskarnivå får universitet och högskolor en stor andel av sina forskningsmedel i form av bidrag från statliga forskningsfinansiärer. Dessa fördelas i konkurrens. Vidare tillkommer medel från icke-statliga forskningsfinansiärer. Offentliga medel utgör den absoluta merparten av lärosätenas intäkter, men cirka 21 procent av intäkterna år 2013 utgjordes av annat än offentliga medel.

Diagram 7.1 Lärosätenas intäkter 2006–2013

Miljarder kronor (2013 års prishänsyn)

Källa: Universitetskanslersämbetet

Tabell 7.1 Omfattning av samt resurser för utbildning och forskning vid universitet och högskolor 2013

UNIVERSITET/ HÖGSKOLA	Antal helårs- studenter *	Takbelopp (mkr)	Utfall (mkr)	Utfall %	Strategiska forsknings- områden (mkr)	Omfördelning av forsknings- anslag (mkr)	Anslag för forskning och forskarutbildning (mkr)
Uppsala universitet	23 914	1 432,3**	1529,6	107%	171,4	-2,22	1815,6
Lunds universitet	27 608	1 797,5	1968,1	109%	184,5	4,50	1896,3
Göteborgs universitet	24 996	1 833,2	1818,9	99%	20,1	3,81	1366,4
Stockholms universitet	29 776	1 544,8	1627,8	105%	44,2	-0,45	1447,9
Umeå universitet	16 010	1 213,8	1251,3	103%	58,6	0,05	992,6
Linköpings universitet	17 722	1 324,1	1346,3	102%	66,7	3,32	750,3
Karolinska institutet	6 122	602,9	631,1	105%	136,4	-1,41	1 338,7
Kungl. Tekniska högskolan	12 026	995,4	918,3	92%	216,0	0,30	1 302,9
Luleå tekniska universitet	8 111	613,8	657,8	107%	21,5	0,00	340,4
Karlstads universitet	8 037	565,7	598,2	106%		0,49	195,2
Linnéuniversitetet	14 087	957,6	984,7	103%		-0,07	275,8
Örebro universitet	8 688	657,2	662,7	101%		0,37	216,4
Mittuniversitetet	6 961	513,3	519,7	101%		0,31	198,7
Blekinge tekniska högskola	2 983	262,2	245,7	94%		0,14	83,1
Malmö högskola	12 566	800,2	871,7	109%		0,51	105,2
Mälardalens högskola	7 296	559,1	552,7	99%		-0,18	78,1
Dans- och cirkushögskolan	173	56,5	52,0	92%			5,6
Gymnastik- och idrotthögskolan	695	86,9	90,0	104%		-0,12	25,2
Försvarshögskolan***	495	*	*				8,6
Högskolan i Borås	5 563	432,5	439,5	102%		-0,04	54,6
Högskolan Dalarna	6 019	388,9	382,7	98%		0,16	53,9
Högskolan på Gotland****	807	62,1	61,7	99%		0,30	10,4
Högskolan i Gävle	5 923	410,8	422,0	103%		-0,59	82,2
Högskolan i Halmstad	5131	355,8	358,4	101%		1,09	53,9
Högskolan Kristianstad	5 024	344,9	347,2	101%		-0,30	45,7
Högskolan i Skövde	3 986	309,6	310,5	100%		0,76	39,7
Högskolan Väst	5 001	351,6	350,0	100%		0,19	39,1
Konstfack	657	149,0	140,8	94%			7,5
Kungl. Konsthögskolan	194	59,3	56,8	96%			4,3
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	637	119,3	115,8	97%			7,6
Operahögskolan i Stockholm	37	17,4	16,8	97%			4,8
Stockholms dramatiska högskola	226	112,0	115,4	103%			23,6
Södertörns högskola	6 741	363,5	379,6	104%		0,34	40,5
Sveriges lantbruksuniversitet***	3 838	*	*			-3,01	
Chalmers tekniska högskola AB	8 782	768,6	792,3	103%	195,0	0,97	769,0
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	7 352	507,1	515,3	102%		-0,08	84,7
Summa	293 377	20 569,2	21 131,3	103%	1114,4		13 764,5

Anm. I tabellen redovisas inte vissa mindre enskilda utbildningsanordnare. Vid dessa lärosäten fanns under 2013 ca 5 600 helårsstudenter.

* Uppgifterna finns inte könsuppdelade.

** Från och med 1 juli 2013 inordnades verksamheten vid Högskolan Gotland i Uppsala universitet.

*** Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet har inga takbelopp varför inte detta redovisas i tabellen.

**** Avser 1/1 – 30/6 2013- Från och med 1 juli 2013 inordnades verksamheten vid Högskolan Gotland i Uppsala universitet.

7.3.2 Resultat

Korrigerig av statistik i tidigare resultattexter

Uppgifterna i den officiella statistiken om antalet nybörjare, registrerade studenter och helårsstudenter på grundnivå och avancerad nivå för läsåren 2006/07–2011/12 har varit något missvisande. Det beror på att studenter som har gjort tidiga avbrott i studierna har inkluderats i statistiken. Denna s.k. övertäckning motsvarar i allmänhet mellan en och två procent på nationell nivå. Det innebär att vissa uppgifter som har publicerats i tidigare resultatredovisningar har varit antingen överskattade eller underskattade. De uppgifter som har överskattats gäller nybörjare, registrerade studenter och helårsstudenter medan underskattningen gäller uppgifter om prestationsgrader. SCB har sammanställt en rapport som närmare beskriver övertäckningens storlek och effekterna av korrigeringarna, se Övertäckningen i statistiken när det gäller registrerade och nybörjare på grundnivå och avancerad nivå läsåren 2006/07–2011/12 (SCB 2013-10-31).

Redovisning av indikatorernas utveckling

Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar

Utbildning som leder till en examen på grundnivå eller avancerad nivå ska utvärderas av Universitetskanslersämbetet i fyraårscykler. Utvärderingarna avser utbildningarnas resultat. De första besluten om kvalitetsutvärdering av viss utbildning inom ramen för det nationella kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning som började användas 2011, fattades av myndigheten i april 2012. Därefter har ytterligare beslut fattats löpande. Fram till och med juni 2014 har det fattats beslut om 1 528 utbildningar. Varje utbildning har fått ett omdöme på en tregradig skala. Av besluten framgår att cirka 15 procent av utbildningarna har getts det högsta omdömet, mycket hög kvalitet, vilket utgör underlag för kvalitetsbaserad resurstilldelning till det berörda lärosätet. I fråga om de utbildningar som har fått omdömet bristande kvalitet, vilket är 17 procent av de granskade utbildningarna, har universitetet eller högskolan fått ett år på sig att redovisa vilka

åtgärder som har vidtagits. Därefter har Universitetskanslersämbetet gjort en förnyad granskning för att pröva om lärosätet ska få behålla examenstillståndet eller om det ska återkallas. Av de utbildningar som från och med juni 2012 fick omdömet bristande kvalitet inkom 66 under 2013 med åtgärdsredovisningar, medan sju utbildningar hade lagts ner. Externa bedömare granskade vidtagna åtgärder och fann att samtliga utbildningar nu uppfyllde kraven i aktuella examensbeskrivningar. Universitetskanslersämbetet beslutade därför att inte längre ifrågasätta dessa lärosätens examenstillstånd. Ytterligare information om utfallet av utvärderingarna finns tillgänglig på Universitetskanslersämbetets hemsida.

Tabell 7.2 Utfall i Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar

Beslut	Antal	Andel
Mycket hög kvalitet	235	15%
Hög kvalitet*	1026	68%
Bristande kvalitet	267	17%
Totalt	1528	100%

Källa: Universitetskanslersämbetet

* inklusive de utbildningar som fått hög kvalitet efter uppföljning

Universitetskanslersämbetets kvalitetsutvärderingar avser utbildningar som leder till en examen. Universitet och högskolor ger därutöver ett stort antal kurser som inte kan utgöra huvudämne i en examen och som därmed inte omfattas av ämbetets ordinarie utvärderingar. Universitetskanslersämbetet har därför i uppdrag att även utvärdera ett urval av dessa kurser för att säkerställa att de uppfyller kraven på högskoleutbildning enligt högskolelagen. Under 2013 granskades 27 sådana kurser på grundnivå, varav 4 inte ansågs uppfylla kraven i högskolelagen. För dessa kurser ska berörda lärosäten inom 6 månader lämna en redogörelse till Universitetskanslersämbetet för vilka åtgärder som har vidtagits för att komma till rätta med bristerna. Under 2012 gjordes en motsvarande granskning av 56 kurser, varav 21 kurser bedömdes vara bristfälliga. Av dessa ifrågasatta kurser har därefter 10 lagts ner av lärosätena. För resterande 11 kurser har lärosätena lämnat en åtgärdsredovisning till Universitetskanslersämbetet som därefter bedömt att de uppfyller kraven för utbildning på grundnivå.

Universitetskanslersämbetets beslut om tillstånd att utfärda examina

Tabell 7.3 Prövning av tillstånd att utfärda examina

Examen	Antal	Varav	
		Beviljanden	Avslag
Masterexamen	4	2	2
Generell examen på forskarnivå	2	1	1
Övriga generella examina	7	1	6
Ämneslärarexamen	13	5	8
Förskollärarexamen	1	1	-
Grundlärarexamen	2	2	-
Civilingenjörsexamen	4	1	3
Övriga yrkesexamina	2	1	1
Totalt	35	14	21

Källa: Universitetskanslersämbetet

En del av kvalitetssäkringssystemet innefattar också den prövning av examenstillstånd som Universitetskanslersämbetet genomför. Med prövning avses här både de beslut om examenstillstånd som ämbetet fattar och den prövning som görs i yttranden inför regeringens beslut. Under 2013 har myndigheten prövat 35 ansökningar om tillstånd att utfärda examina, en minskning med 1 ansökan från året innan. Utfallet framgår av Tabell 7.3.

Andelen disputerade lärare vid universitet och högskolor

Andelen disputerade lärare uppgick 2013 till 57 procent vilket utgör en ökning om 8 procentenheter jämfört med andelen för tio år sedan. Ökningen har skett både vid högskolorna, som har gått från 31 procent disputerade 2003 till 45 procent 2013, och vid universiteten, där andelen disputerade har ökat från 50 procent till 58 procent 2013. Högst andel disputerade lärare bland de statliga universiteten och högskolorna hade Södertörns högskola med 66 procent, och Lunds universitet med 65 procent.

Prestationsgrad i utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 7.4 Prestationsgrad läsåret 2008/9–2010/11

Procent			
Ämnesområde	2008/09	2009/10	2010/11
Humaniora (inkl. teologi)	70%	69%	69%
Samhällsvetenskap (inkl. juridik)	79%	79%	79%
Vård och omsorg	92%	92%	92%
Naturvetenskap	76%	76%	75%
Teknik	80%	81%	81%
Medicin och odontologi	92%	91%	91%
Konstnärligt område	86%	86%	87%
Övrigt område	82%	81%	81%

Källa: Universitetskanslersämbetet

Prestationsgrad är ett mått som beräknas som kvoten mellan avklarade poäng, omräknat till helårsprestationer, och antalet studenter som varit registrerade under det aktuella läsåret, omräknat i helårsstudenter. Prestationsgraderna beräknas så att varje students avklarade poäng kan kopplas till studentens (individens) registreringspoäng. Måttet består av de poäng som de aktuella studenterna har tagit under registreringsperioden samt de tre därpå följande terminerna.

Prestationsgraden var 79 procent läsåret 2010/11 för samtliga helårsstudenter, vilket var 0,3 procentenheter högre än föregående år. Detta innebär att trenden under flera år med en fallande prestationsgrad har stannat av. Kvinnorna uppvisar en högre prestationsgrad än männen, 82 procent mot männens 76 procent. Skillnaden i prestationsgrad är också stor mellan olika studieformer. Prestationsgraden för program som leder till en yrkesexamen var 89 procent läsåret 2010/11 och för fristående kurser 63 procent. Prestationsgraden för fristående kurser på distans fortsatte att falla från föregående år och var endast 50 procent, 53 procent för kvinnor och 45 procent för män. Av Statistiska centralbyråns temarapport Distansutbildning på högskolan (2012:6) framgår att de två vanligaste orsakerna till att studenter som läste en fristående kurs på distans inte tog alla poäng på kursen var att de i stället arbetade eller fokuserade på en annan kurs. Utbildningsområdena medicin/odontologi och vård/omsorg

har de högsta prestationsgraderna. Den höga prestationsgraden förklaras delvis av att kurserna inom dessa områden ofta ingår i program och att examen behövs för att få legitimation att utöva t.ex. vissa vårdyrken. Lägst är prestationsgraden inom humaniora där en övervägande del av utbildningarna består av fristående kurser.

Genomströmning i utbildning på forskarnivå

De som under 2013 avlade en doktorsexamen hade en genomsnittlig nettostudietid på 4,2 år. Det innebär att utfallet nästan stämmer med den nominella studietiden för en doktorsexamen som uppgår till 4 år. Den genomsnittliga nettostudietiden är lika lång för kvinnor och män. För doktorander som avlade licentiatexamen under samma period uppgick den genomsnittliga nettostudietiden till 2,6 år för kvinnor och 2,7 år för män. Jämfört med tidigare år har någon större förändring av de genomsnittliga nettostudietiderna inte skett.

Under 2013 var bruttostudietiden, dvs. den totala tiden i utbildningen utan hänsyn tagen till aktivitetsgrad, i genomsnitt 5,5 år för doktorsexamen och 3,5 år för licentiatexamen.

Den 1 januari 2010 infördes den nya examens-kategorin konstnärliga examina på forskarnivå. De konstnärliga doktoranderna utgör mindre än en halv procent av samtliga doktorander och är här sammanräknade med övriga doktorander.

Vetenskaplig produktion

För uppgifter i fråga om vetenskaplig produktion, se avsnitt 8.3.2. Svensk forskning i internationell jämförelse.

Förmåga att attrahera externa medel för forskning

Lärosätenas intäkter för forskning från nationella och internationella forsknings-finansiärer uppgick 2013 till 16,2 miljarder kronor och intäkterna från uppdragsforskning, avgifter och finansiella intäkter uppgick till 3,6 miljarder kronor. Av de externa intäkterna för forskning var ungefär 34 procent bidrag från statliga myndigheter och offentliga forskningsstiftelser, vilket var samma andel som förevarande år.

Kvalitet och effektivitet

I det följande redovisas ett antal resultat som behandlar kvalitet och effektivitet i universitets och högskolors verksamhet.

Fördelning av kvalitetsmedel

Utifrån utfallet av Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar tilldelades universitet och högskolor knappt 100 miljoner kronor i särskilda kvalitetsmedel under 2013. Under 2014 uppgår kvalitetsmedlen till 197 miljoner kronor. Dessa medel fördelas utifrån samtliga utbildningar som har fått det högsta omdömet sedan det nuvarande systemet för utbildningsutvärderingar påbörjades 2011. Tilldelningen tar hänsyn till volymen studenter och längden på de berörda utbildningarna. Fördelningen till respektive universitet och högskola framgår i Tabell 7.5. De lärosäten som inte tilldelats medel under 2013 och 2014 ingår inte i tabellen.

Tabell 7.5 Fördelning av kvalitetsbaserad resursfördelning 2013 och 2014

Tusental kronor

Universitet/högskola	2013	2014
Uppsala universitet	16 033	32 447
Lunds universitet	13 391	35 375
Göteborgs universitet	13 538	11 215
Stockholms universitet	7 283	6 533
Umeå universitet	9 221	12 861
Linköpings universitet	7 724	15 096
Karolinska institutet	176	7 747
Kungl. Tekniska högskolan		7 926
Luleå tekniska universitet	530	2 300
Karlstads universitet		1 054
Linnéuniversitetet		1 491
Örebro universitet	5 138	3 630
Mittuniversitetet	176	194
Blekinge tekniska högskola	529	1 378
Malmö högskola	294	2 026
Mälardalens högskola	3 964	2 189
Högskolan i Borås	1 145	632
Högskolan Dalarna		340
Högskolan i Gävle		1 217
Högskolan i Halmstad	705	389
Högskolan Kristianstad	6 138	3 355
Högskolan i Skövde	440	2 691
Högskolan Väst		49
Södertörns högskola	500	616
Försvarshögskolan	147	81
Sveriges lantbruksuniversitet		146
Chalmers tekniska högskola AB		39 607
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	7 928	4 376
	95 000	196 961

Kvalitetssäkring av högre utbildning

Universitet och högskolor ansvarar för att verksamheten håller hög kvalitet såväl i utbildningen som i forskningen. Av lärosätenas årsredovisningar för 2013 framgår att det vid merparten av universitet och högskolor finns

riktlinjer, mål och handlingsplaner för kvalitetssäkringsarbetet och att ett stort antal insatser har gjorts de senaste åren.

Ett nytt nationellt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning började användas 2011. Systemet innebär att Universitetskanslersämbetet ansvarar för dels kvalitetsutvärderingar av utbildning på grundnivå, avancerad nivå och forskarnivå, dels prövningar av examenstillstånd. Hösten 2014 ska Universitetskanslersämbetet ha slutfört den cykel med utbildningsutvärderingar som påbörjades 2011. Inför nästa cykel har en utredare fått i uppdrag att biträda Utbildningsdepartementet i arbetet med att se över de grundläggande principerna i ett kvalitetssäkringssystem (U2014:I). Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014.

Under 2013 kostade Universitetskanslersämbetets arbete med kvalitetssäkring cirka 80 miljoner kronor. Under 2012 ansvarade Högskoleverket för denna verksamhet som då kostade cirka 64 miljoner kronor. Den ökade kostnaden förklaras främst med att arbetet med kvalitetssäkringssystemet utgör en större andel av myndighetens totala verksamhet sedan Universitetskanslersämbetet bildades, och därför får bära en betydligt större andel av myndighetens gemensamma kostnader än vad den fick göra på Högskoleverket. Dessutom har de gemensamma kostnaderna varit mycket höga under 2013 på grund av uppstartskostnader vid bildandet av myndigheten, t.ex. flytt till nya lokaler.

Studenter som inte är aktiva

En effektivitetsanalys utförd av Universitetskanslersämbetet (Att utveckla uppföljningen av inaktiva studenter – 2014/2) visar att antalet kursregistreringar bland studenter som inte ledde till avklarade poäng (nollpoängsresultat) höstterminen 2012 motsvarade cirka 20 700 helårsstudenter. Detta är en nedgång från föregående hösttermin samt från den högsta noteringen 2010.

Universitetskanslersämbetets analys baseras på data från lärosäten som använder det gemensamma studieadministrativa systemet Ladok. Utresande svenska utbytesstudenter ingår inte i analysen, men det gör inresande studenter. Vidare ingår endast lärosäten som omfattas av det prestationsbaserade resurstilldelningssystemet eftersom det endast är dessa lärosäten som får ersättning direkt kopplad till

antalet redovisade helårsstudenter. Detta innebär att Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet inte ingår. Analysen underskattar därmed den totala omfattningen av studenter som inte tar poäng. I absoluta tal är volymen inaktiva studenter något större på campusförlagd utbildning vilket speglar att campusutbildningarna utgör en större del av den totala utbildningsvolymen. Andelen nollpoängsresultat fördelar sig jämnt mellan kvinnor (51 procent) och män (49 procent). Universitetskanslersämbetets analys visar även att andelen nollpoängsresultat är högst inom utbildningsområden med lägst ersättning. Höstterminen 2012 fanns 47 procent av nollpoängsresultaten inom humanistiskt, samhällsvetenskapligt, teologiskt och juridiskt utbildningsområde, 39 procent fanns inom naturvetenskapligt, tekniskt och farmaceutiskt utbildningsområde och 15 procent fanns inom resterande utbildningsområden.

Verksamhetsförändringar

Nya myndigheter på högskoleområdet

En ny myndighetsstruktur inom delar av utbildningsområdet infördes vid årsskiftet 2012/2013 i enlighet med propositionen Nya myndigheter på högskoleområdet m.m. (prop. 2011/12:133, 2011/12:UbU22, rskr. 2011/12:278). De myndigheter som berördes var Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet, som därmed avvecklades den 31 december 2012. Verksamheten som tidigare bedrevs vid de tre myndigheterna bedrivs från och med den 1 januari 2013 vid två nya myndigheter, Universitetskanslersämbetet och Universitets- och högskolerådet. Även det ansvar som Myndigheten för yrkeshögskolan hade i fråga om bedömning av utländska eftergymnasiala yrkesutbildningar som inte motsvarar utbildningar enligt högskolelagen (1992:1434) eller utbildningar som kan leda till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina har överförts till Universitets- och högskolerådet. Vidare har de uppgifter som Kompetensrådet för utveckling i staten tidigare hade att dels anordna utbildning inför deltagande i Europeiska unionens institutioners uttagningsprov, s.k. concours, dels administrera och informera om nordisk och

europaisk utbytestjänstgöring överförts till Universitets- och högskolerådet.

Universitets- och högskolerådet har under 2013 bedrivit verksamhet inom sina ansvarsområden service, samordning, främjande och utvecklande verksamhet samt internationellt samarbete och mobilitet inom utbildningsområdet. Myndigheten har inom dessa områden tillhandahållit ett brett utbud av tjänster inom bl.a. antagningservice, systemförvaltning, information om högskoleutbildning, kompetens och service i tillträdesfrågor, möjlighet till internationellt samarbete samt tillhandahållit statistik och analys inom sina ansvarsområden. Även den föreskriftsrätt inom bl.a. tillträdesområdet som tidigare låg på Högskoleverket, har överförts till Universitets- och högskolerådet. På Universitets- och högskolerådet genomförs även bedömning av utländsk utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå.

Universitetskanslersämbetet ansvarar för uppgifter i fråga om kvalitetssäkring, granskning av effektivitet, uppföljning, tillsyn och chefsutveckling. Ämbetets uppgifter överfördes från Högskoleverket.

För båda de nya myndigheterna har det under 2013, utöver att fullgöra myndigheternas olika uppgifter, till stor del handlat om att stabilisera den nya organisationen och verksamheten genom att t.ex. anpassa den till den ekonomiska ramen och flytta till nya lokaler. Verksamheten har under 2013 kontinuerligt följts upp och bedömningen är att de mål som ställts upp för verksamheten för året i allt väsentligt har uppfyllts.

Samgåenden mellan lärosäten

I budgetpropositionen för 2012 avgavs att det enligt regeringens mening var nödvändigt med en ökad koncentration av kompetens genom att lärosätena profilerar sig och utvecklar samverkan med varandra för att uppnå högre kvalitet i utbildning och forskning. Efter förslag i budgetpropositionen avsattes 20 miljoner kronor för 2012 för att på framställan från universitet och högskolor kunna stödja frivilliga sammanslagningar av lärosäten. I budgetpropositionen för 2013 avsattes 75 miljoner kronor och i budgetpropositionen för 2014 avsattes 55 miljoner kronor till samma ändamål.

I flera budgetpropositioner har också angetts att förändringarna i organisationen bör bygga på lärosätenas egna bedömningar och på frivillighet.

Erfarenheter från samgåendena mellan Högskolan i Kalmar och Växjö universitet som bildade Linnéuniversitetet 2012, samt mellan Teaterhögskolan i Stockholm och Dramatiska institutet som bildade Stockholms dramatiska högskola 2011, visar att frivillighet är en viktig faktor för att samgåenden ska bli framgångsrika⁷.

Riksdagen godkände efter förslag i budgetpropositionen för 2013 att verksamheten vid Högskolan på Gotland fr.o.m. den 1 juli 2013 skulle inordnas i Uppsala universitet. Regeringen bedömde att ett samgående mellan de båda lärosätena skulle gynna utvecklingen av såväl utbildning som forskning på Gotland. Sedan den 1 juli 2013 bedrivs utbildning och forskning på Campus Gotland därmed i regi av Uppsala universitet. Även om det har gått för kort tid för att kunna utvärdera resultatet av samgåendet kan det konstateras att verksamheten har haft en positiv utveckling i flera delar. Söktrycket till utbildningarna på Campus Gotland har ökat väsentligt jämfört med tidigare. Den inriktning mot s.k. liberal arts education som Högskolan på Gotland tidigare arbetade med har också större möjligheter att utvecklas i den bredare utbildningsmiljö som Uppsala universitet kan erbjuda.

I vårändringsbudgeten för 2013 godkände riksdagen att verksamheterna vid Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola ska ingå i en högskola från den 1 januari 2014 (prop. 2012/13:99, utg.omr. 16, bet. 2012/13:FiU21, rskr. 2012/13:287). Stockholms konstnärliga högskola startade därefter sin verksamhet den 1 januari 2014. I samband med att den nya högskolan bildades genomfördes den satsning på konstnärlig forskning som aviserades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Sammanlagt har därmed antalet statliga universitet och högskolor minskat från 36 till 31 mellan 2010 och 2014.

Jämställdhet i högskolan

Det är fler kvinnor än män som studerar på grundnivå och avancerad nivå i högskolan. Även valet av ämnesområde skiljer sig mellan kvinnor och män. Tydligast var under 2013 skillnaden inom ämnesområdet vård och omsorg där 85 procent av helårsstudenterna var kvinnor och endast 15 procent var män. Inom ämnesområdet teknik var 33 procent av helårsstudenterna kvinnor och 66 procent män.

Även när det gäller de anställda vid universitet och högskolor finns det skillnader. Av de drygt 19 100 doktoranderna under höstterminen 2013 var 48 procent kvinnor och 52 procent män. Bland de utländska doktoranderna var skillnaderna desto större. Antalet utländska doktorander uppgick till cirka 7 000 individer, varav 40 procent var kvinnor och 60 procent män.

Inom flera anställningskategorier inom den forskande och undervisande personalen i högskolan finns relativt stora skillnader mellan kvinnor och män. Bland adjunkterna var 56 procent kvinnor och 44 procent män under 2013. Bland lektorerna var andelen kvinnor mindre än andelen män, 45 procent respektive 55 procent. Bland professorerna var 24 procent kvinnor och 76 procent män. Inom den forskande och undervisade personalen fanns det under året också skillnader mellan kvinnor och män i fråga om anställningsform. Bland de tillsvidareanställda var 42 procent kvinnor och 58 procent män. Bland de tidsbegränsat anställda var 47 procent kvinnor och 53 procent män. Ytterligare uppgifter om fördelningen av kvinnor och män i utbildning på grundnivå och avancerad nivå, utbildning på forskarnivå samt bland den forskande och undervisande personalen finns redovisade under respektive del i resultatredovisningen.

Universitets- och högskolerådet har haft i uppdrag att ta emot slutredovisningar av de projekt som har fått stöd av Delegationen för jämställdhet i högskolan samt att sammanställa, analysera och på lämpligt sätt sprida erfarenheterna av delegationens samlade projektverksamhet. Resultaten presenteras i rapporten Jämställdhet i högskolan – ska den nu ordnas en gång för alla? (U2014/2632/UH) där Universitets- och högskolerådet också lämnar en rad synpunkter och rekommendationer.

I slutrapporterna tecknas en delvis nedslående bild av akademien som en organisation präglad av

⁷ Linnéuniversitetets tillkomst – En studie av fusionsprocessen (Technopolis group 2011)

normer och värderingar som bekräftar män som överordnade och där olika villkor råder för kvinnors och mäns meritering och karriärutveckling. Enligt rapporterna ligger den särbehandling och diskriminering på grund av kön som råder inom universitet och högskolor under ytan, vilket gör att den ofta är svår att få grepp om. Samtidigt vittnar en del av rapporterna om ett pågående generationsskifte gällande forskarideal vilket skulle kunna innebära ett steg mot en mer jämlik forskarkarriär.

Universitetskanslersämbetet har haft i uppdrag att följa upp hur jämställdheten vid universitet och högskolor har utvecklats till följd av lärosätenas ökade frihet och självbestämmande i fråga om läroanställningar fr.o.m. den 1 januari 2011. Uppdraget redovisas i rapporten Jämställdhet i högskolan efter autonomireformen (U2014/3665/UH). Rapporten visar att andelen kvinnor bland den forskande och undervisande personalen har ökat sedan år 2008 men att ökningen avtagit något efter år 2011, främst bland professorer och lektorer. Förändringen är dock liten och det är för tidigt att avgöra om den är temporär eller inte. Undersökningen fann även genom stickprov att jämställd representation vanligen, men långtifrån alltid, råder i de grupper som ska lämna förslag på sökande vid anställning av lektor eller professor. Däremot var bristerna tydligare i sakkunniggrupper för anställning av professor.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Summan av universitet och högskolors takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå uppgick till cirka 20 569 miljoner kronor under 2013. Därutöver tilldelades universitet och högskolor 454 miljoner kronor för särskilda åtaganden. Ett särskilt åtagande är en uppgift som ett universitet eller en högskola har särskild finansiering för och som inte avräknas mot lärosätets takbelopp. För ytterligare information om hur resurstilldelningssystemet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå i högskolan fungerar se stycket Kort beskrivning av verksamheten. Under 2013 var det totala utfallet cirka 21 130 miljoner kronor vilket motsvarar 103 procent av

takbeloppet. 22 av lärosätena hade en överproduktion under 2013, vilket innebär fler studenter än vad som ryms inom takbeloppet (se vidare Tabell 7.1).

Sökande och antagna

Intresset för högskolestudier är fortsatt högt. I Tabell 7.6 redovisas sökande, inklusive obehöriga sökande, och antagna till högskoleutbildning inför höstterminen 2013. Antalet sökande utan tidigare högskolestudier ökade med sju procent jämfört med föregående höst och uppgick till 134 000 personer, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent män. Andelen 19-åringar utan tidigare högskolestudier ökade, både bland de med liksom de utan grundläggande behörighet. Av de sökande utan tidigare högskolestudier var andelen 19-åringar knappt 30 procent.

Tabell 7.6 Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

	2010	2011	2012	2013
Sökande (hösttermin)	373 000	385 000	403 000	413 000
Andel kvinnor (procent)	62	63	63	62
Andel män (procent)	38	37	37	38
Antagna (hösttermin)	235 000	243 000	249 000	242 000
Andel kvinnor (procent)	62	63	62	61
Andel män (procent)	38	37	38	39

Det totala antalet sökande till utbildningsprogram och kurser ökade med två procent hösten 2013 jämfört med hösten 2012. Majoriteten av de sökande var kvinnor och denna fördelning bland de sökande har varit i stort sett oförändrad under de senaste tio åren.

Antalet kvinnor och män som antogs till högskoleutbildning höstterminen 2013 var något lägre än föregående år. Bland de antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå var kvinnorna i majoritet. Fördelningen mellan kvinnor och män bland de antagna har varit i stort sett densamma under senare år.

Studenter i högskolan

Antalet högskolenybörjare, dvs. studenter som för första gången var registrerade vid högskoleutbildning i Sverige, var omkring 900 färre läsåret 2012/13 jämfört med föregående läsår. Männen stod för hela minskningen. Den större andelen män bland de inresande studenterna höjer andelen män bland högskolenybörjare totalt. Trots detta har andelen kvinnor varit större än andelen män under flertalet år. Även

om antalet högskolenybörjare minskade, ökade gruppen inresande studenter med närmare 900 personer jämfört med föregående läsår. Antalet inresande studenter som var nybörjare uppgick till omkring 21 600 personer. Läsåret 2012/13 var medianåldern för samtliga högskolenybörjare (inkl. inresande studenter) 21,7 år. Exkluderas de inresande studenterna var medianåldern för kvinnor 21,2 år och medianåldern för män 20,9 år.

Tabell 7.7 Högskolenybörjare, helårsstudenter och registrerade studenter 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Högskolenybörjare*	86 600	93 100	107 100	104 400	91 300	90 400
Andel kvinnor (procent)	57	56	55	55	56	57
Andel män (procent)	43	44	45	45	44	43
Helårsstudenter	277 888	300 148	315 783	312 810	304 886	299 006
Andel kvinnor (procent)	59	58	58	58	59	59
Andel män (procent)	41	42	42	42	41	41
Registrerade studenter (hösttermin)	325 997	356 985	364 895	357 905	351 522	345 473
Andel kvinnor (procent)	60	59	59	60	60	60
Andel män (procent)	40	41	41	40	40	40
Antal studenter i distansutbildning*	98 600	115 700	129 600	137 600	131 400	120 100
Andel kvinnor (procent)	64	64	63	63	65	65
Andel män (procent)	36	36	37	37	35	35

Källa: Universitetskanslersämbetet/SCB

* Uppgifterna avser läsår, dvs. med 2013 avses läsåret 2012/13.

Totalt fanns knappt 300 000 helårsstudenter registrerade 2013. Antalet helårsstudenter minskade något jämfört med tidigare år. Minskningen beror delvis på indragandet av medel för inaktiva studenter samt införandet av studieavgifter för studenter som inte är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz (s.k. tredjelandsmedborgare). Minskningen beror också på att ersättningsbeloppen för utbildningsområdena humaniora, samhällsvetenskap, juridik och teologi har höjts, vilket innebär att den genomsnittliga kostnaden per student har ökat. Ytterligare en förklaring är att en utbyggnad av bl.a. läkar- och tandläkarutbildningarna har genomförts vilket delvis har finansierats genom en omfördelning av medel inom högskolesektorn, både mellan och inom lärosäten. Trots minskningen av antalet helårsstudenter mellan år 2012 och 2013 ligger utbildningsvolymen kvar på en hög nivå.

Andelen kvinnor uppgick till 59 procent och andelen män till 41 procent. Fördelningen mellan kvinnor och män har varit i stort sett densamma under flera års tid.

Antalet registrerade studenter var något lägre höstterminen 2013 än föregående hösttermin. Också bland de registerande studenterna var antalet kvinnor större än antalet män. En förklaring till detta, som Statistiska centralbyrån och Universitetskanslersämbetet lyfter fram i sin rapport Studenter och examinerade på grundnivå och avancerad nivå 2012/13 (UF 20 SM 1401) är att kvinnor i högre utsträckning än män söker sig till högskolan för att läsa ett yrkesexamensprogram eftersom gymnasieskolans yrkesutbildningar i större delen omfattar traditionellt manliga yrken. Även kvinnornas bättre studieresultat i gymnasieskolan kan vara en förklaring till den högre andelen kvinnor i högskolan. Därutöver återkommer kvinnor i större ut-

sträckning än män till nya studieperioder i högskolan.

Under läsåren 2003/04–2010/11 ökade antalet studenter i distansutbildning kraftigt. De senaste läsåren har antalet dock minskat något vilket följer utvecklingen av antalet registrerade studenter generellt. Andelen kvinnor bland studenterna på distans är något större än andelen kvinnor bland samtliga registrerade studenter. Av gruppen studenter i distansutbildning läste två tredjedelar enbart distansbaserad utbildning. Övriga studenter i distansutbildning kombinerade studier på distans med campusbaserad utbildning.

Vissa yrkesexamensprogram samt kompletterande utbildningar

De senaste åren har riktade satsningar gjorts mot vissa utbildningar inom vård/medicin- och teknikområdet. I Tabell 7.8 redovisas antalet programnybörjare på civilingenjörsutbildningen, högskoleingenjörsutbildningen, läkarutbildningen, tandläkarutbildningen och sjuksköterskeutbildningen. Som framgår av tabellen har antalet nybörjare på utbildningarna ökat de senaste läsåren. På flera av utbildningarna finns stora skillnader när det gäller könsfördelningen bland nybörjarna.

Tabell 7.8 Programnybörjare på vissa yrkesexamensprogram

	Civil- ingenjör	Högskole- ingenjör	Läkare	Tand- läkare	Sjuk- sköterska
Nybörjare 2012/13	7 200	4 400	1 550	350	5 200
<i>Andel kvinnor (procent)</i>	29	26	54	67	86
<i>Andel män (procent)</i>	71	74	46	33	14
Nybörjare 2011/12	6 850	4 200	1 550	350	5 150
<i>Andel kvinnor (procent)</i>	29	24	53	57	84
<i>Andel män (procent)</i>	71	76	47	43	16
Nybörjare 2010/11	6 450	4 100	1 400	350	5 050
<i>Andel kvinnor (procent)</i>	28	23	54	62	84
<i>Andel män (procent)</i>	72	77	46	38	16

Utöver de riktade satsningarna mot utökad antal helårsstudenter på ovanstående utbildningar har medel anvisats till kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk eftergymnasial utbildning för vissa specifika yrkesgrupper inom vård, pedagogik och juridik. Under 2013 pågick på regeringens uppdrag kompletterande utbildningar vid flera lärosäten för cirka 30 jurister och 365 lärare. Dessutom anordnades kompletterande utbildningar för personer med avslutad läkar-, tandläkar- eller sjuksköterskeutbildning från tredjeländ i enlighet med regeringsuppdraget om totalt 121 helårsstudieplatser. Kostnaden för kompletterande utbildningar för utländska akademiker uppgick under 2013 till cirka 60 miljoner kronor.

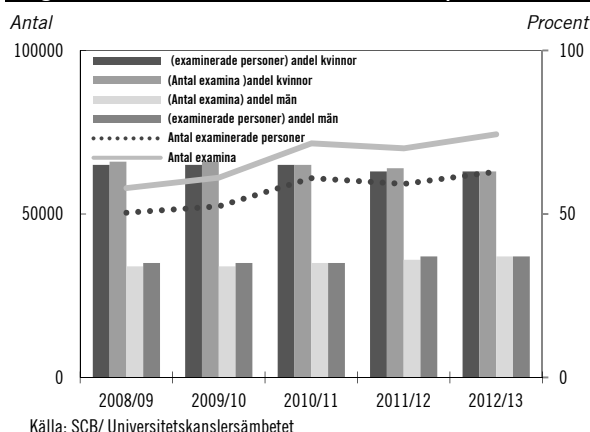
Utöver dessa utbildningar anordnar Sveriges lantbruksuniversitet kompletterande utbildning för veterinärer.

Examina

Examina inom högskoleutbildning delas in i tre kategorier: generella examina, konstnärliga examina och yrkesexamina. Under de senaste tio läsåren har antalet avlagda examina ökat med

nästan 40 procent. Under samma period ökade antalet examinerade personer med 32 procent. Till viss del förklaras ökningen av att det har blivit vanligare att en student tar ut flera examina för samma studier. Det gäller framför allt vissa yrkesexamina som högskoleingenjörsexamen och sjuksköterskeexamen som kombineras med en generell examen.

Diagram 7.2 Antal examina och examinerade personer

Läsåret 2012/13 utfärdades 74 400 examina vid universitet och högskolor, 4 300 examina fler än 2011/12. Antalet examinerade personer uppgick till 62 900. Av samtliga examinerade var 63 procent kvinnor och 37 procent män. Kvinnorna har varit i majoritet sedan 1977. Antalet masterexamina, en examen som tillkom vid införande av den nya examensstrukturen 2007, fortsätter att öka, och läsåret 2012/13 utfärdades 8 800 masterexamina, vilket var 1 400 fler än året innan. Under 2012/13 examinerades 13 100 personer vars utbildningstid var 5 år eller längre, vilket var en ökning med 2 000 från läsåret innan. Av dessa var 6 200 kvinnor och 7 000 män. Till största delen beror detta på ett växande antal utfärdade masterexamina.

Tabell 7.9 Examina per läsår

	2010/11	2011/12	2012/13
Lärorexamen	12 415	6 497	8 199
Andel kvinnor (Procent)	78	80	81
Andel män (Procent)	22	20	19
Sjuksköterskeexamen	4 139	3 917	3 828
Andel kvinnor (Procent)	88	87	86
Andel män (Procent)	12	13	14
Civilingenjörsexamen	3 608	3 048	3 344
Andel kvinnor (Procent)	28	27	29
Andel män (Procent)	72	73	71

Lsåret 2012/13 utfärdades 30 500 yrkesexamina varav 21 100 till kvinnor och 9 400 till män. Detta var en ökning med 1 900 yrkesexamina från läsåret innan.

Antalet utfärdade sjuksköterskeexamina var 3 828 läsåret 2012/13, vilket var något färre än föregående läsår. Andelen sjuksköterskeexamina utfärdade till kvinnor var 86 procent och 14 procent till män. Könslansen är den omvända för civilingenjörer. 29 procent av civilingenjörsexamina utfärdades till kvinnor och 71 procent till män. Totalt utfärdades 3 344 civilingenjörsexamina läsåret 2012/13, vilket var 296 fler än föregående läsår.

Bedömning av utländsk utbildning och examina

Universitets- och högskolerådet ansvarar för bedömning av utländska utbildningar på gymnasial och eftergymnasial nivå. År 2013 inkom 6 496 ansökningar och 4 381 ärenden om erkännande av utländska högskoleutbildningar avgjordes.

Den genomsnittliga handläggningstiden för bedömning av akademisk utbildning har under 2013 varit 128 dagar, vilket är en ökning från föregående år, då den genomsnittliga handläggningstiden var 74 dagar. Den längre handläggningstiden beror bl.a. på att fler ärenden har kommit in med anledning av det ökade antalet asylsökande från Syrien. Den totala ökningen av antalet ärenden till samtliga enheter på bedömningsavdelningen (akademiska, yrkes- och gymnasiala enheterna) från hela världen under 2013 var 18 procent jämfört med året innan, dvs. en ökning från 11 601 ärenden 2012 till 13 733 ärenden 2013. På grund av bl.a. händelser i

omvärlden prognostiserar Universitets- och högskolerådet ytterligare ökning av inkommande ärenden till bedömningsverksamheten de kommande åren.

Universitets- och högskolerådet har under 2013 genomfört ett uppdrag att utreda behovet av att kunna bedöma utländska examina för personer som saknar dokumentation samt föreslå metoder som skulle kunna användas för bedömning i de fall dokumentation saknas. Utredningen kom fram till att sådan verksamhet skulle omfatta minst 500–600 ärenden per år och därtill ökade kostnader för hantering. Universitets- och högskolerådet föreslår i sin rapport från uppdraget att myndigheten ska kunna utfärda ett dokument till personer som saknar dokumentation över sin utbildning som bör ses som en kartläggning av sökandens formella utbildningsmeriter.

Lärar- och förskolläraryt utbildning

År 2011 infördes fyra nya examina; förskolläraryt-, grundläraryt-, ämnesläraryt- och yrkesläraryt-examen. Dessa ersatte den tidigare samlade läraryt-examen från 2001.

Sökande och högskolenybjare

Inför höstterminen 2013 fanns nästan 19 000 förstahandssökande till läraryt- och förskolläraryt-utbildningarna. Av dessa hade 14 500 den behörighet som var föreskriven. Detta innebär att antalet behöriga förstahandssökande ökade med 15 procent jämfört med höstterminen 2012 och 33 procent jämfört med höstterminen 2011. Av de behöriga förstahandssökande inför höstterminen 2013 var 75 procent kvinnor och 25 procent män. Högst andel kvinnliga sökande hade förskolläraryt-utbildningen med 91 procent. Jämnast könsfördelning hade sökande till ämnesläraryt-utbildningen med 48 procent män och 52 procent kvinnor.

Under läsåret 2012/13 påbörjade drygt 11 500 nya studenter en läraryt- eller förskolläraryt-utbildning vilket är en ökning med åtta procent jämfört med föregående läsår. Störst var ökningen av antalet nybjare inom ämnesläraryt-utbildningen vilka ökade med 19 procent. Av nybjarna läsåret 2012/13 utgjorde 75 procent kvinnor och 25 procent män.

Studenter

Totalt fanns cirka 29 000 helårsstudenter registrerade vid någon läraryt- eller förskolläraryt-utbildning läsåret 2012/13. Antalet minskade därmed något jämfört med 2011/12 då antalet var nästan 30 000 helårsstudenter. Fortfarande läste under läsåret 2012/13 flest studenter inom ramen för den tidigare samlade läraryt-utbildningen. Av de fyra nya läraryt- och förskolläraryt-utbildningarna utgör studenter inom förskolläraryt-utbildningen den största gruppen och studenter inom yrkesläraryt-utbildningen den minsta. Könsfördelningen inom läraryt- och förskolläraryt-programmen har varit relativt konstant mellan läsåren 2007/08 och 2012/13. Kvinnor utgör cirka 77 procent och män cirka 23 procent.

Prestationsgrad och examensfrekvens

Prestationsgraden inom den tidigare läraryt-utbildningen var 88 procent läsåret 2010/11 till och med läsåret 2012/13. Kvinnors prestationsgrad är högre än männens, 89 procent jämfört med 81 procent. Av nybjarna på en läraryt- eller förskolläraryt-utbildning något av läsåren 2001/02–2003/04 hade cirka 65 procent tagit ut sin examen efter åtta år. Liksom när det gäller prestationsgraden uppvisar kvinnorna en högre examensfrekvens (70 procent) än männen (50 procent).

Examinerade

Läsåret 2012/13 utfärdades 8 250 läraryt-examina vilket var drygt 1 800 fler än läsåret 2011/12 men 4 116 färre än läsåret 2010/11. Beslutet att införa legitimation för lärare och förskollärare tillsammans med vissa regler kring ansökan om legitimation förklarar den stora skillnaden jämfört med 2010/11. Många redan yrkesverksamma lärare ansökte till följd av detta om examen under läsåret 2010/11.

Fördelningen mellan män och kvinnor till vilka det utfärdades en läraryt- eller förskolläraryt-examen under läsåret 2012/13 var mycket ojämn. Andelen examina utfärdade till kvinnor har under många år varit cirka 80 procent och till män cirka 20 procent. Det är stora skillnader mellan läraryt- och förskolläraryt-utbildningarnas olika inriktningar.

Universitetskanslersämbetets årsrapport (Rapport 2013:11) visar att etableringen på arbetsmarknaden är god för dem som hade avlagt någon form av läraryt-examen läsåret 2009/10. Av rapporten framgår att i genomsnitt

87 procent av dem som hade avlagt en examen hade etablerat sig på arbetsmarknaden 2011 vilket är högre än genomsnittet (78,3 procent) för samtliga grupper som tog en examen. Etableringsgraden är särskilt hög för yrkeslärare, speciallärare och specialpedagoger.

Ämneslärarutbildning i minoritetsspråk

Sedan 2013 har Stockholms universitet ett nationellt ansvar för att bygga upp och utveckla ämneslärarutbildning i finska och meänkieli. Stockholms universitet beviljades i juni 2013 examenstillstånd för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7–9 i finska som modersmål. Utbildningen planeras att starta hösten 2014.

Umeå universitet och Södertörns högskola har sedan 2013 i uppdrag att bygga upp och utveckla ämneslärarutbildning för samiska respektive romani chib. Umeå universitet beviljades i juni 2014 examenstillstånd för ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 och med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i samiska som modersmål.

Lunds universitet har sedan tidigare ett särskilt ansvar för att varje läsår erbjuda utbildning i jiddisch.

I 2014 års regleringsbrev angavs att de berörda lärosätena, mot bakgrund av Sveriges åtaganden enligt Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (ETS No. 157) och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (ETS No. 148), som Sverige har ratificerat, ska fortsätta utbyggnaden av ämneslärarutbildningarna i finska, meänkieli, romani chib och samiska. I arbetet ska lärosätena ta hänsyn till de särskilda behov och förutsättningar som respektive språk har samt föra en dialog med berörda företrädare för de nationella minoriteterna. Lärosätena ska samverka med berörda aktörer både i Sverige, och när det är relevant, i andra länder som har erfarenhet av arbete med berört språk.

Studenternas internationella rörlighet

Diagram 7.3 Antal in- och utresande studenter läsår 2008/09–2012/13

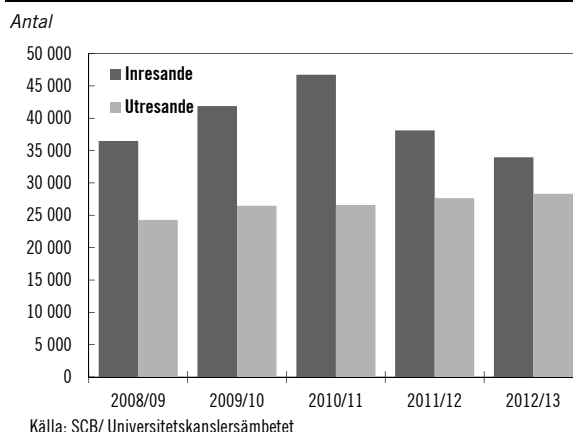
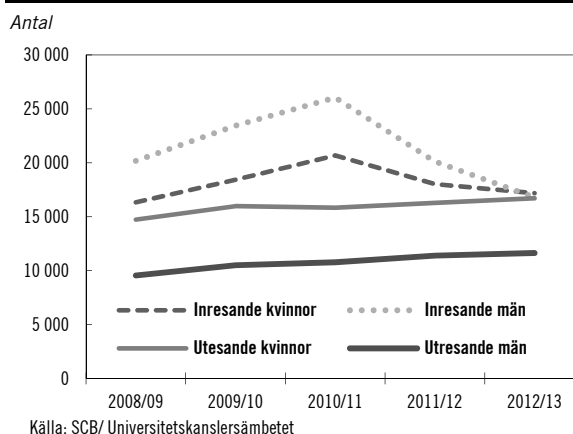

Diagram 7.4 Antal in- och utresande kvinnor och män läsår 2008/09–2012/13

Utresande studenter

Under läsåret 2012/13 studerade 28 300 svenska studenter utomlands, vilket var något fler än föregående läsår. Av de utresande studenterna var 66 procent fritt utresande studenter utanför ett utbytesprogram (s.k. freemover-studenter) och 25 procent utbytesstudenter, medan 11 procent läste språkkurser på eftergymnasial nivå. En person som en del av året är freemover-student kan en annan del av året vara utbytesstudent varför summan överstiger 100 procent.

Nästan två tredjedelar av de utresande studerade i Europa, även om allt fler valde att studera i Asien. Storbritannien och USA var de största mottagarländerna, därefter följde Danmark, Australien och Polen.

Av antalet studenter, exkluderat inresande studenter, som hade avlagt examen i Sverige under läsåret 2011/12 hade 14 procent studerat

utomlands under sin utbildning. Det finns dock stora variationer mellan olika examensgrupper. Bland civilekonomerna hade varannan examinerad studerat utomlands, bland dem som hade avlagt en socionom- eller lärarexamen hade tre procent studerat utomlands.

Inresande studenter

Läsåret 2012/13 deltog 34 000 inresande studenter i svensk högskoleutbildning, vilket var 4 100 färre än föregående år. Under läsåret inträffade ett trendbrott då kvinnorna för första gången var i majoritet bland de inresande: 51 procent av de inresande var kvinnor och 49 procent var män. Av dessa inresande studenter var det 21 600 som studerade i Sverige för första gången.

Av de inresande studenterna kom 19 000 till Sverige som fritt inresande studenter utanför utbytesprogram och resterande 15 000 studerade vid svenska universitet och högskolor inom ramen för ett utbytesprogram.

Av samtliga inresande studenter som var nybörjare vid svenska universitet och högskolor 2012/13 kom ungefär 60 procent från nordiska länder och länder inom EU, 6 procent från europeiska länder utanför EU och Norden, 13 procent från Asien och 6 procent från Nordamerika. Bland de fritt inresande studenterna som var nybörjare kom de flesta studenterna från Tyskland, Finland, Kina och Grekland. Bland de studieavgiftsbetalande fritt inresande studenterna kom de flesta från Kina, Iran, Indien och USA.

Lsåret 2012/13 läste i stort sett samtliga utbytesstudenter fristående kurser medan programstudier dominerade bland fritt inresande studenter, varav nästan 60 procent läste masterprogram.

Studieavgifter

Från och med hösten 2011 infördes studieavgifter och anmälningsavgifter för personer som inte är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz (s.k. tredjeland-medborgare). Syftet med införandet av studieavgifter var att svenska lärosäten skulle konkurrera med kvalitet och inte främst med avgiftsfri utbildning.

Lsåret 2012/13 betalade cirka 1 500 studenter studieavgift som nybörjare i svensk högskoleutbildning. Av dessa studenter var 42 procent kvinnor och 58 procent män. Det totala antalet

avgiftsbetalande studenter i svensk högskoleutbildning uppgick under läsåret 2012/13 till cirka 2 600. Av dessa var 44 procent kvinnor och 56 procent män.

Under 2013 anvisades sammanlagt 160 miljoner kronor för stipendier till avgiftsskyldiga studenter. Av dessa medel avsåg 100 miljoner kronor stipendier inom utgiftsområde 7, Internationellt bistånd, anslaget 1:1 Biståndsverksamhet. Av dessa medel fördelades 70 miljoner kronor till stipendieprogram för studenter från länder på OECD:s s.k. DAC-lista och 30 miljoner kronor till stipendieprogram för studenter från Sveriges långsiktiga samarbetsländer inom biståndet. Dessa stipendieprogram avser studier på avancerad nivå och administreras av Svenska institutet. Stipendierna får avse både studieavgifter och levnadsomkostnader. Av de sammanlagt 160 miljoner kronor som under 2013 anvisades för stipendier till avgiftsskyldiga studenter avsåg 60 miljoner kronor medel inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 4:1 Internationella program m.m. Dessa medel avser stipendier som kan sökas av avgiftsskyldiga studenter utom de från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt utvecklingssamarbete, se vidare Tabell 7.10. Dessa stipendier får avse hela eller delar av studieavgiften.

Tabell 7.10 Stipendier till tredjelandstudenter

Stipendier till tredjelandstudenter	2011 (tkr)	2012 (tkr)	2013 (tkr)
Utgiftsområde 16: Utbildning och universitetsforskning	30 000	60 000	60 000
Utgiftsområde 7: Stipendieprogram långsiktiga samarbetsländer	30 000	30 000	30 000
Utgiftsområde 7: Stipendieprogram OECD-DAC		20 000	70 000
Totalt	60 000	110 000	160 000

Universitets- och högskolerådet fördelar de ovan nämnda 60 miljoner kronorna från utgiftsområde 16 till statliga universitet och högskolor och vissa enskilda utbildningsanordnare. Universitets- och högskolerådet uppskattar att lärosätena under läsåret 2012/13 beviljade totalt cirka 450 nya stipendier.

Stipendieprogrammen som finansieras med medel från utgiftsområde 7 administreras av

Svenska institutet. Under 2013 beviljade Svenska institutet 50 stipendier till studenter från de långsiktiga samarbetsländerna. 62 procent av stipendierna beviljades till män och 38 procent till kvinnor. Svenska institutet beviljade under 2013 även 189 stipendier till studenter från OECD/DAC-länder. 51 procent av stipendierna beviljades till män och 49 procent till kvinnor.

Före den 1 juni 2014 framgick av 3 § förordning (2010:718) om stipendier för studieavgiftsskyldiga studenter en begränsning som innebar att stipendier enligt den förordningen inte kunde ges till mottagare som kunde få stipendier från stipendieprogram riktade till studenter från länder med vilka Sverige hade ett långsiktigt utvecklings-samarbete. I enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2014 har nämnda begränsning tagits bort. Stipendier enligt den förordningen är därför numera även tillgängliga för studenter från länder med vilka Sverige har ett långsiktigt utvecklings-samarbete.

I enlighet med riksdagens beslut med anledning av budgetpropositionen för 2014 föreskrivs i 7 kap. högskoleförordningen (1993:100) att universitet och högskolor från och med antagningen till höstterminen 2014 får besluta att separat anta sökande som omfattas av studieavgiftsskyldighet för högskoleutbildning på grundnivå eller avancerad nivå. Syftet med att kunna anta dessa studenter separat är att möjliggöra för statliga universitet och högskolor att anta fler och högt meriterade tredjelandsmedborgare.

Nya migrationsregler

När personer får möjligheter att arbeta, studera, undervisa eller forska en period i ett annat land knyts sociala, politiska, ekonomiska och kulturella band av stor betydelse för integration med länder såväl inom som utanför Europas gränser. Migration kan spela en viktig roll för utvecklingen i ursprungslandet, i destinationslandet samt för migranten och hans eller hennes familj.

I kunskapsintensiva ekonomier som den svenska kommer utbildningens och forskningens kvalitet i kombination med vår arbetsmarknads attraktionskraft för högkvalificerade personer att få alltmer avgörande betydelse för sysselsättning och tillväxt. För att kunna attrahera och behålla internationell kompetens i landet är det av stor vikt att skapa konkurrens-

kraftiga förutsättningar för denna målgrupp. Därför har i enlighet med propositionen Cirkulär migration och utveckling (prop. 2013/14:213, bet. 2013/14:SfU13, rskr. 2013/14:337) flera författningsändringar gjorts för att förbättra situationen för internationella studenter och forskare. Från och med den 1 juli 2014 får en utlänning som har slutfört en högskoleutbildning under vissa förutsättningar stanna kvar i Sverige under sex månader för att söka arbete eller undersöka förutsättningarna att starta näringsverksamhet i Sverige.

Doktorander får på motsvarande sätt som arbetskraftsinvandrare kvalificera sig för permanent uppehållstillstånd i Sverige under forskarutbildningen. Även för medföljande familjemedlemmar till dessa grupper har tydligare regler införts i fråga om möjligheten att erhålla uppehållstillstånd.

Etablering på arbetsmarknaden

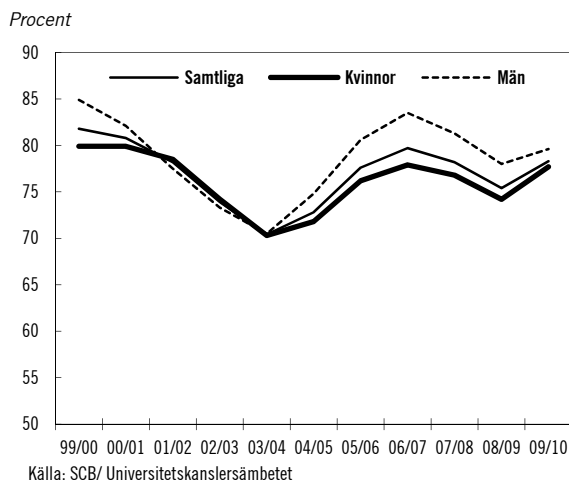
Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning (AKU) visar att arbetslösheten är lägre bland högskoleutbildade än bland de personer vars högsta utbildningsnivå är fullgjord gymnasieskola eller grundskola. Detta gäller oavsett konjunkturläge. Undersökningar om högskoleutbildades inträde på arbetsmarknaden visar att etableringen fortsätter att vara god. Enligt Universitetskanslersämbetets undersökning Etableringen på arbetsmarknaden 2011 – examinerade 2009/10 (2013:11 R) hade 78,3 procent av dem med avlagd examen läsåret 2009/10 etablerat sig på arbetsmarknaden 2011. Etableringsgraden var något högre jämfört med gruppen som tog examen år 2008/09 (75,4 procent) på grund av förbättrat konjunkturläge mellan mätillfällena. Nästan alla (97 procent) hade haft ett jobb under hela eller delar av året. Personer med examen inom ämnesområdena teknik, medicin, odontologi och vård hade lättast att etablera sig på arbetsmarknaden under 2011. I likhet med tidigare mätningar finns det stora skillnader i etableringsgrad mellan grupper som har olika examina. Överlag är etableringsgraden högre för personer med yrkesexamina än för personer med generella examina. Den genomsnittliga etableringsnivån för personer med yrkesexamina var 83 procent, för personer med generella examina 71 procent och för personer med konstnärliga examina 36 procent.

15 olika yrkesexamina hade en etableringsgrad på minst 90 procent, här återfinns bland annat tandläkarexamen, yrkeslärarexamen och läkar-examen. Fem yrkesexamina, 26 generella och konstnärliga examensgrupper hade en etableringsgrad under 70 procent.

Lägst etableringsgrad hade personer med generell masterexamen i vård/medicin (44 procent) eller magisterexamen i språk (44 procent). Låg etableringsgrad uppvisade även personer med kandidat- eller masterexamen i historia, filosofi eller teologi (46 procent). Universitetskanslersämbetets undersökning visar att inom gruppen med konstnärlig examen är det relativt vanligt att starta eget företag, ofta med låga inkomster. Personer med konstnärlig examen faller därför ofta utanför den definition av etablering på arbetsmarknaden som har använts i undersökningen, men de står sällan helt utanför arbetsmarknaden. Andelen av samtliga examinerade som var etablerade på arbetsmarknaden som egna företagare var låg, endast en procent. Kombinatorer, dvs. personer som kombinerar anställning och eget företagande, var något fler, motsvarande åtta procent. Både andelen företagare och kombinatorer skiljer sig mellan olika utbildningsområden.

Skillnaden i etablering mellan kvinnor och män har varierat över tid och skiljer sig också mellan olika utbildningar. Det hänger bl.a. samman med att män och kvinnor är i majoritet inom olika utbildningar, vilket leder till etablering i skilda sektorer på arbetsmarknaden som även kan påverkas i olika grad av t.ex. förändringar i konjunkturen. Under 2011 var etableringen för män drygt två procent högre än för kvinnor, att jämföra med fyra procent 2010. Under den period som Högskoleverket har följt upp etableringen på arbetsmarknaden (1996–2011) har kvinnor haft högre etableringsgrad än män endast under två av dessa år.

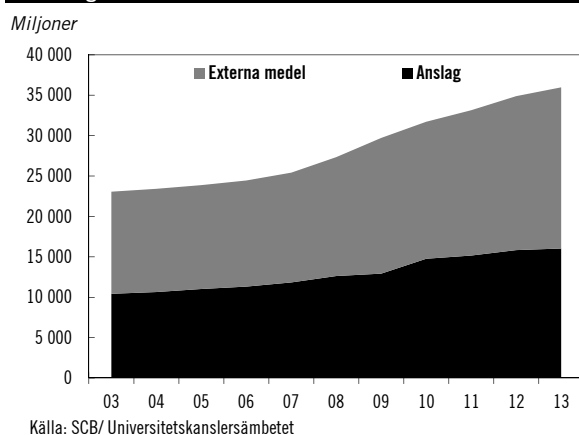
Diagram 7.5 Etablering på arbetsmarknaden. Kvinnor och män.

Forskning

Lärosätenas statsanslag för forskning och utbildning på forskarnivå var 16 miljarder kronor 2013. Jämfört med 2012 har de direkta anslagen ökat med cirka 200 miljoner kronor. Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå utgjorde cirka 45 procent av lärosätenas alla intäkter för forskning under 2013. Denna andel har i stort sett varit konstant under de senaste tio åren.

Utöver de direkta anslagen uppgick lärosätenas intäkter för forskning från nationella och internationella forskningsfinansiärer till 16,2 miljarder kronor samt intäkter från uppdragsforskning, avgifter och finansiella intäkter till 3,6 miljarder kronor. Av de externa intäkterna för forskning var ungefär 34 procent bidrag från statliga myndigheter och stiftelser som har bildats av staten.

Diagram 7.6 Universitet och högskolors intäkter för forskning 2003–2013

Anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå används främst till grundforskning i form av lönekostnader för lektorer och professorer, samfinansiering av externa forskningsprojekt och riktad forskning till särskilt utpekade strategiska forskningsområden. Anslagen används också till strategiska insatser för meritering av yngre forskare eller för forskare inom områden med ojämn könsfördelning och finansiering av utbildning på forskarnivå. Samfinansiering av externa projekt avser dels sådana medel som skjuts till när de externa forskningsmedlen inte finansierar forskningsprojekt fullt ut, dels sådana medel som krävs som medfinansiering av vissa finansiärer. Genom att införa Sveriges universitets- och högskoleförbunds redovisningsmodell för indirekta kostnader har lärosätena ökat sin kontroll över forskningsprojektens totala kostnader och gjort det tydligare vilken del av forskningsprojekten som finansieras med anslagsmedel.

Kvalitetsbaserad fördelning av forskningsmedel

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) bedömde regeringen att en ny modell för resurstilldelning för forskning och utbildning på forskarnivå borde införas. I enlighet med propositionen har sedan 2009 anslagsmedel fördelats till universitet och högskolor utifrån deras resultat, mätt med resultatindikatorerna externa medel och vetenskaplig produktion.

Verket för innovationssystem har fått i uppdrag att utforma metoder och kriterier för

bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan med det omgivande samhället samt att utlysa och fördela medel för forskning och forskarutbildning baserat på modellen.

Resultatindikatorerna har sedan 2009 använts vid fördelningen av nya medel för forskning och utbildning på forskarnivå som tillförts universitet och högskolor. Dessutom har under perioden 2010–2014 en omfördelning av forskningsmedel skett i enlighet med resultatindikatorerna. Det totala belopp som omfördelats är summan av de medel som har omfördelats året innan och tio procent av de nya resurserna som tillfördes universitet och högskolor året innan. Under 2014 har ytterligare tio procent av anslaget omfördelats. Förändringen av den kvalitetsbaserade resurstilldelningen beskrivs i den nämnda propositionen Ett lyft för forskning och innovation.

Tabell 7.11 Omfördelning av forskningsmedel 2011–2014

Tusentals kronor

UNIVERSITET/ HÖGSKOLA	Omför- delning 2011	Omför- delning 2012	Omför- delning 2013	Omför- delning 2014
Uppsala universitet	-5 616	-6 335	-2 221	-1 034
Lunds universitet	-4 381	-5 148	-4 500	11 622
Göteborgs universitet	1 289	581	3 809	-1 189
Stockholms universitet	2 724	1 857	-445	-2 650
Umeå universitet	-486	2 838	53	-12 611
Linköpings universitet	890	1 997	3 317	4 768
Karolinska institutet	1 521	1 013	-1 407	30 398
Kungl. Tekniska högskolan	-697	-1 355	296	3 920
Luleå tekniska universitet	-58	410	4	-5 117
Karlstads universitet	97	431	488	-6 793
Linnéuniversitetet	1 307	462	-65	-12 229
Örebro universitet	817	1 132	371	-5 297
Mittuniversitetet	1 141	1 609	311	-2 360
Blekinge tekniska högskola	342	221	143	-2 719
Malmö högskola	28	490	511	-729
Mälardalens högskola	411	265	-177	1 004
Gymnastik- och idrottshögskolan	332	17	-123	-807
Högskolan i Borås	66	143	-35	-1 504
Högskolan Dalarna	206	-130	157	-2 294
Högskolan i Gävle	486	221	-592	-4 335
Högskolan i Halmstad	256	-444	1 089	-825
Högskolan Kristianstad	666	-691	-302	-2 214
Högskolan i Skövde	-174	-333	763	-791
Högskolan Väst	138	26	189	-501
Södertörns högskola	427	493	340	7 098
Sveriges lantbruksuniversitet	-1 734	-234	-3 014	-2 368
Chalmers tekniska högskola AB	-220	-177	996	6 309
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	161	876	-80	3 244

Den faktiska omfördelningen har varit relativt blygsam. Det lärosäte som förlorat mest medel har sammanlagt förlorat 15 miljoner kronor under perioden 2011–2014. Det lärosäte som tilldelats mest medel har tilldelats 31 miljoner kronor.

Utbildning på forskarnivå

Alla universitet får enligt högskolelagen utfärda generella examina på forskarnivå. Med anledning av propositionen Forskarutbildning med profilering och kvalitet (prop. 2008/09:134, bet. 2008/09:UbU18, rskr. 2008/09:276) har författningsändringar beslutats som medför att högskolor som inte är universitet sedan den 1 januari 2010 kan ansöka om tillstånd att utfärda examen på forskarnivå. Examenstillståndet söks inom ett område och beslutas i fråga om statliga lärosäten av Universitetskanslersämbetet. Konstnärliga examina på forskarnivå får såväl universitet som högskolor utfärda endast efter tillstånd av Universitetskanslersämbetet. För enskilda utbildningsanordnare fattar regeringen beslut om tillstånd att utfärda examina efter att Universitetskanslersämbetet lämnat yttrande över ansökan.

Doktorandnybörjare

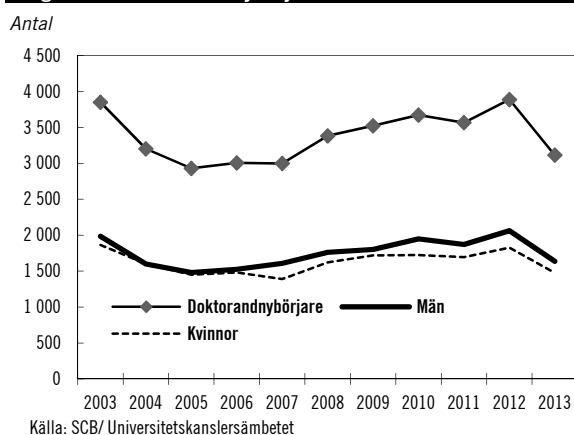
Antalet doktorandnybörjare uppgick 2013 till drygt 3 100 och har därmed minskat från nära 3 900 föregående år, dvs. en minskning med 20 procent. Flest nybörjare, en tredjedel, fanns inom medicin och hälsovetenskap och det lägsta antalet fanns inom lantbruksvetenskap. Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna var 2013, liksom året innan, relativt jämn med 47 procent kvinnor och 53 procent män. Könsfördelningen bland doktorandnybörjarna skiljer sig dock mellan forskningsämnesområden. Av doktorandnybörjarna i naturvetenskap var andelen kvinnor 38 procent och andelen män 62 procent. Inom teknik var andelen kvinnor 29 procent och andelen män 71 procent.

Även antalet utländska doktorandnybörjare minskade under 2013 med 300 sedan året innan, men eftersom antalet svenska nybörjare också minskade är andelen utländska nybörjare densamma som föregående år, 40 procent, varav 40 procent kvinnor och 60 procent män.

Flest utländska nybörjare fanns inom naturvetenskap och teknik.

Antalet licentiatnybörjare minskade 2013 och uppgick då till 263, varav 52 procent kvinnor och 48 procent män.

Diagram 7.7 Doktorandnybörjare 2003–2013

Aktiva doktorander

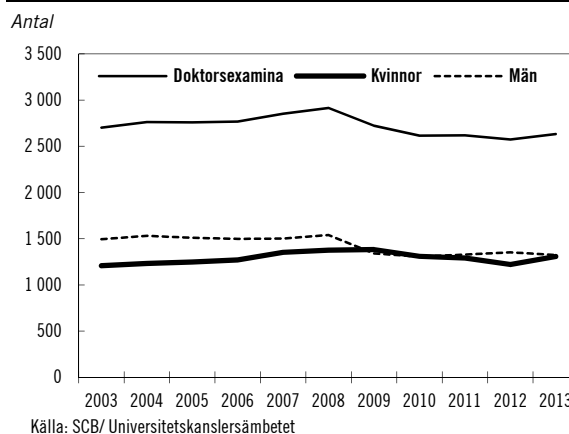
Antalet doktorander uppgick 2013 till 19 100 vilket i stort sett är oförändrat jämfört med 2012, då antalet var 19 500. 48 procent var kvinnor och 52 procent män.

Liksom året innan ägnade sig 61 procent av doktoranderna åt studier på forskarnivå på heltid. 57 procent av kvinnorna och 65 procent av männen läste på heltid.

Doktorsexamina och licentiatexamina

I ett längre perspektiv har antalet doktors-examina ökat. Sedan 2008, det år då flest doktorsexamina utfärdades, har dock antalet minskat under flera år för att sedan återigen stiga från år 2012. År 2013 uppgick antalet utfärdade doktorsexamina till 2 632 personer. Flest doktorsexamina avlades inom medicin och hälsovetenskap. Av det totala antalet doktors-examinerade var könsfördelningen jämn med 50 procent kvinnor respektive 50 procent män. Dock finns det könsskillnader mellan olika ämnesområden, t.ex. utfärdades 64 procent av doktorsexamina inom medicin och hälsovetenskap till kvinnor och 36 procent till män. Efter en tillfällig uppgång i antalet licentiat-examina under 2011 minskade återigen antalet under 2013 till 770 examinerade.

Diagram 7.8 Doktorsexamina 2003–2013

Doktorandernas försörjning

Den vanligaste försörjningsformen inom samtliga ämnesområden utom medicin och hälsovetenskap var doktorandanställning. I ett längre perspektiv kan man se att doktorand-anställning blivit allt vanligare. Bland doktoranderna hade 55 procent en doktorand-anställning 2007 och 2013 var andelen 63 procent.

Forskarskolor

Regeringen aviserade i propositionen Forsknings- och innovation (prop. 2012/13:30) en ny satsning på forskarskolor för lärare och förskollärare under perioden 2013–2016 motsvarande 15 miljoner kronor per år. Denna satsning utlystes av Vetenskapsrådet under våren 2013. Av totalt 24 inkomna ansökningar beviljades 7 lärosäten medel för forskarskolor under perioden 2013–2016.

Tabell 7.12 Utbildning på forskarnivå 2009–2011

	2011	2012	2013	Andel kvinnor			Andel män		
				2011	2012	2013	2011	2012	2013
Antal doktorand-nybörjare	3 565	3 887	3 113	48%	47%	47%	52%	53%	53%
Antal licentiat-nybörjare	279	472	263	49%	56%	52%	51%	44%	48%
Antal aktiva doktorander	18 791	19 483	19 098	49%	48%	48%	51%	52%	52%
Antal doktors-examina	2 619	2 573	2 632	49%	47%	50%	51%	53%	50%
Antal licentiat-examina	886	786	766	40%	36%	38%	60%	64%	62%

Källa: SCB/ Universitetskanslersämbetet

7.3.3 Analys och slutsatser

Under 2013 har det övergripande målet för verksamhetsområdet varit att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt. Universitetskanslersämbetets utvärderingar av högskoleutbildningar visar att en majoritet av utbildningarna har fått omdömet hög eller mycket hög kvalitet. Utvärderingarna har också visat att omdömena mycket hög kvalitet alternativt bristande kvalitet förekommer på både stora och små lärosäten. Av de utbildningar som har fått omdömet bristande kvalitet har en klar majoritet uppfyllt kvalitetskraven efter det att lärosätena har fått möjlighet att vidta åtgärder. Inget examenstillstånd har ännu återkallats under nuvarande fyraårscykel men ett flertal utbildningar har lagts ned av lärosätena själva efter Universitetskanslersämbetets granskning. Universitet och högskolor har ett långtgående ansvar för sitt interna kvalitetsarbete och det är av stor vikt att varje lärosäte har ett internt kvalitetssäkringssystem som ger lärosätet möjlighet att uppnå hög kvalitet i sina utbildningar.

I målet för verksamhetsområdet har också ingått att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska bedrivas effektivt. Det är angeläget att lärosätena vidtar åtgärder för att höja prestationsgraden och riktar in utbildningsutbudet på utbildningar där

efterfrågan från studenterna och arbetsmarknaden är stor och prestationsgraden är hög. Därför välkomnar regeringen att de senaste årens trend med fallande prestationsgrad på utbildningen har stannat av och att prestationsgraden till och med har ökat något.

Uppgifter från Statistiska centralbyrån visar att arbetslösheten är lägre för personer med eftergymnasial utbildning jämfört med grupper med lägre utbildningsnivå. Antalet sökande till universitet och högskolor var fler än någonsin under 2013. Samtidigt minskade antalet helårsstudenter och högskolenyborjare något under 2013. För att möta den höga efterfrågan på högskoleutbildning samt för att fler ska kunna genomgå högskoleutbildning föreslås utökade resurser till universitet och högskolor i avsnitt 9.9.1.

Sverige ska ha en kunskapsskola med höga resultat där varje elev ges bästa möjliga förutsättningar att lyckas. Skickliga lärare är den avgörande faktorn för att höja elevernas studie-resultat. I detta har lärar- och förskollärarytbildningarna en viktig roll och det är därför positivt att antalet sökande till dessa utbildningar ökade till läsåret 2012/13.

Det finns fortfarande brister när det gäller jämställdheten vid universitet och högskolor. Fler kvinnor och män väljer att läsa en högskoleutbildning i dag jämfört med tidigare. Skillnaden mellan kvinnor och mäns benägenhet att läsa en högskoleutbildning är dock stor och blir

dessutom allt större. Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå studerar fler kvinnor än män. Inom utbildningen är också förekomsten av könsbundna utbildningsval ett fortsatt problem. Det är av stor vikt att universitet och högskolor aktivt arbetar för att nå en jämn könsfördelning inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå samt inom de utbildningar där skillnaderna mellan könen är störst. Under 2013 skedde ett trendbrott bland de utländska studenterna, då fler kvinnliga än manliga studenter valde att studera i Sverige. Trots att andelen kvinnor är större än andelen män inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå är 76 procent av professorerna män. Andelen kvinnliga professorer ökar visserligen men förändringen är långsam och det är fortfarande en bit kvar till målsättningen om jämställda karriärvägar inom universitet och högskolor. Regeringen avser att noggrant följa utvecklingen inom området.

8 Forskning

8.1 Omfattning

Området forskning inom utgiftsområde 16 omfattar anslag till forskning, forskningens infrastruktur, nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och forskningsinformation. Anslagen avser Vetenskapsrådet, Rymdstyrelsen, Kungl. biblioteket, Institutet för rymdfysik, Polarforskningssekreteriatet, Centrala etikprövningsnämnden samt de sex regionala etikprövningsnämnderna i Göteborg, Linköping, Lund, Stockholm, Umeå och Uppsala.

- antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder (källa: Web of Science),
- genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel, för de högst citerade länderna inkl. Sverige (källa: Web of Science och Scopus), och
- genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige (källa: Web of Science).

Antalet vetenskapliga artiklar per land är ett mått på hur omfattande forskningen är, som bedrivs i respektive land. Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel är ett mått på vilken påverkan på vetenskapen ett arbete har. Denna synlighet brukar generellt användas som ett mått på forskningens kvalitet. Se vidare under avsnittet Resultat.

När det gäller universitet och högskolors samverkan med det omgivande samhället, nyttiggörande av forskningsresultat samt innovation, se avsnittet Nyttiggörande av forskning.

8.2 Mål för verksamhetsområdet

Målet för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

8.3 Resultatredovisning

8.3.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer för forskning som används för att redovisa resultaten inom verksamhetsområdet är följande:

- antal vetenskapliga artiklar, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder (källa: Web of Science),

8.3.2 Resultat

Forskningsfinansiering i Sverige

Det svenska nationella målet för forskning och utveckling (FoU) är att de totala investeringarna i FoU ska uppgå till ungefär fyra procent av BNP 2020. Detta mål presenterades i 2011 års ekonomiska vårproposition (prop. 2010/11:100). År 2000 uppställdes målet inom EU att de samlade privata och offentliga investeringarna av FoU ska uppgå till tre procent av BNP 2010.

Flera länder inom EU har ökat sina avsättningar för FoU till följd av detta och uppnår därmed målet. Målsättningen att fler länder ska uppnå målet till 2020 kvarstår.

De statliga anslagen för FoU beräknas av Statistiska centralbyrån (SCB) uppgå till 32,9 miljarder kronor 2014.

Förutom medlen till FoU inom statens budget beräknas investeringar i FoU under 2014 göras med 1,1 miljarder kronor från de forskningsstiftelser som bildades med löntagarfunds-medlen, med närmare 4 miljarder kronor från EU:s forskningsmedel och med drygt 2 miljarder kronor från kommuners och landstings medel för FoU. Sammantaget uppskattas statens investeringar och övriga offentliga investeringar i FoU uppgå till närmare 40 miljarder kronor 2014, vilket motsvarar en andel av BNP på cirka 1,1 procent.

Det svenska näringslivet tillhör de mest FoU-intensiva i världen. SCB uppskattar att företagens investeringar i FoU uppgick till 82,6 miljarder kronor 2013. Företagens investeringar i FoU motsvarade 2013 en andel på 2,2 procent av BNP. Tillsammans med offentliga avsättningar på cirka 1,1 procent 2013 avsattes därmed cirka 3,3 procent av BNP på FoU 2013.

Svensk forskning i internationell jämförelse

Sverige och Schweiz är de två länder som producerar flest artiklar per capita. Den svenska produktionen av vetenskapliga artiklar har fördubblats sedan 1996 medan den för Schweiz och Nederländerna har ökat ännu mer. I Schweiz publiceras nu ungefär lika många artiklar som i Sverige, trots att det är ett mindre land, se diagram 8.1.

Den största ökningen av vetenskaplig produktion har skett i Asien. Kina har ökat sin publicering av vetenskapliga artiklar med omkring 630 procent sedan år 2000 och Sydkorea med knappt hälften, cirka 260 procent under samma period. Från Sydkorea publicerades år 2000 ungefär lika många artiklar som från Sverige, medan det 2013 publiceras knappt tre gånger så många artiklar från Sydkorea jämfört med Sverige. Kina är nu, efter USA, världens näst största producent av vetenskapliga artiklar, följt av Storbritannien, Tyskland och Japan, se diagram 8.2. Den största producenten är USA med cirka 300 000 artiklar per år, vilket är nästan tre gånger så många än

som publiceras från Kina och knappt fyra gånger så många som från Storbritannien, Tyskland eller Japan.

Diagram 8.1 Antal vetenskapliga artiklar, som ett mått på vetenskaplig produktivitet i Sverige och vissa mindre och medelstora europeiska länder 1998–2013

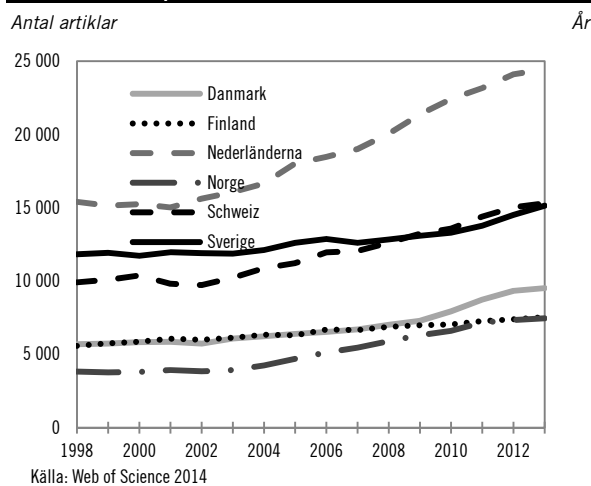

Diagram 8.2 Antal vetenskapliga artiklar i Kina, Japan, Sydkorea och vissa större europeiska länder 1998–2013

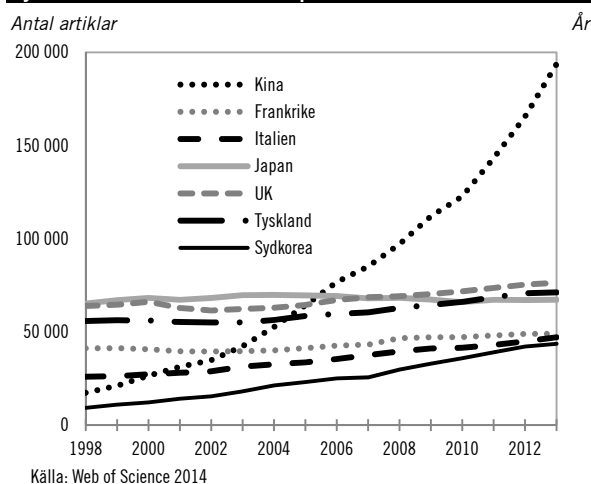

Diagram 8.3 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1998–2013

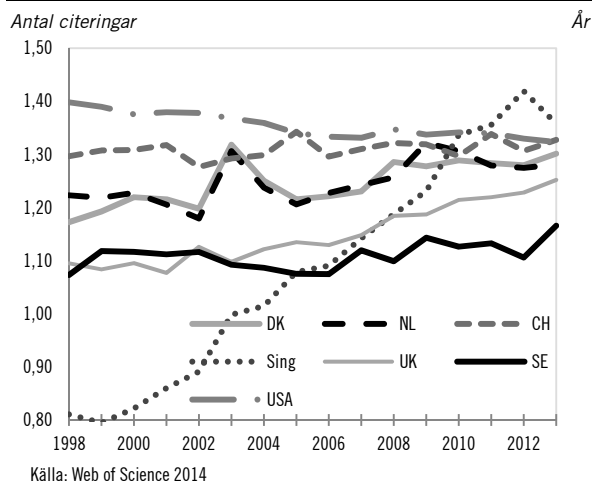
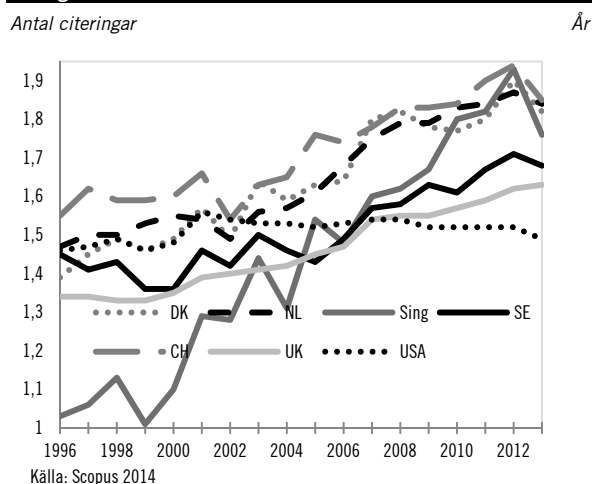

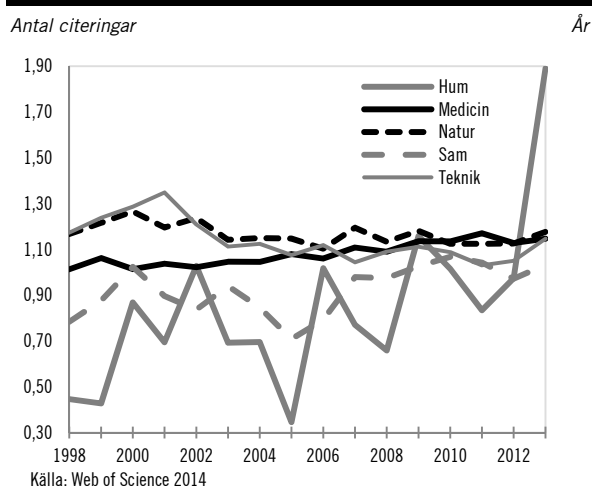
Diagram 8.4 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar per artikel för de högst citerade länderna inkl. Sverige 1996–2013

Ett mått på kvalitet är antalet citeringar av vetenskapliga artiklar. Sverige återfinns bland de tio länder i världen varifrån artiklar citeras mest. När kvaliteten på forskning mäts, som fältnormaliserade medelciteringar, dvs. ett medelvärde för alla områden av antalet citeringar dividerat med medelantalet citeringar för varje område, ligger medelciteringarna för svenska publikationer konstant och ligger i denna databas på cirka tio procent över världsgenomsnittet, se diagram 8.3. Motsvarande mätning med databasen Scopus som har en större täckning av tidskrifter jämfört med Web of Science märks en ökning av citeringsgraden för svenska artiklar efter 2006. Sverige ligger här högre än USA och Storbritannien, men lägre än Danmark, Nederländerna, Schweiz och Singapore, se diagram 8.4.

När enskilda forskningsområden för Sverige jämförs ligger medicin, naturvetenskap och teknik på tio procent över världsgenomsnittet, medan humaniora och samhällsvetenskap ökar mot världsgenomsnittet över tid, se diagram 8.5. Inom samhällsvetenskap och humaniora har publiceringen ökat, vilket har resulterat i ett ökat antal citeringar, dock med en stor variation över tid beroende på ett jämförelsevis lågt antal artiklar.

Diagram 8.5 Genomsnittligt antal fältnormaliserade citeringar för olika vetenskapsområden i Sverige 1998–2013

Fördelning av statliga medel till forskning

Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) beräknas de statliga anslag som investeras i FoU uppgå till 32,9 miljarder kronor 2014, vilket är en ökning med 850 miljoner kronor i fasta priser jämfört med rapporterat för 2013. FoU-medlen i statens budget 2014 beräknas därmed av SCB motsvara 0,85 procent av BNP.

Av de totala FoU-medlen 2014 om 32,9 miljarder kronor anvisades 22,1 miljarder kronor inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Universitet och högskolor tilldelades 13,6 miljarder kronor av dessa medel som direkta forskningsanslag. Dessutom fördelades 935 miljoner kronor av anslaget till Sveriges lantbruksuniversitet för forskning och forskarutbildning. Sammantaget uppgår anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå till 14,5 miljarder kronor 2014.

De fyra myndigheterna med särskilda uppgifter att finansiera FoU, dvs. Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem (Vinnova), Forsk-

ningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) och Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) beräknas fördela 9,6 miljarder kronor under 2014, se tabell 8.1. De olika försvarsmyndigheternas finansiering av FoU beräknas uppgå till 1,5 miljarder kronor 2014. Inom utgiftsområde 7 Internationellt bistånd finansieras FoU med 1 miljard kronor och inom utgiftsområde 21 Energi finansieras FoU med 1,3 miljarder kronor.

Övriga myndigheters finansiering beräknas uppgå till 5 miljarder kronor. Detta motsvarar 15,2 procent av statens budgetmedel för FoU.

Tabell 8.1 Medel från statsbudgeten 2014 efter mottagare

mdkr

Mottagare	2014	Procentuell andel
Universitet och högskolor	14,5	44,2
Vetenskapsrådet	5,5	16,8
Vinnova	2,4	7,3
Formas	1,1	3,4
Forte	0,5	1,5
Energiforskning	1,3	4,0
Försvarsmyndigheter	1,5	4,6
Biståndsverksamhet	1,0	3,0
Övriga myndigheter	5,0	15,2
Totalt	32,8	100

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Ett urval av de statliga medel om 5 miljarder kronor som används för FoU 2014 av övriga myndigheter fördelas enligt tabell 8.2.

Tabell 8.2 Några av de största avsättningarna 2014 för FoU från statliga myndigheter utöver universitet och högskolor, forskningsråden och Vinnova samt försvaret, med data för 2013 inom parantes

mnkr

Utgiftsområde	Anslag	2014
Utbildning och universitetsforskning	Särskilda utgifter för forskningsändamål	162 (152)
Kultur, medier, trossamfund och fritid	Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet	38 (36)
	Centrala museer: Myndigheter	20 (26)
	Insatser för den ideella sektorn	19 (15)
Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	Statens geotekniska institut	15 (16)
Allmän miljö- och naturvård	Miljöforskning	82 (88)
	Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	29 (21)
	Åtgärder för havs- och vattenmiljö	33 (68)
Energi	Avgifter till internationella organisationer	21 (17)
Kommunikationer	Utveckling av statens transportinfrastruktur	286 (-)
Kommunikationer	Vidmakthållande av statens transportinfrastruktur	166 (-)
	Statens väg- och transportforskningsinstitut	45 (44)
Näringsliv	Institutens strategiska kompetensmedel m.m.	580 (567)
Övriga		3 504
Totalt		5 000

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Forskningsstiftelserna

De forskningsstiftelser som bildades med medel från de statliga löntagarfonderna planerar att investera 1,1 miljarder kronor i FoU under 2014. I tabell 8.3 visas forskningsstiftelsernas bidrag för FoU under de två senaste åren samt en prognos för fördelningen 2014.

Tabell 8.3 Forskningsstiftelsernas investeringar i FoU

mnkr

Stiftelse	2012	2013	2014 (Prognos)
SSF	530	536	531
KK	241	194	144
MISTRA	173	180	200
Vårdal- stiftelsen	13	14	25
STINT	42	49	42
IIIEE	10	11	11
Östersjö- stiftelsen	179	179	182
Totalt	1 189	1 162	1 133

Källa: Statistiska centralbyrån (SCB)

Stiftelsen för strategisk forskning (SSF) stödjer naturvetenskaplig, teknisk och medicinsk forskning av strategisk betydelse för den svenska konkurrenskraften.

Stiftelsen för kunskaps- och kompetensutveckling (KK-stiftelsen) ger bidrag till universitet och högskolor för forskning av betydelse för näringslivets utveckling och för utökade kontakter med näringslivet, främst i omgivande regioner till universitet och högskolor.

Stiftelsen för miljöstrategisk forskning (MISTRA) stödjer miljöforskning.

Stiftelsen för vård- och allergiforskning, (Vårdalstiftelsen) främjar forskning och forskarutbildning inom vårdområdet samt med inriktning på allergier och annan överkänslighet. Styrelsen har beslutat om en avveckling av stiftelsen och de sista bidragen kommer att fördelas under våren 2015.

Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning (STINT) ger stipendier för svenska forskares vistelse vid utländska universitet och för utländska forskares vistelse i Sverige. Stiftelsen för internationella institutet för industriell miljöekonomi vid Lunds universitet (IIIEE) finansierar verksamhet vid Lunds universitet inom industriell miljöekonomi.

Östersjöstiftelsen finansierar främst forskning och akademisk infrastruktur vid Södertörns högskola.

Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond fördelade 381,6 miljoner kronor 2013 till humanistisk och samhällsvetenskaplig forskning. Av dessa medel fördelades 239,1 miljoner kronor från den kulturvetenskapliga donationen som

bildades med medel från de statliga löntagarfönderna.

Andra stiftelser och organisationer

Utöver de forskningsstiftelser som har bildats av staten finns det andra stiftelser som ger stora bidrag till svensk forskning. En stiftelse som lämnade ett av de största bidragen var Knut och Alice Wallenbergs stiftelse, som beslutade om 1,4 miljarder kronor för olika forskningsprojekt och vetenskaplig utrustning under 2013. Cancerfonden beslutade om bidrag för forskning uppgående till 392 miljoner kronor under 2013.

Utredningar

Registerforskningsutredningen

Den 17 januari 2013 fick en särskild utredare i uppdrag att utreda förutsättningarna för registerbaserad forskning (dir. 2013:8). Utredningen överlämnade sitt betänkande Unik kunskap genom registerforskning (SOU 2014:45) den 25 juni 2014.

Nationell samordning av kliniska studier

Den 5 juni 2013 fick en särskild utredare i uppdrag att föreslå ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer (dir. 2013:64). Syftet med ett sådant system är främst att förbättra förutsättningarna för att bedriva kliniska studier av hög kvalitet.

I december 2013 överlämnade utredningen betänkandet Starka tillsammans (SOU 2013:87). Utredningen föreslog att ett nationellt stöd- och samordningssystem, byggt på samarbete mellan sex regionala stödfunktioner och att en ny nationell nämndmyndighet, inrättas. Därutöver föreslogs bl.a. förenklingar i de regulatoriska processerna och förbättring av statistikinsamlingen inom området.

Utredningens betänkande har remissbehandlats och Vetenskapsrådet har fått i uppdrag att inrätta en kommitté för nationell samordning av kliniska studier (2014/5368/F), se vidare under Politikens inriktning.

Nationell rymdstrategi

Den 10 april 2014 fick en särskild utredare i uppdrag att föreslå en sammanhållen nationell

rymdstrategi för svensk rymdverksamhet (dir. 2014:57).

Syftet är att inom befintlig ekonomisk ram utveckla möjligheterna till att använda rymdverksamheten som en strategisk tillgång för att möta samhällets behov och stärka den svenska industrins konkurrenskraft.

Utredaren ska bl.a. analysera rymdverksamhetens utvecklingspotential och om statens rymdåtagande är fördelat på bästa möjliga sätt. När det gäller strategin ska utredaren bl.a. inkludera förslag till strategiska mål, prioriteringar och uppföljningsprocess för svensk rymdverksamhet som tar hänsyn till civila, militära och kommersiella intressen och som beaktar synergierna mellan dessa. Uppdraget ska redovisas senast den 31 maj 2015.

Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets främsta uppgift är att ge stöd för grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden. Merparten av rådets forskningsstöd söks i konkurrens efter granskning av sakkunniga och fördelas till forskare och forskargrupper som bedriver egeninitierad forskning. Administrationen av denna process för beredning och granskning av ansökningar utgör en stor del av rådets arbete.

Av de totalt cirka 5,7 miljarder kronor som Vetenskapsrådet lämnade i bidrag under 2013 var 4 miljarder kronor forskningsstöd och 1,7 miljarder kronor var stöd för forskningens verktyg och infrastrukturer.

En bibliometrisk analys som Vetenskapsrådet har genomfört visar att Sverige har bred forskningsprofil, med viss tonvikt på medicin, biomedicin och biologi. Svensk forskning har speciellt starkt genomslag inom agronomi, biologi, kemi och klinisk medicin.

I propositionen *Forskning och innovation* (prop. 2012/13:30) presenterades en rad satsningar som ska genomföras av Vetenskapsrådet. Baserat på dessa förslag har Vetenskapsrådet under 2013 fått ett antal nya uppdrag inom bl. a. Life science-området, utvecklingsforskning och rekrytering av framstående forskare. Se mer utförlig beskrivning nedan.

Forskning av hög kvalitet

Sakkunniggranskningen vid Vetenskapsrådet består i att varje ansökan bedöms och betygsätts av välrenommerade forskare. I granskningsarbetet medverkar forskare från många länder, både som deltagare i beredningsgrupperna och som externa bedömare. Forskningsidéerna och den sökandes kompetens utvärderas efter fyra kriterier som premierar vetenskaplig kvalitet: (i) nytänkande och originalitet, (ii) projektets vetenskapliga kvalitet, (iii) de sökandes kompetens, och (iv) projektets genomförbarhet.

Regler om jäv är ett viktigt verktyg för att säkerställa principen om att myndigheter ska iaktta saklighet och opartiskhet. Reglerna och arbetet i beredningen av ansökningar ska ta hänsyn till oklara och känsliga situationer. Vetenskapsrådet har därför utarbetat en hanteringsordning för att förhindra, förebygga och hantera olika potentiella jävssituationer. Vetenskapsrådet genomförde under 2013 en översyn av hanteringsordningen i syfte att fastställa en reviderad version under 2014.

Förnyelse

Förnyelse inom forskningen sker framför allt genom att förslag på forskningsprojekt initieras inom forskarsamhället. Vetenskapsrådets huvudsakliga forskningsfinansieringsform, projektbidrag, sker genom denna princip.

Förnyelse kan också omfatta förutsättningar för unga forskare. Det kan gälla såväl god och förutsägbar karriärväg, som god forskningsfinansiering och ökad möjlighet till att söka sig till goda forskningsmiljöer. Genom finansiering av stödformen internationell postdok, där de forskare som får bidraget anställs vid ett svenskt lärosäte och tillbringar minst två tredjedelar av sin anställningstid vid ett utländskt universitet, bidrar Vetenskapsrådet till rörligheten. Under 2013 beviljades Vetenskapsrådets ansökan inom EU-programmet Cofund för finansiering av mobilitetsprogrammet International Career grant (INCA), som ska stödja alla typer av rörlighet såväl som karriär- och ledarskapsutveckling för forskare i början av sin karriär.

Sedan 2011 har Vetenskapsrådet beslutat att minst en tredjedel av beslutade medel inom varje ämnesområde ska fördelas till unga forskare. Under 2013 utlyste Vetenskapsrådet ett särskilt bidrag till framstående yngre forskare, med avsikt att ge en mer långsiktig finansiering av anställningar och forskningsmedel för de allra

främsta forskarna sex till tolv år efter avlagd doktorsexamen. Andelen av forskarna som söker medel för att bedriva forskning vid annat lärosäte än där de disputerade var 48 procent (361 av de totalt 744 inkomna ansökningarna). Av de 19 som beviljades finns 12 (63 procent) på ett annat lärosäte än där de har disputerat.

Stödformer

Den stora delen av Vetenskapsrådets forskningsstöd utgörs av projektstöd. Totalt behandlades 3 519 ansökningar om projektbidrag i den stora utlysningen. Majoriteten av ansökningar med specifik inriktning var projektbidrag till unga forskare.

Samtliga områden hade en sänkt beviljandegrad 2013 jämfört med föregående år. Den förhållandevis låga beviljandegraden 2013 kan förklaras med ett ökat antal ansökningar, längre bidragstider och utvecklingen av högre genomsnittliga bidrag.

Under 2013 fick Vetenskapsrådet ett särskilt uppdrag att utlysa medel för framstående forskare och tre nya bidragsformer infördes, bidrag till framstående yngre forskare, till framstående forskare (rådsprofessorer) och för internationell rekrytering av framstående forskare (U2013/1699/F).

Vetenskapsrådets stöd till forskningsmiljöer, forskningssamverkan och forskarskolor innefattar en rad olika bidragsformer och utgjorde 2013 tolv procent av myndighetens utbetalade stöd. Bidrag till internationell rekrytering ska göra det möjligt för svenska lärosäten att i större utsträckning än tidigare kunna erbjuda långvarig och tillräcklig finansiering för rekrytering av framstående forskare. Under 2013 inkom 33 ansökningar varav hittills sex har hunnit beredas och fyra beviljats. Vetenskapsrådet finansierar ett antal framstående forskningsmiljöer och forskarskolor genom så kallade Linnébidrag och Berzelii Centra. Totalt uppgick Vetenskapsrådets satsningar på Linnéstöd och Berzelii Centra till 278 miljoner kronor under 2013. För att bidra till en högre kvalitet på svensk forskarutbildning ger Vetenskapsrådet stöd till forskarskolor. Tio olika forskarskolor inom fyra områden beviljades stöd under 2013.

Finansiell uppföljning

Vetenskapsrådet ska i samverkan med de andra forskningsråden, Verket för innovationssystem samt universitet och högskolor utveckla rutiner för utbetalning av forskningsstöd, så att de

bättre anpassas till lärosätenas planering. Under de senaste åren har universitet och högskolor arbetat upp stora balanser av främst inomstatliga oförbrukade bidrag, som ökade med drygt 500 miljoner kronor under 2013. Vetenskapsrådet anser det vara svårt att med bibehållen kvalitet tidsmässigt förkorta beredningsprocesserna, men ett arbete som syftar till detta har initierats. En åtgärd som Vetenskapsrådet vidtagit är att årligen följa upp förbrukningen av projektbidrag vid universitet och högskolor. En annan förändring är att nya bidrag numera endast kan sökas om medelförvaltaren lämnat ekonomisk slutredovisning för ett tidigare beviljat bidrag från Vetenskapsrådet. Oförbrukade medel ska återbetalas till Vetenskapsrådet efter ekonomisk slutredovisning.

Stöd till forskningsinfrastruktur

Vetenskapsrådets stöd till forskningens verktyg och infrastrukturer uppgick 2013 till totalt 1,7 miljarder kronor. Drygt hälften av stödet gick till nationella infrastrukturer, följt av stöd till internationella infrastrukturer och till övrig dyrbar vetenskaplig utrustning.

Under 2013 initierade Vetenskapsrådet en utredning om formerna för finansiering, organisation och styrning av nationella forskningsinfrastrukturer.

Jämställdhet

Vetenskapsrådets styrelse beslutade 2006 om en jämställdhetsstrategi i vilken det anges tre operativa mål för arbetet, vilka sedan har följts upp i årliga rapporter.

Myndigheten ska ha en jämn könsfördelning i sina beredningsgrupper, verka för att andelen kvinnor och män bland dem som söker bidrag motsvarar andelen kvinnor och män bland de potentiellt sökande forskarna samt ha samma beviljandegrad för kvinnor och män. Män och kvinnor ska också ha samma genomsnittliga storlek på bidragsbeloppen med hänsyn till forskningens karaktär och till stödformen.

Andelen kvinnor i beredningsgrupperna har ökat, men kan förbättras inom medicin och hälsa och inom naturvetenskap och teknikvetenskap.

När det gäller projektbidrag, som är Vetenskapsrådets dominerande stödform, har skillnaden i beviljandegrad mellan män och kvinnor successivt minskat och för första gången mätt över tid då statistik finns tillgänglig, är skillnaden i beviljandegrad mellan män och kvinnor mycket liten. Bidragens medelstorlek var högre för

kvinnor än för män inom humaniora och samhällsvetenskap och utbildningsvetenskap, medan det omvända gäller för medicin och hälsa. I övriga områden är medelstorleken på bidragen ungefär lika mellan män och kvinnor.

Vetenskapsrådet vidtar en rad åtgärder för att motverka bristerna i jämställdhet. Exempelvis har Vetenskapsrådet under året tillhandahållit ett utbildningsmaterial för att öka granskarnas medvetenhet och kunskap om jämställdhetsfrågor, liksom också kunskapen hos myndighetens anställda som arbetar med beredningen. Utbildningarna har bl.a. haft som utgångspunkt de slutsatser och rekommendationer som framkom i rapporten om jämställdhetsobservationer i 13 beredningsgrupper som publicerades 2013. Rapporten Jämställdhetsobservationer i ett urval av Vetenskapsrådets beredningsgrupper 2012 (publ. 2013), identifierar och exemplifierar hur könsskillnader i beredningsgrupperna kan komma till uttryck vad gäller gruppdynamiken, diskussion av ansökningar samt process och tillvägagångssätt. Rapporten har varit ett sätt att synliggöra problematiken och medvetandegöra alla inblandade i beredningsprocessen om jämställdhetsfrågor.

Vetenskapsrådet har genom sitt uppdrag (U2013/7800/F) deltagit i utvecklingsarbetet för jämställdhetsintegrering och har rapporterat en plan för hur myndigheten ska bedriva ett utvecklingsarbete för att verksamheten ska bidra till att nå de jämställdhetspolitiska målen.

Analys inom Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets analyser ligger till grund för myndighetens och regeringens ställningstagande i forskningsstrategiska frågor.

Efter Vetenskapsrådets tidigare ställningstagande att öka engagemanget vad gäller stöd till forskningssamarbeten med de länder som Sverige har ingått bilaterala avtal med (Indien, Japan, Kanada, Kina, Sydkorea, Singapore, Sydafrika och USA) har statistik för dessa länder samt även för Argentina och Brasilien sammanställts och analyserats.

Under 2013 fortsatte Vetenskapsrådet att studera rekryteringen av forskare till universitet och högskolor. En studie om internationell forskarmobilitet och dess betydelse för forskarnas utveckling och forskningens kvalitet avslutades under året. En slutsats är att det finns en variation mellan ämnesområden. Naturvetenskap och teknikvetenskap uppvisar en ganska

hög internationell rörlighet om man studerar internationell erfarenhet tidigt i karriären eller andelen utrikes födda bland den forskande och undervisande personalen. Humaniora och samhällsvetenskap liksom medicin och hälsovetenskap uppvisar däremot ett lägre internationellt utbyte.

Uppföljning och utredning inom Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets uppföljningar och utredningar utgör ofta underlag för inriktning och fördelning av framtida forskningsstöd.

En granskning av projektorganisationen kring det nationella laboratoriet för synkrotronljusforskning MAX IV vid Lunds universitet gjordes under 2013 i enlighet med överenskommelsen mellan projektets finansiärer (Vetenskapsrådet, Vinnova, Lunds universitet och Region Skåne). Granskningen gjordes av en internationell panel som, förutom att konstatera att projektet fortskrider enligt plan, kom med ett antal rekommendationer till laboratoriet och dess finansiärer.

En förstudie slutfördes inför regeringsuppdraget till Vetenskapsrådet att utreda och lämna förslag till en modell för resursfördelning till universitet och högskolor som innefattar kollegial bedömning av forskningens kvalitet och relevans och resulterade i en promemoria, Kartläggning av olika nationella system för utvärdering av forskningens kvalitet – förstudie inför regeringsuppdraget (U2013/1700/F). Avsikten med förstudien är att ta tillvara erfarenheter och lärdomar från olika befintliga system för utvärdering av forskning i andra länder.

I rapporten En utvecklad modell för kvalitetsutvärdering av klinisk forskning finansierad av ALF-medel – Redovisning av ett regeringsuppdrag (Vetenskapsrådets rapportserie 2:2013) föreslås att all klinisk forskning i Sverige som är helt eller delvis finansierad av de medel som betalas ut för landstingens medverkan i läkarutbildning och klinisk forskning, s.k. ALF-medel, ska omfattas av en nationell modell för utvärdering. Förslaget bereds inom Regeringskansliet.

Registerbaserad forskning

I 2013 års regleringsbrev fick Vetenskapsrådet i uppdrag att inom myndigheten bygga upp en verksamhet för att förbättra tillgängligheten till och underlätta användningen av registeruppgifter för forskningsändamål. Ett register-

dataråd bestående av representanter från de stora dataägarna och nationella forskningsintressen inrättades därför under 2013. Registerdatarådet ska vara rådgivande till Vetenskapsrådet i frågor rörande registerbaserad forskning samt säkerställa att principiellt viktiga beslut inom ramen för Vetenskapsrådets uppdrag förankras hos berörda myndigheter och organisationer. Genomförandet av andra delar av uppdraget har inletts.

Utvecklingsforskning

Sedan 2013 ansvarar Vetenskapsrådet för fördelning av medel för utvecklingsforskning som finansieras från utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Det gäller svensk forskning av relevans för låg- och medelinkomstländer (U-forsk) samt stöd för samarbete mellan forskare i Sverige och forskare i dessa kategorier av länder (Swedish Research Links). En kommitté för utvecklingsforskning med en bred representation när det gäller forskningsområden och relevansbedömning har inrättats för bedömning av vetenskaplig kvalitet och även relevans i enlighet med målet för Sveriges internationella bistånd.

Vetenskapsrådet har under 2013 genomfört utlysningar inom programmen U-forsk och Swedish Research Links. Medlen inom programmet U-forsk utlystes i form av projektbidrag. De 371 ansökningarna fördelades mellan bl.a. samhällsvetenskap, naturvetenskap och global hälsa. Drygt 143 miljoner kronor fördelades till 41 beviljade ansökningar för de kommande tre åren.

Swedish Research Links utlyses som en egen bidragsform som syftar till att främja forsknings-samarbeten mellan forskare i Sverige och forskare i länder i Asien, Mellanöstern/Nordafrika, Latinamerika, Afrika och Östeuropa i enlighet med OECD/DAC:s riktlinjer. Bidragen söks gemensamt av forskare i minst två länder. Av 137 inkomna ansökningar beviljades 47 av dessa stöd om sammanlagt 34 miljoner kronor under de kommande tre åren.

Evidensbaserad skola

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning för att utveckla det vetenskapliga förhållningssättet i verksamheten i skolväsendet, så att kunskap om effektiva metoder och arbetssätt för att förbättra kunskapsresultaten främjas.

Vetenskapsrådet beviljade 2013 sju forskarskolor för lärare och förskollärare för att uppnå licentiatexamen. En av dessa har inriktning mot

förskola, fyra mot naturvetenskap och teknikvetenskap, en mot idrott och hälsa och en mot så kallade Learning Studies.

Vetenskapsrådet beviljade 29 projektbidrag inom det utbildningsvetenskapliga området i den årliga utlysningen 2013. Projekten rör huvudsakligen frågor inom förskola, grundskola och gymnasieskola med tyngdpunkt på inriktning mot grundskolan. Forskningen gäller såväl didaktiska frågeställningar, t.ex. läsinläring, flerspråkighet och lärande i religionskunskap, som frågeställningar kring värderingar och organisation, t.ex. betyg, integration, mänskliga rättigheter och skolans styrning.

Utöver den ordinarie verksamheten har forskningsöversikter riktade främst till forskare och yrkesverksamma inom utbildningsområdet också initierats av Vetenskapsrådet. Under 2013 har två översikter publicerats tillsammans med Statens skolverk.

Klinisk forskning

Klinisk behandlingsforskning

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en satsning på klinisk behandlingsforskning, se vidare i politikens inriktning.

En kommitté för klinisk behandlingsforskning har i februari 2014 inrättats på Vetenskapsrådet. Kommittén består av tolv ledamöter samt en ordförande. Landstingen utser sex ledamöter i kommittén. Sex ledamöter och ordföranden utses av regeringen.

Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdstyrelsen

Under 2013 har Rymdstyrelsens (RS) roll som finansär av svensk rymdforskning gett positiva resultat i form av att forskargrupper från Kiruna, Uppsala och Göteborg, som valdes av det europeiska rymdorganet (ESA) för att ansvara för instrument för den kommande rymdsonden Jupiter Icy Moons Explorer (JUICE). Rymdsonden ska sändas upp 2022 och komma fram till Jupiter 2030. Även andra rymdsonder från ESA, NASA, Ryssland, Japan, Indien och Kina har svenska instrument ombord för färder ut i solsystemet.

Under sommaren genomförde Svenska rymdaktiebolaget en cirkumpolär ballongflygning västerut från Esrange och med nedtagning i Sibirien. Ballongens gondol bar på röntgenteleskopet PoGOLite som har utvecklats på Kungl. Tekniska högskolan (KTH) och finansierats av RS. Flygningen möjliggjordes genom samarbete med ryska rymdmyndigheten Roscosmos.

Myndigheten sätter årligen samman ett forskningsprogram baserat på inkomna ansökningar. Under 2013 visade söktrycket till det nationella forskningsprogrammet på fortsatt god konkurrens.

Majoriteten av forskningsmedlen fördelas till Chalmers tekniska högskola, KTH, Stockholms universitet och Institutet för rymdfysik, men även andra lärosäten och forskningsinstitut finns bland mottagarna. De stora områdena astrofysik, rymdfysik, atmosfärsforskning och solsystemets utforskning innehåller omfattande finansiering av vetenskapliga instrument för deltagande i internationella rymdprojekt.

De riktade utbildningsåtgärder som myndigheten genomförde under 2013 har lett till större användning av Rymdstyrelsens webbplats.

Esrange

Det helstatliga Svenska rymdaktiebolaget har som uppdrag av riksdagen att möjliggöra olika typer av forskning och teknikutveckling genom uppskjutning av raketer och uppsläpp av ballonger vid rymdbasen Esrange utanför Kiruna. Svenska rymdaktiebolagets uppdrag omfattar även drift, underhåll och utveckling av Esrange.

Övrig svensk rymdindustri

Stödet för svensk rymdindustri utgörs dels av stöd för medverkan i internationella projekt inom ESA eller bilateralt, t.ex. med USA och Frankrike, dels av stöd genom nationellt finansierade projekt med inriktning på att förbereda företagen för eget agerande inom främst ESA.

Europeiska unionen

EU:s intresse och ambitioner för rymdverksamhet har ökat sedan Lissabonfördraget 2009. EU:s huvudsakliga intresse finns inom navigering, miljö och klimat, och satsningar prioriteras för projekten Galileo (satellitnavigering) och Copernicus (miljöövervakning), men i ökande grad även för rymdlägesbild (Space Situational

Awareness, SSA) där samarbete även sker med den Europeiska försvarsbyrån (EDA). Satsningarna har skett dels inom ovanstående projekt, dels inom tema rymd i sjunde ramprogrammet för forskning.

Vad gäller europeisk satellitnavigering kan den nya budgeten på drygt 7 miljarder euro i löpande priser under perioden 2014–2020 ses som en framgång under 2013. Medlen ska täcka uppbyggnaden av en komplett konstellation för Galileo samt drift för både EGNOS (European Geostationary Navigation Overlay) och Galileo fram till år 2020. Under 2013 färdigställdes också en förordning som ger ett legalt ramverk för det fortsatta europeiska arbetet med globala satellitnavigeringssystem.

Arbetet med Copernicus har under 2013 präglats av programmets framtida finansiering, datapolicy och den EU-lagstiftning som ska styra Copernicus i driftsfasen från 2014.

Den europeiska rymdorganisationen

Sverige genomför majoriteten av sina rymdsatsningar i samverkan med det europeiska rymdorganet ESA, vilket ger en kompetensutveckling som Sverige inte skulle kunna uppnå på egen hand.

ESA:s verksamhet består av både obligatoriska och frivilliga program och den årliga budgeten uppgår till cirka 4 miljarder euro. Medlemsländernas bidrag till ESA:s obligatoriska program av gemensamt intresse beräknas enligt en skala för bruttonationalinkomsten (BNI-skala). Sveriges andel är för närvarande 2,55 procent. Sveriges andel av ESA:s totala budget uppgick 2013 till cirka 2,2 procent. I frivilliga program utgår deltagandet från varje lands intressen.

En stor del av satsningarna återgår till medlemsländerna i form av utvecklingsuppdrag till industrin. Den utsträckning i vilken ländernas industri vunnit utvecklingsuppdrag inom ESA anges som landets returkoefficient, dvs. volymen industriuppdrag i relation till bidraget. Vid den senaste avstämningen i juni 2013 hade Sverige returkoefficienten 0,98, en förbättring med 0,01 jämfört med 2012. Rymdstyrelsen fortsätter arbetet med att försöka öka returkoefficienten till målet 1,0.

En fortsatt viktig fråga för Sverige och övriga medlemsländer har varit relationerna mellan ESA och EU där en samordnad process pågår för att undersöka och diskutera den lämpligaste formen för framtida samarbete mellan organisationerna.

Vid KTH invigdes i september ett nytt forskningscentrum, Swedish Aerospace Physiology Center, som bl.a. kommer att bistå ESA med arbete inom astronauthälsa. I november ansökte RS till ESA om inrättande av ett center för företagsinkubatorer i Sverige.

Internationellt samarbete

Rymdverksamhet utförs till mycket stor del i internationellt samarbete. Rymdstyrelsen (RS) lade under 2013 knappt 83 procent av sina medel från verksamhetsanslaget på projekt som genomförs i internationella samarbeten, inklusive inom ESA-samarbetet. Parallellt med de svenska satsningar som görs inom ESA görs internationella satsningar som ytterligare stärker svensk kompetens och kompletterar ESA:s program utifrån nationella behov.

RS skrev under 2013 avtal med den kanadensiska rymdmyndigheten Canadian Space Agency om att utreda möjligheten till en gemensam satellit för atmosfärsforskning där det svenska atmosfärsforskningsinstrumentet SteamR ingår. RS skrev också avtal om samarbete med den kazakiska rymdmyndigheten KazCosmos. Avtal skrevs dessutom mellan RS och NASA om test av Svenska rymdaktiebolagets division ECAPS raketmotorer och ”gröna” bränslen. Under 2014 signerades ett avtal med brasilianska rymdmyndigheten AEB.

Institutet för rymdfysik

Forskningen vid Institutet för rymdfysik (IRF) syftar till att öka förståelsen av fundamentala fysikaliska processer i rymden och atmosfären. IRF:s forskning ger vetenskapliga resultat för en mängd tillämpningar inom en rad olika typer av rymdteknik. Innovativa mätinstrument som IRF utvecklar och ansvarar för ger möjligheter för forskare inom och utom institutet att göra nya upptäckter till gagn för naturvetenskap och teknik i hela samhället.

IRF har under året fått två instrument accepterade att ingå i den vetenskapliga nyttolasten för europeiska rymdorganisationen ESA:s stora rymdforskningsprojekt Jupiter Icy Moons Explorer (JUICE). IRF har också levererat forskningsinstrument till de tre satelliterna inom ESA-projektet Swarm samt fyra instrument till NASA-satelliterna inom MMS-projektet (The Magnetospheric Multiscale mission).

IRF:s forskare har under året varit fortsatt aktiva och framgångsrika i publicering av vetenskapliga resultat i internationellt expert-

granskade tidskrifter. Samarbetet med universitet och högskolor är fortsatt gott vilket är betydelsefullt för IRF:s arbete. IRF har även utvecklat samarbete med Polarforskningssekretariatet för jämförande mätningar mellan Arktis och Antarktis som ger unika data om de olika skikten i atmosfären, troposfären, stratosfären och mesosfären. Dessutom har samarbetet med andra myndigheter stärkts under året, bl.a. för att på ett bättre sätt förstå och kunna förutsäga effekter av solstormar.

IRF tillgängliggör även registreringar från samtliga observatorieinstrument i realtid via sina webbsidor. Instrumenten är placerade i Kiruna, Lycksele och Uppsala. Insamling av information sker även med hjälp av olika rymdfarkoster från sina banor runt jorden samt Mars, Venus och Saturnus.

Forskningens infrastruktur

Europeiska spallationskällan (ESS)

Europeiska spallationskällan (ESS) är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur i Europa under de senaste decennierna – den är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning. ESS kommer att bli världens mest kraftfulla neutronkälla. Anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop där struktur och funktion kan studeras hos många olika typer av material. Forskningen vid ESS kommer att ske inom framför allt fysik, kemi och livs-, material- och ingenjörsvetenskap, med tillämpningar inom t.ex. energi och klimatsmart teknologi, medicin och läkemedelsutveckling. Sedan maj 2009 arbetar europeiska neutronforskare med planering av ESS i Lund med ett centrum för databearbetning i Köpenhamn.

Förhandlingarna med flertalet av de länder som avser att delta i konstruktionen och driften av ESS har avslutats. I dagsläget har ESS i det närmaste full finansiering från medlemsländerna med cirka 97,5 procent av konstruktionskostnaderna täckta för perioden 2014–2025. Förhandlingar pågår om återstående finansiering.

Konstruktionen av ESS påbörjas under hösten 2014 och anläggningen beräknas stå helt färdig 2025, se vidare under Politikens inriktning.

MAX IV är under uppbyggnad

MAX IV är en blivande anläggning i Lund för studier av materials struktur genom användning

av intensivt röntgenljus. Röntgenstrålningens korta våglängd gör det bl.a. möjligt att se extremt små detaljer.

Det första spadtaget togs 2010 och anläggningen väntas vara klar för användning sommaren 2016. Byggnadskonstruktion och markarbeten utförs och finansieras av ett upphandlat byggföretag, medan konstruktion av anläggningens centrala delar, dvs. en linjär accelerator och två lagringsringar, finansieras av Vetenskapsrådet, Verket för innovationssystem, Lunds universitet och Region Skåne. Till den centrala maskinen kan upp till 30 s.k. strålrör etappvis anslutas för olika slags mätningar. Tolv svenska universitet, Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och ett estniskt-finskt konsortium är sedan tidigare klara finansörer av investeringar i nya strålrör.

MAX IV-laboratoriet är beteckningen för den organisation inom Lunds universitet och som omfattas av förordningen (1994:946) om den nationella forskningsanläggningen i elektron-acceleratorlaboratoriet (MAX IV-laboratoriet) i Lund. Den nuvarande röntgenljusanläggningen med tre lagringsringar (MAX I, II och III) i drift besöktes 2013 av över 900 forskare, varav mer än hälften kom från utlandet. Forskarna utförde experiment inom flera vetenskapsområden. Våren 2013 fullbordades tunneln för MAX IV:s linjära accelerator. Därmed kunde den linjära acceleratoren installeras.

I december 2013 beviljade Vetenskapsrådet MAX IV-laboratoriet 1,2 miljarder kronor i driftsbidrag för perioden 2013–2018. Utöver detta samfinansierar Lunds universitet driften med 250 miljoner kronor under 2014–2018. Vetenskapsrådet har också avsatt 250 miljoner kronor i investeringsbidrag till nya strålrör. Knut och Alice Wallenbergs stiftelse och Vetenskapsrådet har 2013 beviljat medel för flytt av ett antal existerande strålrör till MAX IV. Sammantaget var vid årets slut installationen av 13 strålrör finansierad.

Under 2013 utsågs en ny styrelse för MAX IV-laboratoriet.

Vissa register för forskning

I maj 2013 lämnades propositionen Vissa register för forskning om vad arv och miljö betyder för människors hälsa (prop. 2012/13:163) till riksdagen. Denna lag trädde i kraft den 1 december 2013 och gäller t.o.m. den 31 december 2015. Lagen ger ett tydligt rättsligt stöd för statliga

universitet och högskolor att med den enskildes uttryckliga samtycke behandla personuppgifter i syfte att skapa underlag för olika forskningsprojekt om vad arv och miljö betyder för uppkomsten och utvecklingen av olika typer av sjukdomar och för människors hälsa i övrigt. Bestämmelserna i lagen innebär ett skydd för enskildas personliga integritet i den verksamheten.

Universitetsdatanätet Swedish University Computer Network (SUNET)

SUNET har funnits sedan början av 1980-talet. I dag är det en verksamhet som dels förser universitet och högskolor samt vissa andra organisationer med internetförbindelser med tillhörande nättjänster, dels utvecklar och tillhandahåller ytterligare tjänster. På uppdrag av Vetenskapsrådet har SUNET utvärderats av en internationell panel hösten 2013. Panelen rekommenderar bl.a. att delar av SUNET omorganiseras till en enhet inom Vetenskapsrådet, att en ny strategi med tydlig vision för SUNETs uppdrag, mål och planer tas fram för perioden 2015–2019 samt att en mer effektiv kommunikation med omvärlden etableras.

Science for Life Laboratory

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett forskningscentrum för storskalig molekylär biovetenskaplig forskning med fokus på genetik, avbildning, proteomik och bioinformatik.

SciLifeLab i Stockholm och Uppsala har under året genomfört den sammanslagning av laboratorier som skedde i och med att förordningen (2013:118) om Nationellt centrum för livsvetenskaplig forskning trädde i kraft den 15 april 2013. Förordningen innebär att SciLifeLab (Stockholm och Uppsala) leds av en gemensam styrelse, att det är en nationell resurs och att det är knutet till Kungl. Tekniska högskolan (KTH).

KTH har fått i uppdrag att lämna in en redovisning för SciLifeLab. I den lämnade redovisningen beskrivs utvecklingen för att bli en nationell infrastruktur och resurs inom life science.

De områden som har dominerat verksamheten inom SciLifeLab har legat inom genetik följt av läkemedelsutveckling och affinitetsproteomik. SciLifeLab håller en hög vetenskaplig nivå mätt i över 75 avlagda doktorsexamina och 444 publikationer, varav 81 publikationer i de mest ansedda tidskrifterna.

Samarbeten med näringsliv och hälso- och sjukvården är etablerade, t.ex. har SciLifeLab samarbeten med AstraZeneca och GE Healthcare. Samarbetet med klinisk forskning är också etablerad, framför allt med Akademiska sjukhuset i Uppsala och Karolinska sjukhuset i Solna inom bl. a. klinisk sekvensering och biomarkörer. Plattformen Klinisk diagnostik syftar till att ta molekylära tekniker närmare diagnostik och behandling av patienter. Området Läke-medelsutveckling, som ska ge akademiska forskare stöd i att utveckla sina forskningsresultat till potentiella läkemedel, har satts upp med åtta faciliteter som ska erbjuda forskare den integrerade kompetens som krävs för tidig läkemedelsutveckling av både traditionella små molekyler samt biologiska läkemedel.

Vetenskapsrådet har fått i uppdrag att utvärdera SciLifeLab (U2014/866/F).

Samarbete om forskningsanläggningar inom EU

The European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI) utarbetade 2006 en vägkarta för forskningens infrastruktur då 35 projekt beskrevs. Denna har uppdaterats två gånger, 2008 och 2010. I den senaste fanns totalt 38 projekt. ESFRI har under 2013 arbetat med att prioritera projekten på vägkartan. De projekt som prioriteras högst av ESFRI kan få bidrag för driftskostnaderna från kommande ramprogram.

Inom EU:s sjunde ramprogram fanns det särskilda medel avsatta för finansiering av infrastruktur för forskning. Dessa medel avsåg främst planeringen av infrastrukturanläggningar och användes huvudsakligen för finansiering av de projekt som prioriterats av ESFRI. Den huvudsakliga finansieringen kom från medlemsländernas nationella budgetar.

ESFRI har under 2014 identifierat tre projekt som leder forskningsfronten, har vetenskaplig excellens, är strategiskt relevanta för Europa och redo för konstruktion. Ett av dessa projekt är den europeiska spallationskällan ESS. Vidare identifierades ytterligare nio projekt som rekommenderades att få stöd, av vilka det fanns ett (EISCAT_3D) med särskild relevans för Sverige.

ESFRI har även inlett ett arbete för en ny vägkarta för forskningens infrastruktur med avsikt att publiceras under 2016. Målet är att denna även kommer att ge en europeisk prioritering av de föreslagna projekten.

Polarforskningssekretariatet

Det internationella samarbetet kring isbrytaren Oden är fortfarande stort och under sommaren 2013 genomfördes den andra norsk-svenska forskningsexpeditionen Oden Arctic Technology Research Cruise (OATRC) nordost om Grönland, vilket är ett exempel på den utökade verksamheten för den mer industrinära forskningen, här i samarbete med universitetet i Trondheim. Vidare utgick en expedition till de svårtillgängliga De Long-öarna i ryska Arktis som en sista pusselbit i ett forskningsprojekt som undersöker den tektoniska utvecklingen av den Amerasiska bassängen, norr om Kanada, vilken har betydelse för vår kunskap om exempelvis naturresurser och havsströmmar.

Vidare har under de senaste åren stora resurser allokerats till planering av framtida expeditioner, framför allt till den mycket omfattande SWERUS-C3 expeditionen i Arktiska oceanen som genomfördes under sommaren 2014.

Genom samarbete med Norge återbesökte svenska atmosfärforskare den norska forskningsstationen Troll i Antarktis där även Institutet för rymdfysik har placerat utrustning för forskningsändamål.

Sekretariatets engagemang för icke fältbaserad forskning har vidareutvecklats och programvärdskapet Arctic Futures in Global Context som finansieras av stiftelsen Mistra är ett av många exempel på detta.

Polarforskningssekretariatet ansvarar för Abisko naturvetenskapliga station (ANS) och har under året vidareutvecklat infrastrukturen vid stationen och har som ett resultat av detta kvalitetsgodkänts och blivit en del av nätverket Swedish Infrastructure for Terrestrial Ecosystem Science (SITES) som finansieras av Vetenskapsrådet via Sveriges lantbruksuniversitet.

Vid arktiska rådets möte i Kiruna den 15 maj 2013 bildades en arbetsgrupp för forskning i och om Arktis, Arctic Council's Task Force for Enhancing Scientific Cooperation in the Arctic, (SCTF). Denna ska under det kanadensiska ordförandeskapet i Arktiska rådet 2013–2015 jämföra de arktiska ländernas forskningsplaner för att identifiera möjliga samarbetsområden och i detta arbete även underlätta forsknings-samarbete mellan de arktiska länderna.

Kungl. biblioteket

Kungl. biblioteket är Sveriges nationalbibliotek och arkiv och svarar för insamling av och tillgång till fysiska och digitala medier.

År 2013 har för Kungl. biblioteket präglats av ett omfattande förändringsarbete med målsättningen att skapa en stark och effektiv organisation inom givna ekonomiska ramar.

Hybridbiblioteket

Under året har det blivit allt tydligare att den allra största utmaningen för Kungl. biblioteket är en övergång och anpassning till det så kallade hybridbiblioteket, där inflödet av det digitala materialet tilltar kraftigt utan att inflödet av det fysiska materialet avtar.

Detta får till följd att behovet av kostnadsdrivande digital lagring kraftigt har ökat, liksom behovet av att det digitala materialet tillgängliggörs för användarna, i kombination med fortsatt hantering av det fysiska materialet.

Forskningsbiblioteket

Den 1 januari 2014 gjordes ett tillägg i förordningen (2008:1421) med instruktion för Kungl. biblioteket, där myndighetens uppgift att vara en resurs för forskning i rollen som främst humanistiskt och samhällsvetenskapligt forskningsbibliotek tydliggjordes. Vidare föreskrivs nu i förordningen att myndigheten ska främja den svenska forskningens kvalitet genom att tillhandahålla en effektiv forskningsinfrastruktur.

Forskningsinformation

Under 2013 fick Kungl. biblioteket ett nytt uppdrag, att tillsammans med Vetenskapsrådet och med universitet och högskolor, genom Sveriges universitets- och högskoleförbund, vidareutveckla databasen SwePub för att möjliggöra och kvalitetssäkra bibliometriska analyser. Datakvaliteten i SwePub har tidigare inte varit tillräckligt hög för att användas i t.ex. bibliometriska analyser.

Målsättningen är att SwePub ska kunna fungera som en samlad ingång för den svenska vetenskapliga utgivningen.

Uppdraget ställer höga krav på insamling och bearbetning av från universiteten och högskolorna redan kvalitetssäkrad data och att samarbetet med universitet och högskolor, liksom med Vetenskapsrådet fungerar väl.

E-plikten

Den nya lagen (2012:492) om pliktexemplar av elektroniskt material trädde i kraft den 1 juli 2012. Lagen innebär att ett pliktexemplar av elektroniskt material som rör svenska förhållanden och som publiceras antingen med grundlagsskydd enligt yttrandefrihetsgrundlagen, men inte med frivilligt grundlagsskydd till följd av ett utgivningsbevis, eller av massmedieföretag ska lämnas till Kungl. biblioteket. Pliktexemplar ska lämnas av den som har låtit framställa det elektroniska materialet. Lagen anger en övergångsperiod för ett utvalt antal aktörer under perioden den 1 juli 2012 t.o.m. den 31 december 2014.

Lagen om e-plikt har inneburit en ny uppgift för Kungl. biblioteket och ställer krav på funktioner för att kunna ta emot, bevara och tillgängliggöra levererat material.

Kungl. biblioteket har arbetat intensivt med förberedelser samt hantering av e-plikten under året. Myndigheten har lagt ner stora resurser på att utveckla det system, Mimer, som ska ta hand om e-pliktmaterialet, samt utvecklat metoder för insamling tillsammans med leverantörerna av e-pliktmaterial.

Nationell överblick och samverkan

Kungl. biblioteket har sedan 2011 ett uppdrag att ha en nationell överblick över biblioteksområdet, främja samverkan och utveckling inom området, samt följa upp hur antagna biblioteksplaner utformas och används.

Den 1 januari 2014 trädde en ny bibliotekslag (2013:801) i kraft som ersätter tidigare bibliotekslag (1996:1596). I den nya lagen anges bl.a. att en myndighet som regeringen utser ska ha nationell överblick över och främja samverkan inom det allmänna biblioteksväsendet. Den myndighet som avses är Kungl. biblioteket och genom bestämmelserna lagregleras det uppdrag som Kungl. biblioteket i dag har enligt sin instruktion. Myndigheten ska också tillsammans med de regionala biblioteksverksamheterna och kommunerna följa upp hur de biblioteksplaner som antagits har utformats och hur de används. Se även utgiftsområde 17, avsnitt 6 Litteraturen, läsandet och språket och avsnitt 2.6.2 Prioriteringar avseende kultur, film, medier och idrott.

Informationsförsörjning för forskning

Förbättrad tillgång till vetenskaplig information, forskningsresultat och forskningsdata, är en förutsättning för framgångsrik svensk forskning

och innovation. Mot denna bakgrund har Vetenskapsrådet fått i uppdrag att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång (open access) till vetenskaplig information. Vetenskapsrådet ska enligt uppdraget samråda och samarbeta med Kungl. biblioteket samt andra relevanta aktörer (U2013/7800/F).

Kungl. biblioteket har fått i uppdrag att stödja Vetenskapsrådet i deras uppdrag med att utforma nationella riktlinjer för öppen tillgång till vetenskaplig information, särskilt när det gäller öppen tillgång till forskningsresultat (U2013/7531/F).

Under 2013 och 2014 har Vetenskapsrådet i samråd med Kungl. biblioteket och i dialog med övriga intressenter arbetat med att ta fram förslag till riktlinjer för både forskningsresultat (publikationer) och forskningsdata, samt konsekvensanalyser kopplade till dessa förslag.

Uppdragen kommer att rapporteras till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) vid årsskiftet 2014/15.

Oredlighet i forskning

Expertgruppen för oredlighet i forskning som inrättades 2010 vid Centrala etikprövningsnämnden har till uppgift att på begäran av statliga universitet och högskolor lämna yttranden som ett stöd i lärosätenas utredningar av ärenden som rör misstankar om oredlighet i forskning, konstnärlig forskning samt utvecklingsarbete. Under 2013 lämnade oredlighetsgruppen yttranden i två ärenden. Expertgruppen har sedan 2010 avgjort totalt sex ärenden.

Etikprövning av forskning

Lagen (2003:460) om etikprövning av forskning som avser människor omfattar forskning som avser människor och biologiskt material från människor samt forskning som innebär behandling av känsliga personuppgifter. Etikprövningen sker av sex regionala nämnder. Överklaganden och överlämnanden av vissa ärenden görs till Centrala etikprövningsnämnden.

Ett mått på effektiviteten inom organisationen för etikprövning av forskning är de regionala etikprövningsnämndernas genomsnittliga handläggningstider. I samtliga kategorier var den genomsnittliga handläggningstiden för alla

regionala nämnder under 2013 väl inom de handläggningstider som anges i förordningen (2003:615) om etikprövning av forskning som avser människor.

Det pågår ett projekt avseende elektronisk ärendehantering (Prisma), som när det är klart att implementeras kommer att underlätta effektiviseringar av ärendehantering.

Under 2013 avgjordes totalt 5 439 ärenden i de regionala nämnderna, vilket är en ökning med knappt tre procent. Totalt avgjordes 41 ärenden i Centrala etikprövningsnämnden, vilket är en minskning med knappt 23 procent.

Nyttiggörande av forskning

Målet inom området är att skapa bättre förutsättningar för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap eftersom det bidrar till näringslivets konkurrenskraft och samhällets utveckling.

Högskolornas och universitetens roll för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap har ökat i och med en rad åtgärder, bl.a. införandet av innovationskontor vid samtliga universitet, som presenterades i propositionerna Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) och Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). I senast nämnda proposition gjordes bedömningen att verksamheten vid universitetens innovationskontor bör följas upp med ett antal flödestal.

Innovationskontoren har rapporterat in ett antal flödestal i sina årsredovisningar för 2013 enligt beslut från 2012 (U2012/5662, 6160/UH). De flödestal som har rapporterats in är antal idéer som har influerat för prövning eller rådgivning från forskare respektive studenter, antal idéer som inte tas vidare samt antal idéer som har vidarebefordrats till lärosätets holdingbolag.

Av årsredovisningarna framgår att verksamheternas inflöde i de flesta fall har ökat. Inrapportering visar också på vissa skillnader mellan olika innovationskontor, där vissa riktar sig enbart till forskare medan andra inkluderar både studenter och forskare. Totalt under 2013 har närmare 1 000 idéer från forskare influerat till rådgivning till innovationskontoren medan antalet från studenter är närmare 1 500.

Uppdraget som Verket för innovationssystem (Vinnova) fick den 28 februari 2013 att, i samråd

med Vetenskapsrådet, Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd och Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, ta fram metoder och kriterier för att mäta kvalitet och prestation av universitetens och högskolornas samverkan med det omgivande samhället (N2013/1162/FIN) fortsätter under 2015. Vinnova kommer under 2015 även att fördela medel till universitet och högskolor baserat på kvalitet och prestation i samverkan med det omgivande samhället (prop. 2012/13: 30).

Holdingbolagen är statligt ägda bolag som förvaltas av universitet och högskolor. De är en del av det innovationsstödjande systemet och har ofta en nära koppling till innovationskontoren. Under 2011 infördes idébanker vid holdingbolagen för att underlätta övertagande av idéer där idébäraren inte själv är aktiv. I och med införandet av idébankerna, beslutades att holdingbolagen som är knutna till universitet och högskolor ska inkomma med en återrapportering till staten och återrapportera ett antal indikatorer (U2011/6745/UH). Indikatorerna som inrapporterades 2013 var totala antalet unika idéer som holdingbolaget och dess dotterföretag tar emot, antal idéer som skyddas i form av patent, mönsterskydd och varumärke, antal idéer som holdingbolaget äger helt eller delvis, antal idéer som har sålts vidare till bolag och antal nya bolag som startas med idén som grund. Sammanställningen av inrapporteringen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ytterligare ett sätt att mäta hur Sverige har presterat inom nyttiggörandeområdet är att se på den uppföljning på EU-nivå där innovationsförmåga och prestation mäts i den s.k. Innovation Union Scoreboard. Denna består av en rad olika indikatorer som kategoriseras som möjliggörare, företagsaktiviteter och resultat. Dessa tre kategorier innehåller i sin tur åtta olika underkategorier från humanresurser till ekonomiska effekter. Innovation Union Scoreboard anses visa på ett lands innovationsförmåga och innovationsprestation. I Innovation Union scoreboard för 2014 hamnar Sverige fortsatt på första plats följt av Danmark, Tyskland och Finland. Dessa fyra länder räknas som innovationsledare inom EU. Bland alla indikatorer visar Sverige på en noterbart större ökning för måttet doktorander utanför EU där Sverige har ökat åtta procent och antal PCT-ansökningar (Patent Cooperation Treaty) inom samhällsutmaningar där ökningen är 9,1 procent.

Forskningssamarbete inom EU

Det europeiska forskningssamarbetet finansieras genom ett särskilt ramprogram för forskning och innovation. Ett nytt sjuårigt program med namnet Horisont 2020 startade 2014. Det tidigare sjunde ramprogrammet (FP7) pågick under perioden 2007–2013.

Verket för innovationssystem (Vinnova) publicerar årligen rapporter om det svenska deltagandet i ramprogrammet. Från starten av FP7 fram till och med oktober 2013 har svenska deltagare mottagit 3,8 procent av samtliga beviljade medel. Andelen beviljade medel uppgick de första åren av FP7 till över fyra procent och har därefter sjunkit något. Minskningen beror på en ökad konkurrens, bl.a. till följd av att fler länder har getts möjlighet att delta i programmet.

Andelen 3,8 procent placerar Sverige på en nionde plats jämfört med andra länder. Andelsmässigt har Sverige en något lägre tilldelning i FP7 jämfört med FP6, där andelen uppgick till 4,1 procent. Jämfört med FP5 är resultatet något bättre eftersom Sverige då beviljades 3,7 procent av medlen.

Om beviljade medel i stället sätts i förhållande till antalet invånare, hamnar Sverige på en femte placering med 153 euro per capita.

Inom den del av FP7 som kallas för Samarbete fanns det tio olika teman som tillsammans utgjorde cirka 60 procent av FP7-budgeten. Sverige har varit mest framgångsrikt inom temana Säkerhet, Hälsa och Transport.

I de utlysningar som genomförs av det Europeiska forskningsrådet (ERC) har Sverige beviljats 3,8 procent av medlen. Svenska kvinnliga forskare har fortfarande ett deltagande som ligger under EU-genomsnittet i denna del av FP7. Beviljandegraden för kvinnor är påtagligt lägre än för män. Av de sökande från Sverige är 26 procent kvinnor (motsvarande siffra för kvinnor i hela EU är 25 procent), medan endast 13 procent av dem från Sverige som har beviljats bidrag är kvinnor (motsvarande siffra för kvinnor i hela EU är 19 procent).

Universitet och högskolor har tilldelats 63 procent av de medel som Sverige har fått. Karolinska institutet har beviljats 170 miljoner euro och är därmed den största svenska deltagaren i FP7. Därefter följer Lunds universitet (128 miljoner euro), Kungl. Tekniska högskolan (123 miljoner euro), Chalmers

tekniska högskola (117 miljoner euro) och Uppsala universitet (111 miljoner euro).

Näringslivet har varit mottagare av cirka 21 procent av de beviljade medlen, varav 11,5 procent gått till små och medelstora företag. Forskningsinstitutens deltagande har omfattat cirka nio procent av medlen, varav RISE-institutet har stått för mer än hälften. Volvo Technology AB (29 miljoner euro), Ericsson AB (15 miljoner euro) samt Volvo Aero AB (11 miljoner euro) är de svenska företag som har fått mest medel från FP7.

En tydlig utveckling inom det europeiska forsknings-samarbetet är framväxten av s.k. partnerskapsprogram där EU, medlemsstaterna och näringslivet bidrar till finansieringen. Det finns ett antal olika typer av partnerskapsprogram som på olika sätt försöker minska fragmenteringen av forskningen i Europa och bidra till kritisk massa. Under 2013 deltar de svenska forskningsfinansierande myndigheterna i 52 olika program och bidrar med totalt 307 miljoner kronor till svenska forskare.

Ett antal partnerskapsprogram baserade på artikel 185 och artikel 187 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) drivs inom Horisont 2020. För att underlätta prioriteringen av det svenska deltagandet har en EU-samordningsfunktion inrättats med ett sekretariat på Vinnova. EU-samordningsfunktionens arbete initierades under våren 2013 och har resulterat i ett antal bedömningar om svenskt deltagande och dess finansiering. EU-kommissionen har informerats om i vilka program som de svenska finansiärerna avser att delta i.

Horisont 2020 kommer att implementeras genom tvååriga arbetsprogram som behandlas i kommittéer där medlemsstaterna finns representerade. I december 2013 fattade regeringen ett beslut om en ny organisation för det svenska kommittéarbetet. Beslutet baserades bl.a. på den utvärdering som genomfördes under 2013 för att granska den organisation som varit verksam under FP7.

I april varje år överlämnar EU:s medlemsstater nationella reformprogram till EU-kommissionen. Programmen redogör för genomförandet av Europa 2020-strategin i den nationella politiken. På forskningsområdet har EU målsättningen att medlemsstaternas samlade utgifter för forskning och utveckling (FoU) ska uppgå till tre procent av BNP år 2020. Det svenska målet är att de

offentliga och privata investeringarna i forskning och utveckling vid denna tidpunkt ska uppgå till ungefär fyra procent av BNP. Den senaste statistiken från SCB avser 2013 och visar att de totala utgifterna för FoU uppgick till drygt 122 miljarder kronor, vilket är en ökning från 118 miljarder kronor 2011. Relaterat till BNP motsvarar FoU-utgifterna cirka 3,3 procent, vilket är samma nivå som 2011. Nivån på 3,3 procent är hög i internationell jämförelse och placerar Sverige på fjärde plats bland OECD-länderna efter Israel, Finland och Sydkorea.

Internationellt forskningssamarbete

Internationellt samarbete är en viktig komponent för att främja och stimulera forskning och innovation. I första hand sker sådant samarbete direkt mellan forskare i Sverige och forskare i andra länder. Finansieringen sker inom ramen för universitetens och högskolornas egna insatser eller med hjälp av bidrag från Vetenskapsrådet och andra forsknings- och innovationsfinansierande myndigheter. I några fall har det bedömts att det finns särskilda omständigheter som talar för att specifika åtgärder har varit lämpliga. Exempel på detta är det uppdrag som gavs till sex forskningsfinansierande myndigheter att stärka det svensk-kinesiska forsknings- och innovationssamarbetet (U2012/907/F). Under 2013 har deras insatser inom uppdragets ram lett till både ensidiga och gemensamma utlysningar som har resulterat i att totalt 174 miljoner kronor kommer att fördelas under en period om fem år. I de årliga uppföljningarna av uppdraget rapporterar de involverade myndigheterna att samarbetet har bidragit till ökad erfarenhet, både när det gäller samarbete med tredje land och samarbetet mellan de svenska myndigheterna, som gör dem bättre rustade för liknande samarbeten i framtiden.

Vidare gav regeringen de forskningsfinansierande myndigheterna i uppdrag att föreslå områden för förstärkt forsknings-, innovations- och utbildningssamarbete med Indien (U2013/5753/F). Uppdraget redovisades den 20 september 2013 och omfattar bl.a. förslag på en särskild samordningsgrupp kallad Swedish Indian Research and Innovation (SIRI) som syftar till att underlätta kontakterna mellan Sverige och Indien på detta område. Både

uppdraget avseende Kina och uppdraget avseende Indien har utgjort s.k. understrategier till den förra regeringens strategi för internationellt samarbete inom forskning- och forskningsbaserad innovation (U2012/4853/F).

Som ett led i implementeringen av strategin har det i regleringsbrev för de forskningsfinansierande myndigheterna lagts till ett rapporteringskrav avseende de internationella aktiviteter och samarbeten som har initierats och bedrivits. Dessutom har Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser fått i uppdrag (U2013/7820/F) att kartlägga indikatorer för internationellt samarbete på det forsknings- och innovationspolitiska området.

Sverige har flera bilaterala avtal om samverkan inom forskning, utveckling och innovation. För de befintliga avtalen har under 2013 samverkansaktiviteter genomförts med Indien och Kina. Ytterligare en samverkansaktivitet har genomförts med Indien under 2014. Under 2013 har Sverige dessutom förnyat sitt avtal med Sydafrika. Det förnyade avtalet omfattar förutom forsknings- och teknologiområdet även innovationsområdet. Det möjliggör vidare för samverkansaktiviteter.

Genom ett ökat engagemang, bl.a. genom nomineringen av en svensk ordförande, i Strategic Forum for International S&T Cooperation (SFIC), som är ett rådgivande forum till rådet, kommissionen och EU:s medlemsstater, har insatser gjorts för att öka kunskapen om både EU:s och andra medlemsstaters samarbeten med tredje land.

8.3.3 Analys och slutsatser

Svensk forskning i internationell jämförelse

I takt med den ökade finansieringen har antalet publicerade artiklar från Sverige ökat, men ökningen per capita har varit större i flera andra länder. Relativt de offentliga avsättningarna är antalet artiklar ändå högt i Sverige och högre än från exempelvis Finland och Norge.

Vetenskapsrådet

Vetenskapsrådets huvuduppgift är att ge stöd för grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden och

därmed verka för den fria grundforskningen och den forskarinitierade förnyelsen av forskningen.

Myndigheten har många nya uppdrag med ursprung i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). Myndigheten har trots att uppdragen varit omfattande genomfört dessa väl.

En analys av hur nationell forskningsinfrastruktur ska organiseras har tidigare saknats. Vetenskapsrådet har nu utrett frågan och ska utarbeta en organisationsmodell.

Inom EU ökar både den forskarinitierade och den mer behovsstyrda forskningsfinansieringen i snabb takt och nya former av utlysningar, samarbeten och program introduceras, t.ex. gemensamma program om forskning. Det är viktigt att Vetenskapsrådet har en beredskap att utveckla samarbetsprocesser för att underlätta svenskt deltagande i sådana satsningar.

Vetenskapsrådet gör många utvärderingar och analyser av hög kvalitet som är av stor vikt som underlag för bedömning av forskningspolitiska insatser.

Vetenskapsrådet bör kunna prioritera, agera strategiskt och initiera kraftsamling inom forskningsområden som bedöms som strategiskt viktiga och att utvärdera effekterna av riktade satsningar inom speciella forskningsområden.

Det är tillfredsställande att jämställdheten mellan kvinnor och män när det gäller beviljandegrad i utlysningar successivt har förbättrats och nu är acceptabel. Det är troligt att myndighetens insatser för jämställdhet har gett resultat.

Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdverksamhet har, och får en allt större, betydelse i Sverige och globalt för utveckling av tjänster, bl.a. inom jordobservation, navigation och telekommunikation samt som källa för utveckling av teknik med ett bredare användningsområde.

Svensk rymdforskning och rymdindustri håller hög internationell klass. En positiv utveckling är att flera mindre företag med inriktning mot rymdverksamhet som visar tillväxt har startats i Sverige. Svensk rymdverksamhet innehåller en hög grad av innovation och förnyelse och rymdverksamhetens betydelse för miljö- och klimatforskningen är fortsatt stor och växande.

Sveriges deltagande i det obligatoriska vetenskapsprogrammet inom ESA möjliggör för svenska forskare att i samarbete med europeiska kollegor studera yttre rymden i projekt som är för kostsamma att genomföra med enbart nationell finansiering. Det är av stort värde för mindre länder att delta i ESA:s arbete, eftersom det ger möjlighet att delta i riktigt stora projekt.

Institutet för rymdfysik

Institutet för rymdfysiks publicering av resultat i internationellt välrenommerade tidskrifter sker kontinuerligt likväl som handledning av doktorander, vilket kvalitetssäkrar forskningen och utbildningen vid myndigheten.

Framtagandet av olika forskningsinstrument till en rad olika internationella rymdprojekt, inte minst de två instrumenten till ESA:s stora rymdforskningsprojekt Jupiter Icy Moons Explorer (JUICE) visar prov på institutets och svensk rymdforsknings höga standard.

Forskningens infrastruktur

Den europeiska spallationskällan (ESS) och MAX IV kommer ge Sverige en stor internationell synlighet

I Lund planeras, respektive byggs, två forskningsanläggningar av världsklass, neutronkällan European Spallation Source (ESS) och röntgenljuskällan MAX IV. Dessa anläggningar förväntas ge stor och långsiktig betydelse för svensk forskning och näringslivs konkurrenskraft genom att attrahera såväl enskilda forskare som högteknologiska företag i Sverige och från andra länder.

Att Vetenskapsrådet beviljat driftsbidrag för MAX IV för fem år pekar på den vikt anläggningen förväntas ha nationellt och internationellt. Anläggningens förmåga att även attrahera finansiering från andra källor bekräftar det behov den väntas uppfylla och att genomförandet inger förtroende bland skilda finansiärer.

Det är viktigt att Sverige drar nytta av de möjligheter som ges av att ESS kommer att etableras i Sverige. Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag (U2014/3980/F) att stimulera det svenska deltagandet kring uppbyggnaden och driften av ESS och att få nya användargrupper att utnyttja anläggningen.

Science for Life Laboratory

Science for Life Laboratory (SciLifeLab) har hittills mycket framgångsrikt byggts upp av Kungl. Tekniska högskolan, Karolinska institutet, Stockholms universitet och Uppsala universitet till ett kraftfullt forskningscentrum. Övergången till att vara en nationell resurs har genomförts väl. De tekniker som finns representerade och som utvecklas av forskarna ligger i forskningens framkant och förutom akademiska forskare används SciLifeLab för samarbeten med hälso- och sjukvården och näringslivet.

Det europeiska strategiforumet för forskningsinfrastruktur (ESFRI)

Det är svårt att balansera nationella behov när Europeiska prioriteringar av infrastruktur för forskning ska utarbetas. Det europeiska strategiforumet för forskningsinfrastruktur (ESFRI) har använt en tvåstegsmodell, först en vetenskaplig bedömning följt av en bedömning av projektens mognad och relevans för Europa. Arbetet med att ta fram en ny vägkarta för Europa till 2016 kommer att kräva mycket noggranna bedömningar för att få acceptans i hela unionen, eftersom den nu även ska innehålla en prioritering av de föreslagna satsningarna.

Polarforskning

Polarforskningssekretariatets vidareutveckling av Abisko naturvetenskapliga station har lett till att stationen kvalitetsgodkänts och skapar på så sätt ett allt större intresse i forskarsamhället, både nationellt och internationellt.

Tillgången på Oden som plattform för forskning bidrar till att göra Sverige till en intressant samarbetspartner. När andra länder deltar i svenska expeditioner delas kostnaderna för transport till och från det Norra ishavet. Därmed kan expeditionerna utsträckas i tid och täcka större områden. Svenska forskare får möjlighet att till samma eller lägre kostnad utföra mera forskning.

Beslutet av Arktiska rådet att bilda en Scientific Cooperation Task Force (SCTF) kan leda till att de internationella samarbetena inom forskning i och om Arktis underlättas.

Kungl. biblioteket

Kungl. biblioteket utför sitt uppdrag som forskningsbibliotek väl, inom givna ramar och med omsorg om alla de delar som ingår i myndighetens uppdrag, t.ex. att främja samverkan inom hela det allmänna biblioteksväsendet.

Arbetet med genomförandet av den nya lagen (2012:492) om pliktleveranser av elektroniskt material fungerar väl inom Kungl. biblioteket.

Informationsförsörjning för forskning

Informationsförsörjning till forskning och högre utbildning i form av kvalitetssäkrad forskningsinformation och olika informationssystem och därtill kopplade tjänster utgör tillsammans grundläggande förutsättningar för att Sverige ska kunna bibehålla och ytterligare stärka en hög ambitionsnivå och konkurrera globalt som kunskaps- och forskningsnation.

Nyttiggörande av forskning

Universitet och högskolor har på ett tydligare sätt integrerat nyttiggörande i sin ordinarie verksamhet. På många universitet är innovationskontoret och dess verksamhet väl sammanlänkat med lärosätets övriga strategier och visioner.

Innovationskontoren fortsätter att rapportera in flödestal och en fortsatt uppföljning är viktig. En modell för fördelning av medel till innovationskontor bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Det har dock framkommit i återrapporteringen att vissa flödestal kan behöva tydliggöras eller ändras. Ett exempel är rapporteringen av antalet idéer där definitionen av en idé skiljer sig mellan olika innovationskontor. Det innebär att antalet idéer inte kan jämföras mellan lärosäten. Andra flödestal anses inte spegla den verksamhet som innovationskontoren bedriver och kan av den anledningen behöva ses över. Regeringen avser att återkomma i frågan.

Återrapporteringen från holdingbolagen har varierat och en mer konsekvent återrapportering från holdingbolagen krävs för att kunna dra långtgående slutsatser från verksamheten.

Idébankerna vid holdingbolagen har stimulerat forskare som inte förut har varit i kontakt med innovationsstödssystemet att ta kontakt med detta, vilket är positivt och det har även uppmuntrat små och medelstora företag (SMF) att samverka mer med universitetens holdingbolag. Idébankerna anses därför både stimulera nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och ökad samverkan mellan universiteten och SMF.

Den modell som Vinnova utvecklar för att bedöma kvalitet och prestation i lärosätenas

samverkan med det omgivande samhället, samt de medel som kommer att fördelas enligt denna modell under 2015 bedöms kunna resultera i ökad samverkan med det omgivande samhället, som i sin tur kan leda till ett ökat nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap.

Enligt Europeiska kommissionens utvärdering Innovation Union Scoreboard, ligger Sverige i topp inom EU, men efter Schweiz, Sydkorea och USA. Ledningen för Schweiz beror enligt analysen främst på att där finns ett öppet, framstående och attraktivt forskningssystem, andelen anställda i kunskapsintensiva verksamheter är hög samt att intäkter från utländska licenser och patent är hög. Sveriges försprång jämfört med övriga EU-länder har också minskat över tid, vilket innebär att satsningar inom området nyttiggörande alltjämt behövs.

Forskningsamarbete inom EU

Svenska aktörer deltar fortfarande framgångsrikt i EU:s ramprogram. Betydande resurser tillförs därmed svensk forskning samtidigt som svenska aktörer skapar nya nätverk och samarbeten.

Under flera ramprogram har Sverige haft ett deltagande på ungefär 4 procent av de beviljade medlen. I sjunde ramprogrammet för forskning och teknisk utveckling (FP7) låg nivån på 3,8 procent av medlen. Historiska jämförelser av deltagandet i ramprogrammet bör dock göras med försiktighet, eftersom ramprogrammen har varit utformade på olika sätt. Samtidigt har konkurrensen om medlen hårdnat genom att fler länder kan söka till programmet.

Den ökade konkurrensen innebär att svenska intressenter måste öka sina ansträngningar för att erhålla finansiering. Även det faktum att Horisont 2020 kommer att fokusera på samhällsutmaningar och inkludera innovation innebär att svenska aktörer behöver se över sina strategier för deltagande. Liksom under det tidigare ramprogrammet FP7 kommer det proaktiva arbetet med att påverka ramprogrammets utlysningar vara viktig, liksom den informations- och rådgivningsverksamhet som bedrivs till stöd för svenska aktörer. Eftersom innehållet i Horisont 2020 skiljer sig betydligt från FP7 kommer uppföljningen av det svenska deltagandet vara viktig för att tidigt upptäcka och förklara nivåer av deltagande i programmets olika delar.

Nivån på de medel som satsas nationellt har visat sig vara en viktig förklaring till varför vissa länder lyckas bättre än andra inom ramprogrammet. Då Sverige tillhör ett av de länder i världen som satsar mest på forskning och utveckling har svenska aktörer bra grundförutsättningar. Även de satsningar på strategiska forskningsområden och strategiska innovationsområden som har presenterats i de senaste två forsknings- och innovationspropositionerna skapar goda möjligheter för deltagande. Satsningarna påminner mycket om den strategiska inriktning som finns inom den del av Horisont 2020 som kallas Samhällsutmaningar. Även andra insatser som görs, t.ex. den nya EU-samordningsfunktionen, förväntas kunna stärka Sveriges möjligheter.

Det bör noteras att det svenska deltagandet i FP7 har varit koncentrerat till ett fåtal lärosäten och ett fåtal stora företag. Det finns därför en outnyttjad potential för svenskt deltagande. Fler lärosäten och företag bör kunna delta framgångsrikt i Horisont 2020. Även statliga myndigheter, forskningsinstitut, regioner, kommuner och landsting samt civilsamhälle bör kunna öka sitt deltagande inom ramen för befintliga resurser.

Utvecklingen av det Europeiska forskningsområdet (ERA) är central för EU:s forskningspolitik och är en särskild målsättning i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Den förra regeringen rapporterade om de svenska insatserna för ERA:s förverkligande i det nationella reformprogram som överlämnades till EU-kommissionen i april 2014 (SB2014/2004/EU-kansliet). Som framgår av reformprogrammet vidtas åtgärder inom alla de prioriterade områden som Konkurrenskraftsrådet har beslutat om. Insatserna gäller bl.a. forskningens kvalitet, forskningens infrastruktur, deltagande i partnerskapsprogram, nyttiggörande av forskningsresultat och internationellt samarbete.

Internationellt forskningssamarbete

Politisk och ekonomisk långsiktighet, öppenhet och autonomi har varit viktiga beståndsdelar för Sveriges framgång på forsknings- och innovationsområdet. Även samarbete över nationsgränserna anses vara en nyckelkomponent för ett gott forsknings- och innovationsklimat. Sverige ligger fortfarande väl till i jämförelse med andra

länder när det gäller sin ställning på området, men det bör också noteras att flera andra länder har blivit allt starkare konkurrenter. Det är därför viktigt att fortsatt utveckla de satsningar som har gjorts på området för att de ska bli mer effektiva, samtidigt som möjliga synergieffekter med aktiviteter på EU- och internationell nivå bör eftersträvas där så är lämpligt.

Svenska myndigheter och forskningsutförare har genomfört flera insatser för att stärka det internationella samarbetet och bör även fortsättningsvis sträva efter goda relationer med de bästa forskningsaktörerna i världen, berörda myndigheter och internationella organisationer.

9 Politikens inriktning

Vår ställning som kunskapsnation bygger på en välutbildad befolkning och på forskning av hög kvalitet. Utbildningspolitiken är grunden även för en framgångsrik jobbpolitik. Grundläggande utgångspunkter ska vara höga skolresultat, en jämlik skola och investeringar i lärarna. Alla ska vara trygga i den svenska skolan och elever, lärare och annan personal ska trivas med sitt arbete.

Sverige ska vara ett land där alla har möjlighet till ett livslångt lärande från förskolan till yrkeslivet. Förskolan och annan pedagogisk verksamhet för barn före grundskolan ska hålla hög kvalitet och förskolans pedagogik ska vara tillgänglig för alla barn. Fritidshemmet är en viktig del av många yngre elevers skoldag och fritidspedagogiken ska stärkas. Kunskapsnivån i svensk skola ska höjas och kvaliteten i undervisningssituationen ska stärkas. Alla har rätt att lyckas och utvecklas i skolan och jämlikheten ska öka. Lärarna är den viktigaste faktorn för elevens kunskapsresa och ska kunna ge eleverna det stöd de behöver för att kunna utvecklas utifrån sina förutsättningar. Lärarna ska få vara lärare och deras administrativa uppgifter ska minska så att de kan ägna mer tid åt eleverna och åt för- och efterarbete.

Regeringens prioritering är en bra förskola och skola för alla barn och elever vilket får avtryck i denna budget på följande sätt.

- Tidiga insatser. Alla barn och elever ska i tid få det stöd de behöver för att nå kunskapskraven. Att varje barn och elev får möjlighet att utvecklas och utmanas genom årskurserna är en förutsättning för att lusten för lärande ska växa genom tonåren och in i vuxenlivet. Regeringen investerar därför särskilt i förskolan, lågstadiet,

special- och fritidspedagogiken, hjälp med läxor och annat skolarbete och lovskola. Fler ska anställas i skolan så att lärare får mer tid för sitt arbete och klasserna kan bli mindre i lågstadiet.

- Lärarrekrutering och ökad attraktivitet för läraryrket. Alla elever ska få möta kunniga och engagerade lärare som känner sig högt värderade i sitt yrke. Därför investerar regeringen i lärarnas löner och kompetensutveckling och ökar, genom personalförstärkningar och minskad administrativ börda, lärarnas tid för eleverna.
- Jämlika förutsättningar. Alla elever ska få det stöd som behövs för att kunna utvecklas efter sina förutsättningar i skolan. Regeringen investerar särskilt i skolor med tuffa förutsättningar och låga studieresultat och i utbildningen för nyanlända elever.

Sverige är en konkurrensutsatt ekonomi där individernas anställningsbarhet och omställningsförmåga avgörs av deras utbildning och kompetens. Gymnasieskolan står för en viktig del av den nationella kompetensförsörjningen. Personer utan gymnasial utbildning möter stora svårigheter vad gäller etablering på arbetsmarknaden. En gymnasieskola för alla måste ge alla elever en bred gemensam kunskapsbas som är nödvändig såväl i arbetslivet som för vidare studier. Utbildnings- och kunskapslyftsfrågorna är avgörande för enskilda individers ställning på arbetsmarknaden och för samhällets välbefinnande. För att ett livslångt lärande ska vara en realitet krävs satsningar inom vuxenutbildningen. Därför ökar nu regeringen ambitionerna i utbildningspolitiken och föreslår ett nytt kunskapslyft i syfte att ge vuxna

ytterligare möjligheter till utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå.

Genom dessa kraftfulla satsningar skapas förutsättningar att pressa tillbaka ungdomsarbetslösheten och den långtidsarbetslöshet som drabbat många människor. Ett kunskapslyft som tar sikte på att ge personer utbildning som svarar mot arbetsmarknadens behov är därför av avgörande betydelse för att fler ska ges möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden.

Universitet och högskolor i hela landet ska ha goda möjligheter att bedriva forskning och erbjuda utbildning av hög kvalitet. Alla ska ges lika möjligheter att gå vidare till högskoleutbildning oavsett bakgrund. Sverige ska vara en ledande forskningsnation. Forskning ska respekteras som den långsiktiga verksamhet det är och unga forskares villkor bör förbättras.

Regeringen föreslår i denna proposition åtgärder för att förbättra utbildningsväsendet, stärka Sveriges möjligheter att konkurrera med kunskap och stärka individernas livsförutsättningar. Bland annat följande reformer föreslås och aviseras i denna proposition:

- mer personal i förskolan för att öka kvaliteten och minska barngruppernas storlek,
- fler anställda i skolan så att lärarna får mer tid för sitt arbete och klasserna kan bli mindre i lågstadiet,
- fler speciallärare och specialpedagoger,
- en läsa-skriva-räkna-garanti ska utredas,
- en nationell samling för läraryrket,
- särskilda insatser ska riktas till skolorna med lägst studieresultat,
- en utredning tillsätts med uppdraget att utforma åtgärder för att alla ungdomar ska gå en gymnasieutbildning,
- ett nytt kunskapslyft för vuxna, och
- fler ska ges möjlighet att studera på högskolan.

Detta är några exempel på regeringens förslag på investeringar i utbildning och forskning, investeringar som stärker både Sverige som nation och den enskilda människan.

9.1 Nationell samling för läraryrket

Regeringen vill bidra till en positiv utveckling av läraryrkets status och attraktivitet så att lärarförsörjningen kan tryggas och så att alla elever får sin undervisning av behöriga lärare. Redan i dag har Statens skolverk ett uppdrag att bedriva en informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrket (U2010/7661/S). Regeringen anser dock att detta inte är tillräckligt utan att det behöver tas ett mer långsiktigt och samlat grepp kring bl.a. rekryteringen av fler lärare och förskollärare. För detta anser regeringen att en nationell samling behöver komma till stånd. Därför avser regeringen att påbörja ett samtal med olika berörda aktörer om vad som gemensamt, på såväl nationell som lokal nivå, kan göras för att stärka och öka attraktiviteten för läraryrket. Från regeringens sida finns ett tydligt fokus i det arbetet: attraktiviteten i läraryrket ska ökas genom statliga insatser för en höjning av lärares löner, kvalitetssatsningar på lärar- och förskolläraryrket, kompetensutveckling för lärare, investeringar i mer personal i skolan och andra åtgärder som ger läraren bättre möjligheter att ge varje elev en undervisning av god kvalitet.

Insatser för att höja lärarnas löner

En viktig del i arbetet med att öka läraryrkets status och attraktivitet handlar om insatser för att höja lärarnas löner. Statistik från OECD visar att svenska lärare i genomsnitt har lägre löner i förhållande till kolleger i andra jämförbara länder (OECD, Education at a Glance 2013). Den internationella studien TALIS 2013, en enkätstudie om undervisnings- och läramiljöer riktad till högstadielärare och rektorer i 34 länder och regioner, visar att endast 5 procent av lärarna i Sverige anser att läraryrket har hög status i samhället. Vidare finns det uppgifter som visar att sex av tio lärare anger att de överväger att sluta som lärare och att det främsta skälet till det är lönen (Läraryrket, Höj lönen – hejda lärarkrisen, 2013). Det krävs omfattande politiska initiativ för att åter göra läraryrket till ett högt värderat yrke. Den pågående karriärstegsreformen är ett första steg för att lyfta lärares löner och införa fler karriärsteg.

Regeringen vill ta ytterligare nationellt ansvar för att vända utvecklingen genom att inom ramen för den nationella samlingen föra en dialog med arbetsmarknadens parter och i samband med avtalsrörelsen 2016 tillföra resurser med syftet att lärarnas löner ska höjas. Under förutsättning att parterna tar ansvar för att påtagligt prioritera höjda lärarlöner avser regeringen att tillföra resurser motsvarandes 3 miljarder kronor på årsbasis. En given utgångspunkt är dock att lönesättningen för lärare är en fråga för arbetsmarknadens parter. Lönerna ska därför bestämmas i förhandlingar mellan parterna. Insatsen innebär inte en övergång till statlig lönepolitik. Regeringen avser att återkomma om hur målsättningen om höjda löner ska uppnås.

Kompetensutveckling för lärare och förskolepersonal

Det råder konsensus om att kvalitet är kopplat till samspelet mellan vuxna och barn och forskningen visar att personalens kompetens är avgörande för förskolans kvalitet.

Statens skolinspektions kvalitetsgranskningar visar dock på att personalens kompetens i förskolan behöver förstärkas ytterligare. Dels för att kunna implementera läroplansmålen, dels inom vissa ämnesområden.

För att kunna leva upp till den nya skollagens och den reviderade läroplanens krav har den förra regeringen gjort insatser för att utveckla personalens kompetens. Under 2009–2014 har fortbildning i form av det s.k. förskolelyftet anordnats. Detta har bidragit till att stärka förskolepersonalens kompetens och därmed främjat förskolans måluppfyllelse. Under 2014 har söktrycket varit högt och det finns både kommuner och enskilda som efterfrågar ytterligare fortbildning.

Regeringen avsätter därför medel för kompetensutveckling av förskolans personal fr.o.m. 2015. Statens skolinspektion har tidigare påtalat att det finns behov av fortbildning inom ämnesområdena naturvetenskap och teknik, flerspråkighet och modersmålsstöd, särskilt stöd för barn som behöver det, särskilt när det gäller deras språkliga och kommunikativa samt matematiska utveckling, jämställdhet samt uppföljning och utvärdering av förskolans verksamhet.

TALIS 2013 visar att lärare i Sverige i mindre utsträckning deltar i kompetensutvecklande aktiviteter än genomsnittet för de deltagande länderna och regionerna. En viktig del i arbetet med att göra läraryrket mer attraktivt och att åstadkomma en utveckling där vi ser en ökad professionalisering av läraryrket är insatser i syfte att öka tillgången till kontinuerlig och systematisk kompetensutveckling. Regeringen vill därför göra en satsning på kompetensutveckling för lärare så att fler lärare blir behöriga och ges möjlighet att utvecklas i sin professionalism. Det kan dels handla om att bredda eller förlänga redan pågående fortbildningssatsningar, t.ex. Lärarlyftet II, dels om att initiera nya insatser inom angelägna kompetensutvecklingsområden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår regeringen att det avsätts 200 miljoner kronor 2015 för kompetensutvecklingsinsatser för lärare och förskolepersonal och beräknar samma belopp årligen fr.o.m. 2016. Regeringen avser att återkomma beträffande utformningen av satsningen.

Regeringen genomför också en särskild kompetensutvecklingssatsning för att öka tillgången till lärare med specialpedagogisk kompetens i framför allt förskoleklassen och årskurs 1–3 (se avsnitt 9.6.3 Tidiga insatser).

Regeringen avser att öka insatserna mot rasism. Regeringen avser att ge Forum för levande historia i uppdrag att i samarbete med Statens skolverk vidta kunskapshöjande insatser om olika former av rasism i historien och i dag (se vidare utgiftsområde 17 avsnitt 2.6.2 Prioriteringar avseende kultur, film, medier och idrott). Vidare avser regeringen att analysera behovet av och se över formerna för ett nationellt kunskaps- och resurscentrum mot rasism, bl.a. för att sprida de lyckade modeller som finns för att minska rekryteringen av människor till rasistiska organisationer.

Kompetensutveckling för lärare inom sfi

Att vara lärare i utbildning i svenska för invandrare (sfi) kräver kompetens och förmåga till flexibilitet. Läraren behöver utifrån de studerandes heterogenitet individanpassa och effektivisera språkutbildningen så långt möjligt. Regeringen föreslår därför en satsning på kompetensutveckling för sfi-lärare så att fler blir

behöriga och ges möjlighet att utvecklas i sin professionalism. Denna satsning tillkommer utöver de resurser som avsätts inom ramen för Lärarlyftet II som även omfattar sfi-lärare. För detta ändamål föreslår regeringen att det avsätts 30 miljoner kronor för 2015. Regeringen beräknar 100 miljoner kronor årligen därefter. Regeringen avser att återkomma beträffande utformningen av satsningen.

Fler ska anställas i svensk skola så att lärare får mer tid för sitt arbete och så att klasserna kan bli mindre i lågstadiet

En annan viktig del i arbetet med att öka lärarkraftens attraktionskraft är att skapa mer tid för läraren att undervisa eleverna. Regeringen avser därför att bjuda in berörda parter till ett arbete med en rekryteringsstrategi med syfte att ta fram mål och åtgärder för att kunna öka antalet anställda så att lärare på lågstadiet får mer tid för sitt arbete, kan ägna mer tid åt varje elev och klasserna kan bli mindre. Det kan t.ex. handla om insatser i syfte att stimulera huvudmännen att anställa fler lärare, speciallärare, eller modersmålslärare eller mer fritidshemspersonal. Regeringen föreslår att ca 1,1 miljarder kronor avsätts för detta ändamål 2015 och beräknar 2 miljarder kronor årligen från och med 2016.

Fler lärare och förskollärare

Enligt Statistiska centralbyrån (SCB) kommer det att råda brist på lärare och förskollärare på arbetsmarknaden framöver (Trender och Prognoser 2011, SCB). Dessutom föreslår regeringen reformer som ytterligare kommer att öka efterfrågan på behöriga lärare, t.ex. satsningen på fler anställda i lågstadiet. Därför föreslår regeringen att universitet och högskolor tillförs medel för att kunna utöka antalet platser på några av lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna liksom på speciallärar- och specialpedagogutbildningarna (se avsnitt 9.9.1 Fler i högskolan). Förändringarna är möjliga att genomföra nu när antalet sökande till lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna ökar. Samtidigt är det avgörande för resultaten i skolan att alla studenter som ska bli lärare eller förskollärare genomgår en utbildning av hög kvalitet. Därför

föreslår regeringen också en kvalitetssatsning på lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna (se avsnitt 9.9.4 Högre kvalitet). Regeringen föreslår vidare att Statens skolverks informationskampanj om lärar- och förskolläraryrkena och de nya lärar- och förskolläraryrkesutbildningarna (U2010/7661/S) förstärks med 5 miljoner kronor under 2015 för att detta år uppgå till totalt 10 miljoner kronor.

Statens skolverk har fått i uppdrag att i samarbete med Universitetskanslersämbetet utarbeta en detaljerad prognos över behovet av olika lärarkategorier utifrån skolväsendets behov och hur många lärare och förskollärare som utbildas inom olika kategorier (U2014/4128/S). Syftet är bl.a. att ge universitet och högskolor ett förbättrat underlag för dimensioneringen av sina lärar- och förskolläraryrkesutbildningar. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 15 juni 2015.

För att bättre möta arbetsmarknadens behov av lärare är det viktigt att det finns attraktiva utbildningsvägar till lärarkraften för personer med annan yrkeserfarenhet eller utbildning. Redan i dag finns det möjlighet för sökande med tillräckliga ämneskunskaper att genomgå en kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) om 90 högskolepoäng (motsvarande tre terminers heltidsstudier i normal studietakt) som leder till en ämneslärarexamen. För att bättre svara mot arbetsmarknadens behov föreslår regeringen en satsning på fler utbildningsplatser inom bl.a. KPU (se avsnitt 9.9.1 Fler i högskolan).

Det är fortfarande för få som väljer att utbilda sig till t.ex. ämneslärare i matematik, naturorienterade ämnen och teknik. Det råder även brist på lektorer i skolan inom bl.a. dessa ämnen. I syfte att locka fler personer med tillräckliga ämneskunskaper att utbilda sig till ämneslärare anser regeringen att den högre bidragsnivån inom studiemedlen ska kunna lämnas för studier på kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen i matematik, naturorienterade ämnen eller teknik (se utg.omr. 15, avsnitt 3.8.2). Regeringen avser även se över förutsättningarna för att införa fler kortare kompletterande pedagogiska utbildningar för att attrahera fler personer med annan yrkeserfarenhet eller utbildning till lärarkraften. Sådana utbildningar skulle t.ex. kunna genomföras under ett år med högre studietakt.

Stöd till särskild kompletterande pedagogisk utbildning

I dag pågår försöksverksamheter med särskild kompletterande pedagogisk utbildning vid några lärosäten, bl.a. Göteborgs universitet och vid några lärosäten som samarbetar med organisationen Teach for Sweden. Syftet med försöksverksamheterna är främst att öka rekryteringen av ämneslärare i matematik, naturorienterade ämnen och teknik. Teach for Sweden innebär att studenter med en examen och som har genomfört sin utbildning med goda studieresultat ges möjlighet att läsa en kompletterande pedagogisk utbildning för att nå en ämneslärarexamen samtidigt som de arbetar i en skola med låg måluppfyllelse.

Regeringen föreslår att totalt 15 miljoner kronor avsätts för 2015 och för 2016 beräknas totalt 11,5 miljoner kronor i enlighet med vad som beräknades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1). Regeringen följer utvecklingen av pågående försöksverksamhet och avser att utvärdera dem.

Kvalitet i de verksamhetsförlagda utbildningsdelarna

En stark arbetslivsanknytning är viktig inom lärar- och förskollärarytbildningar precis som inom andra högskoleutbildningar, särskilt de som leder till yrkesexamen (se avsnitt 9.9.2 Högskolans utbildningsuppdrag). De verksamhetsförlagda utbildningsdelarna (VFU) i lärar- och förskollärarytbildningarna ger studenterna möjlighet att på plats i förskola och skola tillämpa sina teoretiska kunskaper och utveckla sitt praktiska yrkeskunnande.

Universitetskanslersämbetet har fått i uppdrag att genomföra en särskild uppföljning av VFU (U2014/3010/UH). Syftet är att följa upp olika kvalitetsaspekter när det gäller hur lärosätenas utformning och genomförande av VFU fungerar och att identifiera förbättringsområden. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) senast den 1 december 2015.

9.2 Behörighet och legitimation

För att elever och barn ska mötas av lärare och förskollärare med utbildning för den undervisning de bedriver har en lärar- och förskollärlägitimation införts. Dessutom har behörighetsreglerna, dvs. kraven på vilka lärare och förskollärare som huvudmännen får använda sig av, skärpts.

Introduktionsperiod för lärare och förskollärare

Den 1 juli 2014 upphävdes kravet på att en lärare ska ha genomfört en introduktionsperiod för att kunna meddelas legitimation. Däremot ska huvudmän ändå se till att i huvudsak alla anställda nya lärare och förskollärare får en introduktionsperiod om minst ett läsår. I regleringsbrevet för 2014 fick Statens skolinspektion i uppdrag att granska hur huvudmännen tillhandahåller den introduktionsperiod de är skyldiga att ge lärare och förskollärare det första året i yrket. Statens skolinspektionens uppdrag ska avrapporteras till regeringen den 24 oktober 2014.

Regeringen avser därefter att se över hur man kan stärka nyblivna lärares och förskollärares rätt att få en kvalitativ introduktionsperiod i yrket.

Statens skolverks arbete med legitimationer

Regeringen bedömer att Statens skolverks arbete med att meddela legitimationer och bedöma behörigheter kommer att vara mer omfattande under 2015 än vad som tidigare uppskattats. Detta är delvis en följd av beslutade ändringar i förordningen (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare. Regeringen föreslår därför att Statens skolverk tillförs ytterligare 45 miljoner kronor för detta ändamål för 2015. Regeringen kommer noga att följa Statens skolverks arbete med legitimationer och behörighetsläget för lärare och förskollärare.

9.3 Karriärvägar för lärare

Den enskilt viktigaste faktorn i skolan för elevernas studieresultat är att de där möter skickliga och engagerade lärare. För att eleverna ska få behålla de skickligaste lärarna ska lärare ha

möjlighet att göra karriär utan att behöva lämna undervisningen. Möjligheten att göra karriär bidrar också till att öka läraryrkets attraktivitet och till förbättrad undervisning och förbättrade studieresultat. Lärare kan göra karriär genom att utses till förstelärare eller lektorer med därtill kopplat statsbidrag på 5 000 kronor respektive 10 000 kronor per månad.

En lärare som utsetts till förstelärare ska fortsätta att i huvudsak undervisa men kan även användas för att utveckla undervisningens kvalitet, t.ex. genom att handleda kollegor på skolan eller lärarstudenter på verksamhetsförlagd utbildning. För att finansiera löneökningarna till förstelärare och lektorer kan huvudmännen sedan hösten 2013 ansöka om statsbidrag för detta.

Regeringen föreslår att 1 303 miljoner kronor avsätts för 2015, vilket motsvarar statsbidrag för löneökningar för ca 15 000 förstelärare.

Regeringen bedömer att det bör ske en fortsatt ökning av antalet förstelärare för att ytterligare öka läraryrkets attraktivitet och kvaliteten i undervisningen och därmed även förutsättningarna för förbättrade studieresultat för eleverna. Därför beräknas medel motsvarande ytterligare 2 000 förstelärare tillkomma, med en successiv utökning med 1 000 förstelärare fr.o.m. höstterminen 2016 och ytterligare 1 000 förstelärare 2017. Detta innebär att statsbidrag för karriärsteg i skolan motsvarande ca 17 000 förstelärare kommer att finnas fr.o.m. 2017, motsvarande 1 469 miljoner kronor. Det beräknas då motsvara var sjätte lärare med lärarlegitimation.

Systemet med karriärtjänster har genomförts med brett politiskt stöd och ger möjlighet för lärare att utvecklas i sitt yrke och öka sina löner. Samtidigt är det viktigt att en så omfattande reform följs upp och kvalitetssäkras. Regeringen kommer därför noggrant att följa det fortsatta genomförandet av systemet med karriärtjänster och vid behov föreslå och genomföra åtgärder för att säkerställa att lärare med karriärtjänster har tydliga och goda förutsättningar för uppdraget att utveckla och förbättra undervisningens kvalitet.

9.4 Kunskap om effektiva metoder

Ett flertal statliga satsningar ska genomföras för att öka lärares kompetens och för att utveckla

skolans sätt att arbeta i syfte att ge eleverna förutsättningar att nå goda resultat. En viktig del när det gäller att utveckla lärarnas professionalism är att öka den forskningsbaserade kunskapen om effektiva metoder och arbetssätt i skolan.

Ett flertal statliga satsningar ska genomföras för att öka lärares kompetens och för att utveckla skolans sätt att arbeta i syfte att ge eleverna förutsättningar att nå goda resultat.

Skolforskningsinstitut

Lärare, forskollärare och andra som är verksamma i skolan och förskolan bör ges bättre förutsättningar att omsätta relevanta svenska och internationella forskningsresultat i praktiken. Det skulle utveckla och förbättra undervisningen och därmed kunna öka måluppfyllelsen. En särskild utredare har fått i uppdrag att förbereda och genomföra inrättandet av en ny myndighet, Skolforskningsinstitutet (dir. 2014:7 och dir. 2014:104). Den nya myndigheten ska inleda sin verksamhet den 1 januari 2015. Institutet ska ansvara för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som kan bidra till ökad kunskap om vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder och arbetssätt i skolväsendet. Myndigheten ska även kunna initiera praktisknära forskning inom de områden där relevant forskning saknas och fördela medel till praktisknära forskning. För verksamheten föreslår regeringen att 30 miljoner kronor avsätts för 2015 och beräknar 40 miljoner kronor årligen för 2016 och framåt.

Skolkommission

Reformer av skolan ska vara baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet samt förankrade bland skolpersonal, elever och avnämare. Som ett led i arbetet med att uppnå detta och därmed förbättra kvaliteten i svensk skola samt för att underlätta övergången från skola till arbete och vidare studier avser regeringen att tillsätta en skolkommission. Kommissionen bör bestå bland annat av svenska skolforskare samt företrädare för profession och arbetsliv. Den bör arbeta i dialog med skolpersonal, elever, företrädare för de politiska partierna i riksdagen samt andra relevanta

aktörer. Kommissionen bör ha mandat att utifrån OECD:s fördjupade analys av svensk skola och egna analyser lägga fram väl underbyggda förslag för exempelvis metodutveckling, klassrumsnära forskning, samverkan skola och arbetsliv, stärkt ledarskap, stöd för att minska avhopp och likvärdighet i skolsystemet.

9.5 Rektorer och förskolechefer

Kompetensutveckling för förskolechefer

Förskolechefen ska som pedagogisk ledare för verksamheten utifrån den egna förskolans struktur och kultur driva verksamhetsutveckling mot hög målpuppfyllelse. Förskolechefen har som pedagogisk ledare och chef för förskollärarna och övrig personal det övergripande ansvaret för att förskolans verksamhet som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Detta kräver god kunskap och förtrogenhet med de ansvarsområden som riktar sig till förskolechefen i skollagen, läroplanen och annan författning. Statens skolinspektions kvalitetsgranskning visar dock att förskolechefens ansvar som pedagogisk ledare behöver stärkas. För att utveckla förskolechefernas pedagogiska ledarskap avser regeringen att genomföra en satsning på kompetensutveckling om 7,5 högskolepoäng för förskolechefer 2015–2018. De medel som regeringen föreslår för detta beskrivs i nästkommande avsnitt, Fortbildningssatsningen för rektorer förlängs.

Fortbildningssatsningen för rektorer förlängs

Rektorn har enligt skollagen (2010:800) och läroplanerna ett utpekat ansvar för att leda och samordna det pedagogiska arbetet och ska särskilt verka för att verksamheten som helhet utvecklas och inriktas mot nationella mål. Den pågående fortbildningen är inriktad mot styrnings- och ledarskapsfrågor för att ge rektorerna förutsättningar att utveckla och fördjupa sitt pedagogiska ledarskap utifrån kraven i skollagen och läroplaner samt utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Rektorer som deltagit i fortbildningen vittnar om att de stärkts i sin roll som pedagogiska ledare. Regeringen beräknar att fortbildnings-

satsningen för rektorer om 7,5 högskolepoäng som ska pågå t.o.m. 2015 förlängs.

Regeringen föreslår att 20 miljoner kronor avsätts totalt för 2015 för kompetensutveckling och fortbildning av rektorer och förskolechefer och beräknar att 20 miljoner kronor per år avsätts för 2016–2018.

Utredning om rektorernas arbetssituation

En särskild utredare (dir. 2014:58) har i uppdrag att undersöka hur arbetssituationen för rektorerna inom skolväsendet kan förändras i syfte att öka förutsättningarna för förbättrade elevresultat i skolan. Utredaren ska kartlägga och analysera faktorer som påverkar rektorernas ansvar och befogenheter samt möjligheten att bedriva ett pedagogiskt ledarskap. Förslag på hur rektorernas ansvar och befogenheter kan stärkas och det pedagogiska ledarskapet förbättras ska redovisas senast den 28 februari 2015.

Regeringen avvaktar resultatet av utredningen för att göra en bedömning av om förändringar i den befintliga fortbildningssatsningen för rektorer behöver göras eller om andra åtgärder behöver vidtas.

9.6 Jämlik skola med tid för varje elev

9.6.1 Förbättra kvaliteten i förskolan

Den svenska förskolan är en uppskattad och viktig del av skolväsendet och varje dag går ca 490 000 barn till förskolan.

Det finns flera faktorer som påverkar kvaliteten i förskolan, t.ex. det pedagogiska ledarskapet, personalens utbildning och möjligheter till fortbildning, personaltäthet samt barngruppernas storlek. Förskolans ställning och det pedagogiska uppdraget stärktes i den nya skollagen och den reviderade läroplanen. Statens skolinspektion har påtalat vid både kvalitetsgranskning och tillsyn att det fortfarande finns kvalitetsbrister och skillnader i kvalitet, både mellan förskolor och mellan kommuner.

För att säkerställa att det finns förutsättningar för en förskola där varje barn kan utvecklas efter sina behov föreslår regeringen satsningar på mindre barngrupper och tillräcklig personal-

täthet samt kompetensutveckling för förskolepersonal och förskolechefer för att stärka kvaliteten i förskolan.

Mindre barngrupper i förskolan

Förskolan spelar en viktig roll för barns allsidiga utveckling och bidrar till att skapa likvärdiga förutsättningar inför skolstarten. Forskning visar att barn som har gått i en förskola av hög kvalitet lyckas bättre i skolan än de som inte deltagit. Detta gäller särskilt de barn som har föräldrar med en kort utbildning eller barn som av olika skäl lever i en utsatt situation⁸. En viktig förutsättning för att förskolan ska kunna uppfylla målen för verksamheten är att barngrupperna har en lämplig storlek och att personaltätheten är tillräcklig. Alla barn i förskolan har rätt att bli sedda och få möjligheter till lek och pedagogiska utmaningar.

Det är enligt skollagen (2010:800) huvudmännens ansvar att se till att grupperna i förskolan har en lämplig storlek och att det finns tillräckligt med personal. Regeringen avser att ge Statens skolverk i uppdrag att återinföra ett riktmärke för barngruppernas storlek i kommentarerna till allmänna råd om förskolan. De allmänna råden ska baseras på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Regeringen avser vidare att tillföra resurser genom ett riktat statsbidrag för att stödja huvudmännens arbete med att minska gruppstorlekarna i förskolan och öka personaltätheten. Särskilt fokus kommer att ligga på gruppstorleken för de yngsta barnen.

Regeringen föreslår att 415 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2015 och beräknar därefter 830 miljoner kronor årligen fr.o.m. 2016. Satsningen är ett sätt för regeringen att stimulera huvudmännens arbete med att se till att förskolans barngrupper har en lämplig sammansättning och storlek och en tillräcklig personaltäthet.

Regeringen kommer att noga följa effekterna av åtgärderna och utvecklingen av förskolans kvalitet. Om satsningen inte leder till förbättrad kvalitet avser regeringen att i framtiden överväga en förändrad lagstiftning i denna fråga.

Förskolans personal har en stark drivkraft att ge barnen en lärorik, rolig och lustfylld tid i förskolan. Samtidigt behöver många förskolor fördjupa sitt arbete med att förankra läroplanen i sitt dagliga pedagogiska arbete. Regeringen föreslår därför att medel avsätts för kompetensutveckling av förskolans personal (se avsnitt 9.1) och kompetensutveckling för förskolechefer (se avsnitt 9.5).

Indexerat inkomsttak för maxtaxan

Maxtaxan har gjort förskola, fritidshem och pedagogisk omsorg mer tillgänglig för alla. Genom en reglerad avgift har fler föräldrar fått möjlighet att arbeta och studera. Samtidigt har barn och elever fått möjlighet att delta i verksamhet som stimulerar deras utveckling och lärande och erbjuder trygg omsorg.

Maxtaxan infördes 2002 och sedan 2003 deltar alla kommuner frivilligt i reformen och tar del av det riktade statsbidraget. Inkomsttaket, som reglerar vilket belopp en avgift maximalt kan uppgå till, har varit oförändrat sedan 2004 och uppgår till 42 000 kronor per hushåll och månad. Trots att allt fler hushåll i dag har inkomster som överstiger detta belopp, har de maximala avgifterna per barn inte ökat sedan 2004. Regeringen aviserar i denna budgetproposition en indexering av inkomsttaket fr.o.m. den 1 juli 2015. Detta kommer att möjliggöra ökade avgiftsintäkter för kommunsektorn. Samtidigt aviserar regeringen en sänkning av det statliga bidraget, som kompenserar kommunerna för minskade avgiftsintäkter med samma belopp. Regeringen avser att föreslå att medel tillförs förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem på annat sätt.

9.6.2 Omsorg på kvällar, nätter och helger

När allt fler verksamheter i samhället kräver bemanning dygnet runt ökar också behoven av omsorg för barnen på andra tider än kontorstid. Drygt hälften av landets kommuner erbjuder någon form av omsorg på kvällar, nätter och

⁸ PISA in focus (2011) *Does participation in pre-primary education translate into better learning outcomes at school?* OECD 2011/1 samt *Perspektiv på barndom och barns lärande. En kunskapsöversikt om lärande i förskolan och grundskolans tidigare år*, Statens skolverk (2010).

helger. Många föräldrar tvingas därför att ordna omsorgen med hjälp av tillfälliga lösningar. Samtidigt som arbetslösheten är hög finns risken att t.ex. ensamstående och framför allt kvinnor, ibland tvingas tacka nej till arbete på grund av att omsorg saknas.

Enligt skollagen har barn som är bosatta i Sverige och som inte har börjat i förskoleklass eller skola rätt till förskola från ett års ålder i den omfattning som behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier. Föräldrar och barn har inte rätt att kräva förskola under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. Däremot ska kommunerna sträva efter att erbjuda omsorg för barn under tid då förskola eller fritidshem inte erbjuds.

I ett modernt samhälle bör det finnas tillgänglig omsorg, förskola eller fritidshem av god kvalitet för barnen när föräldrarna arbetar. Regeringens mål är att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020. Om vi ska nå dit måste fler jobb skapas och det måste vara möjligt att ta de jobb som finns.

Under 2014 hade 170 av Sveriges 290 kommuner någon form av omsorg på obekväma tider. Trots en positiv utveckling de senaste åren saknas alltså omsorg på kvällar, nätter och helger i knappt hälften av landets kommuner. För att stödja huvudmännen föreslår regeringen därför att 80 miljoner kronor avsätts för 2015 för ett stimulansbidrag till de kommuner som erbjuder omsorg på kvällar, nätter och helger. Från och med 2016 beräknas 80 miljoner kronor avsättas för satsningen årligen.

9.6.3 Tidiga insatser

För att alla elever ska ha möjlighet att nå kunskapskraven krävs att alla elever får den tid de behöver med sina lärare, att undervisningen anpassas till elevens förutsättningar och behov samt att stöd sätts in så fort det behövs. Statens skolverk har under en längre tid kunnat konstatera att skillnaderna mellan skolor ökat vilket är allvarligt för likvärdigheten i det svenska skolsystemet. Det är regeringens tydliga ambition att vända den utvecklingen och öka likvärdigheten i skolsystemet så att varje elev kan nå sin fulla potential.

Läsa-skriva-räkna-garanti

Lärarnas arbete med stöd och särskilt stöd är centralt för elevernas lärande. Av skollagen framgår att utbildningen ska ta hänsyn till barns och elevers olika behov och att barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Trots detta ökar andelen elever som inte klarar kunskapskraven i bl.a. svenska och matematik. Samtidigt visar Statens skolinspektions tillsyn att det finns kvalitetsbrister i skolornas arbete med särskilt stöd och åtgärdsprogram. Utvärderingar från Statens skolverk visar också att svensk grundskola sätter in särskilt stöd relativt sent, med tonvikt på sena årskurser. Regeringen har som mål att säkerställa att stöd och särskilt stöd sätts in redan i tidiga årskurser för att förebygga problem som kan växa och under lång tid försvåra för den enskilde eleven.

Mot denna bakgrund bör en s.k. läsa-skriva-räkna-garanti införas i skollagen. Läsa-skriva-räkna-garantin är tänkt att fungera som en garanti för att alla elever som är i behov av stöd och särskilt stöd ska få det stöd de behöver innan de lämnar årskurs 3 i grundskolan, sameskolan och specialskolan. En läsa-skriva-räkna-garanti säkerställer att insatser sätts in så fort en lärare eller annan skolpersonal upptäcker att en elev är i behov av stöd eller särskilt stöd. Detta kan innebära att insatser sätts in redan i förskoleklassen. Regeringen har för avsikt att under 2015 tillsätta en utredning i frågan. Den nya lagstiftningen beräknas träda i kraft under 2017.

Kunskapskrav i läsförståelse i årskurs 1

Såväl internationella som nationella undersökningar visar att svenska elevers läsförståelse har försämrats sedan början av 2000-talet. Läsförståelsen är basen för allt annat lärande, oavsett skolämne. Det är därför av största vikt att så tidigt som möjligt fånga upp de elever som har eller som bedöms riskera att få problem med läsförståelsen. Ett kunskapskrav i läsförståelse bör därför införas i årskurs 1 i grundskolan, sameskolan och specialskolan.

Regeringen avser att ge Statens skolverk i uppdrag att ta fram förslag till kunskapskrav i läsförståelse i årskurs 1. Kunskapskravet bör införas under 2016.

Obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och matematik i årskurs 1

Ett förslag om en skyldighet att använda vissa bedömningsstöd i årskurs 1 i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan och sameskolan har remitterats. Ett obligatoriskt bedömningsstöd bör finnas i läs- och skrivutveckling och matematik för årskurs 1. Bedömningsstöden bör kunna användas av samtliga lärare för att redan under första årskursen identifiera såväl elever som behöver stöd i sin läs- och skrivutveckling eller matematiska utveckling, som elever som behöver extra utmaningar för att kunna nå så långt som möjligt.

Regeringen avser att under 2015 ge Statens skolverk i uppdrag att revidera de obligatoriska bedömningsstöden i läs- och skrivutveckling och i matematik. Regeringen avser att införa obligatoriska bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling och matematik för årskurs 1 under 2016.

Fler speciallärare och specialpedagoger i förskoleklass och årskurs 1–3

En viktig del i arbetet med tidiga insatser är också att öka tillgången till lärare med specialpedagogisk kompetens i lågstadiet, inte minst mot bakgrund av att arbetet med stöd och särskilt stöd i praktiken inte alltid fungerar som det ska. Det är angeläget att säkerställa att alla elever som har behov av specialpedagogiskt stöd ges tillgång till det så att ingen elev lämnas efter. För att tillgången till specialpedagogiskt stöd ska kunna öka i framför allt förskoleklassen och årskurs 1–3 krävs åtgärder på flera håll. I dag råder det brist på behöriga speciallärare. Enligt Statistiska centralbyråns prognos över tillgång och efterfrågan på utbildning för speciallärare och specialpedagoger kommer det att råda omfattande brist på båda dessa yrkeskategorier 2020. Åtgärder måste därför i första hand vidtas för att komma till rätta med den bristen. Det handlar dels om fler utbildningsplatser på speciallärar- och specialpedagogutbildningarna (se avsnitt 9.9.1 Fler i högskolan), dels om satsningar som syftar till att göra det mer attraktivt för verksamma lärare att vidareutbilda sig till speciallärare eller specialpedagog. En annan viktig del handlar om att stimulera skolhuvudmännen att anställa fler lärare med

specialpedagogisk kompetens och öka andelen behöriga speciallärare och specialpedagoger. Förskoleklass och årskurs 1–3 är prioriterade men även övriga grundskolan kan komma att omfattas.

Regeringen föreslår att 200 miljoner kronor avsätts för 2015 för insatser som i huvudsak syftar till att öka tillgången till specialpedagogiskt stöd i förskoleklassen och årskurs 1–3 och beräknar 500 miljoner kronor årligen från och med 2016.

Utvärdering av den nya betygsskalan

Statens skolverk har fått i uppdrag att utvärdera den nya betygsskalan samt kunskapskravens utformning. Statens skolverk kan, vid behov och i vissa delar, ta in en extern aktör vid utvärderingen. Utvärderingen ska ske utifrån perspektiven nationell likvärdighet, tydlighet för elever och lärare och eventuell inverkan på betygsinflation. I detta arbete ska den beprövade erfarenheten från lärarkåren tas med. Statens skolverk ska i samband med uppdragets genomförande inhämta synpunkter från Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering. Uppdraget ska redovisas senast den 21 augusti 2015.

Riksdagen har i ett tillkännagivande ansett att regeringen bör se till att ett bedömningsstöd för den nya betygsskalan skyndsamt ska tas fram och göras tillgängligt där sådant material ännu inte finns (bet. 2011/12:UbU12, rskr. 2011/12:174). Vid tiden för riksdagens tillkännagivande hade Statens skolverk på regeringens uppdrag (U2009/312/S) redan utarbetat allmänna råd om hur de nya kursplanerna och kunskapskraven för grundskolan och motsvarande skolformer ska tillämpas. Efter riksdagens tillkännagivande har Statens skolverk även beslutat om allmänna råd om bedömning och betygssättning i gymnasieskolan. Statens skolverk har även publicerat ett antal handledningar och stödmaterial om bedömning och betygssättning enligt den nya betygsskalan, bl.a. ”Kunskapsbedömning i skolan – praxis, begrepp, problem och möjligheter”, ”Bedömningsaspekter – hur du som lärare kan förklara kunskapskraven för eleverna”, ”Betygsskalan och betygen B och D – en handledning” samt kommentarmaterial till kunskapskraven i ett

större antal ämnen. Den 16 juni 2014 redovisade Statens skolverk regeringens uppdrag om bl.a. fortsatt arbete med olika former av kompetensutveckling och stöd till lärare inom området bedömning och betygssättning (U2014/4011/S). Genom dessa insatser bedömer regeringen att tillkännagivandet kan anses slutligt tillgodosett.

9.6.4 Elevhälsosatsning

För att stärka elevhälsan och bl.a. motverka och förebygga ungas psykiska ohälsa som särskilt drabbar unga flickor och hbtq-personer vill regeringen förstärka och förlänga nuvarande satsning på elevhälsan. Sedan oktober 2011 har Statens skolverk haft regeringens uppdrag (U2011/5947/S) att genomföra insatser för en förstärkt elevhälsa. För att genomföra uppdraget får Statens skolverk under 2012–2014 använda 536 miljoner kronor. För 2015 har i budgetpropositionen för 2014 beräknats 114 miljoner kronor.

Regeringen anser att nuvarande satsning bör förlängas och förstärkas. Regeringen föreslår att ytterligare 100 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2015 och beräknar därefter 200 miljoner kronor årligen från och med 2016. Regeringen avser att ge Statens skolverk i uppdrag att utvärdera nuvarande satsning. Regeringen avser även att återkomma om åtgärder för att stärka samverkan mellan elevhälsan, barn- och ungdomspsykiatri och andra aktörer i samhället som är avgörande för att tidigt kunna sätta in åtgärder.

9.6.5 Jämställdhet

Grunden till ett jämställt samhälle läggs i skolan. Jämställdhetsarbetet i skolan ska bedrivas kontinuerligt och i vardagen och diskussionen kring människors lika värde ska vara en naturlig del i vardagen. Stereotypa könsnormer, mobbning och diskriminering ska aktivt motarbetas. En utgångspunkt för förskolan och skolan är att barn och elever ska ges möjlighet att pröva och utveckla sin förmåga och sina intressen oberoende av könstillhörighet eller könsidentitet. Varje elev ska ges förutsättningar att uppnå de nationella målen för utbildningen, oavsett kön.

Statens skolverk har pågående uppdrag att genomföra insatser för att främja jämställdhet i skolväsendet (U/2011/7067/S U2011/263/S (delvis), U2012/7365/S och U2013/5044/S). Uppdraget ska slutredovisas senast den 1 mars 2015.

Regeringen arbetar också för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i målen för verksamhetsområdet barn- och ungdomsutbildning för att dels konkretisera jämställdhetspolitiken inom området, dels för att intensifiera regeringens arbete med jämställdhetsintegrering. Regeringen avser därför att se över hur målen för verksamhetsområdet kan formuleras utifrån ett jämställdhetsperspektiv och vilka indikatorer som kan kopplas till målen. Genom att formulera mål och följa upp måluppfyllelsen med ändamålsenliga indikatorer kan regeringens jämställdhetspolitik på ett bättre sätt synliggöras i resultatredovisningen.

9.6.6 Nationella skolutvecklingsprogram

För att ge alla huvudmän och skolor möjlighet att utvecklas och förbättras behövs nationella skolutvecklingsinsatser som är systematiska och långsiktiga. Huvudmän och skolor har olika förutsättningar och behov. För att möta denna mångfald bör en variation av insatser inom olika områden erbjudas huvudmän och skolor. Insatserna kan avse olika kompetens- och stödinsatser när det t.ex. gäller undervisning i ämnen eller ämnesövergripande arbete, statistik och resultatuppföljning, arbete med elever i behov av särskilt stöd, hur administrationen kan minskas och arbetsprocesser göras mer effektiva. Det är viktigt att tillvarata den strategiska potential som det kan ha för skolutvecklingen. Det kan bidra till att öka verksamhetens innovativa förmåga och kvalitet i att förmedla relevanta kunskaper, bl.a. genom att använda IT i undervisningen som ett pedagogiskt verktyg.

Det är av största vikt att samverkan sker mellan olika centrala aktörer på skolområdet. Statens skolverk bör därför få i uppdrag att i samråd med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och regionala utvecklingscentrum vid högskolor och universitet ta fram förslag till nationella skolutvecklingsprogram. Förslaget ska bl.a. innehålla utformning, innehåll och genomförande av skolutvecklingsprogrammen. I skol-

utvecklingsprogrammen kan pågående satsningar som t.ex. Matematiklyft och Läsluft ingå. Skolutvecklingsprogrammen ska kunna rikta sig mot alla skolformer.

De administrativa uppgifterna måste minska så att lärare får mer tid för undervisning samt planering och uppföljning. Regeringen avser därför, att genom skolutvecklingsprogrammen stödja huvudmän och skolor med att effektivisera det administrativa arbetet. Regeringen avser att återkomma med fler förslag för att minska den administrativa bördan för lärare.

Satsningen med skolutvecklingsprogrammen bör påbörjas hösten 2015 och bör vara helt utbyggd under 2016. För detta ändamål föreslår regeringen att 136 miljoner kronor avsätts för 2015. Från och med 2016 beräknas 140 miljoner kronor årligen avsättas för satsningen.

9.6.7 Översyn av det nationella provsystemet

Nationella prov har en given funktion i den svenska skolan. Rätt använda kan nationella prov stödja en likvärdig och rättvis bedömning och betygssättning, samt ge en bild av hur väl kunskapskraven uppfylls på såväl klassrumsnivå som skolnivå, huvudmannanivå och nationell nivå. Genomförandet av de nationella proven får dock inte ta så mycket tid att det minskar förutsättningarna för lärande. Vad gäller grundskolan är regeringen uppmärksam på att antalet obligatoriska nationella prov på kort tid ökat till sammanlagt tolv stycken fördelade på årskurs 3, 6 och 9. För en elev i årskurs 6 innebär det fem omfattande prov, vardera med flera delprov, i olika ämnen under vårterminen. Lärarnas organisationer varnar för att genomförandet av de nationella proven i dag tar omfattande arbetstid i anspråk.

Det pågår en översyn av de nationella proven för att se hur proven skulle kunna digitaliseras och delar av proven därigenom rättas centralt. Regeringen avser att bredda översynen till att också gälla antal, omfattning, effekter, förläggning och syfte med de nationella proven. Regeringen avser att pröva frågan om att under tiden för översynen göra något eller några av de senast införda nationella proven frivilliga.

9.6.8 Mer undervisningstid för att nå kunskapskraven

Hjälp med läxor och annat skolarbete för alla

Regeringen föreslår i denna budgetproposition, se volym 1 avsnitt 6.6.3, att RUT-avdragets bestämmelse om skattereduktion för hjälp med läxor och annat skolarbete ska avskaffas från den 1 januari 2015.

I stället föreslår regeringen att det riktade statsbidraget för att stimulera fler huvudmän att erbjuda hjälp med läxor och annat skolarbete för elever i grundskolan och motsvarande skolformer ska utökas.

Regeringen avser även att ge Statens skolverk i uppdrag att under 2015 utarbeta stödmaterial kring hur skolor kan arbeta med hjälp med läxor och annat skolarbete.

Under 2014 beslutades förordning (2014:144) om statsbidrag för läxhjälp. För ändamålet beräknades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) 24 miljoner kronor per år 2015 och 2016 och 12 miljoner kronor 2017 till huvudmän inom skolväsendet. För 2015 beräknades även 4 miljoner kronor för ideella läxhjälpföreningar.

Regeringen föreslår att ytterligare 272 miljoner kronor avsätts för 2015 för att stimulera huvudmännen att erbjuda läxhjälp, samt beräknar ytterligare 376 miljoner kronor för 2016, och ytterligare 388 miljoner kronor för 2017. Från och med 2018 beräknas 400 miljoner kronor årligen. Regeringen avser att se över frågan om hur stort statsbidrag de ideella föreningarna ska kunna söka från och med 2016.

Regeringen avser att förtydliga nämnda förordning så att skolor som tar del av medel ur satsningen sätter upp tydliga och uppföljningsbara mål för vad en utbyggd verksamhet med hjälp med läxor och annat skolarbete ska uppnå för skillnad i elevernas resultat.

Skola under lov

Förordning (2014:47) om statsbidrag för sommarskola eller undervisning under andra skollov syftar till att huvudmän för elever i årskurs 6–9 i grundskolan och vissa elever på gymnasieskolans yrkesprogram ska få ökade möjligheter att anordna undervisning under sommaren och andra lov för de elever som inte

när kunskapskraven. För detta beräknades i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) 78 miljoner kronor årligen 2015 och 2016. Regeringen avser nu att utöka denna satsning till att omfatta gymnasieskolan i dess helhet. Regeringen föreslår att satsningen förstärks med ytterligare 72 miljoner kronor för 2015 samt beräknar ytterligare 72 miljoner kronor för 2016. Från och med 2017 beräknas 150 miljoner kronor årligen avsättas för satsningen.

Regeringen avser att förtydliga nämnda förordning så att skolor som får statsbidrag sätter upp tydliga och uppföljningsbara mål för vad en utbyggd verksamhet med undervisning på skollov ska uppnå för skillnad i elevernas resultat.

9.6.9 Samverkan för bästa skola

Sverige har tappat sin tätposition när det gäller likvärdig skola. Ojämligheten och resultat-skillnaderna i den svenska skolan ökar. Andelen elever som går i skolor med riktigt låga resultat har dubblats sedan 2006. Andelen elever som går i skolor med mycket höga resultat ökar något. Det är tydligt att likvärdigheten inom skolsystemet är hotad.

Skolan ska vara hjärtat i det jämlika samhället. I skolan ska alla barn få det stöd och den stimulans de behöver för att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar. Det finns ingen motsättning mellan likvärdighet och höga studieresultat. Staten behöver ta större ansvar för att höja resultaten i skolor med låga studieresultat och tuffa förutsättningar.

Det enskilt viktigaste för elevernas resultat är att de möter skickliga och engagerade lärare. För att attrahera de bästa lärarna till skolorna med tuffast förutsättningar anser regeringen att extra resurser bör avsättas till högre löner för dessa lärare. Regeringen föreslår att det avsätts 125 miljoner kronor för 2015 och beräknar 250 miljoner kronor årligen därefter.

Skolor med låga studieresultat och tuffa förutsättningar behöver också större resurser för att utveckla till exempel pedagogik, bedömningspraktik, didaktik eller metodik eller förmågan att möta elever med olika förutsättningar. Statens skolverk bör därför få i uppdrag att sluta särskilda utvecklingsavtal med huvudmän för sådana skolor. I överenskommelserna ska statens och skolhuvud-

männens insatser klargöras. Regeringen föreslår att det avsätts 150 miljoner kronor 2015 för ett riktat statsbidrag som ska fördelas av Statens skolverk till de utvecklingsprojekt som blir resultatet av överenskommelserna och beräknar för detta ändamål 150 miljoner kronor årligen därefter.

Nyanlända elever

Undervisningen av nyanlända elever organiseras och genomförs på olika sätt i landets kommuner och skolor. För att alla nyanlända elever ska ges bästa möjliga förutsättningar att uppnå kunskapskraven och fullfölja sin utbildning anser regeringen att det finns behov av att komplettera regleringen i skollagen och anslutande förordningar. Regeringen avser därför att återkomma till riksdagen med förslag med syfte att öka likvärdigheten och skapa förutsättningar för att nyanlända ska kunna uppnå utbildningens mål.

Lärare som undervisar nyanlända elever bör ha kunskap och kompetens om flerspråkighet och andraspråksutveckling samt kunskaper om språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt. Genom en språkutvecklande ämnesundervisning ges eleven möjlighet att utveckla sin språk-, läs- och skrivförmåga. Även rektorn har en viktig roll för att skapa goda förutsättningar för elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse. Genom studiehandledning på modersmål kan nyanlända elever fortsätta med en åldersadekvat kunskapsutveckling utan att studierna försenas i väntan på att eleven lär sig svenska.

Regeringen avser att införa satsningar för lärare och rektorer för att stärka nyanlända elevers kunskapsutveckling. Regeringen anser också att det från och med 2016 bör ställas krav på huvudmännen att skyndsamt genomföra en kartläggning av nyanländas kunskaper i grundskolan, så att en nyanländ elev får plats i en årskurs och i en undervisningsgrupp. För kartläggningen beräknar regeringen 90 miljoner kronor 2016 och därefter 90 miljoner kronor årligen.

För samtliga ovan nämnda satsningar på nyanlända föreslår regeringen att det avsätts 200 miljoner kronor för 2015 och beräknar 200 miljoner årligen därefter.

För satsningarna på skolor med låga resultat och tuffa förutsättningar samt på nyanlända elever föreslår regeringen enligt ovan att sammanlagt 475 miljoner kronor avsätts för 2015. Från och med 2016 beräknas 600 miljoner kronor årligen avsättas för satsningen.

9.6.10 Fristående skolor

Regeringen välkomnar att det genom Friskolekommittén finns en bred blocköverskridande överenskommelse i friskolefrågor. Den står fast. Detta gäller även de delar i överenskommelsen som innebär att i vissa frågor närmare utreda förutsättningarna för ett genomförande av överenskommelsen.

Som en följd av sexpartiöverenskommelsen utreds hur offentlighetsprincipen kan införas i fristående skolor (dir. 2014:91) samt hur en öppen redovisning av kostnader och intäkter på skolenhetsnivå kan införas (dir. 2014:126). Ett förslag om ett stärkt meddelarskydd för anställda i bl.a. fristående förskolor och skolor har lämnats av Meddelarskyddsutredningen i betänkandet Stärkt meddelarskydd för privatanställda i offentligt finansierad verksamhet (SOU 2013:79) som har remissbehandlats. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag i dessa delar.

Som anges ovan står regeringen fast vid sexpartiöverenskommelsen, den är ett steg framåt för att säkerställa att verksamheten i skolan har en god kvalitet och att de offentliga medel som avsätts för skolverksamheten kommer brukarna, dvs. eleverna, till del. Men som framgår av de särskilda yttrandena i Friskolekommitténs betänkande (SOU 2013:56) så vill regeringen i vissa fall gå längre. Villkoren för såväl barn och elever som för anställda i det svenska skolväsendet ska så långt möjligt vara lika, oberoende av vem som är huvudman för verksamheten. I ett nationellt och sammanhållet skolsystem har kommunerna ansvaret för att garantera alla barn och unga rätt till en god utbildning med hög kvalitet. Kommunerna ska därför ha avgörandet över nyetableringar av skolor som drivs med vinstsyfte. På detta sätt kan en ökande skolsegregation liksom överetablering av skolor motverkas. En särskild utredare ska därför ges i uppdrag att föreslå nödvändiga författningsändringar. En utredning bör därför tillsättas så snart

möjligt och förslag till lagstiftning avses lämnas under 2015.

Välfärdens, inklusive skolans, verksamheter är ingen marknad. Skattemedel ska användas just till den verksamhet som de är avsedda för. Som framgår i en annan del av budgetpropositionen, se Finansplanen, avsnitt 1.8.1 Ordning och reda i välfärden, ska det utredas hur reglerna för användning av offentliga medel för driften av skattefinansierad välfärd bör utformas så att medlen kommer brukarna till godo och överskotten som huvudregel återförs till verksamheten.

9.6.11 Internationella skolor

En internationell skola på grundskolenivå är enligt skollagen en skola med enskild huvudman som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan. En internationell skola på gymnasienivå är en internationell skola som erbjuder gymnasial utbildning som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i gymnasieskolan eller som anordnar utbildning som leder fram till International Baccalaureate (IB).

Internationella skolor utgör en särskild utbildningsform utanför skolväsendet. De anordnar utbildning som följer ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan.

I en promemoria utarbetad av Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) föreslås bl.a. att kommuner, efter medgivande från Statens skolinspektion, ska få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå om det finns behov av utbildningen (U2014/5177/S). Utbildningen i internationella skolor med kommunal huvudman föreslås vara avgiftsfri.

Promemorian har remitterats.

9.6.12 Skolreoveringar för bättre arbetsmiljö och energieffektivisering

Många skollokaler runtom i landet erbjuder en undermålig arbetsmiljö⁹. En god arbetsmiljö för elever och lärare är en viktig förutsättning för att alla elever ska nå kunskapskraven i skolan och är ytterst huvudmannens ansvar. Den fysiska miljön i skolan har betydelse för elevernas välmående och deras förutsättningar att inhämta och utveckla kunskaper och värden. Lokalerna bör därför vara utformade så att de främjar trygghet och lärande, är bullerdämpande, har god ventilation, är tillgängliga och är energieffektiva m.m.

Regeringen har för avsikt att ge Boverket, i samverkan med Statens skolverk och Energimyndigheten, i uppdrag att fördela ett statsbidrag för medfinansiering av investeringar i bra arbetsmiljö i klimatsmarta skolbyggnader med moderna läromiljöer. Satsningen bör i första hand avse grundskolan och motsvarande skolformer och bör också inbegripa lokaler i direkt anslutning till skolan, såsom lokaler för förskoleklass. Även gymnasieskolans lokaler kan till del komma att omfattas. För detta ändamål föreslår regeringen att 100 miljoner kronor avsätts för 2015 och beräknar 300 miljoner kronor årligen för 2016–2018. Totalt omfattar satsningen därmed 1 miljard kronor under 2015–2018. (Se vidare utg.omr. 18 avsnitt 3).

9.7 Gymnasieskolan

De flesta förslag som har redovisats ovan gäller flera delar av skolväsendet och därmed även gymnasieskolan. Nedan redovisas de förslag som i huvudsak enbart gäller gymnasieskolan.

9.7.1 Alla ungdomar ska gå en gymnasieutbildning

Tillgången på jobb för personer med kort utbildning minskar och ungdomar utan gymnasial utbildning möter stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland unga kvinnor och män som inte avslutat en gymnasieutbildning är ungefär dubbelt så hög jämfört med dem som har det. Gymnasial utbildning har i det närmaste blivit en förutsättning för att få ett arbete och för att klara sig i ett allt mer kunskapsintensivt samhälle. Att ha slutfört en gymnasial utbildning är ett kvitto på att man har utvecklat förmågor som är viktiga både i arbetslivet och för vidare studier. I dag går de allra flesta ungdomar, ca 99 procent, vidare från grundskolan till gymnasieskolan men alltför många avbryter utbildningen under det första eller andra studieåret. Samhället och skolan behöver ta ett större ansvar för att eleverna ska uppnå kraven för gymnasieexamen och de unga ska veta att de behöver slutföra sin utbildning. Regeringen avser därför att låta en utredare analysera möjliga åtgärder för att alla ungdomar som inte fyllt 18 år ska gå en gymnasieutbildning.

Det kommer samtidigt att krävas stora insatser för att alla unga ska slutföra en gymnasieutbildning. Eleverna ska få det stöd de behöver för att utvecklas efter sina förutsättningar. Lagstiftningen rörande elevers rätt till särskilt stöd i gymnasieskolan bör av denna anledning ses över. För att minska avhoppet från gymnasieskolan bör nationella mål utarbetas. Regeringen avser även att inleda samtal med den kommunala sektorn och berörda parter för att utarbeta en gemensam strategi i samma syfte. Samtalen bör även omfatta det kommunala informationsansvaret, som den 1 januari 2015 kommer att kallas det kommunala aktivitetsansvaret, eftersom detta är av särskild betydelse i sammanhanget.

9.7.2 Alla nationella program ska ha en bred gemensam kunskapsbas

Den reformerade gymnasieskolan som infördes hösten 2011 innebar förändringar som enligt Statens skolverk har inneburit en omfattande minskning av antalet elever på yrkesprogrammen. Det är bekymmersamt att unga kvin-

⁹ *Energianvändning & inommiljö i skolor och förskolor* (ER 2007:11), Statens energimyndighet, och *Allergi i skola och förskola*, Socialstyrelsen (2013).

nor och män väljer bort utbildningar som leder till jobb. Arbetslivet kräver i dag en flexibilitet när det gäller att snabbt kunna skaffa sig nya kompetenser och kunna skola om sig till ett nytt yrke under sitt yrkesverksamma liv. Alla nationella program måste därför ha en bred gemensam kunskapsbas som ger grundläggande behörighet till högskolan. Det rustar individen, tryggar den framtida kompetensförsörjningen och gynnar Sveriges konkurrenskraft.

Det är väsentligt att alla gymnasieelever får utveckla och använda sin fantasi och kreativitet. Estetik, kreativitet och förmåga att uttrycka sig konstnärligt är en tillgång i många yrken. Regeringen anser att ett estetiskt ämne ska ingå i alla nationella program. En särskild utredare bör därför få i uppdrag att analysera dels hur gymnasieskolan kan anpassas så att alla nationella program ger grundläggande behörighet till högskolan, dels hur alla nationella program kan innefatta ett estetiskt ämne.

9.7.3 Yrkescollege

Branschernas inflytande över den gymnasiala yrkesutbildningen bör öka. Syftet med ett ökat inflytande är att eleverna ska bli bättre förberedda för arbetslivet samtidigt som arbetsgivarna får rätt utbildad arbetskraft. Att utbildningarna kan svara mot arbetslivets krav är också av avgörande betydelse för att stärka Sveriges innovations- och konkurrenskraft.

Samverkan mellan branscher och utbildningsanordnare är en förutsättning för att garantera en yrkesutbildning av god kvalitet och att arbetslivets krav på rätt utbildad arbetskraft kan tillgodoses. Exempel på väl fungerande samverkan finns inom tekniksektorn och vård- och omsorgssektorn. Genom olika modeller av s.k. yrkescollege samverkar branscher och utbildningsanordnare på nationell, regional och lokal nivå för utveckling av olika yrkesutbildningars kvalitet och attraktionskraft. Regeringen anser att sådan samverkan bör stimuleras genom ett särskilt statsbidrag och därmed kunna spridas även till andra branscher. Regeringen föreslår att 5 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2015 och beräknar 5 miljoner kronor per år för 2016–2018. Regeringen avser också att utreda hur yrkescollege eller liknande samverkansmodeller kan utvecklas inom nya branscher.

9.7.4 Utvecklingsstöd till branscher

Lärande på arbetsplats utgör en central del i de yrkesintroduktionsavtal som parter inom flera branscher har tecknat. Planering, handledning, uppföljning och dokumentation är viktiga förutsättningar för att lärandet i arbetslivet ska hålla en hög kvalitet. Detta gäller såväl det lärande som kan ske inom ramen för anställningar på basis av yrkesintroduktionsavtalen som det arbetsplatsförlagda lärandet som förekommer i gymnasieskolan. För att främja arbetsmarknadens parter arbete med att bygga upp strukturer för lärande på arbetsplatserna inrättades den 3 april 2014 en nationell delegation för lärande på arbetsplatserna inom ramen för yrkesintroduktionsanställningar. Därutöver har ett riktat statsbidrag inrättats för att arbetsgivar- och arbetstagarparterna gemensamt ska kunna bygga upp stödstrukturer för handledning och lärande på arbetsplatsen inom respektive bransch som har tecknat yrkesintroduktionsavtal. Parterna kan också söka statsbidrag för att utveckla kvaliteten i det arbetsplatsförlagda lärande som bl.a. sker inom ramen för gymnasieskolan. Regeringen anser att det arbete som pågår hos t.ex. Statens skolverk, branschorganisationer och parter för att utveckla olika former av lärande i arbetslivet är av stor betydelse för att arbetskraften ska stå rustad för de krav som arbetslivet ställer. Regeringen välkomnar parternas engagemang och intresse för att arbeta för ökad kvalitet i det arbetsplatsförlagda lärandet.

9.7.5 Satsningar på entreprenörskap i skolan intensifieras

Främjande av unga kvinnors och mäns entreprenörskap och innovationskraft är ett led i att stärka ungas sysselsättning och förutsättningar att komma in på arbetsmarknaden. Samtidigt bidrar det till målet om fler och växande företag. Attityder och förmågor, såsom kreativitet, nyfikenhet, samarbets- och problemlösningsförmåga, grundläggs tidigt i livet. Satsningar på ungas entreprenörskap kan bidra till fler unga företagare och mer entreprenöriella anställda.

Redan i skolan bör samhället introducera möjligheten att ägna sig åt eget företagande, entreprenörskap och innovation. Statens skolverk har i uppdrag att stimulera arbetet med entreprenörskap i skolan. Det handlar t.ex. om

att främja skolors samarbete med arbetslivet, erbjuda kompetensutveckling inom området entreprenörskap och underlätta erfarenhetsutbyte samt att fördela utvecklingsmedel till skolhuvudmän och verksamhetsstöd till organisationer. För att ytterligare stärka detta område föreslår regeringen 20 miljoner kronor för 2015 för en satsning på unga kvinnors och mäns företagande. För samma ändamål beräknar regeringen 20 miljoner kronor per år för 2016–2018. (se även Politikens inriktning, utg.omr. 24, Näringsliv, kapitel Entreprenörskap och företagande).

9.7.6 Yrkestävlingar

Det finns en lång tradition av nationella yrkestävlingar inom många branscher. Sverige deltar även med ett yrkeslandslag i internationella yrkestävlingar. Den uppmärksamhet som tävlingarna skapar när det gäller yrkeskunnande och yrkesutbildning kan bidra till att höja utbildningarnas kvalitet, status och attraktionskraft. Arrangemang av nationella tävlingar och deltagande i Yrkes-VM och Yrkes-EM sker genom organisationen World Skills Sweden, ett samarbete mellan arbetsmarknadens parter och staten.

9.7.7 Förändringar i dansarutbildningen

Genom riksdagens godkännande av propositionen Ett steg framåt – en ny dansarutbildning (prop. 2010/11:19) infördes en förberedande dansarutbildning i årskurserna 4–9 i grundskolan och en yrkesdansarutbildning i gymnasieskolan.

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har utarbetat en promemoria (U2014/3793/GV) som bl.a. innehåller förslag om att elever, i stället för en sammanhållen utbildning, ska erbjudas en yrkesdansarutbildning med särskilt profilerade utbildningsvägar (nationella profiler). De nationella profilerna är klassisk balett och modern dans. Promemorian har remissbehandlats. Samtliga remissinstanser som har svarat på remissen är positiva till förslaget om att två profilerade utbildningsvägar införs på yrkesdansarutbildningen. Regeringen avser att se över den sammanhållna yrkesdansarutbildningen.

9.7.8 Registerkontroll av personal i gymnasie- och gymnasiesärskolan

Den som erbjuds en anställning eller som på annat sätt erbjuds eller tilldelas arbete inom förskolan, förskoleklassen, fritidshemmet och de obligatoriska skolformerna samt inom annan pedagogisk verksamhet ska lämna ett utdrag ur belastningsregistret till den som erbjuder anställningen eller den inom verksamheten som på annat sätt beslutar att anlita personen ifråga. En registerkontroll bör på motsvarande sätt även göras av den som erbjuds eller tilldelas arbete inom gymnasie- och gymnasiesärskolan. Ett förslag med denna innebörd har remitterats (U2014/5176/S). Regeringen avser att återkomma till riksdagen med förslag till ändring av skollagen (2010:800) när det gäller denna del.

9.8 Vuxenutbildning

9.8.1 Ett nytt kunskapslyft

Tabell 9.1 Nya utbildningsplatser¹⁰

Antal	2015	2016	2017	2018
Universitet/ Högskola	5 000	7 925	11 125	14 300
Yrkehögskolan	2 000	4 000	4 000	4 000
Komvux/ yrkesvux	10 000	10 000	10 000	10 000
Folkhögskolan- allmän kurs	1 500	2 000	2 000	2 000
Utbildnings- kontrakt				
Komvux/ yrkesvux	3 675	3 675	3 675	3 675
Studiemotiv- erande kurser folkhögskolan	1 600	1 600	1 600	1 600
Summa	23 775	29 200	32 400	35 575

Arbetslösheten har bitit sig fast på en hög nivå. Det finns ett tydligt samband mellan utbildningsnivå och sysselsättning. Personer med kort tidigare utbildning – dvs. förgymnasial utbildning – är i högre utsträckning arbetslösa än per-

¹⁰ En utbildningsplats kan bestå av fler individer.

soner med gymnasial eller högre utbildning. Detta gäller för alla åldersgrupper och är särskilt allvarligt eftersom det blir allt färre arbetstillfällen med låga eller inga krav på utbildning. Ytterligare en grupp som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden är personer som har invandrat till Sverige. Tiden från uppehållstillstånd till dess att hon eller han får sitt första jobb är för många lång. I allt högre grad är den kommunala vuxenutbildningen av stor betydelse för att ge utrikes födda en möjlighet till utbildning som leder till arbete och tillräckliga kunskaper i svenska språket för att fullt ut kunna delta i samhällslivet. Att så är fallet bekräftas av att en allt större andel av eleverna inom vuxenutbildningen är utrikes födda.

Mot denna bakgrund avser regeringen att öka ambitionerna inom vuxenutbildningsområdet. För att ge fler möjlighet att kunna ta del av utbildning som skapar vägar in i arbetslivet bör ett nytt och stadigvarande kunskapslyft med permanenta utbildningsplatser införas. Regeringens satsning på kunskapslyftet med finansiering av utbildningsplatser hos bl.a. kommunerna bör bli en viktig del av det livslånga lärandet och syfta till att stärka arbetskraftens kompetens och möjligheter på arbetsmarknaden samt bidra till att förkorta tiden för etablering i samhället och på arbetsmarknaden för många nyanlända.

Kunskapslyftet utgör en viktig del i regeringens ambition att förbättra Sveriges konkurrenskraft. Många företag har i dag problem att hitta personal. Trots hög arbetslöshet råder betydande brist på arbetskraft med rätt kvalifikationer. Bristen på rätt kompetens utgör på så sätt ett tillväxthinder. Arbetsmarknaden är i behov av de människor som i dag står utanför.

Regeringens mål är att Sverige ska nå den lägsta arbetslösheten i EU till 2020. För att uppnå det målet initierar regeringen en investering i kunskapslyftet som ökar successivt för att 2018 uppgå till drygt 35 500 utbildningsplatser. Platserna föreslås omfatta högskoleutbildning, utbildning inom yrkeshögskolan och folkhögskolan samt både allmänna ämnen och yrkesämnen inom kommunal vuxenutbildning (komvux). Arbetsmarknadens parter spelar en viktig roll i utvecklingen av det livslånga lärandet. En god dialog med parterna är därför nödvändig för att utveckla kunskapslyftet. Regeringen avser att bl.a. initiera samtal med parterna på arbetsmarknaden samt näringslivet för att hitta nya vägar när det gäller att utveckla

och bygga upp hållbara metoder för ett strukturerat lärande på arbetsplatserna.

Inom ramen för kunskapslyftet bör också deltagare i det arbetsmarknadspolitiska programmet jobb- och utvecklingsgarantins sista del, fas tre, ges ökade möjligheter till utbildning. De bör kunna gå kortare utbildningar (upp till 1 år långa) inom komvux, högskolan eller yrkeshögskolan med bibehållet aktivitetsstöd. En förutsättning bör vara att de formella behörighetskraven är uppfyllda och att antagning sker i konkurrens med andra sökande. Utbildningen bör vidare bedömas medföra förbättrade förutsättningar för att få ett jobb på den reguljära arbetsmarknaden.

Universitet och högskolor

Aldrig förr har så många sökt sig till högskolan som nu. Fler behöriga sökande bör beredas plats i högskolan, särskilt mot bakgrund av en rekordhög ungdomsarbetslöshet. För att fler behöriga ska kunna genomgå högskoleutbildning föreslås kunskapslyftet även innefatta en utökning av resurserna för högskoleutbildning i hela landet. En del av platserna bör vara i utbildningar som leder till en yrkesexamen där antalet studenter måste öka för att möta arbetsmarknadens behov. Regeringen föreslår därför att medel motsvarande 5 000 nya utbildningsplatser i högskolan avsätts under 2015. Platserna ökar successivt för att 2018 uppgå till drygt 14 000 (se avsnitt 9.9.1).

Yrkeshögskolan

Yrkeshögskolan spelar en central roll för att tillgodose de behov som finns inom arbetslivet av kvalificerad arbetskraft. Yrkeshögskolans resultat visar också att utbildningarna i hög grad leder till arbete. För ungdomar som vill fördjupa sina yrkeskunskaper från gymnasieskolan och för äldre som väljer att byta karriär fyller yrkeshögskolan en viktig funktion. Regeringen vill därför kraftigt utöka antalet utbildningsplatser i yrkeshögskolan och föreslår att 120 miljoner kronor extra satsas för detta ändamål för 2015 under utgiftsområde 16 vilket motsvarar utbildningskostnaderna för ca 2 000 utbildningsplatser. För 2016 och årligen framöver beräknar regeringen att satsningen uppgår till

240 miljoner kronor vilket motsvarar ca 4 000 utbildningsplatser. Till detta tillkommer kostnader för studiemedel (se utg.omr. 15 avsnitt 3.8.2).

Komvux och yrkesvux

Komvux är en viktig del i kommunernas vuxenutbildning. Verksamheten ger många vuxna personer en möjlighet att få behörighet till högre studier samtidigt som andra får möjlighet att komplettera gammal och inte längre gångbar kunskap. Vissa får mitt under en pågående yrkeskarriär, via komvux, en möjlighet att byta yrkesinriktning medan det för andra kan handla om att vidareutbilda sig inom sitt yrkesområde i syfte att stärka sina yrkeskunskaper och därmed sin ställning i arbetslivet.

Den statligt finansierade yrkesinriktade gymnasiala vuxenutbildningen, yrkesvux, är viktig för den svenska arbetsmarknadens kompetensförsörjning. Yrkesvux når grupper som saknar gymnasieutbildning med yrkesinriktning eller som har behov av att komplettera sin gymnasiala yrkesutbildning. I och med att fler får en yrkesutbildning motverkas brister på arbetsmarknaden och matchningen stärks.

Regeringen föreslår att medel avsätts för en förstärkning av antalet utbildningsplatser i komvux och yrkesvux motsvarande 10 000 utbildningsplatser. För detta ändamål föreslås 475 miljoner kronor avsättas 2015 och samma belopp beräknas årligen fr.o.m. 2016. Till detta tillkommer kostnader för studiemedel under utgiftsområde 15.

Hantering av denna insats kommer att medföra en ökad arbetsbelastning för Statens skolverk. Regeringen föreslår därför att anslaget till Statens skolverk ska ökas med 2 000 000 kronor 2015 och beräknar samma belopp årligen därefter.

Traineejobb

Regeringen föreslår att det avsätts medel för fler utbildningsplatser inom vuxenutbildningen. Detta bör möjliggöra att ungdomar som erbjuds traineejobb kan kombinera arbete med relevant yrkesutbildning (se utg.omr. 14 avsnitt 4.5).

Pågående satsningar

Utöver de platser som nämnts ovan finns även pågående satsningar på yrkesförarutbildningar

och lärlingsutbildning för vuxna (lärlingsvux). Satsningen på yrkesförarutbildningar är permanent och de medel som fördelas till satsningen brukar uppgå till ca 1 000 utbildningsplatser per år. Satsningen på lärlingsvux omfattar ca 2 000 utbildningsplatser under 2015 respektive 2016.

Folkhögskolan

Folkhögskolans pedagogik, som i hög grad bygger på samtal och erfarenhetsutbyte i mindre studiegrupper, kan ge det stöd och den stimulans som många som inte har lyckats i det reguljära utbildningssystemet kan behöva. För att ge fler i denna grupp möjlighet att få gymnasiekompetens föreslår regeringen att ytterligare medel för statsbidraget till folkbildningen tillförs så att folkhögskolans allmänna kurser 2015 kan utökas med 1 500 utbildningsplatser. Regeringen beräknar att ytterligare medel för statsbidraget därefter tillförs så att antalet utbildningsplatser i allmän kurs kan utökas med 2 000 platser fr.o.m. 2016 (se utg.omr.17 avsnitt 2.6.1).

Utbildningskontrakt

Arbetslösheten bland unga utan gymnasieexamen är mer än dubbelt så hög som bland dem som har examen. För att stödja arbetslösa ungdomar som inte har fullföljt sina gymnasiestudier avser regeringen att, stegvis från 2015, införa en 90-dagarsgaranti (se utg.omr. 14 avsnitt 4.5). Denna 90-dagarsgaranti ska omfatta alla arbetslösa ungdomar, även de med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Som en viktig del av 90-dagarsgarantin avser regeringen att införa utbildningskontrakt för unga arbetslösa som inte har fullföljt sin gymnasieutbildning. Studier bör kunna bedrivas inom komvux och folkhögskola och en viktig målsättning bör vara att studierna, om behov finns, ska kunna kombineras med praktik eller arbete på deltid (se utg.omr. 14 avsnitt 4.5). Som ett led i införandet av utbildningskontraktet bör de möjligheter som finns i dag för arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år att under vissa förutsättningar få den högre bidragsnivån inom studiemedlet finnas kvar och framöver anpassas till hur 90-dagarsgarantin utformas (se utg.omr. 15 avsnitt 3.8.2). Regeringen föreslår bl.a. att medel avsätts för statsbidrag motsvarande ca

3 675 utbildningsplatser inom komvux för detta ändamål. För 2015 och 2016 anpassas även statsbidraget för den pågående satsningen på arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år. För statsbidrag föreslås således 150 miljoner kronor avsättas för 2015. För samma ändamål beräknas 140,5 miljoner kronor för 2016 och därefter 136 miljoner kronor årligen.

Medel föreslås även avsättas under utgiftsområde 14 för att ungdomarna inom ramen för utbildningskontraktet ska kunna kombinera studier med arbete. Regeringen föreslår också att den satsning som finns i dag på studiemotiverande kurser på folkhögskola förlängs och att medel avsätts för 1 600 utbildningsplatser i dessa studiemotiverande folkhögskolekurser (se utg.omr. 14 avsnitt 4.5).

Det bör poängteras att det är viktigt att de satsningar som beskrivs i dessa avsnitt inte utformas så att de stimulerar till avhopp från gymnasieskolan.

9.8.2 Kommunernas vuxenutbildning

Som tidigare nämnts har andelen utrikes födda ökat inom vuxenutbildningen. Många nyanländas första och ibland enda kontakt med det svenska utbildningsväsendet är med vuxenutbildningen, för de flesta i form av utbildning i svenska för invandrare (sfi). En del väljer sedan att fortsätta sina studier genom att läsa svenska som andraspråk, yrkesförberedande eller högskoleförberedande utbildningar inom komvux. En del går vidare till andra utbildningsformer, t.ex. yrkeshögskola, folkhögskola eller högskolestudier.

Två utredningar, GRUV-utredningen (SOU 2013:20) och Sfi-utredningen (SOU 2013:76), har föreslagit hur vuxenutbildningen kan anpassas för att bättre möta utrikes föddas behov och förutsättningar. Vuxenutbildningen fyller ett stort behov för många som kommer till Sverige från andra länder. Den heterogena sammansättningen av elever inom vuxenutbildningen medför krav på anpassning av utbildningen efter vars och ens individuella behov och förutsättningar. Behovet av åtgärder för att stödja utvecklingen av en mer individuellt utformad vuxenutbildning, som är bättre anpassad för uppgiften att utbilda utrikes födda liksom korttidsutbildade, är enligt regeringens mening stort.

Mot denna bakgrund föreslår regeringen att 20 miljoner kronor avsätts för att under 2015 möjliggöra vissa anpassningar av bl.a. vuxenutbildningens styrdokument. Syftet är att bättre anpassa utbildningen till elevernas behov och förutsättningar och därmed också öka genomströmningen. Detta kan i sin tur motverka en onödigt hög skuldsättning för eleverna.

9.8.3 Yrkehögskolan

Den kortsiktighet som har präglat yrkehögskolan med en ständig omprövning av utbildningsutbudet har skapat osäkerhet när det gäller utbildningarnas framtid. Det har gjort det svårt för studerande som vill planera sin yrkeskarriär och för arbetslivet som behöver mer långsiktiga förutsättningar. Vissa utbildningar är konstant efterfrågade och där arbetslivet och dess branschföreträdare ser mer långsiktiga behov måste utbildningar få mer kontinuitet och stabilitet. Regeringen avser att återkomma i frågan.

9.8.4 Kartläggning av system för validering

Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har uppdragit åt en utredare att kartlägga de valideringsinsatser som finns inom arbetsmarknads- och utbildningssektorn och bl.a. föreslå hur valideringssystem som är lättare att överblicka för individen än dagens system ska utformas. Förslagen ska syfta till att skapa en effektivare användning av befintliga resurser för att möjliggöra att fler individer, såväl inrikes som utrikes födda, ska kunna få sin reella kompetens validerad. I uppdraget ingår även att beakta Europeiska rådets rekommendation om validering av icke-formellt och informellt lärande. Sverige har ställt sig bakom rekommendationen som poängterar vikten av väl fungerande system för validering för att stärka människors möjligheter till livslångt lärande, förbättra anställningsbarheten och öka rörligheten på arbetsmarknaden. Regeringen avser att med utgångspunkt i detta arbete införa ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering.

9.8.5 En referensram för kvalifikationer för livslångt lärande införs

Europaparlamentet och rådet antog den 23 april 2008 en rekommendation om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande (2008/C 111/01), EQF. EQF är en gemensam och neutral referensram med åtta nivåer som kan fungera som ett översättningsverktyg mellan olika kvalifikationssystem. Det övergripande syftet med EQF är att främja rörlighet och livslångt lärande. Med kvalifikation avses i detta sammanhang ett dokumenterat resultat av lärande i form av kunskaper, färdigheter och kompetenser, t.ex. utbildningsbevis, examina, certifikat eller diplom. Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) har remitterat en promemoria, En nationell referensram för kvalifikationer (U2014/4373/GV). Promemorian innehåller bl.a. ett förslag om en förordning om referensram för kvalifikationer för livslångt lärande. Remisstiden löpte ut den 17 oktober 2014. Den nationella referensramen föreslås innehålla åtta nivåer som var och en beskriver det resultat av lärande uttryckt i form av kunskaper, färdigheter och kompetenser som är av betydelse för respektive nivå. En kvalifikation ska anses motsvara den nivå i referensramen som bäst överensstämmer med de kunskaper, färdigheter och kompetenser som kvalifikationen representerar. När det gäller kvalifikationer som är författningsreglerade, kvalitetssäkrade och vars resultat av lärande anges i författningsregleringen föreslås att nivån på sådana kvalifikationer ska anges direkt i förordningen. Det är i huvudsak kvalifikationer inom det offentliga utbildningsväsendet, t.ex. gymnasie-, yrkeshögskole- och högskoleexamina, som avses. När gäller de kvalifikationer som inte anges i förordningen föreslås kvalifikationens nivåer i referensramen fastställas efter ansökan från kvalifikationens utfärdare.

En sådan ansökan föreslås prövas av Myndigheten för yrkeshögskolan och myndighetens beslut förslås få överklagas till Överklagandenämnden för högskolan. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med ett förslag om ändring i högskolelagen (1992:1434) så att nämnden även får i uppgift att pröva sådana överklaganden. Den sökande föreslås vidare bli skyldig att betala en ansökningsavgift som täcker samtliga kostnader för administrativ hantering av ansökan, besluts-

processen och kvalitetssäkringen. För 2015 bedöms dessa kostnader preliminärt uppgå till 10 000 kronor. Regeringen avser också att återkomma till riksdagen med ett lagförslag om ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om avgiften. Avsikten är att avgiftsintäkterna ska få disponeras av Myndigheten för yrkeshögskolan.

9.8.6 Jämställdhet

Målet för kommunernas vuxenutbildning är att vuxna ska stödjas och stimuleras i sitt lärande. För att uppnå detta mål är det viktigt att kvinnor och män har samma makt att forma sitt eget liv genom vuxenutbildning. För att underlätta kvinnors och mäns faktiska deltagande i vuxenutbildning har det betydelse på vilket sätt vuxenutbildning erbjuds. Många som arbetar, praktiserar eller är föräldralediga har behov av en vuxenutbildning som är flexibel när det gäller tid och rum.

Enligt lagen (2009:128) om yrkeshögskolan ska den som verkar inom yrkeshögskolan bl.a. främja jämställdhet mellan könen. Vidare ska utbildningarna bidra till att bryta traditioner i fråga om könsbundna utbildnings- och yrkesval.

Trots de åtgärder som vidtagits inom yrkeshögskolan och den kommunala vuxenutbildningen för att underlätta kvinnors och mäns deltagande och ge dem förutsättningar att göra medvetna utbildningsval råder det en stor obalans mellan könen inom utbildningsområdena.

Regeringen anser därför att det finns skäl att intensifiera jämställdhetsarbetet och avser att se över hur målen för verksamhetsområdena kan formuleras utifrån ett jämställdhetsperspektiv samt vilka indikatorer som kan kopplas till målen. Genom att formulera mål och följa upp måluppfyllelsen med ändamålsenliga indikatorer kan regeringens jämställdhetspolitik på ett bättre sätt synliggöras i resultatredovisningen.

9.9 Högskoleutbildning

Högskoleutbildning av hög kvalitet är avgörande för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Högskoleutbildning behövs för välutbildad

arbetskraft och skapar förutsättningar för forskning och ökad kunskap. Högskoleutbildning bidrar också till bildning och enskilda individers utveckling, samhällsengagemang och kritiska tänkande. Universitet och högskolor har en viktig uppgift att utbilda för såväl dagens arbetsmarknad som för morgondagens. Lärosätena har därför ett stort ansvar att se till att utbildningarna förnyas och är långsiktigt hållbara.

Regeringens mål är att utbildning och forskning vid universitet och högskolor ska hålla en internationellt sett hög kvalitet och bedrivas effektivt. Utbildningen ska möjliggöra ett livslångt lärande för att bidra till tillväxt och jämlikhet.

Lika tillgång till utbildning är en demokratisk rättighet. Alla ska ges lika möjligheter att gå vidare till högskoleutbildning oavsett bakgrund. Det är därför av största vikt att motverka skillnader i tillgång till utbildning mellan människor med olika bakgrund, men också att säkerställa att utbildning finns tillgänglig i hela landet, t.ex. via distanskurser. Det är också viktigt att de resurser som ges till högskoleutbildning verkligen används i syfte att erbjuda de utbildningar som studenterna och arbetsmarknaden efterfrågar.

Universitet och högskolor är internationellt präglande verksamheter där såväl utbildning som forskning bedrivs i allt högre grad oberoende av nationella gränser. Svenska universitet och högskolor måste därför vara attraktiva samarbetspartners för utländska lärosäten och företag och framgångsrikt kunna attrahera studenter, forskare och resurser internationellt.

Universitet och högskolor är viktiga för en hållbar utveckling i samhället. Enligt högskolelagen ska universitet och högskolor i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa. Enligt högskolelagen ska också jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iaktas och främjas i verksamheten. Regeringen förutsätter att lärosätena arbetar aktivt med dessa frågor.

9.9.1 Fler i högskolan

Aldrig förr har så många sökt sig till högskolan som nu. Fler behöriga sökande bör beredas plats i högskolan, särskilt mot bakgrund av en rekord-

hög ungdomsarbetslöshet. För att fler behöriga ska kunna genomgå högskoleutbildning föreslår regeringen en utökning av resurserna till högskoleutbildning i hela landet. Regeringen föreslår att medel motsvarande 5 000 nya helårsplatser avsätts för 2015.

Satsningar på vissa bristyrken

Universitet och högskolor har stor frihet att besluta om sitt utbildningsutbud. Men regeringen anser att eftersom arbetslösheten bland ungdomar är hög och det finns problem med matchningen på arbetsmarknaden finns det anledning att särskilt peka ut vissa utbildningar som måste byggas ut för att möta behoven på arbetsmarknaden. Det gäller utbildningar där efterfrågan på arbetsmarknaden överstiger utbudet av utbildade personer, framför allt inom yrken där det under en längre tid varit svårt att få tillgång till utbildad personal.

Regeringen presenterar i denna proposition en nationell samling för läraryrket och ett kunskapslyft. Ett viktigt led i dessa satsningar är att det finns lärare och förskollärare inom de lärarkategorier där efterfrågan förväntas vara större än utbudet. Med anledning av detta föreslår regeringen att medel avsätts för 2015 och beräknas för 2016–2018 i enlighet med Tabell 9.2 för en utbyggnad av förskolläraryrket, grundlärautbildningen och den kompletterande pedagogiska utbildning som leder till ämneslärarexamen.

Regeringen föreslår också att medel avsätts för 2015 och beräknas för 2016–2018 i enlighet med nämnda tabell för en utbyggnad av speciallärar- och specialpedagogutbildningarna. I Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärdering Kvalitetsutvärdering av specialpedagogik, speciallärar- och specialpedagogexamen (411-00621-13) har kvaliteten i dessa utbildningar vid några lärosäten ifrågasatts på ett antal punkter. De lärosäten med speciallärar- och specialpedagogutbildningar som fick omdömet bristande kvalitet har nu ett år på sig att rätta till dessa brister. Regeringen förutsätter att detta sker så att utbildningarna kan fortsätta ges. Speciallärar- och specialpedagogutbildningarna är avgörande för att alla elever ska kunna nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling och bristen på utbildade speciallärare och specialpedagoger är stor. Regeringen avser att i första

hand fördela resurser för dessa utbildningar till de lärosäten som fått omdömet hög kvalitet.

Svensk hälso- och sjukvård ska vara världsledande. Tillgången till välutbildad personal är väsentlig för att fortsätta utvecklingen mot detta mål. Inom vissa yrkeskategorier råder brist på utbildad personal. Med anledning av detta föreslår regeringen att medel avsätts för 2015 och beräknas för 2016–2018 i enlighet med Tabell 9.2 för en utbyggnad av utbildningarna till sjuksköterska, barnmorska och specialist-sjuksköterska. Om hälso- och sjukvårdsutbildningarna ska kunna byggas ut krävs att landsting och kommuner bidrar med platser för den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Ett nära samarbete mellan lärosäten och vårdgivare

inom hälso- och sjukvårdssektorn är avgörande för att utbyggnaden ska kunna genomföras.

Regeringen föreslår i avsnitt 10.2 Anslag för universitet och högskolor att resurserna till anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå ökas. Av Tabell 9.2 Satsning på fler utbildningsplatser framgår fördelningen av helårsstudenter mellan utbildningar och år. Fördelning av resurser mellan lärosätena beslutas i 2015 års regleringsbrev. Regeringen avser att föra in medlen i respektive lärosätes anslag för ersättning för utbildning för grundnivå och avancerad nivå samt anslaget för enskilda utbildningsanordnare från och med 2016.

Tabell 9.2 Satsning på fler utbildningsplatser

Antal helårsstudenter

	2015	2016	2017	2018
Förskolläro-utbildning	400	1 200	2 000	2 800
Grundläro-utbildning F–3*	350	1 050	1 750	2 450
Kompletterande pedagogisk utbildning	250	750	750	750
Specialläro-utbildning och specialpedagogutbildning	150	450	450	450
Sjuksköterskeutbildning	175	550	1 100	1 625
Barnmorskeutbildning	125	375	375	375
Specialistsjuksköterskeutbildning	300	600	600	600
Övriga utbildningar	3 250	2 950	4 100	5 250
Summa	5 000	7 925	11 125	14 300

Tidigare aviserade utökningar

I budgetpropositionen för 2014 aviserades en utökning av antalet utbildningsplatser på specialläro-utbildningen och antalet platser inom hälso- och sjukvårdsutbildningar vid vissa enskilda utbildningsanordnare och universitet i Stockholmsregionen fr.o.m. 2015. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med vad som tidigare har beräknats.

I budgetpropositionerna för 2012, 2013 och 2014 har medel avsatts för att utöka utbildningsplatserna på läkar-, tandläkar-, barnmorske-, sjuksköterske- samt ingenjörsutbildningarna. Regeringen föreslår att riksdagen anvisar medel i enlighet med vad som tidigare har beräknats. Under 2015 föreslås också medel avsättas i enlighet med vad som tidigare har beräknats för den satsning som motsvarar ca 4 200 tillfälliga

platser under perioden 2013–2015 och som föreslogs i budgetpropositionen för 2013.

9.9.2 Högskolans utbildningsuppdrag

Högskoleutbildning ska enligt högskolelagen (1992:1434) vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund och på beprövad erfarenhet. Vidare ska utbildning på grundnivå väsentligen bygga på de kunskaper som eleverna får på nationella program i gymnasieskolan eller motsvarande kunskaper. Den vetenskapliga grunden i kombination med kraven på förkunskaper är utgångspunkten för vad som ska betraktas som högskoleutbildning.

Gränsdragningen mellan olika utbildningsformer är ibland svår att göra. Regeringen menar att sådan utbildning som primärt hör hemma

inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen inte bör ges som högskoleutbildning.

Högskolans utbildningar ska möta både arbetsmarknadens och samhällets behov på längre sikt. Universitet och högskolor ansvarar själva för att inom ramen för de mål som regeringen har satt upp i examensordningen, bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100) utforma utbildningarna och de har stor frihet att själva dimensionera utbildningarna så länge dessa möter studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Regering och riksdag har vid ett flertal tillfällen uttalat dessa principer för dimensionering. Principerna ger en stor flexibilitet i utbildningsutbudet, och erfarenheter visar att en alltför centralstyrd dimensionering av utbildning inte är ändamålsenlig. Regeringen ser dock att samverkan mellan lärosäten liksom med andra berörda myndigheter innebär möjligheter till en bättre dimensionering av utbildningarna.

Vid planering av utbildningsutbudet är det viktigt att universitet och högskolor tar del av analyser som gäller det framtida behovet på arbetsmarknaden. För stora delar av utbudet behöver sådana analyser grundas på bedömningar om arbetsmarknaden på såväl regional som nationell nivå. En särskild utredare (dir. 2014:54) har också i uppdrag att beskriva utvecklingen och sammansättningen av utbildningsutbudet i högskolan ur ett helhetsperspektiv såväl på nationell nivå som på lärosätetsnivå under de senaste 20 åren. Utredaren ska också göra en bedömning av och föra ett resonemang om huruvida balansen i högskolans utbildningsutbud är väl avvägd med hänsyn till studenternas efterfrågan, arbetsmarknadens behov och samhällets övriga behov, liksom i relation till målet att utbildning i högskolan ska ha hög kvalitet. Utredaren ska lämna sina förslag i oktober 2015.

För att utbildningarna ska bli så användbara som möjligt, både för individen och för arbetsmarknaden, är arbetsmarknadsanknytningen i utbildningarna viktig. Den är särskilt angelägen inom utbildningar som leder till yrkesexamen, men arbetsmarknadsanknytningen i utbildningarna överlag bör enligt regeringens mening förbättras. Högskoleförordningen slår fast att studenter ska ges tillgång till studievägledning och yrkesorientering. Regeringen förutsätter att lärosätena arbetar aktivt med dessa frågor.

Samverkan och samarbete

Ett litet exportberoende land som Sverige behöver ha ett fungerande och väl utvecklat strategiskt samarbete mellan alla aktörer som kan bidra till att Sverige blir framgångsrikt i den internationella konkurrensen. Därför bör större vikt läggas vid universitetens och högskolornas uppgift, att inom ramen för sin utbildnings- och forskningsverksamhet, samverka med det omgivande samhället. I detta ingår att informera om sin verksamhet, verka för att forskningsresultat kommer till nytta men också t.ex. att samverka med forskning som bedrivs utanför högskolorna. Universitet och högskolor står i centrum för samhällets kunskapsutveckling och är en väsentlig del i Sveriges innovationskraft. Universitet och högskolor är också centrala aktörer för regional tillväxt. Se även avsnitt 9.10.6 Nyttiggörande av forskning.

Regeringen ser positivt på att lärosäten samverkar och samarbetar med varandra i syfte att uppnå hög kvalitet i utbildning och forskning. I vilka former detta samarbete sker avgör lärosätena i stor utsträckning själva. Regeringen avser inte att uppmuntra några ytterligare samgåenden mellan lärosäten.

Effektiva studier

Sverige behöver fler arbetade timmar för att klara framtidens välfärd. Vi behöver arbeta högre upp i åldrarna, men det är också viktigt att sänka etableringsåldern på arbetsmarknaden.

Läsåret 2012/13 tog drygt 62 900 personer examen vid ett svenskt lärosäte, av vilka 31 procent var 30 år eller äldre. Om de studenter som är intresserade av att genomföra sin utbildning under en kortare tid räknat i antal år erbjuds möjligheter att under sommaren läsa relevanta kurser, skulle det kunna få positiva effekter både för samhället och för den enskilda studenten. Regeringen anser att det är angeläget att det finns goda förutsättningar för studenter att läsa kurser som är relevanta för en kommande examen under sommarmånaderna och uppmuntrar därför lärosätena att erbjuda en större andel sommarkurser som ger ökade möjligheter till en tidigare examen.

Distansutbildning är i många fall ett viktigt komplement till det utbildningsutbud som erbjuds på campus. En utbildning som inte

kräver studentens fysiska närvaro och som ger stor frihet i tid för studierna gör det möjligt för fler personer att genomföra en högskoleutbildning oavsett bostads- och livssituation. Det är viktigt att utbildningsutbudet på distans är relevant för att ge bättre möjligheter för studenter att t.ex. kunna studera hela program och få examina men också för att underlätta fort- och vidareutbildning. Den tekniska utvecklingen ger nya möjligheter för lärosäten att samarbeta om hela utbildningar eller om vissa kursmoment.

En del av Universitetskanslersämbetets uppdrag är att följa hur effektivt verksamheten inom universitet och högskolor bedrivs. Om anslag avsedda för högskoleutbildning används för utbildning som skulle kunna ges inom andra utbildningsformer t.ex. inom gymnasieskolan eller vuxenutbildningen, menar regeringen att effektiviteten i den statliga resursanvändningen kan ifrågasättas. Regeringen utgår från att sådana fall uppmärksammas av Universitetskanslersämbetet.

Inom ramen för sitt effektivitetsuppdrag har Universitetskanslersämbetet publicerat flera analyser under 2013 och under våren 2014. Områden som har berörts har varit bland annat varit prestationsgraden i högskolan. Prestationsgraden har enligt myndigheten förbättrats något, vilket regeringen välkomnar. Att studierna kan bedrivas effektivt är viktigt både för studenterna och för resursutnyttjandet inom högskolan.

9.9.3 Bättre möjligheter för personer med utländska meriter

En angelägen prioritering för regeringen är att fler utrikes födda kvinnor och män snabbt ska etablera sig på arbetsmarknaden. Validering av reell kompetens och bedömning av utländsk utbildning är av stor betydelse för etableringen på arbetsmarknaden och för tillträde till högre utbildning. En utredare har i uppgift att kartlägga de valideringsinsatser som finns inom arbetsmarknads- och utbildningssektorn. Utredaren ska bl.a. föreslå hur valideringssystem kan utformas som effektivare utnyttjar befintliga resurser och som är lättare att överblicka för individen än vad dagens system är (U 2014:G). Mot bakgrund av detta arbete ska ett sammanhållet, nationellt och permanent system för validering införas.

Bedömning av utländska utbildningsmeriter

Ur både individens och samhällets perspektiv är det av stor vikt att tillvarata den kompetens som personer med utländsk utbildning har. För att underlätta för dessa personer i Sverige finns sedan 2013 merparten av bedömningen av utländsk utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå samlad vid myndigheten Universitets- och högskolerådet. I fråga om reglerade yrken ansvarar respektive behörig myndighet för bedömningen för tillstånd att utöva yrket.

På grund av bl.a. ökade flyktingströmmar prognostiserar Universitets- och högskolerådet ytterligare ökning av inkommande ärenden till bedömningsverksamheten de kommande åren. För att kunna hantera den ökande ärendemängden gällande bedömning av utländsk utbildning, i vissa fall för personer som saknar dokumentation av sin utbildning, avser regeringen att göra en tillfällig förstärkning av verksamheten 2015–2016. Regeringen föreslår att ytterligare 10 miljoner kronor avsätts för detta ändamål för 2015 och beräknar 10 miljoner kronor för 2016.

Kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk utbildning

En avgörande faktor för att en person med utländsk utbildning ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden med arbetsuppgifter som motsvarar personens utbildningsnivå kan ofta vara möjligheten att komplettera sin utbildning inom den svenska högskolan. Under 2014 har 70 miljoner kronor avsatts för kompletterande utbildningar för läkare, tandläkare, sjuksköterskor, lärare och jurister. Det är viktigt att dessa utbildningar erbjuds även fortsättningsvis. Regeringen föreslår att ytterligare 20 miljoner kronor avsätts för 2015 för kompletterande utbildningar för personer med avslutad utländsk högskoleutbildning eller annan avslutad eftergymnasial utbildning som motsvarar en utbildning enligt högskolelagen (1992:1434) inklusive studiemedel. Regeringen beräknar att 20 miljoner kronor fortsatt avsätts årligen fr.o.m. 2016.

9.9.4 Högre kvalitet

Kvalitetsförstärkning inom humaniora och samhällsvetenskap samt lärar- och förskolläraryt utbildning

All högskoleutbildning ska hålla hög kvalitet. Även om svensk högskola generellt sett håller hög kvalitet finns det områden där det finns indikationer på att kvaliteten behöver förbättras, framför allt inom ämnesområdena humaniora och samhällsvetenskap. Bland annat har bristen på undervisningstimmar lyfts. Inom regeringens satsning Kunskapslyftet byggs vissa inriktningar inom lärar- och förskolläraryt utbildningarna ut. Det är viktigt att alla studenter som ska bli lärare eller förskollärare har genomgått en utbildning av god kvalitet. Mot bakgrund av detta föreslår regeringen en förstärkning av resurserna till utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap samt till lärar- och förskolläraryt utbildningar. Under 2015 föreslår regeringen att 125 miljoner kronor avsätts för ändamålet och beräknar ytterligare 125 miljoner kronor från 2016.

Universitetskanslersämbetet delrapporterar den 30 november 2014 ett uppdrag om att följa upp användningen av tidigare ökning av resurserna till humaniora och samhällsvetenskap. Regeringen avser att noggrant följa myndighetens arbete i frågan.

Kvalitetssäkring

Hösten 2014 slutför Universitetskanslersämbetet den omgång av utbildningsutvärderingar som påbörjades 2011. Omkring 2 000 utbildningar på grundnivå och avancerad nivå har då blivit granskade för att pröva om de uppfyller kraven för examen.

Inför nästa cykel med utbildningsutvärderingar finns det anledning att överväga hur den nationella kvalitetssäkringen fortsättningsvis bör organiseras. Viktiga utgångspunkter för framtiden är bl.a. att kvalitetssäkringssystemet är sammanhållet och innefattar både lärosätenas eget kvalitetssäkringsarbete och de granskningar som Universitetskanslersämbetet gör samt beaktar principer för kvalitetssäkring på europeisk nivå. Det är vidare angeläget att utbildningarnas användbarhet och förberedelse

för arbetslivet ingår som en viktig aspekt i granskningarna och att företrädare för arbetslivet och studenterna involveras och ges tydliga roller i kvalitetssäkringssystemet. En utredare har fått i uppdrag att biträda Regeringskansliet i arbetet med att se över de grundläggande principerna i ett nationellt kvalitetssäkringssystem (U2014:I). Utredaren ska bl.a. föreslå vilka delar och vilka processer som det nationella kvalitetssäkringssystemet bör innehålla samt redovisa en tydlig roll- och ansvarsfördelning mellan lärosätena och Universitetskanslersämbetet. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2014.

En komponent i det nuvarande kvalitetssäkringssystemet är att en del av resurserna fördelas för utbildning på grundnivå och avancerad nivå på grundval av resultaten i Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar. Omdömet mycket hög kvalitet för utbildningar innebär en ökad resurstilldelning för respektive lärosäte. För 2015 föreslås 298 miljoner kronor fördelas till lärosäten med utbildningar som har getts omdömet mycket hög kvalitet. Regeringen avser dock att i samband med att ett nytt kvalitetssäkringssystem arbetas fram också se över principerna för den kvalitetsbaserade resurstilldelningen.

Studentinflytande

Studenternas möjlighet till inflytande över utvecklingen av utbildningen och studieförutsättningarna vid universitet eller högskolor är en viktig förutsättning för att uppnå en utbildning av hög kvalitet. Ett väl fungerande studentinflytande är därför av stort allmänt intresse. Högskolelagen slår fast studenternas rätt att vara representerade i frågor som rör utbildningen eller studenternas situation. Sedan kårobligatoriet avskaffades 2010 har studentkårernas förutsättningar att bedriva verksamhet förändrats i grunden. Regeringen avser att noggrant följa utvecklingen inom området.

9.9.5 Jämställdhet

I den svenska högskolan ska kvinnor och män kunna verka på lika villkor och med samma möjligheter till akademisk karriär. All form av diskriminering ska motverkas. Samhällets behov av att tillvarata den bästa kompetensen mot-

verkas när könsbundna föreställningar präglar studieval och utbildning. Regeringen vill särskilt betona att det i 1 kap. 5 § högskolelagen (1992:1434) fastställs att i universitets och högskolors verksamhet ska jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas. Arbetet med att uppnå jämn könsfördelning är komplext och insatser krävs på flera nivåer inom högskolan. Det är av stor vikt att universitet och högskolor bedriver ett aktivt jämställdhetsarbete. Regeringen avser att noggrant följa utvecklingen inom området med målsättningen att jämställdheten inom högskolan ska öka ytterligare.

År 2009 tillsattes en delegation för jämställdhet i högskolan (dir. 2009:7) med uppdrag att stödja insatser och föreslå åtgärder som främjar jämställdhet i högskolan. Delegationen lämnade sitt slutbetänkande Svart på vitt – om jämställdhet i akademien under 2011 (SOU 2011:1). Universitets- och högskolerådet har därefter getts i uppdrag att ta emot slutredovisningar av de projekt som har fått stöd av delegationen. Myndigheten konstaterade i sin redovisning av uppdraget att det fortfarande finns stora brister avseende jämställdheten i den svenska högskolan (U2014/2632/UH).

Regeringens målsättning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är att könsfördelningen bland studenterna ska vara jämn. I dag finns det stora skillnader som t.ex. att antalet kvinnor som väljer att påbörja högskoleutbildning är betydligt högre än antalet män. Att män i högre grad än kvinnor väljer bort högskoleutbildning är en bekymmersam utveckling. Inom vissa utbildningar är fördelningen mellan kvinnor och män särskilt ojämn, t.ex. inom vissa lärar- och hälso- och sjukvårdutbildningar samt inom vissa tekniska och naturvetenskapliga utbildningar. Det är viktigt att lärosätena medvetet arbetar för att rekrytera studenter från det underrepresenterade könet på en utbildning.

En individs kunskaper och kompetens, inte individens kön, ska vara avgörande vid befordran. Trots att kvinnor under lång tid har varit i majoritet bland studenterna i utbildning på grundnivå och avancerad nivå är endast 24 procent av professorerna kvinnor medan 76 procent är män. Regeringen vill därför betona att det är viktigt att universitet och högskolor skapar lika möjligheter för kvinnor och män att meritera sig, både inom utbildning på forskarnivå och senare i forskarkarriären.

Riksdagen har fastställt att det ska finnas mål för könsfördelningen av nyrekryterade professorer på lärosätena och regeringen har sedan 1997, med ett uppehåll åren 2009–2011, angett sådana mål. Rekryteringsmålen för innevarande period omfattar samtliga universitet och högskolor med statlig huvudman samt Chalmers tekniska högskola och Högskolan i Jönköping och gäller t.o.m. 2015. Regeringen följer noga i vilken mån lärosätena uppnår rekryteringsmålen.

9.9.6 Internationalisering

Internationalisering av svensk högskoleutbildning är en förutsättning för Sveriges ställning som kunskapsnation med stark konkurrenskraft. Sverige behöver internationellt utbyte för att driva utvecklingen av utbildning, forskning och innovation. Internationell dialog och erfarenhetsutbyte skapar bättre förutsättningar att möta gemensamma globala utmaningar. Universitet och högskolor bör därför bedriva ett fortsatt aktivt arbete med internationalisering inklusive ökad rörlighet för studenter, forskare och annan personal men också för att öka de internationella inslagen i utbildningen i Sverige. Hinder för internationalisering bör identifieras och så långt som möjligt undanröjas.

Internationell rörlighet

Många länder har de senaste decennierna satsat kraftfullt på högre utbildning. Enligt OECD märks utbyggnaden av högskoleutbildning särskilt väl bland yngre personer (25–34 år) där andelen med minst tre års högskoleutbildning har ökat stadigt de senaste tio åren. Samtidigt har utbildningsmarknaden också blivit allt mer internationell, med ett ökat antal studenter som genomför hela eller delar av sin högskoleutbildning utomlands. Ökad internationell rörlighet bland studenter och lärare har länge varit en prioriterad fråga både inom det europeiska samarbetet och i många utomeuropeiska länder. Inom Bolognaprocessen har en mobilitetsstrategi fastställts med målet att minst 20 procent av de personer som tar en examen år 2020 ska ha tillbringat en studie- eller praktikperiod utomlands. Motsvarande mål för högskoleutbildning har också fastställts av EU.

Bland svenska förstagångsexaminerade läsåret 2012/13 var det 14 procent som hade gjort någon form av utbyte utomlands innan de tog examen.

Tydligare förutsättningar för universitets och högskolors fortsatta deltagande i internationella utbildningssamarbeten

Bakgrund

I Sverige råder sedan lång tid tillbaka avgiftsfrihet för högskoleutbildning vid statliga universitet och högskolor. År 2010 lagfästes denna huvudprincip genom en ny bestämmelse i 4 kap. 4 § första stycket högskolelagen (1992:1434) som gäller för statliga universitet och högskolor. I bestämmelsen anges att utbildningen ska vara avgiftsfri för studenter som är medborgare i en stat som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz. I andra stycket i samma paragraf anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om avgifter för utbildning på grundnivå och avancerad nivå för studenter som inte är medborgare i de stater som anges i första stycket (s.k. tredjelandsmedborgare). Regeringen har i förordningen (2010:543) om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor meddelat sådana föreskrifter för tredjelandsmedborgare.

Universitetskanslersämbetet har i två beslut (reg. nr 31-176-13 och 31-245-13) funnit att det stred mot högskolelagens bestämmelse om avgiftsfri högskoleutbildning att ett svenskt universitet ställde som krav vid antagning till sådan utbildning att studenterna betalade avgift till ett konsortium i vilket universitetet och ett antal utländska lärosäten ingick, trots att universitetet inte tog del av avgiften.

Ett av ämbetets beslut föregicks av ett beslut av Överklagandenämnden för studiestöd (dnr 2011-01900.305-00). Med beaktande av högskolelagens bestämmelse om avgiftsfrihet och gällande föreskrifter på studiestödsområdet bedömde nämnden att merkostnadslån för undervisningsavgift inte kunde lämnas för aktuella avgifter.

Nämnda beslut av Universitetskanslersämbetet har visat att det finns en otydlighet i utformningen av 4 kap. 4 § högskolelagen. Den tolkning som Universitetskanslersämbetet har

gjort riskerar att leda till att svenska lärosäten hamnar utanför ett utbildningssamarbete med andra länder och att svenska statliga universitet och högskolor därmed förlorar i attraktivitet. Mot denna bakgrund har en promemoria utarbetats inom Regeringskansliet, i syfte att genom författningsändringar klargöra förutsättningarna för svenska lärosätens deltagande i aktuella utbildningssamarbeten. Promemorian har remissbehandlats. I nedanstående avsnitt redogörs för ärendet och dess beredning, remissynpunkter och regeringens skäl för författningsförslaget.

Regeringens förslag: En avgift som betalas för att en student ska delta i utbildning på grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan ett statligt universitet eller en statlig högskola och ett utländskt lärosäte ska inte omfattas av högskolelagens bestämmelse om att utbildning ska vara avgiftsfri. Detta gäller om avgiften

1. inte tillfaller universitetet eller högskolan, och

2. inte avser den del av utbildningen som anordnas av universitetet eller högskolan.

Bestämmelsen ska träda i kraft den 1 februari 2015.

Ärendet och dess beredning: En promemoria om avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete inom högskoleutbildning (U2014/3798/UH) har utarbetats inom Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet). En sammanfattning av promemorian finns i *bilagan*. Den innehåller en bedömning i fråga om vad som inte är en studieavgift vid utbildningssamarbeten med utländska lärosäten och förslag till en ändring i högskolelagen som möjliggör att frågan regleras i förordning. Promemorian har remissbehandlats och en sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i Utbildningsdepartementet (U2014/3798/UH).

Promemorians förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vad som inte är en avgift för utbildningen när en student deltar i utbildning inom ramen för ett utbildningssamarbete med ett utländskt lärosäte.

Promemorians bedömning: En avgift som betalas för att en student ska delta i utbildning på

grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan ett universitet eller en högskola och ett utländskt lärosäte är inte en avgift för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå vid universitetet eller högskolan om

1. avgiften inte tillfaller lärosätet, och
2. inte avser utbildning som anordnas av universitetet eller högskolan.

Remissinstanserna: En majoritet av remissinstanserna som svarat på remissen, bl.a. *Universitets- och högskolerådet*, *Sveriges universitets- och högskoleförbund* och en majoritet av universitetet och högskolorna tillstyrker eller ställer sig positiva till förslaget. *Universitets- och högskolerådet* anser att det är positivt att regeringen har arbetat fram en lösning för att möjliggöra för svenska lärosäten att delta i internationella samarbetsprogram och att de föreslagna ändringarna möjliggör för svenska lärosäten att även i fortsättningen delta i konsortier på samma villkor som lärosäten i andra länder. *Sveriges universitets- och högskoleförbund* ser det som positivt att det lämnas förslag för att lösa det aktuella problemet. *Uppsala universitet* välkomnar försöken att hitta lösningar på det uppkomna problemet med internationella samarbeten och studieavgifter. *Stockholms universitet* ser positivt på ett förslag som innebär att svenska lärosäten kan delta i internationella utbildningssamarbeten även tillsammans med utländska lärosäten som tar ut studieavgifter av studenter. *Umeå universitet* betonar det positiva i arbetet med att underlätta internationalisering av utbildning genom att anpassa de nationella regelverken.

Remissinstanserna har framfört följande när det gäller alternativa lösningar med stipendier och bidrag. *Universitetskanslersämbetet* lyfter fram möjligheten att införa stipendier för att täcka de studieavgifter som studenter måste betala till utländska lärosäten för studier inom ramen för gemensamma utbildningsprogram. *Universitets- och högskolerådet* anser att regeringen bör pröva möjligheten till stipendier och bidrag för de studenter som behöver betala avgifter för att delta i utbildningssamarbeten där svenska och utländska lärosäten ingår. *Stockholms konstnärliga högskola* välkomnar att det har utarbetats ett förslag som underlättar för svenska universitet och högskolor att ingå samarbeten med utländska lärosäten som tar ut avgifter av studenter, men förordar att

regeringen i stället avsätter särskilda medel till universitet och högskolor så att denna typ av avgifter till andra lärosäten kan täckas med statsbidrag.

Bland negativa synpunkter märks följande. *Uppsala universitet* anser att förslaget de facto innebär att man inför avgifter för svenska och europeiska studenter för att följa en utbildning som, delvis, ges vid ett svenskt lärosäte. *Göteborgs universitet* anser att förslaget strider mot kravet om avgiftsfri utbildning för svenska medborgare. *Stockholms konstnärliga högskola* anser att lagförslaget ger regeringen stora möjligheter att tillåta avgifter för svenska studenter.

Stockholms universitet anser att det saknas motivering till varför förslaget inte ska omfatta utbildning på forskarnivå och menar att utbyte på forskarnivå bör främjas i lika hög grad som utbyte på grundnivå och avancerad nivå. Även *Centrala studiestödsnämnden (CSN)* tar upp frågan om utbildning på forskarnivå. CSN bedömer att det inte är uteslutet att avgifter tas ut vid utbildningar på forskarnivå och att det därför bör övervägas om även sådana studier ska omfattas.

Lunds universitet menar att villkoret i förslaget till ändring i högskoleförordningen (1993:100) om att ”avgiften inte tillfaller högskolan” torde omöjliggöra för ett svenskt universitet att ta på sig rollen som administrativt ansvarig i ett gemensamt utbildningsprogram. Enligt universitetet innebär ett sådant ansvar både hantering av avgifter och mottagande av ersättning för det administrativa arbetet från avgiftsfinansierade samarbetsuniversitet. *Kungl. Tekniska högskolan* framför en liknande synpunkt.

Universitets- och högskolerådet anser att det är påkallat med en informationsinsats riktad till de studenter som ansöker till eller deltar i utbildningssamarbeten, där det bör framgå att utbildningen som anordnas i Sverige är avgiftsfri för studenten.

Några remissinstanser, bl.a. *Sveriges universitets- och högskoleförbund* och *Stockholms universitet*, anser att det bör förtydligas att merkostnadslån normalt bör beviljas för aktuella avgifter. CSN framför att myndigheten, om förslaget genomförs, kommer att ändra sin föreskrift så att merkostnadslån kan lämnas för obligatoriska undervisningsavgifter oavsett var utbildningen bedrivs, eller vem som tar ut avgiften. CSN har vidare uppgett att oavsett om

förslaget genomförs eller inte planerar myndigheten att ändra sin föreskrift så att begränsningen, att merkostnadslån för undervisningsavgifter inte lämnas för avgifter vid en avgiftsfri utbildning i Sverige, tas bort.

De remissinstanser som avstyrker förslaget helt, däribland *Sveriges förenade studentkårer* och *Sveriges universitetsläraresförbund*, anser att frågan bör utredas vidare. *Sveriges förenade studentkårer* vill att man inom en sådan utredning undersöker möjligheten till alternativa lösningar som inte innebär kostnader för studenten. *Sveriges universitetsläraresförbund* menar att målet för en sådan utredning bör vara att konstruera en modell där kostnaden för utbildningen tas ur utbildningsbudgeten.

Skälen för regeringens förslag: Principen om avgiftsfrihet för universitets- och högskolestudier är grundläggande för utbildningsväsendet i Sverige. Denna princip behöver värnas.

Svenska universitet och högskolor har under lång tid deltagit i utbildningssamarbeten på grundnivå och avancerad nivå med utländska lärosäten som tar ut studieavgifter. Sådana utbildningssamarbeten pågick redan långt innan det att studieavgifter för tredjelandsmedborgare infördes i Sverige och bestämmelsen om avgiftsfri högskoleutbildning för medborgare i stater som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz infördes i högskolelagen. Det är angeläget att förutsättningarna för sådana samarbeten är fortsatt goda och förutsebara.

För att möjliggöra statliga universitets och högskolors fortsatta deltagande i dessa utbildningssamarbeten finns det ett behov av att i författning ange i vilka fall en avgift som tas ut vid utbildningssamarbeten är tillåten och förenlig med högskolelagens bestämmelse om avgiftsfri högskoleutbildning. Detta föreslås gälla för utbildningssamarbeten med utländska lärosäten, vilket innefattar såväl samarbeten om gemensamma utbildningsprogram som utbytesavtal.

Ett sådant förtydligande ändrar inte den svenska hållningen och grundförutsättningen att svensk högskoleutbildning ska vara avgiftsfri för medborgare i stater som omfattas av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet eller i Schweiz.

Ett av målen i den nationella strategin för internationalisering av den högre utbildningen som presenterades i propositionen *Ny värld – ny*

högskola (prop. 2004/05:162) och som kompletterades i propositionen *Gränslös kunskap – högskolan i globaliseringens tid* (prop. 2008/09:175) var att hinder för internationaliseringen ska undanröjas såväl nationellt som internationellt.

Sveriges universitets- och högskoleförbund och flera lärosäten har påtalat att den nuvarande författningsregleringen innebär att statliga universitet och högskolor anses ha svårigheter att delta i samarbeten om gemensamma utbildningsprogram tillsammans med utländska lärosäten som tar ut studieavgifter. Detta gäller i de fall de utländska lärosätena tar ut avgift även för den tid då studenten studerar vid ett svenskt lärosäte. Motsvarande situation kan även uppkomma när statliga universitet och högskolor ingår studentutbytesavtal med utländska lärosäten.

Sveriges universitets- och högskoleförbund har också i en skrivelse till Regeringskansliet (Utbildningsdepartementet) belyst vissa problem för svenska lärosäten att delta i bl.a. Erasmus Mundus, Erasmus+, Knowledge Innovation Communities och andra utbildningsprogram. Sveriges universitets- och högskoleförbund konstaterar bl.a. att de två besluten från Universitetskanslersämbetet som nämnts ovan kan tolkas som att svenska lärosäten aldrig kan delta i gemensamma program där något av lärosätena tar betalt av studenter från EU-länder (U2013/6891/UH).

Gemensamt för ovan nämnda situationer är att avgiften inte tillfaller svenska statliga universitet eller högskolor som omfattas av högskolelagen. Vidare avser betalningen annan utbildning än sådan statlig utbildning som regleras i högskolelagen och högskoleförordningen. Frågan om avgift får tas ut av utländska lärosäten är inte något som den svenska lagstiftaren råder över. I propositionen, som låg till grund för införandet av bestämmelsen i 4 kap. 4 § första stycket högskolelagen om avgiftsfrihet för högskoleutbildning, *Konkurrera med kvalitet – studieavgifter för utländska studenter* (prop. 2009/10:65), specificeras inte heller närmare vad som avses med en studieavgift. Det är dock, enligt regeringens mening, inte rimligt att en sådan avgift, som inte tillfaller ett statligt universitet eller en högskola och som inte avser utbildning som anordnas av ett sådant lärosäte omfattas av högskolelagens bestämmelse om avgiftsfri utbildning.

När det gäller frågan om förslaget även bör omfatta utbildning på forskarnivå, som bl.a. *Stockholms universitet* har lyft, gör regeringen bedömningen att det inte finns skäl för det eftersom det inte har efterfrågats av sektorn i övrigt och då det inte heller har uppmärksamats några problem kopplat till avgifter inom utbildningssamarbeten på forskarnivå. Regeringen avser dock att noga följa utvecklingen på området.

Vissa remissinstanser har ansett att det är otydligt vad som avses med att utbildning anordnas av högskolan. Regeringen vill därför förtydliga att svenska universitet och högskolor endast anordnar den del av utbildningen inom ett utbildningssamarbete som ges vid det svenska lärosätet. Detta föreslås också tydligare framgå av författningstexten än vad som var fallet i promemorians förslag. Att det svenska lärosätet ingår utbildningssamarbeten med utländska lärosäten där delar av utbildningen ges utomlands innebär inte att dessa delar av utbildningen anordnas av det svenska lärosätet.

I den remitterade promemorian föreslås att frågan om vad som inte är en studieavgift vid utbildningssamarbeten med utländska lärosäten skulle regleras i högskoleförordningen och att en ändring skulle göras i högskolelagen för att möjliggöra att frågan regleras i förordning.

Som redovisats i det föregående har *Stockholms konstnärliga högskola* framfört att den föreslagna ändringen i högskolelagen ger regeringen stora möjligheter att tillåta avgifter för svenska studenter. Detta är dock inte regeringens avsikt. Syftet är i stället att möjliggöra för svenska lärosäten att även fortsättningsvis kunna delta i internationella utbildningssamarbeten. För att det tydligt ska framgå redan av högskolelagen vad som inte är en avgift som omfattas av bestämmelsen om avgiftsfri utbildning vid utbildningssamarbeten med utländska lärosäten föreslår regeringen, till skillnad mot vad som föreslås i promemorian, att detta ska anges direkt i högskolelagen.

Som framgått ovan avser förslaget avgifter för utbildning vid utländska lärosäten och alltså inte avgifter för svensk högskoleutbildning. Regeringen anser därför till skillnad från *Uppsala universitet* att förslaget inte innebär att avgifter införs för svenska och europeiska studenter för att följa en utbildning som delvis ges vid ett svenskt lärosäte. Till skillnad från *Göteborgs universitet* anser regeringen därmed inte heller

att förslaget står i strid med principen om avgiftsfri högskoleutbildning.

De alternativa lösningar som vissa instanser föreslagit om att studenters avgifter till utländska lärosäten, för utbildning vid de utländska lärosätena, ska bekostas av staten är enligt regeringens mening inte rimliga.

I fråga om *Lunds universitets* och *Kungl. Tekniska högskolans* synpunkter om att formuleringen ”avgiften inte tillfaller högskolan” kan omöjliggöra för svenska lärosäten att ta på sig rollen som administrativt ansvariga i ett gemensamt utbildningsprogram vill regeringen betona att de aktuella avgifterna inte får tillfalla svenska universitet och högskolor i någon form. Detta hindrar dock inte att svenska lärosäten hanterar avgifter, t.ex. genom att ta upp och föra över dessa medel till utländska lärosäten, under förutsättning att avgifterna inte tillfaller de svenska lärosätena och att lärosätena inte uppställer krav som saknar stöd i författning.

När det gäller frågan om en sådan informationsinsats som *Universitets- och högskolerådet* menar är påkallad anser regeringen att den aktuella informationen bör kunna ges inom ramen för Universitets- och högskolerådets och Svenska institutets befintliga informationsuppdrag.

Mot bakgrund av de skäl som redovisats ovan föreslår regeringen därmed att det införs en bestämmelse i högskolelagen som anger att en avgift för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan ett statligt universitet eller en statlig högskola och ett utländskt lärosäte inte omfattas av högskolelagens bestämmelse om avgiftsfri utbildning. Detta ska gälla om avgiften inte tillfaller det svenska lärosätet och inte avser den del av utbildningen som anordnas av det svenska lärosätet. I förslaget används endast begreppet högskola, i enlighet med 1 kap. 1 § andra stycket högskolelagen.

Förslaget bedöms underlätta för statliga universitet och högskolor att delta i ovan nämnda utbildningsprogram och avtal om studentutbyten. Detta bedöms också vara till fördel för studenterna.

Förslaget bedöms inte föranleda några ekonomiska konsekvenser för statliga universitet och högskolor eller för enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina. Mot bakgrund av vad CSN anför

om att ändra sina föreskrifter, förbättras också möjligheterna till merkostnadslån för aktuella avgifter. Såsom CSN anger bedöms det ha ytterst marginell påverkan på kostnaderna för studiestöd.

9.9.7 Övriga frågor

Ledarskap och organisation inom högskolan

En fråga som länge har varit föremål för diskussion både i Sverige och internationellt är vikten av ett välfungerande ledarskap i högskolan för att skapa bästa möjliga förutsättningar för utbildningens och forskningens kvalitet och resultat. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) och i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg. omr. 16) aviserades en utredning om ledarskapet vid svenska lärosäten.

I enlighet med propositionen beslutades i maj 2014 att ge en särskild utredare i uppdrag att kartlägga och analysera ledarskapet i den svenska högskolan och lämna förslag på utvecklingsåtgärder (dir. 2014:70). Utredningen ska ta fram underlag för främst universitetens och högskolornas egna ställningstaganden i fråga om ledarskap och ledningsstrukturer, men även överväga om det finns behov av åtgärder på nationell nivå. Syftet med ett sådant underlag är att skapa bättre förutsättningar för ett effektivt och välfungerande ledarskap med förmåga att fatta svåra beslut och göra strategiska prioriteringar för att uppnå högsta möjliga kvalitet i utbildning och forskning. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 31 oktober 2015.

Genomförande av yrkeskvalifikationsdirektivet

Syftet med yrkeskvalifikationsdirektivet (Direktiv 2005/36/EG om erkännande av yrkeskvalifikationer) är att avskaffa hinder för den fria rörligheten av personer och tjänster och att underlätta för anställda och egenföretagare att utöva ett reglerat yrke i ett annat land inom EU eller EES. Direktivet har omförhandlats under 2012–2013. Ändringsdirektivet trädde i kraft den 17 januari 2014 och ska vara genomfört i medlemsländerna den 18 januari 2016.

Ändringsdirektivet innehåller bland annat bestämmelser om införandet av ett europeiskt yrkeskort, skyldighet för myndigheter att under vissa förutsättningar varna andra medlemsstater för vissa yrkesutövare och ändrade förutsättningar för administrativt samarbete för de behöriga myndigheterna.

I maj 2013 tillsattes en utredning med uppdraget att lämna förslag till genomförande av det moderniserade direktivet. Utredningen överlämnade betänkandet Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19) den 10 april 2014. Utredningen föreslår bland annat att direktivet ska genomföras genom en horisontell reglering och inte genom sektorsreglering som tidigare har varit fallet. Utredningens betänkande har remissbehandlats och bereds inom Regeringskansliet. Regeringen avser att återkomma i frågan om genomförandet av det moderniserade direktivet.

Tandhygienistutbildningen

Riksdagen har för regeringen tillkännagett som sin mening att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag om en förlängning av utbildningstiden för tandhygienister från två till tre år (prop. 2012/13:175, bet. 2013/14:SoU2, rskr. 2013/14:130). En sådan förlängning av utbildningstiden innebär, vid heltidsstudier under ett normalstudieår, att tandhygienistexamen skulle uppnås efter 180 högskolepoäng jämfört med dagens 120 högskolepoäng.

Universitetskanslersämbetet fick i maj 2014 i uppdrag av regeringen att analysera för- och nackdelar med en förlängning av tandhygienistutbildningen. Myndigheten ska beskriva konsekvenserna av en sådan förlängning för de som studerar till tandhygienist, för arbetsgivarnas personalförsörjning och för staten. Universitetskanslersämbetet ska redovisa uppdraget senast den 31 januari 2015.

Polisutbildning

Polisycket kräver en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. För att ytterligare stärka kunskaperna och färdigheterna hos polisen kommer regeringen att inleda ett arbete med att göra polisutbildningen

till en högskoleutbildning, se vidare utg.omr. 4, avsnitt 3.4.2. Ökad effektivitet i rättsväsendet.

9.10 Forskning

Målet för forskningspolitiken är att Sverige ska vara en framstående forskningsnation, där forskning och innovation bedrivs med hög kvalitet och bidrar till samhällets utveckling och näringslivets konkurrenskraft.

I denna budgetproposition föreslår regeringen att de statliga anslagen för forskning och innovation ökas med 345 miljoner kronor för 2015, vilket är 20 miljoner kronor lägre än vad som presenterades i den senaste forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30, bet. 2012/13:UbU3, rskr. 2012/13:151).

Tabell 9.3 Anslagsökningar 2015

mnr

Vetenskapsrådet	190
Vinnova*	80
Formas*	55
Statens energimyndighet	20
Totalt	345

*Under andra utgiftsområden.

9.10.1 Jämställdhet

Svensk forskning bidrar till en effektiv samhällsutveckling och till Sveriges globala konkurrenskraft. Ett litet land som Sverige har inte råd att underutnyttja sin potential eller att inte se till hela sin befolkning. All forskningspolitik bör därför bedrivs ur ett jämställdhetsperspektiv.

Detta innebär bl.a. att forskningsfinansieringen bör vara könsmedveten i syfte att utfallet ska kunna bli könsneutralt och i bemärkelsen att lika villkor ska gälla för kvinnor och män samt att forskningsfinansiärerna vinnlägger sig om att män och kvinnor har samma förutsättningar till att söka och tilldelas forskningsmedel. Sverige ska fortsatt sträva efter att premiera kvalitet. Det innebär även att män och kvinnor bör ha samma möjligheter att ta del av forskningsresultat. Alla forskare oavsett kön bör vidare ha samma förutsättningar till att få tillgång till forskningsinfrastruktur.

9.10.2 Högre kvalitet och effektivitet

Svensk forskning håller en hög kvalitet, men det finns tecken på att forskningen i Sverige har tappat i konkurrenskraft i förhållande till flera jämförbara länder. Denna trend behöver vändas. Att investera i kunskap och forskning innebär att förbättra landets förutsättningar långsiktigt, vilket är att investera i landets framtid.

För att nå bättre resultat i svensk forskning anser regeringen att det fortsatt behövs insatser som höjer kvaliteten och öppnar för mer långsiktig planering inom forskningen. Exempel på tidigare insatser är bl.a. ökade basanslag och insatser för yngre forskare samt goda anställningsvillkor och forskningsmiljöer.

Ökade anslag till universitet och högskolor

De statliga anslagen till universitet och högskolor för forskning och utbildning på forskarnivå utgör basen för den forskning som bedrivs vid lärosätena. Universitet och högskolor ansvarar för den nyfikenhetsstyrda grundforskningen, men också delar av den behovsmotiverade forskningen. Staten ställer höga krav på att den forskning som bedrivs ska hålla hög kvalitet och att den kan bidra till samhällets utveckling, offentliga verksameters effektivitet och näringslivets konkurrenskraft. Det är viktigt att universitet och högskolor ges förutsättningar att kunna fatta långsiktiga beslut, vilket bl.a. innebär att lärosätena bör ha ett stort eget handlingsutrymme för bedömningar och prioriteringar av vilken forskning som ska bedrivs vid ett lärosäte och på vilket sätt. Genom anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå skapas möjlighet att ge goda villkor för forskare i form av tryggare finansiering och fler anställningar. Anslagen fyller också en betydelsefull funktion för att möjliggöra ett risktagande där det krävs större långsiktighet än vad kortare projektbidrag kan ge.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) gjordes bedömningen att anslagen för forskning och forskarutbildning till universitet och högskolor bör öka i nivå med totalt 900 miljoner kronor under perioden 2014–2016 och för 2016 beräknas ytterligare 300 miljoner kronor anvisas till anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå. Förslag till fördelning av dessa medel kommer att lämnas i budgetpropositionen för 2016.

I budgetpropositionen för 2015 föreslås inga förändringar i fördelningen av anslagen till forskning och utbildning på forskarnivå.

Kvalitet i samverkan

För att forskning och utbildning effektivt ska bidra till samhällets utveckling och Sveriges globala konkurrenskraft är universitetets och högskolors samverkan med det omgivande samhället av stor betydelse. I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades därför för detta ändamål en ökning av anslagsnivån för forskning och utveckling till Verket för innovationssystem med totalt 60 miljoner kronor 2013–2016.

Regeringen föreslår därmed en ökning av anslaget på 10 miljoner kronor för 2015. Medlen ska användas för finansiering av universitetets och högskolors forskning och forskarutbildning utifrån bedömning av kvalitet i samverkan med det omgivande samhället i termer av relevans och nyttiggörande.

Framstående forskare

För att stärka de svenska universiteten och högskolorna och höja kvaliteten på forskningen presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) flera samverkande insatser för permanenta eller långvariga rekryteringar av framstående forskare, såväl etablerade forskare som bedriver forskning på högsta nivå som framstående unga forskare.

För att attrahera internationellt framstående forskare att placera sin forskning i Sverige har Vetenskapsrådet i uppdrag att ge stöd till universitetets och högskolors internationella rekrytering (U2013/1699/F).

Regeringen föreslår att Vetenskapsrådets forskningsanslag bör öka med 30 miljoner kronor 2015 för detta ändamål, vilket är 20 miljoner kronor lägre jämfört med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30). För 2016 beräknas en ökning med 10 miljoner kronor, vilket är 40 miljoner kronor lägre jämfört med ovanstående proposition. För 2017 beräknas en sänkning på 15 miljoner kronor jämfört med 2016 för ändamålet framstående forskare, vilket blir en

sänkning med totalt 75 miljoner kronor jämfört med ovanstående proposition.

Ökade medel till forskningsråden

För att öka Vetenskapsrådets möjligheter att finansiera forskning av hög kvalitet bör anslaget till myndigheten öka. Därför presenterades en ökning av anslagsnivån till Vetenskapsrådet i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) med totalt 175 miljoner kronor under perioden 2013–2016.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådets forskningsanslag bör öka med 75 miljoner kronor 2015.

9.10.3 Forskning för näringsliv och samhälle

Det finns ett antal områden där samhälle och näringsliv har ett långsiktigt behov av tillgång till hög kompetens och där svensk forskning håller hög kvalitet. I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50, bet. 2008/09:UbU4, rskr. 2008/09:160) presenterades därför en satsning på ett antal strategiska forskningsområden.

Regeringen föreslår att Verket för innovationssystem (Vinnova) bör få ett ökat anslag med 20 miljoner kronor 2015 för riktade satsningar inom, gruv-, mineral- och stålforskning, se vidare utg.omr. 24, avsnitt 3.8.2.

Flera av de stora samhällsutmaningarna är kopplade till urbana miljöer och samhällsplanering, som är centrala från hållbarhets-synpunkt, miljömässigt, socialt och ekonomiskt.

Regeringen föreslår därför att Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas) anslag bör öka med 20 miljoner kronor 2015 för forskning om hållbart samhällsbyggande.

Vidare föreslår regeringen att Formas anslag bör öka med 10 miljoner kronor 2015 för forskning om ett ökat nyttjande av skogsråvara och biomassa för att bl.a. ersätta fossil råvara till nya biobaserade produkter, se vidare utg.omr. 23, avsnitt 3.1.25.

9.10.4 Stärkt livsvetenskap

Livsvetenskap, vilket ofta benämns med det engelska uttrycket life science, omfattar vetenskapliga studier av levande organismer. Verksamheterna inom livsvetenskaperna syftar till att förbättra liv och hälsa och är ofta tvärvetenskapliga till sin natur.

Livsvetenskap är enligt regeringens mening ett av Sveriges viktigaste framtidsområden av flera skäl. Svensk livsvetenskaplig forskning håller inom ett antal områden högsta internationella klass. Dessutom är branschen en av landets mest forskningsintensiva och utveckling och produktion av läkemedel och utveckling av medikerteknik och bioteknik är områden där Sverige traditionellt står sig starkt.

För att stärka Sveriges konkurrenskraft framöver anser regeringen att det behövs en rad åtgärder som främjar forskning av hög klass i hela spektret från grundläggande forskning till klinisk och praktisk forskning och som förbättrar kopplingen mellan dessa. Dessa åtgärder syftar till att gynna samverkan mellan universitet och högskolor, näringsliv, hälso- och sjukvård samt omsorg. För en beskrivning av livsvetenskap som strategiskt område, se utg. omr. 24 avsnitt 3.6.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades ett antal satsningar inom området livsvetenskap under perioden 2013–2016 på totalt 550 miljoner kronor.

Science for Life Laboratory

Det nationella centrumet för livsvetenskaplig forskning, Science for Life Laboratory (SciLifeLab) är ett vetenskapligt centrum för storskaliga gen- och proteinstudier inom molekylärbio-gisk och medicinsk forskning.

SciLifeLab finansieras delvis genom den satsning på strategiska forskningsområden som presenterades i propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50).

Vetenskapsrådet ska under 2015 utvärdera SciLifeLab i sin helhet (U2014/866/F).

Nytt avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården (ALF)

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att godkänna ett avtal mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården.

Skälen för regeringens förslag: Avtalet mellan svenska staten och vissa landsting om samarbete om grundutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, är en viktig länk mellan staten och landstingen när det gäller ansvaret för utbildning av läkare och för den kliniska forskningen. Avtalet som ingicks den 13 juni 2003 reglerar frågor om samarbete och ersättning för läkarutbildning, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. ALF-avtalet sades upp av staten i december 2009 och upphör att gälla vid utgången av 2014.

Staten ingick i september 2014 ett nytt avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården med Stockholms läns landsting, Landstinget i Uppsala län, Landstinget i Östergötland, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting, Örebro läns landsting och Västerbottens läns landsting. Det nya ALF-avtalet gäller fr.o.m. den 1 januari 2015 under förutsättning att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna avtalet och att det dessutom godkänns av berörda landsting. Regionala avtal mellan berörda universitet och landsting ska ha ingåtts före den 1 maj 2015. Om så inte har skett upphör avtalet att gälla gentemot berört landsting. Avtalet gäller tills vidare med en uppsägningstid på tre år. Staten har dock rätt att med omedelbar verkan säga upp avtalet gentemot ett landsting som inte har åtgärdat brister i universitetssjukvården enligt en särskild bestämmelse i avtalet.

Avtalets innehåll

Genom avtalet har parterna kommit överens om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Vidare har parterna enats om statens ersättning för landstingens åtagande att medverka i utbildning av läkare och klinisk forskning, den så kallade ALF-ersättningen. Genom detta avtal är parterna överens om att gemen-

samt främja hälso- och sjukvårdens utveckling genom ett fördjupat och vidgat samarbete inom forskning, utbildning och utveckling. Parterna är vidare överens om att sträva mot en ökad samordning och koncentration av de resurser som görs tillgängliga i samarbetet.

För att skapa goda förutsättningar för forskning och utbildning ska berörda universitet delta i organisering och ledning av verksamheten i den del av hälso- och sjukvården som utformas med särskild hänsyn tagen till forskningens och utbildningens behov. Denna verksamhet som är en gemensam angelägenhet för berörda landsting och universitet betecknas i avtalet universitets-sjukvård. I avtalet framgår att universitetssjukvårdens miljöer kännetecknas av hälso- och sjukvård av hög kvalitet, sjukvårdshuvudmannens uttalade uppdrag för forskning och utbildning, innovativ kultur och en incitamentsstruktur för kunskapsutveckling.

Det regionala samarbetet ska bygga på gemensamt utarbetade visioner och målsättningar för den verksamhetsintegrerade utbildningen av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Det centrala avtalet förutsätter regionala avtal mellan berörda universitet och landsting. I det centrala avtalet regleras vad de regionala avtalen ska innehålla.

För att främja hög kvalitet på den kliniska forskningen införs en ny modell för fördelning av ALF-ersättningen till landstingen för medverkan i den kliniska forskningen. En viss procent av den totala ersättningen för klinisk forskning ska utgå som ett grundbelopp till landstingen. Resterande andel av ersättningen fördelas årligen utifrån återkommande utvärderingar av den kliniska forskningens kvalitet. För åren 2016–2018 mäts denna kvalitet genom en bibliometrisk utvärdering. För att ge landstingen tid för anpassning införs den nya resursfördelningsmodellen gradvis och en särskild ersättning fördelas 2016–2018 till de landsting som i den kvalitetsbaserade fördelningen får en minskad ersättning för klinisk forskning jämfört med 2015.

Från och med 2019 införs en utvecklad modell för resursfördelning baserad på expertbedömning av olika underlag och indikatorer såsom forskningens förutsättningar, den genomförda forskningens kliniska betydelse och en bibliometrisk utvärdering. Senast vid utgången av 2016 ska parterna ha kommit överens om den utvecklade modellen för resursfördelning som ska gälla fr.o.m. 2019. Denna nya modell ska användas för

fördelning av 20 procent av ALF-ersättningen för den kliniska forskningen.

Örebro läns landsting ingår som en ny avtalspart och tillförs särskilda medel i form av ett grundbelopp för klinisk forskning. Till följd av att den nya kvalitetsbaserade resursfördelningsmodellen kommer att införas, kommer det även att krävas ytterligare medel för det inledningsvis.

Regeringen föreslår därför att anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* ökar med 35 miljoner kronor 2015 och beräknar ytterligare en ökning med 16 miljoner kronor 2016, 10 miljoner kronor 2017 och 5 miljoner kronor från och med 2018.

Nationell samordning av kliniska studier

Klinisk forskning är viktigt för utvecklingen av hälso- och sjukvården och för att Sverige ska vara attraktivt för näringslivet inom branschen. Kliniska studier av läkemedel, medicintekniska produkter eller behandlingsmetoder har tidigare varit en svensk styrka, men under senare år har allt färre kliniska läkemedelsprövningar genomförts.

Regeringens uppfattning är att det finns behov av att utforma en tydligare samverkan för att stimulera kliniska studier av hög kvalitet. I propositionen *Forskning och innovation* (prop. 2012/13:30) gjordes bedömningen att en nivåhöjning på totalt 50 miljoner kronor bör göras under perioden 2013–2016 för att skapa ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer för att förbättra förutsättningarna för kliniska studier.

För att klargöra hur medlen bör användas utsåg den förra regeringen i juni 2013 en särskild utredare med uppdrag att föreslå ett system för nationell samordning, rådgivning och stöd till den kliniska forskningens aktörer (dir. 2013:64). Utredaren föreslog bl.a. etablering av ett nationellt stöd- och samordningssystem, byggt på samarbete mellan sex regionala stödfunktioner och en ny nationell nämndmyndighet, förenklingar i de regulatoriska processerna samt förbättring av statistikinsamlingen inom området. Betänkandet *Starka tillsammans* (SOU 2013:87) har remissbehandlats och avsikten är att ett system för samordning av kliniska studier ska vara på plats inom Vetenskapsrådet från och med den 1 januari 2015. Vetenskapsrådet har därför fått i uppdrag (2014/5374/F) att inrätta

en kommitté för nationell samordning av kliniska studier.

Klinisk behandlingsforskning

Vetenskapsrådet har fått i uppdrag (U2012/7074/F) att inrätta ett program för stöd av klinisk behandlingsforskning motiverad av hälso- och sjukvårdens behov för att kunna ge patienter effektiv och säker behandling och underlätta samverkan mellan flera aktörer. En kommitté för klinisk behandlingsforskning har inrättats vid Vetenskapsrådet.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades en ökning av Vetenskapsrådets anslagsnivå på totalt 75 miljoner kronor under perioden 2013–2016 för detta ändamål.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådets forskningsanslag bör öka med 25 miljoner kronor 2015 för ändamålet klinisk behandlingsforskning.

En förutsättning för statens fortsatta satsning är att sjukvårdshuvudmännen bidrar med motsvarande finansiering.

9.10.5 Infrastruktur

Storskalig infrastruktur för forskning är ofta för dyr att konstruera och driva för enskilda lärosäten och ibland även för enskilda länder. För att skapa tillgång till den mest dyrbara infrastrukturen för forskning kan det således krävas både nationell och internationell samordning och finansiering.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) presenterades satsningar inom området infrastruktur för perioden 2013–2016 på sammantaget 300 miljoner kronor.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådets forskningsanslag bör öka med 60 miljoner kronor 2015 för detta ändamål.

European Spallation Source (ESS)

European Spallation Source (ESS) projekteras för närvarande i Lund. ESS är en s.k. spallationskälla för neutronstrålning och är en av de största satsningarna på forskningsinfrastruktur som har skett i Europa under de senaste decennierna.

Anläggningen kan jämföras med ett gigantiskt mikroskop där struktur och funktion kan studeras hos många olika typer av material.

Konstruktionen av ESS har 2012 projekterats att kosta 1,843 miljarder euro för perioden 2013–2025. Sverige har erbjudit sig att finansiera 35 procent av den totala kostnaden, motsvarande ca 5,8 miljarder kronor. Även vissa kostnader för drift kommer att uppstå redan under konstruktionsperioden.

Av Sveriges andel av konstruktionskostnaden kommer Region Skåne stå för 800 miljoner kronor. Fram till och med 2014 beräknas cirka 1,2 miljarder kronor att ha utbetalats som kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB för konstruktionen. Det gör att det kvarvarande ekonomiska åtagandet, enligt de föreslagna stadgarna till ett konsortium för konstruktionen av European Spallation Source, uppgår till cirka 3,8 miljarder kronor för staten för konstruktionen av ESS. Se även Vetenskapsrådets bemyndigande, som bl.a. inkluderar ESS, i höständeringsbudgeten för 2014, se avsnitt 2.2.12.

Konstruktionen påbörjas under 2014. Totalt 16 länder deltar i förberedelserna för konstruktionen av ESS.

Danmark och Norge har beslutat att delta i och finansiera ESS. Sammantaget innebär detta att cirka 50 procent av kostnaderna för konstruktionen kommer att finansieras av Sverige, Danmark och Norge. När det gäller övriga medel är avsikten att de ska tillföras från andra medlemsländer. Den förra regeringen avslutade förhandlingarna med flertalet av de länder som avser att delta i konstruktionen och driften av ESS. Anläggningen har i dagsläget i det närmaste full finansiering från medlemsländerna med cirka 97,5 procent av konstruktionskostnaderna täckta för perioden 2014–2025. Förhandlingar pågår om återstående finansiering.

Sverige har tillsammans med ett antal partnerländer ansökt om att kommissionen beslutar om inrättandet av ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur, ett s.k. Eric-konsortium (U2014/5622/F). Ett Eric-konsortium är en associationsform som är särskild anpassad för forskningsinfrastrukturer vars huvuduppgift ska vara att inrätta och driva en forskningsinfrastruktur på icke-ekonomiska grunder.

Enligt vad som presenterades i de två senaste forskningspropositionerna (prop. 2008/2009:50) och (prop. 2012/13:30) anvisades Vetenskaps-

rådet 150 miljoner kronor per år i budgetpropositionen för 2010 och ytterligare 200 miljoner kronor per år föreslås anvisas från och med 2015. Vidare föreslås 70 miljoner kronor per år överföras till Vetenskapsrådet från regeringens förfogande från och med 2015, se vidare under Regeringens övervägande avsnitt 10.3.1.

Utöver finansiering från Vetenskapsrådet och Region Skåne kommer även Lunds universitet att bidra med medel till finansieringen för konstruktionen av ESS.

Sammantaget beräknas detta finansiera Sveriges andel av kostnaderna, inklusive driftkostnader, för ESS under perioden 2013–2025.

Bemyndigande om kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source på sammantaget högst 700 000 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: I april 2010 bildades det svenska aktiebolaget European Spallation Source ESS AB (ESS AB) som ska planera, uppföra och driva en forskningsanläggning för en spallationskälla (prop. 2009/10:1, utg. omr. 16, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126). Bolaget ägs till drygt 73 procent av den svenska staten och till drygt 26 procent av den danska staten. Fram till bildandet av bolaget ingick ESS-verksamheten som en del av Lunds universitet. Med anledning av budgetpropositionen för 2014 bemyndigades regeringen att under 2014 besluta om medlemskap i ett s.k. Eric-konsortium för konstruktionen och driften av forskningsanläggningen European Spallation Source (prop. 2013/14:1 utg. omr. 16, bet. 2013/14:UbU1, rskr. 2013/14:104). Den förra regeringen beslutade således om ett sådant medlemskap (U2014/5622/F).

Verksamheten i ESS AB avses att ombildas till ett Eric-konsortium under 2015. Det är dock osäkert när under nästa år som konsortiet

kommer att vara inrättat av kommissionen. Utbetalningar till bolaget görs i form av kapitaltillskott tills dess att ett konsortium har bildats, då utbetalningarna kommer att ske i form av bidrag till konsortiet i stället.

Under 2015 bör ett kapitaltillskott tillskjutas bolaget och bidrag utbetalas till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source om totalt högst 700 miljoner kronor. Regeringen avser att belasta anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* med högst 500 miljoner kronor och anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och forskarutbildning* med högst 200 miljoner kronor.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att under 2015 besluta om kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source på sammantaget 700 miljoner konor.

European Spallation Source ESS AB

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att på bolagsstämma i European Spallation Source ESS AB rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder till det konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur som avses bedriva den verksamhet som för närvarande bedrivs av bolaget och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla bolaget genom likvidation vid tillfälle som regeringen finner lämpligt.

Skälen för regeringens förslag: Europeiska unionens råd antog 2009 förordningen (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur (Eric-konsortium). Syftet med förordningen är att det ska bli lättare att inrätta och driva europeiska forskningsinfrastrukturer på icke-ekonomiska grunder. Genom förordningen skapades ett nytt instrument på EU-nivå för inrättande av forskningsinfrastrukturer vars status som juridisk person erkänns i samtliga medlemsstater.

I april 2010 bildades det svenska aktiebolaget European Spallation Source ESS AB (ESS AB) som ska planera, uppföra och driva en forsk-

ningsanläggning för en spallationskälla. Bolaget ägs till drygt 73 procent av den svenska staten och till drygt 26 procent av den danska staten.

I budgetpropositionen för 2010 (prop. 2009/10:1 utg.omr. 16, bet. 2009/10:UbU1, rskr. 2009/10:126) redovisades att arbetet med att uppdatera projektplanen för spallationskällan bäst sker inom ett bolag som ägs av de deltagande länderna. På detta sätt ansågs ett internationellt ägande kunna åstadkommas inom en organisationsform som tillåter delägande och deltagande av flera parter. Bolagsformen bedömdes dels ge delägarna ett inflytande över konstruktionsprocessen, dels göra Sveriges åtagande, som inledningsvis var att vara huvudägare i bolaget, tydligare gentemot övriga intressenter.

De 16 partnerländerna som deltar i förberedelserna för konstruktionen av spallationskällan har enats om att ett Eric-konsortium är en mer ändamålsenlig organisationsform för verksamheten. Den förra regeringen bedömde att det internationella forskningssamarbetet och finansieringen av konstruktionen av spallationskällan underlättas genom att verksamheten bedrivs i ett Eric-konsortium. Som angivits ovan är ett Eric-konsortium en juridisk person som erkänns i alla EU:s medlemsstater och denna organisationsform erbjuder en flexibilitet som innebär att konsortiet kan anpassas till infrastrukturens specifika behov. Exempelvis erbjuder organisationsformen relativt stor frihet i fråga om sammansättning av konsortiets organ, deras uppgift, ansvar och beslutsförfaranden, vilket underlättar ett sådant gränsöverskridande samarbete som det här är fråga om. Dessutom erbjuder organisationsformen vissa privilegier i fråga om mervärdesskatt och punktskatter.

Ett Eric-konsortium har till huvuduppgift att inrätta och driva en forskningsinfrastruktur på icke-ekonomiska grunder. För att främja innovation samt överföring av kunskaper och teknik får ett Eric-konsortium emellertid bedriva viss begränsad ekonomisk verksamhet om den har nära samband med konsortiets huvuduppgift och inte hindrar denna från att utföras. Statens inflytande över styrningen av konsortiet sker genom att staten ingår i en medlemsförsamling som är det organ som har full beslutanderätt, inbegripet rätt att anta budgeten.

Det kan också noteras att ett inrättande av ett Eric-konsortium med största sannolikhet innebär en snabbare process än att skapa en internationell organisation i traditionell mening.

Ett Eric-konsortium för konstruktionen och driften av spallationskällan beräknas kunna inrättas genom beslut av kommissionen under första halvåret 2015. Regeringen har beordrigats att besluta om medlemskap i konsortiet (prop. 2013/14:1 utg.omr. 16, bet. 2013/14:UbU1, rskr. 2013/14:104). Den förra regeringen har beslutat om ett sådant medlemskap (U2014/5622/F).

ESS AB:s tillgångar och skulder bör överlåtas till konsortiet när detta har inrättats. Därefter bör ESS AB avvecklas genom likvidation. Det bör ankomma på regeringen att avgöra tidpunkten för avvecklingen, eftersom den är beroende av att kommissionen fattar ett beslut om inrättandet av Eric-konsortiet samt att ESS AB:s verksamhet flyttas till konsortiet.

Mot denna bakgrund bör regeringen beordrigas att på bolagsstämman i European Spallation Source ESS AB rösta för att överlåta samtliga eller delar av bolagets tillgångar och skulder till det konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur som avses bedriva den verksamhet som för närvarande bedrivs av bolaget och vidta de åtgärder som är nödvändiga för att avveckla bolaget genom likvidation vid tillfälle som regeringen finner lämpligt.

MAX IV-laboratoriet

Röntgenljuskällan MAX IV är på väg att färdigställas i Lund. Anläggningen började byggas 2010 och beräknas vara klar 2016. Kostnaderna för markarbeten, byggnader och konstruktion av elektronacceleratorer uppskattas till 3,2 miljarder kronor.

När anläggningen tas i bruk väntas den producera världens starkaste röntgenljus över ett brett register.

I propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30) bedömdes att anslagsnivån till Vetenskapsrådet för konstruktionen av MAX IV bör öka med totalt 50 miljoner kronor under perioden 2014–2016.

Regeringen föreslår därmed att Vetenskapsrådets forskningsanslag bör öka med 10 miljoner kronor 2015 för konstruktionen av MAX IV-laboratoriet.

Registerbaserad forskning

Sverige har under lång tid samlat uppgifter och systematiserat olika register och databaser. Genom tillgången till de insamlade uppgifterna för stora befolkningsgrupper kan viktiga och komplicerade samband mellan samhällsförhållanden, ekonomi, arbetsmarknad, hälsa och sjukvård undersökas. Det är samtidigt av stor vikt att särskild hänsyn tas till de registrerade individernas personliga integritet.

En särskild utredare fick den 17 januari 2013 i uppdrag att bl.a. undersöka förutsättningarna för utlämnande av registeruppgifter och sambearbetning av dem för forskningsändamål på ett integritetssäkert sätt och att lämna författningsförslag (U2013:01, dir. 2013:8). I utredarens uppdrag ingick att undersöka om det befintliga sekretesskyddet för uppgifter som hanteras inom forskning är tillräckligt för att skydda den enskildes integritet. Uppdraget redovisades den 25 juni 2014 i betänkandet Unik kunskap genom registerforskning (SOU 2014:45). Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

9.10.6 Nyttiggörande av forskning

Forskningsbaserad kunskap från universitet och högskolor ska komma till nytta i samhället. Detta för att skapa tillväxt och välfärd och för att möta samhällsutmaningarna som vi alla står inför.

Detta ställer allt större krav på universitetens och högskolornas roll och förutsätter att universitet och högskolor arbetar mer strategiskt med nyttiggörande och samverkan.

Innovationskontor

Innovationskontor finns etablerade på alla universitet i Sverige. Innovationskontoren ska stödja nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och deras verksamhet har blivit alltmer etablerad på lärosätena de senaste åren. Innovationskontoren varierar något i sin struktur, där vissa lärosäten har lagt hela verksamheten inom lärosätet medan andra, som har tillgång till holdingbolag, har en uppdelning mellan dess holdingbolag och lärosätet. Regeringen ser positivt på att innovationskontoren är en integrerad del av lärosätets verksamhet och struktur.

Europeiska institutet för Innovation och Teknik

Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) är ett EU-initiativ som skapades 2008. Målet med EIT är att öka Europas tillväxt och konkurrenskraft. EIT består av ett antal kunskaps- och innovationsplattformar (KIC-ar) inom områden där det finns stor potential till innovationer. En KIC är ett konsortium som spänner över många länder, universitet och företag och är ett system där forskare, studenter och entreprenörer arbetar inom olika inriktningar. För närvarande har EIT initierat tre KIC-ar, en inom IKT, en inom klimat och en inom energi. Svenska universitet är involverade i dessa i olika omfattning och deltagande ger stora möjligheter till ytterligare medel till forskning och utbildning i Sverige. Regeringen ser därför positivt på lärosätenas engagemang i dessa konsortier.

Bemyndigande om medlemskap och medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror (KIC Raw materials) under Europeiska institutet för innovation och Teknik (EIT)

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om medlemskap i en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror (KIC Raw materials) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 970 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Under 2015 kommer en kunskaps- och innovationsplattform inom råvaror (KIC Raw materials) att etableras. Svenska universitet avser ansöka om att ingå i denna. Förutsatt att ansökan beviljas kommer varje deltagande part att betala en årlig medlemsavgift, antingen som huvudpartner eller som associerad partner.

Eftersom avgiften för medlemskap i KIC Raw materials innebär ekonomiska åtaganden som överstiger ett prisbasbelopp bör regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om medlemskap och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 970 000 kronor till KIC Raw materials under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

Bemyndigande om medlemskap och medlemsavgift till kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa (KIC Healthy living) under Europeiska institutet för Innovation och Teknik (EIT)

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om medlemskap i en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa (KIC Healthy living) under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 025 000 kronor.

Skälen för regeringens förslag: Under 2015 kommer en kunskaps- och innovationsplattform inom hälsa (KIC Healthy living) att etableras. Svenska universitet avser ansöka om att ingå i denna. Förutsatt att ansökan beviljas kommer varje deltagande part att betala en årlig medlemsavgift.

Eftersom avgiften för medlemskap i KIC Healthy living innebär ekonomiska åtaganden som överstiger ett prisbasbelopp bör regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om medlemskap och under 2015–2022 besluta om en årlig medlemsavgift på högst 2 025 000 kronor till KIC Healthy living under Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT).

10 Budgetförslag

10.1 Anslag för barn-, ungdoms- och vuxenutbildning

10.1.1 1:1 Statens skolverk

Tabell 10.1 Anslagsutveckling 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor

2013	Utfall	412 942	Anslags- sparande	13 019
2014	Anslag	465 378 ¹	Utgifts- prognos	468 720
2015	Förslag	472 352		
2016	Beräknat	457 996 ²		
2017	Beräknat	462 155 ³		
2018	Beräknat	474 272 ⁴		

¹ Inklusiva beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 455 504 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 452 535 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 452 572 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolverks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

I regeringens proposition Villkor för fristående skolor m.m. (prop. 2013/14:112), som utgår från sexpartiöverenskommelsen som Friskolekommitténs arbete mynnade ut i, föreslog regeringen att Statens skolverk ska utveckla ett nytt informationssystem. För det ändamålet föreslår regeringen att anslaget ökas med 9 250 000 kronor för 2015 och beräknar 500 000 kronor årligen därefter.

Regeringen föreslår ökade statliga insatser inom vuxenutbildningen. Dessa insatser medför en ökad arbetsbelastning för Statens skolverk. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 2 000 000 kronor för 2015 och beräknar 2 000 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 9.8.1).

Anslaget föreslås minskas med 395 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 1 497 000 kronor 2016, 1 484 000 kronor 2017 och 1 485 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Kostnader för Statens skolverks arbete med internationella studier finansieras i dag från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet*. Regeringen anser att verksamheten bör finansieras från Statens skolverks förvaltningsanslag och föreslår därför att det från det nämnda anslaget överförs 15 000 000 kronor till nu aktuellt anslag för 2015 samt beräknar att överföringen kommer att uppgå till 15 000 000 kronor årligen därefter.

I dag överför Statens skolverk och Universitets- och högskolerådet årligen medel mellan myndigheterna. Detta skapar extra arbete och administration. För att förenkla myndigheternas arbete föreslår regeringen att 100 000 kronor överförs från nu aktuellt anslag till anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2015. För samma ändamål beräknar regeringen en överföring av 100 000 kronor årligen därefter.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag

som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 472 352 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Statens skolverk* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 457 996 000 kronor, 462 155 000 kronor respektive 474 272 000 kronor.

Tabell 10.2 Härlledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:1 Statens skolverk

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	459 878	459 878	459 878	459 878
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 313	3 836	11 117	23 427
Beslut	-2 736	-19 691	-23 032	-23 596
Överföring till/från andra anslag	13 897	13 973	14 192	14 563
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	472 352	457 996	462 155	474 272

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.2 1:2 Statens skolinspektion

Tabell 10.3 Anslagsutveckling 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor				
2013	Utfall	347 362	Anslags-sparande	10 890
2014	Anslag	372 010 ¹	Utgifts-prognos	373 075
2015	Förslag	383 665		
2016	Beräknat	386 114 ²		
2017	Beräknat	392 806 ³		
2018	Beräknat	403 267 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 382 215 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 382 236 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 382 266 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens skolinspektionens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för verksamhetsutgifter för Barn- och elevombudet samt Skolväsendets överklagandenumnd.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

I regeringens proposition Villkor för fristående skolor m.m. (prop. 2013/14:112), som utgår från sexpartiöverenskommelsen som Friskolekommitténs arbete mynnade ut i, föreslog regeringen att Statens skolinspektion ska förena ett föreläggande med vite, om föreläggandet avser brister som allvarligt har försvärat förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. För inspektionens arbete med detta föreslår regeringen att anslaget ökas med 2 000 000 kronor för 2015 och beräknar 2 000 000 kronor årligen därefter.

I den ovan nämnda propositionen föreslogs även att den s.k. skolenkäten ska utvecklas så att den kan användas i Statens skolverks nya informationssystem. För det ändamålet föreslår regeringen att anslaget ökas med 3 000 000 kronor för 2015 och beräknar 3 000 000 kronor årligen därefter.

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Anslaget föreslås minskas med 335 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 1 294 000 kronor 2016, 1 293 000 kronor 2017 och 1 295 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 383 665 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Statens skolinspektion* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 386 114 000 kronor, 392 806 000 kronor respektive 403 267 000 kronor.

Tabell 10.4 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:2 Statens skolinspektion

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	371 110	371 110	371 110	371 110
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	3 387	7 208	13 743	23 961
Beslut	8 165	6 782	6 922	7 138
Överföring till/från andra anslag	1 003	1 013	1 031	1 058
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	383 665	386 114	392 806	403 267

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.3 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tabell 10.5 Anslagsutveckling 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	Utfall	660 604	17 692	
2014	Anslag	689 449 ¹		669 370
2015	Förslag	692 932		
2016	Beräknat	699 396 ²		
2017	Beräknat	711 860 ³		
2018	Beräknat	730 829 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 691 198 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 691 240 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 691 297 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Specialpedagogiska skolmyndighetens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för myndighetens verksamhet, produktionsstöd för läromedelsframställning och visst internationellt samarbete.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.6 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		190 039	850 643	-660 604
Prognos 2014		200 000	886 500	-686 500
Budget 2015		209 000	907 500	-698 500

Delar av Specialpedagogiska skolmyndighetens verksamhet är avgiftsfinansierad. Myndigheten disponerar intäkter från tillgängliggörande av läromedel och från ersättning från kommuner för elever i specialskola. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna.

Myndigheten disponerar även intäkter från kommuner för elever i förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med specialskola samt från Folkbildningsrådet för administration av förstärkningsbidrag till folkhögskolor. Det ekonomiska målet är i denna del av verksamheten full kostnadstäckning.

Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag. Det bör noteras att kostnaderna i tabellen ovan avser myndighetens samtliga kostnader.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 614 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 2 375 000 kronor 2016, 2 374 000 kronor 2017 och 2 377 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 692 932 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Specialpedagogiska skolmyndigheten* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 699 396 000 kronor, 711 860 000 kronor respektive 730 829 000 kronor.

Tabell 10.7 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:3 Specialpedagogiska skolmyndigheten

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	689 449	689 449	689 449	689 449
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 097	12 322	24 785	43 758
Beslut	-614	-2 375	-2 374	-2 378
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	692 932	699 396	711 860	730 829

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.4 1:4 Sameskolstyrelsen

Tabell 10.8 Anslagsutveckling 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

2013	Utfall	58 019	Anslags-sparande	830
2014	Anslag	33 076 ¹	Utgifts-prognos	32 381
2015	Förslag	33 984		
2016	Beräknat	34 227 ²		
2017	Beräknat	34 814 ³		
2018	Beräknat	35 741 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 33 901 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 33 902 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 33 904 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Sameskolstyrelsens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Sameskolstyrelsens verksamhet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.9 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	0	31 643	62 102	-30 459
Prognos 2014	0	34 676	69 716	-35 040
Budget 2015	0	35 174	69 992	-34 818

Avgifterna avser ersättning från kommuner för elever i sameskola samt förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Ersättningens storlek ska beräknas efter samma grunder som elevens hemkommun tillämpar vid fördelning av resurser i sin egen grundskola, förskoleklass eller fritidshem. Dessutom avser avgifterna intäkter från kommuner för vilka Sameskolstyrelsen efter avtal bedriver samisk förskola. Intäkterna disponeras av myndigheten. Det ekonomiska målet är att intäkterna delvis ska täcka kostnaderna för verksamheten. Kostnader som inte finansieras med avgiftsintäkter ska finansieras från detta anslag. Det bör noteras att kostnaderna i tabellen ovan avser myndighetens samtliga kostnader.

Regeringens överväganden

Sameskolstyrelsens uppgift är att ge samiska barn en utbildning med samisk inriktning och att bidra till att bevara och utveckla det samiska språket. Sameskolstyrelsen är huvudman för sameskolorna samt för förskoleklass och fritidshem vid en skolenhet med sameskola. Sameskolstyrelsen får efter avtal med en kommun ta över ansvaret för kommunens uppgifter inom förskolan.

För att skolverksamheten i Sameskolan i Jokkmokk ska kunna erbjuda ändamålsenliga lokaler föreslår regeringen att anslaget tillförs 800 000 kronor för 2015 samt beräknar 800 000 kronor årligen därefter. Finansiering föreslås ske genom att anslag 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* minskas med motsvarande belopp.

Anslaget föreslås minskas med 29 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 113 000 kronor 2016, 113 000 kronor 2017 och med 114 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 33 984 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Sameskolstyrelsen* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 34 227 000 kronor, 34 814 000 kronor respektive 35 741 000 kronor.

Tabell 10.10 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:4 Sameskolstyrelsen

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	33 076	33 076	33 076	33 076
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	137	457	1 030	1 936
Beslut	-29	-113	-113	-114
Överföring till/från andra anslag	800	808	822	843
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	33 984	34 227	34 814	35 741

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.5 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tabell 10.11 Anslagsutveckling 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

2013	Utfall	1 350 399	Anslags- sparande	344 498
2014	Anslag	2 708 302 ¹	Utgifts- prognos	2 321 881
2015	Förslag	4 393 285		
2016	Beräknat	4 854 193 ²		
2017	Beräknat	4 648 955 ³		
2018	Beräknat	4 691 734 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 807 988 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 529 574 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 459 679 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja utveckling av skolväsendet, vissa särskilda utbildningsformer och annan pedagogisk verksamhet och för utgifter för särskild kompletterande pedagogisk utbildning för personer med examen på forskarnivå. Anslaget

får även användas för utgifter för svenskt deltagande i internationella studier och tävlingar på utbildningsområdet. Anslaget får vidare användas för utgifter för administration, uppföljning och utvärdering av uppdrag och satsningar, utredningar samt statsbidrag och stipendier.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 145 000 000 kronor 2016–2019.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för sitt utvecklingsarbete samt för arbetet med det s.k. Tekniksprånget, det s.k. rektorsprogrammet, det s.k. matematiklyftet, de s.k. karriärtjänsterna, det s.k. läslyftet, yrkeslärsatsningen, det fjärde tekniska året i gymnasieskolan, satsningen på tidiga insatser och satsningen på nationella skolutvecklingsprogram. Vidare kan Statens skolverk i vissa fall behöva lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 145 000 000 kronor 2016–2019.

Tabell 10.12 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018-2019
Ingående åtaganden		317 882	1 446 528			
Nya åtaganden		1 289 645	1 636 355			
Infriade åtaganden		-160 099	- 938 435	-1 496 248	-255 500	-392 700
Utestående åtaganden	317 882	1 446 528	2 144 448			
Erhållet/förslaget bemyndigande	1 294 600	1 608 000	2 145 000			

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.13 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	8 033	0	8 021	12
Prognos 2014	37 500	0	53 750	-16 250
Budget 2015	15 750	0	23 650	-7 900

Fr.o.m. den 1 juli 2011 tar Statens skolverk ut avgifter som ersättning av den enskilde läraren eller förskolläraren för att utfärda legitimationer. Målsättningen är att avgifterna på sikt ska ge full kostnadstäckning. De lärare och förskollärare som har avlagt behörighetsgivande examen före den 1 juli 2011 och har arbetat minst ett läsår eller motsvarande undantas från avgiftsskyldigheten. Intäkterna redovisas mot inkomsttitel.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

Regeringen har för avsikt att genomföra en rad insatser för de tidiga årskurserna där en del avser insatser som syftar till att öka tillgången till specialpedagogiskt stöd i huvudsak för förskoleklassen och årskurs 1–3. Regeringen föreslår att det avsätts 200 000 000 kronor för ändamålet 2015. Från och med 2016 beräknas 500 000 000 avsättas årligen (se avsnitt 9.6.3).

För att förstärka Statens skolverks informationskampanj om lärar- och förskollärarytbildningarna föreslår regeringen att det avsätts 5 000 000 kronor för 2015 (se avsnitt 9.1).

För satsningarna på skolor med låga resultat och på nyanlända elever föreslår regeringen att det avsätts 475 000 000 kronor för 2015. Från och med 2016 beräknas 600 000 000 kronor avsättas årligen för ändamålet (se avsnitt 9.6.9).

För att ytterligare stimulera huvudmännen att erbjuda hjälp med läxor och annat skolarbete i grundskolan föreslår regeringen att det avsätts ytterligare 272 000 000 kronor för 2015 samt beräknar ytterligare 376 000 000 kronor för 2016, ytterligare 388 000 000 kronor för 2017 och fr.o.m 2018 beräknas 400 000 000 kronor årligen (se avsnitt 9.6.8).

I syfte att utöka och förstärka satsningen att ge huvudmän ökade möjligheter att anordna undervisning under sommaren och andra lov för de elever i årkurs 6-9 och gymnasieskolan som inte når kunskapskraven föreslår regeringen att det avsätts ytterligare 72 000 000 kronor för 2015 samt beräknar ytterligare 72 000 000 kronor för 2016. Från och med 2017 beräknas 150 000 000 kronor avsättas årligen för ändamålet (se avsnitt 9.6.8).

För att ge alla huvudmän och skolor möjlighet att utvecklas och förbättras behövs nationella skolutvecklingsinsatser som är systematiska och långsiktiga. Regeringen föreslår att det för detta ändamål avsätts 136 000 000 kronor för 2015. Från och med 2016 beräknas 140 000 000 kronor årligen för ändamålet (se avsnitt 9.6.6).

Regeringen avser att förstärka elevhälsan. Regeringen föreslår att det för detta ändamål avsätts ytterligare 100 000 000 kronor för 2015. Från och med 2016 beräknas 200 000 000 kronor avsättas årligen (se avsnitt 9.6.4).

För insatser i syfte att utveckla lärarutbildningen föreslår regeringen att det avsätts 8 000 000 kronor för 2015.

För att Statens skolverk ska klara hanteringen av legitimation för lärare och förskollärare

föreslår regeringen att det avsätts ytterligare 45 000 000 kronor för 2015 (se avsnitt 9.2).

För att Statens skolverk ska kunna utveckla kvaliteten på och dessutom genomföra fler statistikinsamlingar föreslår regeringen att det avsätts 14 000 000 kronor för 2015 och beräknar 10 000 000 kronor årligen därefter.

För att stimulera framväxten av yrkescollegie på gymnasieskolans yrkesprogram föreslår regeringen att anslaget ökas med 5 000 000 kronor för 2015 och beräknar 5 000 000 kronor årligen för 2016–2018 för samma ändamål (se avsnitt 9.7.3).

För att bl.a. genomföra insatser för att öka genomströmningen inom komvux och sfi föreslår regeringen att anslaget ökas med 20 000 000 kronor under 2015 (se avsnitt 9.8.2).

För att ge Statens skolverk möjlighet att genomföra implementeringsinsatser avseende de på senare år genomförda reformerna föreslår regeringen att 20 000 000 kronor avsätts för 2015.

Anslaget föreslås minskas med 2 708 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 10 215 000 kronor 2016, 9 002 000 kronor 2017 och 8 748 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

För att bidra till finansiering av Statens skolverks arbete med internationella studier föreslår regeringen att anslaget minskas med 15 000 000 kronor 2015 och beräknar att anslaget minskas med 15 000 000 kronor årligen därefter. Anslaget 1:1 *Statens skolverk* tillförs motsvarande belopp (se avsnitt 10.1.1).

Stiftelsen Centrum för lättläst har tidigare haft uppdraget att ta fram lättläst nyhetsinformation och litteratur för skolan. Verksamheten har flyttats till Myndigheten för tillgängliga medier. Regeringen föreslår därför att nu aktuellt anslag minskas med 2 000 000 kronor 2015 och beräknar att anslaget minskas med 2 000 000 kronor årligen därefter och att anslaget 3:2 *Myndigheten för tillgängliga medier* under utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid tillförs motsvarande belopp.

För finansiering av den nya myndigheten Skolforskningsinstitutet som inrättas den 1 januari 2015 (se avsnitt 9.4) föreslår regeringen att anslaget minskas med 20 000 000 kronor

2015 och beräknar att anslaget kommer att minskas med 20 000 000 kronor årligen därefter för detta ändamål. Motsvarande belopp överförs till anslaget 1:17 *Skolforskningsinstitutet*.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2013 (prop. 2012/13:1) att kommunerna skulle kompenseras för kostnader som förslagen i propositionen En gymnasiesärskola med hög kvalitet (prop. 2011/12:50, bet. 2011/12:UbU9, rekr. 2011/12:141) medförde. Med hänvisning till vad som angavs i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1) angående implementeringen av den nya gymnasiesärskolan beräknar regeringen att 13 800 000 kronor överförs från anslaget till det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda anslaget 1:1 *Kommunalekonomisk utjämning* från och med 2017.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 4 393 285 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 4 854 193 000 kronor, 4 648 955 000 kronor respektive 4 691 734 000 kronor.

Tabell 10.14 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:5 Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet

	2015	2016	2017	2018
<i>Tusental kronor</i>				
Anvisat 2014¹	2 708 302	2 708 302	2 708 302	2 708 302
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-3 250	22 745	68 044	137 504
Beslut	1 717 933	2 153 834	1 917 607	1 892 051
Överföring till/från andra anslag	-29 700	-30 688	-44 997	-46 123
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	4 393 285	4 854 193	4 648 955	4 691 734

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.6 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

hov av framtida anslag på högst 34 000 000 kronor 2016.

Tabell 10.15 Anslagsutveckling 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

2013	Utfall	393 811	Anslags-sparande	45 756
2014	Anslag	466 618 ¹	Utgifts-prognos	417 514
2015	Förslag	468 358		
2016	Beräknat	445 356 ²		
2017	Beräknat	459 124 ³		
2018	Beräknat	470 491 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 436 809 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 441 676 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 441 712 tkr i 2015 års prisnivå. 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom skolområdet för elever med funktionsnedsättning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för insatser för elever med funktionsnedsättning eller med andra särskilda behov. Anslaget får vidare användas för förvaltningsutgifter i samband med Utredningen om kvalitet i utbildningen för elever med vissa funktionsnedsättningar (U 2013:02, dir. 2013:29 och 2013:106).

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 34 000 000 kronor 2016.

Skälen för regeringens förslag: Specialpedagogiska skolmyndigheten beslutar om bidrag för omvårdnad och habilitering för elever som deltar i Rh-anpassad gymnasieutbildning. Bidraget beviljas per läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför be-

Tabell 10.16 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–20XX
Ingående åtaganden		34 773	32 000			
Nya åtaganden		32 000	34 000			
Infriade åtaganden		-34 773	-32 000	-34 000		
Utestående åtaganden	34 773	32 000	34 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	37 000	32 000	34 000			

Regeringens överväganden

Ett minskat elevantal vid gymnasieskolor med Rh-anpassad utbildning, det vill säga utbildning anpassad för elever med ett svårt rörelsehinder, och riksgymnasiet för döva och hörselskadade i Örebro gör att nyttjandegraden på anslaget minskat och beräknas minska ytterligare de kommande åren.

Lunds universitets särskilda åtagande för trafikflygarutbildning upphör 2015 eftersom Myn-digheten för yrkeshögskolan har övertagit ansvaret för den offentligt finansierade pilotutbildningen. Medel har därför successivt förts över till anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* från anslag 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*. Överföringen beräknades felaktigt i budgetpropositionen för 2014. Regeringen föreslår att detta åtgärdas genom att anslaget minskas med 4 000 000 kronor för 2015 och att anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 2 000 000 kronor för 2015 och beräknar att anslaget minskas med 2 000 000 kronor årligen därefter för att finansiera en ökad efterfrågan på anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier*, där skälen också utvecklas. Anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget föreslås minskas med 201 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 804 000 kronor 2016, 804 000 kronor 2017 och 805 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 468 358 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 445 356 000 kronor, 459 124 000 kronor respektive 470 491 000 kronor.

Tabell 10.17 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	466 618	466 618	466 618	466 618
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 299	15 553	24 981	37 111
Beslut	-5 626	-40 451	-41 229	-42 208
Överföring till/från andra anslag	1 067	3 636	8 754	8 970
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	468 358	445 356	459 124	470 491

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Tabell 10.18 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:6 Särskilda insatser inom skolområdet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	466 618	466 618	466 618	466 618
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	6 299	15 553	24 981	37 111
Beslut	-5 626	-40 451	-41 229	-42 208
Överföring till/från andra anslag	1 067	3 636	8 754	8 970
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	468 358	445 356	459 124	470 491

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.7 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.

Tabell 10.19 Anslagsutveckling 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.

Tusental kronor

2013	Utfall	3 670 660	Anslags- sparande	4 840
2014	Anslag	3 691 000 ¹	Utgifts- prognos	3 688 756
2015	Förslag	4 103 500		
2016	Beräknat	4 313 000		
2017	Beräknat	4 059 000		
2018	Beräknat	3 761 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får vidare användas för utgifter för statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa för kvalitetssäkrande åtgärder inom förskolan, fritidshemmet och pedagogisk omsorg. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera omsorg under kvällar, nätter och helger. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att stimulera minskade barngrupper och ökad personalitet i förskolan. Anslaget får vidare

användas för utgifter för administration av statsbidrag samt uppföljning.

Regeringens överväganden

I syfte att få fler kommuner att erbjuda omsorg under kvällar, nätter och helger avser regeringen att förstärka och förlänga befintligt stimulansbidrag. Regeringen föreslår därför att det avsätts ytterligare 49 000 000 kronor för 2015 och beräknar ytterligare 49 000 000 kronor för 2016. Från och med 2017 beräknas 80 000 000 kronor avsättas för ändamålet årligen (se avsnitt 9.6.2).

Regeringen har för avsikt att höja kvaliteten i förskolan genom att minska barngrupperna i förskolan. Regeringen föreslår därför att det avsätts 415 000 000 kronor för 2015. Från och med 2016 beräknas 830 000 000 kronor avsättas årligen för ändamålet (se avsnitt 9.6.1).

Regeringen avser att indexera inkomsttaket i maxtaxan fr.o.m juli 2015 och föreslår därför att anslaget minskas med 51 500 000 kronor 2015 samt beräknar att anslaget minskas med 257 000 000 kronor 2016 och 511 000 000 kronor 2017. Från och med 2018 beräknas anslaget minskas med 809 000 000 kronor årligen för ändamålet (se avsnitt 9.6.1).

De föreslagna och beräknade anslagsförändringarna påverkas även av det tidsbegränsade bidrag som syftar till att stimulera kommunerna att i ökad omfattning erbjuda omsorg på kvällar, nätter och helger, och som föreslogs i budgetpropositionen 2012.

Regeringen föreslår att 4 103 500 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.* 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 4 313 000 000 kronor, 4 059 000 000 kronor respektive 3 761 000 000 kronor.

Tabell 10.20 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:7 Maxtaxa i förskola, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet m.m.

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	3 691 000	3 691 000	3 691 000	3 691 000
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	412 500	622 000	368 000	70 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	4 103 500	4 313 000	4 059 000	3 761 000

¹Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.8 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tabell 10.21 Anslagsutveckling 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	138 068	Anslags-sparande	28 474
2013	Utfall	138 068	Anslags-sparande	28 474
2014	Anslag	185 816 ¹	Utgifts-prognos	160 374
2015	Förslag	181 409		
2016	Beräknat	178 099 ²		
2017	Beräknat	181 395 ³		
2018	Beräknat	192 207 ⁴		

¹Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

²Motsvarar 175 400 tkr i 2015 års prisnivå.

³Motsvarar 175 412 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴Motsvarar 181 337 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för:

- ersättning vid personskada till elev i viss gymnasieskolutbildning,
- statsbidrag för avgifter till International Baccalaureate Office och för viss International Baccalaureateutbildning,
- statsbidrag och särskilt stöd för utbildningsverksamhet med särskild inriktning,
- statsbidrag för riksrekryterande gymnasiala utbildningar och riksinternatskolor,
- ersättning till skolhuvudmän för kostnader för nordiska elever, och

- statsbidrag för utlandssvenska elever samt barn och ungdomar som inte är folkbokförda i Sverige eller som vistas i landet utan tillstånd.

Anslaget får även användas för utgifter för arbete med administration och uppföljning av statsbidrag.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar till följd av föreslagna och beslutade reformer och besparingar

För att bidra till finansiering av de reformer som föreslås i denna budgetproposition föreslår regeringen att anslaget minskas med 10 000 000 kronor 2015, 16 000 000 kronor 2016, 16 000 000 kronor 2017 och 10 000 000 kronor årligen därefter.

Anslagsförändringar till följd av överföringar till och från andra anslag

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 800 000 kronor för 2015 för att finansiera en utökad registerkontroll av personal i gymnasie- och gymnasiesärskolan och beräknar för samma ändamål 800 000 kronor årligen därefter (jfr avsnitt 9.7.8). Det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 1:1 *Polismyndigheten* ökas med motsvarande belopp.

Anslaget föreslås minskas med 170 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 674 000 kronor 2016 och årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 181 409 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 178 099 000 kronor, 181 395 000 kronor respektive 192 207 000 kronor.

Tabell 10.22 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:8 Bidrag till viss verksamhet inom skolväsendet m.m.

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	189 816	189 816	189 816	189 816
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 563	5 523	9 125	14 095
Beslut	-10 170	-16 827	-17 126	-11 274
Överföring till/från andra anslag	-800	-412	-420	-430
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	181 409	178 099	181 395	192 207

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.9 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tabell 10.23 Anslagsutveckling 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

2013	Utfall		Anslags- sparande	18 275
2014	Anslag	105 878	¹ Utgifts- prognos	93 605
2015	Förslag	92 412		
2016	Beräknat	92 457	²	
2017	Beräknat	88 848	³	
2018	Beräknat	101 157	⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 92 142 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 87 239 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 96 819 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för utbildning av utlandssvenska barn och ungdomar. Anslaget får även användas för utgifter inom ramen för Statens skolverks utvecklingsinsatser för svensk undervisning i utlandet och för stöd för undervisning i svenska vid utländska skolor. Anslaget får vidare användas för utgifter för anställda vid Europaskolorna.

Regeringens överväganden

För att finansiera ändamålsenliga lokaler för skolverksamheten i Sameskolan i Jokkmokk föreslår regeringen att anslaget minskas med 800 000 kronor 2015 och beräknar en minskning med 800 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 10.1.4).

För att bidra till finansiering av de reformer som föreslås i denna budgetproposition föreslår regeringen att anslaget minskas med 14 000 000 kronor 2015 och beräknar en minskning med 14 000 000 kronor 2016, 19 000 000 kronor 2017 och 9 000 000 kronor årligen därefter.

Anslaget föreslås minskas med 95 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 365 000 kronor 2016 och 364 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 92 412 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bidrag till svensk undervisning i utlandet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 92 457 000 kronor, 88 848 000 kronor respektive 101 157 000 kronor.

Tabell 10.24 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:9 Bidrag till svensk undervisning i utlandet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	105 878	105 878	105 878	105 878
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 429	1 795	3 408	6 237
Beslut	-14 095	-14 413	-19 623	-10 122
Överföring till/från andra anslag	-800	-803	-815	-836
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	92 412	92 457	88 848	101 157

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.10 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tabell 10.25 Anslagsutveckling 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

År	Utfall	337 694	Anslags-sparande	185 206
2013	Utfall	337 694	Anslags-sparande	185 206
2014	Anslag	400 400 ¹	Utgifts-prognos	275 548
2015	Förslag	482 226		
2016	Beräknat	403 226		
2017	Beräknat	328 226		
2018	Beräknat	319 985		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för fortbildning av lärare, förskollärare, rektorer, förskolechefer och viss annan personal. Anslaget får även användas för utgifter för administration och uppföljning av fortbildningsinsatserna.

Tabell 10.26 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016
Ingående åtaganden		122 387	205 123	206 000
Nya åtaganden		205 123	205 653	
Infriade åtaganden		-122 387	-205 123	-206 000
Utestående åtaganden	122 387	205 123	205 653	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	407 000	205 123	206 000	

Regeringens överväganden

För att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för lärare och förskolepersonal föreslår regeringen att det avsätts 200 000 000 kronor för 2015. Från och med 2016 beräknas 200 000 000 kronor avsättas årligen för ändamålet (se avsnitt 9.1).

För kompetensutvecklingsinsatser för att utveckla rektorers och förskolechefers pedagogiska ledarskap föreslår regeringen att ytterligare 5 000 000 kronor avsätts för 2015 samt beräknar att 20 000 000 kronor avsätts per år 2016–2018 (se avsnitt 9.5).

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 206 000 000 kronor 2016.

Skälen för regeringens förslag: Statens skolverk ingår fleråriga avtal med lärosätena om uppdragsutbildning och lämnar förhandbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* ingå åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 206 000 000 kronor 2016.

För att genomföra kompetensutvecklingsinsatser för SFI-lärare föreslår regeringen att det avsätts 30 000 000 kronor för 2015. Fr.o.m. 2016 beräknas 100 000 000 kronor avsättas för detta ändamål (se avsnitt 9.1).

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 482 226 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Fortbildning av lärare och förskolepersonal* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 403 226 000 kronor,

328 226 000 kronor respektive 319 985 000 kronor.

Tabell 10.27 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:10 Fortbildning av lärare och förskolepersonal

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	400 400	400 400	400 400	400 400
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	78 500	-500	-75 500	-83 700
Överföring till/från andra anslag	3 326	3 326	3 326	3 326
Övrigt				-41
Förslag/beräknat anslag	482 226	403 226	328 226	319 985

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.11 1:11 Bidrag till vissa studier

Tabell 10.28 Anslagsutveckling 1:11 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013		15 983	-458
2014	Anslag	17 525 ¹	16 641
2015	Förslag	19 525	
2016	Beräknat	19 525	
2017	Beräknat	17 525	
2018	Beräknat	17 525	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag som lämnas för studier om funktionsnedsättningar, utbildning som är särskilt anpassad för personer med funktionsnedsättningar samt studier inom vuxenutbildning för utvecklingsstörda och särskild utbildning för vuxna.

Regeringens överväganden

Specialpedagogiska skolmyndigheten har i flera år fått in ansökningar om bidrag som sammanlagt överstiger de tillgängliga medlen på anslaget. Detta är bl.a. en följd av att antalet

personer som studerar inom särskild utbildning för vuxna har ökat markant. Därför föreslås att 2 000 000 kronor för 2015 överförs till anslaget från anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet*. För samma ändamål beräknas 2 000 000 kronor överföras mellan anslagen årligen därefter.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 19 525 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Bidrag till vissa studier* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 19 525 000 kronor, 17 525 000 kronor respektive 17 525 000 kronor.

Tabell 10.29 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:11 Bidrag till vissa studier

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	17 525	17 525	17 525	17 525
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag	2 000	2 000		
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	19 525	19 525	17 525	17 525

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.12 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tabell 10.30 Anslagsutveckling 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

2013	Utfall	98 599	Anslags-sparande	2 438
2014	Anslag	101 621 ¹	Utgifts-prognos	100 731
2015	Förslag	102 257		
2016	Beräknat	102 913 ²		
2017	Beräknat	104 650 ³		
2018	Beräknat	107 411 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 101 991 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 101 998 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 102 006 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Myndigheten för yrkeshögskolans förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av att myndigheten har befunnit sig i ett uppbyggnadsskede sedan den bildades 2009 och att det nu finns förutsättningar att effektivisera verksamheten, föreslås att anslaget minskas med 4 000 000 kronor för 2015. Av samma anledning beräknas anslaget minskas med 4 000 000 kronor årligen därefter.

Anslaget föreslås minskas med 94 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 363 000 kronor årligen därefter för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 102 257 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Myndigheten för yrkeshögskolan* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 102 913 000 kronor, 104 650 000 kronor respektive 107 411 000 kronor.

Tabell 10.31 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:12 Myndigheten för yrkeshögskolan

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	101 621	101 621	101 621	101 621
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	585	1 509	3 243	6 000
Beslut	51	-217	-214	-210
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	102 257	102 913	104 650	107 411

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.14 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tabell 10.32 Anslagsutveckling 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

2013	Utfall	2 892 303	Anslags-sparande	319 203
2014	Anslag	2 908 449 ¹	Utgifts-prognos	2 821 250
2015	Förslag	2 876 654		
2016	Beräknat	2 917 280 ²		
2017	Beräknat	2 739 321 ³		
2018	Beräknat	2 778 155 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 890 520 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 687 994 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 688 140 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för:

- statligt stöd för yrkeshögskoleutbildning,
- kostnader för personskadeförsäkring och ansvarsförsäkring inom yrkeshögskolan,
- statsbidrag för kompletterande utbildningar samt konst- och kulturutbildningar,
- statsbidrag för kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt för motsvarande äldre utbildningar, och
- särskilt verksamhetsstöd för riksomfattande kursverksamhet avseende hemslöjd eller för att främja samisk utbildningsverksamhet.

Regeringens överväganden

För att bidra till en ökad volym av utbildningsplatser i komvux och yrkesvux föreslås att kommunerna tilldelas medel för sådan utbildning. Regeringen föreslår därför att anslaget för detta ändamål ökas med 475 000 000 kronor vilket motsvarar ca 10 000 utbildningsplatser under 2015. Regeringen beräknar 475 000 000 kronor 2016 och årligen därefter för samma ändamål (se avsnitt 9.8.1).

Regeringen föreslår att medel avsätts för statsbidrag till kommunerna för ökade kostnader för kommunal vuxenutbildning till följd av den satsning som gör det möjligt för vissa ungdomar i åldern 20–24 år att kunna få den högre bidragsnivån inom studiemedlet. För 2015 och 2016 anpassas även statsbidraget för den pågående satsningen på arbetslösa ungdomar i åldern 20–24 år. Regeringen bedömer att satsningen kommer att omfatta 3 675 utbildningsplatser årligen. Regeringen föreslår att anslaget ökas med 149 850 000 kronor för 2015 för detta ändamål samt beräknar 140 475 000 kronor för 2016 och 135 975 000 kronor årligen därefter (se avsnitt 9.8.1).

Regeringen föreslår vidare att anslaget ökas med 120 000 000 kronor för 2015 för att utöka antalet utbildningsplatser på yrkeshögskolan. Regeringen beräknar 240 000 000 kronor för 2016 och därefter årligen 240 000 000 kronor för detta ändamål. Nivåhöjningen beräknas motsvara ca 2 000 utbildningsplatser 2015 och därefter ytterligare 2 000 utbildningsplatser för 2016 (se avsnitt 9.8.1).

Anslaget föreslås utöver ovan nämnda anslagsförändringar minskas med 1 888 000 kronor 2015 samt beräknas minskas med 7 064 000 kronor 2016, 6 340 000 kronor 2017 och därefter med 6 277 000 kronor årligen för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Förutom ovan föreslagna anslagsförändringar påverkas de totalt föreslagna och beräknade anslagsnivåerna av ett antal reformer, besparingar och överföringar till respektive från andra anslag som regeringen har aviserat i tidigare budgetpropositioner och som under de kommande åren fasas ut eller skalas upp.

Regeringen föreslår att 2 876 654 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 2 917 280 000 kronor 2 739 321 000 kronor respektive 2 778 155 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 085 000 000 kronor 2016–2021.

Tabell 10.33 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2021
Ingående åtaganden		2 752 710	3 350 000	4 085 000	2 045 000	750 000
Nya åtaganden		1 915 000	2 575 000			
Infriade åtaganden		-1 317 000	-1 840 000	-2 040 000	-1 295 000	-750 000
Utestående åtaganden	2 7523	3 350 000	4 085 000	2 045 000	750 000	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	3 350 000	3 350 000	4 085 000			

Skälen för regeringens förslag: Myndigheten för yrkeshögskolan beslutar om stöd för bl.a. yrkeshögskoleutbildningar. Huvuddelen av utbildningarna bedrivs under fyra kalenderår (motsvarande två utbildningsomgångar), men på grund av höga investeringskostnader bedrivs pilotutbildningen under en längre period. Kompletterande utbildningar som fasas ut 2017 kan också pågå under en längre tid, liksom utbildningar som omfattas av förordningen (2013:871) om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Regeringen föreslår medel som motsvarar en ökning av antalet utbildningsplatser i yrkeshögskolan med 2 000 utbildningsplatser för 2015 och beräknar medel motsvarande 4 000 utbildningsplatser årligen därefter. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:14 *Statligt stöd till vuxenutbildning* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 4 085 000 000 kronor 2016–2021.

Tabell 10.34 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:14 Statligt stöd till vuxenutbildning

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	2 908 449	2 908 449	2 908 449	2 908 449
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	39 264	66 554	95 551	137 971
Beslut	-86 751	-73 560	-280 671	-284 483
Överföring till/från andra anslag	15 692	15 837	15 992	16 217
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	2 876 654	2 917 280	2 739 321	2 778 155

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet.

2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.15 1:15 Särskilt utbildningsstöd

Tabell 10.35 Anslagsutveckling 1:15 Särskilt utbildningsstöd

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013		145 552	-1 049
2014	Anslag	157 564 ¹	152 610
2015	Förslag	154 910	
2016	Beräknat	152 503 ²	
2017	Beräknat	153 826 ³	
2018	Beräknat	157 602 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 151 176 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 150 120 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 150 131 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilt utbildningsstöd som ges till folkhögskolor och universitet och högskolor samt för analyser av och utveckling av folkhögskolornas och lärosätenas lärmiljöer. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för teknisk anpassning av studiematerial för synskadade och dövblinda.

Regeringens överväganden

Regeringen har i denna proposition för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid, Folkbildning, avsnitt 16.4.2 redogjort för resultatet och verksamheten.

Den förra regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1, utg.omr. 16, bet. 2013/14:UbU1, rskr. 2013/14:104) att det är angeläget att förstärka den aktuella verksamheten i viss omfattning. För budgetåret 2014 överfördes därför 8 500 000 kronor från anslaget 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet* till anslaget 1:15 *Särskilt utbildningsstöd*. Regeringen föreslår en motsvarande överföring för 2015 med ett något mindre belopp, 5 500 000 kronor. För 2016 beräknas överföringen uppgå till 3 000 000 kronor.

Anslaget föreslås minskas med 137 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 519 000 kronor 2016, 515 000 kronor 2017 och 515 000 kronor 2018 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 154 910 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Särskilt utbildningsstöd* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas 152 503 000 kronor, 153 826 000 kronor respektive 157 602 000 kronor.

Tabell 10.36 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:15 Särskilt utbildningsstöd

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	157 564	157 564	157 564	157 564
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 237	2 631	5 158	9 139
Beslut	-137	-519	-515	-515
Överföring till/från andra anslag	-3 067	-5 642	-8 778	-8 993
Övrigt	-687	-1 531	397	407
Förslag/beräknat anslag	154 910	152 503	153 826	157 602

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.1.16 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Tabell 10.37 Anslagsutveckling 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Tusental kronor				
2013	Utfall		Anslags-sparande	0
2014	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos	0
2015	Förslag	1 108 000		
2016	Beräknat	2 000 000		
2017	Beräknat	2 000 000		
2018	Beräknat	2 000 000		

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att främja en ökning av antalet anställda i lågstadiet.

Bemyndigande av ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2018.

Skälen till regeringens förslag: Statens skolverk behöver kunna sluta ekonomiska avtal inom ramen för arbetet med satsningen fler anställda i lågstadiet. Vidare kan Statens skolverk i vissa fall behöva lämna förhandsbesked till skolhuvudmän om statsbidrag. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* ingå ekonomiska åtaganden som medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2018.

Tabell 10.38 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Ingående åtaganden		0	-			
Nya åtaganden		0	1 000 000			
Infriade åtaganden		0	-	-900 000	-75 000	-25 000
Utestående åtaganden	0	0	1 000 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	0	0	1 000 000			

Regeringens överväganden

Regeringen har för avsikt att öka antalet anställda i lågstadiet och föreslår att det anvisas 1 108 000 000 kronor för detta ändamål för 2015 och beräknar 2 000 000 000 årligen därefter (se avsnitt 9.1).

Regeringen föreslår att 1 108 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Fler anställda i lågstadiet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 2 000 000 000 kronor årligen.

Tabell 10.39 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:16 Fler anställda i lågstadiet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	1 108 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 108 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.1.17 1:17 Skolforskningsinstitutet

Tabell 10.40 Anslagsutveckling 1:17 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

2013	Utfall	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	0 ¹	Utgifts-prognos
2015	Förslag	30 000	0
2016	Beräknat	40 447 ²	
2017	Beräknat	41 208 ³	
2018	Beräknat	42 320 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 39 853 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 39 853 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 39 853 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skolforskningsinstitutets förvaltningsutgifter och finansieringsbidrag.

Regeringens överväganden

Skolforskningsinstitutet ska inleda sin verksamhet den 1 januari 2015 och ha till uppgift att sammanställa praktiktäna forskning inom skolområdet. Institutet ska ansvara för att systematiskt väga samman och sprida forskningsresultat som kan bidra till ökad kunskap om vetenskapligt väl underbyggda och effektiva metoder och arbetssätt i skolväsendet. Myndigheten ska även kunna initiera praktiktäna forskning inom de områden där relevant forskning saknas och fördela medel till praktiktäna forskning. Myndigheten ska bidra till att de verksamma inom skolväsendet ges goda förutsättningar att planera, genomföra och utvärdera undervisningen, med stöd av vetenskapligt underbyggda metoder och arbetssätt. Skolforskningsinstitutet ska bidra till goda förutsättningar för barns och elevers utveckling och lärande samt till förbättrade kunskapsresultat för elever.

Med anledning av bildandet av den nya myndigheten Skolforskningsinstitutet föreslår regeringen att anslaget ökas med 10 000 000 kronor för 2015 samt beräknar 20 000 000 kronor permanent årligen därefter. Regeringen föreslår dessutom att 20 000 000 kronor överförs för 2015 till nu aktuellt anslag från anslaget 1:5 *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* samt beräknar att 20 000 000 kronor överförs från ovan nämnda anslag till nu aktuellt anslag permanent fr.o.m 2016 (se avsnitt 9.4).

Regeringen föreslår därmed att 30 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Skolforskningsinstitutet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 40 447 000 kronor, 41 208 000 kronor respektive 42 320 000 kronor.

Tabell 10.41 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 1:17 Skolforskningsinstitutet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	0	0	0	0
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	0	0	0	0
Beslut	10 000	20 149	20 528	21 082
Överföring till/från andra anslag	20 000	20 298	20 680	21 238
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	30 000	40 447	41 208	42 320

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2 Anslag för universitet och högskolor

Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Samtliga ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer räknas upp med pris- och löneomräkningen på 0,79 procent.

Ersättningsbeloppen för helårsstudenter och helårsprestationer bör för budgetåret 2015 uppgå till de belopp som presenteras i Tabell 10.42 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer.

Tabell 10.42 Ersättningsbelopp för helårsstudenter och helårsprestationer

Kronor

UTBILDNINGSMRÅDE	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSSTUDENT	ERSÄTTNING FÖR EN HELÅRSPRESTATION
Humanistiskt, teologiskt, juridiskt, sällskapsvetenskapligt	29 140	19 777
Naturvetenskapligt, tekniskt, farmaceutiskt	51 753	43 644
Vård	55 020	47 654
Odontologiskt	45 500	53 002
Medicinskt	61 483	74 786
Undervisning ¹	32 837	38 673
Verksamhetsförlagd utbildning ²	43 099	50 758
Övrigt ³	41 563	33 762
Design	146 654	89 351
Konst	208 199	89 384
Musik	126 521	79 997
Opera	301 514	180 369
Teater	291 558	145 221
Media	297 535	238 337
Dans	205 053	113 304
Idrott	106 852	49 447

¹ Avser utbildning inom det allmänna utbildningsområdet och den utbildningsvetenskapliga kärnan.

² Avser verksamhetsförlagd utbildning inom lärar- och förskollärovetenskap.

³ Avser journalistutbildning, bibliotekarieutbildning samt praktiska och estetiska kurser inom lärarutbildning med inriktning mot tidigare år, inom grundlärovetenskap och inom förskollärovetenskap.

Minskning av anslag som pris- och löneomräknas

Anslag som pris- och löneomräknas föreslås minska 2015 för att bidra med finansiering till prioriterade satsningar. För 2016 beräknas anslagen minska ytterligare till följd av denna åtgärd. Minskningen fördelas i proportion till anslagets storlek och berör såväl förvaltningsanslag för myndigheter under regeringen som investeringsanslag. Åtgärden medför inte några ingrepp i pris- och löneomräkningsmodellen. Alla anslag under avsnitt 10.2 Anslag för universitet och högskolor omfattas av förslaget.

10.2.1 2:1 Universitetskanslersämbetet

**Tabell 10.43 Anslagsutveckling 2:1
Universitetskanslersämbetet**

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande	
2013	127 145			-944
2014	135 617 ¹	127 346		
2015	Förslag	136 297		
2016	Beräknat	135 210 ²		
2017	Beräknat	137 504 ³		
2018	Beräknat	141 151 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 133 981 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 133 989 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 134 000 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitetskanslers-
ämbetets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Regeringen har under året kontinuerligt följt verksamheten och bedömer att de mål som har uppställts för verksamheten kommer att uppfyllas.

Anslaget föreslås minska med 121 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 000 000 kronor med anledning av att ett tillfälligt tillskott till myndighetens arbete med kvalitetsutvärdering av högskoleutbildningar upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 337 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 136 297 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Universitetskanslers-
ämbetet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 135 210 000 kronor, 137 504 000 kronor respektive 141 151 000 kronor.

**Tabell 10.44 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för
2:1 Universitetskanslersämbetet**

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	135 617	135 617	135 617	135 617
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	801	2 052	4 380	8 081
Beslut	-121	-2 459	-2 493	-2 547
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	136 297	135 210	137 504	141 151

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.2 2:2 Universitets- och högskolerådet

**Tabell 10.45 Anslagsutveckling 2:2 Universitets- och
högskolerådet**

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifts- prognos	Anslags- sparande	
2013	104 870			-2 355
2014	105 136 ¹	100 216		
2015	Förslag	114 889		
2016	Beräknat	115 878 ²		
2017	Beräknat	107 617 ³		
2018	Beräknat	110 472 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 114 627 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 104 633 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 104 641 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Universitets- och
högskolerådets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Den avgiftsbelagda verksamheten vid Universitets- och högskolerådet omfattar avgiften för anmälan till högskoleprovet. Avgiftsnivån regleras i förordning och det finns inte något ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna som ska täckas av avgifterna. De

kostnader som inte finansieras med avgifts-inkomster ska finansieras från anslaget.

För antagning till högskoleutbildning finns det inte något specificerat ekonomiskt mål för hur stor del av kostnaderna för denna verksamhet som ska täckas av avgiften. Kostnaderna som inte finansieras med avgiftsinkomster ska finansieras från anslaget. Det ekonomiska målet för den avgiftsfinansierade verksamheten i fråga om driften av studiedokumentationssystemet Ladok är att intäkterna ska täcka samtliga kostnader för denna verksamhet (full kostnadstäckning).

Tabell 10.46 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	0	22 142	20 537	1 605
Prognos 2014	0	26 133	24 432	1 701
Budget 2015	0	25 000	25 000	0

Tabell 10.47 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	263 902	254 469	9 433
(varav tjänsteexport)	5 694	5 694	0
Prognos 2014	275 047	273 420	1 627
(varav tjänsteexport)	5 400	5 400	0
Budget 2015	269 165	273 665	- 4 500
(varav tjänsteexport)	5 500	5 500	0

Regeringens överväganden

Universitets- och högskolerådet ansvarar för bedömning av utländsk utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå. För att möta det ökade antalet ärenden gällande bedömning av utländsk utbildning föreslår regeringen att anslaget ökar med 10 000 000 kronor 2015.

Anslaget föreslås öka med 100 000 kronor med anledning av en omfördelning av medel mellan Statens skolverk och Universitets- och högskolerådet.

Anslaget föreslås minska med 1 000 000 kronor till följd av att tillfälliga medel till bedömningsverksamheten upphör.

Anslaget föreslås minska med 93 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska med 10 285 000 kronor 2017 med anledning av att den tillfälliga förstärkningen av myndighetens verksamhet med bedömning av utländsk utbildning på gymnasial och eftergymnasial nivå upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 265 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 114 889 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Universitets- och högskolerådet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 115 878 000 kronor, 107 617 000 kronor respektive 110 472 000 kronor.

Tabell 10.48 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:2 Universitets- och högskolerådet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	105 136	105 136	105 136	105 136
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	746	1 902	3 766	6 646
Beslut	8 907	8 739	-1 388	-1 415
Överföring till/från andra anslag	100	101	103	106
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	114 889	115 878	107 617	110 472

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.3 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.49 Anslagsutveckling 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	1 438 140		0
2014	Anslag	1 522 625 ¹		1 484 632
2015	Förslag	1 527 870		
2016	Beräknat	1 545 311 ²		
2017	Beräknat	1 576 521 ³		
2018	Beräknat	1 615 997 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 531 868 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 538 534 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 539 388 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.50 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		1 138	1 207	-69
Prognos 2014		1 100	1 150	-50
Budget 2015		1 100	1 150	-50

Tabell 10.51 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	261 651	252 126	9 525
(varav tjänsteexport)	51 862	50 629	1 233
Prognos 2014	272 000	274 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	57 000	57 000	0
Budget 2015	276 000	278 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	61 000	61 000	0

Regeringens överväganden

Uppsala universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 97 321 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 40 790 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 2 816 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 3 021 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som tidigare hade ansvaret för sjuksköterskeutbildning på Gotland, har kommit in med en begäran om att anslagsmedel för denna överförs till Uppsala universitet.

Anslaget föreslås öka med 2 328 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 817 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 684 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 550 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 5 543 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 7 962 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 353 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 2 075 000 kronor, 2017 med 1 857 000 kronor och 2018 med ytterligare 768 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 3 049 000 kronor och 2017 med 2 322 000 kronor med

anledning av att Karolinska institutet, som tidigare hade ansvaret för sjuksköterskeutbildning på Gotland, har kommit in med en begäran om att anslagsmedel för denna överförs till Uppsala universitet.

Anslaget beräknas öka 2016 med 2 349 000 kronor och 2017 med 1 192 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 824 000 kronor och 2017 med 837 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 404 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 895 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 527 870 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 545 311 000 kronor, 1 576 521 000 kronor respektive 1 615 997 000 kronor.

Tabell 10.52 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:3 Uppsala universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 522 625	1 522 625	1 522 625	1 522 625
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 960	25 426	49 849	88 330
Beslut	-12 592	-14 522	-12 825	-12 242
Överföring till/från andra anslag	5 877	11 783	16 871	17 284
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 527 870	1 545 311	1 576 521	1 615 997

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.4 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.53 Anslagsutveckling 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	1 841 565	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	1 969 455 ¹	Utgifts-prognos	1 969 455
2015	Förslag	1 983 169		
2016	Beräknat	1 995 550 ²		
2017	Beräknat	2 027 149 ³		
2018	Beräknat	2 076 923 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 978 191 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 978 304 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 978 463 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 756 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 5 023 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 983 169 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 995 550 000 kronor, 2 027 149 000 kronor respektive 2 076 923 000 kronor.

Tabell 10.54 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:4 Uppsala universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 969 455	1 969 455	1 969 455	1 969 455
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	15 470	32 889	64 478	114 251
Beslut	-1 756	-6 794	-6 784	-6 783
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 983 169	1 995 550	2 027 149	2 076 923

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.5 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.55 Anslagsutveckling 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2013	Utfall	1 797 531		0
2014	Anslag	1 839 950 ¹	Utgifts- prognos	1 794 039
2015	Förslag	1 843 306		
2016	Beräknat	1 861 460 ²		
2017	Beräknat	1 899 878 ³		
2018	Beräknat	1 948 827 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 845 267 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 854 100 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 1 856 440 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.56 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		2 762	2 935	-173
Prognos 2014		2 800	3 100	-300
Budget 2015		2 800	3 100	-300

Tabell 10.57 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	330 214	359 594	-29 380
(varav tjänsteexport)	122 777	122 777	0
Prognos 2014	340 000	345 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	130 000	130 000	0
Budget 2015	350 000	355 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	135 000	135 000	0

Regeringens överväganden

Lunds universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 170 572 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 177 401 000 kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 179 401 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 5 163 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 4 655 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 1 360 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 9 102 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 9 575 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 966 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 632 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 4 635 000 kronor, 2017 med 5 188 000 kronor och 2018 med ytterligare 2 307 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 4 697 000 kronor och 2017 med 2 386 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 373 000 kronor och 2017 med 1 396 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 4 692 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 4 035 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Regeringen föreslår att 1 843 306 000 kronor anvisas under anslaget 2:5 *Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 861 460 000 kronor, 1 899 878 000 kronor respektive 1 948 827 000 kronor.

Tabell 10.58 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:5 Lunds universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 839 950	1 839 950	1 839 950	1 839 950
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	14 453	30 726	60 239	106 739
Beslut	-15 146	-19 371	-14 408	-12 304
Överföring till/från andra anslag	4 049	10 155	14 097	14 442
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 843 306	1 861 460	1 899 878	1 948 827

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.6 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.59 Anslagsutveckling 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	1 896 253	Anslags-sparande	82 000
2014	Anslag	2 026 160 ¹	Utgifts-prognos	2 008 160
2015	Förslag	2 040 269		
2016	Beräknat	2 053 006 ²		
2017	Beräknat	2 085 518 ³		
2018	Beräknat	2 136 724 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 035 147 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 035 267 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 035 429 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Regeringens överväganden*Resursfördelning*

Anslaget föreslås minska med 1 807 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 5 167 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 2 040 269 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 2 053 006 000 kronor, 2 085 518 000 kronor respektive 2 136 724 000 kronor.

Tabell 10.60 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:6 Lunds universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	2 026 160	2 026 160	2 026 160	2 026 160
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	15 916	33 836	66 336	117 541
Beslut	-1 807	-6 990	-6 978	-6 977
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	2 040 269	2 053 006	2 085 518	2 136 724

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.7 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.61 Anslagsutveckling 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 833 249	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	1 871 951 ¹	Utgifts-prognos	1 871 951
2015	Förslag	1 877 171		
2016	Beräknat	1 896 845 ²		
2017	Beräknat	1 934 663 ³		
2018	Beräknat	1 988 360 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 880 344 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 888 047 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 894 099 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.62 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		2 908	3 819	-911
Prognos 2014		2 700	3 400	-700
Budget 2015		3 000	3 700	-700

Tabell 10.63 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	169 127	156 850	12 277
(varav tjänsteexport)	21 864	22 538	-674
Prognos 2014	234 000	234 000	0
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0
Budget 2015	234 000	239 000	-5 000
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0

Regeringens överväganden

Göteborgs universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 14 397 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 102 945 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 079 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 5 332 000 kronor med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 173 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 817 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 591 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 576 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 966 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget föreslås minska med 997 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 10 079 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget föreslås minska med 6 349 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 662 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 182 000 kronor, 2017 med 1 202 000 kronor och 2018 med ytterligare 616 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 5 379 000 kronor, 2017 med 5 464 000 kronor och 2018 med ytterligare 5 598 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 824 000 kronor och 2017 med 837 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 597 000 kronor och 2017 med 304 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 4 781 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 877 171 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 896 845 000 kronor, 1 934 663 000 kronor respektive 1 988 360 000 kronor.

Tabell 10.64 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:7 Göteborgs universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 871 951	1 871 951	1 871 951	1 871 951
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	14 705	31 261	61 287	108 596
Beslut	-18 008	-22 947	-23 223	-23 652
Överföring till/från andra anslag	8 523	16 580	24 648	31 466
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 877 171	1 896 845	1 934 663	1 988 360

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.8 2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

**Tabell 10.65 Anslagsutveckling 2:8 Göteborgs universitet:
Forskning och utbildning på forskarnivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	1 376 929	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	1 463 380 ¹	Utgifts- prognos	1 463 380
2015	Förslag	1 462 769		
2016	Beräknat	1 471 899 ²		
2017	Beräknat	1 495 209 ³		
2018	Beräknat	1 531 921 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 459 095 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 459 182 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 459 298 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 10 811 000 kronor med anledning av att den tidsbegränsade satsningen på Havsmiljöinstitutet upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 295 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 706 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 462 769 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 471 899 000 kronor, 1 495 209 000 kronor respektive 1 531 921 000 kronor.

**Tabell 10.66 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för
2:8 Göteborgs universitet: Forskning och utbildning på
forskarnivå**

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	1 463 380	1 463 380	1 463 380	1 463 380
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	11 495	24 437	47 910	84 893
Beslut	-12 106	-15 918	-16 081	-16 352
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 462 769	1 471 899	1 495 209	1 531 921

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.9 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

**Tabell 10.67 Anslagsutveckling 2:9 Stockholms universitet:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	1 631 911	Anslags- sparande	66 539
2014	Anslag	1 562 848 ¹	Utgifts- prognos	1 588 730
2015	Förslag	1 563 553		
2016	Beräknat	1 560 623 ²		
2017	Beräknat	1 578 206 ³		
2018	Beräknat	1 616 956 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 547 047 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 540 179 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 540 302 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.68 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	6 138	6 882	7 611	-729
Prognos 2014	7 050	7 905	8 455	-550
Budget 2015	7 050	7 905	8 455	-550

Tabell 10.69 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	191 689	191 390	299
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Prognos 2014	198 100	197 800	300
(varav tjänsteexport)	0	0	0
Budget 2015	202 400	201 100	1 300
(varav tjänsteexport)	0	0	0

Regeringens överväganden

Stockholms universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 82 980 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 66 539 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 439 000 kronor med anledning av den satsning på specialläroverksamheten som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 3 921 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläroverksamheterna.

Anslaget föreslås minska med 1 581 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny läroverksamhet (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläroverksamheterna.

Anslaget föreslås minska med 13 966 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 1 385 000 kronor med anledning av den minskning som

beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 357 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläroverksamheterna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 090 000 kronor och 2017 med ytterligare 7 156 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 917 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 563 553 000 kronor anvisas under anslaget 2:9 *Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 560 623 000 kronor, 1 578 206 000 kronor respektive 1 616 956 kronor.

Tabell 10.70 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:9 Stockholms universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 562 848	1 562 848	1 562 848	1 562 848
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12 277	26 099	51 167	90 664
Beslut	-1 527	-5 457	-5 426	-5 429
Överföring till/från andra anslag	-10 045	-22 866	-30 383	-31 126
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 563 553	1 560 623	1 578 206	1 616 956

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.10 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.71 Anslagsutveckling 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	1 447 906	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	1 520 323 ¹	Utgifts- prognos	1 520 323
2015	Förslag	1 530 909		
2016	Beräknat	1 540 466 ²		
2017	Beräknat	1 564 860 ³		
2018	Beräknat	1 603 284 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 527 066 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 527 154 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 1 527 278 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 356 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 877 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 530 909 000 kronor anvisas under anslaget 2:10 *Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 540 466 000 kronor, 1 564 860 000 kronor respektive 1 603 284 000 kronor.

Tabell 10.72 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:10 Stockholms universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	1 520 323	1 520 323	1 520 323	1 520 323
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	11 942	25 388	49 773	88 196
Beslut	-1 356	-5 245	-5 236	-5 235
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 530 909	1 540 466	1 564 860	1 603 284

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.11 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.73 Anslagsutveckling 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2013	Utfall	1 213 911	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	1 235 819 ¹	Utgifts- prognos	1 204 982
2015	Förslag	1 233 503		
2016	Beräknat	1 241 888 ²		
2017	Beräknat	1 260 933 ³		
2018	Beräknat	1 292 688 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 231 085 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 1 230 550 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 1 231 406 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.74 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	346	748	743	5
Prognos 2014	346	748	748	0
Budget 2015	345	745	745	0

Tabell 10.75 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	253 522	288 102	-34 580
(varav tjänsteexport)	7 004	7 004	0
Prognos 2014	260 000	260 000	0
(varav tjänsteexport)	7 500	7 500	0
Budget 2015	265 000	265 000	0
(varav tjänsteexport)	7 500	7 500	0

Regeringens överväganden

Umeå universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 37 503 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 38 230 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 360 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 1 172 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 360 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 714 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 1 878 000 för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 966 000 kronor med anledning av att den tillfälliga sats-

ningen på fler platser på specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 923 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 653 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 6 064 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 5 039 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 770 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014 som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 092 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 183 000 kronor, 2017 med 1 202 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 231 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 373 000 kronor och 2017 med 1 396 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 383 000 kronor, 2017 med 1 238 000 kronor och 2018 med ytterligare 513 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 118 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 126 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 233 503 000 kronor anvisas under anslaget 2:11 *Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget

till 1 241 888 000 kronor, 1 260 933 000 kronor respektive 1 292 688 000 kronor.

Tabell 10.76 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:11 Umeå universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 235 819	1 235 819	1 235 819	1 235 819
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	9 707	20 637	40 459	71 692
Beslut	-11 380	-15 341	-14 269	-14 004
Överföring till/från andra anslag	-643	773	-1 076	-819
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 233 503	1 241 888	1 260 933	1 292 688

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.12 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.77 Anslagsutveckling 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	992 689	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	1 035 060 ¹	Utgifts- prognos	1 035 060
2015	Förslag	1 042 268		
2016	Beräknat	1 048 774 ²		
2017	Beräknat	1 065 382 ³		
2018	Beräknat	1 091 542 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 039 651 tkr i 2015 års prismetod.

³ Motsvarar 1 039 711 tkr i 2015 års prismetod.

⁴ Motsvarar 1 039 796 tkr i 2015 års prismetod.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 923 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 640 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 042 268 000 kronor anvisas under anslaget 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 048 774 000 kronor, 1 065 382 000 kronor respektive 1 091 542 000 kronor.

Tabell 10.78 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:12 Umeå universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 035 060	1 035 060	1 035 060	1 035 060
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	8 131	17 285	33 887	60 047
Beslut	-923	-3 571	-3 565	-3 565
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 042 268	1 048 774	1 065 382	1 091 542

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.79 Anslagsutveckling 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	1 346 681	Anslags-sparande	0
2013	Utfall	1 346 681		
2014	Anslag	1 353 523 ¹	Utgifts-prognos	1 319 749
2015	Förslag	1 361 677		
2016	Beräknat	1 383 284 ²		
2017	Beräknat	1 416 140 ³		
2018	Beräknat	1 458 027 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 371 251 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 382 018 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 388 907 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.80 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		1 216	1 843	-627
Prognos 2014		1 200	1 200	0
Budget 2015		1 200	1 200	0

Tabell 10.81 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	64 172	61 909	2 263
(varav tjänsteexport)	3 105	3 085	20
Prognos 2014	67 000	67 000	0
(varav tjänsteexport)	3 100	3 100	0
Budget 2015	68 000	68 000	0
(varav tjänsteexport)	3 100	3 100	0

Regeringens överväganden

Linköpings universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 22 224 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 9 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 719 000 kronor med anledning av den satsning på specialläroutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 5 332 000 kronor med anledning av den utbyggnad av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 817 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 2 328 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 3 755 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 345 000 till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskolläroutbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 653 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläroutbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 8 567 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget föreslås minska med 6 349 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 206 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 3 242 000 kronor, 2017 med 3 495 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 539 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 5 379 000 kronor, 2017 med 5 464 000 kronor och 2018 med ytterligare 5 598 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 824 000 kronor och 2017 med 837 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 2 349 000 kronor och 2017 med 1 192 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 357 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 493 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 361 677 000 kronor anvisas under anslaget 2:13 *Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 383 284 000 kronor, 1 416 140 000 kronor respektive 1 458 027 000 kronor.

Tabell 10.82 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:13 Linköpings universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 353 523	1 353 523	1 353 523	1 353 523
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 633	22 604	44 314	78 522
Beslut	-12 301	-12 660	-9 320	-7 915
Överföring till/från andra anslag	9 822	19 817	27 623	33 897
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 361 677	1 383 284	1 416 140	1 458 027

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.13 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.83 Anslagsutveckling 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	750 324	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	800 342 ¹	Utgifts-prognos	800 342
2015	Förslag	805 915		
2016	Beräknat	810 947 ²		
2017	Beräknat	823 789 ³		
2018	Beräknat	844 015 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 803 893 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 803 940 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 804 003 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 714 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 041 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 805 915 000 kronor anvisas under anslaget 2:14 *Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 810 947 000 kronor, 823 789 000 kronor respektive 844 015 000 kronor.

Tabell 10.84 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:14 Linköpings universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå¹

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	800 342	800 342	800 342	800 342
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 287	13 366	26 203	46 429
Beslut	-714	-2 761	-2 756	-2 756
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	805 915	810 947	823 789	844 015

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.14 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.85 Anslagsutveckling 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2013	Utfall	633 368	Anslags-sparande	19 356
2014	Anslag	618 428 ¹	Utgifts-prognos	621 870
2015	Förslag	639 133		
2016	Beräknat	649 969 ²		
2017	Beräknat	670 673 ³		
2018	Beräknat	687 652 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 644 315 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 654 513 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 655 053 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.86 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	353 908	364 459	-10 551
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	365 000	365 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	380 000	380 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Karolinska institutet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 28 199 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 19 356 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 24 800 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 488 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 817 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås öka med 686 000 kronor till följd av utökningen av antalet helårsstudenter på psykologutbildningen som inleddes 2009.

Anslaget föreslås minska med 3 021 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för denna utbildning överförs till Uppsala universitet.

Anslaget föreslås minska med 7 357 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 566 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 8 600 000 kronor och 2017 med ytterligare 11 430 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget beräknas öka 2016 med 494 000 kronor, 2017 med 501 000 kronor och 2018 med ytterligare 513 000 kronor med anledning av den utbyggnad av tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 824 000 kronor och 2017 med 837 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 049 000 kronor och 2017 med ytterligare 2 322 000 kronor med anledning av att Karolinska institutet, som ansvarat för sjuksköterskeutbildning på Gotland, kommit in med en begäran om att anslagsmedel för denna utbildning överförs till Uppsala universitet.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 642 000 kronor med anledning av den minskning som

beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 639 133 000 kronor anvisas under anslaget 2:15 *Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 649 969 000 kronor, 670 673 000 kronor respektive 687 652 000 kronor.

Tabell 10.87 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:15 Karolinska institutet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	618 428	618 428	618 428	618 428
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 858	10 328	20 247	35 876
Beslut	16 877	23 983	35 795	36 725
Överföring till/från andra anslag	-1 030	-2 770	-3 798	-3 378
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	639 133	649 969	670 673	687 652

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.15 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.88 Anslagsutveckling 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	1 338 788	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	1 460 085 ¹	Utgifts-prognos	1 460 085
2015	Förslag	1 470 252		
2016	Beräknat	1 479 430 ²		
2017	Beräknat	1 502 857 ³		
2018	Beräknat	1 539 758 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 466 560 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 466 645 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 466 763 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 302 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 724 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 470 252 000 kronor anvisas under anslaget 2:14 *Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 479 430 000 kronor, 1 502 857 000 kronor respektive 1 539 758 000 kronor.

Tabell 10.89 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:16 Karolinska institutet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 460 085	1 460 085	1 460 085	1 460 085
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	11 469	24 382	47 802	84 702
Beslut	-1 302	-5 037	-5 030	-5 029
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 470 252	1 479 430	1 502 857	1 539 758

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.16 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.90 Anslagsutveckling 2:17 Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	967 391	Anslags-sparande	27 989
2013	Utfall	967 391	Anslags-sparande	27 989
2014	Anslag	1 032 758 ¹	Utgifts-prognos	1 012 099
2015	Förslag	1 051 529		
2016	Beräknat	1 031 363 ²		
2017	Beräknat	1 057 819 ³		
2018	Beräknat	1 085 631 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 022 391 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 032 331 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 034 165 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.91 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		21	21	0
Prognos 2014		45	45	0
Budget 2015		45	45	0

Tabell 10.92 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	123 260	118 331	4 929
(varav tjänsteexport)	21 625	21 625	0
Prognos 2014	150 000	150 000	0
(varav tjänsteexport)	22 000	22 000	0
Budget 2015	160 000	160 000	0
(varav tjänsteexport)	22 000	22 000	0

Regeringens överväganden

Kungl. Tekniska högskolan har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 77 114 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 27 989 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 5 163 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 13 966 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 854 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 trappas ned för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 5 745 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 941 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 931 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 4 635 000 kronor, 2017 med 5 188 000 kronor och 2018 med ytterligare 2 307 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 14 090 000 kronor och 2017 med 7 156 000 kronor för att

finansiera utbyggnaden av civilingenjörutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 572 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 44 991 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 556 000 kronor, 2017 med 2 184 000 kronor och 2018 med ytterligare 464 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Regeringen föreslår att 1 051 529 000 kronor anvisas under anslaget 2:17 *Kungl. Tekniska högskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 031 363 000 kronor, 1 057 819 000 kronor respektive 1 085 631 000 kronor.

10.2.17 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå**Tabell 10.93 Anslagsutveckling 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	1 302 980	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	1 370 646 ¹	Utgifts- prognos	1 370 646
2015	Förslag	1 380 190		
2016	Beräknat	1 448 602 ²		
2017	Beräknat	1 471 544 ³		
2018	Beräknat	1 507 675 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 436 001 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 436 087 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 436 201 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå. Anslaget finansierar även den avgift till Riksgäldskontoret som utgör ersättning för den finansiella risk och övriga kostnader som är förenade med den ekonomiska förpliktelse som utfärdats till förmån för Fysikhuset Stockholm KB.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 1 222 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 60 000 000 kronor med anledning av den satsning på Nationellt centrum för livsvetenskap (SciLifeLab) och läkemedelsutveckling som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 699 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 1 380 190 000 kronor anvisas under anslaget 2:18 *Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 448 602 000 kronor, 1 471 544 000 kronor respektive 1 507 675 000 kronor.

Tabell 10.94 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:18 Kungl. Tekniska högskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	1 370 646	1 370 646	1 370 646	1 370 646
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 766	22 888	44 874	79 513
Beslut	-1 222	55 068	56 024	57 516
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 380 190	1 448 602	1 471 544	1 507 675

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.18 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.95 Anslagsutveckling 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	659 425	Anslags-sparande	3 915
2013	Utfall	659 425	Anslags-sparande	3 915
2014	Anslag	624 897 ¹	Utgifts-prognos	613 122
2015	Förslag	616 592		
2016	Beräknat	604 452 ²		
2017	Beräknat	601 094 ³		
2018	Beräknat	614 372 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 599 194 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 586 610 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 585 247 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.96 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	400	400	500	-100
Prognos 2014	400	400	500	-100
Budget 2015	300	300	400	-100

Tabell 10.97 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	110 000	110 000	0
(varav tjänsteexport)	1 000	1 000	0
Prognos 2014	127 000	127 000	0
(varav tjänsteexport)	2 000	2 000	0
Budget 2015	144 000	144 000	0
(varav tjänsteexport)	2 000	2 000	0

Regeringens överväganden

Luleå tekniska universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 43 943 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 3 915 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 4 125 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 341 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 3 019 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 2 588 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 241 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörstudier upphör.

Anslaget föreslås minska med 546 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörstudier som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 780 000 kronor, 2017 med 7 005 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 486 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 917 000 kronor och 2017 med 5 968 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 10 574 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 507 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 616 592 000 kronor anvisas under anslaget 2:19 *Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 604 452 000 kronor, 601 094 000 kronor respektive 614 372 000 kronor.

Tabell 10.98 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:19 Luleå tekniska universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	624 897	624 897	624 897	624 897
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 908	10 435	20 458	36 251
Beslut	-7 265	-19 183	-19 406	-19 827
Överföring till/från andra anslag	-5 948	-11 697	-24 855	-26 949
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	616 592	604 452	601 094	614 372

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.19 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.99 Anslagsutveckling 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	340 444	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	352 795 ¹	Utgifts- prognos	352 795
2015	Förslag	355 251		
2016	Beräknat	357 469 ²		
2017	Beräknat	363 130 ³		
2018	Beräknat	372 046 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 354 359 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 354 380 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 354 409 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 315 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 899 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 355 251 000 kronor anvisas under anslaget 2:20 *Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 357 469 000 kronor, 363 130 000 kronor respektive 372 046 000 kronor.

Tabell 10.100 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:20 Luleå tekniska universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	352 795	352 795	352 795	352 795
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 771	5 891	11 550	20 466
Beslut	-315	-1 217	-1 215	-1 215
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	355 251	357 469	363 130	372 046

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.20 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.101 Anslagsutveckling 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2013	Utfall	565 693	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	580 991 ¹	Utgifts- prognos	566 494
2015	Förslag	581 512		
2016	Beräknat	575 800 ²		
2017	Beräknat	584 401 ³		
2018	Beräknat	599 005 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 570 791 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 570 320 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 570 608 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.102 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		937	1 187	-250
Prognos 2014		650	726	-76
Budget 2015		650	726	-76

Tabell 10.103 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	68 912	69 055	-143
(varav tjänsteexport)	1 712	i.u.	i.u.
Prognos 2014	73 100	73 100	0
(varav tjänsteexport)	700	i.u.	i.u.
Budget 2015	76 800	76 800	0
(varav tjänsteexport)	700	i.u.	i.u.

Regeringens överväganden

Karlstads universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 32 496 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 25 709 000 kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 56 569 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 1 408 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 6 482 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 719 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 1 703 000 kronor till följd av en omfördelning av platser på lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 9 089 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 619 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 515 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 919 000 kronor, 2017 med 674 000 kronor och 2018 med ytterligare 255 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 398 000 kronor och 2017 med 1 192 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 8 877 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 440 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 581 512 000 kronor anvisas under anslaget 2:21 *Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 575 800 000 kronor, 584 401 000 kronor respektive 599 005 000 kronor.

Tabell 10.104 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:21 Karlstads universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	580 991	580 991	580 991	580 991
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 564	9 703	19 021	33 705
Beslut	3 343	-6 026	-5 411	-5 241
Överföring till/från andra anslag	-7 386	-8 869	-10 201	-10 450
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	581 512	575 800	584 401	599 005

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.21 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.105 Anslagsutveckling 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	195 257	Anslags- sparande	0
2013	Utfall	195 257	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	201 005 ¹	Utgifts- prognos	201 005
2015	Förslag	202 405		
2016	Beräknat	203 669 ²		
2017	Beräknat	206 895 ³		
2018	Beräknat	211 974 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 201 897 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 201 910 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 201 925 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 179 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 512 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 202 405 000 kronor anvisas under anslaget 2:22 *Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 203 669 000 kronor, 206 895 000 kronor respektive 211 974 000 kronor.

Tabell 10.106 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:22 Karlstads universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	201 005	201 005	201 005	201 005
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 579	3 357	6 581	11 660
Beslut	-179	-693	-691	-691
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	202 405	203 669	206 895	211 974

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.22 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.107 Anslagsutveckling 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	957 621	Anslags- sparande	0
2013	Utfall	957 621	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	976 138 ¹	Utgifts- prognos	951 781
2015	Förslag	980 054		
2016	Beräknat	968 454 ²		
2017	Beräknat	974 833 ³		
2018	Beräknat	997 120 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 960 029 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 951 344 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 949 850 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.108 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		1 347	1 341	6
Prognos 2014		1 500	1 500	0
Budget 2015		1 500	1 500	0

Tabell 10.109 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	164 695	166 487	-1 792
(varav tjänsteexport)	20 337	20 450	-113
Prognos 2014	174 000	174 000	0
(varav tjänsteexport)	22 000	22 000	0
Budget 2015	182 000	182 000	0
(varav tjänsteexport)	23 000	23 000	0

Regeringens överväganden

Linnéuniversitetet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 27 044 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 74 644 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 11 073 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 360 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 2 483 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 3 360 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 9 089 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 688 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 868 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 398 000 kronor och 2017 med 1 192 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 981 000 kronor, 2017 med 7 795 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 655 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 627 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 421 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 980 054 000 kronor anvisas under anslaget 2:23 *Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 968 454 000 kronor, 974 833 000 kronor respektive 997 120 000 kronor.

Tabell 10.110 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:23 Linnéuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	976 138	976 138	976 138	976 138
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	7 668	16 301	31 958	56 628
Beslut	6 214	-10 552	-10 632	-10 806
Överföring till/från andra anslag	-9 966	-13 432	-22 631	-24 840
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	980 054	968 454	974 833	997 120

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.23 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.111 Anslagsutveckling 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	275 823	0	
2014	Anslag 283 945 ¹		283 945
2015	Förslag 285 922		
2016	Beräknat 287 706 ²		
2017	Beräknat 292 262 ³		
2018	Beräknat 299 438 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 285 203 tkr i 2015 års prismetod.

³ Motsvarar 285 220 tkr i 2015 års prismetod.

⁴ Motsvarar 285 243 tkr i 2015 års prismetod.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 253 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 725 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 285 922 000 kronor anvisas under anslaget 2:24 *Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 287 706 000 kronor, 292 262 000 kronor respektive 299 438 000 kronor.

Tabell 10.112 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:24 Linnéuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	283 945	283 945	283 945	283 945
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 230	4 741	9 296	16 472
Beslut	-253	-980	-979	-979
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	285 922	287 706	292 262	299 438

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.24 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.113 Anslagsutveckling 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	657 165	0	
2014	Anslag 682 498 ¹		665 468
2015	Förslag 696 534		
2016	Beräknat 709 328 ²		
2017	Beräknat 718 372 ³		
2018	Beräknat 735 370 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 703 158 tkr i 2015 års prismetod.

³ Motsvarar 701 063 tkr i 2015 års prismetod.

⁴ Motsvarar 700 509 tkr i 2015 års prismetod.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.114 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		699	1 204	-505
Prognos 2014		700	700	0
Budget 2015		700	700	0

Tabell 10.115 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	22 179	22 376	-197
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	22 000	22 000	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	22 000	22 000	0

Regeringens överväganden

Örebro universitet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 5 572 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 7 413 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 719 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 15 997 000 kronor för att finansiera delar av universitetets läkarutbildning i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2013.

Anslaget föreslås öka med 817 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 1 308 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 3 024 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör för universitetet.

Anslaget föreslås minska med 338 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarutbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 378 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarutbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 617 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 8 069 000 kronor för att finansiera delar av universitetets läkarutbildning i enlighet med vad som presenterades i budgetpropositionen för 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 824 000 kronor och 2017 med 837 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 102 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarutbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 771 000 kronor, 2017 med 3 033 000 kronor och 2018 med ytterligare 643 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 793 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 696 534 000 kronor anvisas under anslaget 2:25 Örebro universitet:

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 709 328 000 kronor, 718 372 000 kronor respektive 735 370 000 kronor.

Tabell 10.116 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:25 Örebro universitet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	682 498	682 498	682 498	682 498
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	5 361	11 398	22 345	39 593
Beslut	-6 493	-7 889	-7 964	-8 097
Överföring till/från andra anslag	15 168	23 321	21 493	21 376
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	696 534	709 328	718 372	735 370

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.25 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.117 Anslagsutveckling 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	2015	2016	2017	2018
2013	Utfall	216 478	Anslags- sparande		0
2014	Anslag	223 017 ¹	Utgifts- prognos		223 017
2015	Förslag	224 570			
2016	Beräknat	225 973 ²			
2017	Beräknat	229 551 ³			
2018	Beräknat	235 187 ⁴			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 224 007 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 224 020 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 224 038 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 199 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 568 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 224 570 000 kronor anvisas under anslaget 2:26 Örebro universitet: *Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 225 973 000 kronor, 229 551 000 kronor respektive 235 187 000 kronor.

Tabell 10.118 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:26 Örebro universitet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	223 017	223 017	223 017	223 017
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 752	3 725	7 302	12 938
Beslut	-199	-769	-768	-768
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	224 570	225 973	229 551	235 187

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.26 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.119 Anslagsutveckling 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2013	Utfall	513 334	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	522 156 ¹	Utgifts-prognos	509 127
2015	Förslag	511 131		
2016	Beräknat	491 770 ²		
2017	Beräknat	489 472 ³		
2018	Beräknat	500 133 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 487 492 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 477 678 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 476 423 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.120 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		697	916	-219
Prognos 2014		697	847	-150
Budget 2015		697	847	-150

Tabell 10.121 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	27 189	24 543	2 646
(varav tjänsteexport)	1 321	1 321	0
Prognos 2014	26 531	27 095	-564
(varav tjänsteexport)	1 289	1 289	0
Budget 2015	29 230	30 000	-770
(varav tjänsteexport)	1 290	1 290	0

Regeringens överväganden

Mittuniversitetet har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 388 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 7 137 000 kronor har därmed dragits in. Universitetet redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 51 333 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 2 911 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 108 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 763 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 10 015 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 309 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 727 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 453 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 6 768 000 kronor och 2017 med 3 707 000 kronor för att

finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 631 000 kronor, 2017 med 6 411 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 362 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 14 425 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 217 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 511 131 000 kronor anvisas under anslaget 2:27 *Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 491 770 000 kronor, 489 472 000 kronor respektive 500 133 000 kronor.

Tabell 10.122 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:27 Mittuniversitetet: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	522 156	522 156	522 156	522 156
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 102	8 720	17 095	30 291
Beslut	-2 241	-17 676	-17 893	-18 285
Överföring till/från andra anslag	-12 886	-21 430	-31 886	-34 028
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	511 131	491 770	489 472	500 133

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.27 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.123 Anslagsutveckling 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	198 719	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	207 207 ¹	Utgifts-prognos	207 207
2015	Förslag	208 650		
2016	Beräknat	209 953 ²		
2017	Beräknat	213 278 ³		
2018	Beräknat	218 514 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 208 127 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 208 139 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 208 155 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till universitetet för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 185 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 528 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 208 650 000 kronor anvisas under anslaget 2:28 *Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 209 953 000 kronor, 213 278 000 kronor respektive 218 514 000 kronor.

Tabell 10.124 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:28 Mittuniversitetet: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	207 207	207 207	207 207	207 207
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 628	3 461	6 785	12 021
Beslut	-185	-715	-714	-714
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	208 650	209 953	213 278	218 514

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.28 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.125 Anslagsutveckling 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Utgifter	Anslags- sparande	Resultat
2013	Utfall	262 198		0
2014	Anslag	266 603 ¹	Utgifts- prognos	266 603
2015	Förslag	258 648		
2016	Beräknat	229 994 ²		
2017	Beräknat	222 174 ³		
2018	Beräknat	225 193 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 227 993 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 216 821 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 214 517 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.126 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		331	377	-46
Prognos 2014		330	330	0
Budget 2015		330	330	0

Tabell 10.127 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	37 469	36 970	499
(varav tjänsteexport)	3 076	3 015	61
Prognos 2014	43 000	43 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2015	51 000	51 000	0
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0

Regeringens överväganden

Blekinge tekniska högskola har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16 487 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 11 393 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 4 362 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 5 332 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 4 957 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 2 520 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuk-sköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 842 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen

under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 229 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 5 380 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 925 000 kronor, 2017 med 11 501 000 kronor och 2018 med ytterligare 2 443 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 22 294 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 552 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 258 648 000 kronor anvisas under anslaget 2:29 *Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 229 994 000 kronor, 222 174 000 kronor respektive 225 193 000 kronor.

Tabell 10.128 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:29 Blekinge tekniska högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	266 603	266 603	266 603	266 603
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 094	4 452	8 729	15 466
Beslut	240	-22 377	-22 678	-23 207
Överföring till/från andra anslag	-10 289	-18 684	-30 480	-33 669
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	258 648	229 994	222 174	225 193

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.29 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.129 Anslagsutveckling 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	83 122	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	85 569 ¹	Utgifts-prognos	85 569
2015	Förslag	86 165		
2016	Beräknat	86 703 ²		
2017	Beräknat	88 076 ³		
2018	Beräknat	90 238 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 85 949 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 85 954 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 85 960 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 76 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 218 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 86 165 000 kronor anvisas under anslaget 2:30 *Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 86 703 000 kronor, 88 076 000 kronor respektive 90 238 000 kronor.

Tabell 10.130 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:30 Blekinge tekniska högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	85 569	85 569	85 569	85 569
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	672	1 429	2 801	4 964
Beslut	-76	-295	-294	-295
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	86 165	86 703	88 076	90 238

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.30 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.131 Anslagsutveckling 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Utveckling	Anslags- sparande	Utgifter- prognos
2013	Utfall	819 850		0
2014	Anslag	814 559 ¹		794 234
2015	Förslag	811 708		
2016	Beräknat	816 892 ²		
2017	Beräknat	826 709 ³		
2018	Beräknat	846 281 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 809 786 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 806 789 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 806 162 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.132 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	88 682	83 237	5 445
(varav tjänsteexport)	2 948	2 948	0
Prognos 2014	90 000	92 000	-2 000
(varav tjänsteexport)	3 000	3 000	0
Budget 2015	91 500	94 000	-2 500
(varav tjänsteexport)	3 200	3 200	0

Regeringens överväganden

Malmö högskola har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 71 505 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 54 701 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 719 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 591 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 1 008 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör för högskolan.

Anslaget föreslås minska med 200 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 479 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 859 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga

satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 3 102 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 719 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 597 000 kronor och 2017 med 304 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av tandläkarutbildningen som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 875 000 kronor, 2017 med 3 433 000 kronor och 2018 med ytterligare 729 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 056 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 811 708 000 kronor anvisas under anslaget 2:31 *Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 816 892 000 kronor, 826 709 000 kronor respektive 846 281 000 kronor.

Tabell 10.133 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:31 Malmö högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	814 559	814 559	814 559	814 559
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	6 399	13 604	26 669	47 254
Beslut	-8 162	-9 836	-9 932	-10 104
Överföring till/från andra anslag	-1 088	-1 436	-4 587	-5 428
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	811 708	816 892	826 709	846 281

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.31 2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.134 Anslagsutveckling 2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	105 214	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	110 103 ¹	Utgifts-prognos	110 103
2015	Förslag	110 870		
2016	Beräknat	111 562 ²		
2017	Beräknat	113 329 ³		
2018	Beräknat	116 112 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 110 592 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 110 598 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 110 608 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 98 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 281 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 110 870 000 kronor anvisas under anslaget 2:32 *Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 111 562 000 kronor, 113 329 000 kronor respektive 116 112 000 kronor.

Tabell 10.135 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:32 Malmö högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	110 103	110 103	110 103	110 103
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	865	1 839	3 605	6 388
Beslut	-98	-380	-379	-379
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	110 870	111 562	113 329	116 112

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.32 2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.136 Anslagsutveckling 2:33 Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag
2013	Utfall	558 760		Anslags- sparande 57 019
2014	Anslag	568 829 ¹		Utgifts- prognos 541 298
2015	Förslag	563 812		
2016	Beräknat	537 031 ²		
2017	Beräknat	540 348 ³		
2018	Beräknat	552 841 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 532 359 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 527 328 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 526 633 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.137 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor				
Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		1 117	1 133	-16
Prognos 2014		1 100	1 200	-100
Budget 2015		1 100	1 200	-100

Tabell 10.138 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	24 300	24 800	-500
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	25 000	25 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	25 000	25 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Mälardalens högskola har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 436 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till-sammans med tidigare anslagssparande överstiger värdet av årets anslagssparande vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 5 070 000 kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 55 913 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 719 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 4 899 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 5 366 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 577 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 332 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 275 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 132 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 3 861 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 499 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 7 175 000 kronor och 2017 med 1 544 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 930 000 kronor, 2017 med 3 660 000 kronor och 2018 med ytterligare 777 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 17 956 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 325 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 4 797 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Regeringen föreslår att 563 812 000 kronor anvisas under anslaget 2:33 *Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 537 031 000 kronor, 540 348 000 kronor respektive 552 841 000 kronor.

Tabell 10.139 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:33 *Mälardalens högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå*

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	568 829	568 829	568 829	568 829
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 468	9 499	18 623	32 998
Beslut	-2 210	-21 056	-21 340	-21 815
Överföring till/från andra anslag	-7 275	-20 241	-25 764	-27 172
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	563 812	537 031	540 348	552 841

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.33 2:34 *Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå*

Tabell 10.140 Anslagsutveckling 2:34 *Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå*

Tusental kronor				
2013	Utfall	78 135	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	83 977 ¹	Utgifts-prognos	83 977
2015	Förslag	84 561		
2016	Beräknat	85 089 ²		
2017	Beräknat	86 438 ³		
2018	Beräknat	88 560 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 84 349 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 84 355 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 84 362 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 75 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 214 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 84 561 000 kronor anvisas under anslaget 2:34 *Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 85 089 000 kronor, 86 438 000 kronor respektive 88 560 000 kronor.

Tabell 10.141 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:34 Mälardalens högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	83 977	83 977	83 977	83 977
Förändring till följd av:				
Pris- och löneomräkning ²	659	1 402	2 749	4 871
Beslut	-75	-290	-288	-288
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	84 561	85 089	86 438	88 560

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.34 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.142 Anslagsutveckling 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
2013	Utfall		Anslags-sparande	0
2014	Anslag	191 133	¹ Utgifts-prognos	186 364
2015	Förslag	191 622		
2016	Beräknat	193 361	²	
2017	Beräknat	196 685	³	
2018	Beräknat	201 514	⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 191 679 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 191 946 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 191 961 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.143 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor				
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)	
Utfall 2013				
(varav tjänsteexport)				
Prognos 2014	150	150	0	
(varav tjänsteexport)				
Budget 2015				
(varav tjänsteexport)				

Regeringens överväganden

Stockholms konstnärliga högskola inrättades den 1 januari 2014. I högskolan ingår verksamheterna vid de numera avvecklade högskolorna Dans- och cirkushögskolan, Operahögskolan i Stockholm och Stockholms dramatiska högskola, vars resurser har överförts till den nya högskolan.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 171 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget föreslås minska med 1 542 000 till följd av att medel avseende kompensation för ökade lokalkostnader omfördelas till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Anslaget beräknas minska 2016 med 490 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 191 622 000 kronor anvisas under anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 193 361 000 kronor, 196 685 000 kronor respektive 201 514 000 kronor.

Tabell 10.144 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:35 Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	191 133	191 133	191 133	191 133
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 501	3 192	6 257	11 087
Beslut	-171	-663	-662	-662
Överföring till/från andra anslag	-841	-301	-43	-44
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	191 622	193 361	196 685	201 514

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.35 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.145 Anslagsutveckling 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	47 759 ¹	Utgifts-prognos 46 567
2015	Förslag	48 091	
2016	Beräknat	48 391 ²	
2017	Beräknat	49 159 ³	
2018	Beräknat	50 366 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 970 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 975 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 47 978 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 43 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 122 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 48 091 000 kronor anvisas under anslaget 2:36 *Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 48 391 000 kronor, 49 159 000 kronor respektive 50 366 000 kronor.

Tabell 10.146 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:36 Stockholms konstnärliga högskola: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	47 759	47 759	47 759	47 759
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	375	797	1 564	2 771
Beslut	-43	-165	-164	-164
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	48 091	48 391	49 159	50 366

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.36 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.147 Anslagsutveckling 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013	Utfall	86 895		0
2014	Anslag	88 561 ¹	Utgifts- prognos	86 351
2015	Förslag	89 178		
2016	Beräknat	89 734 ²		
2017	Beräknat	91 156 ³		
2018	Beräknat	93 394 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 88 953 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 88 960 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 88 967 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.148 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	490	481	9
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	500	500	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	500	500	0

Regeringens överväganden

Gymnastik- och idrottshögskolan har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 3 100 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 457 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 79 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 226 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 89 178 000 kronor anvisas under anslaget 2:37 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 89 734 000 kronor, 91 156 000 kronor respektive 93 394 000 kronor.

Tabell 10.149 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:37 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	88 561	88 561	88 561	88 561
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	696	1 479	2 900	5 138
Beslut	-79	-306	-305	-305
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	89 178	89 734	91 156	93 394

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.37 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.150 Anslagsutveckling 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

			Anslags- sparande	
2013	Utfall	25 202		0
2014	Anslag	25 874 ¹	Utgifts- prognos	25 228
2015	Förslag	26 054		
2016	Beräknat	26 217 ²		
2017	Beräknat	26 631 ³		
2018	Beräknat	27 285 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 25 989 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 25 989 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 25 992 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 23 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 66 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

I anslaget ingår 7 027 000 kronor till Centrum för idrottsforskning.

Regeringen föreslår att 26 054 000 kronor anvisas under anslaget 2:38 *Gymnastik- och idrottshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 26 217 000 kronor, 26 631 000 kronor respektive 27 285 000 kronor.

Tabell 10.151 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:38 Gymnastik- och idrottshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	25 874	25 874	25 874	25 874
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	203	432	847	1 501
Beslut	-23	-89	-90	-90
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	26 054	26 217	26 631	27 285

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.38 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.152 Anslagsutveckling 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	432 542		0
2014	Anslag	440 294 ¹		440 294
2015	Förslag	437 059¹		
2016	Beräknat	430 134 ²		
2017	Beräknat	436 945 ³		
2018	Beräknat	447 674 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 426 392 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 426 417 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 426 451 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.153 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		449	546	-97
Prognos 2014		450	550	-100
Budget 2015		450	550	-100

Tabell 10.154 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	27 432	33 257	-5 825
(varav tjänsteexport)	4 166	4 049	117
Prognos 2014	30 000	30 000	0
(varav tjänsteexport)	4 500	4 500	0
Budget 2015	32 500	32 500	0
(varav tjänsteexport)	5 000	5 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Borås har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 925 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 7 646 000 kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 43 254 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 3 486 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 7 566 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörstudier som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 344 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörstudier upphör.

Anslaget föreslås minska med 387 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörstudier som inleddes 2013.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 349 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 11 489 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 074 000 kronor med anledning av den minskning som

beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 437 059 000 kronor anvisas under anslaget 2:39 *Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 430 134 000 kronor, 436 945 000 kronor respektive 447 674 000 kronor.

Tabell 10.155 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:39 Högskolan i Borås: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	440 294	440 294	440 294	440 294
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 459	7 353	14 415	25 543
Beslut	-2 614	-14 746	-14 954	-15 284
Överföring till/från andra anslag	-4 080	-2 767	-2 810	-2 879
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	437 059	430 134	436 945	447 674

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.39 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.156 Anslagsutveckling 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	54 619	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	57 228 ¹	Utgifts-prognos	55 800
2015	Förslag	57 626		
2016	Beräknat	57 986 ²		
2017	Beräknat	58 903 ³		
2018	Beräknat	60 351 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 57 482 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 57 484 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 57 490 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 51 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 146 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 57 626 000 kronor anvisas under anslaget 2:40 *Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 57 986 000 kronor, 58 903 000 kronor respektive 60 351 000 kronor.

Tabell 10.157 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:40 Högskolan i Borås: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	57 228	57 228	57 228	57 228
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	449	955	1 873	3 320
Beslut	-51	-197	-198	-197
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	57 626	57 986	58 903	60 351

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.40 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.158 Anslagsutveckling 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	388 928		0
2014	Anslag	395 688 ¹		385 815
2015	Förslag	387 117		
2016	Beräknat	370 644 ²		
2017	Beräknat	367 458 ³		
2018	Beräknat	374 558 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 367 420 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 358 604 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 356 802 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.159 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		467	458	9
Prognos 2014		500	573	-73
Budget 2015		500	500	0

Tabell 10.160 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	38 775	37 691	1 084
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	32 649	32 649	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	34 000	34 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan Dalarna har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 6 194 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 886 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 381 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 2 789 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 3 915 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 344 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 3 317 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 343 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 277 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 308 000 kronor, 2017 med 9 084 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 930 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 16 847 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 916 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 387 117 000 kronor anvisas under anslaget 2:41 *Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 370 644 000 kronor, 367 458 000 kronor respektive 374 558 000 kronor.

Tabell 10.161 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:41 Högskolan Dalarna: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	395 688	395 688	395 688	395 688
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 109	6 609	12 955	22 956
Beslut	-4 976	-22 556	-22 860	-23 382
Överföring till/från andra anslag	-6 704	-9 098	-18 325	-20 704
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	387 117	370 644	367 458	374 558

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.41 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.162 Anslagsutveckling 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	0
2013	53 996		
2014	Anslag	55 586 ¹	Utgifts-prognos
			54 199
2015	Förslag	55 972	
2016	Beräknat	56 322 ²	
2017	Beräknat	57 214 ³	
2018	Beräknat	58 619 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 55 832 tkr i 2015 års prisliv.

³ Motsvarar 55 835 tkr i 2015 års prisliv.

⁴ Motsvarar 55 840 tkr i 2015 års prisliv.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 50 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 142 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 55 972 000 kronor anvisas under anslaget 2:42 *Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 56 322 000 kronor, 57 214 000 kronor respektive 58 619 000 kronor.

Tabell 10.163 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:42 Högskolan Dalarna: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	55 586	55 586	55 586	55 586
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	436	928	1 819	3 224
Beslut	-50	-192	-191	-191
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	55 972	56 322	57 214	58 619

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.42 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.164 Anslagsutveckling 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	410 789		0
2014	Anslag	417 968 ¹		407 539
2015	Förslag	411 850		
2016	Beräknat	395 839 ²		
2017	Beräknat	392 867 ³		
2018	Beräknat	400 440 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 392 396 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 383 401 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 381 457 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.165 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomstittel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		531	547	-16
Prognos 2014		530	530	0
Budget 2015		530	530	0

Tabell 10.166 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	24 510	23 050	1 460
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	20 000	20 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	23 000	23 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan i Gävle har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 11 199 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 40 456 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 141 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 222 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 485 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 344 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 1 961 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 365 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 3 277 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 490 000 kronor, 2017 med 9 796 000 kronor och 2018 med ytterligare 2 081 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 319 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 980 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 411 850 000 kronor anvisas under anslaget 2:43 *Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 395 839 000 kronor, 392 867 000 kronor respektive 400 440 000 kronor.

Tabell 10.167 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:43 Högskolan i Gävle: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	417 968	417 968	417 968	417 968
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	3 283	6 980	13 683	24 247
Beslut	-4 553	-18 438	-18 675	-19 093
Överföring till/från andra anslag	-4 848	-10 672	-20 109	-22 682
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	411 850	395 839	392 867	400 440

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.43 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.168 Anslagsutveckling 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	82 229	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	84 649 ¹	Utgifts-prognos	82 537
2015	Förslag	85 239		
2016	Beräknat	85 771 ²		
2017	Beräknat	87 130 ³		
2018	Beräknat	89 270 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 85 025 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 85 031 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 85 038 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 75 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 216 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 85 239 000 kronor anvisas under anslaget 2:44 *Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 85 771 000 kronor, 87 130 000 kronor respektive 89 270 000 kronor.

Tabell 10.169 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:44 Högskolan i Gävle: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	84 649	84 649	84 649	84 649
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	665	1 414	2 772	4 911
Beslut	-75	-292	-291	-290
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	85 239	85 771	87 130	89 270

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.44 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.170 Anslagsutveckling 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2013	Utfall	355 798		Anslags- sparande	0
2014	Anslag	361 923 ¹		Utgifts- prognos	352 892
2015	Förslag	358 336			
2016	Beräknat	345 971 ²			
2017	Beräknat	343 413 ³			
2018	Beräknat	350 140 ⁴			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 342 961 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 335 138 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 333 541 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.171 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		564	564	0
Prognos 2014		550	550	0
Budget 2015		600	600	0

Tabell 10.172 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	23 358	23 646	-288
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	23 500	23 500	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	23 500	23 500	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan i Halmstad har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2 649 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Till- sammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 2 927 000 kronor har därmed dragits in. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 35 580 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 383 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 3 475 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 843 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 172 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i

propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskolläraryt utbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuk- sköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 123 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 317 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 462 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 050 000 kronor, 2017 med 8 064 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 711 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkar- utbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 11 590 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildnings- platser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 858 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 358 336 000 kronor anvisas under anslaget 2:45 *Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 345 971 000 kronor, 343 413 000 kronor respektive 350 140 000 kronor.

Tabell 10.173 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:45 Högskolan i Halmstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	361 923	361 923	361 923	361 923
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 843	6 044	11 849	20 996
Beslut	-2 495	-14 511	-14 692	-15 017
Överföring till/från andra anslag	-3 935	-7 486	-15 668	-17 762
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	358 336	345 971	343 413	350 140

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.45 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.174 Anslagsutveckling 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
2013	Utfall	53 955	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	56 210 ¹	Utgifts- prognos	54 807
2015	Förslag	56 601		
2016	Beräknat	56 954 ²		
2017	Beräknat	57 855 ³		
2018	Beräknat	59 276 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 56 459 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 461 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 56 466 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 50 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 144 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 56 601 000 kronor anvisas under anslaget 2:46 *Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 56 954 000 kronor, 57 855 000 kronor respektive 59 276 000 kronor.

Tabell 10.175 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:46 Högskolan i Halmstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	56 210	56 210	56 210	56 210
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	441	938	1 840	3 260
Beslut	-50	-194	-195	-194
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	56 601	56 954	57 855	59 276

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.46 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.176 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

			Anslags- sparande	
2013	Utfall	344 867		0
2014	Anslag	350 782 ¹	Utgifts- prognos	342 029
2015	Förslag	345 318		
2016	Beräknat	333 253 ²		
2017	Beräknat	334 077 ³		
2018	Beräknat	341 334 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 330 354 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 326 027 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 325 153 tkr i 2015 års prisnivå.

10.2.47 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.177 Anslagsutveckling 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

			Anslags- sparande	
2013	Utfall	344 867		0
2014	Anslag	350 782 ¹	Utgifts- prognos	342 029
2015	Förslag	345 318		
2016	Beräknat	333 253 ²		
2017	Beräknat	334 077 ³		
2018	Beräknat	341 334 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 330 354 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 326 027 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 325 153 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.178 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		419	434	-15
Prognos 2014		419	434	-15
Budget 2015		419	434	-15

Tabell 10.179 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	40 437	37 028	3 409
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	43 819	43 172	647
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	43 000	42 000	1 000
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Högskolan Kristianstad har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2 340 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 12 930 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 360 000 kronor med anledning av den satsning på speciallärarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2014.

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 803 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 151 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 1 926 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 378 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 4 269 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 306 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 135 000 kronor, 2017 med 4 467 000 kronor och 2018 med ytterligare 949 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 316 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 826 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 345 318 000 kronor anvisas under anslaget 2:47 *Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 333 253 000 kronor, 334 077 000 kronor respektive 341 334 000 kronor.

Tabell 10.180 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:47 Högskolan Kristianstad: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	350 782	350 782	350 782	350 782
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	2 756	5 859	11 484	20 350
Beslut	-6 143	-20 112	-20 394	-20 863
Överföring till/från andra anslag	-2 077	-3 276	-7 795	-8 935
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	345 318	333 253	334 077	341 334

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.48 2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå

**Tabell 10.181 Anslagsutveckling 2:48 Högskolan
Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	45 739	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	47 084 ¹	Utgifts- prognos	45 909
2015	Förslag	47 412		
2016	Beräknat	47 708 ²		
2017	Beräknat	48 464 ³		
2018	Beräknat	49 654 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 47 293 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 47 296 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 47 300 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 42 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 120 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 47 412 000 kronor anvisas under anslaget 2:48 *Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 47 708 000 kronor, 48 464 000 kronor respektive 49 654 000 kronor.

**Tabell 10.182 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för
2:48 Högskolan Kristianstad: Forskning och utbildning på
forskarnivå ¹**

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	47 084	47 084	47 084	47 084
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	370	786	1 542	2 732
Beslut	-42	-162	-162	-162
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	47 412	47 708	48 464	49 654

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.49 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

**Tabell 10.183 Anslagsutveckling 2:49 Högskolan i Skövde:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	310 591	Anslags- sparande	29 677
2014	Anslag	314 837 ¹	Utgifts- prognos	314 837
2015	Förslag	303 826		
2016	Beräknat	282 433 ²		
2017	Beräknat	277 666 ³		
2018	Beräknat	282 726 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 279 976 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 270 976 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 269 323 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.184 Offentligrättslig verksamhet**

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		829	889	-60
Prognos 2014		825	900	-75
Budget 2015		825	900	-75

Tabell 10.185 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	15 433	12 951	2 482
(varav tjänsteexport)	2 945	3 037	-92
Prognos 2014	15 500	15 500	0
(varav tjänsteexport)	3 500	3 500	0
Budget 2015	18 000	18 000	0
(varav tjänsteexport)	4 000	4 000	0

Regeringens överväganden

Högskolan i Skövde har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 945 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 29 677 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 469 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 3 372 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 5 226 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 4 125 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 1 194 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 138 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om

minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 822 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuksköterske- och ingenjörutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 3 551 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 269 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 227 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 1 402 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 105 000 kronor och 2017 med 953 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 115 000 kronor, 2017 med 8 316 000 kronor och 2018 med ytterligare 1 765 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 19 974 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 691 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 302 826 000 kronor anvisas under anslaget 2:49 *Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 282 433 000 kronor, 277 666 000 kronor respektive 282 726 000 kronor.

Tabell 10.186 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:49 Högskolan i Skövde: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	314 837	314 837	314 837	314 837
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 473	5 258	10 307	18 264
Beslut	-2 939	-23 403	-23 724	-24 276
Överföring till/från andra anslag	-10 545	-14 260	-23 754	-26 100
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	303 826	282 433	277 666	282 726

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.50 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.187 Anslagsutveckling 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013		39 767	0
2014	Anslag	41 253 ¹	40 224
2015	Förslag	41 540	
2016	Beräknat	41 800 ²	
2017	Beräknat	42 461 ³	
2018	Beräknat	43 503 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 41 436 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 41 438 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 41 441 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 37 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 105 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 41 540 000 kronor anvisas under anslaget 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 41 800 000 kronor, 42 461 000 kronor respektive 43 503 000 kronor.

Tabell 10.188 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:50 Högskolan i Skövde: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	41 253	41 253	41 253	41 253
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	324	689	1 351	2 393
Beslut	-37	-142	-143	-143
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	41 540	41 800	42 461	43 503

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.51 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.189 Anslagsutveckling 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013		350 965	25 480
2014	Anslag	359 009 ¹	362 718
2015	Förslag	331 231	
2016	Beräknat	310 620 ²	
2017	Beräknat	312 371 ³	
2018	Beräknat	320 042 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 307 918 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 304 844 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 304 870 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.190 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig- rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013		496	514	-18
Prognos 2014		500	520	-20
Budget 2015		500	520	-20

Tabell 10.191 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	24 060	21 663	2 397
(varav tjänsteexport)	41	41	0
Prognos 2014	20 000	20 000	0
(varav tjänsteexport)	100	100	0
Budget 2015	25 300	25 300	0
(varav tjänsteexport)	150	150	0

Regeringens överväganden

Högskolan Väst har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 1 638 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 25 480 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 939 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås öka med 827 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås öka med 1 528 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 22 630 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen

för att underlätta omställningen i Trollhättan och Västra Götaland upphör.

Anslaget föreslås minska med 8 277 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörsutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 172 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 2 520 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på 1 400 platser riktade mot sjuk-sköterske- och ingenjörsutbildningarna upphör.

Anslaget föreslås minska med 293 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 454 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 23 202 000 kronor med anledning av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 762 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 331 231 000 kronor anvisas under anslaget 2:51 *Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 310 620 000 kronor, 312 371 000 kronor respektive 320 042 000 kronor.

Tabell 10.192 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:51 Högskolan Väst: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	359 009	359 009	359 009	359 009
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 820	5 995	11 753	20 827
Beslut	-23 849	-47 568	-48 289	-49 444
Överföring till/från andra anslag	-6 749	-6 815	-10 103	-10 350
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	331 231	310 620	312 371	320 042

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.52 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.193 Anslagsutveckling 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	39 190	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	40 796 ¹	Utgifts- prognos	39 778
2015	Förslag	41 080		
2016	Beräknat	41 336 ²		
2017	Beräknat	41 989 ³		
2018	Beräknat	43 021 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 976 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 977 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 982 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 36 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 105 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 41 080 000 kronor anvisas under anslaget 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 41 336 000 kronor, 41 989 000 kronor respektive 43 021 000 kronor.

Tabell 10.194 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:52 Högskolan Väst: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014 ¹	40 796	40 796	40 796	40 796
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	320	681	1 335	2 366
Beslut	-36	-141	-142	-141
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	41 080	41 336	41 989	43 021

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.53 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.195 Anslagsutveckling 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå¹

Tusental kronor

2013	Utfall	141 339	Anslags- sparande	8 680
2014	Anslag	151 908 ¹	Utgifts- prognos	148 118
2015	Förslag	152 966		
2016	Beräknat	153 921 ²		
2017	Beräknat	156 358 ³		
2018	Beräknat	160 198 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 152 582 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 152 591 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 152 604 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.196 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	2 790	2 799	-9
(varav tjänsteexport)	1 258	1 274	-16
Prognos 2014	2 500	2 500	0
(varav tjänsteexport)	900	900	0
Budget 2015	2 100	2 100	0
(varav tjänsteexport)	900	900	0

Regeringens överväganden

Konstfack har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 8 273 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 8 680 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 135 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 388 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 152 966 000 kronor anvisas under anslaget 2:53 *Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 153 921 000 kronor, 156 358 000 kronor respektive 160 198 000 kronor.

Tabell 10.197 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:53 Konstfack: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	151 908	151 908	151 908	151 908
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	1 193	2 537	4 973	8 813
Beslut	-135	-524	-523	-523
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	152 966	153 921	156 358	160 198

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.54 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.198 Anslagsutveckling 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	7 557		0
2014	Anslag	8 202 ¹		7 997
2015	Förslag	8 259		
2016	Beräknat	8 311 ²		
2017	Beräknat	8 441 ³		
2018	Beräknat	8 649 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 239 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 238 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 239 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 7 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under

avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 21 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 8 259 000 kronor anvisas under anslaget 2:54 *Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 8 311 000 kronor, 8 441 000 kronor respektive 8 649 000 kronor.

Tabell 10.199 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:54 Konstfack: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	8 202	8 202	8 202	8 202
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	64	137	268	475
Beslut	-7	-28	-29	-28
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	8 259	8 311	8 441	8 649

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär

10.2.55 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.200 Anslagsutveckling 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor				
			Anslags-sparande	
2013	Utfall	59 295		0
2014	Anslag	60 431 ¹	Utgifts-prognos	58 923
2015	Förslag	60 852		
2016	Beräknat	61 233 ²		
2017	Beräknat	62 201 ³		
2018	Beräknat	63 728 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 60 700 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 60 702 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 60 707 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.201 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	1 052	1 035	17
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2014	1 000	1 000	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2015	1 000	1 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Kungl. Konsthögskolan har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 2 499 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 3 397 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 54 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 154 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 60 852 000 kronor anvisas under anslaget 2:55 *Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 61 233 000 kronor, 62 201 000 kronor respektive 63 728 000 kronor.

Tabell 10.202 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:55 Kungl. Konsthögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	60 431	60 431	60 431	60 431
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	475	1 010	1 979	3 506
Beslut	-54	-208	-209	-209
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	60 852	61 233	62 201	63 728

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.56 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.203 Anslagsutveckling 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	4 326	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	4 909 ¹	Utgifts-prognos	4 787
2015	Förslag	4 944		
2016	Beräknat	4 974 ²		
2017	Beräknat	5 053 ³		
2018	Beräknat	5 176 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 4 931 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 4 931 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 4 931 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 4 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 13 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 4 944 000 kronor anvisas under anslaget 2:56 *Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 4 974 000 kronor, 5 053 000 kronor respektive 5 176 000 kronor.

Tabell 10.204 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:56 Kungl. Konsthögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	4 909	4 909	4 909	4 909
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	39	82	161	285
Beslut	-4	-17	-17	-18
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	4 944	4 974	5 053	5 176

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.57 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.205 Anslagsutveckling 2:57 Kungl. Musikhögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013	Utfall	118 001		1 274
2014	Anslag	121 537 ¹	Utgifts- prognos	122 811
2015	Förslag	122 384		
2016	Beräknat	123 148 ²		
2017	Beräknat	125 098 ³		
2018	Beräknat	128 169 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 122 077 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 122 084 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 122 093 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.206 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	554	554	0
(varav tjänsteexport)	514	514	0
Prognos 2014	688	688	0
(varav tjänsteexport)	638	638	0
Budget 2015	1 070	1 070	0
(varav tjänsteexport)	1 020	1 020	0

Regeringens överväganden

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 3 491 000 kronor mindre än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret ett anslagssparande på 1 274 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 108 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 310 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 122 384 000 kronor anvisas under anslaget 2:57 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 123 148 000 kronor, 125 098 000 kronor respektive 128 169 000 kronor.

Tabell 10.207 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:57 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	121 537	121 537	121 537	121 537
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	955	2 030	3 980	7 051
Beslut	-108	-419	-419	-419
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	122 384	123 148	125 098	128 169

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.58 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.208 Anslagsutveckling 2:58 Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013	Utfall	7 647		0
2014	Anslag	8 294 ¹	Utgifts- prognos	8 087
2015	Förslag	8 352		
2016	Beräknat	8 403 ²		
2017	Beräknat	8 535 ³		
2018	Beräknat	8 746 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 330 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 8 329 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8 331 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 7 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under

avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 22 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 8 352 000 kronor anvisas under anslaget 2:58 *Kungl. Musikhögskolan i Stockholm: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 8 403 000 kronor, 8 535 000 kronor respektive 8 746 000 kronor.

Tabell 10.209 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:58 Kungl. Musikhögskolan: Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	8 294	8 294	8 294	8 294
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	65	138	271	481
Beslut	-7	-29	-30	-29
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	8 352	8 403	8 535	8 746

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.59 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

**Tabell 10.210 Anslagsutveckling 2:59 Södertörns högskola:
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå**

Tusental kronor

2013	Utfall	363 505	Anslags- sparande	0
2014	Anslag	370 473 ¹	Utgifts- prognos	370 473
2015	Förslag	370 215		
2016	Beräknat	355 864 ²		
2017	Beräknat	352 565 ³		
2018	Beräknat	360 694 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 352 768 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 344 070 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 343 595 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.211 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013 (varav tjänsteexport)	12 223	11 345	878
Prognos 2014 (varav tjänsteexport)	12 223	12 223	0
Budget 2015 (varav tjänsteexport)	41 678	41 678	0

Regeringens överväganden

Södertörns högskola har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 16 085 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Högskolan redovisade vid utgången av budgetåret en överproduktion på 34 640 000 kronor.

Resursfördelning

Anslaget föreslås öka med 963 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås öka med 8 891 000 kronor med anledning av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Anslaget föreslås minska med 1 077 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningen som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 11 380 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Anslaget föreslås minska med 206 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 31 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Anslaget föreslås minska med 328 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas öka 2016 med 1 003 000 kronor till följd av en omfördelning av platser mellan lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget beräknas minska 2016 med 12 912 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser upphör.

Anslaget beräknas minska 2016 med 4 175 000 kronor och 2017 med ytterligare 6 466 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som påbörjades 2012.

Anslaget beräknas minska 2016 med 635 000 kronor, 2017 med 2 498 000 kronor och 2018 med ytterligare 530 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget beräknas minska 2016 med 881 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 370 215 000 kronor anvisas under anslaget 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 355 864 000 kronor, 352 565 000 kronor respektive 360 694 000 kronor.

Tabell 10.212 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:59 Södertörns högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	370 473	370 473	370 473	370 473
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 910	6 187	12 129	21 492
Beslut	8 326	-5 394	-5 428	-5 530
Överföring till/från andra anslag	-11 494	-15 402	-24 609	-25 741
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	370 215	355 864	352 565	360 694

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.60 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.213 Anslagsutveckling 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	40 504	0	
2014	Anslag 52 546 ¹		51 235
2015	Förslag 52 911		
2016	Beräknat 53 242 ²		
2017	Beräknat 54 085 ³		
2018	Beräknat 55 412 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 52 779 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 52 782 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 52 785 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 47 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs

under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 134 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 52 911 000 kronor anvisas under anslaget 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 53 242 000 kronor, 54 085 000 kronor respektive 55 412 000 kronor.

Tabell 10.214 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:60 Södertörns högskola: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	52 546	52 546	52 546	52 546
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	412	877	1 720	3 048
Beslut	-47	-181	-181	-182
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	52 911	53 242	54 085	55 412

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.61 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tabell 10.215 Anslagsutveckling 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

2013	Utfall	23 053	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	23 548 ¹	Utgifts-prognos	23 548
2015	Förslag	23 731		
2016	Beräknat	23 937 ²		
2017	Beräknat	24 359 ³		
2018	Beräknat	25 009 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 23 672 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 23 673 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 23 674 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.216 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2013	218 547	239 041	-20 494
(varav tjänsteexport)	162	199	-37
Prognos 2014	208 000	222 000	-14 000
(varav tjänsteexport)	165	160	5
Budget 2015	208 000	217 000	-9 000
(varav tjänsteexport)	165	160	5

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 21 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 60 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 23 731 000 kronor anvisas under anslaget 2:61 *Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 23 937 000 kronor, 24 359 000 kronor respektive 25 009 000 kronor.

Tabell 10.217 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:61 Försvarshögskolan: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	23 548	23 548	23 548	23 548
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne-omräkning ²	204	470	893	1 543
Beslut	-21	-81	-82	-82
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	23 731	23 937	24 359	25 009

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.62 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tabell 10.218 Anslagsutveckling 2:62 Försvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor

2013	Utfall	8 566	Anslags-sparande	0
2014	Anslag	9 231 ¹	Utgifts-prognos	9 001
2015	Förslag	9 295		
2016	Beräknat	9 353 ²		
2017	Beräknat	9 501 ³		
2018	Beräknat	9 735 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 272 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 272 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 274 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för ersättning till högskolan för forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 8 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska 2016 med 24 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Regeringen föreslår att 9 295 000 kronor anvisas under anslaget 2:62 *Försvvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 9 353 000 kronor, 9 501 000 kronor respektive 9 735 000 kronor.

Tabell 10.219 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:62 Försvvarshögskolan: Forskning och utbildning på forskarnivå

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	9 231	9 231	9 231	9 231
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	72	154	302	535
Beslut	-8	-32	-32	-31
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	9 295	9 353	9 501	9 735

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.63 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tabell 10.220 Anslagsutveckling 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor				
År	Typ	Belopp	Utgifts- prognos	Belopp
2013	Utfall	2 758 767	Anslags- sparande	25 144
2014	Anslag	2 892 777 ¹		2 842 928
2015	Förslag	2 918 272		
2016	Beräknat	2 934 865 ²		
2017	Beräknat	3 008 639 ³		
2018	Beräknat	3 087 064 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 909 335 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 936 145 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 940 717 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till enskilda utbildningsanordnare för ersättning för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå, behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till forskning och utbildning på forskarnivå.

Regeringens överväganden

Regeringen har vid beräkningen utgått från följande belopp.

Tabell 10.221 Fördelning på anslagsposter

Tusental kronor				
Anslagspost	2015	2016	2017	2018
Chalmers tekniska högskola AB	1 643 619	1 655 014	1 693 944	1 738 222
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	820 718	827 089	853 139	876 818
- Forskning och utbildning på forskarnivå	822 901	827 925	840 805	861 404
Handels- högskolan i Stockholm	76 394	76 889	78 136	80 048
Stiftelsen Högskolan i Jönköping	588 767	572 264	581 319	594 792
- Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	493 303	476 259	483 897	494 980

- Forskning och utbildning på forskarnivå	95 464	96 005	97 422	99 812
Teologiska högskolan, Stockholm	9 726	9 789	9 947	10 191
Evangeliska Frikyrkan	4 398	4 427	4 499	4 609
Evangeliska Fosterlandsstiftelsen	3 421	3 443	3 499	3 585
Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut	11 389	11 463	11 649	11 934
Ericastiftelsen	7 005	7 050	7 164	7 340
Ersta Sköndal Högskola AB	91 652	97 974	104 305	107 775
Stiftelsen Rödakorshemmet	63 652	69 852	75 825	78 546
Sophiahemmet, Ideell förening	57 932	64 050	69 847	72 425
Beckmans skola AB	29 003	29 191	29 664	30 390
Newman-institutet AB	4 887	4 919	4 999	5 121
Mervärdes-skattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping	326 427	328 540	333 842	342 086
Summa	2 918 272	2 934 865	3 008 639	3 087 064

Anslaget föreslås minska med 2 584 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas. Anslaget beräknas minska 2016 med 7 386 000 kronor av samma skäl.

1. Chalmers tekniska högskola AB

Chalmers tekniska högskola AB har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 23 691 000 kronor över vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Vidare uppgår lärosätets utgående överproduktion till 12 237 000 kronor.

Chalmers särskilda åtaganden har fullgjorts.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2015 högst fördela följande medel till Chalmers tekniska högskola AB:

- 820 718 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav dels 811 415 000 kronor utgörs av takbeloppet, dels 9 303 000 kronor utgörs av det särskilda åtagandet som avser bidrag för utrustning m.m. till sjöbefälsutbildningen och medel för spetsutbildning i entreprenörskap och innovation.
- 822 901 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås 2015 minska med 5 745 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 1 400 tillfälliga platser 2013 och 2014 upphör och minska med 6 188 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 trappas ned för Chalmers.

Bidraget föreslås öka med 6 103 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Bidraget föreslås öka med 13 966 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget beräknas öka 2016 med 5 327 000 kronor och 2017 med ytterligare 5 806 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civil- och högskoleingenjörsutbildningarna som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2016 med 14 090 000 och 2017 med ytterligare 7 156 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av civilingenjörsutbildningen som inleddes 2012.

Bidraget beräknas minska 2016 med 18 158 000 kronor till följd av att den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser trappas ned och upphör för Chalmers.

2. Handelshögskolan i Stockholm

Handelshögskolan i Stockholm har redovisat 1 734 helårsstudenter för läsåret 2012/2013. Högskolan har redovisat 13 avlagda doktors-examina för 2013 och 2 avlagda licentiatexamen för samma år.

Enligt avtal mellan staten och Handelshögskolan i Stockholm åtar sig staten, under förutsättning att riksdagen årligen anvisar medel för ändamålet, att varje budgetår utbetala 73 180 000 kronor (i 2010 års prisnivå) till Handelshögskolan i Stockholm för utbildning och forskning.

Handelshögskolan åtar sig enligt avtalet att utbilda minst 1 600 helårsstudenter årligen.

Regeringen föreslår att bidraget till Handelshögskolan i Stockholm uppgår till 76 394 000 kronor

3. Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Stiftelsen Högskolan i Jönköping har för budgetåret 2013 redovisat helårsstudenter och helårsprestationer motsvarande 8 185 000 kronor mer än vad som kan ersättas inom beslutat takbelopp. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion överstiger värdet av årets överproduktion vad som är möjligt att spara till nästa budgetår och 9 594 000 kronor har därmed dragits in. Tillsammans med tidigare sparad överproduktion redovisade högskolan vid utgången av budgetåret en genomförd men ännu inte ersatt överproduktion motsvarande 50 707 000 kronor.

Resursfördelning

Regeringen avser att under 2015 högst fördela följande medel till Stiftelsen Högskolan i Jönköping:

- 493 303 000 kronor för utbildning på grundnivå och avancerad nivå, varav 493 303 000 kronor utgörs av takbeloppet, och
- 95 464 000 kronor för forskning och utbildning på forskarnivå.

Bidraget föreslås minska med 4 132 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på 1 400 utbildningsplatser 2013 och 2014 upphör och öka med 3 365 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015.

Bidraget föreslås öka med 1 407 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget föreslås minska med 6 560 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget föreslås minska med 413 000 kronor i enlighet med den bedömning som gjordes i propositionen Bäst i klassen – en ny lärarutbildning (prop. 2009/10:89) i fråga om minskade kostnader för lärar- och förskollärarytbildningarna.

Anslaget föreslås minska med 8 690 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av vård- och ingenjörutbildningar som inleddes 2012.

Bidraget föreslås minska med 104 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

Anslaget föreslås minska med 540 000 kronor till följd av att den engångsvisa ökningen under 2014, som totalt omfattade 28 miljoner kronor och tilldelades vissa lärosäten, upphör.

Bidraget beräknas minska 2016 med 20 781 000 kronor till följd av den tillfälliga satsningen på totalt 4 200 utbildningsplatser under 2013–2015 upphör.

Bidraget beräknas öka 2016 med 681 000 kronor för att finansiera den utbyggnad av högskoleingenjörutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas minska 2016 med 105 000 kronor till följd av en omfördelning av platser inom lärar- och förskollärarytbildningarna.

Bidraget beräknas minska 2016 med 62 000 kronor, 2017 med 244 000 och 2018 med 52 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av läkar- och tandläkarutbildningarna som inleddes 2013.

4. Teologiska Högskolan, Stockholm

Teologiska Högskolan, Stockholm har för budgetåret 2013 redovisat 241 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Teologiska Högskolan, Stockholm uppgår till 9 726 000 kronor.

5. Evangeliska Frikyrkan

Evangeliska Frikyrkan har för budgetåret 2013 redovisat 83 helårsstudenter för Örebro Teologiska Högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola uppgår till 4 398 000 kronor.

6. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen har för budgetåret 2013 redovisat 111 helårsstudenter för Johannelunds teologiska högskola.

Regeringen föreslår att bidraget till Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för

Johannelunds teologiska högskola uppgår till 3 421 000 kronor.

7. Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut

Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut har för budgetåret 2013 redovisat 73 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut uppgår till 11 389 000 kronor.

8. Ericastiftelsen

Ericastiftelsen har för budgetåret 2013 redovisat 35 helårsstudenter inom psykoterapiutbildning med inriktning mot barn och ungdomar.

Regeringen föreslår att bidraget till Ericastiftelsen uppgår till 7 005 000 kronor.

9. Ersta Sköndal Högskola AB

Ersta Sköndal Högskola AB har för budgetåret 2013 redovisat 1 328 helårsstudenter.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 605 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013 och med 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Bidraget beräknas öka 2016 med 2 793 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 836 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2016 med 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Regeringen föreslår att bidraget till Ersta Sköndal Högskola AB uppgår till 91 652 000 kronor.

10. Stiftelsen Rödakorshemmet

Stiftelsen Rödakorshemmet har för budgetåret 2013 redovisat 458 helårsstudenter för Röda Korsets Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 605 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013 och med 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Bidraget föreslås minska med 1 965 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser inom specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Bidraget beräknas öka 2016 med 2 793 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 836 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2016 med 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Regeringen föreslår att bidraget till Stiftelsen Rödakorshemmet uppgår till 63 652 000 kronor.

11. Sophiahemmet, Ideell förening

Sophiahemmet, Ideell förening har för budgetåret 2013 redovisat 477 helårsstudenter för Sophiahemmet Högskola.

Resursfördelning

Bidraget föreslås öka med 2 605 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013 och med 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Bidraget föreslås minska med 1 965 000 kronor 2015 till följd av att den tillfälliga satsningen på fler platser inom specialistsjuksköterskeutbildningen upphör.

Bidraget beräknas öka 2016 med 2 793 000 kronor och 2017 med ytterligare 1 836 000 kronor för att finansiera utbyggnaden av sjuksköterskeutbildningen som inleddes 2013.

Bidraget beräknas öka 2016 med 3 000 000 kronor och 2017 med ytterligare 3 000 000 kronor med anledning av den satsning på hälso- och sjukvårdsutbildningar i Stockholmsområdet som presenteras i budgetpropositionen för 2014.

Regeringen föreslår att bidraget till Sophiahemmet, Ideell förening uppgår till 57 932 000 kronor.

12. Beckmans skola AB

Beckmans skola AB (Beckmans Designhögskola) har för budgetåret 2013 redovisat 122 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Beckmans skola AB uppgår till 29 003 000 kronor.

13. Newmaninstitutet AB

Newmaninstitutet AB har för budgetåret 2013 redovisat 43 helårsstudenter.

Regeringen föreslår att bidraget till Newmaninstitutet AB uppgår till 4 887 000 kronor.

14. Mervärdesskattekostnader för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping

Under anslagsposten har mervärdesskattekostnader beräknats för Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping i enlighet med de ramavtal som har ingåtts mellan staten och bolaget respektive staten och stiftelsen.

Enligt vad som anges i avtalen ska staten ersätta bolaget respektive stiftelsen för de mervärdesskattekostnader som uppkommer i den grundläggande högskoleutbildningen och forskningen vid Chalmers tekniska högskola AB och Stiftelsen Högskolan i Jönköping. Syftet är att garantera konkurrensneutralitet gentemot statliga universitet och högskolor.

Budgetåret 2013 anvisades 318 miljoner kronor när det gäller ersättning för mervärdesskattekostnader. Det sammanlagda belopp som utbetalades för 2013 var 302 miljoner kronor.

Enligt prognoser kommer de samlade utgifterna för mervärdesskattekostnader 2014 att uppgå till cirka 314 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att det högsta belopp som kan utgå 2015 för ändamålet uppgår till 326 427 000 kronor.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att 2 918 272 000 kronor anvisas under anslaget 2:63 *Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 2 934 865 000 kronor, 3 008 639 000 kronor respektive 3 087 064 000 kronor.

Tabell 10.222 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:63 Enskilda utbildningsanordnare på högskoleområdet

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	2 892 777	2 892 777	2 892 777	2 892 777
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	22 724	48 308	94 708	167 816
Beslut	273	-31 043	-16 479	-14 084
Överföring till/från andra anslag	2 498	24 822	37 634	40 554
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	2 918 272	2 934 865	3 008 639	3 087 064

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.64 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tabell 10.223 Anslagsutveckling 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor				
2013	Utfall	575 826	Anslags-sparande	449 140
2014	Anslag	570 890 ¹	Utgifts-prognos	579 018
2015	Förslag	890 511		
2016	Beräknat	1 390 425 ²		
2017	Beräknat	1 719 085 ³		
2018	Beräknat	2 004 040 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 378 330 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 677 663 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 909 035 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser för högskoleutbildning och forskning inom högskoleområdet. Anslaget får även användas för utgifter i fråga om bidrag till statliga universitet och högskolor, enskilda utbildningsanordnare av högskoleutbildning, samt statliga myndigheter och andra organisationer med anknytning till högskoleområdet. Anslaget får även användas för bidrag för tolk- och teckenspråklärover utbildningar i folkhögskolors regi.

Regeringens överväganden

Anslagsförändringar 2015

Anslaget föreslås öka med 383 027 000 kronor till följd av regeringens satsning på nya utbildningsplatser.

Anslaget föreslås öka med 120 943 000 kronor till följd av att de medel som 2014 överfördes till Vetenskapsrådet återförs till anslaget.

Anslaget föreslås öka med 36 086 000 kronor när den tillfälliga finansieringen från detta anslag av delar av utbyggnaden av vård- och civilingenjörsutbildningarna som inleddes 2012 och 2013 minskar.

Anslaget föreslås öka med 15 733 000 kronor för att utöka verksamheten med kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Anslaget föreslås öka 2015 med 961 000 kronor på grund av att satsningen med en särskild kompletterande pedagogisk utbildning utökas och med 5 197 000 kronor då tillfällig finansiering av utgiftsökningar inom andra områden upphör.

Anslaget föreslås minska med 115 903 000 kronor till följd av att regeringens satsning på forskarskolor och vidareutbildning av obehöriga lärare successivt minskas.

Från anslaget föreslås 100 000 000 kronor överföras till anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* för kvalitetsbaserad resursfördelning.

Från anslaget föreslås att 60 000 000 kronor överförs till anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation för att

finansiera kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB, se avsnitt 9.10.5.

Anslaget föreslås minska med 54 000 000 för att finansiera regeringens satsningar inom andra områden. Minskningen innebär att medlen för att stimulera lärosätessammanslagningar avvecklas.

Anslaget föreslås minska med 533 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Resursfördelning

Regeringen avser under 2015 inom ramen för anslaget fördela 383 027 000 kronor till universitet och högskolor med anledningen av regeringens satsning på nya utbildningsplatser, se avsnitt 9.9.1.

Regeringen avser vidare använda 65 000 000 kronor för vidareutbildning av obehöriga lärare, särskild kompletterande pedagogisk utbildning och för forskarskolor för lärare och förskollärare.

Av anslaget avses 5 035 000 kronor till att finansiera en försöksverksamhet med krav på lämplighet vid tillträde till lärar- och förskollärover utbildning.

Av anslaget avses 40 280 000 kronor användas för att utveckla den verksamhetsförlagda delen av lärar- och förskollärover utbildningarna och 11 363 000 kronor för valideringsinsatser i yrkeslärover utbildningen.

Av anslaget avses under 2015 fördelas ett bidrag för ett kandidatprogram i teckenspråk och tolkning vid Stockholms universitet med högst 9 063 000 kronor. Av anslaget avses minst 28 764 000 kronor få disponeras av Myndigheten för yrkeshögskolan för bidrag i fråga om vissa tolk- och teckenspråklärover utbildningar.

Av medlen under anslaget avses 31 269 000 kronor fördelas för insatser för att stärka studentinflytandet Av medlen under anslaget avses högst 10 070 000 kronor användas för stöd till Waldorflärover utbildning.

Av medlen under anslaget avses 98 482 000 kronor fördelas till universitetens innovationskontor.

Av medlen under anslaget avses 86 047 000 kronor fördelas till ett antal lärosäten för kompletterande utbildningar för personer med utländsk examen enligt förordningen (2008:1101) om högskoleutbildning som kompletterar avslutad utländsk utbildning.

Regeringen avser vidare att under 2015 inom ramen för anslaget ändamål fördela medel under anslaget genom att bl.a. lämna bidrag för att internationella forskningssamarbeten, till Sveriges förenade studentkårer, Svenska studenthemmet i Paris, Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet samt för vissa stipendier och verksamheten med utlandskontor vid Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. Från anslaget avser regeringen att finansiera eventuella återstående avvecklingskostnader för Högskoleverket, Verket för högskoleservice och Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

Anslagsförändringar 2016 och framåt

I enlighet med den senaste forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30) beräknas anslaget 2016 öka med 300 000 000 kronor. Dessa medel avser regeringen fördela till anslagen för forskning och utbildning på forskarnivå för universitet och högskolor.

Anslaget beräknas öka 2016 med 242 153 000 kronor 2017 med 250 034 000 kronor och 2018 med 247 535 000 kronor till följd av regeringens satsning på nya utbildningsplatser.

Anslaget beräknas 2016 öka med 2 033 000 kronor och 2017 öka med 9 178 000 kronor då tidsbegränsade neddragningar av anslaget upphör.

Anslaget beräknas minska med 22 097 000 kronor 2016 och 3 732 000 kronor 2017 för att finansiera regeringens satsningar inom andra områden. Minskningen innebär att medlen för Svenska studenthemmet i Paris, samt till Svenska institutet för informationsinsatser i utlandet och svenskundervisning i utlandet successivt dras in.

Anslaget beräknas minska 2016 med 2 435 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas.

Anslaget beräknas minska med 20 674 000 kronor 2016 för att tillfälligt finansiera delar av utbygganden av vård- och civilingenjörs-utbildningarna som inleddes 2012 och 2013. Anslaget beräknas 2017 öka med 63 230 000 kronor när den tillfälliga finansieringen som inleddes 2013 upphör.

Anslaget beräknas minska med 3 553 000 kronor 2016 och ytterligare 11 834 000 kronor 2017 när satsningen med en särskild kompletterande pedagogisk utbildning trappas ned.

Anslaget beräknas 2016 minska med 3 329 000 kronor då satsningen på att utveckla valideringen av lärares yrkeserfarenheter inom lärarlyftet som inleddes 2014 upphör.

Regeringen föreslår att 890 511 000 kronor anvisas under anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 1 390 425 000 kronor, 1 719 085 000 kronor respektive 2 004 040 000 kronor.

Tabell 10.224 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:64 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	653 890	653 890	653 890	653 890
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	5 136	10 920	21 408	37 933
Beslut	356 632	872 534	1 129 795	1 405 072
Överföring till/från andra anslag	-125 147	-146 919	-86 007	-92 856
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	890 511	1 390 425	1 719 085	2 004 040

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.65 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tabell 10.225 Anslagsutveckling 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor				
År	Utfall		Anslags-sparande	
2013	Utfall	450 282		4 590
2014	Anslag	592 064 ¹	Utgifts-prognos	581 156
2015	Förslag	800 380		
2016	Beräknat	933 182 ²		
2017	Beräknat	949 775 ³		
2018	Beräknat	974 245 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 925 064 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 926 890 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 928 059 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter vid universitet och högskolor för särskilda åtaganden och för utgifter för bidrag till insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 125 000 000 kronor för att ökad kvaliteten i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå (se avsnitt 9.9.4. Högre kvalitet). För 2016 beräknas anslaget öka med ytterligare 125 000 000 kronor för samma ändamål.

Regeringen föreslår att anslaget ökar med 100 000 000 kronor till följd av den kvalitetsbaserade resursfördelningen. Totalt avses 298 340 000 kronor fördelas från anslaget för bidrag för insatser för ökad kvalitet i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå som fördelas genom den kvalitetsbaserade resursfördelningen. I dessa medel ingår även bidrag till enskilda utbildningsanordnare. Regeringen avser att fördela medlen enligt samma principer som redovisades i budgetpropositionen 2013. I fördelningen av medel ska den minsta ersättningen per utbildning med omdömet mycket hög kvalitet motsvara två helårsekvivalenter. För att möjliggöra att samtliga utvärderingar till och med hösten 2014 kan ligga till grund för fördelningen avser regeringen att fördela medlen i regleringsbrev för 2015.

Regeringen föreslår att anslaget minskar med 15 692 000 kronor med anledning av att Lunds universitets särskilda åtagande för trafikflygarutbildning upphör då Myndigheten för yrkeshögskolan har övertagit ansvaret för den offentligt finansierade pilotutbildningen. Minskningen beräknades felaktigt i budgetpropositionen för 2014. Med anledning av detta överförs 4 031 000 kronor till detta anslag från anslag 1:6 *Särskilda insatser inom skolområdet*.

Som en följd av den utökning av tandläkarutbildningen vid Malmö högskola som inleddes 2012 föreslås anslaget öka med 1 348 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 1 360 000 kronor 2016 och med 690 000 kronor 2017.

Som en följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen vid Karolinska institutet som

inleddes 2013 föreslås anslaget öka med 1 122 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 1 131 000 kronor 2016, 1 148 000 kronor 2017 och med 1 178 000 kronor 2018.

Som en följd av utbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet som inleddes 2012 föreslås anslaget öka med 435 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 439 000 kronor 2016 och med 446 000 kronor 2017 för att finansiera klinisk utbildning.

Med anledning av uppbyggnaden av läkarutbildningen vid Örebro universitet föreslås anslaget öka med 8 691 000 kronor. Medlen beräknas sedan öka med 4 383 000 kronor 2016 för att finansiera klinisk utbildning.

Med anledning av att läkarutbildningen vid Örebro universitet från och med 2015 ingår i det så kallade ALF-avtalet föreslås universitetets medel till klinisk utbildning, 18 890 000 kronor, överförs till anslaget 2:66 *Ersättning för klinisk utbildning och forskning*. För 2016 beräknas 4 768 000 kronor överförs och för 2017 ytterligare 446 000 överförs av samma skäl.

Från anslaget 2:35 *Stockholms konstnärliga högskola: Utbildning på grundnivå och avancerad nivå* föreslås 1 542 000 kronor överförs till Stockholms konstnärliga högskolas särskilda åtaganden. Medlen avser lokalkostnader.

Anslaget föreslås minska med 610 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas. Anslaget beräknas minska 2016 med 1 771 000 kronor av samma skäl.

Regeringen avser att för 2015 till ämnesdidaktiska centrum inom naturvetenskap och teknik fördela medel på samma sätt som under 2014. Regeringen avser att återkomma i frågan om hur medel ska fördelas mellan dessa ämnesdidaktiska centrum från och med 2016. Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Tabell 10.226 Medel för särskilda åtaganden till universitet och högskolor

Tusentals kronor	
Lärosäte	2015
Uppsala universitet	
- Internationell lärarfortbildning	8 665
- Sekretariatet för Östersjöuniversitetet	2 372
- Nationellt resurscentrum i biologi och bioteknik	1 853
Lunds universitet	
- Omhändertagande av arkeologiska fynd	2 921
- Nationellt resurscentrum i fysik	1 347
- Entreprenörutbildning	3 765
Göteborgs universitet	
- Nationellt resurscentrum i matematik	4 955
- Entreprenörutbildning	3 766
Stockholms universitet	
- Stöd till studenter med funktionsnedsättning inkl. teckentolkning	33 418
- Tolk- och översättarinstitutet	11 545
- Utveckling av lärarutbildning för dövas och hörselskadades behov	2 323
- Särskilda uppgifter av nationellt intresse rörande svenska som andraspråk och svenskundervisning för invandrare	3 469
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 569
- Nationellt resurscentrum i kemi	1 334
Umeå universitet	
- Decentraliserad utbildning	11 410
- Utbildning i miljövetenskap förlagd till Kiruna	6 921
- Bidrag till lektorat i samiska och Bildmuseet	2 413
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 056
Linköpings universitet	
- Nationellt resurscentrum i teknik	1 845
Karolinska institutet	
- Tandvårdscentral	99 683
- Prov efter läkares allmäntjänstgöring	4 622
Luleå tekniska universitet	
- Decentraliserad utbildning	21 059
- Utbildning i rymdvetenskap förlagd till Kiruna	6 921
Linnéuniversitetet	
- Fortbildning för journalister	10 052
- Utrustning till sjöbefälsutbildningen m.m.	5 536
Örebro universitet	
- Lokalisering av verksamhet till Grythyttan	3 734
- Nätverksadministration och utveckling av skolläraryrket	335
Malmö högskola	
- Tandvårdscentral	71 701
Mälardalens högskola	
- Idélab	3 933
Stockholms konstnärliga högskola	

- Lokalkostnader	7 115
Högskolan Väst	
- Utveckling av arbetsintegrerat lärande	2 429
Konstfack	
- Lokalkostnader	1 277
Kungl. Konsthögskolan	
- Lokalkostnader	1 276
- Stipendier	42
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	
- Dirigentutbildning och utbildning i elektroakustisk komposition	3 871
- Utvecklingsmedel	18 765
- Lokalkostnader	3 022
Södertörns högskola	
- Lärarutbildning i minoritetsspråk	2 056
Regeringens disposition	
- Kvalitetsbaserad resursfördelning	298 300
- Kvalitetsförstärkning inom humaniora, samhällsvetenskap samt lärar- och förskolläraryrket	125 000

Regeringen föreslår att 800 380 000 kronor anvisas under anslaget 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 933 182 000 kronor, 949 775 000 kronor respektive 974 245 000 kronor.

Tabell 10.227 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:65 Särskilda medel till universitet och högskolor

Tusental kronor	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	588 064	588 064	588 064	588 064
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	4 596	9 799	19 231	34 092
Beslut	128 421	252 778	256 799	263 135
Överföring till/från andra anslag	78 556	81 790	84 919	88 175
Övrigt	746	753	764	783
Förslag/beräknat anslag	800 380	933 182	949 775	974 245

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.2.66 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tabell 10.228 Anslagsutveckling 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Slags	Belopp	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	2 256 393		0
2014	Anslag	2 314 815 ¹		2 257 055
2015	Förslag	2 397 080		
2016	Beräknat	2 444 094 ²		
2017	Beräknat	2 504 465 ³		
2018	Beräknat	2 578 412 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 2 422 833 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 2 444 119 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 2 456 178 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag enligt avtal mellan svenska staten och landsting om samarbete om högskoleutbildning av läkare, medicinsk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till landsting enligt avtal om samarbete om högskoleutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården.

Regeringens överväganden

Ett nytt avtal om samarbete om utbildning av läkare, klinisk forskning och utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet, har under-tecknats av staten och företrädare för de sju berörda landstingen (Stockholms läns landsting, Landstinget i Uppsala län, Landstinget i Östergötland, Västerbottens läns landsting, Skåne läns landsting, Västra Götalands läns landsting och Örebro läns landsting). Avtalet föreslås gälla från den 1 januari 2015 under förutsättning att riksdagen bemyndigar regeringen att godkänna avtalet och ersätter avtalet från 2003, se avsnitt 9.10.4.

Ett avtal om samarbete om grundutbildning av tandläkare, odontologisk forskning och utveckling av tandvården slöts 2004 mellan staten, Västra Götalands läns landsting och Västerbottens läns landsting.

Anslaget föreslås minska med 2 106 000 kronor med anledning av den minskning som

beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas. Anslaget beräknas minska 2016 med 6 095 000 kronor av samma skäl.

Resursfördelning läkarutbildningen

Antalet platser ökar vid Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet och Örebro universitet i enlighet med vad regeringen har presenterat i budgetpropositionerna för 2010, 2012 och 2013.

Anslaget föreslås öka med 1 088 000 kronor till följd av utbyggnaden av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2010 med totalt 30 nybörjarplatser, varav 15 till Uppsala universitet och 15 till Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2015 uppgå till 165 helårsstudenter.

Anslaget föreslås vidare öka med 3 192 000 kronor till följd av den utbyggnad av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2012. Läkarutbildningen utökas med totalt 50 nybörjarplatser fördelade med 6 till Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet respektive Örebro universitet samt 10 nybörjarplatser vardera till Lunds och Umeå universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2017 uppgå till 275 helårsstudenter.

Anslaget föreslås vidare öka med 5 792 000 kronor till följd av utbyggnaden av läkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2013. Läkarutbildningen föreslås då utökas med totalt 40 nybörjarplatser 2013 och ytterligare 40 nybörjarplatser 2014 som fördelas lika till Göteborgs universitet respektive Linköpings universitet. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggt 2019 omfatta 440 helårsstudenter.

Som ett resultat av att även Örebro läns landsting ingår i det ALF-avtal som föreslås gälla från 2015 föreslås att de medel som tidigare anslagits och beräknats för Örebro universitets läkarutbildning under anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor* överförs till detta anslag. För 2015 föreslås anslaget därför öka med 18 890 000 kronor. För 2016 beräknas anslaget öka med 4 768 000 kronor och 2017 med 446 000 kronor av samma skäl.

Anslaget föreslås 2015 öka med 35 000 000 kronor för ersättning till klinisk forskning med

anledning av det nya ALF-avtalet. Anslaget beräknas 2016 öka med 10 000 000 kronor av samma skäl.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande antal platser vid läkarutbildningen.

Tabell 10.229 Läkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter			
UNIVERSITET	2015	2016	2019
Uppsala universitet	1 035	1 041	1 047
Lunds universitet	1 242	1 252	1 262
Göteborgs universitet	1 094	1 140	1 246
Umeå universitet	1 062	1 072	1 082
Linköpings universitet	968	1 014	1 120
Karolinska institutet	1 700	1 706	1 712
Örebro universitet	261	327	333
Summa	7 181	7 305	7 549

Resursfördelning tandläkarutbildningen

Anslaget föreslås öka med 445 000 kronor med anledning av den utökning av tandläkarutbildningen som presenterades i budgetpropositionen för 2012. Utbildningen utökas med totalt tolv nybörjarplatser per år fördelade med sex platser vardera till Göteborgs universitet och Malmö högskola. Totalt beräknas ökningen fullt utbyggd 2016 uppgå till 60 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Malmö högskola påverkar inte detta anslag. Högskolan föreslås få del av medel till klinisk utbildning via anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Anslaget föreslås öka med 1 780 000 kronor till följd av utbyggnaden av tandläkarutbildningen som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2013. Utbildningen har utökats med totalt tolv nybörjarplatser vid Göteborgs universitet från 2013. Från 2014 har utbildningen utökats med ytterligare tolv platser vid Umeå universitet och fem platser vid Karolinska institutet. Totalt beräknas utbyggnaden fullt utbyggt 2018 uppgå till 145 helårsstudenter. Utbyggnaden vid Karolinska institutet påverkar inte detta anslag. Universitetet föreslås få del av medel till klinisk utbildning anslaget 2:65 *Särskilda medel till universitet och högskolor*.

Regeringen har vid beräkning av anslaget utgått från följande utbyggnad av antalet platser på tandläkarutbildningen.

Tabell 10.230 Tandläkarutbildning som omfattas av anslaget 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Helårsstudenter			
UNIVERSITET	2015	2016	2019
Göteborgs universitet	426	444	465
Umeå universitet	318	330	360
Summa	744	774	825

Regeringen föreslår att 2 397 080 000 kronor anvisas under anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 2 444 094 000 kronor, 2 504 465 000 kronor respektive 2 578 412 000 kronor.

Tabell 10.231 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 2:66 Ersättningar för klinisk utbildning och forskning

Tusental kronor				
	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	2 314 815	2 314 815	2 314 815	2 314 815
Förändring till följd av:				
Pris- och löneomräkning ²	18 184	38 658	75 787	134 288
Beslut	33 982	44 185	54 987	61 513
Överföring till/från andra anslag	30 099	46 436	58 875	67 797
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	2 397 080	2 444 094	2 504 465	2 578 412

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3 Anslag för forskning

10.3.1 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tabell 10.232 Anslagsutveckling 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2013	Utfall	5 006 345		163 841
2014	Anslag	5 599 437 ¹	Utgifts- prognos	5 698 185
2015	Förslag	5 622 028		
2016	Beräknat	5 708 197 ²		
2017	Beräknat	5 781 601 ³		
2018	Beräknat	5 922 966 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 5 661 961 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 5 647 303 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 5 647 767 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd för forskning och forskningsinformation. Anslaget får även användas för utgifter för forskningsinfrastrukturer, internationellt forskningssamarbete, utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier som är kopplade till forskningsstödet. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source, efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Bemyndiganden om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 084 000 000 kronor 2016–2025.

Skälen för regeringens förslag: Den grundforskning som finansieras av Vetenskapsrådet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. De medel som Vetenskapsrådet fördelar för vetenskaplig utrustning är också långsiktiga, eftersom rådet åtar sig att under flera år betala amorteringar och räntor för den aktuella utrustningen.

Vidare tillkommer de åtaganden som följer av inrättandet av ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur för konstruktionen och driften av European Spallation Source. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 20 084 000 000 kronor 2016–2025.

Tabell 10.233 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2025
Ingående åtaganden	10 280 084	10 640 974	19 513 000			
Nya åtaganden	4 694 722	13 364 469	6 360 016			
Infriade åtaganden	-5 946 252	-4 492 443	-5 789 016	-5 818 195	-4 614 667	-9 651 138
Utestående åtaganden	10 640 974	19 513 000	20 084 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	14 204 000	19 513 000	20 084 000			

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås öka med 190 miljoner kronor 2015, vilket är 20 miljoner kronor lägre jämfört med vad som presenterades i propositionen Forskning och innovation (prop. 2012/13:30).

Sänkningen av anslaget ligger inom ramen för satsningen på stärkt kvalitet och effektivitet, där en ökning på 30 miljoner kronor föreslås för ett program för rekrytering av framstående forskare, vilket är 20 miljoner kronor lägre jämfört med vad som presenterades i forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2012/13:30). För 2016 beräknas en ökning på 10 miljoner kronor för ändamålet framstående forskare, vilket är 40 miljoner kronor lägre jämfört med ovanstående proposition och för 2017 beräknas en sänkning med 15 miljoner kronor jämfört med 2016. Vidare satsas 75 miljoner kronor 2015 för att öka Vetenskapsrådets möjligheter att finansiera forskning av god kvalitet.

För 2015 föreslås en ökning på totalt 25 miljoner kronor inom området livsvetenskap, där medlen bör avsättas för klinisk behandlingsforskning.

Vidare föreslås en ökning på totalt 60 miljoner kronor 2015 för förstärkning av forskningens infrastruktur, där 50 miljoner kronor bör avsättas för European Spallation Source (ESS) och 10 miljoner kronor för MAX IV. Se vidare avsnitt Politikens inriktning.

Regeringen föreslår att 60 000 000 kronor överförs till anslaget från anslaget 2:64 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor* och 10 000 000 kronor från anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* fr.o.m. 2015 för att finansiera kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till det konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source (ESS), som är den nya organisationsform som ESS AB planeras att ombildas till under 2015.

Regeringen föreslår vidare att 13 000 000 kronor överförs från anslaget till anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för att finansiera de ökade utgifterna för avgifter till internationella forskningsinfrastrukturer.

Anslaget föreslås minskas med 4 945 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 19 359 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Sammantaget innebär detta att regeringen föreslår att 5 622 028 000 kronor anvisas under anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 5 708 197 000 kronor, 5 781 601 000 kronor respektive 5 922 966 000 kronor.

Tabell 10.234 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	5 506 437	5 506 437	5 506 437	5 506 437
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	-6 608	38 304	124 183	261 382
Beslut	65 199	105 990	92 625	95 370
Överföring till/från andra anslag	57 000	57 465	58 356	59 777
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	5 622 028	5 708 197	5 781 601	5 922 966

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.2 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.235 Anslagsutveckling 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2013	Utfall	256 483		Anslags-sparande	3 578
2014	Anslag	260 061 ¹		Utgifts-prognos	266 250
2015	Förslag	280 061			
2016	Beräknat	280 061			
2017	Beräknat	280 061			
2018	Beräknat	280 061			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för avgifter till internationella forskningsorganisationer.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 520 000 000 kronor 2016–2020.

Skälen för regeringens förslag: Vetenskapsrådet svarar för långsiktiga internationella åtaganden gentemot forskningsorganisationer. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 520 000 000 kronor 2016–2020.

Tabell 10.236 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2020
Ingående åtaganden	889 538	1 083 091	1 511 342			
Nya åtaganden	450 036	701 315	289 719			
Infriade åtaganden	-256 483	-273 064	-281 061	-280 061	-280 061	-959 878
Utestående åtaganden	1 083 091	1 511 342	1 520 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	1 083 091	1 533 000	1 520 000			

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 13 000 000 kronor överförs till anslaget 2015 från anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för att finansiera de ökade utgifterna för avgifter till internationella forskningsinfrastrukturer. Vidare föreslår regeringen att anslaget ökar med ytterligare 7 000 000 kronor från och med 2015 för att kompensera för växelkursförluster vid betalning till internationella forskningsinfrastrukturer.

Regeringen föreslår att 280 061 000 kronor anvisas under anslaget 3:2 *Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 280 061 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.237 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:2 Vetenskapsrådet: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	260 061	260 061	260 061	260 061
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	7 000	7 000	7 000	7 000
Överföring till/från andra anslag	13 000	13 000	13 000	13 000
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	280 061	280 061	280 061	280 061

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.3.3 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tabell 10.238 Anslagsutveckling 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	125 367	4 860	
2014	Anslag	133 697 ¹		130 656
2015	Förslag	134 403		
2016	Beräknat	135 372 ²		
2017	Beräknat	137 689 ³		
2018	Beräknat	141 333 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 134 067 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 134 075 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 134 086 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Vetenskapsrådets förvaltningsavgifter.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 119 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 460 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 134 403 000 kronor anvisas under anslaget 3:3 *Vetenskapsrådet: Förvaltning* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 135 372 000 kronor, 137 689 000 kronor respektive 141 333 000 kronor.

Tabell 10.239 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:3 Vetenskapsrådet: Förvaltning

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	133 697	133 697	133 697	133 697
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	825	2 135	4 451	8 096
Beslut	-119	-460	-459	-460
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	134 403	135 372	137 689	141 333

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.4 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tabell 10.240 Anslagsutveckling 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

2013	Utfall	342 172	Anslags- sparande	8 621
2014	Anslag	350 681 ¹	Utgifts- prognos	350 337
2015	Förslag	349 950		
2016	Beräknat	372 968 ²		
2017	Beräknat	375 880 ³		
2018	Beräknat	380 776 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 371 930 tkr i 2015 års prinsnivå.

³ Motsvarar 371 953 tkr i 2015 års prinsnivå.

⁴ Motsvarar 371 983 tkr i 2015 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till forskning och utveckling inklusive industri-utvecklingsprojekt och fjärranalys inom nationella och internationella samarbeten.

Anslaget får även användas för utgifter för information om rymdforskning och rymdverksamhet. Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för verksamhet vid Esrange och till utgifter för ersättning till vissa samebyar samt till samefonden med anledning av verksamheten vid Esrange.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2034.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget för rymdforskning och rymdverksamhet bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 000 000 000 kronor 2016–2034.

Tabell 10.241 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2034
Ingående åtaganden	581 120	731 774	1 077 324			
Nya åtaganden	446 547	600 000	150 000			
Infriade åtaganden	293 893	-254 450	-285 884	-147 374	-147 374	-705 252
Utestående åtaganden	731 774	1 077 324	941 440			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 159 000	1 300 000	1 000 000			

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 310 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 1 266 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 349 950 000 kronor anvisas under anslaget 3:4 *Rymdforskning och rymdverksamhet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 372 968 000 kronor, 375 880 000 kronor respektive 380 776 000 kronor.

Tabell 10.242 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	350 681	350 681	350 681	350 681
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-421	557	3 277	7 858
Beslut	-310	21 730	21 922	22 237
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	349 950	372 968	375 880	380 776

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.5 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tabell 10.243 Anslagsutveckling 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

2013	Utfall	26 233	Anslags- sparande	315
2014	Anslag	26 643 ¹	Utgifts- prognos	26 285
2015	Förslag	26 780		
2016	Beräknat	26 976 ²		
2017	Beräknat	27 440 ³		
2018	Beräknat	28 167 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 713 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 715 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 26 716 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Rymdstyrelsens förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 24 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 92 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 26 780 000 kronor anvisas under anslaget 3:5 *Rymdstyrelsen: Förvaltning* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 26 976 000 kronor 27 440 000 kronor respektive 28 167 000 kronor.

Tabell 10.244 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	26 643	26 643	26 643	26 643
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	161	425	889	1 616
Beslut	-24	-92	-92	-92
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	26 780	26 976	27 440	28 167

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Skälen för regeringens förslag: Den verksamhet som finansieras via anslaget bedrivs vanligen i form av fleråriga projekt som innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2016–2021.

10.3.6 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tabell 10.245 Anslagsutveckling 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Belopp
2013	Utfall	549 033	Anslags- sparande	2 276
2014	Anslag	551 309 ¹	Utgifts- prognos	537 553
2015	Förslag	551 309		
2016	Beräknat	551 309		
2017	Beräknat	551 309		
2018	Beräknat	551 309		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för deltagande i internationella rymdsamarbeten.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 900 000 000 kronor 2016–2021.

Tabell 10.246 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	Utfall 2013	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018–2021
Ingående åtaganden	2 933 198	2 513 466	2 015 157			
Nya åtaganden	23 966	53 000	400 000			
Infriade åtaganden	443 698	-551 309	-551 309	-551 309	-551 309	-797 382
Utestående åtaganden	2 513 466	2 015 157	1 863 848			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 800 000	2 100 000	1 900 000			

Regeringens övervägande

Regeringen föreslår att 551 309 000 kronor anvisas under anslaget 3:6 *Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 551 309 000 kronor för respektive år.

Tabell 10.247 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:6 Rymdstyrelsen: Avgifter till internationella organisationer

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	551 309	551 309	551 309	551 309
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	551 309	551 309	551 309	551 309

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.3.7 3:7 Institutet för rymdfysik**Tabell 10.248 Anslagsutveckling 3:7 Institutet för rymdfysik**

Tusental kronor

2013	Utfall	48 406	Anslags-sparande	300
2014	Anslag	50 091 ¹	Utgifts-prognos	49 240
2015	Förslag	51 410		
2016	Beräknat	51 854 ²		
2017	Beräknat	52 768 ³		
2018	Beräknat	54 178 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 51 282 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 51 285 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 51 291 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Institutet för rymdfysiks förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 46 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 176 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 51 410 000 kronor anvisas under anslaget 3:7 *Institutet för rymdfysik* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 51 854 000 kronor, 52 768 000 kronor respektive 54 178 000 kronor.

Tabell 10.249 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:7 Institutet för rymdfysik

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	50 091	50 091	50 091	50 091
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 365	1 939	2 853	4 262
Beslut	-46	-176	-176	-175
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	51 410	51 854	52 768	54 178

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.8 3:8 Kungl. biblioteket

Tabell 10.250 Anslagsutveckling 3:8 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

2013	Utfall	341 455	Anslags- sparande	-951
2014	Anslag	346 569 ¹	Utgifts- prognos	338 311
2015	Förslag	347 962		
2016	Beräknat	349 904 ²		
2017	Beräknat	355 695 ³		
2018	Beräknat	365 039 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 347 090 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 347 111 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 347 140 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kungl. bibliotekets förvaltningsutgifter.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 308 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 1 189 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 347 962 000 kronor anvisas under anslaget 3:8 *Kungl. biblioteket* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget

till 349 904 000 kronor, 355 695 000 kronor respektive 365 039 000 kronor.

Tabell 10.251 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:8 Kungl. biblioteket

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	346 569	346 569	346 569	346 569
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	1 701	4 524	10 313	19 658
Beslut	-308	-1 189	-1 187	-1 188
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	347 962	349 904	355 695	365 039

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.9 3:9 Polarforskningssekreteriatet

Tabell 10.252 Anslagsutveckling 3:9 Polarforskningssekreteriatet

Tusental kronor

2013	Utfall	31 927	Anslags- sparande	24 116
2014	Anslag	38 553 ¹	Utgifts- prognos	61 916
2015	Förslag	38 765		
2016	Beräknat	39 006 ²		
2017	Beräknat	39 666 ³		
2018	Beräknat	40 722 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 38 667 tkr i 2015 års prisnivå.³ Motsvarar 38 670 tkr i 2015 års prisnivå.⁴ Motsvarar 38 673 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Polarforskningssekreteriatets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

**Tabell 10.253 Uppdragsverksamhet
Polarforskningssekretariatet**

Tusentalskronor

Tjänsteexport	Intäkter	Kostnader	Ack. Resultat (Intäkt-kostnad)
Utfall 2013	18 849	20 691	5 470
Prognos 2014	0	2 000	3 470
Budget 2015	0	2 000	1 470

Polarforskningssekretariatet får ta ut avgifter för tjänsteexport av polarforskningsexpeditioner. Från och med 2014 finns det dock inga planerade expeditioner inom tjänsteexporten.

Regeringens överväganden

Polarforskningssekretariatets utgifter varierar mellan åren beroende på om större expeditioner genomförs eller inte. För att klara år med stora utgifter måste hela anslagssparandet tas i anspråk och anslaget är beräknat utifrån dessa förutsättningar.

Anslaget föreslås minskas med 34 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 133 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 38 765 000 kronor anvisas under anslaget 3:9 *Polarforskningssekretariatet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 39 006 000 kronor, 39 666 000 kronor respektive 40 722 000 kronor.

**Tabell 10.254 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för
3:9 Polarforskningssekretariatet**

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	38 553	38 553	38 553	38 553
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	246	586	1 246	2 302
Beslut	-34	-133	-133	-133
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	38 765	39 006	39 666	40 722

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.10 3:10 Sunet

Tabell 10.255 Anslagsutveckling 3:10 Sunet

Tusental kronor

2013	Utfall	44 377	Anslags-sparande	-328
2014	Anslag	43 834 ¹	Utgifts-prognos	42 420
2015	Förslag	43 742		
2016	Beräknat	43 627 ²		
2017	Beräknat	44 199 ³		
2018	Beräknat	45 273 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 43 633 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 43 635 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 43 638 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Swedish University Computer Network (Sunet), ett datanätverk för överföring av elektronisk information mellan universitet och högskolor samt vissa andra organisationer. Anslaget får även användas för utgifter för grundanslutning till Sunet för de konstnärliga högskolorna, centrala statliga museer och Kungl. biblioteket.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet**Tabell 10.256 Uppdragsverksamhet Sunet**

Tusentals kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (Intäkt-Kostnad)
Utfall 2013 (Varav tjänsteexport)	115 519	159 896	-44 377
Prognos 2014 (Varav tjänsteexport)	126 000	169 506	-43 506
Budget 2015 (Varav tjänsteexport)	126 000	169 742	-43 742

Avgifterna ska täcka de kostnader som inte täcks av anslaget.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 39 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 148 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 43 742 000 kronor anvisas under anslaget 3:10 *Sunet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 43 627 000 kronor, 44 199 000 kronor respektive 45 273 000 kronor.

Tabell 10.257 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:10 Sunet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	43 834	43 834	43 834	43 834
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-53	-59	513	1 587
Beslut	-39	-148	-148	-148
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	43 742	43 627	44 199	45 273

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.11 3:11 Centrala etikprövningsnämnden**Tabell 10.258 Anslagsutveckling 3:11 Centrala etikprövningsnämnden**

Tusental kronor

År	Utfall	5 668	Anslags- sparande	3 836
2013	Utfall	5 668		3 836
2014	Anslag	9 249 ¹	Utgifts- prognos	9 288
2015	Förslag	9 234		
2016	Beräknat	9 214 ²		
2017	Beräknat	9 343 ³		
2018	Beräknat	9 584 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 211 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 212 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 213 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Centrala etikprövningsnämndens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för den verksamhet som expertgruppen för oredlighet i forskning har ansvar för.

Regeringens överväganden

Anslaget föreslås minskas med 8 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 31 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 9 234 000 kronor anvisas under anslaget 3:11 *Centrala etikprövningsnämnden* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 9 214 000 kronor, 9 343 000 kronor respektive 9 584 000 kronor.

Tabell 10.259 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:11 Centrala etikprövningsnämnden

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	9 249	9 249	9 249	9 249
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-7	-4	125	366
Beslut	-8	-31	-31	-31
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	9 234	9 214	9 343	9 584

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.3.12 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tabell 10.260 Anslagsutveckling 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

År	Slagslag	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2013	Utfall	32 579	Anslags- sparande	8 796
2014	Anslag	40 538 ¹	Utgifts- prognos	39 888
2015	Förslag	40 569		
2016	Beräknat	40 619 ²		
2017	Beräknat	41 234 ³		
2018	Beräknat	42 305 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 40 468 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 40 469 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 40 468 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för de regionala etikprövningsnämndernas förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 10.261 Avgiftsfinansierad verksamhet, Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

	Offentlig rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (Intäkt- Kostnad)
Utfall 2013		26 327	0	32 579	-6 252
Prognos 2014		39 888	0	39 888	0
Budget 2015		40 569	0	40 569	0

De regionala etikprövningsnämnderna tar ut avgifter för etikprövning av forskning. Avgifterna levereras in på inkomsttitel 2559 Avgifter för etikprövning av forskning.

Regeringens överväganden

Nämnderna finansierar sin verksamhet genom avgifter. Enligt det ekonomiska målet ska avgifterna täcka kostnaderna för nämndernas verksamhet. För 2015 beräknar regeringen kostnaderna för verksamheten till drygt 40,5 miljoner kronor.

Anslaget föreslås minskas med 36 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 138 000 kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 40 569 000 kronor anvisas under anslaget 3:12 *Regionala etikprövningsnämnder* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 40 619 000 kronor, 41 234 000 kronor respektive 42 305 000 kronor.

Tabell 10.262 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:12 Regionala etikprövningsnämnder

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	40 538	40 538	40 538	40 538
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	67	219	834	1 910
Beslut	-36	-138	-139	-141
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	40 569	40 619	41 234	42 305

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2017 är preliminär.

10.3.13 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tabell 10.263 Anslagsutveckling 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	150 371		6 468
2014	152 911 ¹		150 101
2015	Förslag	152 572	
2016	Beräknat	150 527 ²	
2017	Beräknat	132 735 ³	
2018	Beräknat	131 029 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 149 995 tkr i 2015 års prisliv.

³ Motsvarar 130 392 tkr i 2015 års prisliv.

⁴ Motsvarar 125 611 tkr i 2015 års prisliv.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag för tull och mervärdesskatt som har betalats av EISCAT Scientific Association. Anslaget får användas för utgifter för särskilda insatser inom forsknings- och utvecklingsområdet. Anslaget får även användas för kapitaltillskott till holdingbolag knutna till universitet och högskolor efter beslut av riksdagen i varje enskilt fall.

Kapitaltillskott knutna till universitet

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 besluta om kapitaltillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet.

Skälen för regeringens förslag: För att göra det möjligt att öka antalet forskningsresultat som kommersialiseras genom att bygga upp idébanker, har regeringen efter riksdagens bemyndigande beslutat om kapitaltillskott till holdingbolag vid universitet. Idébankerna består av forskningsresultat som forskare av olika anledningar inte driver vidare till kommersialisering. Uppbyggnaden av idébanker inkluderar även ett införande av en struktur och process för att hantera sådana forskningsresultat. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 besluta om kapitaltillskott på högst 11 000 000 kronor till holdingbolag knutna till universitet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 10 miljoner kronor överförs från anslaget fr.o.m. 2015 till anslaget 3:1 *Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation* för finansiering av kapitaltillskott till European Spallation Source ESS AB och bidrag till ett konsortium för konstruktionen och driften av European Spallation Source (ESS), som är den nya organisationsform som ESS AB planeras att ombildas till under 2015.

Regeringen beräknar att anslaget minskar med 12 miljoner kronor 2016 och med ytterligare 10 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Minskningen avser bidragen till de svenska medelhavsinstitutionen. Finansieringen från staten till instituten avslutas därmed.

Vidare beräknar regeringen att 10 miljoner kronor överförs från anslaget 2017 och ytterligare 5 miljoner kronor fr.o.m. 2018 till anslaget 2:66 *Ersättningar för klinisk utbildning och forskning* för att finansiera ett nytt avtal om samarbete om utbildning av läkare och klinisk forskning samt utveckling av hälso- och sjukvården, det s.k. ALF-avtalet.

Anslaget föreslås minskas med 144 000 kronor 2015 och beräknas minskas med 586 000

kronor fr.o.m. 2016 för att bidra till att finansiera prioriterade satsningar.

Regeringen föreslår att 152 572 000 kronor anvisas under anslaget 3:13 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 150 527 000 kronor, 132 735 000 kronor respektive 131 029 000 kronor.

Tabell 10.264 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 3:13 Särskilda utgifter för forskningsändamål

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	162 911	162 911	162 911	162 911
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-195	381	2 729	6 823
Beslut	-144	-2 730	-22 726	-28 274
Överföring till/från andra anslag	-10 000	-10 035	-10 180	-10 431
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	152 572	150 527	132 735	131 029

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.4 Anslag för gemensamma ändamål

10.4.1 4:1 Internationella program

Tabell 10.265 Anslagsutveckling 4:1 Internationella program

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utgifts- prognos
2013	78 888	976	
2014	81 589 ¹		80 505
2015	Förslag	81 589	
2016	Beräknat	81 589	
2017	Beräknat	81 589	
2018	Beräknat	81 589	

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stipendier till s.k. tredjelandsstudenter. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag för att

främja internationella kontakter inom EU-program och andra internationella program inom utbildningsområdet. Anslaget får även användas för att medfinansiera EU-medel inom Universitets- och högskolerådets ansvarsområde och genomföra stödåtgärder inom ramen för EU:s utbildningsprogram.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2015 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2016–2018.

Skälen för regeringens förslag: Universitets- och högskolerådet kommer under 2015 att bevilja stipendier för senare läsår. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2015 för anslaget 4:1 *Internationella program* besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 153 000 000 kronor 2016–2018.

Tabell 10.266 Beställningsbemyndigande för anslaget 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	Prognos 2014	Förslag 2015	Beräknat 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Ingående åtaganden	90 000	153 000	153 000	91 000	31 000
Nya åtaganden	123 000	62 000			
Infriade åtaganden	60 000	62 000	62 000	60 000	31 000
Utestående åtaganden	153 000	153 000	91 000	31 000	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	153 000	153 000			

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Regeringen föreslår att 81 589 00 kronor anvisas under anslaget 4:1 *Internationella program* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 81 589 000 kronor, 81 589 000 kronor respektive 81 589 000 kronor.

Tabell 10.267 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:1 Internationella program

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	81 589	81 589	81 589	81 589
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	81 589	81 589	81 589	81 589
	2015	2016	2017	2018

Anvisat 2014¹*Förändring till följd av:*

Beslut

Överföring till/från andra anslag

Övrigt

Förslag/beräknat anslag

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.4.2 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tabell 10.268 Anslagsutveckling 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

År	Slagslag	Beräknat	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	Utfall	30 506		380
2014	Anslag	30 886 ¹		30 115
2015	Förslag	30 886		
2016	Beräknat	30 886		
2017	Beräknat	30 886		
2018	Beräknat	30 886		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för Sveriges medlemsavgift till Unesco. Anslaget får även användas för utgifter för Internationella centret för bevarande och restaurering av kulturföremål i Rom (ICCROM) samt utgifter för de Unesco-konventioner som Sverige har ratificerat.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Utgifterna för anslaget påverkas främst av utvecklingen av Unescos budget, Sveriges andel av budgeten och eventuella valutaförändringar.

Regeringen föreslår att 30 886 000 kronor anvisas under anslaget 4:2 *Avgift till Unesco och ICCROM* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 30 886 000 kronor, 30 886 000 kronor respektive 30 886 000 kronor.

Tabell 10.269 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:2 Avgift till Unesco och ICCROM

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	30 886	30 886	30 886	30 886
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	30 886	30 886	30 886	30 886

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

10.4.3 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tabell 10.270 Anslagsutveckling 4:3 Svenska Unescorådet

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	9 170	45	
2014	9 143 ¹		8 959
2015	Förslag	9 181	
2016	Beräknat	9 231 ²	
2017	Beräknat	9 381 ³	
2018	Beräknat	9 624 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 9 158 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 159 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 9 161 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Svenska Unescorådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för bevakning och genomförande av Unescos verksamhet.

Regeringens överväganden

Resursfördelning

Anslaget föreslås minska med 8 000 kronor med anledning av den minskning som beskrivs under avsnitt 10.2 Minskning av anslag som pris- och löneomräknas. Anslaget beräknas minska 2016 med 23 000 kronor av samma skäl.

Regeringen föreslår att 9 181 000 kronor anvisas under anslaget 4:3 *Kostnader för Svenska Unescorådet* för 2015. För 2016, 2017 och 2018

beräknas anslaget till 9 231 000 kronor, 9 381 000 kronor respektive 9 624 000 kronor.

Tabell 10.271 Härledning av anslagsnivån 2015–2018, för 4:3 Kostnader för Svenska Unescorådet

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	9 143	9 143	9 143	9 143
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	46	119	269	511
Beslut	-8	-31	-31	-30
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	9 181	9 231	9 381	9 624

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

10.4.4 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tabell 10.272 Anslagsutveckling för Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2013	11 721	938	
2014	12 320 ¹		12 336
2015	Förslag	8 338	
2016	Beräknat	8 383 ²	
2017	Beräknat	8 524 ³	
2018	Beräknat	8 753 ⁴	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2014 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8307 tkr i 2015 års prisnivå.

³ Motsvarar 8306 tkr i 2015 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 8308 tkr i 2015 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning. Anslaget får även användas för utgifter för statistik, analyser och prognoser inom dessa områden.

Regeringens överväganden

Under 2013 och innevarande budgetår har en stor del av medlen avsatts för den årliga övergripande utbildningsstatistiken och för OECD:s indikatorprojekt Indicators of Education Systems (INES).

Delar av anslaget används för verksamheter av tillfällig art och där behoven uppstår löpande under året. Det innebär att anslagsbelastningen kan variera mellan budgetåren. För att bidra till finansiering av de reformer som föreslås i denna budgetproposition föreslår regeringen att anslaget minskas med 4 000 000 kronor 2015 och beräknar att anslaget minskas med 4 000 000 kronor per år från och med 2016.

Regeringen föreslår att 8 338 000 kronor anvisas under anslaget 4:4 *Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning* för 2015. För 2016, 2017 och 2018 beräknas anslaget till 8 383 000 kronor, 8 524 000 kronor respektive 8 753 000 kronor.

Tabell 10.273 Härledning av anslagsnivån 2015–2018 för 4:4 Utvecklingsarbete inom områdena utbildning och forskning

Tusental kronor

	2015	2016	2017	2018
Anvisat 2014¹	12 320	12 320	12 320	12 320
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	-14	98	309	645
Beslut	-4 011	-4 079	-4 148	-4 257
Överföring till/från andra anslag	43	43	44	45
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	8 338	8 383	8 524	8 753

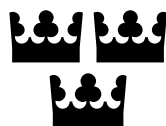
¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2013 (bet. 2013/14:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2014. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2016–2018 är preliminär.

Bilaga 1

Förutsättningar för utbildningssamarbeten

Bilaga till avsnitt 9.9.6

Bilaga 1

Förutsättningar för utbildningssamarbeten

Innehållsförteckning

- 1 Sammanfattning av Regeringskansliets promemoria Avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete inom högskoleutbildning (U2014/3798/UH) 5
- 2 Förteckning över remissinstanserna avseende Regeringskansliets promemoria Avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete inom högskoleutbildning (U2014/3798/UH)..... 6

**1 Sammanfattning av
Regeringskansliets promemoria
Avgifter inom ramen för ett
utbildningssamarbete inom
högskoleutbildning
(U2014/3798/UH)**

I promemorian görs bedömningen att en avgift som betalas för att en student ska delta i utbildning på grundnivå eller avancerad nivå inom ramen för ett avtal om utbildningssamarbete mellan ett statligt universitet eller en statlig högskola och ett utländskt lärosäte inte är en avgift för utbildning på grundnivå eller avancerad nivå vid universitetet eller högskolan om 1. avgiften inte tillfaller lärosätet, och 2. inte avser utbildning som anordnas av universitetet eller högskolan.

För att möjliggöra att frågan regleras i förordning föreslås vidare en ändring i högskolelagen (1992:1434) som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om vad som inte är en avgift för utbildningen när en student deltar i utbildning inom ramen för ett utbildningssamarbete med ett utländskt lärosäte.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 februari 2015.

Skälen för bedömningen och förslaget i promemorian är att möjliggöra för statliga universitet och högskolor att delta i utbildningssamarbeten med utländska lärosäten som tar ut studieavgifter även för den tid då studenten studerar vid ett svenskt lärosäte.

2 Förteckning över remissinstanserna avseende Regeringskansliets promemoria Avgifter inom ramen för ett utbildningssamarbete inom högskoleutbildning (U2014/3798/UH)

Newmaninstitutet AB, Sophiahemmet, Ideell förening, Stiftelsen Rödakorshemmet, Stiftelsen Stockholms Musikpedagogiska Institut, Teologiska Högskolan, Stockholm, Saco Studentråd och Tjänstemännens Centralorganisation har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått.

Efter remiss har yttranden över promemorian avgetts av Riksrevisionen, Justitiekanslern, Svenska institutet för europapolitiska studier, Migrationsverket, Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (SIDA), Svenska institutet, Kommerskollegium, Ekonomistyrningsverket, Myndigheten för yrkeshögskolan, Universitetskanslersämbetet, Universitets- och högskolerådet, Överklagandenämnden för högskolan, Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet, Umeå universitet, Linköpings universitet, Karolinska institutet, Kungl. Tekniska högskolan, Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Linnéuniversitetet, Örebro universitet, Mittuniversitetet, Sveriges lantbruksuniversitet, Blekinge tekniska högskola, Försvarshögskolan, Gymnastik- och idrottshögskolan, Högskolan i Borås, Högskolan Dalarna, Högskolan i Gävle, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst, Konstfack, Kungl. Konsthögskolan, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm, Malmö högskola, Mälardalens högskola, Stockholms konstnärliga högskola, Södertörns högskola, Centrala studiestödsnämnden, Överklagandenämnden för studiestöd, Chalmers tekniska högskola AB, Stiftelsen Högskolan i Jönköping, Stiftelsen för internationalisering av högre utbildning och forskning, Sveriges akademikers centralorganisation, Sveriges förenade studentkårer, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges universitetslärarförbund och Sveriges universitets- och högskoleförbund.

Spontana remissvar har inkommit från Lunds universitets studentkårer, Umeå studentkår, Tekniska högskolans studentkår och Akademikerförbundet SSR.

Myndigheten för yrkeshögskolan, Beckmans skola AB, Ericastiftelsen, Ersta Sköndal Högskola AB, Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen för Johannelunds teologiska högskola, Evangeliska Frikyrkan för Örebro Teologiska Högskola, Handelshögskolan i Stockholm,